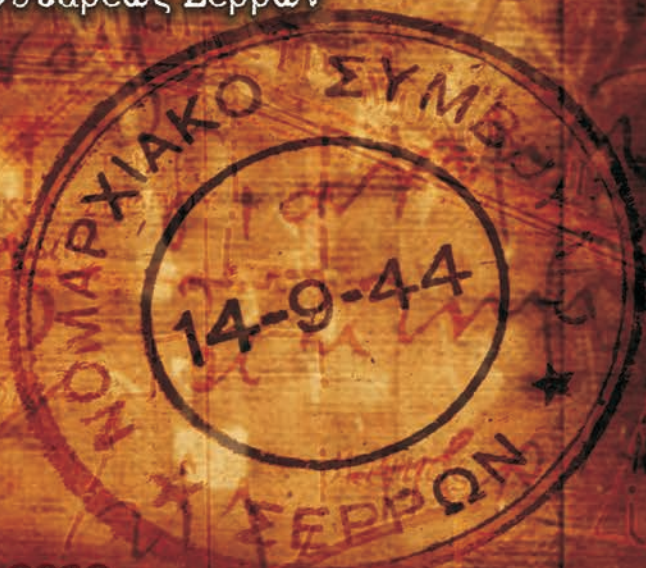

ΓΙΑΝΝΟΓΛΟΥΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
Μαθηματικός - Αντιπρόεδρος Ε.Μ.Ε.Ι.Σ.

Σερραϊκά Κρατικά Έγγραφα

ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ ΤΟΥ Ε.Α.Μ.
(14-9-1944 έως 20-3-1945)

Ο φάκελος των εισερχόμενων εγγράφων
της Κοινότητας Σκουτάρεως Σερρών

ΣΕΡΡΕΣ 2012

Βιογραφικό του Βασιλείου Γιαννογλούδη

Ο συγγραφέας του βιβλίου Γιαννογλούδης Βασίλειος είναι πρωτότοκος γιος του Γιαννογλούδη Στέφανου και της Γιαννογλούδη Κατίνας το γένος Μηλιούδη. Γεννήθηκε στο Σκούταρι Σερρών το 1960.

Είναι απόφοιτος του Μαθηματικού τμήματος της Φυσικομαθηματικής σχολής του Α.Π.Θ. και εργάζεται επί 25 χρόνια ως καθηγητής σε σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Σερρών. Είναι παντρεμένος με την Γιαννουλίδου Μαρία και έχουν δύο παιδιά, τον Στέφανο και τον Λευτέρη.

Από το 2004 είναι αντιπρόεδρος στην Εταιρεία Μελέτης και Έρευνας της Ιστορίας των Σερρών (Ε.Μ.Ε.Ι.Σ.).

Η προσωπογραφία είναι έργο του ζωγράφου Χριστόφορου Μελλίδη

ΓΙΑΝΝΟΓΛΟΥΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
Μαθηματικός - Αντιπρόεδρος Ε.Μ.Ε.Ι.Σ.

Σερραϊκή Κρατική Εγγραφα

ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ ΤΟΥ Ε.Α.Μ.

(14-9-1944 έως 20-3-1945)

Ο φάκελος των εισερχόμενων εγγράφων
της Κοινότητας Σκουτάρως Σερρών

ΓΙΑΝΝΟΓΛΟΥΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
Μαθηματικός - Αντιπρόεδρος Ε.Μ.Ε.Ι.Σ.

Σερραϊκή Κρατική Εγγραφα

ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ ΤΟΥ Ε.Α.Μ.

(14-9-1944 έως 20-3-1945)

Ο φάκελος των εισερχόμενων εγγράφων
της Κοινότητας Σκουτάρεως Σερρών

Σερραϊκά Κρατικά Έγγραφα
Περίοδου κυριαρχίας του ΕΑΜ
Σελίδες : 384 Σχήμα: 21Χ28 εκ.
ISBN: 978-960-93-3444-0

Copyright: Βασίλειος Γιαννογλούδης
Ε. Τικοπούλου 4 – 62124 Σέρρες - Τηλ. 23210 62272
Email: vgiannogloudis@gmail.com

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση - Εκτύπωση: Tyrographic
Μεραρχίας 96 – 62125 Σέρρες – Τηλ. 23210 35524
e-mail: typoserr@otenet.gr

Εξώφυλλο: Γλυκερία Σκιαδοπούλου

Οπισθόφυλλο: Χριστόφορος Μελλίδης

Εικόνα-φόντο παραρτημάτων: Βασίλειος Βαφειάδης

Φιλολογική επιμέλεια – Τυπογραφικές διορθώσεις:
Γιώργος Αγγειοπλάστης - Δήμητρα Τσεσμετζή

Το βιβλίο αφιερώνεται στους:

α) **Γιαννογλούδη Στέφανο** του Χρήστου,
θείο μου,
γιατί κράτησε για δεκαετίες το πολύτιμο αρχείο
με κίνδυνο της ζωής και της οικογένειάς του
και μου το εμπιστεύτηκε

β) **Γιαννογλούδη Στέφανο** του Βασιλείου,
πατέρα μου,
γιατί χωρίς λόγια και μόνο
με τις πράξεις του, μου έμαθε τι
σημαίνει εργατικότητα

Σημειώματα - Χαιρετισμοί πολιτικών προσώπων

« Οι ιστορικοί υποστηρίζουν πως η μικρή σκηνή της καθημερινής ζωής συνδέεται με τη μεγάλη σκηνή της ιστορίας. Το διάσπαρτο πραγματολογικό υλικό και οι μαρτυρίες μιας εποχής που αφορούν τον μικρόκοσμο μιας τοπικής κοινωνίας, μπορεί να φωτίζουν την ιστορική έρευνα και να συμβάλλουν στην εθνική αυτογνωσία, αλλά δεν έτυχαν για μεγάλο διάστημα συστηματικής αναγνώρισης και προσοχής στη χώρα μας. Τη θέση αυτή επιβεβαιώνει και το αρχαιακό υλικό που συμπτωματικά έφθασε στα χέρια του Βασίλη Γιαννογλούδη. Αυτός αναγνώρισε την αξία του και με την εμβριθεία του ιστοριοδίφη το επεξεργάστηκε και το εκδίδει με κριτικές επισημάνσεις και πληροφορίες. Τα έγγραφα και η αλληλογραφία μεταξύ δημόσιων υπηρεσιών και της Κοινότητας Σκουτάρεως αφορούν μια πολυτάραχη, αλλά εξόχως ενδιαφέρουσα, περίοδο όχι μόνο της τοπικής ιστορίας των Σερρών, αλλά και της χώρας. Καλύπτουν χρονικά το διάστημα Οκτωβρίου 1944 – Μαρτίου 1945. Το αρχαιακό υλικό που αφορά έγγραφα υπηρεσιών, κυρίως της Διοίκησης τόσο κατά την άσκηση από την μετακατοχική Κυβέρνηση, αλλά όσο και κατά την περίοδο της Διοικητικής Επιτροπής που συγκροτήθηκε από το ΕΑΜ, είναι πολύτιμη πηγή πληροφοριών που για πρώτη φορά δημοσιοποιείται. Ιδιαίτερα αποκαλυπτικά είναι τα έγγραφα ως προς τη διαχείριση των διοικητικών και κοινωνικών υποθέσεων που καλούνταν η Επιτροπή να αντιμετωπίσει.

Ενταγμένα τα τεκμήρια αυτά σε μια σφαιρική ιστορική προσέγγιση της επίμαχης περιόδου θα εμπλουτίσουν αναμφίβολα με πρωτογενείς πηγές τις συναφείς μελέτες και θα οδηγήσουν ενδεχομένως σε επανεκτιμήσεις την ιστορική έρευνα. Το βιβλίο «Σερραϊκά Κρατικά Έγγραφα περιόδου κυριαρχίας του ΕΑΜ», θα καταστήσει πιο ευκρινή γεγονότα που εξακολουθούν να αποτελούν σημείο αντιλεγόμενο, όχι μόνον για τους ειδικούς αλλά και για τους πολίτες. Κίνητρα, δράσεις και πεποιθήσεις αναδεικνύονται στη συνάφειά τους με τις μορφές πολιτικής και διοικητικής οργάνωσης της τοπικής κοινωνίας, αλλά και τη γενικότερη ιδεολογικοκοινωνική προσέγγιση της εποχής. Η μελέτη των καταστάσεων της πραγματικής ζωής, της καθημερινότητας, είναι συχνά πολυτιμότερη από επιστημονικά πρότυπα που βασίζονται στην εξέταση εικονικών καταστάσεων και συνθέτονται από επιλεγμένες παραμέτρους που *ceteris paribus* εφαρμόζονται στην ιστορική έρευνα.

Η έκδοση του Βασίλη Γιαννογλούδη προβάλλει τις διάφορες πτυχές της ιστορικής εργασίας, όπως συλλογή, ανάλυση και αξιολόγηση της προφάνειας των τεκμηρίων. Μας δίνει τη δυνατότητα επιπλέον να εκτιμήσουμε το ευρύ πεδίο που μπορεί, εν δυνάμει, να αποτελέσει το πρωτογενές υλικό για να συνθέσουμε τις ψηφίδες της τοπικής ιστορίας και κατ' επέκταση της εθνικής μας ιστορίας. Εκτός από την επιστημονική του χρησιμότητα, σημαντική είναι και η διδακτική του, καθώς αναδεικνύει άγνωστα τεκμήρια της ιστορίας ενός τόπου οικείου για μας. Η εργασία αυτή είναι αδιάψευστος μάρτυρας της αγάπης του συγγραφέα για τον τόπο και ενός παρελθόντος που εξακολουθεί να στοιχειώνει το παρόν. Η μελέτη του βιβλίου συνιστά μια μικρή, αλλά πολύτιμη, συμβολή στην έρευνα των πηγών της νεότερης ιστορίας, αλλά και στη διαμόρφωση ενός αυθεντικού κριτηρίου εκτίμησης των γεγονότων που ταλάνισαν τη χώρα για μισό περίπου αιώνα.»

Μάρκος Μπόλαρης,
Βουλευτής Σερρών

π. Υπουργός Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και ναυτιλίας

« ... Σας συγχαίρουμε για την υπεύθυνη ιστορική – επιστημονική εργασία σας, η οποία φέρνει στο φως πολύτιμα ντοκουμέντα από μια περίοδο που αποτέλεσε καμπή στη νεότερη ιστορία του τόπου μας »

Σέρρες 10 Φεβρουαρίου 2011

Πέτρος Αγγελίδης
Δήμαρχος Σερρών

«Με την έκδοση αυτή αποκαλύπτονται οι ιστορικές πτυχές μιας ξεχωριστής περιόδου της Διοικητικής Ιστορίας του Νομού Σερρών. Αποτελεί μάλιστα αφορμή για να εξετάσουμε τη δυνατότητα καταγραφής της πορείας που διήνυσε η Διοίκηση στην περιοχή μας και ιδιαίτερα αυτή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που ήταν πάντα το κύτταρο της δημοκρατικής μας λειτουργίας.

Είχα την τιμή να υπηρετήσω για χρόνια τόσο τον πρώτο βαθμό Αυτοδιοίκησης όσο και το δεύτερο ως Νομάρχης.

Είναι εκπληκτικό σε μία περίοδο τόσο δύσκολη και τόσο σύντομη, αμέσως μετά την απελευθέρωση, πως κατάφεραν οι οργανωμένες δυνάμεις της Αντίστασης να συγκροτήσουν τους μηχανισμούς Διοίκησης - Δικαιοσύνης και να παράγουν τόσο σπουδαίο έργο.

Τα έγγραφα που δημοσιεύονται δείχνουν την ευθύνη, την πειθαρχία, την άψογη οργάνωση και την διοικητική ικανότητα των στελεχών του ΕΑΜ που μπόρεσαν να ανασυγκροτήσουν τις πόλεις και τα χωριά εξασφαλίζοντας, με τα ελάχιστα μέσα που διέθεταν, συνθήκες σχετικής τάξης και ευνομίας στις απελευθερωμένες περιοχές.

Σήμερα, κάτω από τις νέες δύσκολες συνθήκες που περνά ο τόπος, δεν μπορεί παρά να έχουμε ως παράδειγμα ορθής λειτουργίας τους ανθρώπους εκείνης της περιόδου που μετά από τον πόλεμο και την κατοχή υπηρέτησαν με τον καλύτερο τρόπο την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Η αξιόλογη δουλειά του Βασίλη Γιαννογλούδη για την δημοσιοποίηση του υλικού αυτού είναι ένα δείγμα γραφής για την αναγκαιότητα έρευνας, καταγραφής και μελέτης του συνόλου της Διοικητικής Ιστορίας του Ν. Σερρών».

Στέφανος Φωτιάδης
τ. Νομάρχης Σερρών

Πρόλογος

Τα γεγονότα της δεκαετίας του 1940, η τριπλή κατοχή, η αντίσταση και ο Εμφύλιος έχουν επανεξετασθεί από την ιστοριογραφία τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια, κυρίως λόγω της διάθεσης στους ερευνητές νέων αρχειακών διαθεσίμων. Πολύτιμη συμβολή στη μελέτη της περιόδου αποτελεί και η ανά χειράς έκδοση του Βασιλείου Γιαννογλούδη. Το υλικό της καλύπτει την περίοδο της κυριαρχίας του ΕΑΜ στην περιοχή των Σερρών και ιδιαίτερα στο χωριό Σκούταρι, από τα μέσα Σεπτεμβρίου 1944, όταν οι Βούλγαροι αποχώρησαν από την περιοχή, έως το Μάρτιο του 1945 όταν ο διορισμένος από τη νόμιμη κυβέρνηση Στέφανος Νικόγλου εγκαταστάθηκε στην περιοχή ως Νομάρχης. Από τα έγγραφα προκύπτει η διάθεση των στελεχών του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ να ανασυγκροτήσουν τις διοικητικές δομές στην περιοχή, οι οποίες είχαν καταλυθεί από τους Βούλγαρους κατακτητές φροντίζοντας ταυτόχρονα για την αποκατάσταση της τάξης, την απονομή δικαιοσύνης και την παραδειγματική τιμωρία όσων είχαν συνεργαστεί με τις αρχές κατοχής. Επρόκειτο για titάνιο έργο, αφού βασικές δομές υποδομής, νοσοκομεία, εκπαιδευτήρια και άλλα δημόσια κτίρια είχαν υποστεί σημαντικές ζημιές και δεν βοηθούσαν στο έργο της ανασυγκρότησης. Ο συγγραφέας παραθέτει χρονολογικά τα έγγραφα, ενώ έχει φροντίσει, με ιδιαίτερη επιμέλεια, να τα υπομνηματίσει προκειμένου να βοηθήσει τον αναγνώστη στην πληρέστερη κατανόησή τους.

Έχει παρατηρηθεί και αλλού πως οι μεταβατικές περιόδους ευνοούν, κατά κανόνα, την αναδιανομή του πλούτου και τη διενέργεια παράνομων συναλλαγών. Κάτι αντίστοιχο συνέβη και στην Ανατολική Μακεδονία, όπου η επισιτιστική κρίση, το προσφυγικό ζήτημα και η γενικότερη κρατική ανυπαρξία υποβοήθησαν την εμφάνιση τοκογλυφικών συμπεριφορών και άλλων παρακρατικών συναλλαγών. Οι παράνομες αυτές πράξεις ήταν σε γνώση των στελεχών του ΕΑΜ, οι οποίοι με σειρά διαταγών και εγκυκλίων προσπάθησαν να καταστείλουν το φαινόμενο. Πληθώρα σχετικών εγγράφων στη μελέτη του Γιαννογλούδη αποκαλύπτουν την έκταση αλλά και τις πτυχές του φαινομένου, προσθέτοντας χρήσιμες ψηφίδες στη διαλεύκανση των «γκρίζων ζωνών» στη διάρκεια της κατοχικής περιόδου.

Και κάτι τελευταίο, αλλά όχι ασήμαντο. Η μελέτη του Βασιλείου Γιαννογλούδη πηγάζει από το ερευνητικό δαιμόνιο του θείου του, Στέφανου, κλητήρα στην κοινότητα Σκουτάρεως στα μέσα της δεκαετίας του 1960. Η μέριμνα του Στέφανου Γιαννογλούδη για τα παλαιά έγγραφα, τον ώθησε να μην τα καταστρέψει αλλά να φροντίσει για τη διάσωσή τους, έστω κι αν δεν μπορούσε να εκτιμήσει την αξία τους. Στο μυαλό των ερευνητών έρχονται αναπόφευκτα σκέψεις για τον όγκο του αρχειακού υλικού που χάθηκε, εξαιτίας της αβελτηρίας και της αδιαφορίας κρατικών και ιδιωτικών φορέων. Οι πηγές του παρελθόντος αποτελούν τμήμα της συλλογικής εθνικής και ιστορικής μας μνήμης και ως τέτοιες θα πρέπει να προστατεύονται, ανεξάρτητα από τις εφήμερες πολιτικές σκοπιμότητες.

Ιάκωβος Δ. Μιχαηλίδης
Επίκουρος Καθηγητής
Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας ΑΠΘ

Εισαγωγή

Το αρχείο ΕΑΜικής περιόδου της Κοινότητας Σκουτάρεως

Το αρχείο ΕΑΜικής περιόδου της Κοινότητας Σκουτάρεως το είχε καλά φυλαγμένο στην οικία του, ο θείος μου Στέφανος Γιαννογλούδης, που εργαζόταν ως κλητήρας στην Κοινότητα. Το 1964, σχεδόν μετά από μια εικοσαετία, ο τότε πρόεδρος της Κοινότητας Σκουτάρεως έδωσε εντολή στον Στέφανο Γιαννογλούδη, να εκκαθαρίσει τα αρχεία της Κοινότητας που βρισκόταν στο ισόγειο του διώροφου παλιού κτηρίου της Κοινότητας, που βρίσκεται στον κεντρικό δρόμο του χωριού, που συνδέει το Σκούταρι με τα αστικά κέντρα των Σερρών και Νιγρίτας. Ο θείος μου «λυπήθηκε» να πετάξει αυτά τα έγγραφα στα σκουπίδια του χωριού και αποφάσισε να τα κρατήσει. Κατά τη διάρκεια της Δικτατορίας των Συνταγματαρχών (1967-1974) αρκετές φορές του πέρασε από το μυαλό να απαλλαγεί απ' αυτά, λόγω του φόβου που δημιούργησε και εξακολουθούσε να δημιουργεί, το αυταρχικό και αντικομμουνιστικό μετεμφυλιακό κράτος. Όμως και με προτροπή της κόρης του Χρύσας Γιαννογλούδη, μαίας, ότι «είναι κρίμα γιατί αποτελούν μέρος της ιστορίας του χωριού μας», τα φύλαξε.

Η ανακάλυψη

Αρχές Σεπτεμβρίου 2010, αναζητούσα το θείο μου γιατί είχα κάποιες ασπρόμαυρες φωτογραφίες κατοίκων του χωριού και ήθελα να μου αναγνωρίσει τα πρόσωπα και να διευκρινήσει το λόγο που βρίσκονταν μαζί. Του έδειξα και άλλες παλιές φωτογραφίες του χωριού. Θυμήθηκε τα παλιά! Στο τέλος μου λέει: «Έχω κάτι χαρτιά και μέσα σ' αυτά είναι και το όνομα του παππού σου. Έλα σε λίγες μέρες να τα βρω και να σου τα δείξω». Πράγματι σε 4 μέρες ξαναπήγα στο σπίτι του και μου έδειξε τα «χαρτιά». Ήταν όλα τα εισερχόμενα έγγραφα στην Κοινότητα από: τη Νομαρχία Σερρών, την Επαρχία Σερρών, το Λαϊκό Επίτροπο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου Σερρών, διάφορες σεραϊκές Υπηρεσίες (Δασική, Γεωργική, Ε.Τ.Υ.Ε.Μ. κτλ.), την Κυβερνητική Αντιπροσωπεία Ανατολ. Μακεδονίας – Θράκης, τη Διοικητική Επιτροπή Ανατολ. Μακεδονίας - Θράκης καθώς και από τις διάφορες οργανώσεις του Ε.Λ.Α.Σ. (Μεραρχία, Σύνταγμα, Εφεδρικό, Επιμελητεία του Αντάρτη κ.ά.)

Ω, θεέ μου, τι ευχάριστο και απολαυστικό σοκ ήταν αυτό!

Μικρά έγγραφα του ΕΛΑΣ με την υπογραφή των διοικητών τους, έγγραφα λεπτά σαν τσιγαρόχαρτα του Επαρχιακού Συμβουλίου Σερρών (υπήρχε και τέτοιος θεσμός αναρωτιόμουν), χειρόγραφα σημειώματα του Δ/ντή της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών, έγγρα-

φα δακτυλογραφημένα σε πληθώρα χρωμάτων (κίτρινα, πράσινα, κόκκινα, καφέ κτλ.) της Νομαρχίας Σερρών, της Δημαρχίας Σερρών, φόρμες για πρακτικά δίκης, κλήσεις, μηνύσεις, απολογίες κ.ά., **κείμενα της Π.Ε.Ε.Α. για τη Λαϊκή Δικαιοσύνη, ο Κώδικας για την Τοπική Αυτοδιοίκηση του ΕΛΑΣ**, ένας ολόκληρος κόσμος που τον είχα γνωρίσει μέσα από τα βιβλία της Ιστορίας, Ξαναζωντάνευε μπροστά στα μάτια μου και το μυαλό μου δεν μπορούσε εύκολα να αποδεχθεί αυτό το γεγονός. Ακόμα και η πίσω όψη των εγγράφων είχε εκπλήξεις. Στην αρχή παραξενεύτηκα με τα Βουλγαρικά τυπωμένα γράμματα που υπήρχαν. Έπειτα διαβάζοντας ιστορικά βιβλία της περιόδου αυτής κατάλαβα. Έφευγαν σιγά –σιγά οι Βούλγαροι από τις Σέρρες (και τις άλλες περιοχές Μακεδονίας και Θράκης) και άφηναν πίσω τους όλα τα έντυπα - φόρμες των εγγράφων που χρησιμοποιούσαν καθώς και των φακέλων τους. Το πίσω μέρος αυτών των έγγραφων και κομμάτια των φακέλων, που ήταν άγραφα, χρησιμοποιήθηκαν για να γράψουν οι νέες αρχές τις εντολές, τις οδηγίες και τις διαταγές τους, λόγω έλλειψης χαρτιού.

Κατόπιν περάσαμε σε ένα χοντρό βιβλίο που ήταν τα πρακτικά του Κοινοτικού Συμβουλίου της Κοινότητας Σκουτάρεως επί ΕΑΜ και σε αποφάσεις του τοπικού Λαϊκού Δικαστηρίου.

Δεν πίστευα αυτά που έβλεπα! Είχα διαβάσει και εμπεδώθηκε μέσα μου ότι αυτοί οι θεσμοί που δημιουργήθηκαν στην Ελεύθερη Ορεινή Ελλάδα, δεν πρόλαβαν να εφαρμοστούν και στα «πεδινά» μέρη που απελευθερώθηκαν στην υπόλοιπη Ελλάδα από τους Γερμανούς και σε μας εδώ (Αν. Μακεδονία και Θράκη) από τους Βουλγάρους. Ω, τι εκπληκτικές νοητικές ανατροπές γινόταν μέσα μου! Και δεν έφθαναν αυτά. Έβλεπα διάφορα κοινοτικά έγγραφα αυτής της περιόδου, αιτήσεις και αποδείξεις, πολλές αποδείξεις παράδοσης και παραλαβής κυρίως χρημάτων (λέβα), καταστάσεις Σκουταριανών προσφύγων στην περιοχή Νιγρίτας και τέλος κοινοτικά αρχεία μητρώων του χωριού, διαγραμμένα με κόκκινο (φαίνεται ότι δημιουργήθηκαν νέα αρχεία σβήνοντας ταυτόχρονα τα παλιά) με ονόματα κατοίκων του χωριού που γεννήθηκαν από το 1870 (!) και πέρα.

Γιατί στον τίτλο υπάρχει το Κρατικά έγγραφα ;

Ο πρώτος λόγος είναι ότι όταν ένα έθνος βρίσκεται υπό κατοχή, τότε επιτροπές διαχείρισης κοινοτικών πραγμάτων, πολιτιστικοί σύλλογοι, εκκλησιαστικές επιτροπές των κατεχομένων κτλ. αποτελούν κρατικά μορφώματα σε λανθάνουσα μορφή και κατά τη διάρκεια της απελευθέρωσης οι πρωτογενείς εξουσίες που συγκροτούνται είτε με δομικές αλλαγές των παραπάνω θεσμών, είτε με μεταπλάσεις αποτελούν τις πρώτες κρατικές (με την ευρεία έννοια του όρου) υποστάσεις των ελευθερωμένων.

Ο δεύτερος λόγος είναι ότι οι θεσμοί της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Λαϊκής Δικαιοσύνης που καθιέρωνε ο ΕΛΑΣ είχαν την αποδοχή του Στρατηγείου Μέσης Ανατολής και έμμεσα της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας.

Ο τρίτος λόγος, όπως θα διαπιστώσει ο αναγνώστης των εγγράφων, είναι το περιεχόμενο των εγγράφων και τα προβλήματα που προσπαθούν να λύσουν οι νέοι θεσμοί, όπως το Επαρχιακό και Νομαρχιακό Συμβούλιο, η Νομαρχία και οι υπηρεσίες της και τέλος

Ο τέταρτος λόγος είναι για να διαφοροποιηθεί το αρχείο από άλλα της ίδιας περιόδου π.χ. συλλογή προκηρύξεων των εθνικοαπελευθερωτικών οργανώσεων της εποχής.

Περιεχόμενα του βιβλίου

Έκρινα σωστό το υλικό να καταχωρηθεί σε δύο βιβλία. Στο πρώτο βιβλίο να δημοσιευτούν όλα τα «εισερχόμενα» έγγραφα στην Κοινότητα Σκουτάρεως. Και αυτά προέρχονταν από τον ΕΛΑΣ, τη Νομαρχία Σερρών, την Επαρχία Σερρών, την Κυβερνητική Αντιπροσωπεία Ανατολι-

κής Μακεδονίας – Θράκης και τη διάδοχη κατάσταση της, τη Διοικητική Επιτροπή Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, την Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών, διάφορες Νομαρχιακές υπηρεσίες (π.χ. Γεωργική Υπηρεσία, Δασική Υπηρεσία, Υπηρεσία Συντηρήσεως Υδραυλικών έργων Μακεδονίας κτλ.) και έχουν φυσικά ευρύ ενδιαφέρον (Νομαρχιακό και Περιφερειακό).

Στο δεύτερο βιβλίο προβλέπεται να καταχωρηθούν τα πρακτικά του Κοινοτικού Συμβουλίου Σκουτάρεως στην υπόψη περίοδο, πράξεις παράδοσης και παραλαβής της Κοινότητας Σκουτάρεως από τους Βουλγάρους στους Έλληνες, αποφάσεις Λαϊκού Δικαστηρίου Σκουτάρεως καθώς και διάφορα κοινοτικά έγγραφα αυτής της περιόδου.

Ορθογραφικές και συντακτικές διευκρινήσεις

Η μεταγραφή των κειμένων έγινε κατά γράμμα. Η μόνη παρέμβαση μας είναι η χρήση του μονοτονικού αντί του πολυτονικού συστήματος των εγγράφων.

Επίσης τοποθέτησα προτάσεις και λέξεις μέσα σε αγκύλες είτε για να παραπέμψω σε αναλυτικές διευκρινήσεις αρχικών διαφόρων οργανώσεων π.χ. Ε.Α. [Εθνική Αλληλεγγύη], είτε για να αποκαταστήσω συντακτικά και εννοιολογικά το αρχικό κείμενο.

Ευχαριστίες

Θέλω να ευχαριστήσω, για τη συγγραφή αυτού του βιβλίου, τους:

- **Γιαννογλούδη Στέφανο**, που μου εμπιστεύθηκε τους φακέλους με τα έγγραφα
- **Τσαρούχα Γιάννη**, Προϊστάμενο των ΓΑΚ Σερρών για τη βοήθεια σχετικά με το Επαρχιακό Συμβούλιο Σερρών και για την υπόδειξη της εύρεσης των ψηφοποιημένων πρακτικών του Δήμου Σερρών στην επίσημη ιστοσελίδα των Γ.Α.Κ.
- **Βερανούδη Γεώργιο**, για τη μετάφραση όλων των Βουλγαρικών κειμένων που χρησιμοποιήθηκαν στο βιβλίο.
- **Βαβαλέκα Κώστα**, πρ. Δ/ντή Δασών Ν. Σερρών για ένα σημείωμα του για τη δασική πολιτική των Βουλγαρικών αρχών κατοχής.
- **Λυγερό Νίκο**, Πανεπιστημιακό, για τη βοήθεια του σε διευκρινήσεις δυσκολοανάγνωστων λέξεων των χειρόγραφων του αρχείου.
- **Αψηλίδη Γιώργο**, για πληροφορίες σχετικά με το Νομάρχη Σερρών Γ. Κόκκινο (1944-1945).
- **Χριστοφορίδη Νικηφόρο**, για τις πληροφορίες και τη φωτογραφία σχετικά με τη Μονή προδρόμου Σερρών
- **Βριζώνη Νίκο** και **Λιναρδάκη Αντώνη** για τη φωτογράφιση των πρώτων νομισμάτων μετά την απελευθέρωση.
- **Μελλίδη Χριστόφορο**, για τα σκίτσο του οπισθόφυλλου και για παραχώρηση φωτογραφιών από το αρχείο του.
- **Τσεμετζή Δήμητρα**, που ανέλαβε διορθώσεις και συμβουλευτικές παρεμβάσεις για να τονισθεί περισσότερο η Εαμική περίοδος.
- **Αγγειοπλάστη Γιώργο**, που ανέλαβε τυπογραφικές διορθώσεις.
- Τους απογόνους των Γ. Κόκκινου και Θ. Καντά, κα. **Παπαδοπούλου Αικατερίνη** και **Παναγιώτη Καντά** αντίστοιχα, που με ενίσχυσαν με γραπτό και φωτογραφικό υλικό.
- Τους: **Δάμκαλη Ιωάννη**, συνταξιούχο οικονομολόγο, **Αναστασιάδη Πάνο**, για τα σημειώματά τους, **Σφελινιώτη Άγγελο** για τη διάθεση φωτογραφικού υλικού.

Μικρό Βιογραφικό του Στέφανου Χρ. Γιαννογλούδη

Ο Γιαννογλούδης Στέφανος του Χρήστου και της Αικατερίνης γεννήθηκε το 1929, στο Σκούταρι Σερρών. Όταν τελείωνε την τετάρτη τάξη του Δημοτικού σχολείου Σκουτάρεως κηρύχθηκε ο Ελληνο-ιταλικός πόλεμος του 1940. Το 1952 παντρεύτηκε την Τοπούζη Φωτεινή του Θεοδώρου και απέκτησε δύο κορίτσια, τη Χρύσα και την Κατερίνα.

Το 1959 επισκέπτεται τον τότε Νομόρχη Σερρών Αθανάσιο Μανουσόπουλο και του υποβάλλει το αίτημα να λειτουργήσει νυχτερινό δημοτικό σχολείο στο Σκούταρι και του διαβεβαιώνει ότι αρκετοί κάτοικοι του χωριού, που λόγω του πολέμου ή άλλων αιτιών δεν μπόρεσαν να τελειώσουν το δημοτικό σχολείο, ήταν πρόθυμοι να φοιτήσουν, για να πάρουν το απολυτήριο του δημοτικού. Πράγματι το σχολικό έτος 1960-61 λειτουργεί νυχτερινό Δημοτικό σχολείο στο χωριό, στο οποίο φοιτά και παίρνει το απολυτήριο δημοτικού σχολείου.

Το 1962 προκηρύσσεται θέση κλητήρα στην Κοινότητα Σκουτάρεως και το 1963 υποβάλλει αίτηση με τα αντίστοιχα δικαιολογητικά. Τελικά τον Ιούνιο του 1964, έπειτα από αλλαγές Κυ-

βερνήσεων και μετάβασή του στην Αθήνα σε Υπουργεία, διορίζεται κλητήρας στην Κοινότητα Σκουτάρεως επί προεδρίας του Δημήτριου Κολούδη. Το 1992 με 28 χρόνια υπηρεσίας συνταξιοδοτήθηκε.

Στην ερώτησή μου, με ποιο σκεπτικό κράτησε αυτά τα συγκεκριμένα αρχεία, μου απάντησε λακωνικά: «**Αισθανόμυνα ότι τα έγγραφα αυτά είναι σημαντικά τόσο για την ιστορία του χωριού μου, όσο και του Ν. Σερρών και έπρεπε να περισωθούν. Επιπλέον έβλεπα ότι οι «Εθνικόφρονες» (σ.σ. οι συντηρητικές παράταξεις, νικητές του εμφυλίου κ.τ.λ.) διαστρεβλώναν τα πράγματα και ήθελα να έχω στοιχεία να τους αντιμετωπίζω.**»

Απολυτήριο νυχτερινού Δημοτικού Σχολείου του Σκουτάρεως το 1961

Συνοπτικό ημερολόγιο των Διεθνών, Ελληνικών και Σερραϊκών γεγονότων περιόδου 1943-1945

1943: Ο Βασιλιάς της Ελλάδας Γεώργιος Β', που αποχώρησε από την Ελλάδα με την είσοδο των Γερμανών τον Απρίλιο του 1941, επισκέπτεται την Αμερική για να ζητήσει από το Κογκρέσο επισιτιστική βοήθεια. Το υφάδι της εξάρτησης της Ελλάδας από τη νέα ανερχόμενη ατλαντική δύναμη (ΗΠΑ), που σε λίγο χρόνο θα πάρει τη σκυτάλη από τη φθίνουσα Αγγλική αυτοκρατορία, άρχισε να πλέκεται. Η αναφορά αυτή γίνεται κυρίως για να συνειδητοποιηθεί ότι οι αγώνες της απελευθέρωσης της Ελλάδας από το φασισμό και την κατοχή, γίνονται εκτός από το φυσικό χώρο και στο χώρο του παγκόσμιου διπλωματικού σκηνικού.

Ιούνιος του 1943: Ο Γ. Παπανδρέου υποβάλλει απευθείας στο Στρατηγείο της Μέσης Ανατολής ειδική αναφορά με χαρακτήρα διακήρυξης που προκαλεί το συμμαχικό ενδιαφέρον. Μερικά αξιοπρόσεκτα σημεία εκείνης της διακήρυξης είναι τα ακόλουθα: «*Η ταυτότης συμφερόντων Ελλάδος και Αγγλίας για πρώτη φορά στην ιστορία είναι απόλυτος*» ... «*Σήμερα δύο παγκόσμια μέτωπα διαμορφούνται. Ο κομμουνιστικός Πανσλαβισμός και ο Φιλελεύθερος Αγγλοσαξονισμός*» ... «*Ολόκληρος η Ευρώπη θα είναι φυσικός σύμμαχος της Αγγλίας διά να υπερασπίσει την εθνική της ανεξαρτησίαν και τας πολιτικές της ελευθερίας*» ... «*Κατ' εξοχήν όμως ως σύμμαχοι της Αγγλίας προορίζονται η Ελλάς και η Τουρκία, φυσικοί αντίπαλοι των προχωρημένων φυλακίων του Πανσλαβισμού εις την Βαλκανικήν και φυσικοί φρουροί της εξόδου προς την Μεσόγειον*».

28-11-1943: Ξεκινά στην Τεχεράνη του Ιράν η πρώτη διάσκεψη «κορυφής» ανάμεσα στους ηγέτες των τριών μεγάλων δυνάμεων που πρωταγωνίστησαν στον πόλεμο εναντίον του Γ' Ράιχ. Στόχος της ιστορικής αυτής συνάντησης μεταξύ του Φραγκλίνου Ρούσβελτ, του Ιωσήφ Στάλιν και του Ουίνστον Τσώρτσιλ ήταν να οριστικοποιηθεί η στρατηγική των Συμμάχων για την τελική φάση του Πολέμου και ιδιαίτερα ο χρόνος της απόβασης στο Δυτικό μέτωπο. **Το σημαντικότερο ίσως όλων, όμως, ήταν ότι οι συμμετέχοντες στη διάσκεψη άρχισαν να σχεδιάζουν σε αδρές γραμμές την εικόνα που θα ελάμβανε ο κόσμος μετά την ήττα των ναζί και των συμμάχων τους.**

1-12-1943: Με Διαταγή του Γενικού Στρατηγείου του Ε.Λ.Α.Σ. (με υπογραφές των Στέφανου Σαράφη και Γεωργίου Σιάντου) εκδίδονται «Διατάξεις για την Αυτοδιοίκηση και τη Λαϊκή Δικαιοσύνη» οι οποίες πρόκειται να ισχύουν στις Ελεύθερες περιοχές από τις 1/1/1944.

10-3-1944: στη Βίνιανη της Ευρυτανίας, με πρωτοβουλία του ΕΑΜ ιδρύεται η **Προσωρινή Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης (Π.Ε.Ε.Α.)** γνωστότερη ως «Κυβέρνηση του βουνού».

25-3-1944: Ο Στάλιν στέλνει τηλεγράφημα στον τότε Βασιλέα Γεώργιο Β', στο Κάιρο, όπου ήταν αυτοεξόριστος μαζί με την κυβέρνησή του, για να τον συγχαρεί για την επέτειο της εθνικής μας εορτής, ενώ αντίστοιχα δεν υπήρξε παρόμοιο τηλεγράφημα και προς την Π.Ε.Ε.Α., ξεκάθαρο δείγμα για το ποια κυβέρνηση αναγνώριζε η Σοβιετική Ένωση.

1-4-1944: Η Α.Σ.Ο. (Αντιφασιστική Στρατιωτική Οργάνωση) ζητά από την εξόριστη στην Αίγυπτο, κυβέρνηση του Εμμ. Τσουδερού, το σχηματισμό κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας κατά το πρότυπο της ΠΕΕΑ. Ακολουθεί στάση αξιωματικών, οπλιτών και μονάδων του Ελληνικού στόλου. Ο πρωθυπουργός Τσουδερός παραιτείται και αντικαθίσταται από το Σοφοκλή Βενιζέλο, που αναθέτει στο ναύαρχο Βούλγαρη την καταστολή της στάσης.

14-4-1944: Με αγγλικό πολεμικό αεροπλάνο φθάνει επειγόντως στο Κάιρο ο Γ. Παπανδρέου ισχυριζόμενος ότι ήλθε για σχηματισμό Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας και αντικαθιστά το Σοφοκλή Βενιζέλο.

17-4-1944: Διαλύεται από τις δυνάμεις του ΕΛΑΣ το σύνταγμα 5/42 (της ΕΚΚΑ) του συνταγματάρχη Δ. Ψαρρού.

17 έως 20-5-1944: Πραγματοποιείται το οργανωμένο από το Γ. Παπανδρέου και την «επίβλεψη» των Άγγλων, συνέδριο του Λιβάνου, στο οποίο και αποφασίζεται ο σχηματισμός κυβέρνησης «Εθνικής Ενότητας» με συμμετοχή όλων των πολιτικών παρατάξεων υπό την πρωθυπουργία του. Το «Συμβόλαιο του Λιβάνου», το οποίο υπέγραψαν όλες οι πλευρές, καταδίκασε το κίνημα της Μ. Ανατολής ως «έγκλημα κατά της πατρίδος» και προέβλεπε, μελλοντικά, τη δημιουργία «Εθνικού Στρατού», ο οποίος θα είναι απηλλαγμένος πάσης επιρροής κομμάτων, θα ανήκει μόνο εις την πατρίδα και θα υπακούει εις τας διαταγές της κυβερνήσεως. Ακόμη προβλεπόταν ότι «η εξασφάλις, κατά την προσεχή από κοινού μετά των συμμαχικών δυνάμεων απελευθέρωσιν της Πατρίδος, της τάξεως και της ελευθερίας του ελληνικού λαού...».

21-8-1944: Η Π.Ε.Ε.Α., επικυρώνει με την πράξη 57 τον «Κώδικα της Λαϊκής Δικαιοσύνης».

2-9-1944: Το ΕΑΜ προσχώρησε στην κυβέρνηση «Εθνικής Ενότητας» του Γ. Παπανδρέου. Οι υπουργοί της κυβέρνησης «Εθνικής Ενότητας» είναι: **Παπανδρέου Γεώργιος:** Πρωθυπουργός, **Σβώλος Αλέξανδρος** (Πρόεδρος Π.Ε.Ε.Α.): Υπουργός Οικονομικών, **Αγγελόπουλος Άγγελος:** Υφυπουργός Οικονομικών, **Ζέβγος Γιάννης:** Υπουργός Γεωργίας, **Πορφυρογένης Μιλτιάδης:** Υπουργός Εργασίας, **Τσιριμώκος Ηλίας:** Υπουργός Εθνικής Οικονομίας, **Ασκούτσης Νικόλαος:** Υπουργός Δημοσίων Έργων.

8-9-1944: Ο στρατάρχης **Τολμπούχιν** επικεφαλής του Κόκκινου Στρατού προελαύνει στα Βαλκάνια.

9-9-1944: Στη Σόφια γίνεται πραξικόπημα και την εξουσία αναλαμβάνει το Πατριωτικό Μέτωπο με πρωθυπουργό τον Κίμων Γκεοργκίεφ. Με τον τρόπο αυτό η Βουλγαρία ελέγχεται πλέον από τη Σοβιετική Ένωση και εντάσσεται στο πλευρό των Συμμαχικών Δυνάμεων. Μέσα στις επόμενες μέρες διασαφηνίζεται πως η πολιτική της νέας Βουλγαρικής Κυβέρνησης είναι να παλέψουν οι πολίτες της Μακεδονίας για την «ελεύθερη αυτοδιάθεση της Μακεδονίας», δηλ. για δημιουργία ανεξάρτητου «Μακεδονικού Κράτους».

14-9-1944: Εισέρχεται το 21ο Σύνταγμα του ΕΛΑΣ, με διοικητή τον Χρήστο Κοσμίδη, στις Σέρρες, αρχίζει η διαδικασία παράδοσης των Πολιτικών Αρχών από τους Βουλγάρους στο ΕΑΜ και ο ΕΛΑΣ δημιουργεί Φρουραρχείο, για την τήρηση της τάξης, στην πόλη των Σερρών. Τοποθετείται Νομάρχης ο **Γεώργιος Κόκκινος** και Δήμαρχος ο **Θεόδωρος Καντάς**. Σε λίγες μέρες προκηρύσσονται εκλογές για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τη Λαϊκή Δικαιοσύνη. Υποψήφιοι δήμαρχοι Σερρών είναι οι: Θεόδωρος Δ. Καντάς και Κωνσταντίνος Αλ. Φωκάς, ενώ υπάρχουν και 9 υποψήφιοι για τις θέσεις των Λαϊκών Δικαστών.

18-9-1944: Ο υπουργός Στρατιωτικών της Κυβέρνησης Πατριωτικού Μετώπου της Βουλγαρίας, Ντάμιαν Βέλτσεφ, διατάζει επίσημα, την παραμονή των Βουλγαρικών δυνάμεων στην Αν. Μακεδονία και Θράκη. Με την ενέργεια της αυτή η Κυβέρνηση του Πατριωτικού Μετώπου επιδιώκει, διατηρώντας στην Αν. Μακεδονία και Θράκη στρατό και Βουλγαρικό πληθυσμό, τη διεκδίκηση των ελληνικών εδαφών κατά τη μεταπολεμική περίοδο.

21-9-1944: Επιτροπή των οργανώσεων του ΕΑΜ Σερρών αναχωρεί για τη Βουλγαρία προς συνάντηση με το στρατάρχη Τολμπούχιν και με την Κυβέρνηση του Πατριωτικού Μετώπου. Η επιτροπή ζητά από την Κυβέρνηση ανάμεσα σε άλλα: α) την παράδοση των πολιτικών αρχών και υπηρεσιών και β) την αποχώρηση του Βουλγαρικού στρατού από τα ελληνικά εδάφη.

14-9 έως 23-9-1944: Εγκαθίστανται στα χωριά των Σερρών προσωρινά Κοινοτικά Συμβούλια διορισμένα από τον ΕΛΑΣ.

26-9-1944: Συμφωνία της Καζέρτας, με την οποία η κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, που προήλθε από τη Συμφωνία του Λιβάνου, έθεσε τον ΕΛΑΣ και τον ΕΔΕΣ υπό τις διαταγές του Βρετανού υποστράτηγου **Ρόναλντ Σκόμπυ**, ο οποίος ορίστηκε διοικητής όλων των ενόπλων δυνάμεων στην Ελλάδα. Τα τάγματα ασφαλείας θεωρούνται εχθρικοί σχηματισμοί.

29-9-1944: Εκλέγεται δήμαρχος Σερρών ο **Θεόδωρος Δ. Καντάς**. Οι Εαμικοί ισχυρίζονται πως στις εκλογές από τους 25.000 κατοίκους της πόλης, πήραν μέρος οι 14.000 και από αυτούς οι 13.000 ψήφισαν τον Θ. Καντά. (Εικονογραφημένη Ιστορία των Σερρών, Β. Τζανακάρη, Σέρρες 1995, Τόμος Β', σ. 406). Εκλέγονται Κοινοτικά Συμβούλια και Λαϊκά Δικαστήρια στις Κοινότητες του Ν. Σερρών.

9-10-44: Πραγματοποιείται στη Μόσχα **συνάντηση Στάλιν - Τσώρτσιλ**, στη διάρκεια της οποίας συνάπτεται η διαβόητη «*συμφωνία των ποσοστών*», για τον καθορισμό επιχειρησιακών ζωνών (άρα και ενδιαφέροντος) στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Οι άμεσες επιπτώσεις της μυστικής συμφωνίας της Μόσχας στην ελληνική εσωτερική πολιτική θα είναι ανυπολόγιστες, προπάντων επειδή το ΚΚΕ, που στην πραγματικότητα έλεγχε μέσω του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ μεγάλα τμήματα της χώρας, δεν ήταν καλά πληροφορημένο για το ελάχιστο ενδιαφέρον της Σοβιετικής Ένωσης για την Ελλάδα.

11-10-1944: Οι Σύμμαχοι στέλνουν τηλεσίγραφό τους προς τη Βουλγαρική κυβέρνηση του Πατριωτικού μετώπου, να εκκενώσει την περιοχή της Ανατολ. Μακεδονίας - Θράκης εντός 15 ημερών.

12-10-1944: Τα Γερμανικά στρατεύματα κατοχής εγκαταλείπουν την Αθήνα.

18-10-1944: Ο Παπανδρέου μαζί με το Βρετανό στρατηγό Σκόμπυ φτάνουν στην Αθήνα. Στον πανηγυρικό που θα εκφωνήσει την ίδια μέρα στο Σύνταγμα θα δηλώσει: «Πιστεύομεν εις την λαοκρατίαν. Και λαοκρατίαν δεν σημαίνει μόνον δικαίωμα ψήφου. Σημαίνει επίσης δικαίωμα ζωής, δικαίωμα ευημερίας, δικαίωμα πολιτισμού... Νέος κόσμος θα υψωθεί από τα ερείπια».

23-10-1944: Ορκωμοσία νέας Κυβέρνησης, στην Αθήνα, με πρωθυπουργό και πάλι το Γ. Παπανδρέου. Διατάσσεται η αποστράτευση των ανταρτικών ομάδων και οργανώσεων της κατοχής μέσα στο διάστημα 1-10 Δεκεμβρίου 1944.

26-10-1944: Ολοκληρώνεται η αποχώρηση των Βουλγαρικών στρατευμάτων από τις Σέρρες και την Αν. Μακεδονία και Θράκη.

1-12-1944: Παραιτούνται από την Κυβέρνηση Παπανδρέου 6 υπουργοί της Αριστεράς (**Σβώλος Αλ., Αγγελόπουλος Αγ., Ζέβγος Γ., Πορφυρογένης Μ., Τσιριμώκος Ηλ.** και **Ασκούτσης Ν.**) λόγω του ζητήματος του αφοπλισμού των ανταρτικών δυνάμεων ΕΛΑΣ.

3-12-1944: Το ΕΑΜ καλεί τους Αθηναίους σε γενική απεργία και σε διαδήλωση στην πλατεία Συντάγματος. Στόχος ήταν η έκφραση διαφωνίας με τους χειρισμούς του Πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου σχετικά με τον αφοπλισμό του ΕΛΑΣ. Κατά τη διάρκεια της διαδήλωσης η αστυνομία άνοιξε πυρ κατά του πλήθους.

4-12-44 έως 7-1-45: Ακολούθησαν 33 ημέρες μάχης ανάμεσα στα κυβερνητικά στρατεύματα (Ορεινή Ταξιαρχία και Ιερός Λόχος) και τις βρετανικές στρατιωτικές δυνάμεις από τη μια πλευρά, και του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ της Αθήνας από την άλλη. Εκτός αυτού, μέρος των δυνάμεων του ΕΛΑΣ, δίνει την ίδια περίπου χρονική περίοδο τη μάχη της διάλυσης των τμημάτων του Αντών Τσαούς στην Ανατολική Μακεδονία (πραγματοποιήθηκε στις 12 Δεκέμβρη) και αυτών του Ναπ. Ζέρβα στην Ήπειρο (πραγματοποιήθηκε στις 21 έως 23 Δεκέμβρη)

25-12-1944: Φθάνει στην Αθήνα ο Άγγλος Πρωθυπουργός κ. **Ουίνστον Τσώρτσιλ**, και ο υπουργός Εξωτερικών κ. Άντονι Ήντεν. Συναντιούνται με τον Πρωθυπουργό κ. Γ. Παπανδρέου, τον στρατάρχη κ. Αλεξάντερ, τον υπουργό κ. Μακ Μίλαν και τον πρεσβευτή της Αγγλίας στην Αθήνα κ. Λήπερ. Η υψηλή Αγγλική πολιτικοστρατιωτική αποστολή σκοπό έχει να δώσει συγκεκριμένες πολιτικές οδηγίες στον Πρωθυπουργό για την αντιμετώπιση του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ και να επιβάλλει την ειλημμένη απόφαση του Ανωτάτου Πολεμικού Συμβουλίου της Αγγλίας για ορισμό Αντιβασιλέα, ως ρυθμιστή του πολιτεύματος, του Αρχιεπισκόπου κ. Δαμασκηνού.

26-12-1944: Σύσκεψη υπό την προεδρία του αρχιεπισκόπου κ. Δαμασκηνού όλων των εκπροσώπων του πολιτικού κόσμου με θέμα την εξεύρεση λύσης που θα τερματίσει τον αδελφοκτόνο αγώνα.

31-12-1944: Αναλαμβάνει με σύμφωνη γνώμη των πολιτικών κομμάτων καθήκοντα αντιβασιλέα, ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών κ. Δαμασκηνός

1-1-1945: Ο Γεώργιος Παπανδρέου υποβάλλει την παραίτησή του στον Αντιβασιλέα Αρχιεπίσκοπο Αθηνών κ. Δαμασκηνό.

3-1-1945: Διορίζεται από τον Αντιβασιλέα Αρχ. Δαμασκηνό νέα Κυβέρνηση με Πρωθυπουργό το στρατηγό **Νικόλαο Πλαστήρα**. Αναλυτικά η σύνθεση της Κυβέρνησης:

Πλαστήρας Νικόλαος: Πρωθυπουργός και Υπουργός των τριών πολεμικών υπουργείων (Στρατιωτικών, Ναυτικών και Αεροπορίας) συγχωνευόμενα σε ενιαίο Υπουργείο Εθνικής Αμύνης και το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας.

Σοφιανόπουλος Ιωάννης (Αρχηγός του Αγροτικού Κόμματος): Υπουργός Εξωτερικών και Υπουργός Τύπου και Διαφωτίσεως.

Σίδερης Γεώργιος (Φιλελεύθερος, πρώην γερούσιαστής): Υπουργός Οικονομικών και Εφοδιασμού.

Κολυβάς Νικόλαος: Υπουργός Δικαιοσύνης και Εθνικής Πρόνοιας – Υγιεινής.

Ράλλης Περικλής (πρ. Βουλευτής και μέλος του Λαϊκού Δημοκρατικού Κόμματος): Υπουργός Εσωτερικών και Παιδείας.

Γκλαβάνης Ιωάννης (Φιλελεύθερος): Υπουργός Γεωργίας και Εθνικής Οικονομίας.

Σακελλαρόπουλος Λουκάς (Στρατηγός): Υπουργός Συγκοινωνίας.

Σπαής Λεωνίδας (Στρατηγός, Κόμμα Φιλελευθέρων): Υφυπουργός Στρατιωτικών.

Κουντουριώτης Θεόδωρος (Πλοίαρχος): Υφυπουργός των Ναυτικών.

Βήλος Πέτρος (Σμήναρχος): Υφυπουργός της Αεροπορίας.

Μελάς Γεώργιος (Κόμμα Φιλελευθέρων): Υφυπουργός των Εξωτερικών.

Μαυροκορδάτος Μιχαήλ: Υφυπουργός παρά τω Πρωθυπουργώ.

4 έως 11-2-1945: Ο Πρόεδρος των ΗΠΑ **Φραγκλίνος Ρούζβελτ**, ο ηγέτης της ΕΣΣΔ **Ιωσήφ Στάλιν** και ο Βρετανός Πρωθυπουργός **Σερ Ουίνστον Τσόρτσιλ**, οι τρεις νικητές του Β' Παγκοσμίου Πολέμου συναντήθηκαν στην Γιάλτα της Ουκρανίας για την πραγματοποίηση της δεύτερης συνόδου κορυφής. Με τη σύνοδο αυτή, επικαιροποιήθηκε και αποσαφηνίστηκε η απόφαση της πρώτης συνόδου της Τεχεράνης για την επιρροή της κάθε δύναμης στον κόσμο και επισημοποιήθηκε η πρόθεσή τους για τη δημιουργία του Ο.Η.Ε.

12-2-1945: Υπογράφεται η **Συμφωνία της Βάρκιζας** ανάμεσα στην αντιπροσωπεία του ΕΑΜ (Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο) και την αντίστοιχη «Εθνική» αντιπροσωπεία, υπό την εποπτεία των Βρετανών. Το ΕΑΜ εκπροσωπούσαν από τα στελέχη του ΚΚΕ **Γιώργη Σιάντο** (γενικός γραμματέας της Κ.Ε. του ΚΚΕ) και **Δημήτρη Παρτσαλίδη** (γενικός γραμματέας της Κ.Ε. του ΕΑΜ) και τον **Ηλία Τσιριμώκο**, ηγέτη ενός μικρού σοσιαλιστικού κόμματος, της Ένωσης Λαϊκής Δημοκρατίας (ΕΛΔ) που συμμετείχε στο ΕΑΜ. Η «εθνική» αντιπροσωπεία, αποτελούνταν από τους **Ιωάννη Σοφιανόπουλο** (Υπουργό Εξωτερικών), **Περικλή Ράλλη** (Υπουργός Εσωτερικών) και **Ιωάννη Μακρόπουλο** (Υπουργός Γεωργίας), εκπροσωπώντας την κυβέρνηση του στρατηγού Πλαστήρα. Η Συμφωνία της Βάρκιζας προέβλεπε:

- Δημιουργία των απαραίτητων συνθηκών για τη διεξαγωγή εκλογών και δημοψηφίσματος, που θα έκρινε την τύχη της μοναρχίας στην Ελλάδα.
- Διάλυση των ανταρτικών οργανώσεων.
- Παράδοση των όπλων του Ε.Λ.Α.Σ. μέσα σε δύο εβδομάδες.
- Παραχώρηση αμνηστίας στους στρατιώτες του Ε.Λ.Α.Σ.

18-3-1945: Ο γενικός Διοικητής Αν. Μακεδονίας **Κωνσταντόπουλος**, της Κυβέρνησης Πλαστήρα, μιλά σε μεγάλη συγκέντρωση στην πλατεία Ελευθερίας Σερρών.

21-3-1945: Έρχεται στις Σέρρες ο νέος Νομάρχης **Στέφανος Νίκογλου**, διορισμένος από την κυβέρνηση Πλαστήρα. Τον υποδέχονται ο μέχρι τότε Νομάρχης Γ. Κόκκινος, ο Δήμαρχος Σερρών Θ. Καντάς και ο διοικητής της Εθνοφυλακής Σερρών.

23-3-1945: Ο Νομάρχης Σερρών κ. Νίκογλου με έγγραφο του καλεί τον Δήμαρχο Σερρών Καντά να παραδώσει τον Δήμο στον Αθανάσιο Μητακίδη.

7-4-1945: Οι Άγγλοι αποπέμπουν το στρατηγό Νικ. Πλαστήρα, επειδή έδειχνε πρόθεση αναβολής του δημοψηφίσματος και «διορίζουν» Πρωθυπουργό το Ναύαρχο **Πέτρο Βούλαρη**.

Αρχές Μαΐου 1945:

- Καταφθάνει στις Σέρρες η στρατιωτική δύναμη της 7^{ης} Ταξιαρχίας με διοικητή τον παλαίμαχο συνταγματάρχη Παπαγεωργίου.
- Αρχίζει η απόσυρση από την σεραϊκή αγορά του Βουλγαρικού νομίσματος «Λέβα».

Ένα μεγάλο κύμα «λευκής τρομοκρατίας», όπως έμεινε στην Ιστορία, αρχίζει να σαρώνει τη χώρα εγκαθιστώντας σιγά σιγά με τη βοήθεια του ξένου παράγοντα και αξιοποιώντας αλληπάλληλα λάθη της αριστερής πολιτικοστρατιωτικής ηγεσίας ΕΑΜ και ΚΚΕ, μια «νέα τάξη πραγμάτων», εκείνης των νικητών των «Δεκεμβριανών» επεισοδίων.

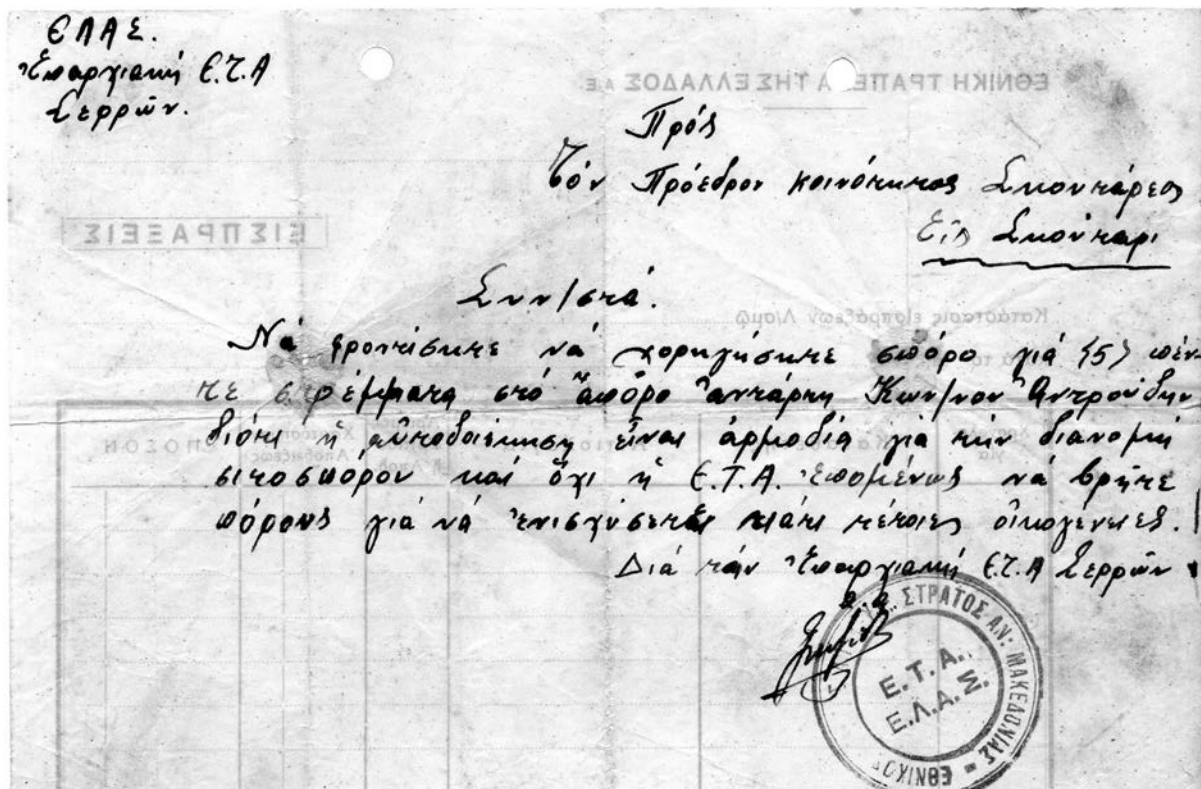

ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ
ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ
ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ
ΣΚΟΥΤΑΡΕΩΣ ΣΕΡΡΩΝ
την περίοδο Κυριαρχίας του ΕΑΜ

Ντοκουμέντο Νο 1

Έγγραφο της Ε.Τ.Α. Σερρών προς τον Πρόεδρο Σκουτάρεως
περί ενίσχυσης με σιτόσπορο άπορου αντάρτη του Ε.Λ.Α.Σ.

Ε.Λ.Α.Σ.⁽¹⁾
Επαρχιακή Ε.Τ.Α.⁽²⁾
Σερρών

Προς
Τον Πρόεδρον Κοινότητος Σκουτάρεως
Εις Σκούταρι

Συναγωνιστά

Να φροντίσετε να χορηγήσετε σπόρο για (5) πέντε στρέμματα στον άπορο αντάρτη Κων/νον Αντρούδη⁽³⁾ διότι η αυτοδιοίκηση είναι αρμοδία για την διανομή σιτοσπόρου και όχι η Ε.Τ.Α. Επομένως να βρήτε σπόρους για να ενισχύσετε κάτι τέτοιες οικογένειες.

Δια την Επαρχιακή Ε.Τ.Α. Σερρών
α. α.

Σφραγίδα ⁽⁴⁾ Υπογραφή

Σημείωση 1: Ο Ελληνικός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός (ΕΛΑΣ) ήταν το στρατιωτικό σκέλος του Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου (ΕΑΜ) κατά τη Γερμανο-ιταλική-βουλγαρική κατοχή της Ελλάδας. Ιδρύθηκε στις 16 Φεβρουαρίου του 1942 κατόπιν απόφασης που είχε λάβει τον Ιανουάριο του 1942 η συγκροτηθείσα «Κεντρική Στρατιωτική Επιτροπή» του ΕΑΜ.

Η δομή του ΕΛΑΣ: Ο ΕΛΑΣ αποτελούσε εθελοντικό αντάρτικο στρατό με τριμελή διοίκηση (Καπετάνιος, Στρατιωτικός, Πολιτικός). Ο «Καπετάνιος» ήταν ο αρχηγός των ανταρτών, ενώ αναλάμβανε επίσης τις επαφές με τον πληθυσμό, την επιμελητεία και τη στρατολογία. Ο «Στρατιωτικός»

ήταν ο αρμόδιος για το σχεδιασμό και τη διεξαγωγή των στρατιωτικών επιχειρήσεων, ενώ ο «Πολιτικός» ήταν ο αντιπρόσωπος του ΕΑΜ, ο οποίος ήταν επιφορτισμένος με τη τήρηση και τη διάδοση των σκοπών της οργάνωσης στους αντάρτες και στον πληθυσμό του χώρου δράσης.

Η πορεία του ΕΛΑΣ: Τη διοίκηση του ΕΛΑΣ ασκούσε απευθείας η Κεντρική Επιτροπή του ΕΑΜ ως τη συγκρότηση Γενικού Στρατηγείου (Μάιος 1943) με τριμελή διοίκηση από τους: στρατηγό **Στέφανο Σαράφη** ως στρατιωτικό αρχηγό, **Αρη Βελουχιώτη** ως αρχηγό των ανταρτών (“καπετάνιο”) και **Βασίλη Σαμαρινιώτη** (Ανδρέα Τζήμα), ως πολιτικό καθοδηγητή. Πρόεδρος της Κεντρικής Επιτροπής του ΕΛΑΣ τοποθετήθηκε με την ίδια απόφαση ο στρατηγός Νεόκοσμος Γρηγοριάδης. Στο Γενικό Στρατηγείο υπάγονταν τα στρατηγεία Μακεδονίας και Θεσσαλίας και τα Γενικά Αρχηγεία Ηπείρου και Ρούμελης. Το Γενικό Αρχηγείο Πελοποννήσου εξακολούθησε να υπάγεται απευθείας στην Κεντρική Επιτροπή, όπως και ο ΕΛΑΣ της Αθήνας. Ο εφεδρικός ΕΛΑΣ ήταν οργανωμένος επίσης κατά αρχηγεία και υπαρχηγεία, υπαγόταν στις περιφερειακές οργανώσεις του ΕΑΜ και μόνο σε περίπτωση ανάγκης μετείχε σε επιχειρήσεις του τακτικού ΕΛΑΣ.

Όμως αξίζει να αναφερθεί και η άποψη του στρατιωτικού διοικητή του Στ. Σαράφη, όταν στις 26 Νοεμβρίου 1944 προσκλήθηκε στην Αθήνα, από τον Άγγλο Στρατηγό Σκόμπυ και του ζήτησε να υπογράψει τη διαταγή αποστράτευσης του ΕΛΑΣ. «Ύστερα από λίγη ώρα ήρθε ο Στρατηγός [Σκόμπυ]. Όλοι οι Άγγλοι με κοίταζαν στα μάτια και περίμεναν σχεδόν με αγωνία την απάντηση... Για τον ΕΛΑΣ είπα ότι είναι εθνικός στρατός και κατά συνέπεια η αποστράτευσή του δεν είναι δικό μου ζήτημα αλλά ζήτημα της Κυβέρνησης. Εγώ δεν μπορώ να σφετεριστώ ξένη εξουσία και ξένα δικαιώματα. Πρέπει το Υπουργικό Συμβούλιο να εκδώσει διάταγμα αποστράτευσης, να δημοσιευτεί στην «Εφημερίδα της Κυβερνήσεως» και ύστερα να σταλεί σε μας η σχετική διαταγή που θα κοινοποιεί το διάταγμα για την εκτέλεση.

Αυτό έπρεπε να γίνει σύμφωνα με τους Ελληνικούς νόμους». (*Ιστορία της Αντίστασης*, εκδ. Αυλός, τόμος 4^{ος}, σελ. 1700). Βέβαια παρά το τυπικό νομικό καθεστώς για τον ΕΛΑΣ και την αποστράτευσή του, που αναφέρθηκε προηγούμενα από τον Στ. Σαράφη, το σίγουρο είναι ότι πολιτικά ο ΕΛΑΣ ελεγχόταν άμεσα από το ΕΑΜ και το Πολιτικό Γραφείο του ΚΚΕ.

Σημείωση 2: Πρόκειται για την οργάνωση «**Επιμελητεία Του Αντάρτη**». Πιο αναλυτικά στο βιβλίο «*Ιστορία της Σύγχρονης Ελλάδας 1941-1974*» του Σ. Γρηγοριάδη, ειδ. έκδοση Κ. Ελευθεροτυπίας 2011, τόμ. 2, σελ. 136, αναφέρεται: «Έως τις αρχές του 1943 οι ανταρτικές δυνάμεις εφοδιάζονταν βασικά εκ των ενόντων, με τη βοήθεια δύο οργανώσεων: της «Φανέλλας του Στρατιώτη» στις πόλεις και της ΕΠΑ (Επιτροπή Προστασίας του Αντάρτη) στα χωριά. Το Μάρτιο του 1943 όμως ιδρύθηκε η ΕΤΑ «Επιμελητεία Του Αντάρτη», στην οποία συγχωνεύτηκαν οι προηγούμενες, που ανέλαβε συστηματικά τον εφοδιασμό του ΕΛΑΣ. Και βρήκε το θαυμαστή και υμνητή της στο πρόσωπο του Σπύρου Μαρκεζίνη, ο οποίος στην εισαγωγή του τετράτομου έργου του *Πολιτική ιστορία της Νεωτέρας Ελλάδος* (1966), γράφει: «... Η Επιμελητεία του Αντάρτη π.χ. αν την είδωμεν ως μηχανισμόν, ανεπηρέαστοι από οιασδήποτε προκαταλήψεις, δεν είναι δυνατόν να μη προκαλέση το ενδιαφέρον, αν μη και τον θαυμασμόν». Στις αρχές Σεπτεμβρίου 1943 η ΕΤΑ αριθμούσε 10.000 μέλη και ο μηχανισμός της ήταν πολυσχιδής. Εισέπραττε εισφορά στην παραγωγή και παρακράτημα στο εμπόριο, εκμεταλλευόταν δημόσια κτήματα – αλυκές, ιχθυοτροφεία κλπ. – ίδρυε εργοστάσια – βυρσοδεψεία, αρβυλοποιεία, συνεργεία ραφής ιματισμού, πεταλωτήρια –, ενίσχυε τις οικογένειες των ανταρτών... Προμηθευόταν είδη και με απευθείας εισφορές, γιατί τότε ο ΕΛΑΣ διέθετε αρκετές χρυσές λίρες από τους Άγγλους. Το έργο της υπήρξε πραγματικά ογκώδες και πολύτιμο για τους αντάρτες».

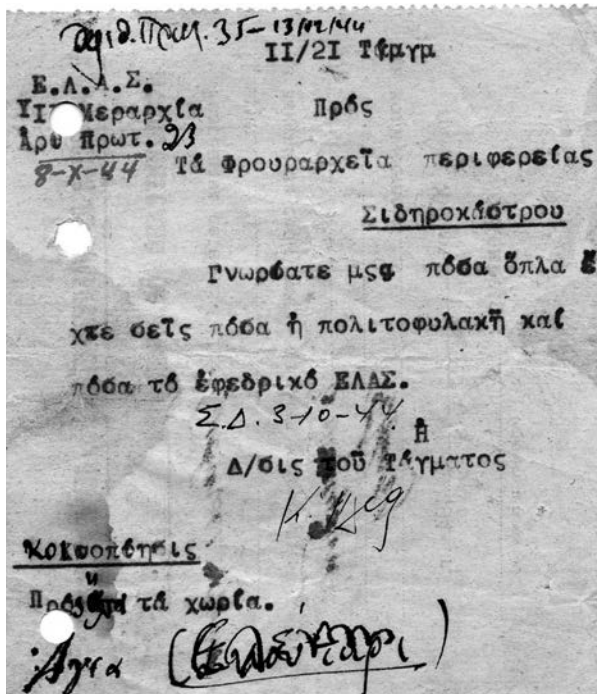
Σημείωση 3: Ο **Κων/νος Ανδρούδης** (με το ψευδώνυμο Ντελήμπαλας=τρελό τσεκούρι, δηλ. σε ελεύθερη απόδοση ατίθασος, απείθαρχος) γεννήθηκε στο Σκούταρι Ανατ. Θράκης το 1909. Το 1924 μαζί με τους υπόλοιπους πρόσφυγες εγκαταστάθηκε στο Σκούταρι (Κίσκεπι) Σερρών. Το 1933 υπηρέτησε τη στρατιωτική θητεία του, για ένα διάστημα μαζί με τον Κ. Καραμανλή (μετέπειτα Πρωθυπουργό και Πρόεδρο της Δημοκρατίας) και είχε λοχία τον Ζαπρούδη Απόστολο (Παπούλια). Επιστρατεύτηκε δεύτερη φορά το 1935 και τρίτη το 1940 στο Αλβανικό Μέτωπο. Επιστρέφοντας στο Σκούταρι και μη μπορώντας να ανεχθεί την κατοχή των Βουλγάρων, μαζί με τη γυναίκα του Πολυξένη και τα

παιδιά του Αλκιβιάδη (Αλκη), Διαμαντή και Βασιλική, εγκαταστάθηκε στη Νιγηρία. Από τα τέλη Σεπτεμβρίου 1941 μέχρι μέσα του 1944 λόγω της έντονης δράσης του Εαμικού κινήματος στη Νιγηρία πολιτικοποιείται και συμμετέχει ενεργά στις δράσεις του. Τον Ιούλιο 1944 δύο παλικάρια του ΕΛΑΣ, εκτελώντας σχέδιο, σκότωσαν έξω από το ναό του Αγ. Γεωργίου Νιγηρίτας τον γκεσταπίτη Νομάρχη του Ν. Στρυμόνα **Γρήγορα**. Εκπληκτη η Γερμανική διοίκηση από το γεγονός αυτό, έχοντας στο πλευρό της τον συνεργάτη της Παπούλια, διατάζει τη συγκέντρωση όλων των ενήλικων ανδρών της Νιγηρίας στο 2^ο Δημοτικό σχολείο, ώστε να επιλέξουν κομμουνιστές και Εαμίτες, για εκτέλεση σαν αντίποινα. Μέσα σ' αυτούς είναι και ο Ανδρούδης Κων/νος. Σύμφωνα με μαρτυρία του γιου του Διαμαντή: «Ο Παπούλιας, λόγω της γνωριμίας του με τον πατέρα μου από το στρατό, τον έπιασε από το μαλλιά, του κατέβασε το κεφάλι και του είπε στο αυτί: "Σε έχουμε στη λίστα. Αυτή τη φορά σε σώζω. Από δω και πέρα, πρόσεχε!". Μόλις αφέθηκε ελεύθερος δεν είχε άλλη επιλογή, παρά το δρόμο του βουνού. Πράγματι πάνω στο βουνά Βερτίσκο και Κρούσια, συναντιέται με μια μικρή ομάδα του ΕΛΑΣ, με διμοιρίτη τον καπετάν Θανασάρα (τον φονιά του Γρήγορα, που καταγόταν από το Σκεπαστό Θεσ/νίκης) κι αργότερα εντάσσεται στη δύναμη του 3^{ου} τάγματος, του 19^{ου} Συντάγματος του ΕΛΑΣ, με διοικητή τον Παυλίδη Γιώργο (καπετάν Μαύρο), που υπαγόταν στο διοικητή του 19^{ου} Συντάγματος Βασίλη Ραφτούδη. Με την απελευθέρωση το 1944, επέστρεψε στο Σκούταρι. Σε λίγο καιρό ξαναβγαίνει στο βουνό, συμμετέχοντας στον εμφύλιο πόλεμο σαν μέλος του Δ.Σ.Ε. (Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας). Έφυγε από την Ελλάδα το 1951 κι εγκαταστάθηκε στη Βουλγαρία μέχρι το 1975, δουλεύοντας ως εργάτης σε εργοστάσια. Αμέσως μετά τη μεταπολίτευση, με τη νομιμοποίηση του ΚΚΕ, επέστρεψε στο Σκούταρι. Πέθανε την 1-1-1997. Μια μαρτυρία προς το γιο του Διαμαντή για τον αγώνα του σαν Ελασίτης κατά των Γερμανών, είναι η εξής: «Όταν ανατινάζαμε γέφυρες στην περιοχή της Βισαλτίας, για να εγκλωβίσουμε αυτοκίνητα με Γερμανούς στρατιώτες, να πάρουμε τα πολεμοφόδιά τους και να τους σκοτώσουμε, τους πυροβολούσαμε με τα όπλα στα χέρια και τα μαχαίρια στα δόντια, για την μετέπειτα μάχη σώμα με σώμα».

Σημείωση 4: Η σφραγίδα κυκλικά έχει το λογότυπο «ΕΘΝΙΚΟΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ» και στο κέντρο «Ε.Τ.Α.- Ε.Λ.Α.Σ.»

Ντοκουμέντο Νο 2

Έγγραφο του II Τάγματος του 21^{ου} Συντάγματος Σερρών του Ε.Λ.Α.Σ. προς Φρουραρχεία περί παροχής αριθμών κατοχής όπλων από Πολιτοφυλακή και Εφεδρικό Ε.Λ.Α.Σ.

Ε.Λ.Α.Σ.
VII Μεραρχία(1)
II/21Τάγμα(2)
Αριθ. Πρωτ. 23

Προς
Τα Φρουραρχεία περιφερείας
Σιδηροκάστρου

Γνωρίσατε μας πόσα όπλα έχετε σεις,
πόσα η πολιτοφυλακή και πόσα το εφε-
δρικό⁽³⁾ ΕΛΑΣ.

Σ. Δ.⁽⁴⁾ 3-10-44
Η Δ/σις του Τάγματος
Κ.⁽⁵⁾ Ηλίας

Κοινοποιήσις
Προς όλα τα χωρία

Σημείωση 1: Στο ογκώδες πεντάτομο έργο «Ιστορία της Αντίστασης», εκδ. Αυλός 1979, στον 4^ο τόμο, σελ. 1598-99 που αναφέρονται όλες οι Δυνάμεις και η Δομή του ΕΛΑΣ, δεν αναφέρεται η VII Μεραρχία του ΕΛΑΣ. Το 21^ο Σύνταγμα θεωρείται μονάδα της VI Μεραρχίας. Συνεπώς από το παραπάνω έγγραφο, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι η δημιουργία της VII Μεραρχίας πραγματοποιήθηκε περί τα τέλη Σεπτεμβρίου 1944 (όταν είχαν απελευθερωθεί οι Σέρρες) με βασικό κορμό το 21^ο Σύνταγμα, που αποκόπηκε διοικητικά από την VI Μεραρχία. Είναι γνωστό ότι μετά από δύο μήνες, τέλη Νοεμβρίου 1944, συζητιόταν ο αφοπλισμός των ανταρτικών δυνάμεων, άρα και του ΕΛΑΣ, και η απόφαση αφοπλισμού του Υπουργικού Συμβουλίου δημοσιεύτηκε στις 2 Δεκεμβρίου 1944.

Σημείωση 2: Η έκφραση «II/21 Τάγμα» σημαίνει το 2^ο Τάγμα του 21 Συντάγματος.

Σημείωση 3: Το εφεδρικό ΕΛΑΣ ήταν βοηθητικό τμήμα του μόνιμου ΕΛΑΣ και έργο του ήταν: «Η κυκλοφορία εντύπων – δελτίων ειδήσεων, η γραφή συνθημάτων στους τοίχους, η εκφώνηση ειδήσεων και συνθημάτων με τηλεβόα και το κυριότερο σαμποτάζ στον εχθρό». (Από μαρτυρία του Βιταστιανού Ψάρρη Κων. Ιωάννη, στο βιβλίο ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΗΡΩΩΝ Ανατολικής Μακεδονίας 1940-1944) του Θεοδ. Εόμαλη, Καβάλα 1993, σελ. 306.

Σημείωση 4: Στρατιωτικός Διοικητής ή Στρατιωτική Διοίκηση.

Σημείωση 5: Είναι το πρώτο και μοναδικό έγγραφο που αναφέρετε, σαν διοικητής του II τάγματος του 21^{ου} συντάγματος, **μόνο** ο Καπετάν Ηλίας. Σε όλα τα επόμενα έγγραφα θα αναφέρονται δύο, ο Καπετάν Πιέρος και ο Καπετάν Ηλίας. Ο Καπετάν Ηλίας ήταν ο Μπαρμπούτης Ηλίας με καταγωγή από την Ηράκλεια Σερρών, ενώ ο Καπετάν Πιέρος είχε καταγωγή από χωριό των Πιέριων Ορών της Κατερίνης, εξ ων και το ψευδώνυμο.

Ο Βαγγέλης Κωστούδης στο βιβλίο του *Η ΕΑΜική αντίσταση και ο Δημοκρατικός στρατός Ελλάδας στην περιοχή Σερρών*, εκδ. Σύγχρονη εποχή, 2010, αναφέρει: «Οι διοικήσεις των μονάδων με διαταγή του Γενικού Αρχηγείου από τριμελείς έγιναν διμελείς, Διοικητής και Καπετάνιος. Προηγουμένως το τρίτο μέλος ήταν ο αντιπρόσωπος του ΕΑΜ. Η δυαδική διοίκηση στον ΕΛΑΣ, όταν λειτουργούσε σωστά, είχε άριστα αποτελέσματα. Άλλωστε δοκιμάστηκε πρώτα στον Κόκκινο Στρατό... Ο **διοικητής** έπρεπε να έχει στρατιωτικές γνώσεις, μόνιμου ή έφεδρου αξιωματικού. Είχε την πρώτη ευθύνη για τα στρατιωτικά ζητήματα, τη διεύθυνση των επιχειρήσεων κ.ά. Ο **καπετάνιος** είχε την ευθύνη για την κομματική και πολιτική δουλειά, το ηθικό των τμημάτων, τις σχέσεις με το λαό και τις πολιτικές οργανώσεις».

Ο Τάσος Χατζηαναστασίου στο βιβλίο του *Αντάρτες και Καπετάνιοι και υπότιτλο Η Εθνική αντίσταση κατά της Βουλγαρικής Κατοχής της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης*, εκδ. Αφών Κυριακίδη, Θεσ/νίκη 2003, στη σελ. 94, μας δίνει την εξής πληροφορία: «Στην Α' Παμμακεδονική Συνδιάσκεψη του ΕΑΜ που έλαβε χώρα στις 27 Οκτωβρίου 1943 στην "Ελεύθερη Ελλάδα"... Ο [Μάρκος] Βαφειάδης διαβεβαίωσε τους μόνιμους αξιωματικούς πως καταργήθηκε η θέση του πολιτικού επιτρόπου και επομένως τη διοίκηση των μονάδων του ΕΛΑΣ ανέλαμβαναν στο εξής ο στρατιωτικός διοικητής και ο καπετάνιος».

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΔΙΑΤΑΓΗ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

Αριθμ. Πρωτ.: 153190
ΑΔΕ αριθμ. έγκ 24

Πρός
'Απόστολ τός Στρατιωτικός 'Αρχός

Περ'Αθηνάς
'Κοινοποίησις 'Αποφάσεως Υπουργικού Συμβουλίου -"

Κοινοποιῶ κατωτέρω ἕξαι τήν ἀπό 2.12.44 'Απόφασιν Υπουργικού Συμβουλίου δημοσιευθεῖσαν εἰς τό ὑπ' αριθ. 29/2/12/44 Τεύχος Α' ἄλλων τῆς ἑσημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Οἱ κατ' ἑξῆς κυβερνητικοί ἀντιπρόσωποι Στρατιωτικοί Δ/τοί καί Δ/τοί Ταγμάτων κοινοποιήσαν εαυτοῖς τήν παρῶσαν.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 2.12.44

'Ο Υπουργός Π. ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΗΣ

Κ. Β. Ἀναστασίου
Λοχαγός

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

"Εχόντες ὑπ' ὄψει ὅτι ἤδη ἐξέλιπον οἱ 'Εθνικοί λόγοι οἱ αὐτοὶ συνεκροτήσαν οἱ Στρατιωτικοί ἐνοπλοὶ δυνάμεις τῶν ἑθνικῶν ὀργανώσεων ἀντίστασεως.

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Σ Τ Ο Ν Ε Ν

1ον - Τήν ἀποστρατεύσασιν ἁπάντων τῶν ἑσόδων ἈΞ/κῶν καί ὀπλιτῶν τῶν δυνάμεων Ἐ.Λ.Α.Σ. - Ἐ.Λ.Α.Η.Η. - Ἐ.Δ.Ε.Σ. καί πάσης ἄλλης τυχόν ὑποταχένης ὀργανώσεως καί τήν διδῶσιν τῶν Μονάδων τῶν ὀργανώσεων τούτων.

2ον - Τήν παραδοσιν τοῦ ὀπλισμοῦ, πυρομαχικῶν, παντοειδούς ὀπλοῦ Γενικῆς χρήσεως καί κτηνῶν εἰς ἀρχάς ὀρισθησομένων ὑπὸ τοῦ Υπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν -

3ον - Τήν παραδοσιν τῶν Μονίμων Ἀξιωματικῶν εἰς τὸ Υπουργεῖον Στρατιωτικῶν -

4ον - Διαταγῆ τοῦ Υπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ὅς καθορίσασι τῆς λεπτομερείας.

Ἡμέραν ἐνάρξεως τῆς ἀποστρατεύσεως καί διαλύσεως τῶν Μονάδων ὀρίζομεν τήν 15ην Δεκεμβρίου καί ἄλλως τήν 20ην 15ῆου.

Εἰς τὴν ἡμέτερον ἐπ' τῶν Στρατιωτικῶν Υπουργῶν ἐναρτίθεμεν τήν δημοφεισιν καί ἐκτέλεσιν τῆς παρῶσης ἀποφάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 2α Δεκεμβρίου 1944

Ο
ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

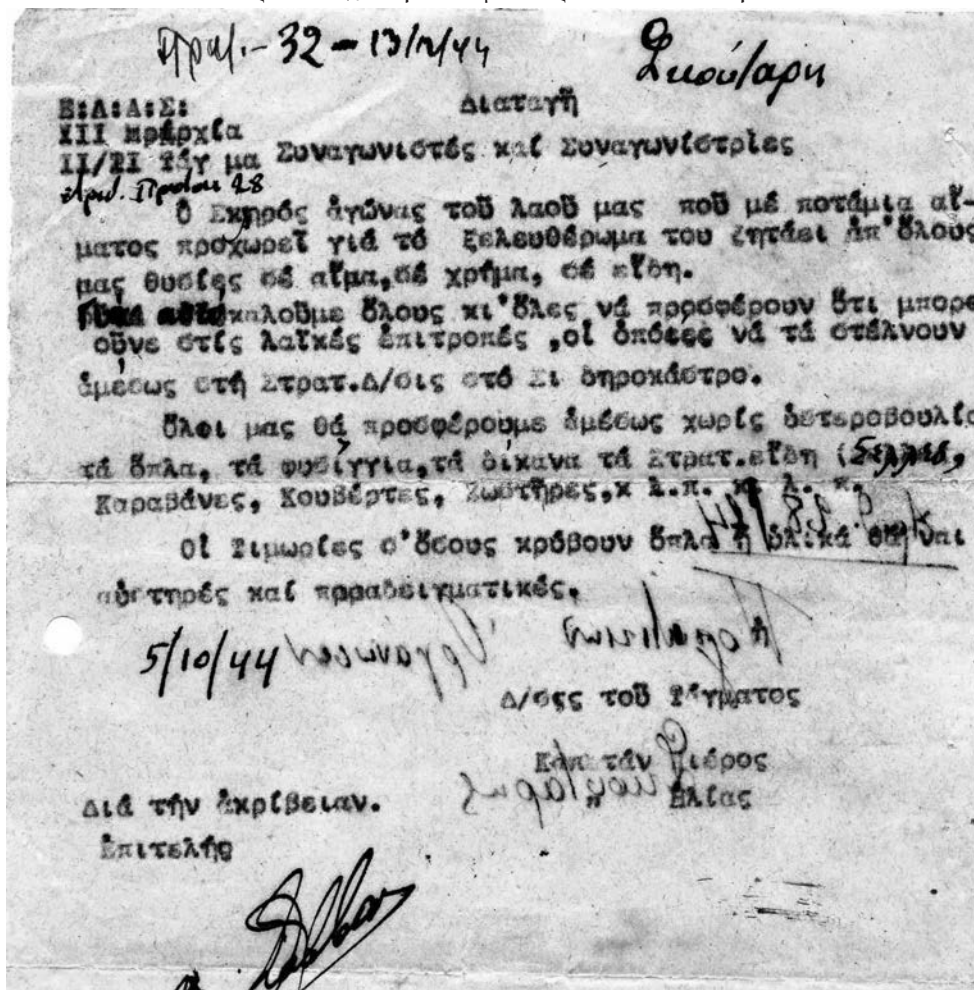
Τὸ Μέλη
Γ. ΚΑΡΤΑΛΗΣ - Π. ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΣ
Β. ΔΡΑΓΟΥΝΗΣ - Β. ΧΑΤΖΗΠΑΝΟΣ - Δ. ΛΟΝΤΟΣ -
Π. ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΗΣ - ΑΒΡΑΜ - ΠΑΝΟΥΜΙΔΗΣ -
Κ. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ - ΒΛΑΧΟΒΛΑΧΗΣ - ΑΛΦΡΙΑΝΙΔΗΣ
ΦΙΚΙΩΡΗΣ - ΒΕΛΟΓΙΤΗΣ - ΤΣΑΤΣΟΣ - ΠΑΡΟΥΛΗΣ
ΡΑΛΛΗΣ - ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ -

Παραβλήθη.

[Signature]

Ντοκουμέντο Νο 3

Έγγραφο II Τάγματος του 21^{ου} Συντάγματος Σερρών του ΕΛΑΣ
περί ενίσχυσης του με Στρατιωτικά είδη

Ε.Λ.Α.Σ.

VII Μεραρχία

II/21 Τάγμα

Αριθ. Πρωτ. 28

Διαταγή

Συναγωνιστές και Συναγωνίστριες

Ο Σκληρός αγώνας του λαού μας που με ποτάμια αίματος προχωρεί για το ξελευθέρωμα του, ζητάει απ' όλους μας θυσίες σε αίμα, σε χρήμα, σε είδη.

Γι' αυτό καλούμε όλους και όλες να προσφέρουν ότι μπορούνε στις λαϊκές επιτροπές, οι οποίες να τα στέλνουν αμέσως στη Στρατιωτική Διοίκηση στο Σιδηρόκαστρο.

Όλοι μας θα προσφέρουμε αμέσως χωρίς υστεροβουλία τα όπλα, τα φυσίγγια, τα δίκανα, τα Στρατιωτικά είδη (Σέλλες, Καραβάνες, Κουβέρτες, Ζωστήρες, κ.τ.λ.)

Οι τιμωρίες σ' όσους κρύβουν όπλα ή υλικά θ' είναι αυστηρές και παραδειγματικές.

5-10-44

Δια την ακρίβειαν

Ο επιτελής

Σάββας

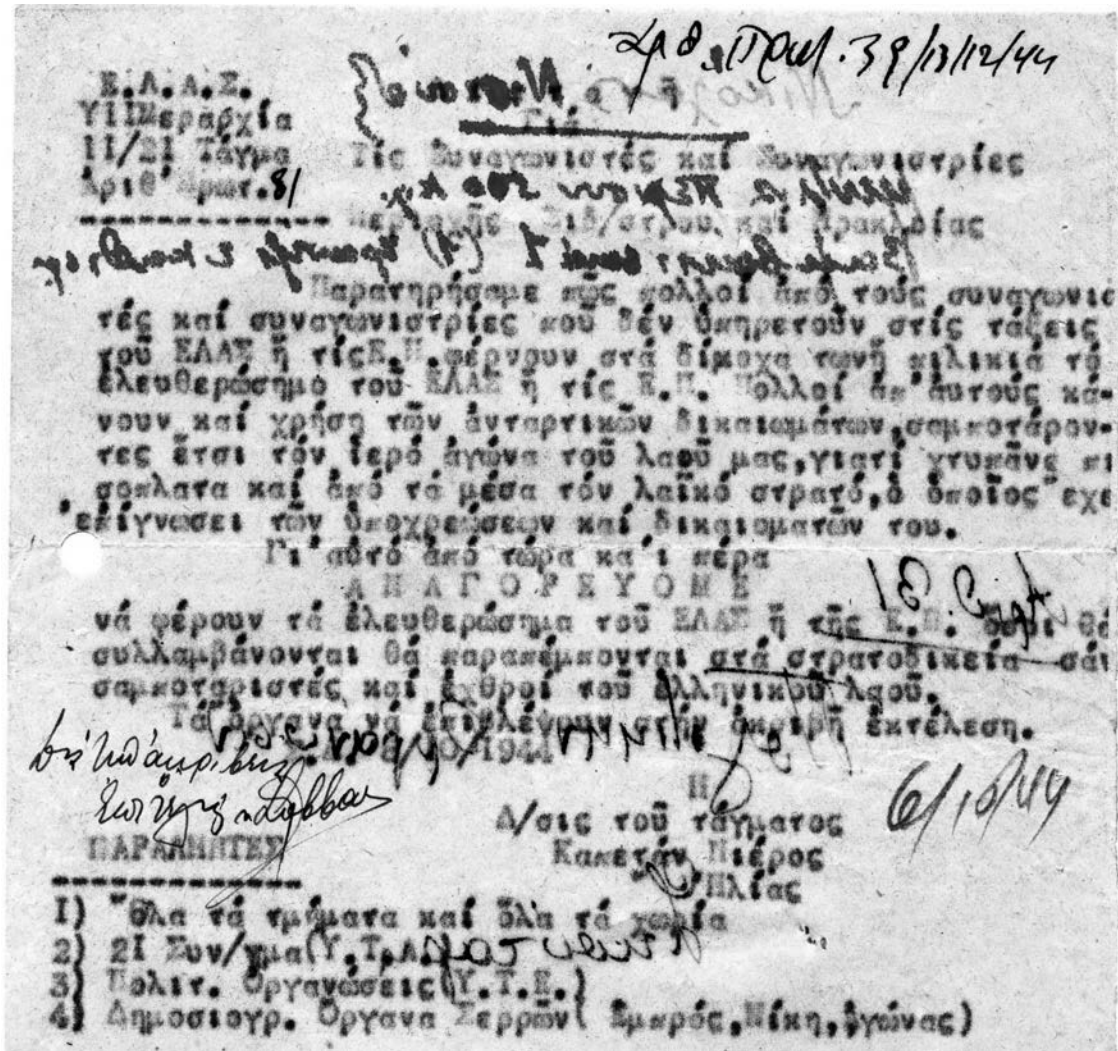
Η Δ/σις του Τάγματος

Καπετάν Πιέρος

» Ηλίας

Ντοκουμέντο Νο 4

Εγγραφο ΙΙ Τάγματος 21^{ου} Συντάγματος Σερρών του ΕΛΑΣ
περί απαγόρευσης χρήσης των σημάτων του ΕΛΑΣ

Ε.Λ.Α.Σ.
VII Μεραρχία
II/21 Τάγμα
Αριθ. Πρωτ. 81

Διαταγή

Για τους Συναγωνιστές και τις Συναγωνίστριες
περιοχής Σιδ/στρου και Ηράκλειας

Παρατηρήσαμε πως πολλοί από τους συναγωνιστές και συναγωνίστριες που δεν υπηρετούν στις τάξεις του ΕΛΑΣ ή της Ε.Π.⁽¹⁾ φέρουν στα δίκτοχα των ή πιλίκια το ελευθερώσημο του ΕΛΑΣ ή της Ε.Π. Πολλοί απ' αυτούς κάνουν και χρήση των ανταρτικών δικαιωμάτων, σαμποτάροντας έτσι τον ιερό αγώνα του λαού μας, γιατί χτυπάνε πισόπλατα και από τα μέσα τον λαϊκό στρατό, ο οποίος έχει επίγνωσει των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων του.

Γι' αυτό από δω και πέρα

ΑΠΑΓΟΡΕΥΟΥΜΕ

να φέρουν τα ελευθερώσημα του ΕΛΑΣ ή της Ε.Π. Όσοι θα συλλαμβάνονται θα παραπέμπονται στα στρατοδικεία ως σαμποταριστές και εχθροί του Ελληνικού λαού.

Τα όργανα να επιβλέψουν στην ακριβή εκτέλεση

Σ.Δ. 8-10-44

Η Δ/σις του Τάγματος

Καπετάν Πιέρος

» Ηλίας

Παραλήπτες

- 1) Όλα τα τμήματα και όλα τα χωριά
- 2) 21 Σύνταγμα (Υ.Τ.Α.⁽²⁾)
- 3) Πολιτικές Οργανώσεις (Υ.Τ.Ε.⁽³⁾)
- 4) Δημοσιογραφικά Όργανα Σεργών
(Εμπρός⁽⁴⁾, Νίκη⁽⁵⁾, Αγώνας⁽⁶⁾)

Σημείωση 1: Ε.Π.=Εθνική Πολιτοφυλακή. Η Π.Ε.Ε.Α. προκειμένου να απελευθερωθεί ο ΕΛΑΣ από επιπλέον καθήκοντα και να αφοσιωθεί αποκλειστικά στο σκοπό του (μαχητική αντιμετώπιση του εχθρού και των ντόπιων συνεργατών του, ολοκλήρωση της εθνικής απελευθέρωσης) προχωράει στις 10 Απριλίου 1944 στην ίδρυση ενός καινούργιου σώματος: της Εθνικής Πολιτοφυλακής (πράξη 24, δημοσιευμένη στο αριθμό 7 φύλλο του «Δελτίου Πράξεων και Αποφάσεων» της Π.Ε.Ε.Α). Η Εθνική Πολιτοφυλακή θα αποτελέσει τον αντίποδα των παλιών σωμάτων ασφαλείας (Αστυνομία Πόλεων και Χωροφυλακή) και θα έχει ως κύρια αποστολή «την περιφρούρηση των ατομικών δικαιωμάτων και της ασφάλειας των πολιτών, χωρίς διακρίσεις». Οι κατευθυντήριες αρχές της λειτουργίας της θα είναι:

Α) Απελευθέρωση του λόγου και της σκέψης των πολιτών. Η συνείδηση είναι ιερή και απαραβίαστη και απολυτρώνεται από τα δεσμά και τα φίμωτρα της παλιάς αστυνομικής παρακολούθησης.

Β) Η διατήρηση της ησυχίας και της ασφάλειας προς συμφέρον του λαού και των πολιτών, αλλά και η διαμόρφωση του δημόσιου φρονήματος με άξονα τα συμφέροντα της Λαοκρατίας.

Γ) Ισονομία και πνεύμα ίσης μεταχείρισης και υποστήριξης προς τις αρχές και τα νέα όργανα εξουσίας και αυτοδιοίκησης.

Δ) Διακριτική δράση. Η ενέργεια της Εθνικής Πολιτοφυλακής αρχίζει εκεί που θίγονται τα πολιτικά δικαιώματα και η λαϊκή κυριαρχία.

Ε) Πολεμική βοήθεια στον ΕΛΑΣ και ολόσωμη αρωγή του στον αγώνα ενάντια στους Γερμανούς και δοσίλογους.

Ζ) Δράση ενάντια στους κατασκόπους, δολιοφθορείς και σαμποταριστές που δρουν στην Ελεύθερη Ελλάδα. Συντριβή των ανήθικων, προβοκατόρικων και ξεπεσμένων αντιλαϊκών στοιχείων που πιθανόν έχουν παρεισφύσει στις τάξεις του Λαϊκού Στρατού και δυσφημίζουν το έργο του.

Σημείωση 2: Υ.Τ.Α. = Υπό Τύπον Αναφοράς

Σημείωση 3: Υ.Τ.Ε. = Υπό Τύπον Ενημέρωσης

Σημείωση 4: «Εμπρός»: Μηνιαία εφημερίδα του Περιφερειακού Συμβουλίου της ΕΠΟΝ Ν. Σεργών.

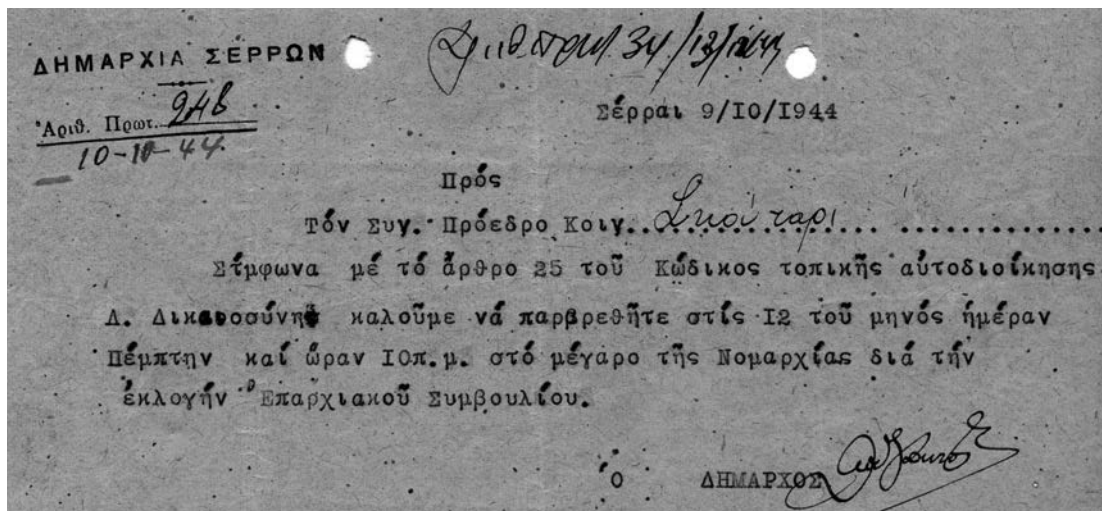
Σημείωση 5: «Νίκη»: Όργανο του ΕΑΜ Ν. Σεργών. (Στο παράρτημα Β', σελ. 355, υπάρχει φύλλο της εφημερίδας)

Σημείωση 6: «Αγώνας»: Δισεβδομαδιαία εφημερίδα, όργανο της Περιφερειακής Επιτροπής του ΚΚΕ Ν. Σεργών, με διευθυντή το Βαγγέλη Τσαμπάζη.

Ντοκουμέντο Νο 5

Έγγραφο του Δημάρχου Σερρών προς τον Πρόεδρο της Κοινότητας Σκουτάρεως
περί Εκλογής Επαρχιακού Συμβουλίου

ΔΗΜΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρραι 9/10/1944

Αριθμ. Πρωτ. 248/10-10-44

Προς

τον Συναγωνιστή Πρόεδρο Κοινότητας Σκούταρι

Σύμφωνα με το άρθρο 25⁽¹⁾ του Κώδικος Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Λαϊκής Δικαιοσύνης, καλούμε να παραβρεθίτε στις 12 του μηνός, ημέραν Πέμπτην και ώραν 10 π.μ. στο μέγαρο της Νομαρχίας διά την εκλογήν Επαρχιακού Συμβουλίου.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ

Θ. ΚΑΝΤΑΣ⁽²⁾

Σημείωση 1: Με το έγγραφο αυτό αναγνωρίζουμε ότι η σύσταση της Επαρχιακής Συνέλευσης και Επαρχιακού Συμβουλίου και η εκλογή Έπαρχου έγιναν βάσει του άρθρου 25 «Διατάξεις για την Αυτοδιοίκηση και Λαϊκή δικαιοσύνη» που πρωτοεκδόθηκε από το Γενικό Στρατηγείο του ΕΛΑΣ στις 1/12/1943 και δημοσιεύεται στο παράρτημα Α' του βιβλίου, σελ. 269-283 (σε έκδοση σεραϊκής εφημερίδας). Εύλογα, ο προσεκτικός αναγνώστης που θα μελετήσει το άρθρο, θα παρατηρήσει ότι το υπόψη άρθρο αναφέρεται σε εκλογή Νομαρχιακής Συνέλευσης και Νομαρχιακού Συμβουλίου. Το πρόβλημα αυτό λύνεται με αναθεώρηση που υπέστησαν οι «Διατάξεις για την Αυτοδιοίκηση και Λαϊκή δικαιοσύνη» προκειμένου να προσαρμοστούν πιο λειτουργικά στις πραγματικές ανάγκες της εμπόλεμης τότε κοινωνίας (π.χ. τμήματα μόνο νομών απελευθερωθέντων). Πράγματι στο Βιβλίο του Δημητρίου Ζέπου, «Λαϊκή Δικαιοσύνη», 2^η έκδοση του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 1986, στη σελ. 151, για το άρθρο 25, γράφει:

Άρθρο 25. - Σὲ κάθε Ἐπαρχία ἰδρύεται Ἐπαρχιακὴ Συνέλευση συγκροτημένη ἀπ' τοὺς Δημάρχους καὶ τοὺς Προέδρους τῶν Κοινοτήτων τῆς ἐπαρχίας ἢ τοὺς νόμιμους ἀναπληρωτὲς τοὺς.

Τὴν πρώτην Ἐπαρχιακὴ Συνέλευση προσκαλεῖ προσδιορίζοντας σν-άμα καὶ τὸν τόπο καὶ χρόνον τῆς συνόδου τῆς, ὁ Δήμαρχος τῆς πρωτεύουσας τῆς ἐπαρχίας ἢ, ὅπου δὲν ὑπάρχει Δήμος, ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος ποὺ εἶναι πρωτεύουσα τῆς Ἐπαρχίας.

Κατά την πρώτη της σύνοδο ή Έπαρχιακή Συνέλευση εκλέγει : 1) τον Πρόεδρο και Αντιπρόεδρό της καθώς και ένα Γραμματέα, 2) Ένα 10μελές Έπαρχιακό Συμβούλιο και 5 αναπληρωματικά μέλη του και 3) μιὰ Έξελεγκτική Έπιτροπή από 3 μέλη και 2 αναπληρωματικά.

Τò Προεδρείο τής Έπαρχιακής Συνέλευσης, οί Έπαρχιακοί Σύμβουλοι και οί Έξελεγκτικοί Έπιτροποί εκλέγονται μεταξύ τών μελών τής Έπαρχιακής Συνέλευσης με ψηφοδέλτιο, μυστική ψηφοφορία και σχετική πλειοψηφία.

Τέλος καθορίζεται η μέρα της εκλογής του Επαρχιακού Συμβουλίου Επαρχίας Σερρών, που είναι η Πέμπτη 12 Οκτωβρίου 1945 και ο χώρος της εκλογής, το κτήριο της Νομαρχίας Σερρών (Μεραρχίας 36). Τελικά από το βιβλίο πρακτικών του Επαρχιακού Συμβουλίου, που σώζεται στα ΓΑΚ Σερρών, πληροφορούμαστε ότι η εκλογή του Επαρχιακού Συμβουλίου πραγματοποιήθηκε μεν στις 12 Οκτωβρίου 1945, αλλά στο χώρο του Κινηματογράφου «Κρόνιο».

Σημείωση 2: Το έγγραφο υπογράφει ο εκλεγμένος δήμαρχος Σερρών, στις εκλογές της 29 Σεπτεμβρίου 1944, **Θεόδωρος Καντάς**. Ο Θ. Καντάς του Δημητρίου, γεννήθηκε στο Κροκύλειο (παλαιά ονομασία «Παλαιοκάτουνο») επαρχίας Δωριίδος του Νομού Φωκίδας, το 1905. (Σε οικισμό του Κροκυλείου γεννήθηκε το 1797 ο ήρωας της Ελληνικής επανάστασης στρατηγός Ιωάννης Μακρυγιάννης). Το 1925 παίρνει το πτυχίο του διδασκάλου από το μονοτάξιο Διδασκαλείο Αθηνών. Διορίσθηκε στις 16-9-1925 (ΦΕΚ 187) στο δημοτικό σχολείο Μεζράς, συνοικισμό αρχικά του Γαζώρου Σερρών και μετέπειτα της Ν. Πέτρας, που αργότερα ονομάσθηκε Γλυκοπηγή (Παράρτημα Β', σελ. 321). Στις 18-5-1926 τοποθετήθηκε στο δημοτικό σχολείο Κουμαργιάς (ΦΕΚ 83). Αργότερα υπηρέτησε στις τάξεις του στρατού. Με το υπ' αριθμ. 46508/25-7-1935 διορίσθηκε στην Κουμαριά. Ακολουθεί με το υπ' αριθμ. 1076/15-7-1936 έγγραφο του Επιθεωρητή Σερρών η μετάθεσή του στο 4° Δημοτικό Σερρών και τέλος νέα μετάθεση, με το υπ' αριθμ. 40170/23-12-1938 έγγραφο της Νομαρχίας Σερρών, στο 13° δημοτικό σχολείο Σερρών. Παντρεύτηκε την Ιωάννα Μπόσχαλη και απέκτησε τρία παιδιά, τον Δημήτριο (1938), τον Παναγιώτη (1939) και τον Αθανάσιο (1943). Με την υπ' αριθμ. 6/5-3-1940 απόφαση της Επιτροπής Ασφαλείας του δικτατορικού καθεστώτος του Μεταξά, εκτοπίστηκε για ένα χρόνο στο νησί της Ανάφης (ανατολικά της Σαντορίνης), παραδοσιακό τόπο κράτησης πολιτικών εξοριστών, «διότι εσημείωσεν αξιόλογον κομμουνιστικήν δράσιν». Σε σύντομο διάστημα από την επιστροφή του στις Σέρρες ακολουθεί η Βουλγαρική κατοχή του 1941-44. Στη διάρκεια αυτής της επώδυνης περιόδου γνωρίστηκε και ανέπτυξε αδελφικούς δεσμούς με το Γ. Κόκκινο, ηγετικό μέλος του ΚΚΕ Σερρών. Οι δύο άνδρες πήραν εντολή από τον Γραμματέα του ΚΚΕ Σερρών Ματσούκα Ελευθέριο (ψευδώνυμο Μπαρμπαλέξης) να οργανώσουν το ΕΑΜ του νομού. Έτσι ο Κόκκινος ανέλαβε γραμματέας του ΕΑΜ Σερρών (και μετέπειτα γίνεται ο πρώτος Νομάρχης Σερρών, μετά τη Βουλγαρική κατοχή) και ο Θ. Καντάς μετείχε στη Νομαρχιακή Επιτροπή του ΕΑΜ Σερρών, εκπροσωπώντας το ΚΚΕ. Με την απελευθέρωση από τους Βουλγάρους διορίστηκε από τον ΕΛΑΣ, προσωρινός Δήμαρχος Σερρών και στις εκλογές που ακολούθησαν στις 29-9-1944 εκλέχθηκε Δήμαρχος Σερρών και παρέμεινε στη θέση του Δημάρχου μέχρι της 22-3-1945, οπότε καλέστηκε από το διορισμένο Νομάρχη, της Κυβέρνησης Πλαστήρα, Στέφανο Νικόγλου, να παραδώσει τη Δημαρχία στο Αθανάσιο Μητακίδη. Κατά τη διάρκεια της σύντομης Δημαρχίας του ασχολήθηκε με την ανασυγκρότηση των διοικητικών δομών και υπηρεσιών της Δημαρχίας (Κτηνιατρική, Συντήρησης Υδραυλικών Έργων, Εθν. Πολιτοφυλακής, Πυροσβεστική, Σφαγεία,) του ερειπωμένου παραγωγικού συστήματος της πόλης (Λιγνιτωρυχεία, Εργοστάσιο τσιγάρων Τζίμου και υδροηλεκτρική εταιρεία Νάσιουτζικ), της αξιοποίησης των εγκαταλελειμμένων σπιτιών, καπνομάγαζων, εβραϊκών καταστημάτων, της λειτουργίας των σχολείων της πόλης με εκπαιδευτικό προσωπικό καθώς και της λειτουργίας του Λαϊκού Νοσοκομείου.

Ακολούθησε η περίοδος της «Λευκής τρομοκρατίας». Με το έγγραφο υπ' αριθμ. 17034/28-2-1947 του Υπουργείου Παιδείας (Παράρτημα Β', σελ. 321), βάσει διατάξεων του Θ' Ψηφίσματος της Δ' Αναθεωρητικής Βουλής του 1946, καλέστηκε να υποβάλλει απολογία για τη συνέργεια και ενίσχυση της στάσεως του Δεκεμβρίου του 1944 (από 3-12-1944 έως 12-2-1945). Απολύθηκε με το υπ'

αριθμ. 46445/4-10-1947 έγγραφο του Υπουργείου Θρησκευμάτων και Εθνικής Παιδείας (ΦΕΚ 224/26-9-1947). Επίσης μαζί με το Γ. Κόκκινο κ.ά., κατηγορήθηκε α) ως δωσίλογος στους Βουλγάρους για την περίοδο 14-9-1944 και μέχρι την αποχώρησή τους στις 20-10-1944 και β) ως υπεύθυνος για την εκτέλεση μελών της ΠΑΟ και αξιωματικών σε χαράδρα στο 13^ο χιλ. της οδού Σερρών - Βροντού και εξέτισε ποινή φυλάκισης 2,5 ετών.

Εξάσκησε το επάγγελμα του λογιστή, δημιουργώντας παράδοση στα λογιστικά των Σερρών. Παρότι ο βίος του τελείωσε στις 23/4/

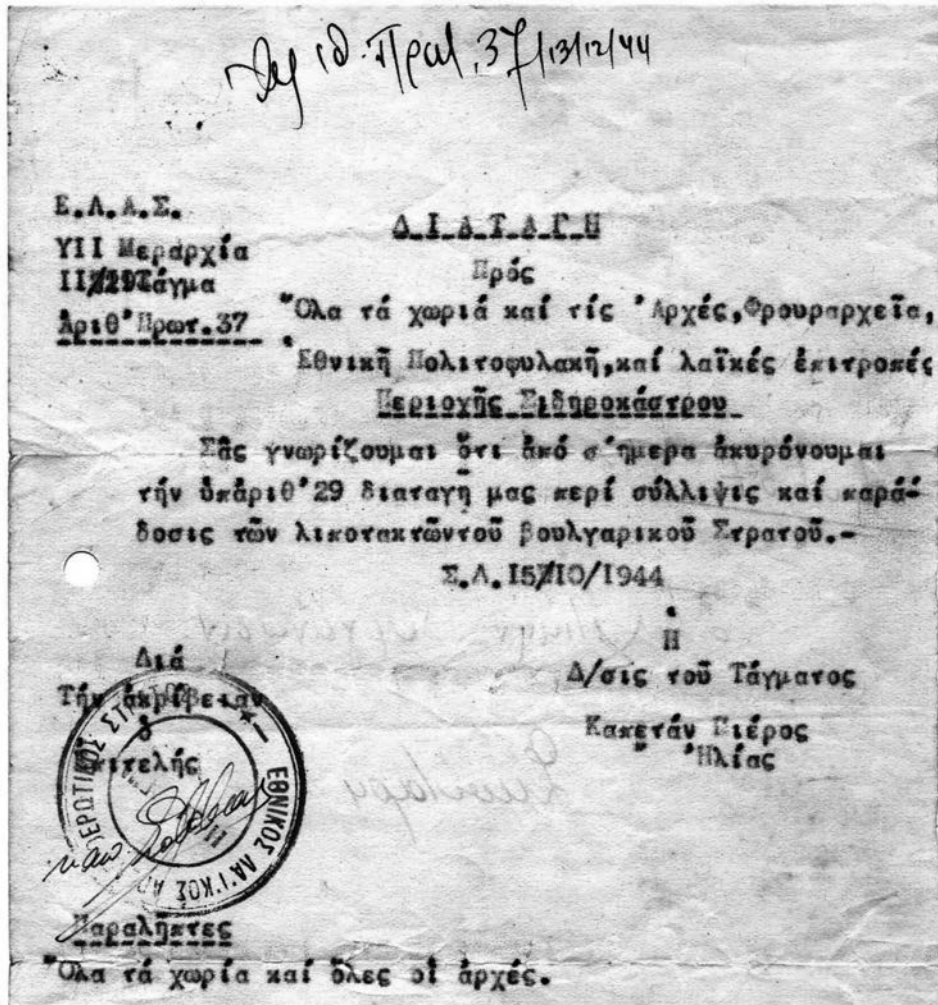
1974, οι γιοι και τα εγγόνια του συνεχίζουν αυτή την παράδοση.

Ο Δήμος Σερρών, έστω και καθυστερημένα, αναγνώρισε την προσφορά του Θ. Καντά στην πόλη και έδωσε το όνομά του σε δρόμο των νέων συνοικιών της περιοχής Σιγής.

Ντοκουμέντο Νο 6

Έγγραφο II Τάγματος του 21^{ου} Συντάγματος Σερρών του ΕΛΑΣ περί ακύρωσης της διαταγής σύλληψης λιποτακτών του Βουλγαρικού Στρατού

Ε.Λ.Α.Σ.
VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ
II/21 Τάγμα
Αριθμ. Πρωτ. 37

ΔΙΑΤΑΓΗ

Προς
Όλα τα χωριά και τις Αρχές, Φρουραρχεία,
Εθνική Πολιτοφυλακή και Λαϊκές Επιτροπές
Περιοχής Σιδηροκάστρου

Σας γνωρίζουμε ότι από σήμερα ακυρώνουμε την υπ' αριθμ. 29 διαταγή μας περί σύλλιψις και παράδοσις των λιποτακτών του Βουλγαρικού Στρατού.

Σ.Δ. 15/10/1944

Διά την ακρίβειαν
ο Επιτελής
καπ. Σάββας

Η
Δ/σις του Τάγματος
Καπετάν Πιέρος
» Ηλίας

Παραλήπτες

Όλα τα χωριά και όλες οι αρχές

Σημείωση: Όπως αναφέρθηκε στο Συνοπτικό Ημερολόγιο, ο Βουλγαρικός Στρατός Κατοχής της Βόρειας Ελλάδας, που ανήκει αρχικά στο μπλοκ του Άξονα, με την επέλαση αρχές Σεπτεμβρίου του 1944 του Τολμπούχιν (στρατάρχης του κόκκινου στρατού) και την ανάληψη της εξουσίας στην Βουλγαρία από το Πατριωτικό Μέτωπο, ελέγχεται πλέον από φιλοσοβιετικές δυνάμεις και έτσι περνά στο Συμμαχικό στρατόπεδο. Επόμενο ήταν πολλοί στρατιώτες του να λιποτακτούν και να θέλουν να επιστρέψουν στα σπίτια τους. Στην αρχή ο Ε.Λ.Α.Σ. τους συνελάμβανε ως μέλη εχθρικών δυνάμεων, όμως αυτό δεν είχε πλέον νόημα και για αυτό το λόγο, με το έγγραφο αυτό, ακυρώνεται η προηγούμενη διαταγή για σύλληψη των Βουλγάρων λιποτακτών.

Υπάρχει γενικά ένα μικρό χρονικό διάστημα, από 9/9/1944 έως και 21/10/1944, όπου η Κυβερνητική αλλαγή της Βουλγαρίας, με την αποφασιστική δράση του Τολμπούχιν, δημιούργησε νέες πρωτόγνωρες καταστάσεις στον πρώην Βουλγαρικό στρατό κατοχής της Ανατολ. Μακεδονίας - Θράκης, που μεταμορφώνονταν σε φιλοσοβιετικό και άρα συμμαχικό, με τις αλλαγές των διοικητών των μονάδων του (είτε με αποδοχή από τους διοικητές της νέας τάξης πραγμάτων, είτε με ανατροπές τους από κατώτερους «αριστερούς» αξιωματικούς).

Όταν πρωτοείδα τα έγγραφα της Νομαρχίας Σερρών που αναφερόταν στην ημερομηνία 14-9-1944, ημέρα απελευθέρωσης των Σερρών από τους Βουλγάρους, που πραγματοποιήθηκε από τον Ε.Λ.Α.Σ., είχα την ψευδαίσθηση ότι την ίδια μέρα θα έφυγαν και οι πολιτικές και στρατιωτικές αρχές των Βουλγάρων. Στην θεωρητική απορία μου γιατί δεν έφυγαν, πήρα άμεση απάντηση από το βιβλίο του **Στέργιου Βαλιούλη**, ενός αξιωματικού του ΕΛΑΣ, υπασπιστή στο 26^ο Σύνταγμα, με καταγωγή από το Ν. Σκοπό, που ήταν πρωταγωνιστής των γεγονότων και έδρασε στο Παγγαίο, **Πολίτης Β' Κατηγορίας**, Ελλ. Εκδόσεις, 1985, σελ. 446, που στην ίδια απορία γράφει:

«...Η νέα Βουλγαρική Κυβέρνηση του Λαϊκού Μετώπου, κατάφερε με διπλωματικούς ελιγμούς, τον πατριωτισμό και την έξυπνα κατευθυνόμενη δραστηριότητά της, να γίνει σύμμαχος της μεγάλης Ε.Σ.Σ.Δ. Ο στρατός της, κάτω απ' τις διαταγές του Ρώσου στρατάρχη Τολμπούχιν, ανέλαβε προς το παρόν την υποχρέωση να πλαγιοφυλάξει τις Ρωσικές μονάδες από ενδεχόμενη αντεπίθεση των Γερμανών που εξακολουθούσαν να κατέχουν τις κείθε απ' τον ποταμό Στρυμώνα περιοχές». Σ' αυτή την εκτίμηση συνηγορεί και το παρακάτω τηλεγράφημα του Γ.Σ. του ΕΛΑΣ προς τη Συμμαχική Στρατιωτική Αποστολή:

«ΕΛΑΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟ

Επιτ. Γραφ. Πα

Αριθμ. Ε.Π. 9719

Προς την Συμμαχική Στρατ. Αποστολήν

Έχομεν την τιμήν να σας παρακαλέσωμεν όπως ευαρεστηθείτε να διαβιβάσετε το ακόλουθον τηλεγράφημα: α) Πρωθυπουργόν και Υπουργόν Στρατιωτικών Παπανδρέου (.)

β) Διοικητήν δυνάμεως 140(.)

Αποδέκται δύο (.)

Άρχεται (.) Ομάς Μεραρχιών Μακεδονίας, αναφέρει (.) Φήμη συμφωνίας ΕΑΜ και Βουλγαρικής Κυβερνήσεως εντελώς ψευδής και ασύστατος (.) Αντιθέτως **Βουλγαρικός Στρατός παραμένει γραμμής Στρουμώνος (.) Με την δικαιολογία ότι διετάχθη προς τούτο παρά συμμάχου (.)** Παρακαλούμε γνωρίσατε εάν τούτο είναι αληθές (.) Επίσης Βουλγαρικός στρατός επιτίθεται κατά δυνάμεων ΕΛΑΣ (.) Με την δικαιολογία ότι τούτο εξητήθη παρά συμμάχου αξιωματικού συνδέσμου Ταγματάρχου Μύλλερ (.) Παρακαλούμεν διατάξατε καταπαύση πάσα επίθεσις Βουλγάρων και μετ' αυτών συνεργαζόμενων Ομάδων Τσαούς – Αντών κατά τμημάτων ΕΛΑΣ (.) Στρατηγός Σαράφης (.) 10-10-44 (.) Τέλος (.)

Σ.Δ. Γενικού Στρατηγείου τη 10-10-44»

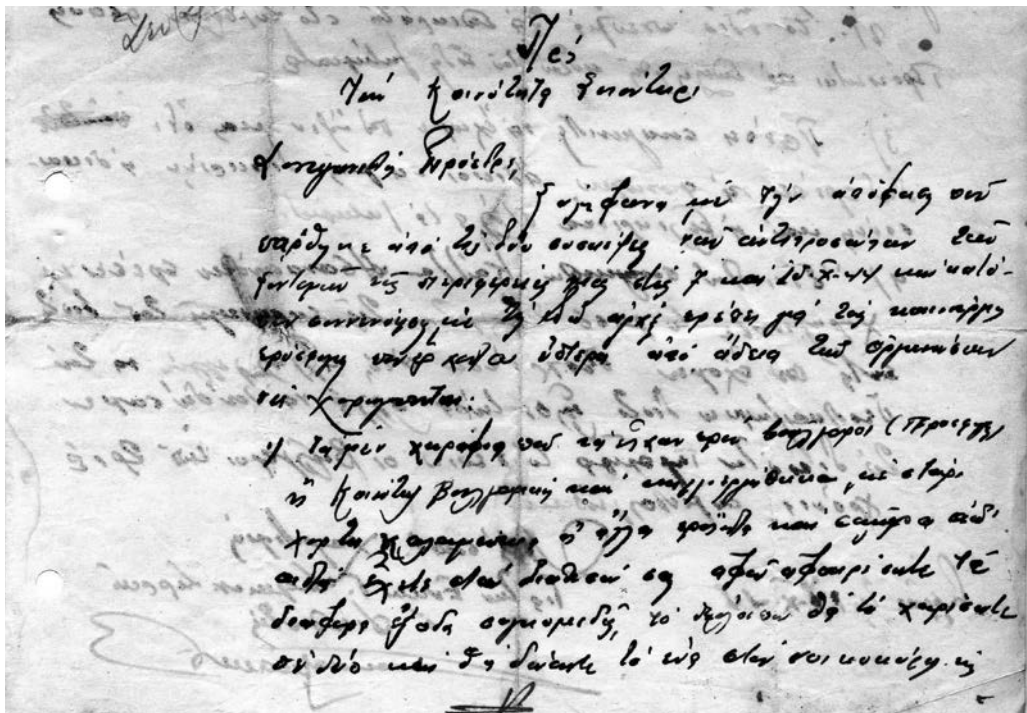
(Από Ντοκουμέντα και κείμενα της Εθνικής Αντίστασης, έκδ. Κ.Ε. του ΕΑΜ, Αθήνα 1946)

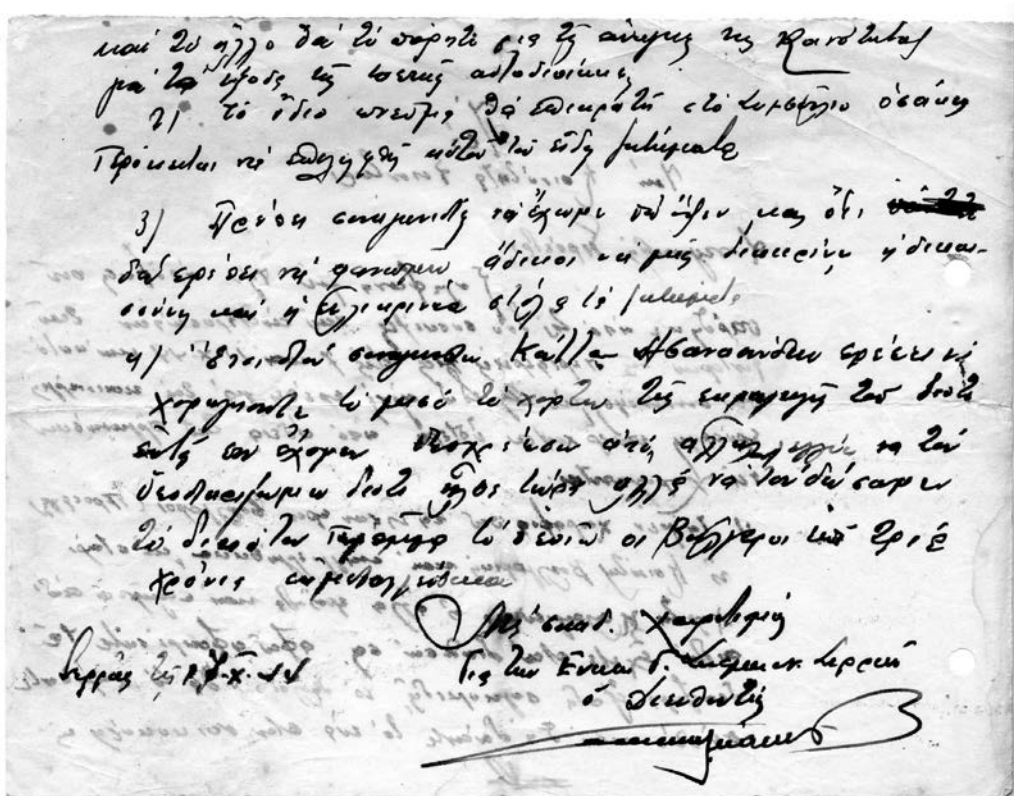
Τη δεύτερη απάντηση πήρα από το άρθρο του Σεργαίου Τριαντάφυλλου Υψηλάντη, Η Βουλγαρική κατοχή στις Σέρρες, Σερραϊκά Ανάλεκτα, τόμος 4^{ος}, Σέρρες 2006, όπου αναφέρει πως το Πατριωτικό Μέτωπο επιθυμούσε την δημιουργία ανεξάρτητου Μακεδονικού κράτους και πιο συγκεκριμένα «...Η Τσόλα Ντρακοϊτσεβα στο βιβλίο της “Από την ήττα στη νίκη”, Θεσσαλονίκη 1983, σ. 241-243, ιδού πως αναπτύσσει, αυτολεξεί, τις θέσεις του Π.Μ. Βουλγαρίας για τη Μακεδονία “Η Μακεδονία για τους Μακεδόνες”. Με το σύνθημα αυτό νομιζαμε πως θα τεθεί τέρμα στους ανταγωνισμούς ανάμεσα στα βαλκανικά κράτη. Δεν ανεχόμασταν να γίνει οποιαδήποτε ανάμειξη στην κατατεμαχισμένη Μακεδονία από τους εχθρούς της, ούτε πάλι οποιαδήποτε προσάρτηση σε οποιοδήποτε βαλκανικό κράτος. Η μοναδική και σωτήρια λύση είναι: ακεραιότητα, ελεύθερη και ανεξάρτητη Μακεδονία. Μόνο έτσι θα πάψει ν' αποτελεί το μήλο της έριδας και θα μεταβληθεί σε ένα γερό ενωτικό κρίκο ανάμεσα στους βαλκανικούς λαούς. Η Σοβιετική Ένωση και οι δυνάμεις της δημοκρατίας θα ήταν οι εγγυητές για μια ελεύθερη, και ανεξάρτητη Μακεδονία...».

Κατά τη γνώμη μου και οι δύο προσεγγίσεις είναι σωστές. Η πρώτη, του Βαλιούλη, είναι χρονικά άμεση και συνδέεται με τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, ενώ η δεύτερη, της Ντρακοϊτσεβα, απηχεί μακροπρόθεσμες βλέψεις των Βουλγάρων.

Ντοκουμέντο Νο 7

Έγγραφο του Διευθυντή της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών
για διευθετήσεις παραγόμενων γεωργικών προϊόντων

**[ΕΝΩΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΣΕΡΡΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ]**

Σέρρας τη 17-10-44

Προς
την Κοινότητα Σκούταρι
Συναγωνιστή Πρόεδρε

Σύμφωνα με την απόφαση που πάρθηκε από, εις την σύσκεψη των αντιπροσώπων των Συνεταιρισμών της περιφέρειάς μας, στις 7 και 10/10/44 και κατόπιν συνεννόησης με τις ειδικές αρχές, πρέπει για τους καινούργιους πρόσφυγες που έρχονται ύστερα από άδεια των οργανώσεων, να χορηγούνται:

1) τα μεν χωράφια που τα είχαν πριν Βούλγαροι πρόσφυγες ή Κοινότης Βουλγαρική και καλλιεργήθηκαν με στάρι, χόρτα καλαμπόκια ή άλλα προϊόντα και σήμερα απ' αυτά έχετε στην διάθεσή σας, αφού αφαιρέσετε τα διάφορα έξοδα συγκομιδής, το υπόλοιπο θα το χωρίσετε σε δύο και θα δώσετε το ένα στο νοικοκύρη και το άλλο θα το πάρετε για τις ανάγκες της Κοινότητας, για τα έξοδα της τοπικής αυτοδιοίκησης.

2) Το ίδιο πνεύμα θα επικρατεί στο Συμβούλιο οσάκις πρόκειται να επιληφθεί αυτού του είδους ζητήματα.

3) Πρέπει συναγωνιστές να έχουμε υπόψιν μας ότι δεν πρέπει να φανούμε άδικοι, να μας διακρίνει η δικαιοσύνη και η ειλικρίνεια σε όλα τα ζητήματα.

4) Έτσι στον συναγωνιστή Κώστα Αθανασούδη⁽¹⁾ πρέπει να χορηγήσετε το μισό χόρτο της παραγωγής του, διότι αυτά του έχομεν υποχρέωση από αλληλεγγύη να τον υποστηρίξουμε, διότι ήλθε τώρα αλλά να του δώσουμε το δικό του πράγμα, το οποίον οι Βούλγαροι έως τρία χρόνια εκμεταλλεύτηκαν.

Με συναδερφικούς χαιρετισμούς
Για την Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών Σερρών
Ο Διευθυντής
Χ. Βακαλούδης⁽²⁾

Σημείωση 1: Ο Αθανασούδης Κώστας γεννήθηκε το 1906 στο Σκούταρι Ανατολικής Θράκης, της επαρχίας Αδριανούπολης. Ήταν κρεοπώλης και με τον ερχομό των Βουλγάρων κατέφυγε με τη γυναίκα και τα 4 παιδιά του στη Νιγρίτα. Συνήθως τα εγκαταλειμμένα χωράφια τα καλλιεργούσαν είτε αυθαίρετα κάτοικοι του χωριού, είτε μετά από επιλογή του τοπικού Κμετ (Προέδρου) σε φιλικά προσκείμενους του, είτε αν υπήρχαν Βούλγαροι έποικοι παραδινόταν σ' αυτούς. Με την αποχώρηση των Βουλγάρων και την επιστροφή των προσφύγων στα σπίτια τους, τα εγκαταλειμμένα αγροτικά προϊόντα των Βουλγάρων κατάσχονταν από την Κοινότητα και σύμφωνα με την παραπάνω συμφωνία ο ιδιοκτήτης δικαιούνταν τα μισά προϊόντα από τα κατασχεμένα, πράγμα το οποίο σε πολλές περιπτώσεις ο Πρόεδρος της Κοινότητας δεν το έπραττε είτε από αμέλεια είτε λόγω προσωπικών ή πολιτικών διαφορών με το δικαιούχο.

Σημείωση 2: Η υπογραφή είναι δυσανάγνωστη. Όμως πρόκειται για το Χρήστο Βακαλούδη. Σύμφωνα με σημείωμα του Ανεσιάδη Αντώνη, Γενικού Διευθυντή της Ένωσης Αγροτικών Συν/σμών Ν. Σερρών, από προσωπικό του αρχείο που αφορά την ιστορία της Ένωσης: «Στις 16 Αυγούστου του 1931 αναλαμβάνει διευθυντής της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών Σερρών ο γεωπόνος Χρήστος Βακαλούδης. Ανέπτυξε πολλαπλή δράση για την ανόρθωση του συνεταιριστικού κινήματος στις Σέρρες. Συμμετείχε στο Β' βαμβακοπαραγωγικό συνέδριο των Ενώσεων που έγινε στις 17 Απριλίου του 1932 και στη συνέχεια μαζί με τους Αφεντάκη (αργότερα Γενικό Διευθυντή της ΠΑΣΕΓΕΣ) και Σινάρη, αποτέλεσαν επιτροπή του συνεδρίου με σκοπό να προβούν σε ενέργειες προώθησης των ψηφισθέντων αιτημάτων του συνεδρίου. Συμμετείχε ενεργά ως μέλος σε πολλές επιτροπές για την επίλυση των προβλημάτων των αγροτών. Μάλιστα τον βρίσκουμε σε φωτογραφία μαζί με τους Αλ. Μπαλατζή, Θ. Τζωρτζάκη, Ν. Οικονόμου, Αρ. Κλήμη και άλλα συνεταιριστικά στελέχη της εποχής. Ο Χρ. Βακαλούδης μετά την είσοδο των Γερμανικών στρατευμάτων τον Απρίλιο του 1941 και στη συνέχεια των Βουλγαρικών παρέμεινε στις Σέρρες μέχρι και την 15-5-1941». Από μαρτυρία του Β. Κωστούδη στο βιβλίο του *Η Εαμική Εθνική Αντίσταση και ο Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας*, εκδ. Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα 2010, σελ. 50-51, μαθαίνουμε: «Ο νομός Σερρών στη διάρκεια της κατοχής, κόπηκε στα δύο. Ο ποταμός Στρνμόνας ήταν τα σύνορα... Όλες οι διοικητικές αρχές του Νομού μεταφέρθηκαν στη Νιγρίτα... Στη Νιγρίτα είχε την έδρα της... η Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών με διευθυντή τον Βακαλούδη». Μετά την είσοδο του ΕΛΑΣ στις Σέρρες στις 14-9-1944, επανέρχεται στις Σέρρες και ασκεί τα καθήκοντα του διευθυντή. Από δημοσίευμα της σεραϊκής εφημερίδας «Η Πρόοδος», 15-9-45, φυλ. 1 (759), στο άρθρο με τίτλο «Οι παράγοντες της Κομμουνιστικής Παρατάξεως κινούνται όπως παρασύρουν τους αντιπροσώπους των Γεωργικών Συνεταιρισμών του Ν. Σερρών», διαβάζουμε: «... Σκοπός των είναι εις και μόνον: Να μετατρέψουν και πάλιν την Ένωσιν Γεωργικών Συνεταιρισμών εις πολιτικόν εντευκτήριον, οπότε ως γνωστόν επί των ημερών του διευθυντού αυτής κ. Βακαλούδη ο "αγροτικός" "σύντροφος" κ. Γαβριηλίδης και η υπό τον κ. Φράγκον-Παντούση κ.λπ. παρέα του έκαμον και τας δημοσίας ακόμη Γεν. Συνελεύσεις του υπό μάσκαν τότε... "αγροτικού" κόμματος εις τα γραφεία της Ένώσεως!...», καταλαβαίνουμε ότι για ένα μικρό χρονικό διάστημα ο Βακαλούδης δεν άσκησε διευθυντικά καθήκοντα. Σύμφωνα με τον Αν. Ανεσιάδη «στις 11-10-1945 τοποθετείται και πάλι διευθυντής αφού επανήλθε από τη Θεσσαλονίκη». Αρχίζοντας η εποχή της «λευκής τρομοκρατίας» και με πρόσχημα ότι προέβη στην αγορά λιπασμάτων χωρίς να ακολουθήσει την τυπική διαδικασία καθαιρέθηκε προσωρινά για μια εβδομάδα, από 24-11-1946 έως και την 2-12-1946, οπότε η Γενική Συνέλευση της Ένωσης τον επανατοποθέτησε διευθυντή. Σύμφωνα με ανακοίνωση της τοπικής εφημερίδας «Σεραϊκόν Βήμα», το Νοέμβριο του 1947, ο Χρ. Βακαλούδης μετατέθηκε στη Θεσσαλονίκη και τη διεύθυνση της Ένωσης ανέλαβε ο αρχιλογιστής της Λεωνίδας Λογοθετίδης. Τέλος στις 18-2-1948 διορίστηκε ως επιθεωρητής στην Κεντρική Υπηρεσία Διαχείρισης Εγχωρίων Προϊόντων (ΚΥΔΕΠ), που ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 1940.

Ντοκουμέντο Νο 8

Σημείωμα του Διευθυντή της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών
προς την Κοινότητα Σκουτάρεως, για υπεύθυνο χειρισμό ποσότητας σιταριού

Σκουτάρεως

Συναγωνιστή Πρόεδρε Σκουτάρεως

Μη' αδιαίρετα να είναι ευαποθηκευμένα
όλα α'ιόθιμα, να χωριάζονται με
μοιρασθώσι σε κανένα, διότι το σάρι αυτό
θα χρησιμοποιηθεί για πολύ σοβαρές και έκτακτες
ανάγκες. Προσωπική ευθύνη θα φέρετε εάν τα
πωλήσετε χωρίς έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας.

Σε Κοι. Χαρι. Βλαχ.
Γραφ. Ευρω. Γ. Κ. Μ. Λεσών
ο Πρόεδρος

Σέρρας 17-10-44

[ΕΝΩΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΣΕΡΡΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ]

Σέρρας τη 17-10-44

Σημείωμα

Συναγωνιστή Πρόεδρε Σκουτάρεως

Τα σάγια που είναι ευαποθηκευμένα στην αποθήκη του χωριού σας, δεν πρέπει να μοιρασθούν σε κανένα, διότι το σάρι αυτό θα χρησιμοποιηθεί για πολύ σοβαρές και έκτακτες ανάγκες.

Προσωπική ευθύνη θα φέρετε εάν τα πωλήσετε χωρίς έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας.

Με συναδερφικούς χαιρετισμούς

Για την Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών Σερρών

Ο Διευθυντής

Χ. Βακαλούδης

Ντοκουμέντο Νο 9

Έγγραφο Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών περί καθορισμού μηνιαίου μισθού των Ιερέων

7 Αριθ. Πρωτ. 41/13712/44

Ιερά Μητρόπολις Σερρών
Αριθ. πρωτ. 7

Επίσκοπος

Τό Κοινοτικό Συμβούλιον και Εκκλησιαστική
Επιτροπή ~~του...~~...

Έχοντες. υπ' όψιν απόφασιν του Δημοτικού Συμβουλίου Σερρών μετά των αντιπροσώπων των επαγγελματιών οργανώσεων δι' ης καθορίσθη κατώτερος βασικός μισθός υπελλήλων εξ χιλιάδων Βουλγ. Λεβίων. καθορίζομεν μηνιαίον μισθόν διά Ιερείς της περιφέρειας μας από 1ην Οκτωβρίου ε.ε. εις εξ χιλιάδας λεβίων τα οποία θά καταβλονται από τό Ταμείον του Ιεροῦ ναοῦ.

Εἰς ὅσους ναοὺς δέν ἔπαρκει τό ποσόν τοῦτο διά νά ἀνταποκριθῆ εἰς τήν μισθοδοσίαν τῶν Ιερέων παρακαλοῦνται τά κοινοτικά συμβούλια ὅπως ἐνισχύσωσιν τούς ναοὺς ἀπό τά κοινοτικά Ταμεία τῶν κοινοτήτων.

Ἐάν μερικά κοινοτικά Ταμεία ἀδυνατοῦσι νά ἐνισχύσωσι τούς ναοὺς, νά καταρτισθῶσι κατάλογος αἰτησίων εἰσφορῶν τῶν ἐνοριτῶν ἀπό τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς. Ἡ καταβολή τῶν εἰσφορῶν ταύτην καθίσταται ὑποχρεωτική διά τούς ἐνορίαις ἢ δέ εἰσφορῆς αὐτῶν θέλει γίνῃ διά τοῦ πρόκου τόν ὅποιον σεῖς θά κρίνετε καταλλήλοτερον. Τῆς εἰσφοράς ταύτης ἐξαιροῦνται οἱ ὁμολογουμένως ἄποροι. δυνάμει τῶν ἀνωτέρω οὐδεμίαν ἰδική συμφωνία μεταξύ Ιερέων καί ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς δύνανται νά ἔχη κατωτέραν χρηματικὴν βῆσιν πῶν ἐξ χιλιάδων λεβίων κατά μῆνα.

Σέρραι. / 9. Οκτωβρίου... 1944

Η

Εκκλησιαστική Επιτροπή *Ιεράς Μητροπόλεως*
Πρόεδρος Οὐμάς Κοτσούλας

Μιχαήλ Ἀθανασιάδης
Μιχαήλ Λογοθετίδης

ἀκριβές ἀντίγραφον
διά τήν ἀντιγραφήν

Ὁ

Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς
Μιχαήλ Λογοθετίδης

Ιερά Μητρόπολις Σερρών
Αριθμ. Πρωτ. 7

Σέρραι 19 Οκτώβρη 1944

Προς
Το Κοινοτικό Συμβούλιον και
Εκκλησιαστική Επιτροπήν Σκουτάρεως

Έχοντες υπ' όψιν απόφασιν του Δημοτικού Συμβουλίου Σερρών μετά των αντιπροσώπων των επαγγελματικών οργανώσεων δι' ης καθορίσθη κατώτερος βασικός μισθός υπαλλήλων εξ χιλιάδων (6.000) λεβίων, καθορίζομεν μηνιαίον μισθόν διά τους Ιερείς της περιφέρειας μας, από 1^{ην} Οκτωβρίου ε.έ. εις εξ χιλιάδας (6.000) λεβίων, τα οποία θα καταβάλλονται από το ταμείον του ιερού ναού.

Εις όσους ναούς δεν επαρκεί το ποσόν τούτο διά να ανταποκριθίη εις την μισθοδοσίαν των ιερέων παρακαλούνται τα κοινοτικά συμβούλια, όπως ενισχύσωσιν τους ναούς από τα Κοινοτικά Ταμεία των Κοινοτήτων.

Εάν μερικά Κοινοτικά Ταμεία αδυνατούσι να ενισχύσωσι τους ναούς, να καταρτισθώσι κατάλογοι αιτησίων εισφορών των ενοριτών υπό της εκκλησιαστικής επιτροπής. Η καταβολή των εισφορών ταύτην καθίσταται υποχρεωτική διά τους ενορίτας, η δε είσπραξις αυτών θέλει γίνη διά του τρόπου τον οποίον σεις θα κρίνετε καταλληλότερον. Της εισφοράς ταύτης εξαιρούνται οι ομολογουμένως άποροι. Δυνάμει των ανωτέρω ουδεμία ειδική συμφωνία μεταξύ Ιερέων και Εκκλησιαστικής Επιτροπής δύναται να έχη κατώτεραν χρηματικήν βάσιν των εξ χιλιάδων λεβίων (6.000) κατά μήνα.

Ακριβές αντίγραφον
Διά την αντιγραφήν
Ο Πρόεδρος της Επιτροπής

Οικονόμος Θωμάς Κωτσούλας

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή⁽¹⁾
Ιεράς Μητροπόλεως (Σφραγίδα)⁽²⁾
Οικονόμος⁽³⁾ Θωμάς Κωτσούλας
Μιχαήλ Αθανασιάδης
Μιχαήλ Λογοθετίδης

Σημείωση 1: Στο έγγραφο αυτό ως υπεύθυνη ηγεσία της Ιεράς Μητρόπολης Σερρών εμφανίζεται τριμελής εκκλησιαστική επιτροπή, η οποία διορίσθηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο Σερρών με την υπ' αριθμ 10/2-10-1944 απόφασή του, γιατί το Μητροπολίτη Σερρών Κωνσταντίνο Μεγγρέλη, που ανέλαβε καθήκοντα το 1924, τον απέλασαν βίαια οι Βουλγαρικές δυνάμεις κατοχής, την Τετάρτη 4 Ιουνίου του 1941.

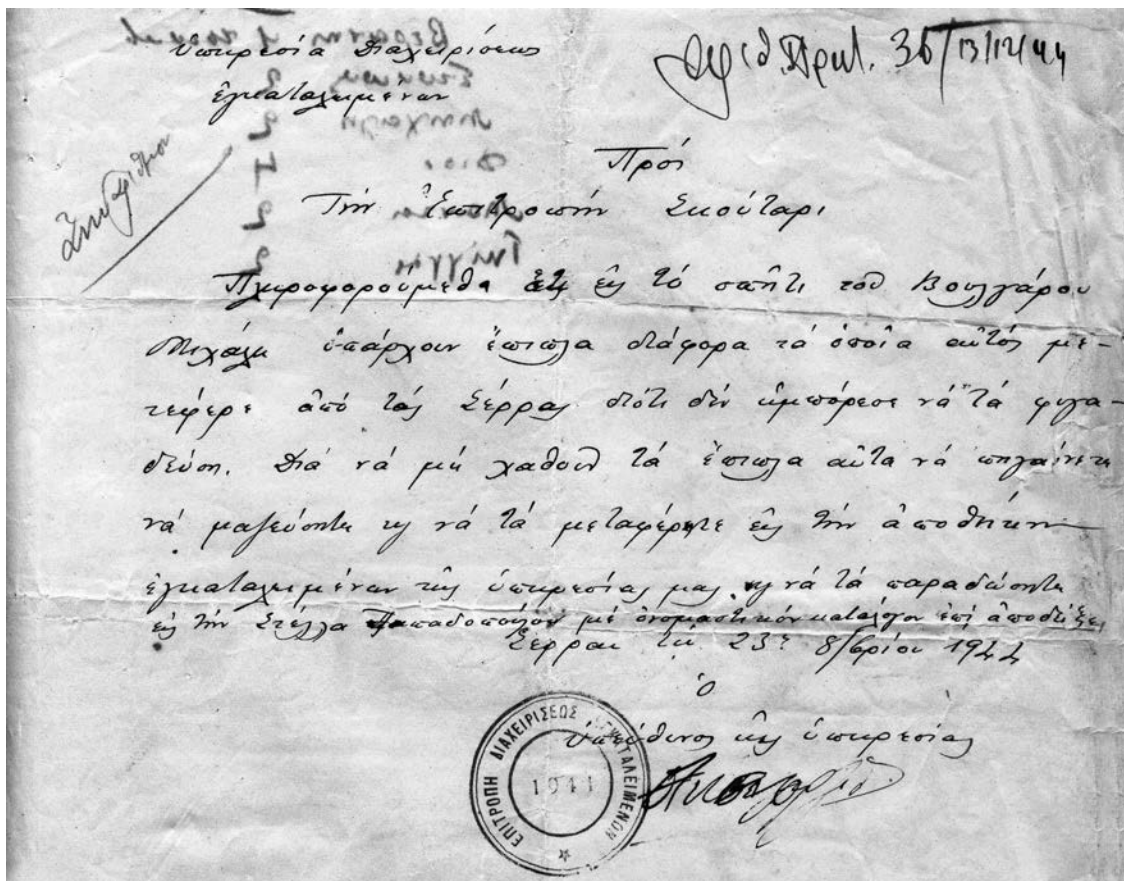
«Αρχικά ο [Μητροπολίτης] μετέβη στη Θεσσαλονίκη, όπου επισκέφθηκε τον Μητροπολίτη Γεννάδιο και υπέβαλλε τρεις εκθέσεις προς την Ι. Σύνοδο για την κατάσταση στη Μητρόπολη Σερρών. Αργότερα πήγε στην Αθήνα όπου κατατοπίζει την κατοχική Κυβέρνηση για την πραγματική κατάσταση της Αν. Μακεδονίας. Τέλη Ιουλίου 1942 επέστρεψε στην Γερμανοκρατούμενη Νιγρίτα. Εκεί του ανακοινώθηκε η ανακήρυξη της Νιγρίτας σε ξεχωριστή Νομαρχία, με Νομάρχη τον Δημήτριο Χατζηδήμο. Στην αρχή αντέδρασε πιστεύοντας ότι αυτό γινόταν με υπόδειξη των Βουλγάρων και η αναγνώρισή της από τους Έλληνες θα δημιουργούσε de facto αναγνώριση της πέραν του Στρυμόνος κατεχόμενης περιοχής. Αργότερα άλλαξε γνώμη. Σε αυτό συντέλεσε και η επιλογή του Νομάρχη που διακρινόταν για τη δραστηριότητα του και τα πατριωτικά του αισθήματα. Τελικά επέστρεψε στις Σέρρες μετά την αποχώρηση των Γερμανικών και Βουλγαρικών στρατευμάτων στις 2 Απριλίου του 1945». (Από μεταπτυχιακή εργασία με θέμα *Ο Μητροπολίτης Σερρών και Νιγρίτης Κων/νος Μεγγρέλης, 1924-1961*, του Σωτηρίου Ν. Νικολαΐδη, Θεσ/νίκη 2010, σελ. 41-42).

Σημείωση 2: Η σφραγίδα κυκλικά έχει το λογότυπο «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΣΕΡΡΩΝ» και στο κέντρο σταυρό.

Σημείωση 3: Παλιό εκκλησιαστικό αξίωμα που αναφέρεται στη «Σερραϊκή Χρονογραφία του Παπασυναδινού», που συντάχθηκε στα μέσα του 17^{ου} αιώνα. «Ο Οικονόμος έχει τη διαχείριση της εκκλησιαστικής περιουσίας και υποκαθιστά τον επίσκοπο όταν απουσιάζει. Στο Σερραϊκό νομοκάνονα: “ο Οικονόμος κρατών πάντα τα κτίσματα της εκκλησίας”». (Από «Στοιχεία εκκλησιαστικού δικαίου στη Σερραϊκή χρονογραφία του Παπασυναδινού» της Μωυσιάδου Ελ., *Σερραϊκά Σύμμεικτα*, εκδ. ΕΜΕΙΣ, Σέρρες 2010, σελ. 144).

Ντοκουμέντο Νο 10

Έγγραφο της Υπηρεσίας Διαχείρισεως Εγκαταλειμμένων του Δήμου Σερρών
περί παράδοσης σ' αυτήν εγκαταλειμμένων επίπλων

[ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ]

Υπηρεσία Διαχείρισεως
Εγκαταλειμμένων⁽¹⁾

Σέρραι τη 23^η 8/βρίου 1944

Προς
Την Επιτροπήν Σκούταρι

Πληροφορούμεθα ότι εις το σπίτι του Βουλγάρου Μιχάλη υπάρχουν έπιπλα διάφορα, τα οποία αυτός μετέφερε από τας Σέρρας, διότι δεν ημπόρεσε να τα φυγαδεύση.

Διά να μη χαθούν τα έπιπλα αυτά, να πηγαίνετε να [τα] μαζεύσητε και να τα μεταφέρητε εις την αποθήκη εγκαταλειμμένων της υπηρεσίας μας και να τα παραδώσητε εις την Στέλλα Παπαδοπούλου με ονομαστικόν κατάλογον επί αποδείξει.

Ο Υπεύθυνος της Υπηρεσίας
(Σφραγίδα)⁽²⁾ Υπογραφή⁽³⁾

Σημείωση 1: Πρόκειται για επιτροπή-υπηρεσία που ίδρυσε με την υπ' αριθμ. 7/2-10-1944 απόφαση του, το Δημοτικό Συμβούλιο Σερρών, στη συνεδρίαση του στις 2 Οκτωβριου1944 και καταργήθηκε επίσης με την απόφαση του 159/30-12-1944 στις 30 Δεκεμβρίου 1944 με το αιτιολογικό ότι περιήλθαν οι αρμοδιότητες της στην Ε.Τ.Α. [Επιμελητεία Του Αντάρτη]

Σημείωση 2: Η σφραγίδα κυκλικά έχει το λογότυπο «ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΜΜΕΝΩΝ» και στο κέντρο την χρονολογία «1944»

Σημείωση 3: Η υπογραφή είναι του Σερραίου δημοτικού συμβούλου **Θεόκλειτου Ακσεχερλίδη**, που γεννήθηκε το 1899 στο Πελλά Μ. Ασίας. Εκλέχθηκε δημοτικός σύμβουλος στις εκλογές της 24-9-1944 και ανέλαβε υπεύθυνος της επιτροπής, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Σερρών. Επίσης το Δημοτικό Συμβούλιο με την απόφαση 21/9-10-1944 έδωσε πίστωση 100.000 λέβα επί ονόματι του, ως Προϊσταμένου Επιτροπής Διαχείρισης Εγκαταλελειμμένων, για την εξυπηρέτηση της περισυλλογής αυτών. Κατά τη διάρκεια της «Λευκής τρομοκρατίας» εγκατέλειψε τα Σέρρας, μετακομίζοντας στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου, στην οποία απεβίωσε στις 9-4-1978.

Ντοκουμέντο Νο 11

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Κοινότητες Επαρχίας Σερρών
περί επίταξης κάρων για μεταφορά προσφύγων στις Σέρρες

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ
Αριθμ. Πρωτ. 29
27/10/44
Σέρρες 27-10-44
Αριθμ. Πρωτ. 40
13/12/44

Π Ρ Ο Σ
Τούς Προέδρους Κοινοτήτων
Πορταμνίου, Σκούτ, Ψυχικού, Βολτοτακίου,
Άγιος Ελένης, Κωνσταντινίου και Σκούτρη.
Συναγωνιστές

Οί συναγωνιστές μου επί τριών δολέπην χρόνις βρίσκονται μακριά από τό σκίτιο τους λόγω της ρύης των Βουλγάρων φασιστών, σήμερον και ελευθερώθηκε η πατρίδα τους δέν έχουν άλλη σκέψι, παρό πως νά καταγγείψουν στο πατρικό τους σκίτιο.

Επειδή εμάς δέν έχουν τό δικαίωμα μέσο μεταφοράς γιό νά επιστρέψουν και από τήν στίον στήν ράσκονται μέρες δολέπην στο Υπουργείο κέρων του Στραώνα, γι' αυτό έχουμε υποχρέωσι νά τους βοηθήσαμε όσο μπορούμε γιό νά ελιγαστέγουμε τήν άγωνία και τολαικωρία τους.

Ίσμεν δέν στή τήν κατάσταση που δημιουργήθηκε και γιό τη θεράκεια της θά εκιφορηθεΐτε μέ τήν υποχρέωσι σόν καθήκον συναγωνιστικό και πατριωτικό, νά εκιτεζήτε κάθε μέρα ένα έναλογο αριθμό κάρων. Εν συννεόσει μέ τόν Πρόεδρον της Κοινότητος Βολτοτακίου ο οποίος θά αναλάβη τή ρύθμησι του ζητήματος ως εν της θέσεως του και θά τά άποστέλητε στο Βολτοτάκι και δέν εκεί θά παραλαμβάνονται οι οικόγένειες που θά μεταφέρονται στο Σέρρας. Μπορείτε νά ζητάτε άποζημΐωσι δέν εκείμους που έχουν πάνω από 300 διόδες σιτόρι.

Νομάρχης

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
14-9-44
ΣΕΡΡΩΝ

Αριθμ. Πρωτ. 29

ΠΡΟΣ

Τους Προέδρους Κοινοτήτων
Παραλιμνίου, Σκοπού, Ψυχικού, Βαλτοτοπίου
Αγίας Ελένης, Κωνσταντινάτου και Σκούταρι

Συναγωνιστές,

Οι συναγωνιστές που επί τρία ολόκληρα χρόνια βρίσκονται μακριά από τα σπίτια τους λόγω της βίας των Βουλγάρων φασιστών, σήμερα που ελευθερώθηκε η πατρίδα τους, δεν έχουν άλλη σκέψη, παρά πώς να ξαναγυρίσουν στο πατρικό τους σπίτι.

Επειδή όμως δεν έχουν τα απαραίτητα μέσα μεταφοράς για να επιστρέψουν και από την αιτίαν αυτή βρίσκονται μέρες ολόκληρες στο ύπαιθρο πέραν του Στρυμόνα, γι' αυτό έχουμε υποχρέωσι να τους βοηθήσουμε όσο μπορούμε, για να ολιγοστέψουμε την αγωνία και ταλαιπωρία τους.

Ύστερα απ' αυτή την κατάστασι που δημιουργήθηκε και για τη θεραπεία της, θα επιφορτισθείτε με την υποχρέωσι, σαν καθήκον συναγωνιστικόν και πατριωτικόν, να επιτάξητε κάθε μέρα ένα ανάλογο αριθμό κάρων, εν συνενόήσει με τον Πρόεδρο της Κοινότητος Βαλτοτοπίου, ο οποίος θα αναλάβει τη ρύθμισι του ζητήματος, ως εκ της θέσεώς του και θα τα αποστέλητε στο Βαλτοτόπι και απ' εκεί θα παραλαμβάνονται οι οικογένειες και θα μεταφέρονται στα Σέρρας. Μπορείτε να ζητάτε αποζημίωσι απ' εκείνους που έχουν πάνω από 500 οκάδες⁽²⁾ σιτάρι.

Ο Νομάρχης

(Σφραγίδα)⁽³⁾

Γ. Κόκκινος⁽⁴⁾

Σημείωση 1: Είναι το πρώτο χρονολογικά έγγραφο του Νομάρχη Σερρών, που υπάρχει στο αρχείο της Κοινότητας Σκουτάρεως και μάλιστα με την ιδίοχειρη υπογραφή του. Όπως είναι γνωστό Νομάρχης Σερρών διορίστηκε από τον Ε.Λ.Α.Σ., που απελευθέρωσε τις Σέρρες την 14 Σεπτεμβρίου του 1944, ο Γεώργιος Κόκκινος, ο οποίος ήταν Γραμματέας της Νομαρχιακής Επιτροπής του ΕΑΜ Σερρών. Ο Νομός Σερρών την περίοδο αυτή ήταν χωρισμένος στα δύο. Τα μέρη ανατολικά του ποταμού Στρυμόνα υπάγονταν στις κατοχικές Βουλγαρικές δυνάμεις, ενώ τα δυτικά στις Γερμανικές. Πάρα πολλοί Σερραίοι λόγω της σκληρότητας των Βουλγάρων και της βίαιης προσπάθειας εκβουλαρισμού του πληθυσμού, προτιμούσαν να εγκαταλείψουν τις Σέρρες και να διαφύγουν στη Νιγρίτα, στα χωριά της Βισαλτίας και να ζήσουν προσωρινά εκεί. Με την υποχώρηση των Γερμανικών στρατευμάτων, ανατινάχθηκαν οι γέφυρες του ποταμού Στρυμόνα και αυτό δυσκόλευε την επιστροφή των Σερραίων προσφύγων, ειδικά όταν έπρεπε να μεταφέρουν εκτός από τα προσωπικά τους είδη και τα γεωργικά προϊόντα από τις καλλιέργειές τους στη Βισαλτία. Το μόνο μέσο μεταφοράς ήταν μια βάρκα - σχεδία (σάλι) η οποία τους μετέφερε από τη δυτική όχθη του ποταμού Στρυμόνα (κοντά στο χωριό Φλάμπουρο της Επαρχίας Βισαλτίας) στο χωριό Βαλτοτόπι (της επαρχίας Σερρών).

Το συγκεκριμένο Σάλι κατασκεύασε πριν τον πόλεμο του 1940 η Κοινότητα Ν. Σκοπού, για να βοηθηθούν οι αγρότες της Κοινότητας στη μετάβασή τους στην αντίπερα όχθη του ποταμού, για να καλλιεργήσουν τα χωράφια του αγροκτήματος που βρίσκονταν δυτικά του Στρυμόνα. Η αυτοσχέδια βάρκα είχε διαστάσεις 6 X 12 μ. περίπου και είχε δυνατότητα φόρτωσης 4 κάρων. Το Σάλι κινιόταν αυτόματα με κατάλληλη αξιοποίηση της ροής των νερών. Για τη διαχείριση και εκμετάλλευσή του, όριζε η Κοινότητα συνήθως κατοίκους του Ν. Σκοπού, που έπαιρναν από τους χρήστες «μεταφορικά». Ονομαστός διαχειριστής του Σάλι

Χτύπημα: 1. Θέση της σχεδίας (Σάλι)
2. Ράβδα διελεύσεως κάρων τους καθοριστικούς μήνες

(Σαλτζής) υπήρξε ο κάτοικος Ν. Σκοπού Αλτιπαρμάκης. (Τις πληροφορίες και το πρόχειρο σκαρίφημα μου τα έδωσε ο Δημήτρης Καρανασιδής, υπάλληλος Β/θμιας Εκ/σης Ν. Σερρών, με καταγωγή από το Βαλτοτόπι).

Για να βοηθηθούν οι Σερραίοι στην επιστροφή τους, ο Νομάρχης με το έγγραφό του αυτό δίνει εντολή στις Κοινότητες του Βαλτοτοπίου και των χωριών που είναι πέριξ αυτής, να επιτάξουν κάρα ώστε να διευκολύνουν την μεταφορά τους με τις αποσκευές και τα προϊόντα τους. (Στο παράρτημα Β', σελ. 299, υπάρχει χάρτης της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας με τις θέσεις των χωριών).

Σημείωση 2: Η **οκά** (τουρκικά okka), ήταν Οθωμανική μονάδα μέτρησης μάζας. Ύστερα από την κατάρρευση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, συνέχισε να χρησιμοποιείται στα κράτη που προέκυψαν από τη διάλυσή της, συνήθως παράλληλα με τις μονάδες του νέου μετρικού συστήματος. Η οκά υποδιαιρούνταν σε 400 δράμια.

Στην Ελλάδα η οκά αντιστοιχούσε σε 1,282 γραμμάρια και παρέμεινε σε παράλληλη χρήση με τις μονάδες του μετρικού συστήματος, οι οποίες είχαν υιοθετηθεί από το 1876. Η επίσημη κατάργηση όλων των παλαιών μέτρων και σταθμών έγινε στις 31 Μαρτίου του 1959.

Σημείωση 3: Όλα τα έγγραφα της Νομαρχίας και του Νομαρχιακού Συμβουλίου του αρχείου Σκουτάρεως Σερρών, που δημοσιεύονται παρακάτω, φέρουν τη σφραγίδα, που κυκλικά έχει το λογότυπο «**ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ**» και στο κέντρο την ημερομηνία «**14-9-44**», δηλ. την μέρα απελευθέρωσης της πόλης των Σερρών από τις δυνάμεις του Ε.Λ.Α.Σ.

Σημείωση 4: Ο **Γεώργιος Κόκκινος** του Νικολάου και της Αικατερίνης, γεννήθηκε στην Ηράκλεια Σερρών στις 18-2-1903. Το 1916 συμβαίνει ένα ιστορικό για την πόλη γεγονός, που σημάδεψε τη μετέπειτα ζωή του. Οι Βούλγαροι στις 14-9-1916 «διέταξαν αιφνιδίως ολόκληρον τόν πληθυσμόν νά εξέλθη τών οικιών καί τών καταστημάτων του, νά προμηθευθή τρόφιμα δι' ολίγας ημέρας, νά λάβη εκ τών οικιών του ελάχιστον ρουχισμόν, νά συγκεντρωθή εις τό πρός βορράν τής πόλεως» (μαρτυρία του Γ. Ι. Τζεμαϊλα στο άρθρο του *Συμβολή εις την ιστορία της Ηράκλειας*, ανάπτυπο του 1973) και με τη βία τους μετέφεραν στο Ποζάρεβιτς, βουλγαροκρατούμενη πόλη της παλαιάς Σερβίας. Μετά από δύο χρόνια, με τη λήξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου οι ιδιότυποι Ηρακλειώτες όμηροι, επέστρεψαν στην Ελλάδα και η οικογένεια του Κόκκινου εγκαθίσταται στις Σέρρες, αφού η Ηράκλεια είχε ισοπεδωθεί. Τελείωσε το τότε εξατάξιο 1^ο Γυμνάσιο Σερρών, μια λογιστική σχολή και ασχολήθηκε με τη δημοσιογραφία.

Το 1927 υπήρξε ιδρυτικό μέλος του Μουσικογυμναστικού σωματείου «Απόλλων» Σερρών, διετέλεσε πρόεδρος του και οργάνωσε την ανδρική χορωδία του, στην οποία συμμετείχε και ο ίδιος ως τενόρος. (Περισσότερα για την ίδρυση, τα μέλη, το ιστορικό και φωτογραφικό υλικό βλ. *Οκτώ κείμενα Σερραϊκής Μουσικής ιστοριογραφίας* του Γ. Αγγειοπλάστη, έκδ. Πολιτιστικού Συλλόγου Βυρώνειας, Σέρρες 1996, σελ. 74, σημ. 4).

Το 1929 παντρεύτηκε την Παυλακίδου Ζαχαρένια, πρόσφυγα από τη Μ. Ασία. Το ζευγάρι στεφάνωσε ο δημοσιογράφος και διευθυντής της σερραϊκής εφημερίδας «Αλήθεια» Νικόλαος Σταυρίδης, ο οποίος εκλέχθηκε βουλευτής Σερρών, στις 5 Μαρτίου του 1933. Στην εφημερίδα «Αλήθεια» του Σταυρίδη, εργάστηκε ως δημοσιογράφος και διαχειριστής και ο Γ. Κόκκινος.

Στις 2-10-1930, στα γραφεία του Γυμναστικού Συλλόγου «Ηρακλής», έγινε σύσκεψη των αντιπροσώπων των γυμναστικών συλλόγων «Ορφεύς», «Απόλλων», «Ηρακλής» Σερρών, «Αναγέννησης» Ν. Πετριτσίου και «Δόξας» Σιδηροκάστρου κατά την οποία αποφασίστηκε η ίδρυση της Ένωσης Ποδοσφαιρικών Σωματείων Κεντρικής Μακεδονίας, κατόπιν σχετικού άρθρου του καταστατικού της Ε.Π.Ο. [Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία], στην οποία θα υπαχθούν όλα τα σωματεία τα εγγεγραμμένα μέχρι τώρα στην Ε.Π.Σ.Μ.Θ. [Ένωση Ποδοσφαιρικών Σωματείων Μακεδονίας – Θράκης]. Ψηφίσθηκε άρθρο προς άρθρο το καταστατικό της Ένωσης και εκλέχθηκε προσωρινή επιτροπή στην οποία μετείχαν οι Γ. Κόκκινος, Δημήτριος Παπαευαγγέλου και Β. Παπαλεξίου, μέχρι τη σύγκληση νέας Γεν. Συνελεύσεως προς εκλογή του Δ. Συμβουλίου αυτής (Από δημοσιογράφο Σάκη Π.

Αραμπατζή στο «www.aposerres.gr»). Το 1932 απέκτησε μία κόρη, την Αικατερίνη. Τον Ιανουάριο του 1935 εξέδωσε μαζί με τον δημοσιογράφο Κ. Παπαδόπουλο την εφημερίδα «Νέος δρόμος των Σερρών», η οποία σύντομα διέκοψε την κυκλοφορία της γιατί στις 1 Μαρτίου 1935, ξέσπασε το «Βενιζελικό» κίνημα εναντίον των σχεδίων της Κυβέρνησης Τσαλδάρη για επαναφορά του Θεσμού

της Βασιλείας. Στις Σέρρες το κίνημα συνέστησε τετραμελές «Γραφείον Τύπου», στο οποίο συμμετείχε και ο Γ. Κόκκινος, αφού ήδη ήταν μέλος του «Δημοκρατικού φρουρού», οργάνωσης που στήριζε τον Βενιζέλο. Το κίνημα κατεστάλη και ο Γ. Κόκκινος συνελήφθη και φυλακίστηκε. Στη δίκη που ακολούθησε στις 24-4-35, με απόφαση του στρατοδικείου στον Γ. Κόκκينو επιβλήθηκε μόνο χρηματική αποζημίωση και γι' αυτό το λόγο αποφυλακίστηκε. (Από «Εικονογραφημένη ιστορία των Σερρών» του Β. Τζανακάρη, τ. Β', Σέρρες 1995, σελ. 323 και 332). Αργότερα ο Γ. Κόκκινος εργάσθηκε ως συντάκτης στην σερραϊκή εφημερίδα «Πρόοδος» του Γ. Σγουραμάνη.

Το 1940 υπηρέτησε στο Αλβανικό Μέτωπο, ως στρατιώτης σε λόχο διοικητικής υποστήριξης Επιτελείου του 72^{ου} Συντάγματος, με διοικητή λόχου τον Χρήστο Κοσμίδη. Η Δικτατορία του Μεταξά και η Βουλγαρική κατοχή που ακολουθούν, τον ριζοσπαστικοποίησε, αντέδρασε ανοιχτά στη συμπεριφορά των Βουλγάρων εναντίον των Ελλήνων και μαζί με τον δήμαρχο Σερρών Γεώργιο Μόσχο, εξορίστηκε από το Σεπτέμβριο του 1942 έως και το Μάρτιο του 1943 στη Λέονιτσα, επαρχίας Λόβετς. Επιστρέφοντας εντάχθηκε στον ηγετικό πυρήνα του ΚΚΕ Σερρών και συμμετείχε ενεργά στην καθοδήγηση του ΕΑΜ Σερρών, ως Γραμματέας της Νομαρχιακής Επιτροπής, εκδίδοντας και αρθρογραφώντας στην εφημερίδα του «Νίκη».

Το καλοκαίρι του 1944, όταν άρχισαν να φαίνονται τα πρώτα σημάδια υποχώρησης των δυνάμεων του άξονα, με την ιδιότητα του Γραμματέα του ΕΑΜ Σερρών, ανέβαινε στο Βου-

νό (Λαϊλιά και Μποζ Νταγ), για ανταλλαγή ενημέρωσης και συζητήσεις με την ηγεσία του 21^{ου} Συντάγματος του ΕΛΑΣ. Την 14-9-1944, δηλ. τη μέρα εισόδου του 21^{ου} Συντάγματος του ΕΛΑΣ στις Σέρρες, σχηματίστηκε προσωρινά μικτή επιτροπή με την επωνυμία «Ελληνοβουλγαρική Επιτροπή» με σκοπό την αποφυγή συγκρούσεων και εκδικήσεων μεταξύ Ελλήνων και Βουλγάρων, της οποίας μέλος είναι ο Γ. Κόκκινος. Λίγες μέρες αργότερα με εντολή του ΕΛΑΣ και ομόφωνη απόφαση του ΕΑΜ, ανέλαβε καθήκοντα Νομάρχη Σερρών.

Στις 20-3-1945 παρέδωσε την Νομαρχία Σερρών στον Νομάρχη Στ. Νικόγλου της Κυβέρνησης Πλαστήρα. Ακολούθησε η περίοδος της «Λευκής τρομοκρατίας» με σκοπό την καταστολή του αριστερού κινήματος σε πόλεις, χωριά και βουνά. Νομικά άρχισαν οι πρώτες διώξεις του Γ. Κόκκινου (και του τότε Δημάρχου Θ. Καντά, κ.ά.) για την εκτέλεση αποσπάσματος ανταρτών της Π.Α.Ο., (που μετέβαινε για να ενταχθεί στις δυνάμεις του Αντών Τσαούς (Φωστηρίδη)) σε χαράδρα στο 13 χιλιόμετρο της οδού Σερρών - Άνω Βροντού, από τις οποίες απαλλάχθηκε. Αργότερα, το Μάρτιο του 1948, εκδίδεται το υπ' αριθ. 8/1948 βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Σερρών, το οποίο παρέπεμψε το Γ. Κόκκينو ενώπιον του Ειδικού Δικαστηρίου Δωσίλογων Σερρών (για συνεργασία με τους Βουλγάρους την περίοδο 14-9-1944 έως την ημέρα αποχώρησής τους 20-10-1944) και διέταξε τη σύλληψή τους. Ο Κόκκινος για να αποφύγει τη σύλληψη, έμεινε για εβδομάδες κρυμμένος, καθ' όλη τη διάρκεια της μέρας, σε σπίτι στη Θεσσαλονίκη. Τελικά συνελήφθη από την Ασφάλεια και αφού δικάσθηκε, καταδικάσθηκε σε 3,5 χρόνια φυλακή. Μετά την έκτιση της ποινής μαζί με άλλους συναγωνιστές του, εξέδωσε την «Εφημερίδα Βαλκανίων» και έζησε με πενιχρούς πόρους, μη μπορώντας να βρει δουλειά λόγω της πίεσης που ασκούσε το αστυνομικό κράτος στους πιθανούς μελλοντικούς εργοδότες του. Τελικά παρά τις πιέσεις ο Κωνσταντίνος Περδικάρης, αν και ιδεολογικά αντίπαλος του Κόκκινου, τον προσέλαβε στα γραφεία της Εταιρείας αξιοποίησης του λιγνίτη Σερρών, που διατηρούσε στη Θεσ/νίκη, ως προϊστάμενο Λογιστηρίου, εκτιμώντας το ήθος και την εργατικότητα του από τον καιρό της Βουλγαρικής κατοχής, όταν δούλεψε στο λιγνιτωρυχείο του ως αποθηκάριος στο Λογιστήριό του.

Από προσωπική συζήτηση που είχα με την κόρη του Αικατερίνη, με πληροφόρησε πως την ημέρα της απελευθέρωσης 14-9-1944, άκουσε τον πατέρα της να λέει: «Πέστε τον Θόδωρο να 'ρθεί, να παραλάβουμε την εξουσία». Ο Θόδωρος, μέλος και αυτός της Ν.Ε. του ΕΑΜ Σερρών, ήταν ο μετέπειτα δήμαρχος Σερρών Θεόδωρος Καντάς, προσωρινός δήμαρχος από την 14 Σεπτεμβρίου 1944 και εκλεγμένος από την 29^η Σεπτεμβρίου του 1944.

Ντοκουμέντο Νο 12

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τον Πρόεδρο Κοινότητας Σκουτάρεως
περί διευθέτησης παραγόμενων αγροτικών προϊόντων

Μ. Ο. Χ. 33 - 13/12/44

Νομαρχία Σερρών   Σέρρες 31-10-1944
Αριθ. Πρωτ. 63

Πρός
τον Πρόεδρο Κοινότητας Σκουτάρι

Μας παραγγέλλουν έωραγκηφεία ότι οι
ωρειανοί έωυ εγνατεργείον ανα τοίς βουγγάροι
τίς διαδέτετε έωυ νομίτετε, χωρί να γαρβάνετε να
έωυ σας το γυνινό συμφέρον, ότι έωυτέ σί δικηού
σίς ωρειανοί σί έωυτέ άνήμον και σί ναρούνο
του χωριού σας έωυ έωυ ανα έωυ τοίς βουγγάροι να
σίημερα έωυ εωυτέροντα έωυ ναίς γαρβάνετε να έωυ να
έωυ σας. Αυτό έωυ είναι ούτε γοηύει, είτε και νομίμο
σίημερα με τίς έωυτέροντα και σύμπεριμένα έωυ έωυτέ
έωυτέροντα να έωυτέροντα το έωυτέροντα έωυτέροντα έωυ
έωυτέροντα έωυ έωυτέροντα έωυ έωυτέροντα να έωυτέροντα
τί έωυτέροντα έωυτέροντα έωυ έωυτέροντα έωυτέροντα
έωυτέροντα έωυτέροντα έωυτέροντα έωυτέροντα έωυτέροντα
έωυτέροντα έωυτέροντα έωυτέροντα έωυτέροντα έωυτέροντα
έωυτέροντα έωυτέροντα έωυτέροντα έωυτέροντα έωυτέροντα

Συμφορούμενα με τα παραπάνω έωυτέροντα να
έωυτέροντα το έωυτέροντα έωυτέροντα έωυτέροντα
έωυτέροντα έωυτέροντα έωυτέροντα έωυτέροντα έωυτέροντα
έωυτέροντα έωυτέροντα έωυτέροντα έωυτέροντα έωυτέροντα

Μ. Ο. Χ.
Νομάρχης

ΠΡΟΣ

Τον Προέδρο Κοινότητας Σκούταρι

Μας καταγγέλουν επανειλημμένα ότι οι περιουσίες που εγκατελείφθηκαν από τους Βουλγάρους, τις διαθέτετε όπως νομίζετε, χωρίς να λαμβάνετε υπ' όψει σας το γενικό συμφέρον, δηλ. βγάζετε σε δημοπρασίες περιουσίες οι οποίες ανήκουν και σε κατοίκους του χωριού σας, που έφυγαν από τους Βουλγάρους και σήμερα επιστρέφοντας, δεν τους λαμβάνετε καθόλου υπ' όψιν σας. Αυτό δεν είναι ούτε λογικόν, ούτε και νόμιμο σύμφωνα με τις αποφάσεις μας και συγκεκριμένα έχει παρθή απόφασις, να επιστρέφεται το μισό της εγκαταλελειμμένης περιουσίας, που προέρχεται από ιδιοκτησία κατοίκων σας.

Γι' αυτό στο εξής δεν θα προβαίνετε σε καμμία εκποίηση τέτοιου είδους περιουσίας, πριν ζητήσετε τη γνώμη της Ανώτερης Αρχής της Αυτοδιοίκησης.

Συμμορφούμενοι με τα παραπάνω οφείλετε να επιστρέψετε το μισό χόρτο που έχετε στα χέρια σας, των συναγωνιστών Κων/νου Αθανασούδη⁽²⁾ και Θεοφάνη Νικολούδη⁽³⁾.

Μ[ε] σ[υναγωνιστικούς] χ[αιρετισμούς]

Ο Νομάρχης

Γ. Κόκκινος

Σημείωση 1: Είναι το πρώτο χρονολογικά εξ ολοκλήρου χειρόγραφο έγγραφο του Νομάρχη Γ. Κόκκινου, που υπάρχει στο αρχείο της Κοινότητας Σκουτάρεως.

Σημείωση 2: Είναι το ίδιο πρόσωπο που αναφέρθηκε και στο προηγούμενο έγγραφο-ντοκουμέντο Νο 7.

Σημείωση 3: Πρόκειται για τον πρόσφυγα από το Σκούταρι επαρχίας Αδριανουπόλεως, Ανατολ. Θράκης, Νικολούδη Θεοφάνη του Γεωργίου. Ήταν γεωργός και είχε οικιακή βιοτεχνία κατασκευής πήλινων τούβλων. Είχε συνδέσεις με το ΕΑΜ και μάζευε τρόφιμα για τον εφοδιασμό των ανταρτών του ΕΛΑΣ.

Ντοκουμέντο Νο 13

Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών περί αποστολής διαφόρων καταστάσεων

ΠΡΟΣ

Την Κοινότητα Αγίας Ελένης⁽²⁾

Παρακαλούμεν, όπως μας στείλητε όσον το δυνατόν γρήγορα καταστάσεις που να δείχνουν ονομαστικώς και χωριστά

- 1) Τα θύματα του αγώνα εις την περιφέρειάν σας.
- 2) Τους πυροπαθείς.
- 3) Τους πρόσφυγας που ήλθον εις την περιφέρειά σας από την περιοχή που είναι πέραν του Στρυμόνος.
- 4) Το ποσόν σίτου και σιτοσπόρου χωριστά που υπάρχει εις την περιφέρειάν σας σε χιλιόγραμμα.
- 5) Το ποσόν των οσπρίων ξεχωριστά διά κάθε είδος.
- 6) Το ποσόν του βαμβακιού.

ΕΠΙΧΡΕΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

Αριθμ. Πρωτ. 1

Σέρρες 31-10-44

Αριθμ. Πρωτ. 14-11-44

slly

Π Ρ Ο Σ

Την Κοινότητα... *Αρ. 101. Δ. 101*

Παρακολουθούμε, όπως μᾶς στείλητε ὅσον τὸ δυνατόν γρήγορα καταστάσεις καὶ νὰ δείχνουν ἀνομοστικῶς καὶ χωριστῶς.-

- 1) Τὸ θύμα τοῦ θάνατος εἰς τὴν περιφέρειάν σας. ✓
- 2) Τὸς κυροκαθεῖς. ✓
- 3) Τὸς πρόσφυγας καὶ ἤλθον εἰς τὴν περιφέρειά σας ἀπὸ τὴν περιοχή καὶ εἶναι κέραν τοῦ Στρομόνος.- ✓
- 4) Τὸ κοσκόν σίτου καὶ σιτοσκάρου χωριστῶ καὶ ἀρχίζει εἰς τὴν περιφέρειάν σας εἰς χιλιόγραμμο.-
- 5) Τὸ κοσκόν τῶν βοσκήτων ξεχωριστῶ διὰ κάθε εἶδος.
- 6) Τὸ κοσκόν τοῦ βαμβακιῦ.
- 7) Τὸ κοσκόν τῶν κοπρῶν ἐσοδείας 1943, ἐκτελεσθέντων καὶ μὴ ἐσοδείας 1944
- 8) Ἐὰν ἀρχίζουν εἰς τὴν περιφέρειάν σας Σιδηροδρομικοὶ καὶ Τριγωνοεικοὶ ἀκόλλητοι, κῆσοι καὶ κοῖτοι εἶναι ἀπὸ τοῖς.-
- 9) Νὰ συλλέξητε καὶ νὰ μᾶς ἀποστείλητε ἀκριβῆ στοιχεῖα διὰ τοὺς συνεργασθέντας μὲ τοὺς Βουλγάρους καὶ χωριστῶ διὰ τοὺς φυγόντας εἰς Βουλγαρίαν ἐκκληματίας.-
- 10) Νὰ φροντίσητε νὰ δοθῇ κάθε δυνατὴ βοήθεια εἰς τὰ θύματα τοῦ θάνατος.
- 11) Νὰ φροντίσητε ἄκομα νὰ κολλιεργηθῶν τὰ ἀγροκτίματα ἐκείνων τῶν γεωργῶν καὶ ἀκουσιάζουν, οἱ ἀκοῖσι κατὰ τὴν ἐπιστροφήν των θὰ δικαιοῦνται νὰ κόρουσι τὰ δέκα τοῖς ἑκατό (10%) τῆς παραγωγῆς.-
- 12) Ἡ Κυβερνητικὴ Ἀντικρούσασια ἀπεκέρχεται τὴν λητοσυμμερίτη Βαγγέλη
- 13) Νὰ μᾶς στείλητε καὶ κατάστασιν καὶ νὰ δείχνη τὴν κτηνοτροφίαν καὶ ἀρχίζει εἰς τὰς Κοινότητας, ξεχωριστῶ δι' ἕκαστον εἶδος ζώου καὶ κατὰ κοσκόν

Ε π ο ρ χ ο

- 7) Το ποσόν των καπνών εσοδείας 1943, επεξεργασμένων και μη εσοδείας 1944.
- 8) Εάν υπάρχουν εις την περιφέρειαν σας Σιδηροδρομικοί και Τριατατικοί⁽³⁾ υπάλληλοι, πόσοι και ποίοι είναι αυτοί.
- 9) Να συλλέξητε και να μας αποστείλητε ακριβή στοιχεία διά τους συνεργασθέντας με τους Βουλγάρους και χωριστά διά τους φυγόντας εις Βουλγαρίαν εγκληματίας.
- 10) Να φροντίσητε να δοθεί κάθε δυνατή βοήθεια εις τα θύματα του αγώνα.
- 11) Να φροντίσητε ακόμα να καλλιεργηθούν τα αγροκτήματα εκείνων των γεωργών που απουσιάζουν, οι οποίοι κατά την επιστροφή των θα δικαιούνται να πάρουν το δέκα τοις εκατό (10%) της παραγωγής.
- 12) Η Κυβερνητική Αντιπροσωπεία⁽⁴⁾ απεκήρυξε τον ληστοσυμμοριτή Βαγγέλη⁽⁵⁾.
- 13) Να μας στείλητε και κατάστασιν που να δείχνει την κτηνοτροφίαν που υπάρχει εις τας Κοινότητας, ξεχωριστά δι' έκαστον είδος ζώου και κατά ποσόν.

Ο Έπαρχος

(Σφραγίδα⁽⁶⁾) Ι. Συμεωνίδης⁽⁷⁾

Σημείωση 1: Πρόκειται για το πρώτο έγγραφο του αιρετού Έπαρχου Σερρών Ιορδάνη Συμεωνίδη.

Σημείωση 2: Είναι άξιο απορίας πώς έγγραφο που απευθύνεται στην Κοινότητα Αγ. Ελένης βρέθηκε στο αρχείο της Κοινότητας Σκουτάρεως, που βέβαια η χιλιομετρική απόστασή τους είναι μόνο 4 χλμ και το Σκούταρι αποτελούσε διοικητικό κέντρο των γύρω χωριών, άρα και της Αγ. Ελένης. Μία πιθανή εξήγηση είναι ότι τα έγγραφα (όπως το παραπάνω απευθύνονταν σε όλα τα χωριά της Επαρχίας Σερρών και όχι μόνο σε συγκεκριμένο), οπότε ο μεταφορέας έδωσε στο Σκούταρι το έγγραφο που απευθύνονταν στην Αγ. Ελένη. Το χωριό «Αγ. Ελένη» (με το παλιό όνομα «Κακαράσκα») κατοικείται από ντόπιους, Θρακιώτες πρόσφυγες από το χωριό Κωστί της Ανατολικής Θράκης (Ρωμυλίας) και λίγες οικογένειες Πελλοπονησίων. Στο χωριό τελούνται, ακόμη και σήμερα, δύο σημαντικά έθιμα, που οι ρίζες τους χάνονται στην αρχαιότητα και τα οποία μεταλαμπάδευσαν οι πρόσφυγες στη νέα εστία τους: α) «**τα Αναστενάγια**» και β) του «**Καλόγερου**».

Σημείωση 3: Υπάλληλοι των Τ.Τ.Τ., δηλ. του Ταχυδρομείου, Τηλέγραφου και Τηλεφώνου.

Σημείωση 4: Πρόκειται για την αντιπροσωπεία της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας του Γ. Παπανδρέου στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης (Α.Μ.Θ.) και έδρα την Δράμα. Η πλήρης σύνθεση της Κυβερνητικής αντιπροσωπείας ήταν: Υπουργός Εργασίας **Μιλτιάδης Πορφυρογέννης** (του ΚΚΕ), **Λάμπρος Λαμπριανίδης**, Υφυπουργός Στρατιωτικών, **Αλέξανδρος Κωστόπουλος**, Γενικός Διοικητής Α.Μ.Θ., ο Συν/ρχης πυροβολικού **Στέφανος Πρόκος**, που ανέλαβε Στρατιωτικός Διοικητής Α.Μ.Θ., και ο **Τσαλαμιάς**, αρχηγός Χωροφυλακής (Από βιβλίο Τέλη Φλοίσβου, Ο ΕΛΑΣ και οι ΕΘΝΟΠΡΟΔΟΤΕΣ στην Αν. Μακεδονία και Θράκη, Καβάλλα 1945, σελ. 75). Δίπλα απεικονίζεται η σφραγίδα της Κυβερνητικής Αντιπροσωπείας, η υπογραφή του Γενικού Γραμματέα και οι ιδιότητες των υπουργών (από έγγραφο της εποχής).

Η Κυβερνητική Αντιπροσωπεία
Οι Υπουργοί
Α. ΛΑΜΠΡΙΑΝΙΔΗΣ Υφ/ργός Στρατ/κών
Μ. ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΝ.Σ Υφ/ργός Εργασίας

Σημείωση 5: Πρόκειται για Έλληνα ανυπότακτο στους Βουλγάρους, που όπως και κάποιοι άλλοι, αφού «σώθηκαν από [Βουλγαρικό] βόλι κι έμειναν χρόνια στα βουνά, έχασαν με τον καιρό την ανθρωπιά τους κι έγιναν κοινοί πλιατσικολόγοι, που ρήμαξαν τις περιοχές στις οποίες δρούσαν. Όταν υστερότερα έφτασαν στην Ανατολική Μακεδονία τα πρώτα οργανωμένα τμήματα του ΕΛΑΣ, δεν ήθελαν με κανένα τρόπο ν' αφήσουν τις παλιές συνήθειές τους και να περιοριστούν αποκλειστικά σε πατριωτικές αποστολές και δράση.» (Μαρτυρία Στέργιου Βαλιούλη, Υπασπιστή του 26^{ου} Συντάγματος του ΕΛΑΣ, στο βιβλίο του Πολίτη Β' Κατηγορίας, Ελληνικές εκδόσεις, Θεσ/νίκη 1985, σελ. 215).

Από το βιβλίο Για τον Ελληνικό Βορρά, Μακεδονία 1941-1944, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 1997, που εκφράζει απόψεις της οργάνωσης Υ.Β.Ε./Π.Α.Ο., μας δίνεται μια διαφορετική εκτίμηση, στη σελ. 646: «Τελικώς οι Εθνικόφρονες αντάρται συνεχωνεύθησαν εις την ομάδα του Θρακός Καρανάσιου Ευαγγέλου (γνωστού υπό το όνομα καπετάν Βαγγέλης) και του εκ Προύσης καταγόμενου Ευστρατίου

Τιουτζερογλου, υπαρχηγού της ομάδος. Η απόσχισης εγένετο εξ ολοκλήρου το φθινόπωρο του 1943 και συντόμως ο έλεγχος ολοκλήρου της περιοχής Χρυσουπόλεως και της νοτίως της Εάνθης πεδινής περιοχής περιήλθεν εις την ομάδα εθνικής αντιστάσεως του καπετάν Βαγγέλη. Εις την ομάδα αυτήν εσχηματίσθη βραδύτερον και έφιππον τμήμα και τούτο πολύ συνετέλεσεν εις την επέκτασιν της επιρροής... μέχρι και της Κομοτηνής, όπου έδρα εθνική ομάς υπό τον Μιμίκον Μουρτζόπουλον Θράκα επίσης και η οποία υπήχθη υπό τον καπετάν Βαγγέλη. Ο καπετάν Μιμίκος επίσης εκράτησεν απ' αρχής την ανεξαρτησίαν του από κομμουνιστικές ομάδας, απέφυγεν όμως επί μακρόν προστριβάς με αυτές έως ότου συνεννοηθείς με τον καπετάν Βαγγέλη συνέπραξεν ανεπιφυλάκτως μετ' αυτού».

Τέλος ο Τάσος Χατζηναστασίου, στο βιβλίο του Αντάρτες και Καπετάνιοι, έκδ. Αφών Κυριακίδη, 2003, σελ. 170 γράφει: «Το γενικό συμπέρασμα από την τρίχρονη αντιστασιακή δράση του Βαγγέλη Καρανάσιου είναι πως αποτελεί ένα χαρακτηριστικό φαινόμενο απείθαρχου και ανυπότακτου σπλαρχηγού, που η νοοτροπία του παραπέμπει στην μακρά παράδοση των ενόπλων της ελληνικής υπαίθρου... Θα μπορούσε ίσως να παρομοιαστεί με τα λούμπεν στοιχεία που παρόλη την "περιθωριακή" τους συμπεριφορά, πολιτικά ταντίζοναν με τη δεξιά. Η τελευταία ... μπορούσε να εγγυηθεί, με αντάλλαγμα ορισμένες «υπηρεσίες» ανοχή ή/και ατιμωρησία για τις «παρεκτροπές» ανθρώπων σαν τον Καρανάσιο».

Σημείωση 6: Η σφραγίδα, των εγγράφων της Επαρχίας Σερρών, κυκλικά έχει το λογότυπο «ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ» και στο κέντρο τη χρονολογία «1944».

Σημείωση 7: Η υπογραφή αναγνωρίζεται ότι είναι του Ιορδάνη Συμεωνίδη, ο οποίος είχε εκλεγεί δημοτικός σύμβουλος Σερρών, στις δημοτικές εκλογές της 29-9-1944 και στις 2-10-1944 με την 1^η πράξη του Δημοτικού Συμβουλίου Σερρών εκλέχθηκε και πρόεδρος του.

Επίσης στις εκλογές της 12-10-1944 που διεξήχθησαν στον κινηματογράφο «Κρόνιο» ανάμεσα στους προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών και στους αντιπροσώπους Συνοικιακών Συμβουλίων Πόλης Σερρών, εκλέχθηκε τακτικό μέλος του Επαρχιακού Συμβουλίου Σερρών και τέλος στις 15-10-1944 στο δημαρχιακό μέγαρο Σερρών τα τακτικά μέλη του Επαρχιακού Συμβουλίου Σερρών συγκροτούνται σε σώμα και εκλέγεται Πρόεδρος του Επαρχιακού Συμβουλίου, ο Ιορδάνης Συμεωνίδης. (Από βιβλίο Πρακτικών Επαρχιακού Συμβουλίου Σερρών που διασώζεται στα ΓΑΚ Σερρών). Στο Παράρτημα Β', σελ. 310-311 παραθέτονται όλα τα ονόματα των μελών της Επαρχιακής Συνέλευσης και του Επαρχιακού Συμβουλίου Σερρών.

Ντοκουμέντο Ν^ο 14

Έγγραφο του 21^{ου} Συντάγματος του ΕΛΑΣ
προς Προϊστάμενο Επισιτισμού Σκουτάρεως περί ενίσχυσης αντάρτη του

ΕΛΑΣ

3 (;)-11-44

VII Μεραρχία

21^{ον} Σύνταγμα⁽¹⁾

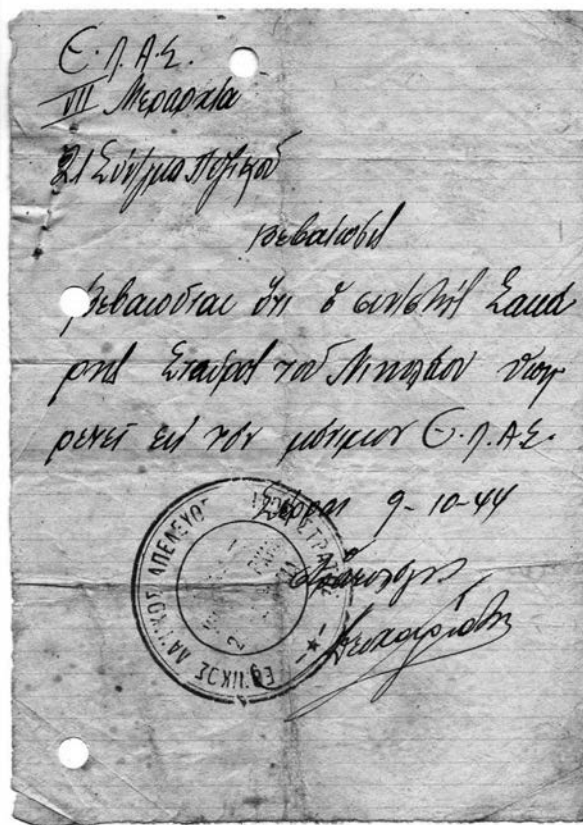
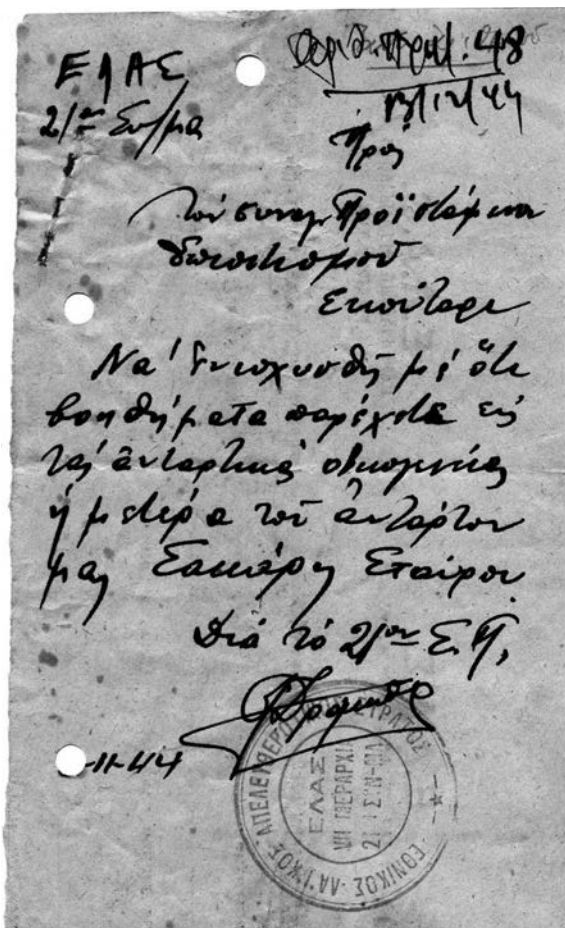
Προς

Τον συναγωνιστήν Προϊστάμενον Επισιτισμού
Σκούταρι

Να ενισχυθή με ότι βοηθήματα παρέχετε εις τας ανταρτικές οικογένειες, η μητέρα του αντάρτου μας Σακάρη⁽²⁾ Σταύρου.

Δια το 21^{ον} Σ.Π. [Σύνταγμα Πεζικού]

(Σφραγίδα)⁽³⁾ Υπογραφή

Το παραπάνω έγγραφο ακολουθείται από την παρακάτω Βεβαίωση.

ΕΛΑΣ
VII Μεραρχία
21 Σύνταγμα Πεζικού

Βεβαιώσεις

Βεβαιούται ότι ο συν/στής Σακάρης Σταύρος του Νικολάου υπηρετεί εις τον μόνιμον Ε.Λ.Α.Σ.

Σέρραι 9-10-44

Ο Στρατολόγος

(Σφραγίδα)⁽³⁾ Κεχαγίδης

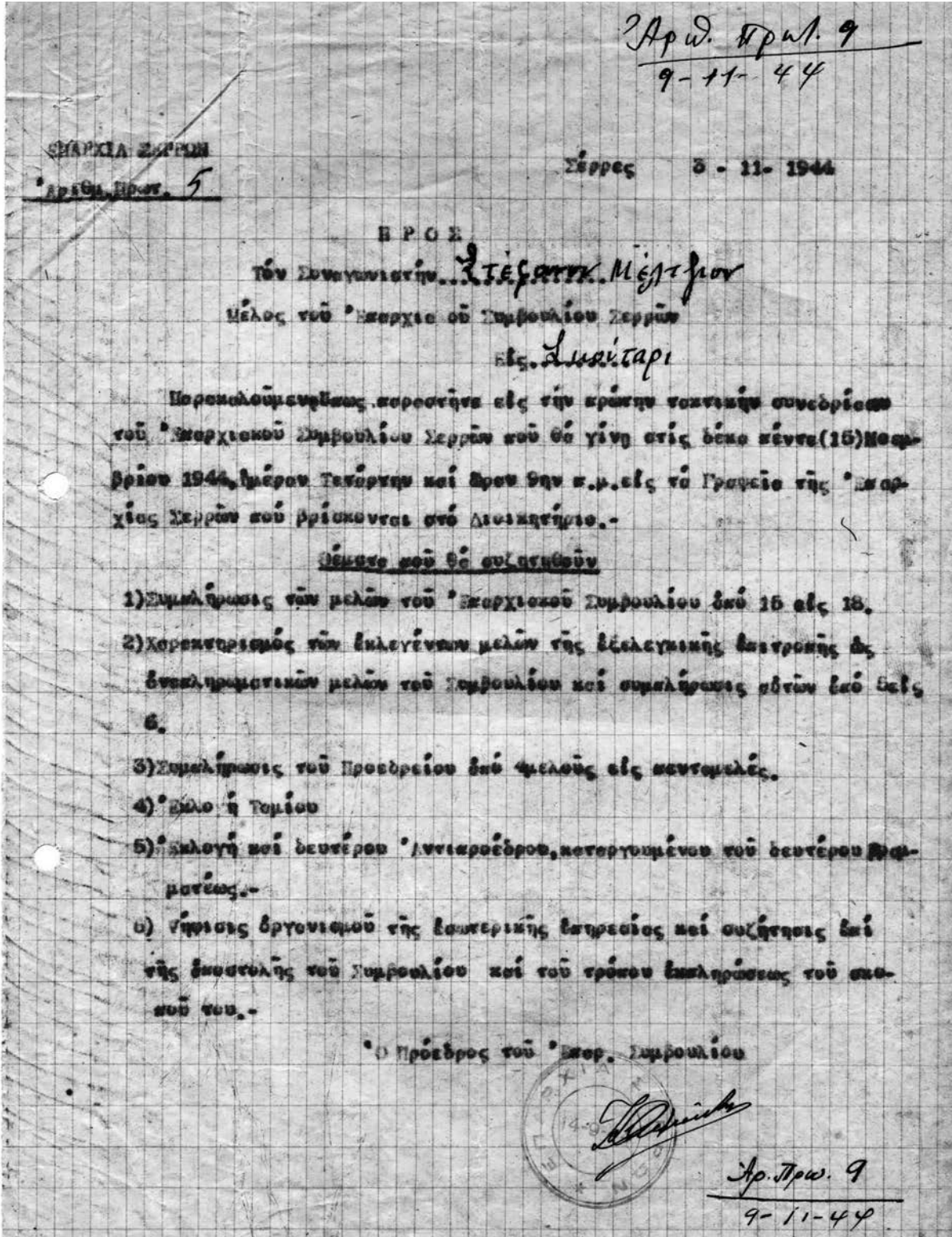
Σημείωση 1: «Το 21^ο Σύνταγμα του ΕΛΑΣ δρούσε στο Μενούκιο Όρος (Υπαρχηγείο Μποζ-νταγ και Λαϊλιά) και είχε διοικητή τον έφεδρο ανθυπολοχαγό μηχανικού Γιώργο Παπαγεωργίου (Βλαχογιώργη) από το Βερίτσκο και καπετάνιο το Γιώργο Γαλατά από την Ηράκλεια» (Από Ιστορία της Πόλεως Σερρών και της Περιφέρειάς της, Γ. Καφταντζής, Τόμος III, Θεσ/νίκη 1996, σελ. 438).

Σημείωση 2: Ο Σακάρης Σταύρος ήταν συναγωνιστής και φίλος με τον Ανδρούδη Κων/νο (δες ντοκουμέντο 1) και η καταγωγή του ήταν από το Χουμνικό επαρχίας Βισαλτίας. Φαίνεται ότι για ένα διάστημα μαζί με την μάνα του κατοικούσε στο Σκούταρι, πιθανόν στο σπίτι του Ανδρούδη.

Σημείωση 3: Η σφραγίδα κυκλικά έχει το λογότυπο «ΕΘΝΙΚΟΣ ΛΑΪΚΟΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ» και στο κέντρο «ΕΛΑΣ, VII Μεραρχία, 21 ΣΥΝ-ΜΑ»

Ντοκουμέντο Νο 15

Εγγραφο του Έπαρχου Σερρών
περί σύγκλησης του Επαρχιακού Συμβουλίου και καθορισμού των θεμάτων συζήτησης

ΠΡΟΣ

Τον συναγωνιστήν Στέφανον Μέλτζιον⁽¹⁾
Μέλος του Επαρχιακού Συμβουλίου Σερρών

Παρακαλούμεν όπως παραστήτε εις την πρώτην τακτικήν συνεδρίασιν του Επαρχιακού Συμβουλίου Σερρών, που θα γίνη στις δέκα πέντε (15) Νοεμβρίου 1944, ημέραν Τετάρτην και ώραν 9^{ην} π.μ. εις τα Γραφεία της Επαρχίας Σερρών, που βρίσκονται στο Διοικητήριο.

Θέματα που θα συζητηθούν

- 1) Συμπλήρωσις των μελών του Επαρχιακού Συμβουλίου από 15 εις 18.
- 2) Χαρακτηρισμός των εκλεγέντων μελών της εξελεγκτικής επιτροπής ως αναπληρωματικών μελών του Συμβουλίου και συμπλήρωσις αυτών από 5 εις 6.
- 3) Συμπλήρωσις του Προεδρείου από 4μελούς εις πενταμελές.
- 4) Εκλογή Ταμίου.
- 5) Εκλογή και δευτέρου Αντιπροέδρου, καταργουμένου του δευτέρου Γραμματέως.
- 6) Ψήφισις οργανισμού της εσωτερικής υπηρεσίας και συζήτησις επί της αποστολής του Συμβουλίου⁽²⁾ και του τρόπου εκπληρώσεως του σκοπού του.

Ο Πρόεδρος του Επαρχιακού Συμβουλίου

Ι. Συμεωνίδης

Σημείωση 1: Η σωστή γραφή του επιθέτου είναι Μέλτσης. Ο **Στέφανος Μέλτσης** (Φρίξος) του Ευαγγέλου και της Βικτωρίας ήταν Πρόεδρος της Κοινότητας Σκουτάρεως. Γεννήθηκε το 1914, στο Σκούταρι Ανατολικής Θράκης, επαρχίας Αδριανούπολης. Είχε τελειώσει το Δημοτικό σχολείο, όμως λόγω της φιλομάθειάς του απέκτησε ευρεία κοινωνική μόρφωση. Υπηρέτησε τον Ελληνικό στρατό με το βαθμό του Λοχία στο Αλβανικό μέτωπο. Την χρονική αυτή περίοδο διέτελεσε και γραμματέας του ΚΚΕ Σκουτάρεως. Στις 14-15 Σεπτεμβρίου 1944 διορίστηκε Πρόεδρος του χωριού από τον Ε.Α.Α.Σ., αλλά μετέπειτα, τέλη Σεπτεμβρίου, εκλέχθηκε παίρνοντας 601 ψήφους σε σύνολο 700 περίπου ψηφισάντων (Η Κοινότητα το 1940, σύμφωνα με τα «Στοιχεία Συστάσεως και Εξελίξεως των Δήμων και Κοινοτήτων» της ΚΕΔΚΕ, Αθήναι, 1962, είχε πληθυσμό 1794 κατοίκων). Στις 12 Οκτωβρίου 1944 εκλέχθηκε μέλος του Επαρχιακού Συμβουλίου Σερρών, από τη σύσκεψη όλων των προέδρων των Κοινοτήτων της Επαρχίας Σερρών, αντιπροσώπων του Δήμου Σερρών και την εκλογή που ακολούθησε στον Κινηματογράφο «Κρόνιο». (Από το «βιβλίο Πρακτικών του Επαρχιακού Συμβουλίου Σερρών» που διασώζεται στα ΓΑΚ Σερρών).

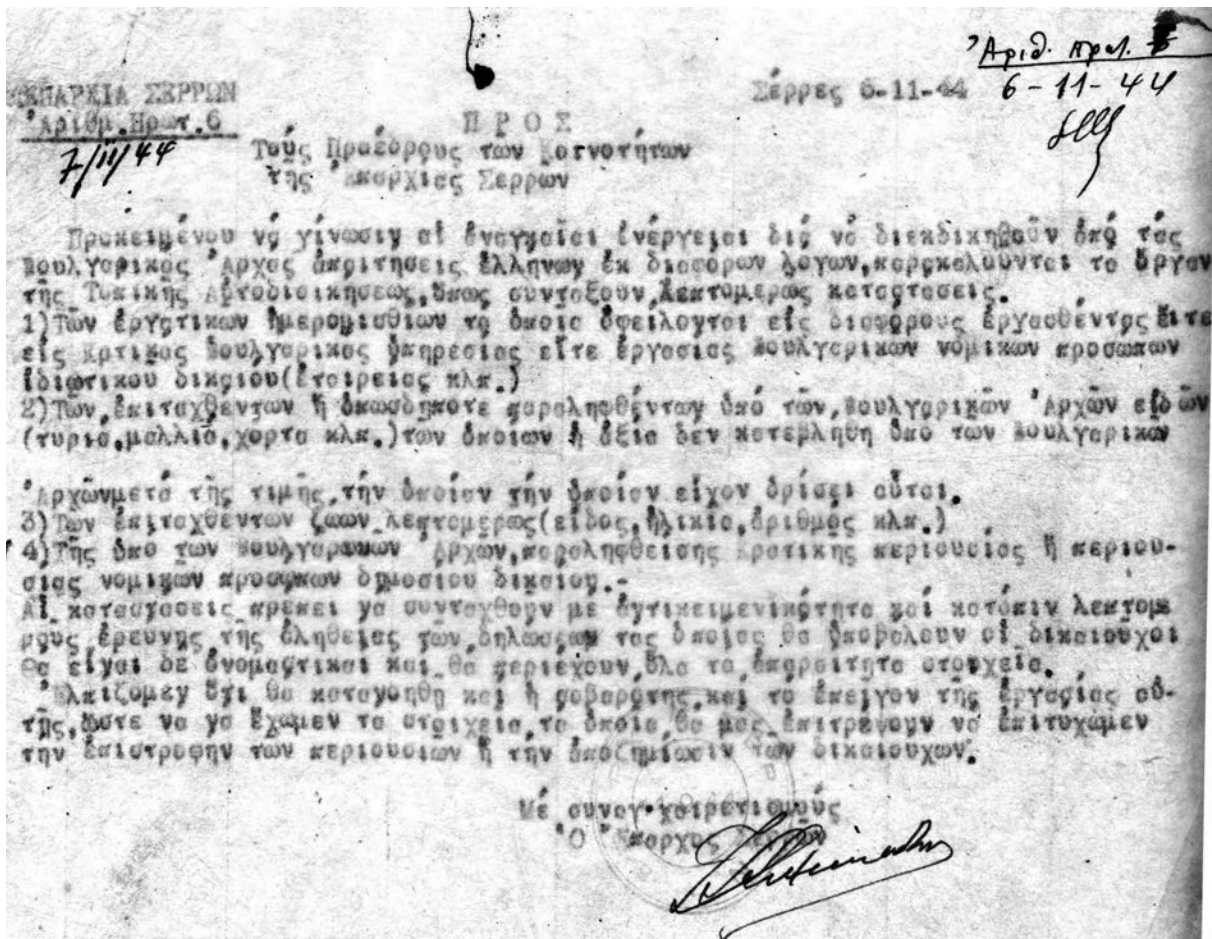
Τέλη του 1946, ακολουθώντας τις προτροπές του ΚΚΕ, βγήκε στο βουνό. Κατέβαινε τα βράδια, μαζί με δύο φίλους του αντάρτες στο Σκούταρι και ερχόταν σε επαφή με έμπιστες οικογένειες που τον τροφοδοτούσαν με χρήμα και τρόφιμα, για τις ανάγκες του αγώνα του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας (Δ.Σ.Ε.). Σκοτώθηκε το 1947 σε ορεινή περιοχή βόρεια-ανατολικά των Σερρών (Υπώρειες Μενουικίου Όρους πάνω από το χωριό Ν. Σούλι) σε ενέδρα των «Εθνικών δυνάμεων» (Στρατοχωροφυλακή) στις οποίες συμμετείχε και ο συγχωριανός του Γεώργιος Κόιτσης (1912-1977), γνωστός στην τοπική κοινωνία με το παρατσούκλι Τρίγκας. Όμως η ζωή, ζηλεύοντας τους σκηνοθέτες κινηματογραφικών ταινιών, σκηνοθετεί τον έρωτα του γιου του Στέφανου Μέλτση, Φώτη, με την κόρη του πιθανού εκτελεστή του, Δόμνα. Τελικά παντρεύονται, παρά τη θέληση της μητέρας του Πηνελόπης Μέλτση, που αποκαλούσε τον συμπέθερό της, δολοφόνο του άντρα της. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο Αλβανικό Μέτωπο, ο Στέφανος Μέλτσης ήταν επικεφαλής ομάδας στρατιωτών από το Σκούταρι, στην οποία συμμετείχε και ο Κόιτσης, οι οποίοι μετά την κατάρρευση του μετώπου και την είσοδο των Γερμανών στην Ελλάδα, επέστρεψαν πεζή από την Κορυτσά στο χωριό. Η ζωή, σαν αρχαίος φιλόσοφος, υποδείκνυε πως έπρεπε η επόμενη γενιά να κάνει τα πρώτα βήματα για να γιατρέψει τις βαθιές πληγές του εμφυλίου πολέμου.

Σημείωση 2: Το τελευταίο έγγραφο του Έπαρχου Σερρών, που υπήρχε στα αρχεία της Κοινότητας είναι στις 11-11-1944. Από τις 11 Νοεμβρίου και πέρα το ρόλο της ενημέρωσης, εποπτείας και καθοδήγησης των Προέδρων και των Κοινοτικών συμβουλίων Επαρχίας Σερρών, αναλαμβάνει ο

Νομάρχης Γ. Κόκκινος και το Νομαρχιακό Συμβούλιο Σερρών. Ο Έπαρχος και το Επαρχιακό Συμβούλιο Σερρών τελικά αδρανοποιήθηκαν. (Βλέπε και «Βιβλίο πρακτικών Επαρχιακού Συμβουλίου Σερρών» στα ΓΑΚ Σερρών)

Ντοκουμέντο Νο 16

Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών περί σύνταξης καταστάσεων για διεκδίκηση αποζημιώσεων από Βουλγαρικές Αρχές

Σημείωση 1: Στο παράρτημα Β', σελ. 328-329 υπάρχει αίτημα αποζημίωσης κατοίκου Σκουτάρεως για εργασία στις φυλακές της Σόφιας.

Σημείωση 2: Στο παράρτημα Β', υπάρχουν δηλώσεις κλαπέντων ζώων και υλικών του Ι. Ν. Αγ. Γεωργίου Νεοχωρίου Σερρών (σελ. 326-327), κατοίκου Σκουτάρεως (σελ. 328-329) και του ηγουμένου Ι.Μ. Τιμίου Προδρόμου (σελ. 352-353).

Σημείωση 3: Η διεκδίκηση αποζημιώσεων ήταν μια επιβεβλημένη κίνηση με στόχο την οικονομική δικαίωση αλλά και ηθική αποκατάσταση του λαού, λόγω του μεγάλου αριθμού θυμάτων του από τις Βουλγαρικές κατοχικές δυνάμεις. Και αν ακόμα δεν επιτευχθούν αυτά, η διεκδίκηση αποτελεί τελικά ένα διπλωματικό ατού της χώρας, στα «μεγάλα σαλόνια» των Συνεδρίων Ειρήνης που ακολουθούν τους πολέμους. Στην συγκεκριμένη περίπτωση ούτε αυτό πραγματοποιήθηκε. Διαβάζουμε από την *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους* των Κ. Παπαρηγόπουλου, Π. Καρολίδη, Γ. Αναστασιάδη, τ. 11, σελ. 383: «τον ίδιο μήνα, Ιούλιο του 1946, η Ελλάδα δοκιμάζεται σκληρά από εχθρούς, συμμάχους και φίλους στο Συνέδριο Ειρήνης στο Παρίσι, που άρχισε τις εργασίες του στις 29 Ιουλίου και όπου η κυβέρνηση Τσαλδάρη προσπάθησε να θέσει θέμα Ελληνικών εθνικών διεκδικήσεων ως

ΠΡΟΣ

Τους Προέδρους των Κοινοτήτων
της Επαρχίας Σερρών

Προκειμένου να γίνωσιν αι αναγκαίαι ενέργειαι διά να διεκδικηθούν από τας Βουλγαρικής Αρχάς απαιτήσεις Ελλήνων εκ διαφόρων λόγων, παρακαλούνται τα όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως συντάξουν λεπτομερώς καταστάσεις:

1) Των εργατικών ημερομισθίων τα οποία οφείλονται εις διαφόρους εργασθέντας, είτε εις Κρατικές Βουλγαρικής υπηρεσίας, είτε εργασίας Βουλγαρικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (εταιρείας κλπ.)⁽¹⁾.

2) Των επιταχθέντων ή οπωσδήποτε παραληφθέντων από των Βουλγαρικών Αρχών ειδών (τυριά, μαλλιιά, χόρτα κλπ.) των οποίων η αξία δεν κατεβλήθη υπό των Βουλγαρικών Αρχών, μετά της τιμής την οποίαν είχαν ορίσει αύται.

3) Των επιταχθέντων ζώων⁽²⁾ λεπτομερώς (είδος, ηλικία, αριθμός κλπ.).

4) Της υπό των Βουλγαρικών Αρχών παραληφθείσης Κρατικής περιουσίας ή περιουσίας νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

Αι καταστάσεις πρέπει να συνταχθούν με αντικειμενικότητα και κατόπιν λεπτομερούς ερεύνης της αληθείας των δηλώσεων τας οποίας θα υποβάλουν οι δικαιούχοι. Θα είναι δε ονομαστικά και θα περιέχουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία.

Ελπίζομεν ότι θα κατανοηθεί και η σοβαρότης και το επείγον της εργασίας αυτής, ώστε να έχωμεν τα στοιχεία τα οποία θα μας επιτρέψουν να επιτύχωμεν την επιστροφή των περιουσιών ή την αποζημίωσιν⁽³⁾ των δικαιούχων.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

Ο Έπαρχος Σερρών

Ι. Συμεωνίδης

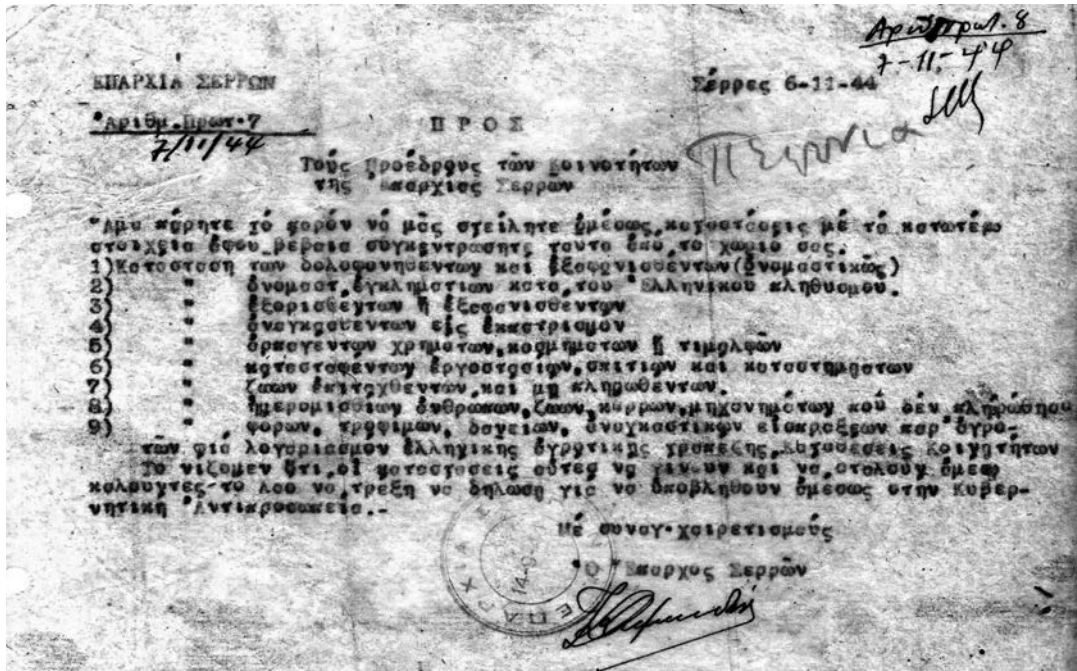
“νικήτρια” δύναμη μετά τη λήξη του Β' παγκοσμίου πολέμου. Οι επαφές του Έλληνα Πρωθυπουργού και της Ελληνικής αντιπροσωπείας με τον υπουργό Εξωτερικών της Μ. Βρετανίας Μπέβιν και των ΗΠΑ Μπερς, ..., ήταν απογοητευτικές, αφού τόσο το θέμα της Βορείου Ηπείρου όσο και το θέμα διαρρύθμισης των Ελληνοβουλγαρικών συνόρων αντιμετώπισαν την λυσσώδη αντίδραση των Σοβιετικών αντιπροσώπων και των “δορυφόρων” τους, ενώ οι “σύμμαχοι” της Ελλάδας ένιπταν τας χείρας των. Μάλιστα ο Βούλγαρος υπουργός Εξωτερικών Κούλισεφ, εκτός του ότι απέκρουσε τις Ελληνικές απαιτήσεις για πολεμικές επανορθώσεις εκ μέρους της Βουλγαρίας προς την Ελλάδα, ζήτησε και ... διέξοδο στο Αιγαίο Πέλαγος στην μεταξύ του Έβρου και του Νέστου ποταμού περιοχή κάνοντας λόγο για “παράκτιο τμήμα της Βουλγαρικής ενδοχώρας”. Τελικά η Ελλάδα με τις συμβουλές και τις συστάσεις των συμμάχων προς τον Τσαλδάρη, περιορίστηκε στην “παραχώρηση” και ενσωμάτωση των Δωδεκανήσων με τη συγκατάθεση των μεγάλων δυνάμεων (27 Ιουνίου 1946)».

Η ετικέτα από το Βιβλίο Πρακτικών του Επαρχιακού Συμβουλίου Σερρών, που βρίσκεται στα ΓΑΚ Σερρών.

Ντοκουμέντο Νο 17

Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών περί σύνταξης καταστάσεων
για υποβολή στην Κυβερνητική Αντιπροσωπεία Αν. Μακεδονίας - Θράκης

ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 6 - 11 - 44

Αριθμ. Πρωτ. 7

ΠΡΟΣ

Τους Προέδρους των Κοινοτήτων
Της Επαρχίας Σερρών

Άμα πάρητε το παρόν, να μας στείλητε αμέσως καταστάσεις με τα κατωτέρω στοιχεία
αφού βέβαια συγκεντρώσητε τούτα από το χωριό σας.

- 1) Κατάσταση των δολοφονηθέντων και εξαφανισθέντων (ονομαστικώς).
- 2) Κατάσταση ονομαστική εγκληματιών κατά του Ελληνικού πληθυσμού.
- 3) Κατάσταση εξορισθέντων ή εξαφανισθέντων.
- 4) Κατάσταση αναγκασθέντων εις εκπατρισμόν.
- 5) Κατάσταση αρπαγέντων χρημάτων, κοσμημάτων ή τιμαλφών.
- 6) Κατάσταση καταστραφέντων εργοστασίων, σπιτιών και καταστημάτων.
- 7) Κατάσταση ζώων επιταχθέντων και μη πληρωθέντων.
- 8) Κατάσταση ημερομισθίων ανθρώπων, ζώων, κάρρων, μηχανημάτων που δεν πληρώθησαν.
- 9) Κατάσταση φόρων, τροφίμων, δανείων, αναγκαστικών εισπράξεων παρ' αγροτών για λογαριασμό Ελληνικής αγροτικής τραπέζης, καταθέσεις Κοινοτήτων.

Τονίζομεν ότι οι καταστάσεις ούτε να γίνουν και να σταλούν άμεσα, καλούντες το
λαό να τρέξη να δηλώση, για να υποβληθούν αμέσως στην Κυβερνητική Αντιπροσωπεία.

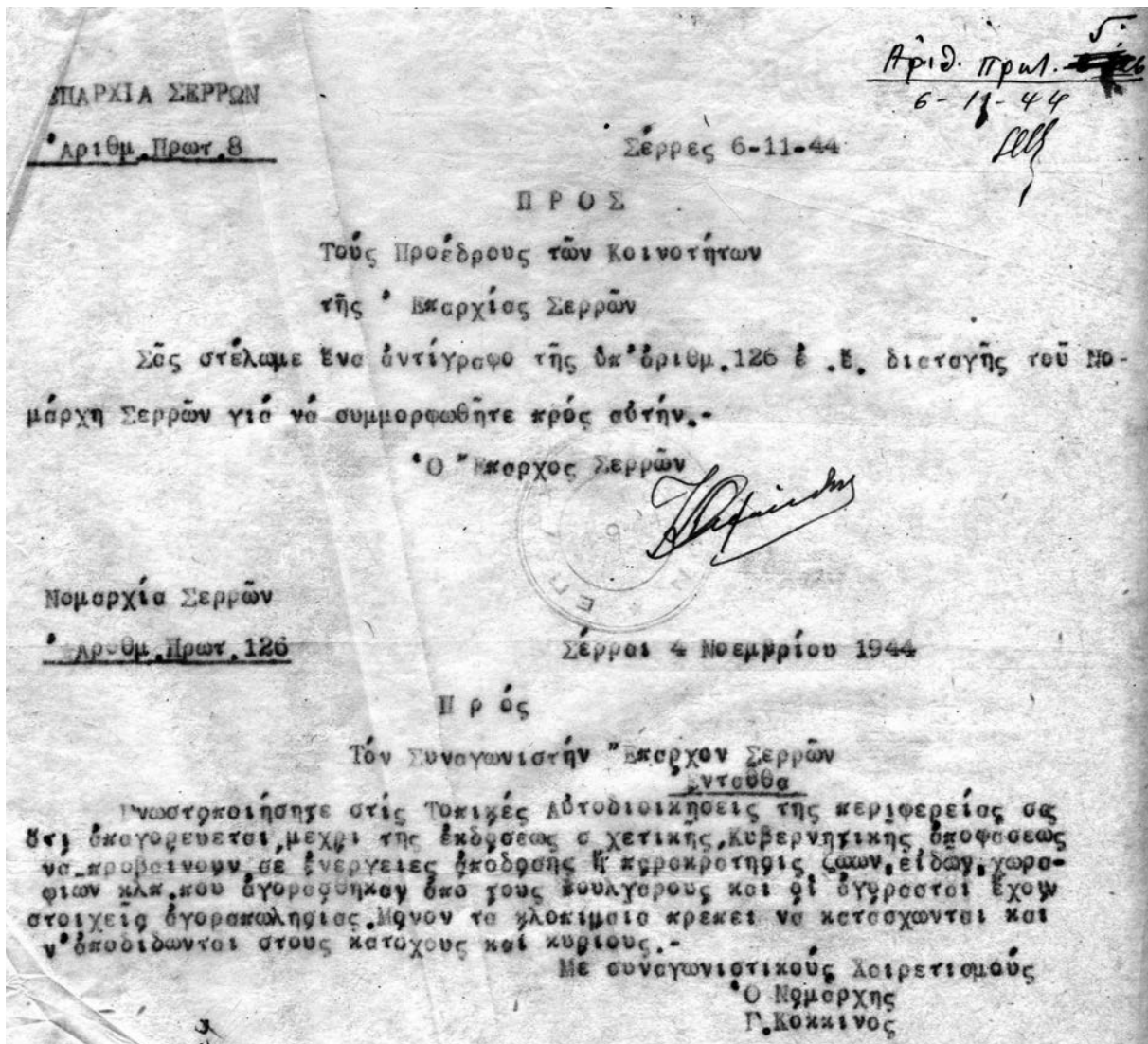
Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

Ο Έπαρχος Σερρών

Ι. Συμεωνίδης

Ντοκουμέντο Νο 18

Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών προς τις Κοινότητες, που κοινοποιεί έγγραφο του Νομάρχη Σερρών, περί μη παρακράτησης από τις Κοινότητες ζώων και ακινήτων που αγοράσθηκαν από Βουλγάρους

ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 6-11-44

Αριθμ. Πρωτ. 8

Π Ρ Ο Σ

Τους Προέδρους των Κοινοτήτων της Επαρχίας Σερρών

Σας στέλωμε ένα αντίγραφο της υπ' αριθμ. 126 ε.έ. διαταγής του Νομάρχη Σερρών, για να συμμορφωθήτε προς αυτήν.

Ο Έπαρχος Σερρών

I. Συμεωνίδης

Νομαρχία Σερρών

Σέρρες 4 - 11 - 44

Αριθμ. Πρωτ. 126

Προς
Τον Συναγωνιστήν Έπαρχον Σερρών
Ενταύθα

Γνωστοποιήσητε στις Τοπικές Αυτοδιοικήσεις της περιφέρειάς σας ότι απαγορεύεται μέχρι της εκδόσεως σχετικής Κυβερνητικής αποφάσεως να προβαίνουν σε ενέργειες απόδοσης ή παρακράτησις ζώων, ειδών, χωραφιών, κλπ. που αγοράσθησαν από τους Βουλγάρους και οι αγορασταί έχουν στοιχεία αγοραπωλησίας. Μόνον τα κλοπιμαία πρέπει να κατάσχωνται και να αποδίδονται στους κατόχους και κυρίους.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς
Ο Νομάρχης
Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Ν° 19

Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών προς τις Κοινότητες Επαρχίας Σερρών περί επίταξης κάρων προκειμένου να πραγματοποιηθεί μεταφορά πετροκάρβουνου από τα ορυχεία στον Σιδηροδρομικό σταθμό Σερρών με προορισμό τη Θεσσαλονίκη

ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 6-11-44

Αριθμ. Πρωτ. 9

ΠΡΟΣ
Τους Προέδρους των Κοινοτήτων
της Επαρχίας Σερρών

Συναγωνιστές

Τα μαρτύρια που υπέστη η πόλις της Θεσσαλονίκης και ο πληθυσμός αυτής κατά το διάστημα που διέμειναν εκεί οι Γερμανοί και οι Εθνοπροδότες, μέχρι ότου εξεδιώχθησαν από το ηρωικό Ε.Λ.Α.Σ. είναι τόσα πολλά, ώστε να υπερβαίνουν κάθε περιγραφή.

Έτσι εκτός των άλλων στερήσεων που υπέστη [η Θεσσαλονίκη] τώρα βρίσκεται εις πολύ δύσκολο θέση από την έλλειψη καυσίμου ύλης.

Είναι λοιπόν ανάγκη ημείς να δείξωμε την αλληλεγγύη μας και να φροντίσωμε να στείλωμε εις την πολυπαθή Θεσσαλονίκη πετροκάρβουνο, για να μπορέσουν να κινηθούν τα διάφορα εργοστάσια που παράγουν τα είδη πρώτης ανάγκης.

Και πετροκάρβουνο μεν υπάρχει εις την περιφέρειάν μας, αλλά υπάρχει δυσκολία διά την μεταφορά.

Για τούτο είναι ανάγκη να προβήτε αμέσως εις την επίταξη όλων των κάρων του χωριού σας που είναι διαθέσιμα αυτή την εποχή και να τα αποστείλητε το ταχύτερο εδώ εις τα Σέρρας για να μεταφέρουν πετροκάρβουνο από τα λιγνιτωρυχεία Σερρών μέχρι του Σιδηροδρομικού Σταθμού Σερρών από όπου θα μεταφερθή το πετροκάρβουνο εις Θεσσαλονίκη δι' άλλου τρόπου.

Καταβάλητε κάθε προσπάθεια ούτως ώστε η συνδρομή σας αυτή προς τον ηρωικό λαό της Θεσσαλονίκης να γίνει συνειδητή και με φανατισμό.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς
Ο Έπαρχος Σερρών
Ι. Συμεωνίδης

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

Αριθμ. Πρωτ. Β

7/11/44

Σέρρες 6-11-44

Π Ρ Ο Σ

Τους Προέδρους των Κοινοτήτων
της Επαρχίας Σερρών

Αρ. Πρωτ.

Αρ. Πρωτ. Β

6-11-44

ellf

Συναγωνιστές

Το μαρτύριο που δέσπη ή πόλις Θεσσαλονίκης και ο πληθυσμός αυτής κατά το διάστημα που διέμειναν εκεί οι Γερμανοί και οι συνεργοί τους, μέχρις ότου εξοιχώθησαν υπό το ηρωικό Ε.Λ.Σ., είναι τόσο κολλώδες να δακρύνω κάθε περιγραφή.

Έτσι εκτός των άλλων στερήσεων που δέσπη τώρα βρίσκεται εις πολύ δύσκολη θέση υπό την Ελαση και τον Ελ.Σ.

Είναι λοιπόν ανάγκη ημείς να δείξουμε την αλληλεγγύη μας και να φρονίσουμε να στείλουμε εις την πολυκοθή Θεσσαλονίκη πετροκόρβουνα για να μπορέσουν να κινηθούν τα διάφορα εργοστάσια που κορβάν το είδη πρώτης ανάγκης και πετροκόρβουνα μόνον υπάρχει εις την περιφέρειάν μας, αλλά υπάρχει άσποστον δια την μεταφορά.

Για τούτο η είναι ανάγκη να προηγήσει άμεσα εις την επίταξη όλων των κόπων του χωριού σας και είναι διασέση αυτή την εποχή και να τα διαστέλψατε το ταχύτερον έω εις το Σέρρες για να μεταφέρουν πετροκόρβουνα από τα λιγνιτωρυχεία Σερρών μέχρι του λιθμ. σταθμού Σερρών από όπου θα μεταφερθή το πετροκόρβουνα εις Θεσσαλονίκη δι' άλλου τρόπου.

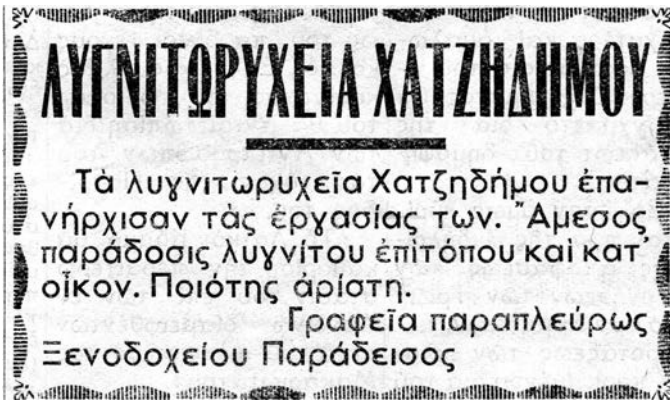
Κοιτάτε ότι κάθε προσπάθεια ούτως ώστε η συνδρομή σας αυτή προς τον ηρωικό λαό της Θεσσαλονίκης να γίνη συνειδητή και με φανατισμό.

Με συναγ. χειρισμούς

Ο Επαρχος Σερρών

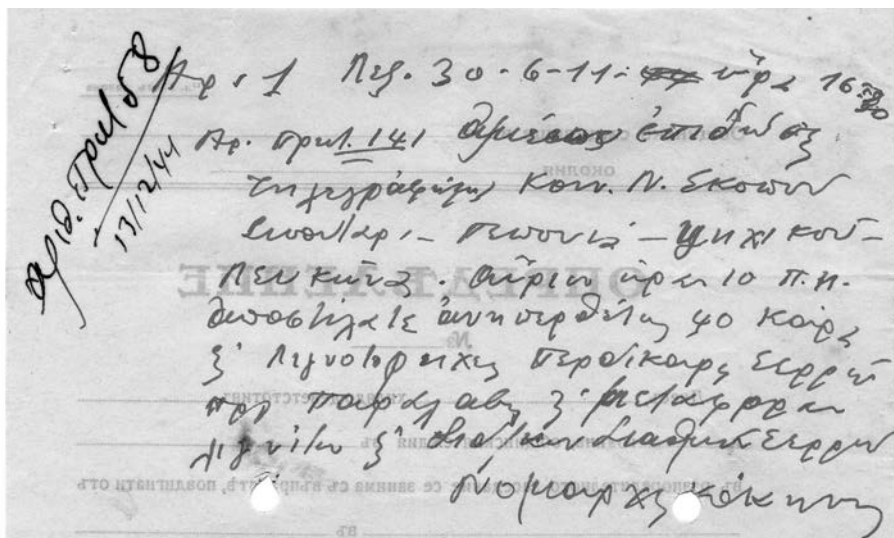
Σημείωση: Ο Σερραίος Τριαντάφυλλος Υψηλάντης, Δ/ντής του Δήμου Σερρών, σε εργασία του με θέμα «Η Βουλγαρική Κατοχή στις Σέρρες» που δημοσιεύτηκε στα Σερραϊκά Ανάλεκτα, τόμος 4, Σέρρες 2006, σελ. 257-306, αναφέρει ότι: «...Οι μόνοι εργάτες που δεν ενοχλούνται εκείνη την εποχή είναι οι εργαζόμενοι στα λιγνιτωρυχεία Παπαντωνίου (το μεγαλύτερο της εποχής), Πεδικάρη και Χατζηδήμου και τούτο, διότι από την πρώτη στιγμή οι Γερμανοί έθεσαν τα λιγνιτωρυχεία ως πηγή ενέργειας, υπό την απόλυτη δικαιοδοσία τους. Μάλιστα δε, απαγορεύτηκε στους Βουλγάρους να

χρησιμοποιούν τους λιγνιτωρύχους σε αγγαρείες ή να τους στρατολογούν ως «Ντουρντουβάκια» στα τάγματα εργασίας. Μύλοι, αρτοποιεία, κεραμοποιεία, ασβεστοποιεία, σιδηρόδρομοι, ακόμη και τα εστιατόρια χρησιμοποιούν ως καύσιμη ύλη λιγνίτη. Μάλιστα δε, το 95% των ατμομηχανών της Γερμανοκρατούμενης χώρας, κατόπιν σχετικών μετατροπών, χρησιμοποιεί ως καύσιμη ύλη σερραϊκό λιγνίτη. Όπως και το μεγάλο συγκρότημα Αλλατίνη της Θεσσαλονίκης», και στις επεξηγήσεις της εργασίας, σημειώνει τα εξής διαφωτιστικά σχετικά με το θέμα του εγγράφου: «[Στις Σέρρες υπήρχε] το λιγνιτωρυχείο των αδερφών Δημητρίου και Λεωνίδα Παπαντωνίου [που] κατελάμβανε αρκετά μεγάλη έκταση. Αρχιζε από τον Ξεροπόταμο και έφτανε μέχρι τους λόφους του Λευκόνα. Το κοίτασμα ήταν συμπαγές, με πάχος από τρία ως οχτώ μέτρα. Η ημερήσια παραγωγή, σε τρεις βάρδιες, ανήρχετο στους 400 με 500 τόνους λιγνίτη... [Επίσης υπήρχαν τα] τα λιγνιτωρυχεία **Περδικάρη** στον Ξεροπόταμο Αγίου Γεωργίου, [που] ανακαλύφθηκαν από Γερμανούς γεωλόγους - μηχανικούς κατά τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο, όταν προς αναζήτηση πρώτων υλών και ενώ η Αν. Μακεδονία και η Θράκη βρίσκεται υπό Βουλγαρική κατοχή (2^η Βουλγαρική κατοχή), χτενίζουν την περιοχή. Μετά την απελευθέρωση, τα λιγνιτωρυχεία περνούν από τα χέρια των Γερμανών στον αντισυνταγματάρχη Αντωνιάδη (μονόχερος). Άξιο λόγου για το λιγνιτωρυχείο αυτό, ο τρόπος μεταφοράς του λιγνίτη. Πραγματοποιείτο με μικρά βαγόνια... Οι γραμμές του μικρού αυτού τρένου διατηρήθηκαν μέχρι και το 1941. Οι Βουλγαρικές δυνάμεις κατοχής θα τις ξηλώσουν και θα τις μεταφέρουν στη συνέχεια στη Βουλγαρία ως λάφυρα. (Πηγή: Σωτήριος Παπαντωνίου του Βασιλείου).» Στο παράρτημα Β' του βιβλίου, σελ. 339, υπάρχουν φωτογραφίες Σερραίων λιγνιτωρύχων σε αποθήκη λιγνιτωρυχείου και στο Σιδηροδρομικό σταθμό Σερρών.

Ντοκουμέντο Νο 20

Τηλεγραφήματα του Νομάρχη Σερρών προς Κοινότητες Επαρχίας Σερρών περί επίταξης κάρων προκειμένου να πραγματοποιηθεί μεταφορά πετροκάρβουνου από τα ορυχεία στον Σιδηροδρομικό σταθμό Σερρών με προορισμό τη Θεσσαλονίκη

Αριθ. Πρωτ. 59/13/12/44

Приета на.....194...г., ч..... отъ станция..... Приемль:.....		Обр. № 810 ТЕЛЕГРАМА ОТЪ..... №.....		Предадена на.....194...г., ч..... на станция..... Премахль:..... Провериль:.....	
Категория ξ-ρωμ	Колко думи 2	Подадена на 35...г., ч.....	Via..... Службни бележки	ώρα 17:30	
αρ. 2. 170 Έσπερον - Αμέσου επιδόσεως Προέδρου Κοινοτήτων Σκούταρι και Πεπονιά					
Αύριο ανυπερθέτως ώρα 10 π.μ. να στείλετε ανυπερ- θέτως 25 κάρτα κάθε κοινότητα εις λιγνιτωρυχεία Περδικάρη προς παραλαβή και μεταφορά πετροκαρβουνου που θα μεταφερθή εις εις ειδικό ξερρών. Νομάρχης Γ. Κόκκινος					

Степ. 103-1943

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Αρ. 1	Λέξ[εις] 30	6 - 11 - 44	Ωρα 16.30
-------	-------------	-------------	-----------

Αριθμ. Πρωτ. 141

Αμέσου επιδόσεως

Κοιότητες: Ν. Σκοπού, Σκούταρι, Πεπονιά, Ψυχικού, Λευκώνα.

Αύριο ώρα 10 π.μ. αποστέilate ανυπερθέτως 40 κάρτα εις λιγνιτωρυχεία Περδικάρη Σερρών προς παραλαβή και μεταφορά λιγνίτη εις Σιδηροδρομικόν Σταθμόν Σερρών.

Νομάρχης

Γ. Κόκκινος

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Περιοχή Σερρών	[Κατηγορία] 2	35 Λέξεις	Ωρα 17.30
----------------	---------------	-----------	-----------

Αριθμ. 170

Επείγον - Αμέσου επιδόσεως

Προέδρους Κοινοτήτων Σκούταρι και Πεπονιά

Αύριο ανυπερθέτως ώρα 10 π.μ. να στείλετε 25 κάρτα κάθε Κοινότητα στο λιγνιτωρυχείο Περδικάρη προς παραλαβή πετροκαρβουνου που θα μεταφερθή στο Σιδηροδρομικό Σταθμό Σερρών.

Νομάρχης

Γ. Κόκκινος

Σημείωση: Το πρώτο τηλεγράφημα του Νομάρχη απευθύνεται στους Προέδρους πέντε (5) Κοινοτήτων και είναι γενικό αφού δεν καθορίζει την αποστολή συγκεκριμένου αριθμού κάρων για κάθε Κοινότητα. Έτσι μετά παρέλευση μιας ώρας, στέλνει ο Νομάρχης νέο τηλεγράφημα, αυτή τη φορά μόνο σε δύο Κοινότητες (ενδεχόμενα να υπήρξε τηλεφωνική επαφή των προέδρων των υπόλοιπων τριών κοινοτήτων με το Νομάρχη και να δήλωσαν αδυναμία υλοποίησης της εντολής) και με συγκεκριμένο τώρα αριθμό κάρων. Είναι πάντως έκδηλο, και από το περιεχόμενο και από τον γραφικό χαρακτήρα του πρώτου τηλεγραφήματος, το άγχος και η αγωνία του Νομάρχη να υλοποιηθεί

η μεταφορά πετροκάρβουνου στο Σιδηροδρομικό σταθμό Σερρών για τις ανάγκες των παραγωγικών μονάδων της Θεσσαλονίκης.

Общинско съдилище въ с. _____
 околия _____

ОПРЕДЪЛЕНИЕ
 № _____

Днесъ, _____ хилядо деветстотинъ _____
 и _____ година, общинския съдия въ _____
 въ распоредителното заседание се занима съ въпросътъ, повдигнати отъ _____
 въ _____

Το πίσω μέρος
 του εγγράφου Νο 20

Ντοκουμέντο Νο 21

Έγγραφο Νομάρχη Σερρών προς τον Πρόεδρο Κοινότητας Σκουτάρεως
 περί διορισμού της δασκάλας Αθ. Κατσαβάκη

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ
 Αριθ. Πρωτ. 148

Σέρρες 7/Νοεμβρίου 1944

Πρδς
 Τόν Πρόεδρο της Κοινότητας Σκουτάρεως

Παρακαλείσθε να διορίσητε εις τό Δημοτικό σχολείο του χωριού σας τ.χ. συναγ. Αθ. Κατσαβάκη ως διδασκάλισσα κακονίζοντες με απόφασι του Κοινοτικού Συμβουλίου την μισθοδοσίαν της, σύμφωνα με την οικονομική δυναμτικότητα του Κοινοτικού Συμβουλίου.

Με συναγ. χαιρετισμούς
 Νομάρχης

14-9-44
 ΣΕΡΡΩΝ

Αθ. Κατσαβάκη
 9-11-44

Προς
Τον Πρόεδρο της Κοινότητας Σκούταρη

Παρακαλείσθε να διορίσετε εις το Δημοτικό σχολείο του χωριού σας τη συναγωνίστρια **Αθηνά Κατσαβάκη** ως διδασκάλισσα κανονίζοντες με απόφασι του Κοινοτικού Συμβουλίου την μισθοδοσίαν της, σύμφωνα με την οικονομική δυνατότητα του Κοινοτικού Συμβουλίου.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

Ο Νομάρχης

Γ. Κόκκινος

Σημείωση: Οι Βούλγαροι στο πλαίσιο της πολιτικής τους για ενσωμάτωση της Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης στη χώρα τους, ήδη από το Σεπτέμβριο του 1941 είχαν διώξει τους Έλληνες δασκάλους, άλλαξαν τις πινακίδες των σχολείων, έφεραν Βουλγάρους δασκάλους και όλα τα μαθήματα διδάσκονταν στα Βουλγαρικά. (Στο Παράρτημα Β', σελ. 301, υπάρχει φωτογραφία αυτής της περιόδου, από το Δημοτικό σχολείο Γαζώρου). Επομένως τα σχολεία άνοιγαν ξανά με Ελληνικό προσώπικό μετά από 3 χρόνια και επειδή δε διέθετε πόρους η Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, το βάρος της οικονομικής αποζημίωσης των δασκάλων που δίδασκαν σε σχολεία ανέλαβαν, με εντολή του Νομάρχη Σερρών, τα Δημοτικά και Κοινοτικά Συμβούλια.

Για την πρωτοβάθμια παιδεία κατά τη διάρκεια της Βουλγαρικής κατοχής παραθέτουμε και τη μαρτυρία της **Σταυριανάκου – Σταμπούλη Σταματίνας**, φυσιογνώστριας της Φ.Μ.Σ. (Φυσικομαθηματικής σχολής) του Α.Π.Θ.: «Η μητέρα μου Σταυριανάκου – Παναγιώτου Βασιλική, που ήταν δασκάλα (απόφοιτη του Διδασκαλείου Σερρών), κατά τη διάρκεια της Βουλγαρικής κατοχής, δεν εντάχθηκε στο Βουλγαρικό εκπαιδευτικό σύστημα των Σερρών, παρόλο που ήταν καλή γνώστης της Βουλγαρικής γλώσσας. Προτίμησε να διδάσκει “παράνομα” πηγαίνοντας σε σπίτια Ελληνικών Σερραϊκών οικογενειών».

Από το βιβλίο «Η Εκπαίδευση στην Πεντάπολη Ν. Σερρών» των Λ. Χανουμίδη, Α. Λασπά, Δ. Χατζηαγοράκη και Μ. Αλαχούζου, Σέρρες 2010, στη σελ. 446, σε συνέντευξη της Παπαευαγγέλου Βασιλικής (γεννημένης το 1931), παρατίθενται τα εξής:

«Ερώτηση (προς τον σύζυγο της κας Παπαευαγγέλου): ...Το 1940, όταν κλείνει το Δημοτικό Σχολείο [Πεντάπολης] με τη Βουλγαρική κατοχή πια, ως το 1944, λειτουργούσε Βουλγάρικο σχολείο [στο χωριό];

Απάντηση (από την κα Παπαευαγγέλου): Εεε, εγώ πήγαινα βουλγάρικο σχολείο.

Ερ.: Γεννημένη το 1931, ήσουν δηλ. 9 χρονών, πήγες καθόλου στο Ελληνικό σχολείο;

Απ.: Είχα τελειώσει τις τρεις πρώτες τάξεις στο Ελληνικό σχολείο και στην Τετάρτη διακόπηκαν τα σχολεία από τον πόλεμο. Και στο βουλγάρικο πήγα το 1942, δύο χρόνια μετά. Μια χρονιά πήγα και εκείνη κούτσα – κούτσα.

Ερ.: Υποχρέωναν τους γονείς να πάνε τα παιδιά τους;

Απ.: Όχι, δεν υποχρέωναν, εμείς θέλαμε να πάμε και θέλαμε [κάποια στιγμή] με μια φιλενάδα μου να ξεγραφούμε. Πήγαμε στο σχολείο και είπαμε ότι θέλαμε να ξεγραφούμε και μας λέν: «Ακούστε τι θα σας πούμε. Τώρα είμαστε εχθροί, αργότερα θα είμαστε φίλοι. Γι' αυτό καθίστε στις θέσεις σας να μάθετε... Και κάτσαμε. Λίγα παιδιά πήγαιναν, πολύ λίγα...

Ερ.: Τι μαθήματα σας έκαναν;

Απ.: Να μιλούμε Βουλγάρικά μας μάθαιναν.

Ερ.: Μάθατε;

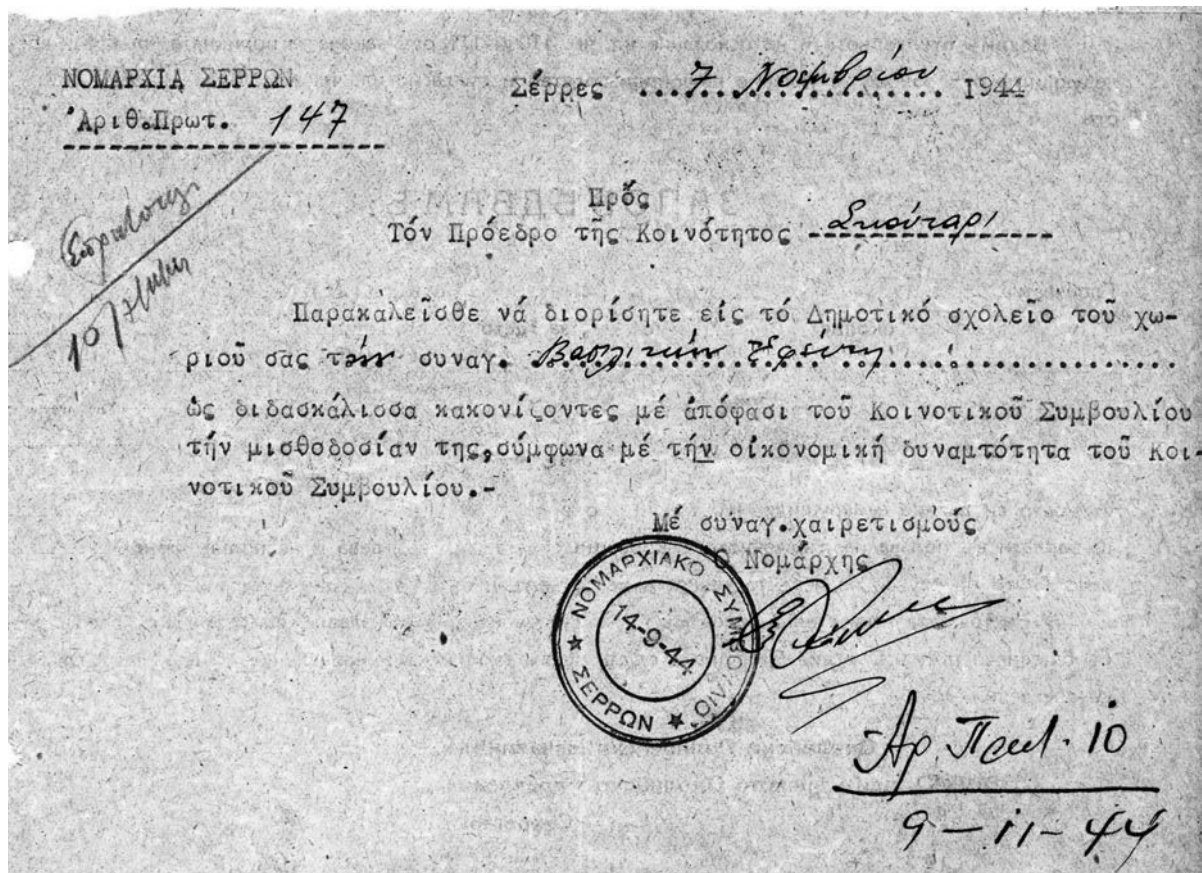
Απ.: Να σου πω, ξέρεις τι έγινε; Τα 'μαθα. Αντί να γράφω ελληνικά τα 'γραφα βουλγάρικά, αλλά μόλις έφυγαν οι Βούλγαροι μ' τα έκαψε η μάνα μ' τα βιβλία τα βουλγάρικά».

Μπουκαλάκι με οξείδιο του Μαγγανίου από τη Σόφια, την περίοδο της Βουλγαρικής κατοχής (Μουσείο οργάνων του 1^{ου} Γυμνασίου Σερρών).

Ντοκουμέντο Νο 22

Έγγραφο Νομάρχη Σερρών προς τον Πρόεδρο Κοινότητας Σκουτάρεως
περί διορισμού της δασκάλας Β. Εφέντη

NOMARCHIA SERRON
Αριθμ. Πρωτ. 147

Σέρρες 7-11-1944

Προς
Τον Πρόεδρο της Κοινότητος
Σκούταρι

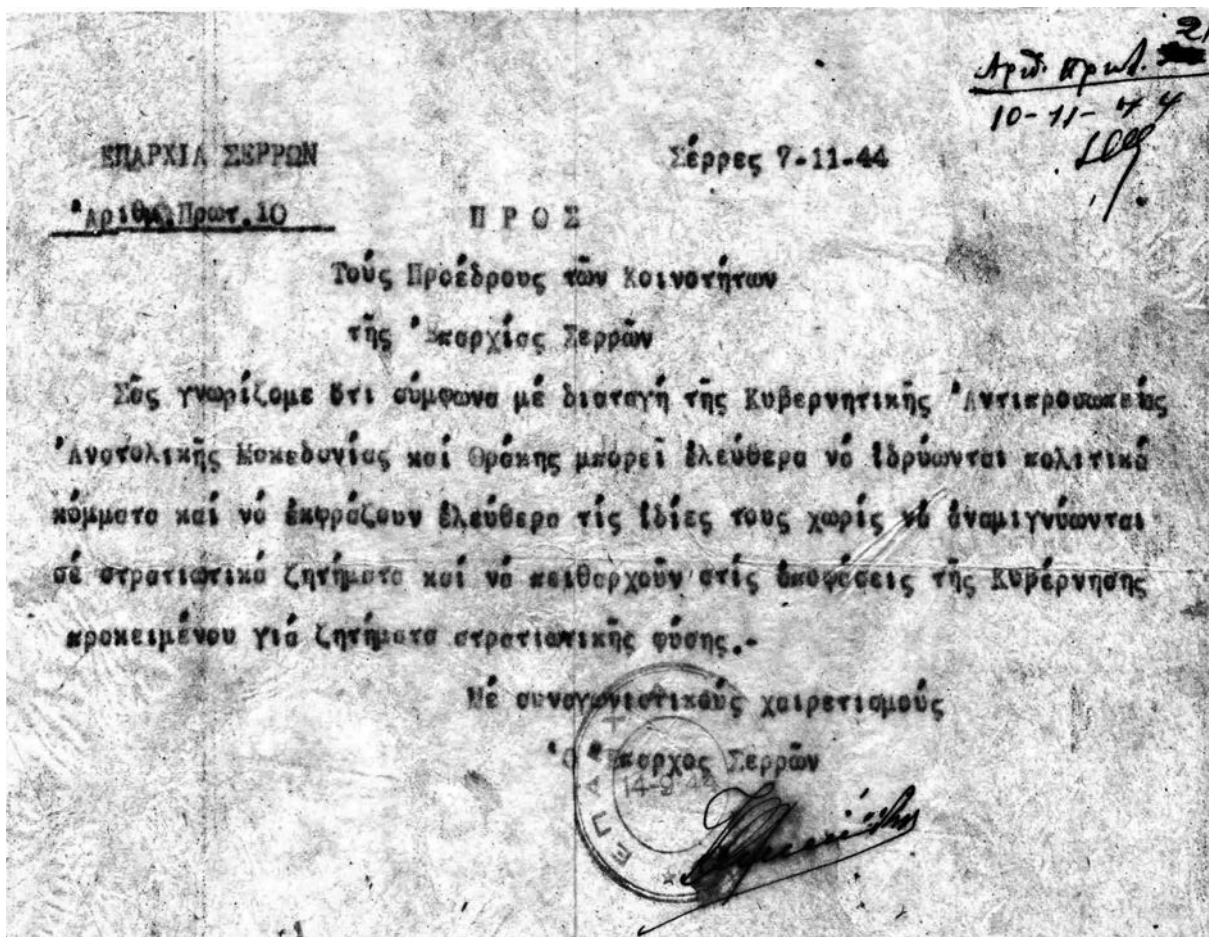
Παρακαλείσθε να διορίσητε εις το Δημοτικό σχολείο του χωριού σας την συναγωνίστρια **Βασιλικήν Εφέντη** ως διδασκάλισσα κανονίζοντες με απόφαση του Κοινοτικού Συμβουλίου την μισθοδοσίαν της⁽¹⁾, σύμφωνα με την οικονομική δυνατότητα του Κοινοτικού Συμβουλίου.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς
Ο Νομάρχης
Γ. Κόκκινος

Σημείωση 1: Τελικά στο Δημοτικό Σχολείο Σκουτάρεως διορίσθηκαν δύο διδασκάλισσες των οποίων η μηνιαία μισθοδοσία καθορίστηκε από το Κοινοτικό Συμβούλιο στις 6.000 λέβα. (δες στο Παράρτημα Α', σελ. 268, τις αποδείξεις των δύο Διδασκαλισσών για το μήνα Νοέμβριο 1944).

Ντοκουμέντο Νο 23

Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων
περί δυνατότητας ίδρυσης πολιτικών κομμάτων

ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ
Αριθμ. Πρωτ. 10

Σέρρες 7-11-44

ΠΡΟΣ

Τους Προέδρους των Κοινοτήτων της Επαρχίας Σερρών

Σας γνωρίζουμε ότι σύμφωνα με διαταγή της Κυβερνητικής Αντιπροσωπείας Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης μπορεί ελεύθερα να ιδρύονται πολιτικά κόμματα και να εκφράζουν ελεύθερα τις ιδέες τους, χωρίς να αναμιγνύονται σε στρατιωτικά ζητήματα και να πειθαρχούν στις αποφάσεις της Κυβέρνησης προκειμένου για ζητήματα στρατιωτικής φύσης.

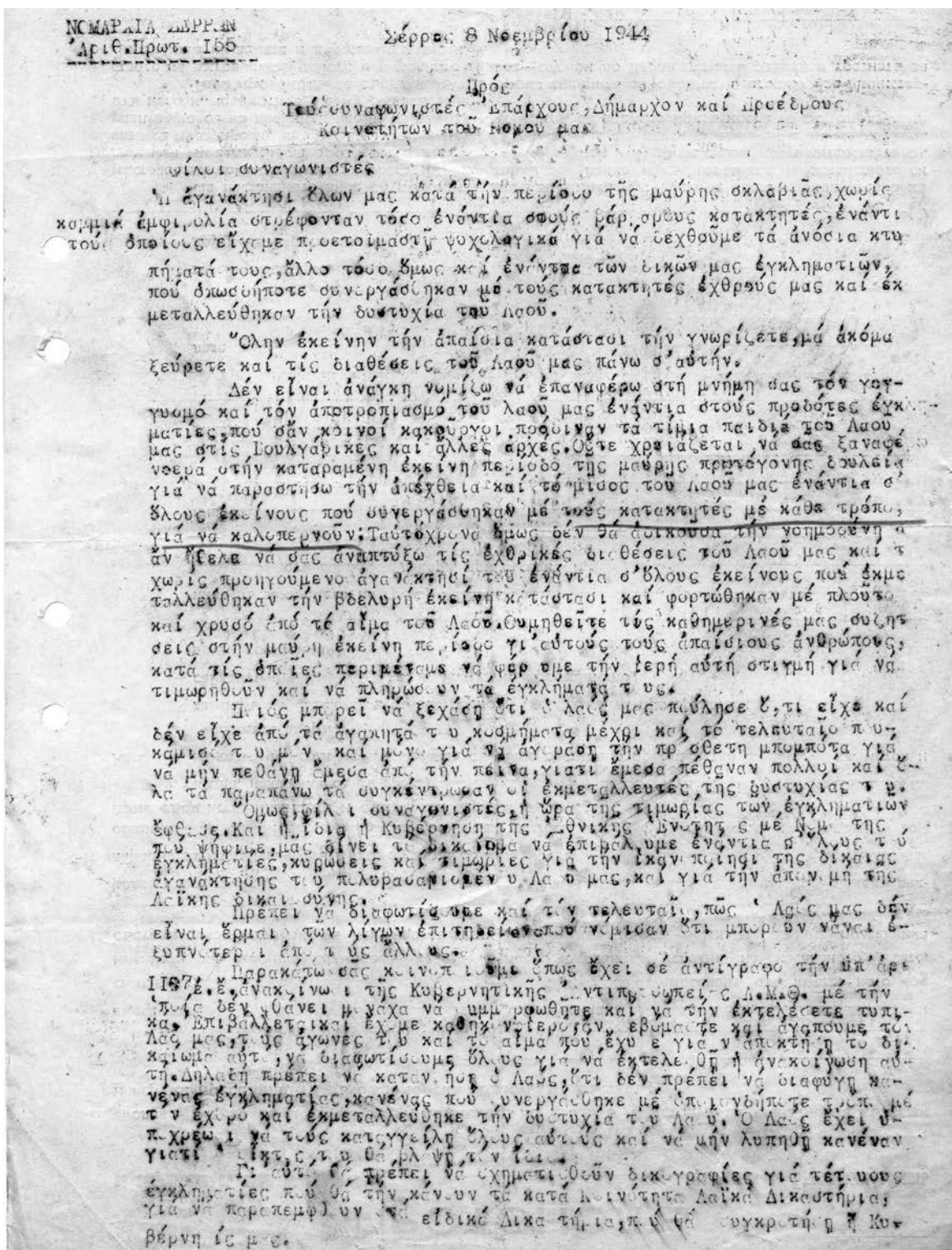
Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

Ο Έπαρχος Σερρών

Ι. Συμεωνίδης

Ντοκουμέντο Νο 24

Έγγραφο Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων που κοινοποιεί έγγραφο της Κυβερνητικής Αντιπροσωπείας Αν. Μακεδονίας - Θράκης για να παραπεμφθούν στα δικαστήρια οι εγκληματίες της κατοχής

Τὸ ἔργον ἡμερῶν ἐπὶ ἀγαθημερίαν ἀναγωνιστῶς, τὸ θεωρῶ, ἢν τὸ σοβαρῶτερον, γιὰ τὴν ἰκανοποίησιν τοῦ κινῶν ἑθνικοῦ καὶ δήμου τοῦ Λαοῦ μας.

Ἄφ' ἰσθμοῦ μετὰ ζήλου καὶ φαντασίᾳ ἀξιοπρεπῆ.

Κ. Ἰ. Π. Καϊτῆ

Μετὰ ἀναγ. χειρῶν τοῦ

Λογικῶν καὶ τήριον
Ὀνικήν ἠ. λιτ. φυλακῆ

Ὁ Νομάρχης
Γ. Κόκκινος

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον

137.57

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟΝ ΠΡΟΪΚΑΝ
Αἰθροῦσιτικὴν ἀντιπροσωπείαν
ἀναστασιῶν 2-9-44

Ἐν Ἀθήναις, τῆς 6 Νοεμβρίου 1944

Ἄριθ. Πρωτ. 1107

Ν. Ν. Κ. Ο. Ι. Π. Σ. Ι. Σ.

Ἡ κυβέρνησις ἑθνικῆς ἐνώσεως ἀπέγραψε ἡμῖν, τὴν Ν. Ν. Κ. Ο. Ι. Π. Σ. Ι. Σ. κυρώσων κατὰ τὸν ἐγκληματικὸν τὸν ἀποσπαστικὸν ἀνεργὸν ἀντικαταστάσων μετὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ τῶν ἐκμεταλλευτῶν τῆς δυστυχίας τοῦ Λαοῦ.

Ἡ τιμωρία τῶν ἐνωτέρων καὶ ἡ ἐλευθερία δικαιοσύνης εἰς τὸν Λαόν εἶναι ἔργον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἢ ἀπείθετο ὑπερταύτης ἐξοικειωμένα καὶ ἀπείθετα εἰς ἃ ὅσα παρεπεμπούμεν ἔλαττον ἐγκληματικῶν καὶ ἀπείθετων ἐγκληματικῶν κατὰ τὸν Λαόν.

Ἡ προβλεπόμενος ποινὴ καὶ κυρώσων εἶναι κληρονομήσων, προβλεπόμενης καὶ αὐτῆς τῆς ποινῆς τοῦ ἀποσπαστικῶν.

Ἐἰς Ἀθήνας ἤδη, ἤρχισαν ἡ δίκη ἐνώπιον τοῦ ἀποσπαστικῶν τῶν Κ. Ο. Ι. Π. Σ. Ι. Σ. Πρωτοδικῶν καὶ ὑποργῶν.

Ἐν τῶν εἰς τὸν Λαόν τῆς ἀνασπαστικῶν καὶ ἐθρῶν ψυχραιμίας καὶ τὸν παρεπεμπούμεν νὰ συγκεντρώσων ἡμεῖς ἐνώπιον ἔλαττον ἐκείνων ὅσα ἀπείθετα θεωροῦνται ἐγκληματικῶν καὶ ἐγκληματικῶν τοῦ Λαοῦ.

Τὰ στοιχεῖα ταῦτα ὅσα παρεπεμπούμεν ἐντὸς ἡμερῶν εἰς τὴν ἀποσπαστικῶν ἀρχὴν, ἡμεῖς ἔχοντες ὅσα ἀπείθετα ἡμεῖς τῶν κυρώσων προβλέπει τιμωρίας καὶ κυρώσων καὶ ἐνώπιον τῶν ἀποσπαστικῶν.

Διὰ τὴν ἀκρίβειαν
Ὁ Γ. Γραμματεὺς
Ἀναστασιῶν

Ὁ Κυβερνητικὸς ἀντιπρόσωπος
Γ. Κ. Κόκκινος

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 8 Νοεμβρίου 1944

Αριθ. Πρωτ. 155

Προς

Τους συναγωνιστῶν Ἐπάρχους, Δήμαρχον καὶ Προέδρους

Κοινοτήτων τοῦ Νομοῦ μας

Φίλοι συναγωνιστῶν

Ἡ αγανάκτηση ὅλων μας κατὰ τὴν περίοδο τῆς μαύρης σκλαβιάς, χωρὶς καμιά ἀμφιβολία στρέφονταν τόσο ἐναντία στους βάρβαρους κατακτητῶν, ἐναντι στους οποίους εἶχαμε προετοιμαστέ ψυχολογικά γιὰ νὰ δεχθούμε τὰ ἀνόσια κτυπήματα τους, ἄλλο τόσο, ὅμως καὶ ἐναντία τῶν δικῶν μας ἐγκληματιῶν, που οπωσδήποτε συνεργάσθηκαν με τους κατακτητῶν ἐχθροῦς μας καὶ ἐκμεταλλεύθηκαν τὴν δυστυχία τοῦ Λαοῦ.

Όλην εκείνην την απαίσια κατάστασι την γνωρίζετε, μα ακόμα ξεύρετε και τις διαθέσεις του Λαού μας πάνω σ' αυτήν.

Δεν είναι ανάγκη νομίζω να επαναφέρω στη μνήμη σας τον γογγυσμό και τον αποτροπιασμό του λαού μας ενάντια στους προδότες εγκληματίες, που σαν κοινοί κακούργοι πρόδιναν τα τίμια παιδιά του Λαού μας στις Βουλγάρικες και άλλες αρχές. Ούτε χρειάζεται να σας ξαναφέρω νοερά στην καταραμένη εκείνη περίοδο της μαύρης πρωτόγονης δουλείας για να παραστήσω την απέχθεια και το μίσος του Λαού μας ενάντια σ' όλους εκείνους που συνεργάστηκαν με τους κατακτητές με κάθε τρόπο, για να καλοπερνούν. Ταυτόχρονα όμως δεν θα αδικούσα την νοημοσύνη σας αν ήθελα να σας αναπτύξω τις εχθρικές διαθέσεις του Λαού μας και την χωρίς προηγούμενο αγανάκτησί του ενάντια σ' όλους εκείνους που εκμεταλλεύθηκαν την βδελυρή εκείνη κατάστασι και φορτώθηκαν με πλούτο και χρυσό από το αίμα του Λαού. Θυμηθείτε τις καθημερινές μας συζητήσεις στην μαύρη εκείνη περίοδο γι' αυτούς τους απαίσιους ανθρώπους, κατά τις οποίες περιμέναμε να φέρουμε την ιερή αυτή στιγμή, για να τιμωρηθούν και να πληρώσουν τα εγκλήματά τους.

Ποιος μπορεί να ξεχάση ότι ο Λαός μας πούλησε ό,τι είχε και δεν είχε από τα αγαπητά του κοσμήματα, μέχρι και το τελευταίο πουκάμισό του, μόνο και μόνο για να αγοράση την πρόσθετη μπομπότα⁽¹⁾ για να μην πεθάνη άμεσα από την πείνα, γιατί έμεσα πέθαναν πολλοί και όλα τα παραπάνω τα συγκέντρωσαν οι εκμεταλλευτές της δυστυχίας του.

Όμως φίλοι συναγωνιστές, η ώρα της τιμωρίας των εγκληματιών έφθασε. Και η ίδια η Κυβέρνηση της Εθνικής Ενότητας με Νόμο της που ψήφισε, μας δίνει το δικαίωμα να επιβάλουμε ενάντια σ' όλους τους εγκληματίες, κυρώσεις και τιμωρίες για την ικανοποίηση της δίκαιας αγανάκτησης του πολυβασανισμένου Λαού μας και για την απονομή της Λαϊκής δικαιοσύνης.

Πρέπει να διαφωτίσουμε και τον τελευταίο, πως ο Λαός μας δεν είναι έρμαιο των λίγων επιτηδείων που νόμισαν ότι μπορούν να' ναι εξυπνότεροι από τους άλλους.

Παρακάτω σας κοινοποιούμε όπως έχει σε αντίγραφο, την υπ' αριθμ. 1107 ε.έ. ανακοίνωση της Κυβερνητικής Αντιπροσωπείας Α.Μ.Θ. [Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης], με την οποία δεν φθάνει μονάχα να συμμορφωθήτε και να την εκτελέσετε τυπικά. Επιβάλλεται και έχουμε καθήκον ιερό να σεβόμαστε και αγαπούμε τον Λαό μας, τους αγώνες του και το αίμα που έχυσε για να αποκτήση το δικαίωμα αυτό, να διαφωτίσουμε όλους για να εκτελεσθή η ανακοίνωση αυτή. Δηλαδή πρέπει να κατανοήση ο Λαός, ότι δεν πρέπει να διαφύγη κανένας εγκληματίας, κανένας που συνεργάστηκε με οποιονδήποτε τρόπο με τον εχθρό και εκμεταλλεύθηκε την δυστυχία του Λαού. Ο Λαός μας έχει υποχρέωση να τους καταγγείλη όλους αυτούς και να μην λυπηθή κανέναν γιατί ο οίκτος του θα βλάψη τον ίδιο.

Γι' αυτό θα πρέπει να σχηματισθούν δικογραφίες για τέτοιους εγκληματίες που θα την κάνουν τα κατά Κοινότητα Λαϊκά Δικαστήρια, για να παραπεμφθούν στα ειδικά Δικαστήρια, που θα συγκροτήση η Κυβέρνησις μας.

Το έργο μας αυτό αγαπητοί συναγωνιστές, το θεωρώ ως το σοβαρότερο για την ικανοποίησι του κοινού Εθνικού αισθήματος του Λαού μας.

Αφοσιωθείτε με ζήλο και φανατισμό αξιοπρεπή.

<u>Κοινοποιείται</u>	Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς
Λαϊκά Δικαστήρια	Ο Νομάρχης
Εθνική Πολιτοφυλακή	Γ. Κόκκινος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ

Εν Δράμα τη 6 Νοεμβρίου 1944

Αριθμ. Πρωτ. 1107

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Η Κυβέρνησις Εθνικής Ενότητος υπέγραψε Νόμον, τον Νόμον κυρώσεων κατά των εγκληματιών των οπωσδήποτε συνεργασθέντων μετά του εχθρού και των εκμεταλλευτών της δυστυχίας του Λαού.

Η τιμωρία των ανωτέρω και η απονομή δικαιοσύνης εις τον Λαόν είναι έργον της Ελληνικής Κυβερνήσεως η οποία θα συγκροτήσει ειδικά Δικαστήρια και Στρατοδικεία εις αθα παραπεμφθούν όλοι οι εγκληματίαι πολέμου και οι εγκληματίαι κατά του Λαού.

Αι προβλεπόμενοι ποινάι και κυρώσεις είναι σκληρόταται, προβλεπομένης και αυτής της ποινής του θανάτου.

Εις Αθήνας ήδη, ήρχισε η δίκη ενώπιον του Στρατοδικείου, των Κουίσλιγκ ⁽²⁾ Πρωθυπουργών και Υπουργών.

Συνιστώμεν εις τον Λαόν της Αν. Μακεδονίας και Θράκης ψυχραιμίαν και τον παρακαλούμεν να συγκεντρώσει στοιχεία εναντίον όλων εκείνων οι οποίοι θεωρούνται εγκληματίαι πολέμου και εγκληματίαι του Λαού.

Τα στοιχεία ταύτα θα παραδοθούν εντός ολίγου εις την αρμοδίαν Δικαστικήν Αρχήν. Να έχη δε υπ' όψιν του ο Λαός ότι ο Νόμος των κυρώσεων προβλέπει τιμωρίας και εναντίον των συκοφαντών.

Δια την ακρίβειαν
Ο Γραμματεύς

Ο Κυβερνητικός Αντιπρόσωπος

Λ. Κωστόπουλος⁽³⁾

Δ. Ματαράγκας

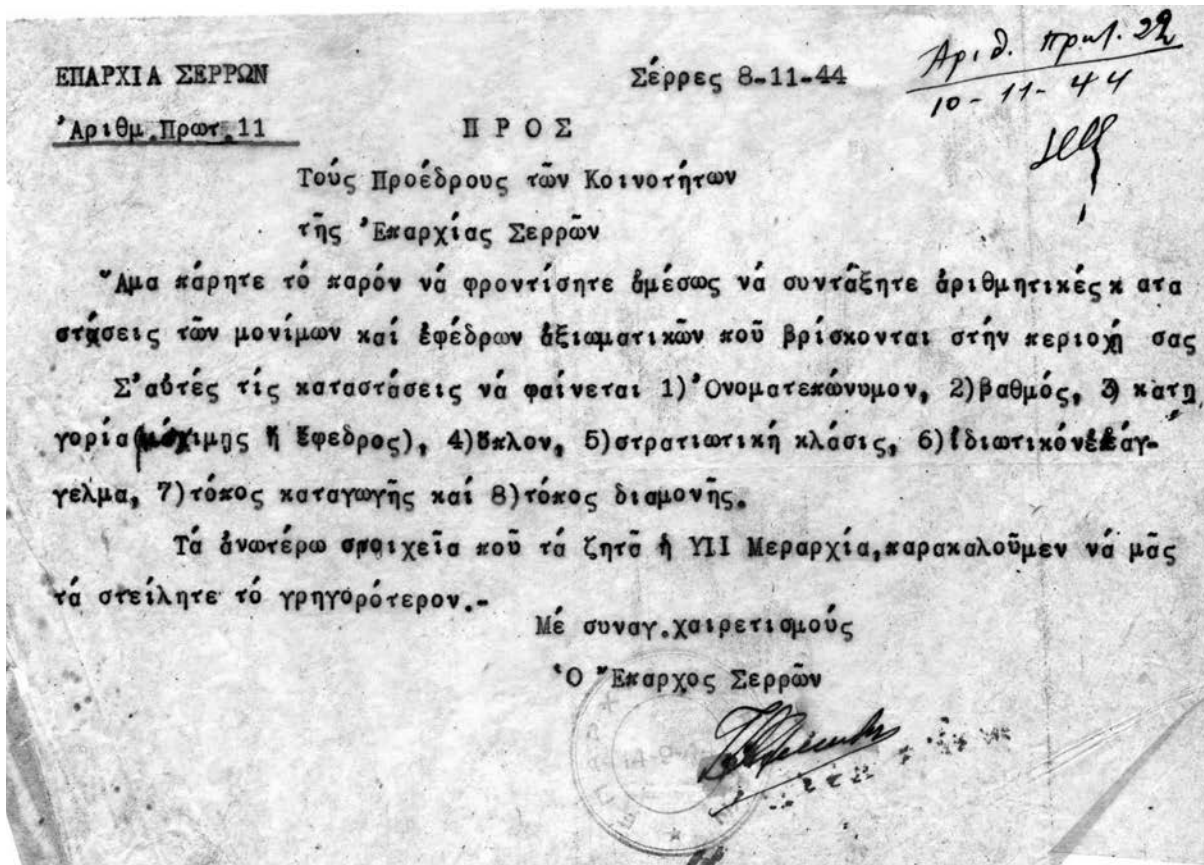
Σημείωση 1: Μπομπότα = το ψωμί που παράγεται από το καλαμπόκι και το έτρωγαν στη διάρκεια της κατοχής οι οικονομικά αδύνατοι πολίτες γιατί δεν ήταν καλής ποιότητας.

Σημείωση 2: Ο όρος **Κουίσλιγκ** (= προδότης) προήλθε από το όνομα του διαβόητου Νορβηγού ναζιστή αξιωματικού και πολιτικού Vidkun Abraham Lauritz Jonsson Quisling (1887 – 1945), ο οποίος το 1942, κατέλαβε με τη βοήθεια των Γερμανών την πρωθυπουργία και έκανε το βίο αβίωτο στους συμπατριώτες του. Αυτοί, για να τιμήσουν όσα «καλά» προσέφερε στην πατρίδα του, φρόντισαν αμέσως μετά τη λήξη του Β' Παγκόσμιου Πολέμου, να τον περάσουν από δίκη, στην οποία κρίθηκε ένοχος για εσχάτη προδοσία και εκτελέστηκε στις 24 Οκτωβρίου 1945.

Σημείωση 3: Ο **Αλέξανδρος Κωστόπουλος** γεννήθηκε στην Τρίπολη το 1909 και ήταν στρατιωτικός γιατρός. Τον Οκτώβριο του 1941, με την ίδρυση της Εθνικής Οργάνωσης: «Εθνική και Κοινωνική Απελευθέρωση – Ε.Κ.Κ.Α.», από τον Συν/ρχη Δημήτριο Ψαρρό, που υπήρξε πρόεδρος και στρατιωτικός αρχηγός της, ο Αλέξανδρος Κωστόπουλος ήταν μέλος του Δ.Σ. της οργάνωσης, υπεύθυνος για τα οικονομικά. Από το βιβλίο *Για τον Ελληνικό Βορρά, Μακεδονία 1941-1944* του Παρμ. Παπαθανασίου, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 1997, αναφέρονται διαδοχικά: 1) σελ. 139: «Πριν σταλεί ο ιατρός Οικονόμου στις Αθήνας, ο στρατιωτικός ιατρός Αλέκος Κωστόπουλος, οπαδός της “Ελευθερίας” (και αργότερα του ΕΑΜ) στις αρχάς, ήλθεν από τας Αθήνας σαν απεσταλμένος του Συν/ρχου Ψαρρού και υπέδειξε εκ μέρους του στον Αντισ/ρχη Αργυρόπουλο Αρχ. να ηγηθεί του Ε.Λ.Α.Σ. Μακεδονίας. Τόνισε την ανάγκη της ενοποιήσεως του αγώνος αλλά άφησε να υπονοηθεί ότι και ο Ψαρρός δεν είχε καλά καλά τακτοποιήσει τη θέση του στο ΕΑΜ το οποίο εφέρετο δικτατορικώς διευθυνόμενο από το Κομμ. Κόμμα». 2) σελ. 177: «Την όλη συμφωνία Ε.Κ.Κ.Α.-Π.Α.Ο. (σ.σ. αφορούσε την αναγνώριση του στρατηγού Ευρ. Μπακιριτζή ως γενικού αρχηγού της ΕΚΚΑ-ΠΑΟ και με ρητό όρο να αναγνωρισθεί και από τον ΕΔΕΣ για τη Β. Ελλάδα και τον ΕΛΑΣ, εφόσον θα ήτο τούτο ευχερές) μετέφερε στον Παρνασσό όπου και τα ένοπλα τμήματα της ΕΚΚΑ (το 5/42 Σύνταγμα) με εντολή να λάβουν γνώση ο Στρατηγός Μπακιριτζής και ο Συν/ρχης Ψαρρός, ο εκ της κεντρικής Επιτροπής της ΕΚΚΑ ιατρός Κωστόπουλος Αλέκος» και 3) σελ. 937: «17 Οκτωβρίου φθάνει στο αεροδρόμιο Αμυγδαλώνος Δράμας επίσημη αντιπροσωπεία της Κυβερνήσεως Εθνικής Ενότητος από τους υπουργούς Μιλτ. Πορφυρογέννη του ΚΚΕ και Λ. Λαμπριανίδη (Υφ. Στρατιωτικών), τον Γενικό Δ/τή Αν. Μακεδονίας Α. Κωστόπουλο και το Στρατιωτικό Διοικητή Συν/ρχη Σ. Πρόκο».

Ντοκουμέντο Νο 25

Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών προς τις Κοινότητες,
περί σύνταξης καταστάσεων αξιωματικών
που βρίσκονται στην περιοχή τους, για αποστολή τους στη Μεραρχία του ΕΛΑΣ

ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ
Αριθ. Πρωτ. 11

Σέρρες 8-11-1944

Προς
Τους Προέδρους των Κοινοτήτων
της Επαρχίας Σερρών

Αμα πάρητε το παρόν να φροντίσητε άμέσως να συντάξητε αριθμητικές καταστάσεις των μονίμων και έφεδρων αξιωματικών που βρίσκονται στην περιοχή σας.

Σ' αυτές τις καταστάσεις να φαίνεται 1) Ονοματεπώνυμον, 2) Βαθμός, 3) Κατηγορία (μάχιμος ή έφεδρος), 4) Όπλον, 5) Στρατιωτική κλάσις, 6) Ιδιωτικόν επάγγελμα, 7) Τόπος καταγωγής και 8) Τόπος διαμονής.

Τα άνωτέρω στοιχεία που τα ζητά ή VII Μεραρχία, παρακαλοϋμεν να μας τα στείλητε το γρηγορότερον.

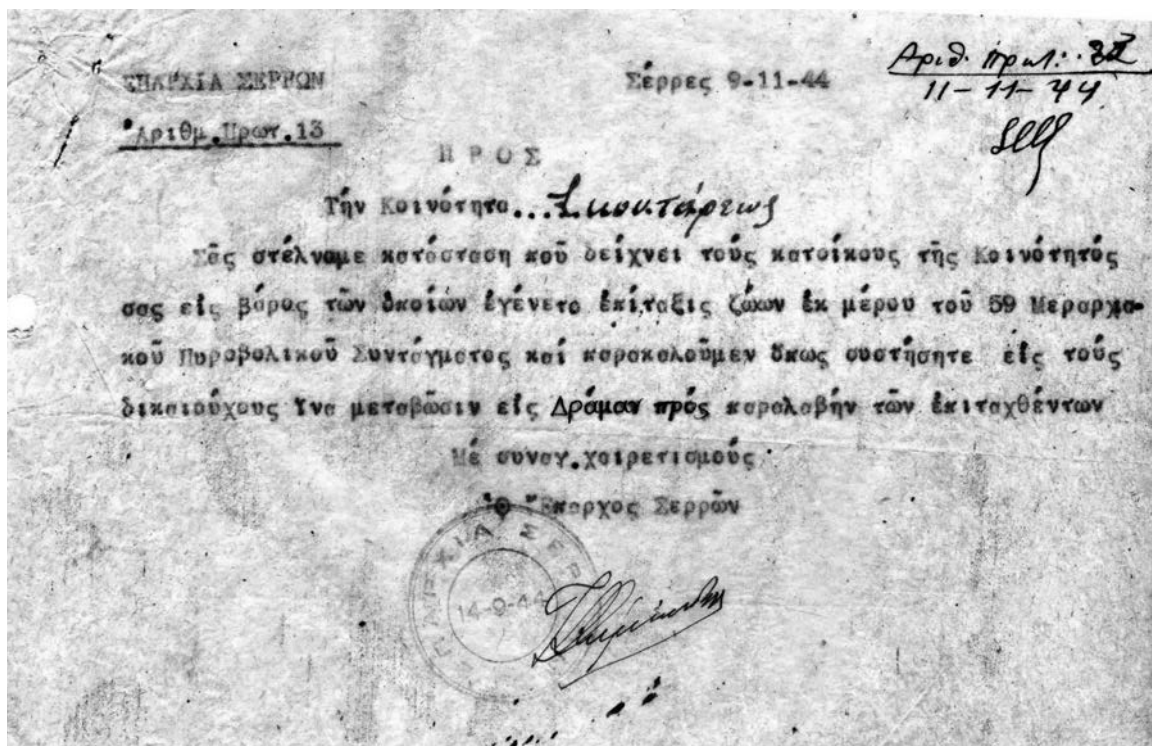
Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς
Ο Έπαρχος Σερρών

Ι. Συμεωνίδης

Ντοκουμέντο Νο 26

Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών προς την Κοινότητα Σκουτάρεως
περί ενημέρωσης δικαιούχων να παραλάβουν επιταχθέντα είδη

ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ
Αριθμ. Πρωτ. 13

Σέρρες 9 - 11- 44

ΠΡΟΣ
Την Κοινότητα Σκουτάρεως

Σας στέλνομε κατάσταση που δείχνει τους κατοίκους της Κοινότητός σας εις βάρος των οποίων εγένετο επίταξις ζώων εκ μέρους του 59 Μερραρχιακού Πυροβολικού Συντάγματος και παρακαλούμεν όπως συστήσητε εις τους δικαιούχους ίνα μεταβώσιν εις Δράμαν προς παραλαβήν των επιταχθέντων.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς
Ο Έπαρχος Σερρών

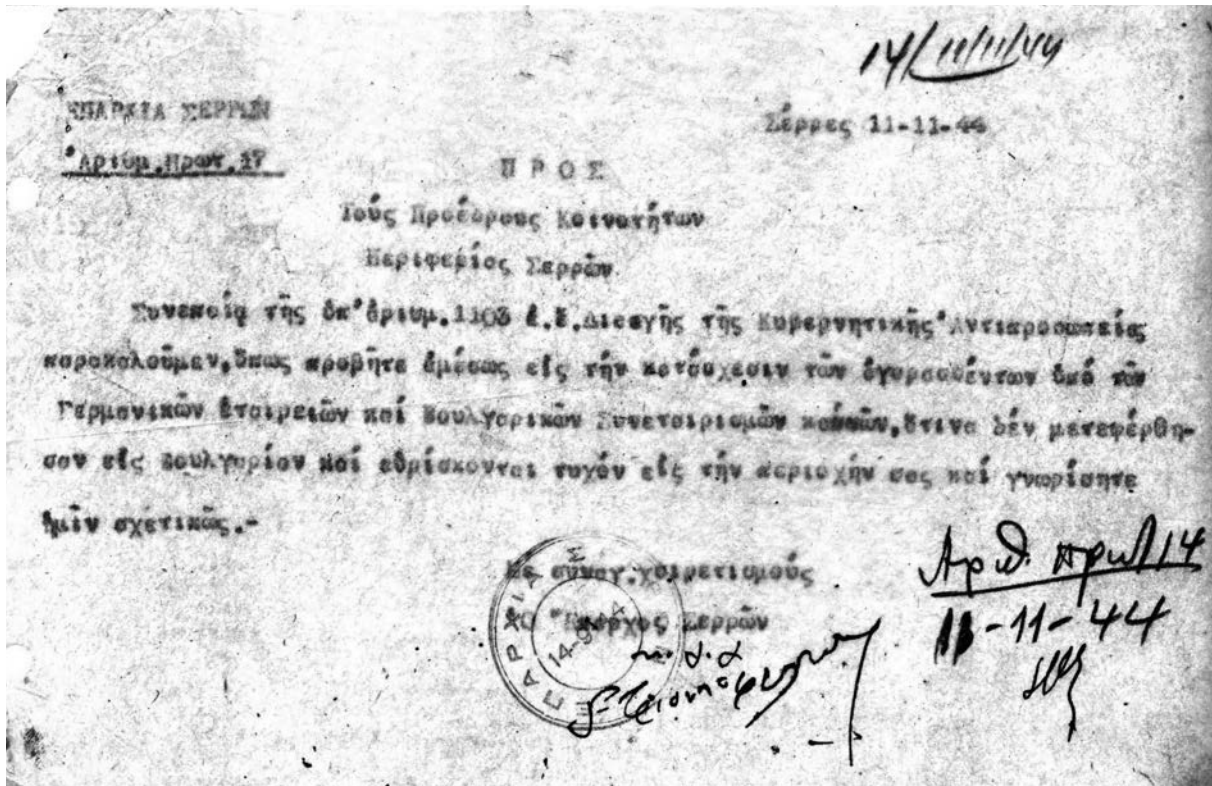
Ι. Συμεωνίδης

Σημείωση: Ακολουθεί συννημένη κατάσταση των επιταχθέντων ζώων παρά του 59^{ου} Μερραρχιακού Πυροβολικού Συν/τος εκ Κιόσπεκη (Σκούταρι).

	Όνοματεπώνυμο	Είδος	Αριθμ.
1	Αναστάσιος Αλ. Ανατολάκ[ης]	βοδάμαξα	6
2	Γεώργιος Γιαβρούδης	φορβάς	39

Ντοκουμέντο Νο 27

Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών προς τους Προέδρους Κοινοτήτων περί κατάσχεσης των καπνών που αγοράστηκαν από γερμανικές εταιρείες και βουλγαρικούς συνεταιρισμούς

ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ
Αριθμ. Πρωτ. 17

Σέρρες 11 - 11 - 44

ΠΡΟΣ

Τους Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών

Συνεπεία της υπ' αριθμ. 1103 ε.έ. Διαταγής της Κυβερνητικής Αντιπροσωπείας παρακαλούμεν, όπως προβήτε αμέσως εις την κατάσχεσιν των αγορασθέντων υπό των Γερμανικών εταιρειών και Βουλγαρικών Συνεταιρισμών καπνών, άτινα δεν μετεφέρθησαν εις Βουλγαρίαν και ευρίσκονται τυχόν εις την περιοχήν σας και γνωρίσητε ημίν σχετικώς.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

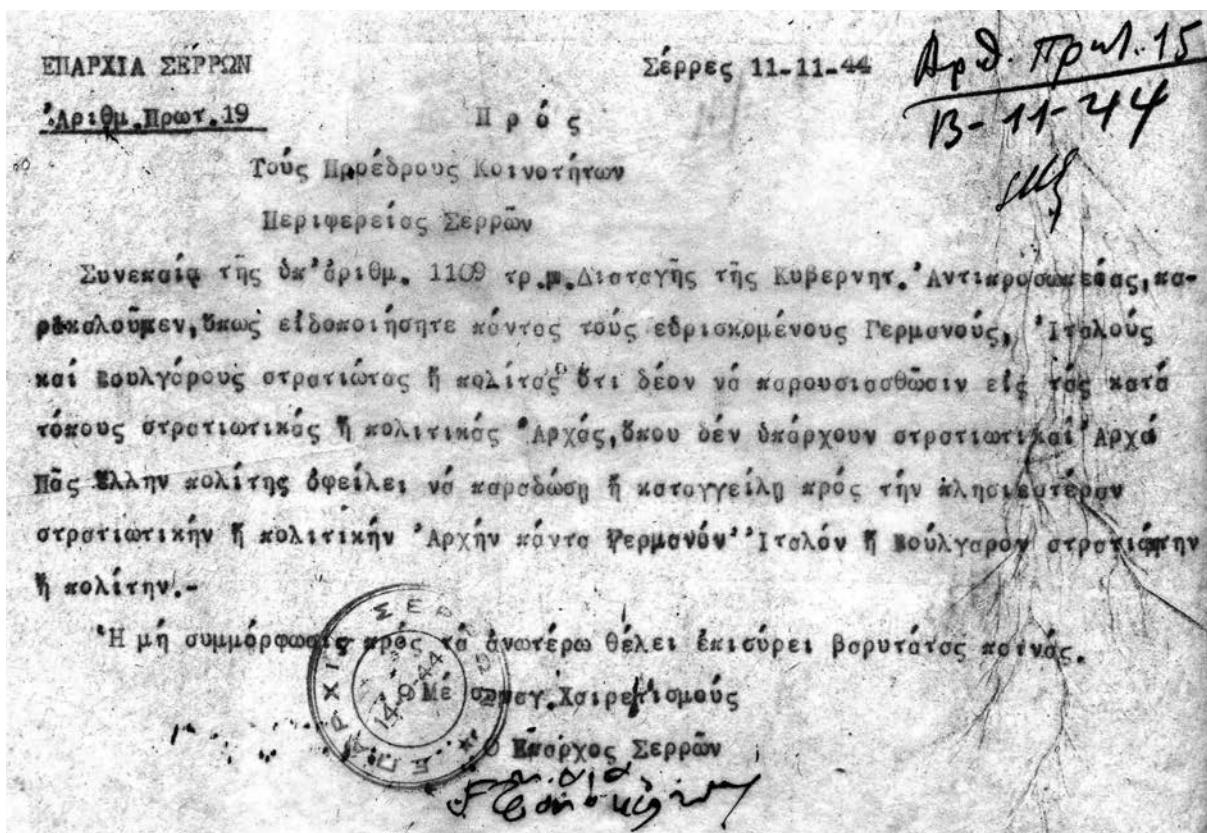
Ο Έπαρχος Σερρών
κ.α.α.

Τ. Τριανταφυλλίδης⁽¹⁾

Σημείωση 1: Ο υπογράφων α.α. Τ. Τριανταφυλλίδης αν και δεν ήταν μέλος της Επαρχιακής Συνέλευσης Σερρών (την οποία αποτελούσαν οι πρόεδροι Κοινοτήτων και αντιπρόσωποι Συνοικιακών Συμβουλίων) εκλέχθηκε τελευταίο (3^ο) αναπληρωματικό μέλος του Επαρχιακού Συμβουλίου με μόλις 6 ψήφους. (Βλέπε βιβλίο Πρακτικών Επαρχ. Συμβ. Σερρών, στα ΓΑΚ Σερρών). Όμως με την διεύρυνση των μελών του Επαρχιακού Συμβουλίου από 15 σε 18 (βλέπε 1^ο θέμα στην ημερήσια διάταξη στο Ντοκουμέντο αριθμ. 15) έγινε τακτικό μέλος και για να υπογράψει αντ' αυτού στη θέση του Έπαρχου Ιορδάνη Συμεωνίδη, πιθανόν να έγινε αντιπρόεδρος.

Ντοκουμέντο Νο 28

Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών περί υποχρέωσης των Γερμανών, Ιταλών και Βουλγάρων πολιτών να παρουσιασθούν στις Ελληνικές Αρχές

ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 11 - 11 - 44

Αριθμ. Πρωτ. 19

ΠΡΟΣ

Τους Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών

Συνεπεία της υπ' αριθμ. 1109 τ[ρέχοντος] μ[ηνός] Διαταγής της Κυβερνητικής Αντιπροσωπείας παρακαλούμεν, όπως ειδοποιήσητε πάντας τους ευρισκομένους Γερμανούς, Ιταλούς και Βουλγάρους στρατιώτας ή πολιτάς ότι δέον να παρουσιασθώσιν εις τας κατά τόπους στρατιωτικές ή πολιτικές Αρχάς, όπου δεν υπάρχουν στρατιωτικά ή Αρχαί.

Πας Έλλην πολίτης οφείλει να παραδώση ή καταγγείλη προς την πλησιεστέραν στρατιωτικήν ή πολιτικήν Αρχήν πάντα Γερμανόν, Ιταλόν ή Βούλγαρον στρατιώτην ή πολίτην.

Η μη συμμόρφωσις προς τα ανωτέρω θέλει επισύρει βαρυτάτας ποινάς.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

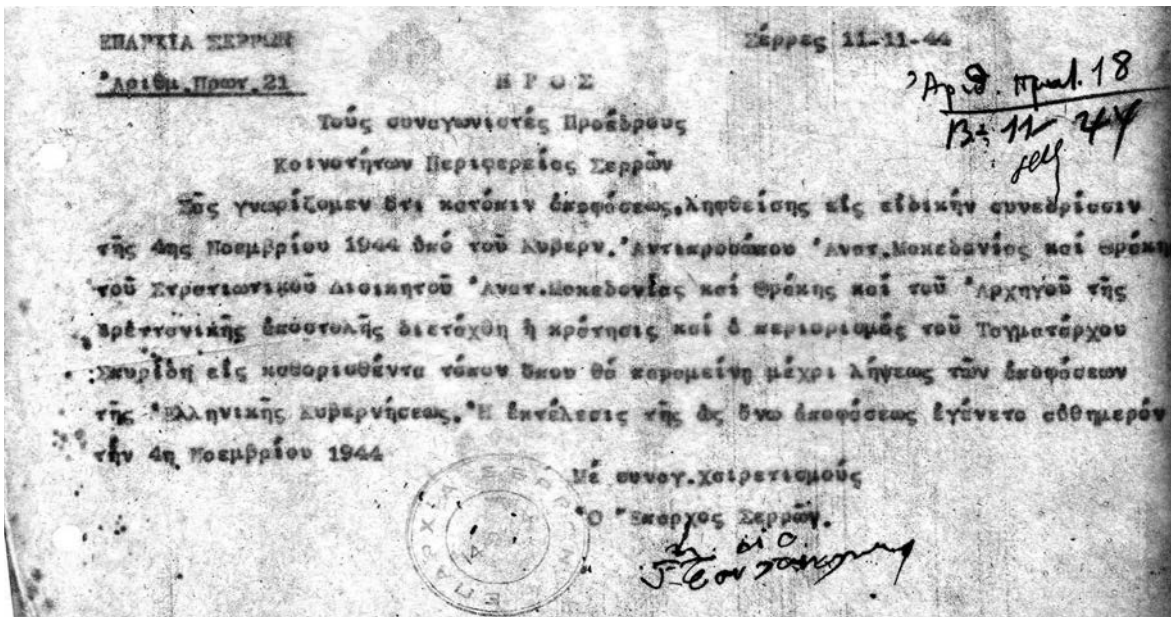
Ο Έπαρχος Σερρών

κ.α.α.

Τ. Τριανταφυλλίδης

Ντοκουμέντο Νο 29

Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων
περί κράτησης του Ταγματάρχη Σπυρίδη

ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 11 - 11 - 44

Αριθμ. Πρωτ. 21

ΠΡΟΣ

Τους συναγωνιστάς Προέδρους
Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών

Σας γνωρίζομεν ότι κατόπιν αποφάσεως ληφθείσης εις ειδικήν συνεδρίασιν της 4^{ης} Νοεμβρίου 1944 υπό του Κυβερνητικού Αντιπροσώπου Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης, του Στρατιωτικού Διοικητού Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης και του Αρχηγού της Βρεττανικής αποστολής, διετάχθη η κράτησις και ο περιορισμός του Ταγματάρχου Σπυρίδη⁽¹⁾ εις καθορισθέντα τόπον, όπου θα παραμείνη μέχρι λήψεως των αποφάσεων της Ελληνικής Κυβερνήσεως. Η εκτέλεσις της ως άνω αποφάσεως εγένετο αυθημερόν την 4^η Νοεμβρίου 1944

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

Ο Έπαρχος Σερρών

κ.α.α.

Τ. Τριανταφυλλίδης

Σημείωση 1: Πρόκειται για αρχηγό Ταγμάτων Ασφαλείας που δρούσε στη Νιγρίτα. Να τι αναφέρεται στο βιβλίο **1940-1945: Ιστορία της Αντίστασης**, Εκδόσεις Αυλός, Αθήνα 1979, τόμος 4, σελ. 1726: «...Ταυτόχρονα η Κυβερνητική Αντιπροσωπεία Ανατολ. Μακεδονίας - Θράκης έδωσε διαταγή στη στρατιωτική διοίκηση να συλλάβει δύο από τους αρχηγούς των Ταγμάτων Ασφαλείας, το Σπυρίδη και Κουτρίδη, όρισε ότι πρέπει να αφαιρεθεί η διοίκηση από τους Τσαούς Αντών και Σφέτσο και να σταλούν στην Αθήνα για να λογοδοτήσουν για το σύμφωνο και την επίσκεψη στο Βούλγαρο Υπουργό Πολέμου στη Σόφια».

Στο βιβλίο **Η Ελληνική Αντίστασις 1941-1944** του Καθηγητή Βιέννης Πολ. Ενεπεκίδη, Αθήνα 1964, όπου αποκαλύπτονται μυστικά αρχεία της Βέρμαχτ για την Ελλάδα, αναφέρεται ότι ο Αρχ. Αργυρόπουλος, αντιστράτηγος ε.α., επιτελάρχης της ΠΑΟ με έδρα τη Θεσσαλονίκη, αντέδρασε λέγο-

ντας ανάμεσα σε άλλα γεγονότα και πρόσωπα, για τον ταγματάρχη Σπυρίδη, στη σελ. 243: «Κατάγεται εκ της περιοχής Σερρών. Ενεφανίσθη εις την περιοχὴν Κερδυλλίων (βουνά Νιγρίτης) κατά την άνοιξιν του 1944. Ελαβεν οπλισμόν από τους Γερμανούς και ωργάνωσε την άμυναν των χωρίων εναντίον των εξοντωτικῶν επιθέσεων των κομμουνιστῶν του ΕΛΑΣ. Μέγα μέρος του πληθυσμοῦ της περιοχῆς ἦσαν πρόσφυγες εκ της Βουλγαροκρατούμενης Ανατολικῆς Μακεδονίας. Ετέθη επί κεφαλῆς ενός αγώνος αντικομμουνιστικοῦ και αντιβουλγαρικοῦ.

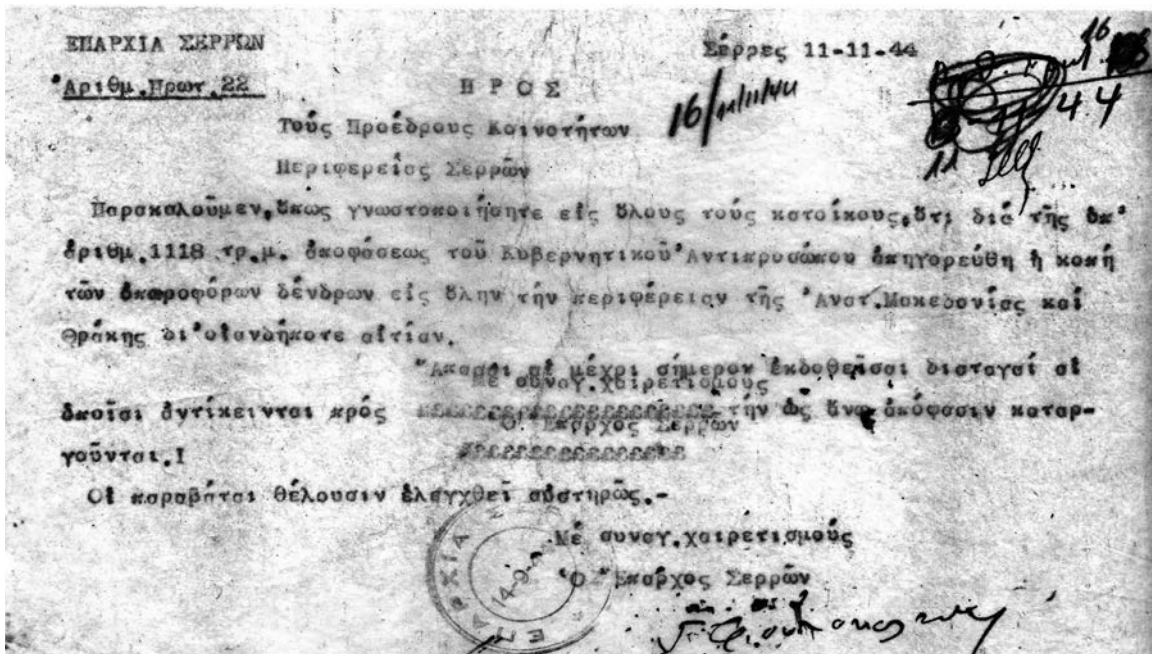
Ο Σπυρίδης δεν είχε σχέσιν με την ΠΑΟ. Τα αναγραφόμενα τοιαύτης φύσεως είναι υποβολιμαία και προέρχονται κυρίως από «εθελοντάς – πληροφοριοδότας» των Γερμανῶν σταλμένους από το ΕΑΜ. Αι περί αυτού πληροφορίαι μου είναι ότι δεν υπήρξε Γερμανόφιλος, αλλά τουναντίον ἦτο Αγγλόφιλος. Δεν εξετέλεσε επιχειρήσεις επιθετικῆς κατόπιν διαταγῆς των Γερμανῶν. Η άμυνά του ἦταν στατική. Τα αναγραφόμενα εν τη εκθέσει της Βέρμαχτ ὅτι εἶχεν υπό την εξουσία του τας αντικομμουνιστικῆς ομάδας Κιλκίς-Λαγκαδά είναι ανακριβή και γίνεται σύγχυσις με άλλα πρόσωπα, περί ὧν αναφέρω εις την τελευταίαν παράγραφον. (σ.σ. εννοεί τον υπολοχαγὸ Κων. Παπαδόπουλο, που οργάνωσε το σώμα Ε.Ε.Σ. (Εθνικός Ελληνικός Στρατός), με εξοπλισμὸν από τους Γερμανούς και διεξήγαγε επιθετικῆς επιχειρήσεις εναντίον του ΕΛΑΣ και σύμφωνα με τον Αργυρόπουλο «η οργάνωση αυτή ἔχει συγκαταλεγεί υπό του Ελληνικοῦ κράτους μεταξύ των ανεγνωρισμένων Εθνικῶν Οργανώσεων. Είναι εκπληκτικόν, ἀλλά ἀληθές (σ.σ. η υπογράμμιση είναι δική μου)».

Ο Σπυρίδης πράγματι εἶχεν ἔλθει εις επαφὴν και συνομιλίας με Αγγλον Σύνδεσμον (Λοχαγὸς Μύλλερ), ευρισκόμενον εις τας Εθνικῆς Ανταρτικῆς Ομάδας της Ανατολ. Μακεδονίας. Ο Αγγλος σύνδεσμος συνεφώνησε μετά του ταγματάρχου Σπυρίδη να διευκολύνῃ την κίνησιν και να εξασφαλίσῃ την διάβασιν του Στρυμόνος εις πολλοὺς αξιωματικοὺς, υπαξιωματικοὺς και εθελοντάς, οι οποίοι εκ της περιοχῆς Θεσπικῆς μετέβησαν εις τας Εθνικῆς Ανταρτικῆς Ομάδας του Φωστηριδῆ (Τσαούς Αντών) διὰ την ανασυγκρότησιν και διοίκησιν τούτων. Τα ἀνωτέρω γνωρίζω εκ στόματος του Αγγλου, τον ὁποῖο συνήντησα το φθινόπωρο του 1944 εις το Στρατηγεῖο Μέσης Ανατολῆς εν Καῖρω».

Περισσότερα στοιχεῖα για το πῶς ἔβλεπαν οι Γερμανοὶ τους αρχηγούς των αντικομμουνιστικῶν ομάδων της Βισαλτίας και τον ταγματάρχη Σπυρίδη ἀλλά και γενικότερα για το κλίμα δυσπιστίας και λυκοσυμμαχιῶν της εποχῆς ἐκείνης, βλέπε ἀνάλογη έκθεση των Γερμανῶν στο Παράρτημα Β, σελ. 344-345.

Ντοκουμέντο Νο 30

Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων
περί απαγόρευσης κοπῆς των οπωροφόρων δένδρων

ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 11-11-44

Αριθμ. Πρωτ. 22

ΠΡΟΣ

Τους Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών

Παρακαλούμεν όπως γνωστοποιήσετε εις όλους τους κατοίκους ότι διά της υπ' αριθμ. 1118 τρ. μ. [τρέχοντος μηνός] αποφάσεως του Κυβερνητικού Αντιπροσώπου απηγορεύθη η κοπή των οπωρώρων δένδρων εις όλην την περιφέρειαν της Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης δι' οιανδήποτε αιτίαν.

Απασαι αι μέχρι σήμερα εκδοθείσαι διαταγαί αι οποίαι αντίκεινται προς την ως άνω απόφασιν καταργούνται.

Οι παραβάται θέλουσιν ελεγθεί αυστηρώς.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

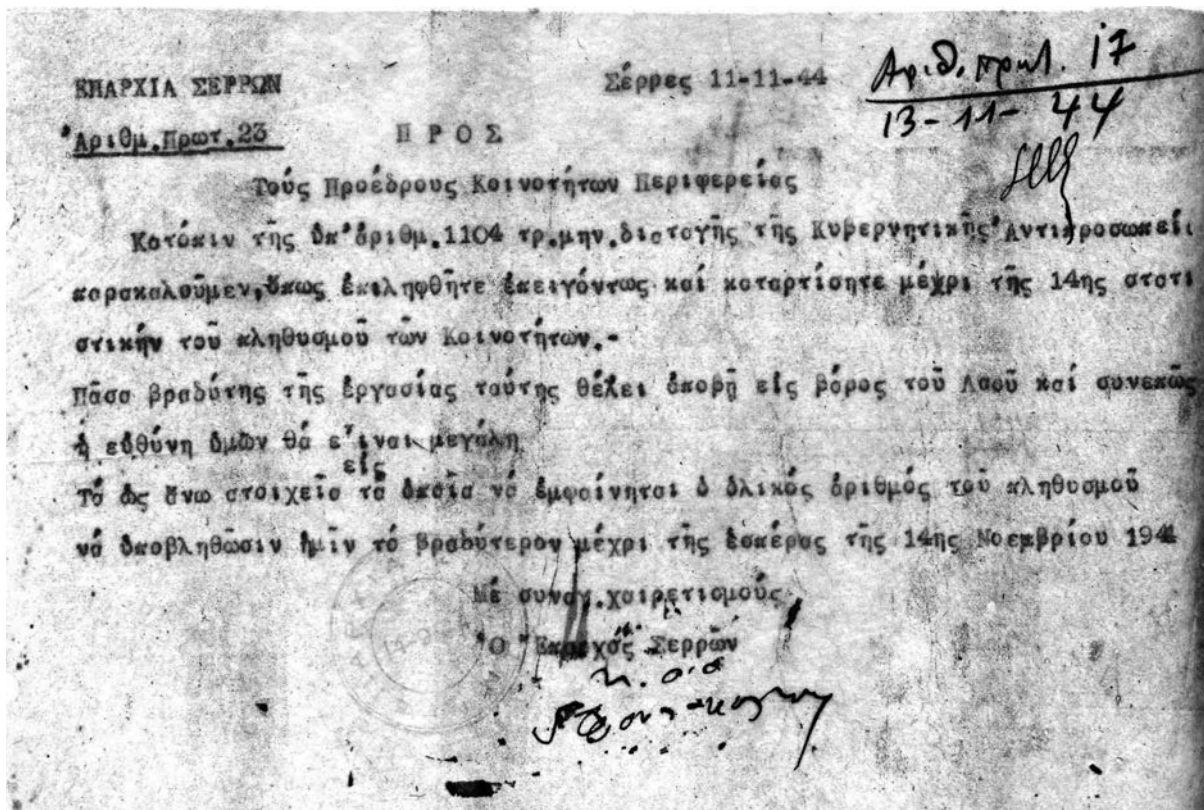
Ο Έπαρχος Σερρών

κ.α.α.

Τ. Τριανταφυλλίδης

Ντοκουμέντο Νο 31

Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί καθαρισμού στατιστικής του πληθυσμού των Κοινοτήτων

Αριθμ. Πρωτ. 23

Π Ρ Ο Σ

τους Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας

Κατόπιν της υπ' αριθμ. 1104 τρ. μην. διαταγής της Κυβερνητικής Αντιπροσωπείας, παρακαλούμεν όπως επιληφθήτε επείγοντως και καταρτίσητε μέχρι της 14^{ης} [Νοεμβρίου] στατιστικήν του πληθυσμού των Κοινοτήτων⁽²⁾.

Πάσα βραδύτης της εργασίας ταύτης θέλει αποβή εις βάρος του Λαού και συνεπώς η ευθύνη υμών θα είναι μεγάλη.

Τα ως άνω στοιχεία εις τα οποία να εμφανίζεται ο ολικός αριθμός του πληθυσμού να υποβληθώσιν ημίν το βραδύτερον μέχρι της εσπέρας της 14^{ης} Νοεμβρίου 1944.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

Ο Επαρχος Σερρών

κ.α.α.

Τ. Τριανταφυλλίδης

Σημείωση 1: Είναι το τελευταίο ημερολογιακά έγγραφο της Επαρχίας Σερρών.

Σημείωση 2: Προφανώς από την Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας του Γ. Παπανδρέου, δόθηκαν εντολές στις Αντιπροσωπείες της σε κάθε Περιφέρεια, να επικαιροποιηθεί ο πληθυσμός τής κάθε Κοινότητας, ώστε έχοντας υπόψη τα νέα δεδομένα, να κατανεμηθούν οι βουλευτικές έδρες ανά νομό.

Ντοκουμέντο Νο 32

Έγγραφο της Γεωργικής Υπηρεσίας Σερρών προς την Κοινότητα Σκουτάρεως περί αποστολής κατάστασης στην οποία να φαίνεται πώς πραγματοποιήθηκε η προσωρινή διανομή χωραφιών της Κοινότητας

Τμήμα Εποικισμού

Αριθμ. Πρωτ. 22

ΠΡΟΣ

Τους Κοινότητα Σκουτάρεως

Συναγωνιστές

Οι ακτήμονες του χωριού σας συν. Μιχαήλ Πεχλιβάνης και Δημ. Φυλαχτούδης παραπονιούνται ότι στην προσωρινή διανομή των διαθέσιμων χωραφιών του Συνοικισμού σας, καίτοι δικαιούνται, δεν τους χορηγήσατε την ανάλογη έκταση.

Σας παρακαλούμε να μας στείλετε μια κατάσταση που να φαίνεται ποιος πήρε χωράφια, πόσα μέλη οικογένειας έχει ο κάθε ένας και πόσα στρέμματα πήρε ο κάθε ακτήμονας.

Σκοπός της προσωρινής διανομής πρέπει να είναι η τακτοποίηση των ακτημόνων και εκείνων γενικά που έχουν τις περισσότερες οικονομικές ανάγκες. Πρώτιστα όμως επιβάλλεται η τακτοποίηση των ακτημόνων.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

Ο Προϊστάμενος Τμήματος Εποικισμού Γ. Υ. Ν. Σερρών

Ι. Γιαγκίνης⁽¹⁾

Γεωργική Υπηρεσία Ν. Σερρών
 Τμήμα Εποικισμού
 Αριθ. πρωτ. 22
 Εξέρχ. σφ. 14/11/44
 Αριθ. πρωτ. 42
 13/12/44
 Προς
 Την Κοινότητα Σουδαίων
 Σουζαμνιολής

Οι αιτηθέντες του χωριού σας συν. Μιχαήλ Περχαβανίδης και Δημήτ. Φυλακιάδης παρουσιάζουν ότι στην προσωρινή διατροφή των διαθεσίμων χωρικών του Σουδαίου σας, καίτοι διανομούνται, δεν τους χορηγήσατε την ανάλογη ένδωση.

Σας παρακαλούμε να μας στείλετε μία κατάσταση που να φαίνεται ποιός πήρε χωράφια, πόσα μέτρα οικογενειακά έχοι ο καθένας και πόσα δρέμματα πήρε ο καθένας αιτηθείς.

Επισημ. η προσωρινή διατροφή πρέπει να είναι η συνδρομή των αιτηθέντων και ειδικών γενικά που έχουν την περισσότερη στέφανση ανάγκης, πρώτα δίνω επιβάλλεται η συνδρομή των αιτηθέντων.

Με Σ.Χ.
 Ο Προϊστάμενος Τμήματος Εποικισμού Γ. Ν. Σερρών
 Γ. Γιαγκίνης

Σημείωση 1: Από ανέκδοτο έγγραφο του Γραφείου Πληροφοριών του 1946-47 (που υπάρχει στο αρχείο μου), του Στρατηγείου της 7^{ης} Ταξιαρχίας, αριθμ. πρωτ. 2217, σε «Μηνιαίον Δελτίον Πληροφοριών» διαβάζουμε στη σελ. 6: «ΤΟΜΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ – ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ ... ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ: Επί των λοιπών Δημοσίων υπαλλήλων: Εις την ενταύθα Γεωργικήν Υπηρεσίαν υπηρετεί ως Δημόσιος υπάλληλος ο γεωπόνος Γιαγκίνης, όστις τυγχάνει ηγετικών στέλεχος του ΚΚΕ και κατεφέρθη κατά της Εθνοφυλακής, δύο ημέρας προ της ενταύθα εισόδου της, αποκαλέσας ταύτην συγκρότημα δολοφόνων, Χιτών, Μπουραντάδων κλπ. Εγνωρίσαμεν αρμοδίως για την ενέργειαν προανακρίσεως...». Και πράγματι φαίνεται ότι έγιναν προανακρίσεις και σε προκήρυξη της ΕΔΑ [Ενιαία Δημοκρατική Αρστέρα] Σερρών (στη διπλανή φωτογραφία τμήμα της προκήρυξης), ενόψει των βουλευτικών εκλογών του 1952, στους υποψήφιους βουλευτές αναφέρεται και ο Γιάννης Γιαγκίνης με την ιδιότητα του τέως προϊσταμένου Εποικισμού Σερρών.

Οι υποψήφιοι του Συνδυασμού της Ε. Δ. Α.
 Διονύσιος Μενύχτας, τέως βουλευτής και Δήμαρχος Σερρών που βρίσκεται εξόριστος στον Άγ. Ευστάθιο. Τάκης Αγαπητός Δικηγόρος, Χαράλαμπος Μανούσης δημοσιογράφος, Δημήτριος Μουτάκας, κληνεργάτης, Γιάννης Γιαγκίνης τέως προϊστάμενος Εποικισμού Σερρών.

Ντοκουμέντο Νο 33

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τον Πρόεδρο Κοινότητας Σκουτάρεως
περί σωστής διαχείρισης των εγκαταλειμμένων χόρτων

49/13/12/44

NOMARXIA ΣΕΡΡΩΝ
Αριθ. Πρωτ. 269
αρ. διακ 195

Σέρρες 14 Νοεμβρίου 1944

Πρός
Τόν Πρόεδρο της Κοινότητος Σκούταρι

Μας καταγγέλλη ότι τα κατασχεθέντα χόρτα που εγκατέλειψαν οι Βούλγαροι, τα διαθέτετε σε πρόσωπα ευνοούμενα. Επίσης θα εκθέτετε σε δημοπρασία χωρίς η προκήρυξι της δημοπρασίας να τοιχοκολείται σύμφωνα με τα κανονισμένα περί δημοπρασίας.

Σας γνωρίζομε πρώτα ότι τα χόρτα δεν πρέπει να εκτίθενται σε δημοπρασία, αλλά να αποδίδονται στο μισό στους ενδιαφερομένους κυρίους από τους οποίους τα αφήρησαν οι Βούλγαροι και σε περίπτωση που δεν υπάρχουν τέτοιοι θα τα διαθέτετε σε νεοερχομένους πρόσφυγας ή σε αποδεδειγμένους πτωχούς ύστερα από έγκριση της Νομαρχίας.

Νά μας αναφέρετε αν οι καταγγελίες είναι αληθείς.

Ο Νομάρχης
Γ. Κόκκινος

NOMARXIA ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 14 - 11 - 45

Αριθμ. Πρωτ. 269

ΠΡΟΣ

Τον Πρόεδρο της Κοινότητος Σκούταρι

Μας καταγγέλλη ότι τα κατασχεθέντα χόρτα που εγκατέλειψαν οι Βούλγαροι, τα διαθέτετε σε πρόσωπα ευνοούμενα. Επίσης τα εκθέτετε σε δημοπρασία χωρίς η προκήρυξι της δημοπρασίας να τοιχοκολείται σύμφωνα με τα κανονισμένα περί δημοπρασίας.

Σας γνωρίζομε πρώτα ότι τα χόρτα δεν πρέπει να εκτίθενται σε δημοπρασία, αλλά να αποδίδονται στο μισό στους ενδιαφερομένους κυρίους από τους οποίους τα αφήρησαν οι Βούλγαροι και σε περίπτωση που δεν υπάρχουν τέτοιοι θα τα διαθέτετε σε νεοερχομένους πρόσφυγες ή σε αποδεδειγμένους φτωχούς, ύστερα από έγκριση της Νομαρχίας.

Να μας αναφέρετε αν οι καταγγελίες είναι αληθείς.

Ο Νομάρχης

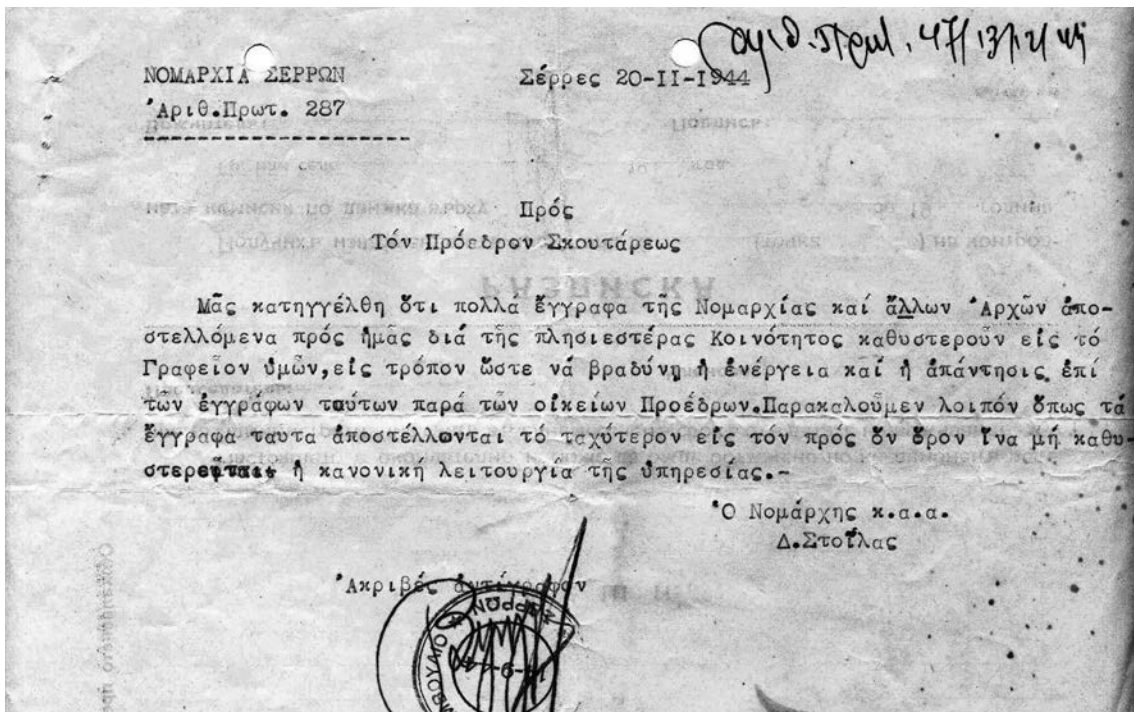
Γ. Κόκκινος

Σημείωση: Στον Νομάρχη Γ. Κόκκينو έφθασαν καταγγελίες για τον πρόεδρο του χωριού Σκουτάρεως Στέφανο Μέλτση. Ότι τα δίνει σε πρόσωπα ευνοούμενά του, πιθανά με την ιδεολογικοπολιτική έννοια, χωρίς ίσως να λαμβάνει υπόψη του την οικονομική κατάσταση και άλλων συγχωριανών του ή ότι εκτίθενται σε δημοπρασία χωρίς να προηγείται ευρεία δημοσιότητα. Εδώ ο Νομάρχης υπενθυμίζει την απόφαση που λήφθηκε σε συγκέντρωση συνεταιριστών αντιπροσώπων των χωριών του Νομού, υπό τη προεδρεία του Δ/ντή της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών Ν. Σερρών, Χρ. Βακαλούδη, για να αποδίδεται από το χρήστη των χωραφιών, το μισό της παραγωγής στον ιδι-

οκτήτη τους και φυσικά αν δεν υπάρχουν αυτοί, να αποδίδεται σε πρόσφυγες που έρχονταν από τα Γερμανοκρατούμενα μέρη ή σε αποδεδειγμένα φτωχούς. Φυσικά δεν μπορούμε να γνωρίζουμε αν οι καταγγελίες είναι αληθινές ή όχι, πάντως αυτό που δεν γνώριζε πιθανά ο Νομάρχης είναι μια ιδιαιτερότητα του χωριού Σκουτάρεως. Αυτή είναι πως ένα τμήμα αγροκτημάτων του Σκουτάρεως, με την ονομασία «Βάλτα», βρισκόταν πέρα του Στρυμόνα στη Γερμανοκρατούμενη περιοχή, οπότε πολλοί Σκουταριανοί, που δεν άντεχαν την σκληρή Βουλγαρική κατοχή, πήγαιναν σαν πρόσφυγες στο χωριό Ανθή (πρώην Φιτόκι), ώστε να έχουν τη δυνατότητα να καλλιεργούν τα χωράφια τους στη «Βάλτα». Επομένως αρκετοί πρόσφυγες που επανέρχονταν στο Σκούταρι, είχαν περιοριστικό υλικό. Επομένως το σωστό θα ήταν να αποδίδονταν σε «αποδεδειγμένους» φτωχούς, τους οποίους θα μπορούσε να καταγράψει μια επιτροπή του Κοινοτικού Συμβουλίου και να εγκρίνει το ίδιο το Κοινοτικό Συμβούλιο.

Ντοκουμέντο Νο 34

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τον Πρόεδρο Σκουτάρεως
περί ταχείας απάντησης στα έγγραφα της Νομαρχίας

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 20- 11- 1944

Αριθμ. Πρωτ. 287

Π Ρ Ο Σ

τους Πρόεδρον Σκουτάρεως

Μας κατηγγέλη ότι πολλά έγγραφα της Νομαρχίας και άλλων Αρχών αποστελλόμενα προς ημάς διά της πλησιεστέρας Κοινότητος, καθυστερούν εις το Γραφείον υμών, εις τρόπον ώστε να βραδύνη η ενέργεια και η απάντησις επί των εγγράφων τούτων παρά των οικείων προέδρων.

Παρακαλούμεν λοιπόν όπως τα έγγραφα ταύτα αποστέλλονται το ταχύτερον εις τον προς ον όρον ίνα μη καθυστερείται η κανονική λειτουργία της υπηρεσίας.

Ο Νομάρχης

κ.α.α.

Δ. Στοϊλας

Ντοκουμέντο Νο 35

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων
περί αποστολής στρατολογικών καταλόγων των κλάσεων 1940-45

Χρ. πρωτ. 20/23/11/44

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 20 Νοεμβρίου 1944

Αριθμ. Πρωτ. 325

Εξαιρετικώς επείγουσα

Π Ρ Ο Σ

Τους Προέδρους Κοινοτήτων Νομού

Σερούων

Κοινοποιούμε κορυφαία την υπ' αριθμ. 1364/22-10-44 Δ/γην της Εφόδος Μερορχιών και έντελλόμεθα την ταχέως έκτελέσει της.

Οι υποκείμενοι εις τας κλάσεις 1940-45 να σπεύσουν να έγγραφουν εις τους στρατολογικούς καταλόγους και να καταρτίσουν οι Κοινότητες, διότι όσοι δεν παρουσιάζονται να καταγραφούν θα τιμωρηθούν οδυσπρά.

Οι Πρόεδροι των Κοινοτήτων να μεριμνήσουν γιό την ταχέως έκτελέσει της κατάρτισης των στρατολογικών καταλόγων των κλάσεων 1940-45 και να τους υπεβλήσμε τό ταχύτερο μέσο.

Κρίνοποιείται

- 1) Έπαρχον, Νιγηρίτης, Ν. Γης Σιντιχης με την κορυφαία να ένερχησούν, κι ούτω γιό την ταχέως έκτελέσει της παρουσίας.
- 2) Εφημερίδα Νίκη Σερούων

Δ Ι Α Τ Α Γ Η

Ε.Α.Α.Σ.

Κατόχιν της υπ' αριθμ. 1364/22-10-44 Δ/γης

Ομάδος Μερορχιών Μεκεδονίας.

ΥΠ Μερορχία

Έντελλόμεθα

21ον Σύνταγμα

Αριθμ. Πρωτ.

Τό κάτωθι

Να συνταχῶσι τό ταχύτερον ένομοστική καταλόγοι των έν τας πε-
ριουχες σας διαμενευτων άγυμναστων των κλάσεων έπ' τη 1940 και έντε-
θεν στους όμοιους, να γράφουνε μόνωχο έκείνους και θελουν έθελοντική
να καταταχθουνε στον Έθνικε Στρατε Ε.Α.Α.Σ. όταν θα κλειθου και είναι
άγιεις και δεν έχουν σοβαρα οίκογενειακα βάρη, οι άλλοι, που δεν θελουν
όσχετως πολιτικης άργαγωσης να καταταχθουν στον Έθνικε στρατο μας
Ε.Α.Α.Σ. θα γράφουνε σε έτερα ένομοστική κατατάση την άσκια θεωρούμε
άπορριτήτη, γιό να καταταχθουνε κωω στον έριθμο των μαχητων και δι-
νουνε οι κλάσεις αυτές.

Σ.Δ. 21ον Σύνταγματος

Βλαχογιώργης

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

Αριθμ. Πρωτ. 325

Σέρρες 20-11-1944

Εξαιρετικώς επείγουσα

ΠΡΟΣ

Τους Προέδρους Κοινοτήτων Νομού Σερρών

Κοινοποιούμεν παρακάτω την υπ' αριθμ. 1364/22-10-44 Διαταγήν της Ομάδος Μεραρχιών⁽¹⁾ και εντελλόμεθα την ταχεία εκτέλεσή της.

Οι υπαγόμενοι εις τας κλάσεις 1940-45 να σπεύσουν να εγγραφούν εις τους στρατολογικούς καταλόγους που θα καταρτίσουν οι Κοινότητες, διότι όσοι δεν παρουσιασθούν να καταγραφούν θα τιμωρηθούν αυστηρά.

Οι Πρόεδροι των Κοινοτήτων να μεριμνήσουν για την ταχεία εκτέλεση της κατάρτισης των στρατολογικών καταλόγων των κλάσεων 1940-45 και να τους υποβάλλετε με το ταχύτερο μέσο.

Κοινοποιείται

- 1) Έπαρχους Νιγρίτης, Ν. Ζίχνης, Σιντικής, με την παράκληση να ενεργήσουν κι' αυτοί για την ταχεία και ακριβή εκτέλεσι της παρούσης
- 3) Εφημερίδα Νίκη Σερρών⁽³⁾

Ο Νομάρχης

α.α.

Λ. Βοζίκης⁽²⁾

ΕΛΑΣ

VI Μεραρχία

21ον Σύνταγμα

Αριθμ. Πρωτ.

ΔΙΑΤΑΓΗ

Κατόπιν της υπ' αριθμ. 1364/22-10-44 Διαταγής
Ομάδος Μεραρχιών Μακεδονίας

Εντελλόμεθα

Τα κάτωθι:

Να συνταχθώσι το ταχύτερον ονομαστικοί κατάλογοι των, εν τοις περιοχές σας, διαμενόντων αγυμνάστων των κλάσεων από το 1940 και εντεύθεν στους οποίους να γράφουνε μονάχα εκείνους που θέλουν εθελοντικά να καταταχθούνε στον Εθνικό Στρατό ΕΛΑΣ όταν θα κλειθούν και είναι υγιείς και δεν έχουν σοβαρά οικογενειακά βάρη, οι άλλοι που δεν θέλουν ασχέτως πολιτικής οργάνωσης να καταταχθούν στον Εθνικό στρατό μας ΕΛΑΣ, θα γραφούνε σε ετέρα ονομαστική κατάσταση την οποία θεωρούμε απαραίτητη για να κατατοπισθούμε πάνω στον αριθμό των μαχητών που δίνουνε οι κλάσεις αυτές.

Σ.Δ. [Στρατιωτικός Διοικητής] 21^{ου} Συντάγματος

Βλαχογιώργης⁽⁴⁾

Σημείωση 1: Διάγραμμα Ομάδας Μεραρχιών Μακεδονίας. ΕΔΡΑ: Τρίκωμο (Ζάλοβο)

Στρατιωτικός αρχηγός: Ευριπίδης Μπακιωτζής, Υποστράτηγος

Καπετάνιος: Μάρκος Βαφειάδης

Επιτελάρχης: Κωνσταντίνος Λαγκουράνης, Αντισυνταγματάρχης Πυροβολικού

ΕΛΑΝ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ – ΘΕΡΜΑΙΚΟΥ: 28 πλοία

Δ/της: Χ. Χουρμουζιάδης

IX Μεραρχία (Δυτικής Μακεδονίας). ΕΔΡΑ: Πεντάλοφος

Στρατιωτικός αρχηγός: Καλαμπαλίκης Ευάγγελος, υποστράτηγος

Καπετάνιος: Τρωιανός Ιωάννης, Υπολοχαγός (Καρατζάς)

Επιτελάρχης: Βλαχόπουλος Αγγελος, Αντισυνταγματάρχης Πεζικού

X Μεραρχία (Κεντρικής Μακεδονίας). ΕΔΡΑ: Ασπροκλησιά

Από αριστερά:
Μάρκος Βαφειάδης,
Κων/νος Λαγκουρά-
νης και Ευριπίδης
Μπακιρτζής

Στρατιωτικός αρχηγός: Καλαμπαλίκης

Καπετάνιος: Πρωτοπαπάς (Κικίτσας)

Επιτελάρχης: ΕΑΜ: Γκένιος Θανάσης (Λασσάνης)

XI Μεραρχία (Θεσσαλονίκης):

Στρατιωτικός αρχηγός: Παπαθανασίου Ιωάννης, Συνταγματάρχης Ιππικού

Καπετάνιος: Γκένιος Θανάσης (Λασσάνης)

Επιτελάρχης: Θ. Κάρλος, Λοχαγός Πεζικού

VI Μεραρχία (Ανατολική Μακεδονία)

Στρατιωτικός αρχηγός: Κωνσταντάρης Κων/νος, Ταγματάρχης

Μονάδες: 21° Σύνταγμα (Σερρών), 25° Σύνταγμα, 26° Σύνταγμα (Καβάλας), 59° Σύνταγμα., 81° Σύνταγμα ('Εβρου)

Στρατιωτικός αρχηγός: Νικόλαος Σιγανός, Συνταγματάρχης

Καπετάνιος: Χρήστος Μόσχος (Πέτρος)

Επιτελάρχης: Κωνσταντάρης Κων/νος

(Στις 16 Σεπτεμβρίου είχε συγκροτηθεί η VI Μεραρχία του ΕΛΑΣ, ύστερα από μαζική κατάταξη εθελοντών, που έφτασε τις 5000 άντρες και σε 4000 εφεδρικούς και πολιτοφύλακες. Αργότερα στις 16 Νοεμβρίου ανέλαβε τη διοίκηση της ο συνταγματάρχης Ν. Σιγανός. «Ιστορία της Αντίστασης», εκδ. αυλός, τόμος 4^{ος}, σελ. 1725.)

Εφεδρική Θεσσαλονίκης

Δ/ντής: Γαλάτης, Συνταγματάρχης

Αρχηγείο Χαλκιδικής

Δ/ντής: Θ. Τζελέφης

Πηγές για το παραπάνω σύνολο των μονάδων ήταν: από το βιβλίο «Ιστορία της Αντίστασης», εκδ. Αυλός. Τόμος 4^{ος}, σελ. 1599 και διάγραμμα στο Μουσείο Εθνικής Αντίστασης Κοζάνης (δες Παράρτημα Β', σελ. 330).

Σημείωση 2: Πρόκειται για το Σερραίο Βοζίκη Λάζαρο από το Κατακονόζι. Σπούδασε στη νομική σχολή, όμως λόγω της κατοχής δεν πήρε πτυχίο και απασχολούνταν σαν γραμματέας του Νομάρχη Γ. Κόκκινου.

Σημείωση 3: Πρόκειται για εφημερίδα όργανο των κομμάτων που συγκροτούν το ΕΑΜ Σερρών. (Δες Παράρτημα Β' σελ. 355).

Σημείωση 4: Γεώργιος Βλαχογιώργης ή Παπαγεωργίου του Αστερίου, γεννήθηκε στο χωριό Βερίτικο, της Επαρχίας Λαγκαδά, το 1913, κατοικούσε στις Σέρρες και το επάγγελμά του ήταν λογιστής. Τελικά διώχθηκε και θανατώθηκε από τους ίδιους τους συντρόφους του (Βιβλίο Τάσου Χατζηαναστασίου *Αντάρτες και Καπετάνιοι*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσ/νίκη 2003, σελ. 235).

Ντοκουμέντο Νο 36

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών που κοινοποιεί διαταγή της VI Μεραρχίας του ΕΛΑΣ περί αλλαγής του τρόπου τροφοδοσίας του εφεδρικού ΕΛΑΣ και της Πολιτοφυλακής

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Σ Ε Ρ Ρ Ω Ν
Αριθ. Πρωτ. 356
~~Αριθ. Πρωτ. 26~~
98-11-44

Σέρρες 21 Νοεμβρίου 1944

Εξ. Επείγουσα

Προς
Τους Επάρχους Νομού, Δήμαρχον Σερρών
Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Παρακάτω κοινοποιούμε διαταγή της Ο.Δ.Μ.Μ. που μας κοινοποιήθηκε από την VI Μεραρχία Δ/σι Επιμελητείας και παρακαλούμε να συμμορφωθείτε με αυτήν, αγαφέροντες την λήψη και εκτελέσειν.

Για την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της εν λόγω διαταγής οās δίνουμε περίληψη αυτής.

" Από της 12 Νοέμβρη έ.ε. διεκόπηκε η τροφοδοσία τόσο των τμημάτων του εφεδρικού ΕΛΑΣ, όσο και των τμημάτων της Πολιτοφυλακής από την ΕΤΔ. Την τροφοδοσίαν της Πολιτοφυλακής θ' αναλάβουν από την ημερομηνία αυτή, οι κατά τόπους Αυτοδιοικήσεις Δήμοι και Κοινότητες.

Επίσης οι Αυτοδιοικήσεις θ' αναλάβουν την χορήγηση τροφίμων στις οικογένειες των άνταρτων, σύμφωνα με τα μέλη που έχει κάθε μία και με ποσότητα κατ' άτομο ίση με αυτήν που χορηγείτο και εις τους άντάρτας.

Η συμπεριφορά του προσωπικού των Αυτοδιοικήσεων να είναι πάντοτε πρόθυμη και να διέπεται από σεβασμό προς τις οικογένειες των άνταρτων.

Κοινοποιείται
Ι. Δ/σι Σθνικής Πολιτοφυλακής
2. 21ον Σύνταγμα Πεζικού

Ο Νομάρχης Σερρών
Γ. Κοκκίνος

Ακριβές αντίγραφο

Αριθ. 16

Προς
Τα 21, 26, 31 Σύνταγματα
και Άνεξ. Τάγμα Καβάλλας

Εις εκτελέσειν της υπ' αριθ. 3932/7-11-1944 τηλεγραφικής διαταγής Ο.Δ.Μ.Μ., έντελλόμεθα όπως από της 12-11-1944 διακόψετε την τροφοδοσίαν τόσο των τμημάτων των εφεδρελασιστών όσο και των τμημάτων της Πολιτοφυλακής. Από της ημερομηνίας αυτής και πέραν θά τροφοδοτησείτε μόνον τους άνδρας των ως άνω τμημάτων οι οποίοι εκτελούν αποκλειστικώς άπηρεσίαν εις τό μόνιμο ΕΛΑΣ (ήτοι φρουρά, αποστάματα, σύνδεσμοι κλπ) Την τροφοδοσίαν της Πολιτοφυλακής θ' αναλάβουν από της ημερομηνίας αυτής οι κατά τόπους Αυτοδιοικήσεις. Παρακαλούμεν τις Αυτοδιοικήσεις όπως επίσης από της ημέρας αυτής αναλάβουν την χορήγησην τροφίμων εις τας οικογενείας των άνταρτων, σύμφωνα με τα μέλη που έχει έκαστη και με ποσότητα κατ' άτομο ίσον με αυτήν που χορηγείτο και εις τους άντάρτας. Τόσον κατά την χορήγησιν τροφίμων εις τας οικογενείας των άνταρτων, όσο και εις την λύσση διαφόρων αίτημάτων που υποβάλουν μερικά από τα μέλη των οικογενειών των άνταρτων, πρέπει οι κατά τόπους Αυτοδιοικήσεις να ανστήσουν εις τό προσωπικόν των να δείχνουν την πρέποντα σεβασμόν και προθυμίαν. Δεν πρέπει στό εξής να παρατηρηθη άπροθυμία και έλλειψις σεβασμού προς έξυπνότητα των οικογενειών αυτών που έχουν και χύνουν καθημερινά τό αίμα των για την ελευθερία και εσημερία του λαού μας.

Η παρούσα που κοινοποιείται και εις τας Τοπικές Αυτοδιοικήσεις πρέπει να κοινοποιηθη σ' όλες τις περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις και εϊμεθα βέβαιοι ότι όλοι θα κατανθήσουν καλή την σπουδαιότητα της και θά κάθουν τό καθήκον τους, στις κρίσιμες αυτές στιγμές.

Καβάλλα 11-11-1944
Διά την VI Μεραρχία
Κ. ΚΟΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ⁽¹⁾
ΣΕΡΡΩΝ

Αριθμ. Πρωτ. 356

Σέρρες 21-11-1944
Εξ. επείγουσα

ΠΡΟΣ

Τους Επάρχους Νομού, Δήμαρχον Σερρών
και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Παρακάτω κοινοποιούμε διαταγή της Ο.Δ.Μ.Μ. [Ομάδος Διοίκησης Μεραρχιών Μακεδονίας] που μας κοινοποιήθηκε από την VI Μεραρχία Διοίκησης Επιμελητείας και παρακαλούμε να συμμορφωθήτε μ' αυτήν, αναφέροντες την λήψη και εκτέλεσιν.

Για την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της εν λόγω διαταγής σας δίνουμε περίληψη αυτής: «Από της 12 Νοέμβρη ε.έ. διεκόπηκε η τροφοδοσία τόσο των τμημάτων του εφεδρικού ΕΛΑΣ, όσον και των τμημάτων της Πολιτοφυλακής από την ΕΤΑ. Την τροφοδοσίαν της Πολιτοφυλακής θ' αναλάβουν από την ημερομηνία αυτή, οι κατά τόπους Αυτοδιοικήσεις, Δήμοι και Κοινότητες.

Επίσης οι Αυτοδιοικήσεις θ' αναλάβουν την χορήγησι τροφίμων στις οικογένειες των ανταρτών, σύμφωνα με τα μέλη που έχει κάθε μία και με ποσότητα κατ' άτομο ίση με αυτήν που χορηγείτε και εις τους ανάρτας.

Η συμπεριφορά του προσωπικού των Αυτοδιοικήσεων να είναι πάντοτε πρόθυμη και να διέπεται από σεβασμό προς τις οικογένειες των ανταρτών.»

Κοινοποιείται

- 1) Διοίκησης Εθνικής Πολιτοφυλακής
- 2) 21ον Σύνταγμα Πεζικού

Ο Πρόεδρος του Ν.Σ.

Γ. Κόκκινος

[Ε.Λ.Α.Σ.

VI ΜΕΡΑΡΧΙΑ]

Αριθμ. 16

Προς

τα 21, 26, 81 Συντάγματα και Ανεξάρτητο Τάγμα Καβάλλας

Εις εκτέλεσιν της υπ' αριθμ. 3932/7-11-1944 τηλεγραφικής διαταγής Ο.Δ.Μ.Μ., εντελλόμεθα όπως από της 12-11-44 διακόψτε την τροφοδοσίαν τόσο των τμημάτων των εφεδροελασιτών, όσον και των τμημάτων της Πολιτοφυλακής. Από της ημερομηνίας αυτής και πέραν θα τροφοδοτήσετε μόνον τους άνδρας των ως άνω τμημάτων οι οποίοι εκτελούν αποκλειστικώς υπηρεσίαν εις το μόνιμο Ε.Λ.Α.Σ. (ήτοι φρουραί, αποσπάσματα, σύνδεσμοι κλπ).

Την τροφοδοσίαν της Πολιτοφυλακής θ' αναλάβουν από της ημερομηνίας αυτής, αι κατά τόπους Αυτοδιοικήσεις. Παρακαλούμεν τις Αυτοδιοικήσεις όπως επίσης από της ημερομηνίας αυτής αναλάβουν την χορήγησιν τροφίμων εις τας οικογενείας των ανταρτών, σύμφωνα με τα μέλη που έχει εκάστη και με ποσότητα κατ' άτομο ίσον με αυτήν που χορηγείτε και εις τους ανάρτας. Τόσον κατά την χορήγησιν τροφίμων εις τας οικογένειες των ανταρτών, όσον και εις την λύσιν διαφόρων αιτημάτων που υποβάλλουν μερικά από τα μέλη των οικογενειών των ανταρτών, πρέπει αι κατά τόπους Αυτοδιοικήσεις να συστήσουν εις το προσωπικόν των να δείχνουν τον πρέποντα σεβασμόν και προθυμίαν.

Δεν πρέπει στο εξής να παρατηρηθή απροθυμία και έλλειψις σεβασμού προς εξυπηρέτησιν των οικογενειών αυτών που έχυσαν και χύνουν καθημερινά το αίμα των για την ελευθερία και ευημερία του λαού μας.

Η παρούσα που κοινοποιείται και εις τας Τοπικάς Αυτοδιοικήσεις πρέπει να κοινοποιηθή σ' όλες τις περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις και είμεθα βέβαιοι ότι όλοι θα κατανοήσουν καλά την σπουδαιότητα της και θα κάμουν το καθήκον τους, στις κρίσιμες αυτές στιγμές.

Καβάλλα 11-11-1944

Διά την VI Μεραρχία

Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ⁽²⁾

Σημείωση 1: Είναι το πρώτο ημερολογιακό έγγραφο στο οποίο αναφέρεται το συλλογικό όργανο της Δευτεροβάθμιας Αυτοδιοίκησης «Νομαρχιακό Συμβούλιο Σερρών». Επειδή το Νομαρχιακό Συμβούλιο Σερρών στην αρχή της λειτουργίας του δε διέθετε πόρους, το Δημοτικό Συμβούλιο Σερρών με τις υπ' αριθμ. 67/ 28-10-1944 και 113/ 21-11-1944 αποφάσεις του ενέκρινε την χορήγηση σ' αυτό, από το Δημοτικό Ταμείο, δανείου 500.000 και 400.000 λέβα αντιστοίχως, για τις υπηρεσιακές ανάγκες αυτού. (Από ψηφιοποιημένα πρακτικά του Δήμου Σερρών έτους 1944 στην ιστοσελίδα των ΓΑΚ).

Σημείωση 2: Ο Κ. Κωνσταντάρας (Λογοθέτης) καταγόταν από τη Σάμο και προερχόταν απ' τις τάξεις των μονίμων αξιωματικών του Ελληνικού Στρατού. Με το βαθμό του λοχαγού πεζικού ανέλαβε στις 22-2-1944 διοικητής του 26^{ου} Συντάγματος του ΕΛΑΣ συμβάλλοντας στην οργανωτική ανασυγκρότηση και επιχειρησιακή ικανότητά του. Μάλιστα στο βιβλίο *Για τον Ελληνικό Βορρά-Μακεδονία 1941-44, Αντίσταση και Τραγωδία*, του Παρμενίωνα Παπαθανασίου, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 1997, το οποίο περιγράφει τα ιστορικά γεγονότα της εποχής από την πλευρά της οργάνωσης ΥΒΕ/ΠΑΟ (Υπερασπιστάι Βορείου Ελλάδος/ Πανελλήνια Απελευθερωτική Οργάνωση) στη σελ. 665 γράφεται: «Βραδύτερον απεστάλη εις Παγγαίον και ο αποσκιρτήσας από την ΠΑΟ και προσχωρήσας εις το ΕΑΜ, μόνιμος λοχαγός ΠΖ Κων. Κωνσταντάρας εκ Σάμου, του οποίου το όνομα εκοινοποιήθη ευρύτατα και είχε πράγματι σοβαράν απήχησιν εις τους Εθνικιστάς διότι προ της καταρεύσεως, κατά την ειρηνικήν περίοδον, υπηρέτησεν εις το εν Ελευθερουπόλει 25^{ον} Σύνταγμα πεζικού και πολλοί των νέων υπηρέτησαν υπό τας διαταγάς του. Ομολογουμένως και οι της ΠΑΟ εδοκίμασαν κατάπληξιν, διότι εθεωρείτο καλού χαρακτήρος. Βεβαίως, καλώς ή κακώς παρέβη τον όρκον που έδωκεν εις την ΠΑΟ και εγένετο εχθρός της, δεν βαρύνεται όμως ούτε με εγκλήματα, ούτε με αξιόποινους πράξεις, ο ίδιος προσωπικώς ούτε με διαταγάς προς το τμήμα του (...) δι' εγκλήματα».

Αρχές Ιουλίου 1944, αφού προηγήθηκε η συμφωνία του Λιβάνου (20-24 Μαΐου 1944) αναφέρεται (βιβλίο *Αντάρτες και Καπετάνιοι* του Τάσου Χατζηναστασίου, εκδ. Αφών Κυριακίδη, 2003, σελ. 202) γεγονός σύλληψης εννιά εθνικιστών ανταρτών, ανάμεσά τους και ο πατέρας του Αντώνη Φωστερίδη [αρχηγού Εθνικών Ανταρτικών Ομάδων (Ε.Α.Ο.)] Κυριάκος και προσπάθεια να τους εκτελέσουν (σ.σ. ως αντίποινα επιχείρησης εναντίον του ΕΛΑΣ) αλλά τους εμπόδισε η διοίκηση του Συντάγματος και οι αιχμάλωτοι αφέθησαν ελεύθεροι... Στο ίδιο βιβλίο διαβάζουμε: «Ο Κωνσταντάρας αναφέρει πως η συμφιλιωτική αυτή τακτική του τον έφερε σε σύγκρουση με τον καθοδηγητή του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ στην Ανατολική Μακεδονία Γιώργη Ερυθριάδη και τον καπετάνιο του Συντάγματος, Μιχάλη Σουγιουντζόγλου, οι οποίοι ήταν αντίθετοι με τη συμφωνία του Λιβάνου και αντιμετώπιζαν τις Ε.Α.Ο. ως αμετάκλητα εχθρικές δυνάμεις». Αργότερα προήχθη αναλαμβάνοντας τη θέση του Επιτελάρχη της VI Μεραρχίας του ΕΛΑΣ. Κατά τη διάρκεια της «λευκής τρομοκρατίας» κατηγορήθηκε για συνεργασία με τους Βουλγάρους και για προδοσία. Εκλέχθηκε βουλευτής της Ε.Δ.Α. [Ενιαίας Δημοκρατικής Αριστεράς] στις εκλογές του 1958.

ΠΡΟΤΟΚΟΛΪ № _____
(ΤΟЧКА.....)

Подписаниятъ..... данъченъ начальникъ
въ качеството си на контролна инстанция, при..... данъчно
управление, съгласно чл. 71 отъ наредбата-законъ за данъка върху приходитѣ, въ заседанието
на..... 193..... год. резгледяхъ тѣжба вх. №..... отъ 193..... год.
на..... отъ гр.....
ул..... №..... отъ гр.....
(патентъ)..... лв. върху..... за..... фин. год. и
като взехъ предвидъ:.....

275
Κοιούνη
Σκουρτσής

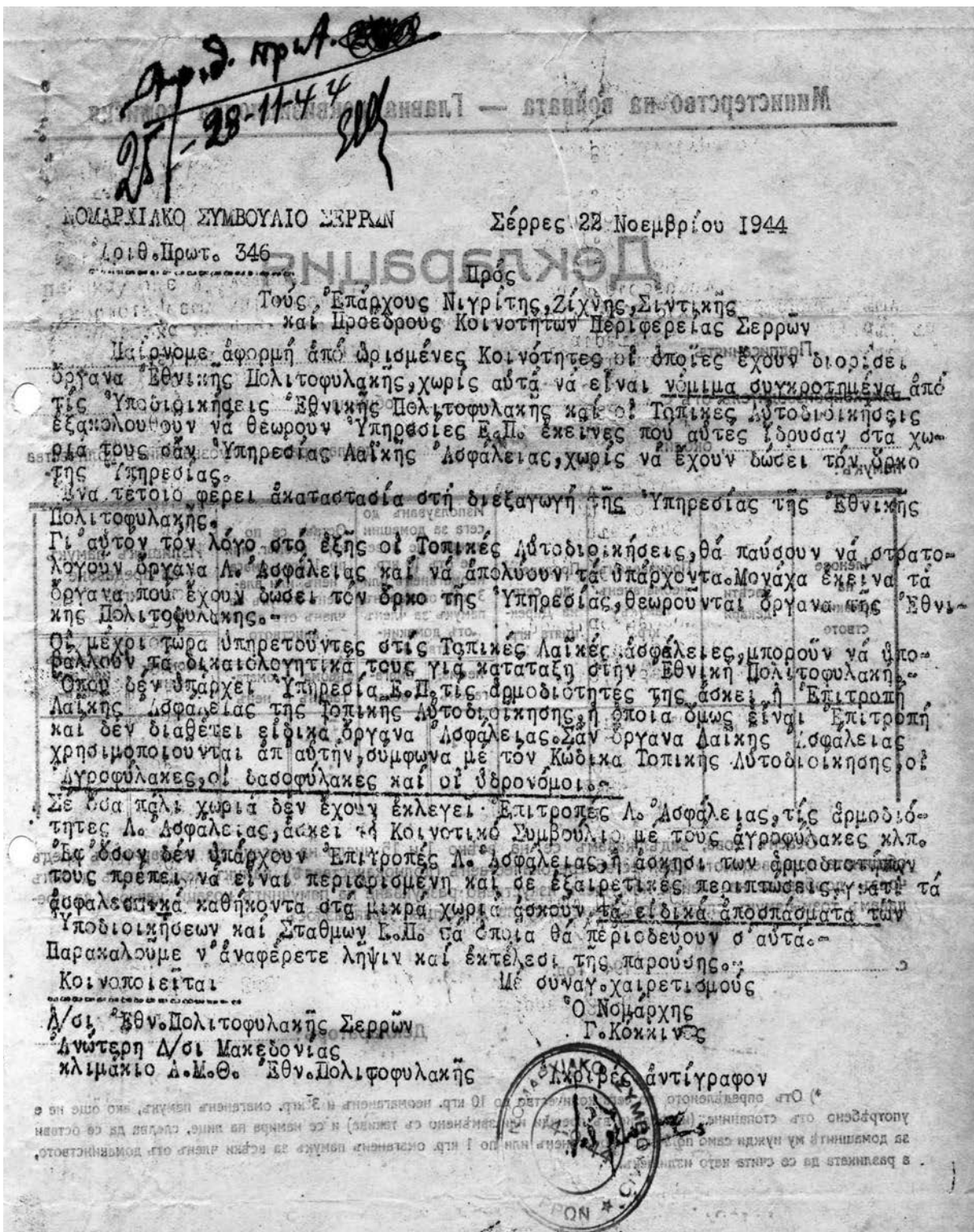
ΤΑΞΕΥΣΗ
25 XI 44
ΣΕΡΡΩΝ

Το πίσω μέρος του εγγράφου Νο 36

Ντοκουμέντο Νο 37

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων
περί σωστής συγκρότησης της Εθνικής Πολιτοφυλακής

ΠΡΟΣ

Τους Επάρχους Νιγρίτης, Ζίχνης, Σιντικής,
και τους Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών

ΠΑίρνομε αφορμή από ωρισμένες Κοινότητες οι οποίες έχουν διορίσει όργανα Εθνικής Πολιτοφυλακής, χωρίς αυτά να είναι νόμιμα συγκροτημένα, από τις Υποδιοικήσεις Εθνικής Πολιτοφυλακής και οι Τοπικές Αυτοδιοικήσεις εξακολουθούν να θεωρούν Υπηρεσίες Ε.Π. εκείνες που αυτές ίδρυσαν στα χωριά τους σαν Υπηρεσίες Λαϊκής Ασφάλειας, χωρίς να έχουν δώσει τον όρκο της Υπηρεσίας.

Ένα τέτοιο [γεγονός] φέρει ακαταστασία στη διεξαγωγή της Υπηρεσίας της Εθνικής Πολιτοφυλακής.

Γι' αυτόν τον λόγο στο εξής οι Τοπικές Αυτοδιοικήσεις, θα παύσουν να στρατολογούν όργανα Λ[αϊκής] Ασφάλειας και να απολύουν τα υπάρχοντα. Μονάχα εκείνα τα όργανα που έχουν δώσει τον όρκο της Υπηρεσίας, θεωρούνται όργανα της Εθνικής Πολιτοφυλακής.

Οι μέχρι τώρα υπηρετούντες στις Τοπικές Λαϊκές Ασφάλειες, μπορούν να υποβάλουν τα δικαιολογητικά τους για κατάταξη στην Εθνική Πολιτοφυλακή. Όπου δεν υπάρχει Υπηρεσία Ε.Π. τις αρμοδιότητες της ασκεί η Επιτροπή Λαϊκής Ασφάλειας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η οποία όμως είναι Επιτροπή και δεν διαθέτει ειδικά όργανα Ασφάλειας. Σαν όργανα Λαϊκής Ασφάλειας χρησιμοποιούνται απ' αυτήν, σύμφωνα με τον Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι αγροφύλακες, οι δασοφύλακες και οι υδρονόμοι.

Σε όσα πάλι χωριά δεν έχουν εκλεγεί Επιτροπές Λ[αϊκής] Ασφάλειας, τις αρμοδιότητες Λ[αϊκής] Ασφάλειας, ασκεί το Κοινοτικό Συμβούλιο με τους αγροφύλακες κλπ. Εφ' όσον δεν υπάρχουν Επιτροπές Λ[αϊκής] Ασφάλειας, η άσκηση των αρμοδιοτήτων τους πρέπει να είναι περιορισμένη και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, γιατί τα ασφαλιστικά καθήκοντα στα μικρά χωριά ασκούν τα ειδικά αποσπάσματα των Υποδιοικήσεων και Σταθμών Ε.Π. τα οποία θα περιοδεύουν σ' αυτά.

Παρακαλούμε να αναφέρετε λήψιν και εκτέλεσι της παρούσης.

Κοινοποιείται

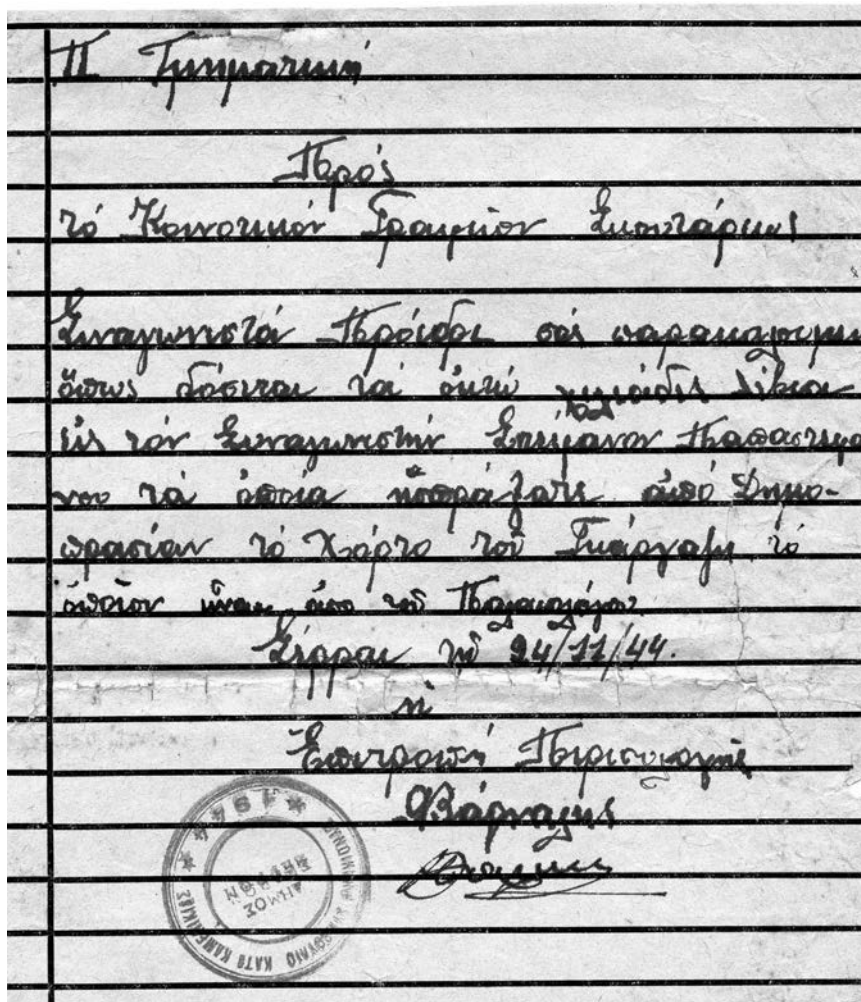
Διοίκησι Εθν. Πολιτοφυλακής Σερρών
Ανώτερη Διοίκησι Μακεδονίας
Κλιμάκιο Α.Μ.Θ. Εθν. Πολιτοφυλακής

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς
Ο Νομάρχης

Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 38

Έγγραφο του Συνοικιακού Συμβουλίου Σερρών προς την Κοινότητα Σκουτάρεως
περί απόδοσης σε συναγωνιστή οφειλόμενου χρηματικού ποσού

[ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ
ΣΥΝΟΙΚΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Κ. ΚΑΜΕΝΙΚΙΑΣ]

Η Τμηματική

Σέρραι τη 24-11-44

ΠΡΟΣ

Το Κοινοτικό Γραφείο Σκουτάρεως

Συναγωνιστή Πρόεδρε

Σας παρακαλούμε όπως δώσει τα οκτώ χιλιάδες λίκια εις τον Συναγωνιστή Στέφανον Παπαστεφάνου τα οποία εισπράξατε από Δημοπρασίαν το χόρτο του Γκάργαζη, το οποίον είναι από του Παλαιολόγου.

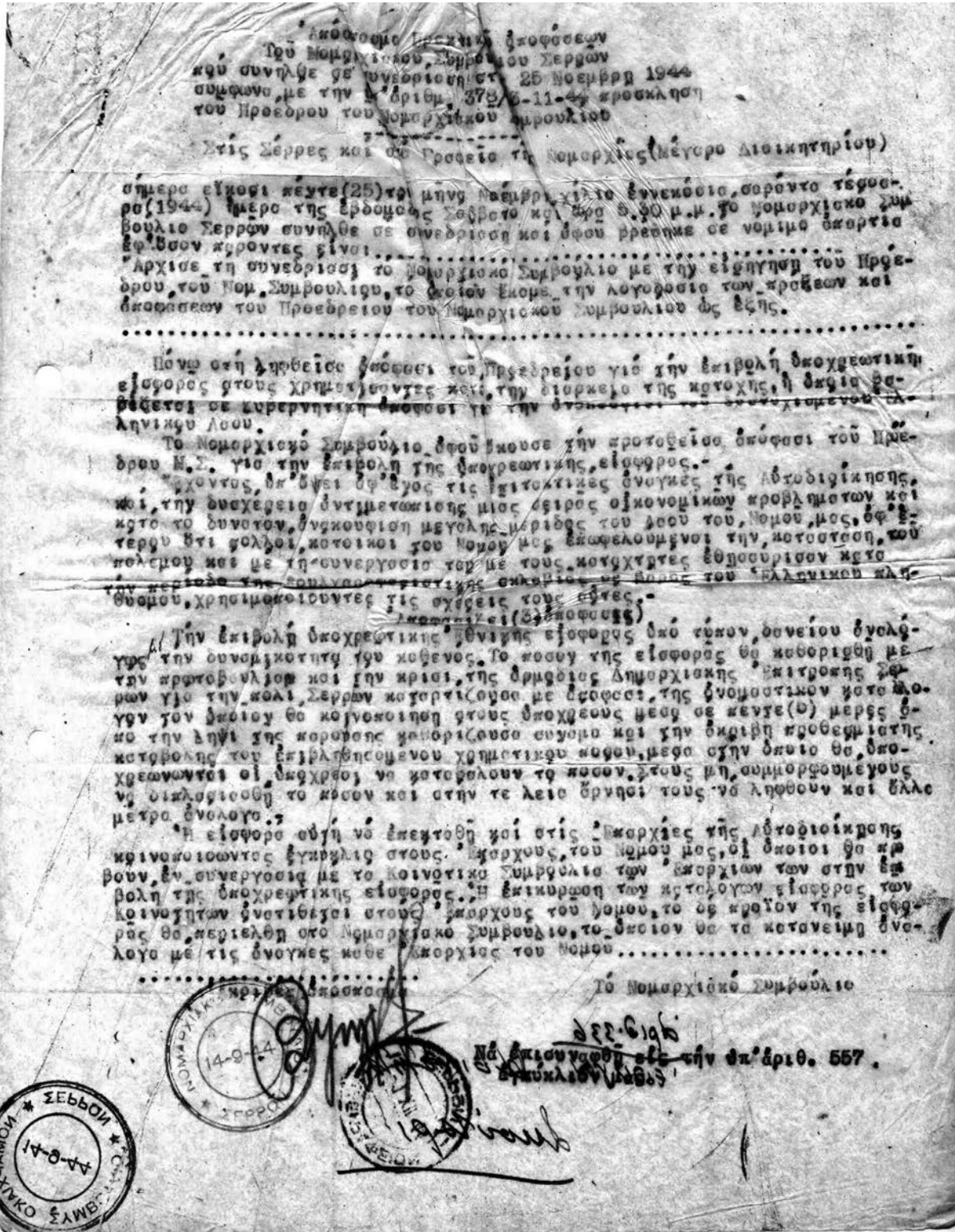
Η Επιτροπή Περιουλλογής

(Σφραγίδα⁽¹⁾) Βάρναλης

Σημείωση 1: Η σφραγίδα γράφει κυκλικά: « ΣΥΝΟΙΚΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΤΩ ΚΑΜΕΝΙΚΙΑΣ, 1944 » και στο κέντρο « ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ »

Ντοκουμέντο Νο 39

Απόσπασμα απόφασης του Νομαρχιακού Συμβουλίου Σερρών
περί επιβολής υποχρεωτικής εθνικής εισφοράς

**Απόσπασμα Πρακτικών αποφάσεων
του Νομαρχιακού Συμβουλίου Σερρών**
που συνήλθε σε συνεδρίαση στις 25 Νοέμβρη 1944
σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 378/23-11-44 πρόσκληση
του Προέδρου του Νομαρχιακού Συμβουλίου

.....

Στις Σέρρες και στα γραφεία της Νομαρχίας (Μέγαρο Διοικητηρίου) σήμερα είκοσι πέντε (25) του μήνα Νοέμβρη, χίλια εννεκόσια σαράντα τέσσερα (1944) ημέρα της εβδομάδας Σάββατο και ώρα 5.30 μ.μ. το Νομαρχιακό Συμβούλιο Σερρών συνήλθε σε συνεδρίαση και αφού βρέθηκε σε νόμιμο απαρτία εφ' όσον παρόντες είναι .....

Αρχισε τη συνεδρίαση το Νομαρχιακό Συμβούλιο με την εισήγηση του Προέδρου του Νομ. Συμβουλίου, το οποίον έκαμε την λογοδοσία των πράξεων και αποφάσεων του Προεδρείου του Νομαρχιακού Συμβουλίου ως εξής:

.....

Πάνω στη ληφθείσα απόφασι του Προεδρείου για την επιβολή υποχρεωτικής εισφοράς στους χρηματίσαντες κατά την διάρκεια της κατοχής, η οποία βασίζεται σε Κυβερνητική απόφασι για την ανακούφισι του δυστυχισμένου Ελληνικού Λαού.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο αφού άκουσε την προταθείσα απόφασι του Προέδρου του Ν.Σ. για την επιβολή της υποχρεωτικής εισφοράς.

Έχοντας υπ' όψει αφ' ενός τις επιτακτικές ανάγκες της Αυτοδιοίκησης και την δυσχέρεια αντιμετώπισης μιας σειράς οικονομικών προβλημάτων και κατά το δυνατόν ανακούφιση μεγάλης μερίδας του Λαού του Νομού μας, αφ' ετέρου ότι πολλοί κάτοικοι του Νομού μας επωφελούμενοι τη κατάστασιν του πολέμου και με την συνεργασία τους με τους καταχτητές εθισαύρισαν κατά την περίοδο της Βουλγαροφασιστικής σκλαβιάς σε βάρος του Ελληνικού πληθυσμού, χρησιμοποιούντες τις σχέσεις τους αυτές

Α π ο φ α σ ί ζ ε ι (3 απόφασις)

Την επιβολή υποχρεωτικής Εθνικής εισφοράς υπό τύπον δανείου αναλόγως την δυναμικότητα του καθενός. Το ποσόν της εισφοράς θα καθορισθή με την πρωτοβουλίαν και την κρίσι της αρμόδιας Δημαρχιακής Επιτροπής Σερρών για την πόλι Σερρών, καταρτίζουσα με απόφασι της ονομαστικόν κατάλογον, τον οποίον θα κοινοποιήση στους υποχρέους μέσα σε πέντε (5) μέρες από τη λήψι της παρούσης, καθορίζουσα συνάμα και την ακριβή προθεσμία της καταβολής του επιβληθησομένου χρηματικού ποσού, μέσα στην οποία θα υποχρεώνονται οι υπόχρεοι να καταβάλουν το ποσόν. Στους μη συμμορφουμένους να διπλασιασθή το ποσόν και στην τελεία άρνησί τους να ληφθούν και άλλα μέτρα ανάλογα.

Η εισφορά αυτή να επεκταθή και στις Επαρχίες της Αυτοδιοίκησης κοινοποιώντας εγκύκλιο στους Επάρχους του Νομού μας, οι οποίοι θα προβούν εν συνεργασία με τα Κοινοτικά Συμβούλια των Επαρχιών των, στην επιβολή της υποχρεωτικής εισφοράς. Η επικύρωση των καταλόγων εισφοράς των Κοινοτήτων ανατίθεται στους Επάρχους του Νομού, το δε προϊόν της εισφοράς θα περιέλθη στο Νομαρχιακό Συμβούλιο, το οποίον θα το κατανείμη ανάλογα με τις ανάγκες κάθε Επαρχίας του Νομού.

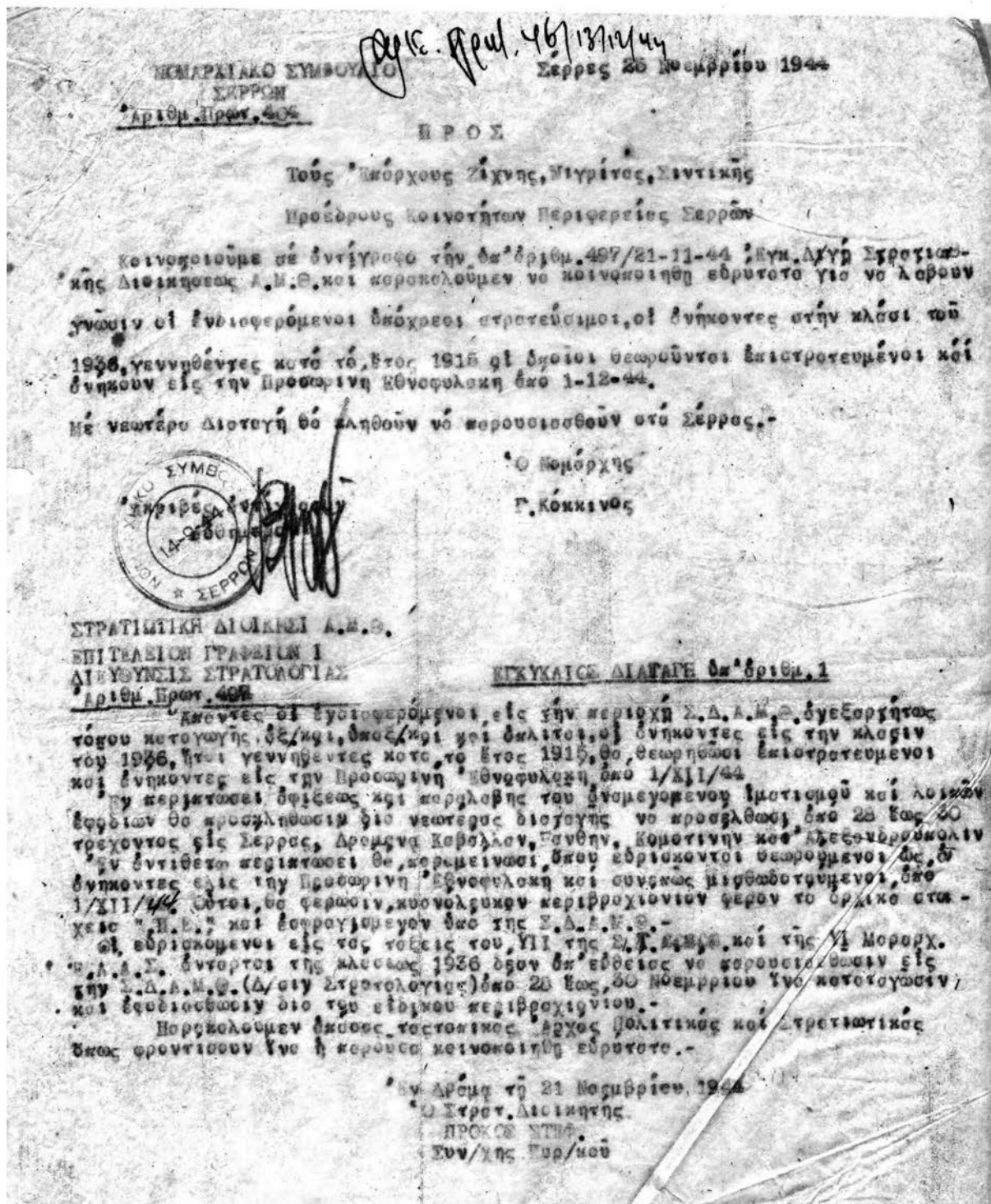
.....

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο.

Να επισυναφθή εις την υπ' αριθμ. 557 εγκύκλιόν μας.

Ντοκουμέντο Νο 40

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών που κοινοποιεί διαταγή της Στρατιωτικής Διοίκησης Αν. Μακεδονίας - Θράκης περί επιστράτευσης των στρατευσίμων κλάσεως 1936

Αριθμ. Πρωτ. 404

ΠΡΟΣ

Τους Επάρχους Ζίχνης, Νιγρίτας, Σιντικής,
Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών

Κοινοποιούμε σε αντίγραφο την υπ' αριθμ. 497/21-11-44 Εγκύκλιο Διαταγή Στρατιωτικής Διοίκησης Α.Μ.Θ. και παρακαλούμεν να κοινοποιηθή ευρύτατα για να λάβουν γνώσιν οι ενδιαφερόμενοι υπόχρεοι στρατεύσιμοι, οι ανήκοντες στην κλάσι του 1936, γεννηθέντες κατά το έτος 1915, οι οποίοι θεωρούνται επιστρατευμένοι και ανήκουν εις την Προσωρινή Εθνοφυλακή από 1-12-44.

Με νεωτέρα Διαταγή θα κληθούν να παρουσιασθούν στα Σέρρας.

Ο Νομάρχης

Γ. Κόκκινος

**ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ Α.Μ.Θ.
ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ Ι
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑΣ**

Αριθμ. Πρωτ. 497

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΔΙΑΤΑΓΗ⁽¹⁾ υπ' αριθμ. 1

Άπαντες οι ενδιαφερόμενοι εις την περιοχή Σ.Δ.Α.Μ.Θ. [Στρατιωτικής Διοίκησης Ανατολικής Μακεδονίας- Θράκης] ανεξαρτήτως τόπου καταγωγής, αξιωματικοί, υπαξιωματικοί και οπλίται, οι ανήκοντες εις την κλάσιν του 1936, ήτοι γεννηθέντες κατά το έτος 1915, θα θεωρηθώσι επιστρατευμένοι και ανήκοντες εις την Προσωρινή Εθνοφυλακή από 1/ΧΙΙ/44.

Εν περιπτώσει αφίξεως και παραλαβής του αναμενόμενου ιματισμού και λοιπών εφοδίων, θα προσκληθώσιν διά νεωτέρας διαταγής να προσέλθωσι από 28 έως 30 τρέχοντος εις Σέρρας, Δράμα, Καβάλλαν, Ξάνθην, Κομοτηνήν και Αλεξανδρούπολιν.

Εν αντιθέτω περιπτώσει θα παραμείνωσι, όπου ευρίσκονται θεωρούμενοι ως ανήκοντες εις την Προσωρινή Εθνοφυλακή και συνεπώς μισθωδοτούμενοι, από 1/ΧΙΙ/44. Ούτοι θα φέρωσιν κυανόλευκον περιβραχιόνιον φέρον τα αρχικά στοιχεία «Π.Ε.» και εσφραγισμένον υπό της Σ.Δ.Α.Μ.Θ.

Οι ευρισκόμενοι εις τας τάξεις του VII⁽²⁾ [Συνοριακού Τομέα] της Σ.Δ. και της VI Μεραρχίας ΕΛΑΣ αντάρται της κλάσεως 1936, δέον απ' ευθείας να παρουσιασθώσιν εις την Σ.Δ.Α.Μ.Θ. (Δ/σιν Στρατολογίας) από 28 έως 30 Νοεμβρίου ίνα καταταγώσιν και εφοδιασθώσιν διά του ειδικού περιβραχιονίου.

Παρακαλούμεν άπασας τας τοπικάς Αρχάς Πολιτικάς και Στρατιωτικάς όπως φροντίσουν ίνα η παρούσα κοινοποιηθή ευρύτατα.

Εν Δράμα τη 21 Νοεμβρίου 1944

Ο Στρατιωτικός Διοικητής

ΠΡΟΚΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ⁽³⁾

Συν/χης Πυρ/κού

Σημείωση 1: Για να συνειδητοποιήσει ο αναγνώστης το βάθος της εγκυκλίου διαταγής που εξέδωσε ο Στρατιωτικός Διοικητής πρέπει να συσχετισθεί με τα εξής γεγονότα: Με τη συντεταγμένη φυγή των Γερμανών από την Ελλάδα και την αποχώρηση των Βουλγάρων από την Αν. Μακεδονία – Θράκη, τον Οκτώβριο του 1944, δυνάμεις (που συνεργάστηκαν καθαρά με τους Γερμανούς) όπως οι Ταγματασφαλίτες και ένα σημαντικό κομμάτι της ΠΑΟ (προς το τέλος μόνο της κατοχής, βλέ-

ποντας την πλάστιγγα να γέρνει προς το μέρος των Συμμάχων, πολλοί αξιωματούχοι και μέλη της ΠΑΟ άλλαξαν προσανατολισμό και έγιναν αγγλόφιλοι, τελούντες υπό την άμεση καθοδήγηση των Άγγλων, καθώς και ένοπλες ομάδες που δρούσαν σαν συμμορίες με ληστικό σκοπό, φοβούμενοι την εξόντωσή τους από τον ΕΛΑΣ, στην Αν. Μακεδονία - Θράκη έβρισκαν ασφάλεια στα λημέρια που έλεγχε ο αρχηγός των Εθνικιστικών οργανώσεων Αντών Τσαούς και εντασόμενοι στη σκέπη του, αναγνωριζόταν κυρίως από τους Άγγλους αλλά και από ελληνικές πολιτικές δυνάμεις με φιλοαγγλικό προσανατολισμό σαν Εθνικές ανταρτικές δυνάμεις. Από την άλλη μεριά η κατοχή μεγάλου μέρους πόλεων και χωριών από το ΕΑΜ/ΕΛΑΣ προσήλκυε πολλούς νέους εθελοντές στις δυνάμεις του. Για να ελέγξει η Κυβερνητική Αντιπροσωπεία και η Στρατιωτική Διοίκηση την παραπάνω διόγκωση δύο αντίθετων πόλων καθώς και να ανταποκριθεί σε ανελημμένες υποχρεώσεις, για απαγόρευση κατάταξης νέων ανταρτών είτε στον ΕΛΑΣ, είτε στον Αντών Τσαούς, δημοσίευσε την παρακάτω διαταγή (δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «Νίκη» του ΕΑΜ Καβάλας, στις 24-11-1944 και βρίσκεται δημοσιευμένη στο βιβλίο του Τέλη Φλοίοβου, *Ο ΕΛΑΣ και οι ΕΘΝΟΠΡΟΔΟΤΕΣ στην Αν. Μακεδονία και Θράκη*, Καβάλλα, 1945, σελ. 80):

Σ.Δ.Α.Μ.Θ.

Επ. Γρ. 1

Αρ. πρωτ. 9

ΔΙΑΤΑΓΗ

Ουδεμία κατάταξις αντάρτου από της 21 Οκτωβρίου και πέραν θα αναγνωρισθή, ουδέ θέλει μισθοδοτηθεί ή ενδυθεί πας ούτω στρατολογούμενος. Συνεπώς τόσον ο VII Συνοριακός τομέας, όσον και τα τμήματα του ΕΛΑΣ δέον να προβώσιν εις την άμεσον απόλυσιν των ούτω καταταγέντων.

Δράμα 23 Οκτωβρίου 1944

Ο Σ.Δ.

ΠΡΟΚΟΣ ΣΤ.

Συν/ρχης Πυρ/κού

Επομένως η προσπάθεια της Στρατιωτικής Διοίκησης, όπως φαίνεται απ' αυτό το έγγραφο ήταν να απεγκλωβίσει κομμάτι στρατευμένων (κλάση του 1936) από τον ΕΛΑΣ και των Εθνικιστών του Αντών Τσαούς και να δημιουργήσει στρατό υπό την Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας του Γ. Παπανδρέου. Η προσπάθεια αυτή, όπως εξελίχθηκαν τα ιστορικά γεγονότα, απέτυχε.

Σημείωση 2: Πρόκειται για τον 7^ο **Συνοριακό Τομέα** (Βόρεια τμήματα Ν. Δράμας) και τον έλεγχο του οποίου είχαν οι Εθνικιστές Αντάρτες με αρχηγό τον Αντών Τσαούς. Πιο συγκεκριμένα από το βιβλίο «Ιστορία της Αντίστασης» εκδ. Αυλός, 1979, τ. 4, σελ. 1726 διαβάζουμε: «Στις 27 Οκτωβρίου 1944 ο Τσαούς Αντών έγινε VII συνοριακός τομέας... Ο συνοριακός αυτός τομέας περιλάβαινε εδαφική ζώνη βορεινά από τη Δράμα, με όρια την Καρλίκοβα - Πλεύνα - Βισωτσάνη - Δράνοβα - Ραβίικα - Νικηφόρος - Πλατωνιά - Πέριστα - Μπούκια - Δαφνώνα, μαζί με αυτά τα κατοικημένα σημεία».

Σημείωση 3: Ο Συνταγματάρχης **Πρόκος Στέφανος** ήταν διοικητής της Στρατιωτικής Διοίκησης Ανατολ. Μακεδονίας - Θράκης που υπαγόταν στην αντίστοιχη Κυβερνητική Αντιπροσωπεία της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας. Αργότερα (Δεκέμβριος 1944) αναλαμβάνει διοικητής της Στρατιωτικής Διοίκησης Πειραιά και τέλος κατά τη διάρκεια του εμφυλίου προήχθη σε ταξίαρχο και διετέλεσε Διοικητής της Διοίκησης Δυτικού Τομέως της Α.Σ.Δ.Σ.Ε. (Ανωτάτη Στρατιωτική Διοίκηση Στερεάς Ελλάδος) με διοικητή τον Υποστράτηγο Κατσώτα Πανσανία και την ίδια περίοδο Διοικητής του Α' Σ.Σ. (Σώματος Στρατού) ήταν ο Αντιστράτηγος Τσακαλώτος Θρασύβουλος (που συμμετείχε στα Δεκεμβριανά γεγονότα της Αθήνας το 1944). Από «www.phorum.gr».

ΠΡΟΣ

Τους συναγωνιστές Επάρχους Σιντικής, Ζίχνης και Βισαλτίας,
Δήμαρχον Σερρών και Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών

Κοινοποιούμεν την παρακάτω υπ' αριθμ. 1174 ε.έ. εγκύκλιον της Κυβερνητικής Αντιπροσωπείας Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης και παρακαλούμεν, όπως ρυθμίσητε τας ενεργείας σας σύμφωνα προς τας παραγγελίας αυτάς.

Ο Νομάρχης

Γ. Κόκκινος

**ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ
ΑΝΑΤΟΛ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΙΤΙΣΜΟΥ**
Αριθμ. Πρωτ. 1174

Εν Δράμα τη 15-11-1944

ΠΡΟΣ

Τα Νομαρχιακά Συμβούλια
Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Αφορμήν λαβόντες εκ του υπ' αριθμ. 900/14-11-44 εγγράφου του Προέδρου του Νομαρχιακού Συμβουλίου Δράμας, δι' ου αναφέρει ότι κατά παρεξήγησιν στρατιωτικά τινά τμήματα χαρακτηρίζοντα περιουσιακά στοιχεία Κοινοτήτων ως εγκαταλειφθέντα και ανήκοντα εις Βουλγάρους κοινοτικούς υπαλλήλους, προσωπικώς προέρχονται εις την κατάσχεσιν και χρησιμοποίησιν των, γνωρίζουμε υμίν ότι άπαντα τα ευρεθέντα και υπάρχοντα περιουσιακά στοιχεία, εις κινητά και ακίνητα, των Βουλγαρικών Κοινοτήτων, ως Νομικών Προσώπων, περιέρχονται εις την απόλυτον κυριότητα, έλεγχον, διαχειρήσιν και νομήν των Κοινοτικών Συμβουλίων της παρούσης μας, επ' αγαθώ του Λαού της υπαίθρου και της γενικωτέρας οικονομίας αυτής, διότι πας τις αντιλαμβάνεται οποία ζημία δύναται να προκύψη εις τον τόπον, εάν δι' ενός χαρακτηρισμού ως ανωτέρω θανατώνονται διά προμήθειαν κρέατος κάπροι, ταύροι και λοιπά χρήσιμα ζώα διά την αναπαραγωγήν ή οπωσδήποτε αποστερείται η ύπαιθρος μέσου βελτιώσεως της οικονομίας της και της εξυπηρετήσεως των κατοίκων της.

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ

Α. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ντοκουμέντο Νο 42

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων
περί σωστού καταρτισμού καταλόγου των υπόχρεων οικονομικής εισφοράς

Αριθ. Πρωτ. 43-13/11/44

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ
Αριθ. Πρωτ. 857

Σέρρες 28 Νοεμβρίου 1944

Ε Γ Κ Υ Κ Λ Ι Ο Σ
Προς

Τους Έπαρχους Σιντικής, Ζίχνης, Νιγρίτης, Δήμον Σερρών
Συναγωνιστές και Προέδρους Κοινοτήτων Έπαρχίας Σερρών

Τό Νομαρχιακό Συμβούλιο στή Συνεδρίασί του στις 25 Νοεμβρίου ε.ε.χ.
Έχοντας υπ' όψει του Κυβερνητική Απόφαση αφ' ενός και αφ' ετέρου τις επιτα-
κτικές ανάγκες της Αυτοδιοίκησης και τήν δυσχέρεια αντιμετώπισης μιας
σειρας οικονομικών προβλημάτων για τήν κατά τό δυνατόν άνακούφιση μεγάλης
μερίδος του Λαού του Νομού μας, επίσης ότι πολλοί κάτοικοι του Νομού μας
έπιωφελούμενοι τήν κατάστασι του πολέμου και με τήν συνεργασίαν τους με
τους κατακτητές έθισαύρισαν κατά τήν περίοδο της Βουλγαροφασιστικής σκλα-
βιας με βάρος του Ελληνικού Παθουσμού, χρησιμοποιώντας τις σχέσεις τους
αυτές, πήρε τήν απόφασιν από τήν όπεία σας στέλνομε συνημμένω αντίγραφο
με τήν όποία έπιβάλλει σποχρεωτική εθνική εισφορά υπό τύπον δανείου άνα-
λόγα με τήν οικονομική κατάστασι του καθενός απ' αυτούς.

Η εισπραξη της εισφοράς πρέπει να κατανοηθή από τους υποχρέους, όχι
σαν φορολογία που επιβάλλεται ως έκδικση έναντίον τους, αλλά πρέπει να
κατανοηθούν καλά ότι τήν επιβάλλουν εθνικοί λόγοι, άποκλειστικά για τήν ά-
νακούφιση του δυστυχισμένου λαού μας, ο όποιος βαστάξε μαζί με τήν εθνι-
κή σκλαβιά και τήν οικονομική. Άκόμα πρέπει να κατανοηθούν ότι η εισφο-
ρά τους θα συντελέση στήν γρηγορώτερη άνοικοδομησή των έρειπίων που άφη-
σαν οι κατακτητές. Η χειρονομία του αυτή θα είναι προς μεγάλη τους τιμή
γιατί έτσι συνεισφέρουν περισσότερο στο άνοικοδομιακό μας έργο. Με άλλα
λόγια μπαίνει σαν καθήκον σε κάθε Έλληνα πατριώτη που αγαπά να ιδώ τήν
Έλλάδα μας ευτυχισμένη και πολιτισμένη να συνεισφέρει κατά τις δυνάμεις
του. Τό έργο των Έπαρχιακών και Κοινοτικών Συμβουλίων είναι να συνέλθουν
άμεσα σε έκτακτικές συνεδριάσεις να καταρτίσουν όνομαστικούς καταλόγους τ
των κατοίκων εκείνων που χαρακτηρίζουμε στήν απόφασιν μας ότι έθισαύρισαν
σε βάρος του Ελληνικού Λαού εν συνεργασί με τους κατακτητές, καθώς και
οι όποιοι σήμερα εύρισκομένοι σε καλή οικονομική κατάστασι.

Σας επιστομω τήν προσοχή για να είναι δίκαια η πράξι σας, να μή
κάνετε υπερώσεις στα ποσά και να εξακριβωθούν οι πραγματικά συνεργασθέν-
τες με τους κατακτητές.

Οι καταλόγοι που θα καταρτισθούν από τά Κοινοτικά Συμβούλια, να στα-
λούν για έλεγχο στα Έπαρχιακά Συμβούλια και τό ποσόν που πρέπει τελικά
να συγκεντρωθή, θα διατεθή στήν διάθεση του Νομαρχιακού Συμβουλίου μέσω
των Έπαρχιακών, τό όποιον θα κατανεύμη όλο τό προϊόν που θα συγκεντρωθή
από τόν Νομό μας, στις διάφορες Κοινοτήτες και Υπηρεσίας που έχουν άναλο-
γη άνάγκη. Δεν θα ήταν δίκαιο να κρατηθή κάθε Αυτοδιοίκηση τό ποσόν που
θα επιβάλω για τις δικές της μονάχα άνάγκες δεδομένου ότι υπάρχουν και
Αυτοδιοικήσεις οι όποιες έχουν περισσότερες άνάγκες από άλλες. Γι' αυτό
κοίναμε λογική και δίκαια τήν γνώμη αυτή στήριζόμενοι στο ότι άποτελού-
με τήν αυτή Αυτοδιοίκηση και επιδιώκουμε τόν αυτό σκοπό, τόν σκοπό δηλο-
να συντελέσουμε όλοι μαζί στή γρηγορώτερη άνοικοδομησή όλου του τόπου μας.

Ομοιάζουμε σαν ένα ανθρώπινο οργανισμό ο όποιος συγκεντρώνει στο ίδιο
μέρος τις ουσίες, αλλά τις κατανέμει έξ' όσου σ' όλα τα μέρη του. Σωματός
γιατί έτσι, μονάχα ο οργανισμός ίσσορροπεί και προκόβει. Τό ίδιο είναι και
η σημερινή μας Αυτοδιοίκηση για τήν όποία τόσες θυσίες πρόσφερε ο Έλλη-
νικός Λαός για τήν άποκτήση.

Τελειώνοντας συναγωνιστές σας έπαναλαμβάνω για τήν σοβαρότητα της πρά-
ξεως μας, δεν πρέπει να δημιουργήσωμε άντεκλίσεις (φασαρίες) με τήν εφαρμο-
γή της πράξεως μας. Θα ληθθ η απόφασιν μας με συνέση και δικαιοσύνη οδτως
ώστε να επιδοκιμασθ από τό λαό μας και να τήν θεωρήση σαν εύγνωμοσύνη των
των θυσιών του που διαθεσε επί τέσσαρα έτη για τήν άποκτήση της Λευτερίας
και της Αυτοδιοίκησης του.

Η έκτέλεση της παρούσης να γίνη εντός πέγτε ημερών από της λήξεως της.
Παρακαλούμε να μας άναφερητε λήξη και έκτέλεση της παρούσης.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς
Ο Πρόεδρος του Νομοσυμβ. Σερρών
Γ. Κοκκινός

Ακριβές αντίγραφο

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Προς

τους Επάρχους Σιντικής, Ζίχνης, Νιγρίτης, Δήμον Σερρών
και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Συναγωνιστές

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο στη συνεδρίασι του στις 25 Νοεμβρίου ε.έ., έχοντας υπ' όψει του Κυβερνητική απόφαση αφ' ενός και αφ' ετέρου τις επιτακτικές ανάγκες της Αυτοδιοίκησης και την δυσχέρεια αντιμετώπισης μιας σειράς οικονομικών προβλημάτων για την κατά το δυνατόν ανακούφισι μεγάλης μερίδος του Λαού του Νομού μας, επίσης ότι πολλοί κάτοικοι του Νομού μας επωφελούμενοι την κατάστασι του πολέμου και με την συνεργασία τους με τους κατακτητές εθισαύρισαν κατά την περίοδο της Βουλγαρο-γερμανοφασιστικής σκλαβιάς σε βάρος του Ελληνικού Πληθυσμού, χρησιμοποιώντας τις σχέσεις τους αυτές, πήρε την απόφασι από την οποία σας στέλνομε συνημμένως αντίγραφο με την οποία επιβάλει υποχρεωτική Εθνική εισφορά, υπό τύπον δανείου, ανάλογα με την οικονομική κατάστασι του καθενός απ' αυτούς.

Η είσπραξη της εισφοράς πρέπει να κατανοηθή από τους υποχρέους, όχι σαν φορολογία που επιβάλεται ως εκδίκηση εναντίον τους, αλλά πρέπει να κατανοήσουν καλά ότι την επιβάλουν εθνικοί λόγοι, αποκλειστικά για την ανακούφισι του δυστυχημένου λαού μας, ο οποίος βάσταξε μαζί με την εθνική σκλαβιά και την οικονομική. Ακόμα πρέπει να κατανοήσουν ότι η εισφορά τους θα συντελέση στην γρηγορότερη ανοικοδόμησι των ερειπίων που άφησαν οι κατακτητές. Η χειρονομία τους αυτή θα είναι προς μεγάλη τους τιμή γιατί έτσι συνεισφέρουν περισσότερο στο ανοικοδομικό μας έργο. Με άλλα λόγια μπαίνει σαν καθήκον σε κάθε Έλληνα πατριώτη, που αγαπά να ιδή την Ελλάδα μας ευτυχισμένη και πολιτισμένη, να συνεισφέρει κατά τις δυνάμεις του.

Το έργο των Επαρχιακών και Κοινοτικών Συμβουλίων είναι να συνέλθουν άμεσα σε τακτικές συνεδριάσεις, να καταρτίσουν ονομαστικούς καταλόγους των κατοίκων εκείνων που χαρακτηρίζουμε στην απόφασι μας ότι, εθισαύρισαν σε βάρος του Ελληνικού Λαού, εν συνεργασία με τους κατακτητές, καθώς και οι οπωσδήποτε σήμερα ευρισκόμενοι σε καλή οικονομική κατάστασι.

Σας εφιστούμε την προσοχή για να είναι δίκαια η πράξις σας, να μη κάνετε υπερβασίες στα ποσά και να εξακριβωθούν οι πραγματικά συνεργασθέντες με τους κατακτητές.

Οι κατάλογοι που θα καταρτισθούν από τα Κοινοτικά Συμβούλια, να σταλούν για έλεγχο στα Επαρχιακά Συμβούλια και το ποσόν που πρέπει τελικά να συγκεντρωθή, θα διατεθή στην διάθεση του Νομαρχιακού Συμβουλίου, μέσω των Επαρχιακών, το οποίον θα κατανείμη όλο το προϊόν που θα συγκεντρωθή από τον Νομό μας, στις διάφορες Κοινοότητες και Υπηρεσίες που έχουν ανάλογη ανάγκη. Δεν θα ήταν δίκαιο να κρατήση κάθε Αυτοδιοίκησι το ποσόν που θα επιβάλη για τις δικές της μονάχα ανάγκες δεδομένου ότι υπάρχουν και Αυτοδιοικήσεις οι οποίες έχουν περισσότερες ανάγκες από άλλες. Γι' αυτό κρίναμε λογική και δίκαια την γνώμη αυτή, στηριζόμενοι στο ότι αποτελούμε την αυτή Αυτοδιοίκησι και επιδιώκουμε τον αυτό σκοπό, τον σκοπό δηλ. να συντελέσουμε όλοι μαζί στη γρηγορότερη ανοικοδόμησι όλου του τόπου μας. Ομοιάζουμε σαν ένα ανθρώπινο οργανισμό, ο οποίος συγκεντρώνει στο ίδιο μέρος τις ουσίες, αλλά τις κατανέμει εξ ίσου σ' όλα τα μέρη του Σώματος γιατί έτσι μονάχα ο οργανισμός ισορροπεί και προκόβει. Το ίδιο είναι και η σημερινή μας Αυτοδιοίκησι για την οποία τόσες θυσίες πρόσφερε ο Ελληνικός Λαός για να την αποκτήση.

Τελειώνοντας, Συναγωνιστές, σας επαναλαμβάνομε για την σοβαρότητα της πράξεως μας. Δεν πρέπει να δημιουργήσωμε αντεκλίσεις (φασαρίες) με την εφαρμογή της πράξεώς μας. Θα ληφθή η απόφασις μας με σύνεση και δικαιοσύνη, ούτως ώστε να επιδοκιμασθή από το λαό μας και να την θεωρήση σαν ευγνωμοσύνη των θυσιών του, που διέθεσε επί τέσσαρα έτη για την απόκτηση της Λευτεριάς και της Αυτοδιοίκησης του.

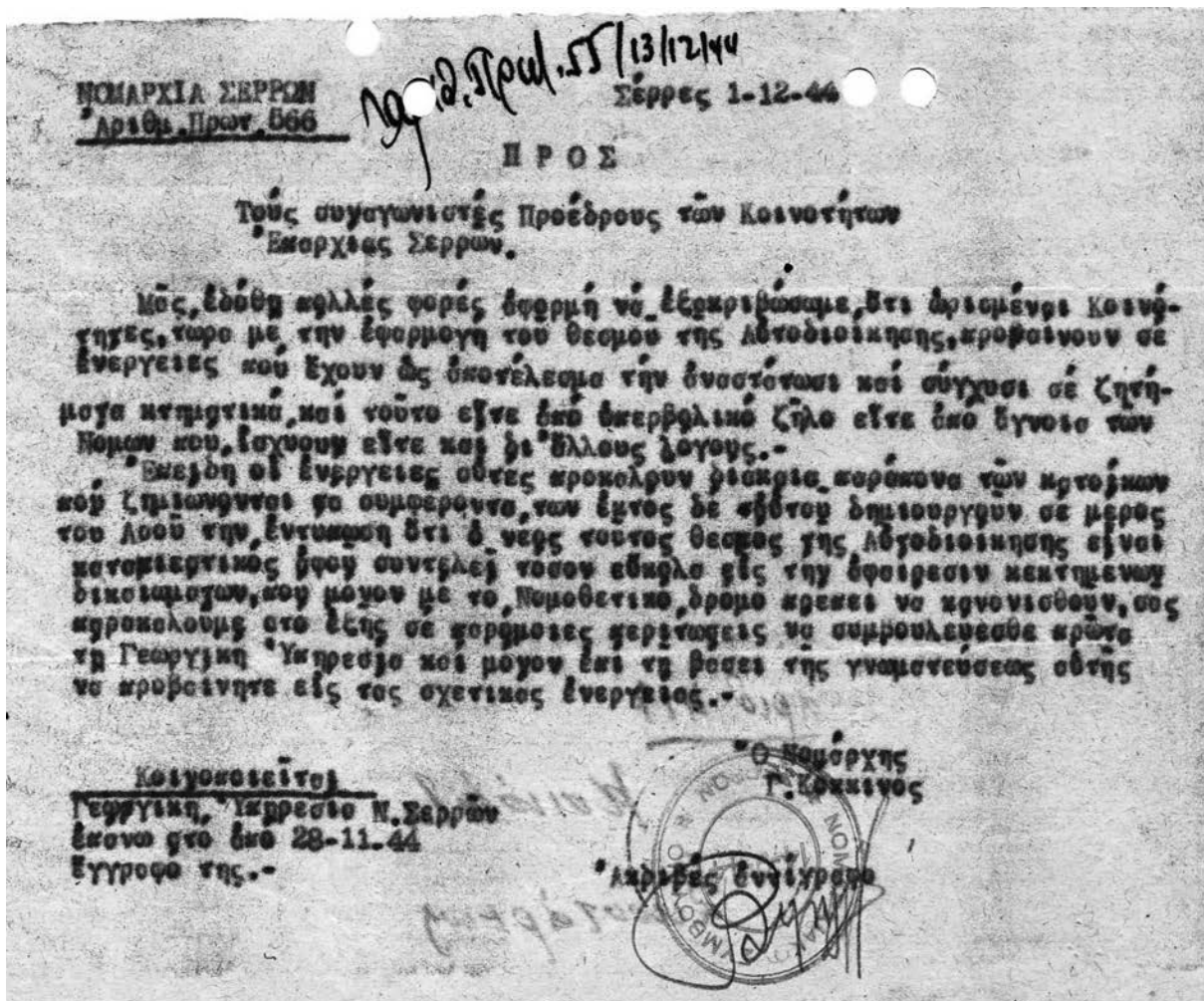
Η εκτέλεση της παρούσης να γίνη εντός πέντε ημερών από της λήψεως της.

Παρακαλούμε να μας αναφέρητε λήψη και εκτέλεση της παρούσης.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς
Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου Σερρών
Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 43

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους Κοινοτήτων
περί γνωμάτευσης της Γεωργικής Υπηρεσίας σε κτηματικά ζητήματα
που απασχολούν κατοίκους και τις ίδιες τις Κοινότητες

ΠΡΟΣ

Τους συναγωνιστές Προέδρους των Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Μας εδόθη πολλές φορές αφορμή να εξακριβώσωμε, ότι ορισμένοι Κοινότητες, τώρα με την εφαρμογή του θεσμού της Αυτοδιοίκησης, προβαίνουν σε ενέργειες που έχουν ως αποτέλεσμα την αναστάτωση και σύγχυση σε ζητήματα κτηματικά και τούτο είτε από υπερβολικό ζήλο, είτε από άγνοια των Νόμων που ισχύουν, είτε και δι' άλλους λόγους.

Επειδή οι ενέργειες αυτές προκαλούν δίκαια παράπονα των κατοίκων που ζημιώνονται τα συμφέροντα των, εκτός δε τούτου δημιουργούν σε μέρος του Λαού την εντύπωση ότι ο νέος τούτος θεσμός της Αυτοδιοίκησης είναι καταπιεστικός, αφού συντελή τόσον εύκολα εις την αφαίρεσιν κεκτημένων δικαιωμάτων, που μόνο με το Νομοθετικό δρόμο πρέπει να κανονισθούν, σας παρακαλούμε στο εξής σε παρόμοιες περιπτώσεις να συμβουλευέσθε πρώτα τη Γεωργική Υπηρεσία και μόνον επί τη βάσει της γνωματεύσεως αυτής να προβαίνετε εις τας σχετικές ενεργείας.

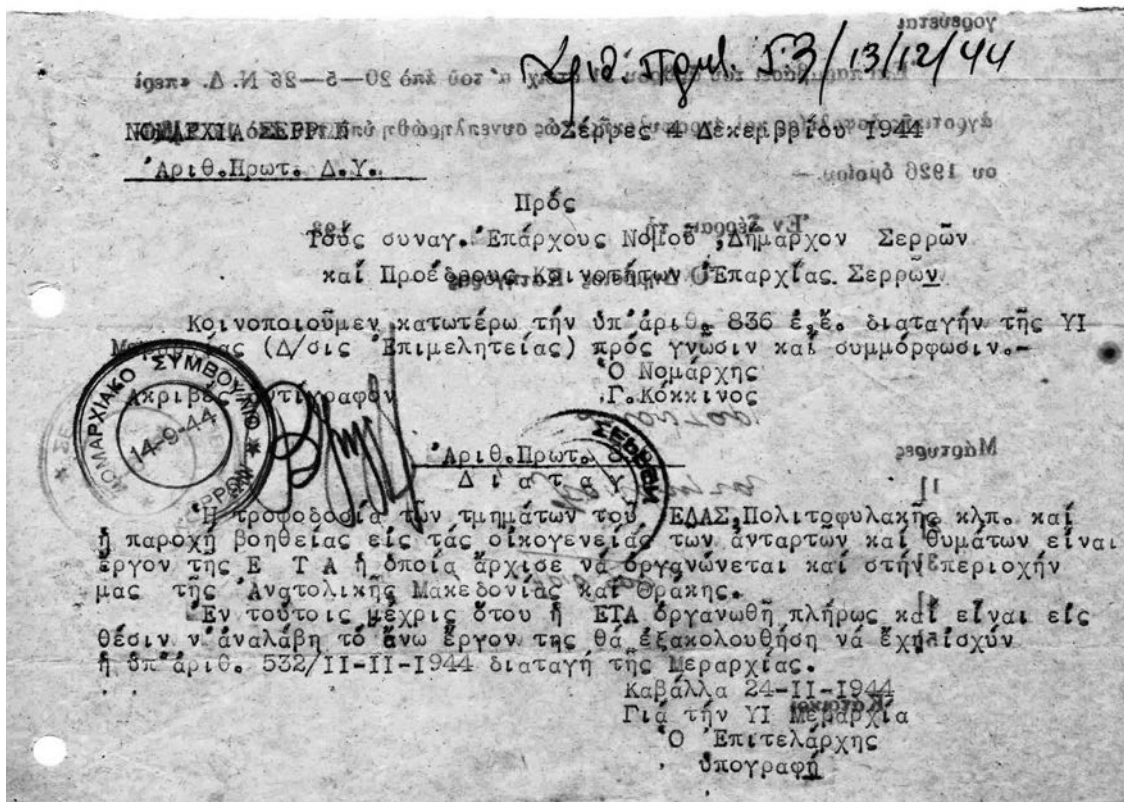
Κοινοποιείται

Γεωργική Υπηρεσία Ν. Σερρών
επάνω στο από 28-11-44 έγγραφο της.

Ο Νομάρχης
Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 44

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών που κοινοποιεί έγγραφο της VI Μερραρχίας του ΕΛΑΣ περί του τρόπου τροφοδοσίας τμημάτων του ΕΛΑΣ και της Πολιτοφυλακής

ΠΡΟΣ

Τους συναγωνιστές Επάρχους Νομού, Δήμαρχον Σερρών
και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Κοινοποιούμεν κατωτέρω την υπ'αριθμ. 836 ε.έ. διαταγήν της VI Μεραρχίας (Δ/σις Επιμελητείας) προς γνώσιν και συμμόρφωσιν.

Ο Νομάρχης

Γ. Κόκκινος

[ΕΛΛΑΣ

VI ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Διοίκηση Επιμελητείας]

Αριθμ. Πρωτ. 836

Δ Ι Α Τ Α Γ Η

Η τροφοδοσία των τμημάτων του Ε.Λ.Α.Σ., Πολιτοφυλακής κλπ. και η παροχή βοήθειας εις τας οικογενείας των ανταρτών και θυμάτων είναι έργον της Ε.Τ.Α. [Επιμελητείας Του Αντάρτη] η οποία άρχισε να οργανώνεται και στην περιοχίν μας, της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Εν τούτοις μέχρις ότου η Ε.Τ.Α. οργανωθή πλήρως και είναι εις θέσιν ν' αναλάβη το ως άνω έργον της, θα εξακολουθήση να έχη ισχύν η υπ' αριθμ. 532/11-11-1944 διαταγή της Μεραρχίας.

Καβάλλα 24-11-1944

Για την VI Μεραρχία

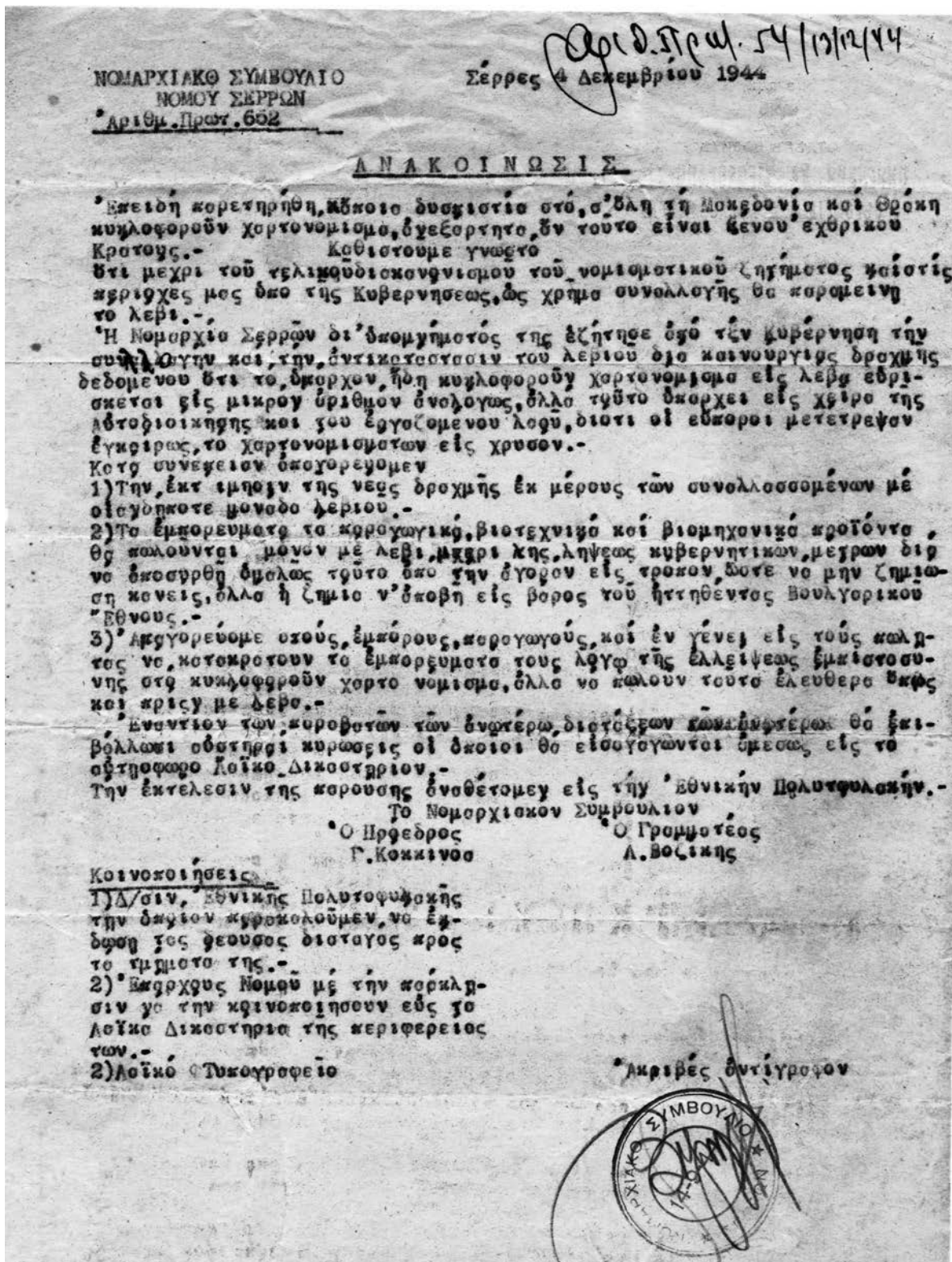
Ο Επιτελάρχης

Υπογραφή

Ντοκουμέντο Νο 45

Ανακοίνωση του Νομαρχιακού Συμβουλίου Σερρών περί απαγορεύσεων εν όψει της αντικατάστασης του κυκλοφορούντος νομίσματος (λέβα) από τη δραχμή

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Επειδή παρατηρήθη κάποια δυσπιστία στο, σ' όλη τη Μακεδονία και Θράκη, κυκλοφορούν χαρτονόμισμα, ανεξάρτητα αν τούτο είναι ξένου εχθρικού κράτους, καθιστούμε γνωστό ότι μέχρι του τελικού διακανονισμού του νομισματικού ζητήματος και στις περιοχές μας υπό της Κυβερνήσεως, ως χρήμα συναλλαγής θα παραμείνη το λέβι.

Η Νομαρχία Σερρών δι' υπομνήματός της, εξήτησε από την Κυβέρνηση την συλλογήν και την αντικατάστασιν του λεβιού διά καινούργιας δραχμής, δεδομένου ότι το υπάρχον ήδη κυκλοφορούν χαρτονόμισμα εις λέβα ευρίσκεται εις μικρόν αριθμόν αναλόγως, αλλά τούτο υπάρχει εις χείρα της Αυτοδιοίκησης και του εργαζόμενου λαού, διότι οι εύποροι μετέτρεψαν εγκαίρως το χαρτονόμισμα των εις χρυσόν.

Κατά συνέπειαν απαγορεύομεν:

1) Την εκτίμησιν της νέας δραχμής εκ μέρους των συναλλασσομένων με οιανδήποτε μονάδα λεβιού.

2) Τα εμπορεύματα τα παραγωγικά, βιοτεχνικά και βιομηχανικά προϊόντα θα πωλούνται μόνον με λέβι, μέχρι της λήψεως κυβερνητικών μέτρων διά να αποσυρθή ομαλώς τούτο από την αγοράν εις τρόπον, ώστε να μην ζημιώση κανείς, αλλά η ζημία ν' αποβή εις βάρος του ηττηθέντος Βουλγαρικού Έθνους.

3) Απαγορεύομε στους εμπόρους, παραγωγούς και εν γένει εις τους πωλητάς να κατακρατούν τα εμπορεύματα τους, λόγω της ελλείψεως εμπιστοσύνης στο κυκλοφορούν χαρτονόμισμα, αλλά να πωλούν τούτα ελεύθερα, όπως και πριν, με λέβα. ⁽¹⁾

Εναντίον των παραβατών των ανωτέρω διατάξεων θα επιβάλλωσι αυστηραί κυρώσεις οι οποίοι θα εισαγάγωνται αμέσως εις το αυτόφωρο Λαϊκό Δικαστήριο.

Την εκτέλεσιν της παρούσης αναθέτομεν εις την Εθνικήν Πολιτοφυλακήν.

Κοινοποιήσεις

Το Νομαρχιακόν Συμβούλιον⁽²⁾

- 1) Δ/σιν Εθνικής Πολιτοφυλακής
την οποίαν παρακαλούμεν, να εκδώση
τας δέουσας διαταγάς προς τα τμήματά της.
2) Επάρχους Νομού με την παράκλησιν να
την κοινοποιήσουν εις τα Λαϊκά Δικαστήρια
της περιφερείας των.
3) Λαϊκό Τυπογραφείο

Ο Πρόεδρος   Ο Γραμματέας
Γ. Κόκκινος   Λ. Βοζίκης

Σημείωση 1: Ο Σερραίος οικονομολόγος, του οικονομικού τμήματος του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, **Δάμκαλης Ιωάννης**, μας έδωσε τις παρακάτω διευκρινίσεις: «Σε κάθε μεταβατική περίοδο κυκλοφορίας νέου νομίσματος και πριν τον επίσημο καθορισμό ισοτιμίας υπάρχει πανικός. Η κυκλοφορία μικρής ποσότητας λέβα το υπερτιμά σε βάρος της δραχμής, ώστε οι κατέχοντες δραχμές κατά τις συναλλαγές τους να χάνουν σε αγοραστική δύναμη. Για λόγους προστασίας της αγοραστικής δύναμης των πολιτών θεσπίζονται οι παραπάνω περιορισμοί και η προσωρινή εμπιστοσύνη προς το λέβα».

Σημείωση 2: Με το έγγραφο αυτό αναιρείται εκ βάθρων, μια ολόκληρη μεθοδευμένη συκοφαντία των νικητών του εμφυλίου πολέμου, κατά του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, ότι δήθεν επειδή δεν άλλαξαν το κυκλοφορούν νόμισμα (λέβα) αυτό «δεικνύει την προδοσίαν του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ» και αποτελεί «τεκμήριον αδιάψευστον της συνεργασίας Εαμοελασιτών με Βουλγάρους».

Μία ακόμα μαρτυρία της συνειδητής διαστρέβλωσης που επιχειρήθηκε κατά του ΕΑΜ και των αγώνων του, έρχεται και από τον Αλέκο Γεωργιάδη, **αρχηγό της μυστικής αμερικανικής αποστολής εις τον τομέα Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης**, ο οποίος σε άρθρο του στον «Εθνικό

Κήρυκα» της Νέας Υόρκης, στις 7-6-1946, σε απάντηση δημοσιεύματος σχετικώς με τη δράση του ΕΑΜ στον Έβρο, γράφει: «...Κατά την διάρκεια της περιόδου αυτής (Σεπτέμβριο 1944), επίσημον συναλλαγμα εις τα μέρη εκείνα της Β. Ελλάδος εξακολουθούσε να είναι το λέβα εκτός του Έβρου πάντοτε, επειδή δεν προηγήθηκε Βουλγαρική διοίκησης, δεν υπήρχε ούτε το λέβα, αλλά ίσχυε η ανταλλαγή εις είδος. Αργότερα όμως έγινε εις την Καβάλαν μία συνέλευσις όλων των Αυτοδιοικήσεων Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, εις την οποίαν έλαβε μέρος μια τριμελής επιτροπή αποσταλείσα από την Κυβέρνησιν Παπανδρέου και ο συνταγματάρχης Πρόκος. Εις την συνέλευσιν αυτήν απεφασίσθη να εξακολουθήσει η χρησιμοποίησις του λέβα ως νομίσματος προσωρινού έως ότου η Ελληνική Κυβέρνησις εκδώσει νέον σταθεροποιητικόν νόμισμα. Ολαι αι πληρωμαί εξηκολούθουν λοιπόν να γίνωνται εις λέβα, ακόμα και των δημοσίων υπαλλήλων. ΤΟΤΕ εισήχθησαν τα λέβα και εις τον Έβρον ως μέσον συναλλαγής, ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΙΝ, επαναλαμβάνω, ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ και αργότερα έγινε συμφωνία με την Βουλγαρικήν Κυβέρνησιν να αποσυρθούν από την κυκλοφορία και να πληρωθούν τα λέβα, όταν η Ελληνική Κυβέρνησις, θα έθετε εις κυκλοφορίαν το ιδικό της νέον νόμισμα.» (Οι ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ των Χρ. Γκόντζου και Κ. Αναστασάκου, εκδ. Δίπτυχο, 1985, σελ. 260-261).

Για να συνειδητοποιήσει ο αναγνώστης την τραγική κατάσταση της οικονομίας και της δραχμής, να τι γράφει ο πρωταγωνιστής της νέας Ελληνικής δραχμής, Καθηγητής και Ακαδημαϊκός **Ξενοφών Ζολώτας** στο αφιέρωμα για την «Ιστορία των Ελληνικών Νομισμάτων» της εφημερίδας «Καθημερινής» στις 4-2-1996:

«Σχετικά με την έρευνα που κάνετε για τα χαρτονομίσματα μπορώ να σας μιλήσω μόνο για τα χαρτονομίσματα κατά την ολιγόμηνο περίοδο κατά την οποία υπήρξα διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, διορισθείς τον Αύγουστο του 1944 εις την Casa Dei Tireni πλησίον της Νεαπόλεως, όπου είχε την έδρα της η εθνική κυβέρνηση υπό τον Γεώργιο Παπανδρέου. Ακολούθησα την κυβέρνηση στην Ελλάδα κατά την επιστροφή της μετά τη φυγή των Γερμανών τον Οκτώβριο του 1944. Στην Αθήνα βρήκαμε μια χαώδη νομισματική κατάσταση, η οποία έπρεπε να αντιμετωπισθεί το ταχύτερο, αλλά αυτό δεν ήταν εφικτό γιατί υπήρχαν διάφορα εμπόδια, αλλά και διότι έπρεπε να ετοιμασθεί και να εκτυπωθεί η καινούργια δραχμή με εγγύηση σταθερότητας. Εν τω μεταξύ η Τράπεζα της Ελλάδος αναγκάσθηκε να εκδώσει, λόγω του καλπάζοντος πληθωρισμού, ένα τραπεζογραμμάτιο 100.000.000.000 δρχ.

Γ' αυτό το λόγο, μόλις ύστερα από 3 εβδομάδες, δηλ. στις 9 Νοεμβρίου 1944 με νόμο περί νομισματικής διαρρυθμίσεως, εξεδόθη καινούργιο χαρτονομίσμα σε ισοτιμία μία καινούργια δραχμή με νόμισμα 50 δισ. δρχ. Το πρόβλημα ήταν πώς θα μπορούσε η καινούργια δραχμή να καταστεί σταθερή και να αποκτήσει την εμπιστοσύνη των συναλλασσόμενων. Τη λύση του προβλήματος τη σκέφθηκα εγώ, με το να συνδέσουμε τη νέα δραχμή σε μια σταθερή ισοτιμία προς τη χάρτινη λίρα Αγγλίας, η οποία κυκλοφορούσε και στην Ελλάδα, όπου υπήρχε μία αγγλική στρατιωτική μονάδα, όπως και σε όλα τα μέρη όπου είχαν καταληφθεί από αγγλικά και συμμαχικά στρατεύματα. Η σχέση της νέας δραχμής προς τη χάρτινη λίρα ορίσθηκε 600 δρχ. και μία νέα δραχμή ίση με 50 δισ. παλαιών δραχμών.

Επειτα από συνεννόηση με τον τότε πρωθυπουργό Γ. Παπανδρέου συνεφωνήθη να εξαγγείλει ο ίδιος την έκδοση της νέας δραχμής, τονίζοντας ότι η δραχμή είναι λίρα δεδομένου ότι ήταν ανταλλάξιμη σε ορισμένη τιμή με την κυκλοφορούσα χάρτινη λίρα. Αυτό έγινε δεκτό και πιστευτό από το κοινό και από τη στιγμή εκείνη, η νέα δραχμή παρουσίασε σταθερότητα, η οποία συνεχίστηκε και μετά τα καλούμενα Δεκεμβριανά. Είναι δε η δραχμή η ίδια που κυκλοφορεί και σήμερα, βεβαίως μετά άλλεπάλληλους πληθωρισμούς και υποτιμήσεις.»

Φωτογραφίες των χαρτονομισμάτων της τότε εποχής, υπάρχουν στο Παράρτημα Β', στη σελ. 354.

Πληθωριστικό χαρτονομίσμα των 100 δισεκατομμυρίων δραχμών, που κυκλοφόρησε το Νοέμβριο του 1944.

Ντοκουμέντο Νο 46

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων
περί ανάγκης ενίσχυσης των οικογενειών με θύματα και των ανταρτικών οικογενειών

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ
Αριθμ. Πρωτ. 690

Σέρρες 4 Δ/ρίου 1944

Π Ρ Ο Σ

Τούς συναγωνιστάς Έπαρχους Σιντικής, Ζίχνης, Νιγρίτας
Δημάρχων Σερρών και Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας
Σερρών.-

Λαϊκόν Δικαστήριον

Συναγωνιστές,

Η Αὐτοδιοίκηση μαζί με τ' ἄλλα πού ἔχει νά ἐκτελέσῃ γιά νά ἐξυπηρετήσῃ τό λαό, πού ἀντιπροσώπευε, δέν θά στεκοταν στο ὕψος τῆς και τῆν ἀπροσταλη, τῆς, ἄν (μαζί με) μαζί με τ' ἄλλα τῶ καθήκοντα πού ἀνελάβε νά ἐκπληρώσῃ) δέν ἐκπληρώνει και ἔγα βαρικό και ἱεροῦ καθήκον και ἀποχρέωση ἀκέναντί σ' ἐκείνους πού χαρίσαν τῆν ζωῆ τους γιά ν' ἀποκτήσαμε τῆ λευτερία μας. Ἀκόμα και σ' ἐκείνους οἱ ὅποιοι και σήμερα ἀκόμα ἐσκόλουθουν με τό ὄκλο, στο χερί, νά φέρουν τῆν λευτερία μας και τῆς κατακτήσεις τοῦ λαοῦ. Ἄν οὐν ἐκπληρώσαμε τό μεγάλο, μας ἀπό καθήκον πρὸς τοὺς μεγάλους μας, νεκροὺς και τοὺς ἀγωνιστές, και φρουροὺς των κατακτήσεων μας, ἡ Αὐτοδιοίκηση μας οὐν θά στεκοταν στο ὕψος, τῆς.-

Ἄν μέχρι σήμερα φανήκαμε ἐπιλήθμονες τοῦ, ἱεροῦ μας σὸ τοῦ καθήκοντος, λογιῶ των μεγάλων ἀσχυρίων μας πού δημιουργήθηκαν ἀπὸ τα γεγονότα δέν θά δικαιολογουμασταν στο μέλλον με τῆν ἴδια μας ὀλιγωρία και ὀμειρία.

Γι' αὐτό ἐκίβαλλεται ἡμεσ π να καταπιεστούμε γιά να ἐνίσχυσαμε τῆς οἰκογενεῖες των θυμάτων τοῦ ἀγώνα μας, καθώς και, τῆς ἀπροστατευτές οἰκογενεῖες των ἀνταρτων μας. Δέν ἐπιτρέπεται με κανεν λογιῶ οἱ οἰκογενεῖες των θυμάτων και των ἀνταρτων μας να μενουν νηστικές, περιμενοντας τα, τῆς τῆς πού διγόμε σ' ὄλο τό λαό, τα ὅποια ὄκως ξερούμε, ὄρκουν μοναχα, γιά 7-8 μερες και τῆς ὄκολοιες μερες, τοῦ μήνα, οἱ οἰκογενεῖες των θυμάτων και ἀνταρτων μενουν νηστικές, γιάτι δέν ἔχουν κανένα προστατή.-

Ὁ μόνος τοὺς προστατής εἶναι σήμερα, ἡ Αὐτοδιοίκηση και ὁ λαός. Ἄν ἡ Αὐτοδιοίκηση δέν τῆς προστατεύῃ, κινδυνεύουν να πεθαιουν ἀπὸ τῆν πείνα. ὄταν μεγάλος, ὄνειδος (ντροπή στην Αὐτοδιοίκηση, ἄν δέν συναισθανθῇ το χρεος τῆς αὐτοῦ.-

Ἐπειτα διακρίστωσῃ αὐτή, πρρακτοῦμε νά καταρτίσῃτε ἡμεσ καταλόγους των οἰκογενειών θυμάτων χωρίστα και των ἀνταρτικων οἰκογενειων πού εἶναι ἀπροστατευτές, ἀπὸ τοὺς ὅποιους θά ὄρθοβαλλετε και σ' ἐμὲς, και βασεῖ αὐτων των καταλογων θα ρυθμισῃτε τῆν συντήρησι, των ἀγασφρομενων οἰκογενειων. Ἡ συντήρησις των πρκει να εἶναι ὄλοκληραμενη και να μην τῆς κατατάξαμε στην μοῖρα των ἄλλων οἰκογενειων. Ἀντιλαμβάνεσθε συναγωνιστές πὸση σκου, δαιοτητα ἔχει τὸ πρόβλημα τῆς ἐνίσχυσης, συντήρησης και στεγασῆς των μεγάλων μας ἀγωνιστων και πρσιςτευομεν πως, θα τὸ βαλῃτε, στην πρῶτη γραμμῆ των καθήκοντων σα. Ἐτσι θα ὄσασαμε ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ φορο τιμῆς πού τοὺς χρωστάμε.-

Να μας ἀναφέρῃτε λῆψι και ἐκτέλεσι τῆς παρούσης.-

Με συναγ. χαιρετισμούς

Ὁ Νομάρχης
Γ. Κοκκινός

ΠΡΟΣ

Τους συναγωνιστάς Επάρχους Σιντικής, Ζίχνης, Νιγρίτας,
Δήμαρχον Σερρών και Προέδρους των Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών,
Λαϊκόν Δικαστήριον

Συναγωνιστές

Η Αυτοδιοίκηση μαζί με τ' άλλα που έχει να εκτελέση για να εξυπηρετήση το λαό, που αντιπροσωπεύει, δεν θα στεκόταν στο ύψος της και την αποστολή της, αν (μαζί μ' όλα τα καθήκοντα που ανέλαβε να εκπληρώση) δεν εκπλήρωνε και ένα βασικό και ιερό καθήκον και υποχρέωση απέναντι σ' εκείνους που χάρισαν την ζωή τους για ν' αποκτήσωμε τη λευτεριά μας. Ακόμα και σ' εκείνους οι οποίοι και σήμερα ακόμα εξακολουθούν με το όπλο στο χέρι, να φρουρούν την λευτεριά μας και τις κατακτήσεις του λαού. Αν δεν εκπληρώσωμε το μεγάλο μας αυτό καθήκον προς τους μεγάλους μας νεκρούς και τους αγωνιστές και φρουρούς των κατακτήσεών μας, η Αυτοδιοίκηση δεν θα στεκόταν στο ύψος της.

Αν μέχρι σήμερα φανήκαμε επιλήσμονες του ιερού μας αυτού καθήκοντος, λόγω των μεγάλων ασχολιών μας, που δημιουργήθηκαν από τα γεγονότα, δεν θα δικαιολογούμασταν στο μέλλον με την ίδια μας ολιγωρία και αμέλεια.

Γ' αυτό επιβάλλεται άμεσα να καταπιαστούμε για να ενισχύσωμε τις οικογένειες των θυμάτων του αγώνα μας, καθώς και τις απροστάτευτες οικογένειες των ανταρτών μας. Δεν επιτρέπεται με κανένα λόγο οι οικογένειες των θυμάτων και των ανταρτών μας να μένουν νηστικές, περιμένοντας τα τρόφιμα που δίνομε σ' όλο το λαό, τα οποία όπως ξέρουμε αρκούν μονάχα για 7-8 μέρες και τις υπόλοιπες μέρες του μήνα, οι οικογένειες των θυμάτων και ανταρτών μένουν νηστικές, γιατί δεν έχουν κανένα προστάτη.

Ο μόνος τους προστάτης είναι σήμερα η Αυτοδιοίκηση και ο Λαός. Αν η Αυτοδιοίκηση δεν τις προστατέψει, κινδυνεύουν να πεθάνουν από την πείνα. Θάταν μεγάλο όνειδος (ντροπή) στην Αυτοδιοίκηση, αν δεν συναισθανθή το χρέος της αυτό.

Υστερα [από τη] διαπίστωση αυτή, παρακαλούμε να καταρτίσητε άμεσα καταλόγους των οικογενειών θυμάτων χωριστά και των ανταρτικών οικογενειών που είναι απροστάτευτες, από τους οποίους θα υποβάλλετε και σ' εμάς, και βάσει αυτών των καταλόγων θα ρυθμίσητε την συντήρησι των αναφερομένων οικογενειών. Η συντήρησις των πρέπει να είναι ολοκληρωμένη και να μην τις κατατάξωμε στην μοίρα των άλλων οικογενειών. Αντιλαμβάνεστε συναγωνιστές πόση σπουδαιότητα έχει το πρόβλημα της ενίσχυσης, συντήρησης και στέγασης των μεγάλων μας αγωνιστών και πιστεύομεν πως θα το βάλητε στην πρώτη γραμμή των καθηκόντων σας. Έτσι θα δώσωμε ένα μέρος από το φόρο τιμής που τους χρωστάμε.

Να μας αναφέρητε λήψι και εκτέλεσι της παρούσης.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς
Ο Νομάρχης
Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 47

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων
περί προετοιμασίας για παραλαβή βοήθειας από την οργάνωση ΕΜ.ΕΛ.

Συνέλευση Πρωτοδικείου Σερρών Κεντρικής
Αστυνομίας Βαλκανίων Αρ. Συστημ. Κωδ. 592
~~Αρ. 592~~ Βαλκανίων
Νομαρχιακοί Συμβούλιοι Σερρών Αρ. 592
Σερρών 6-12-44 Τηλεγράφημα ζεινιστικού
Συστημ. εισήχων Συστημ. Σερρών και εισήχων
εισαγγαγής Σερρών.
Συνεδρία προέβλεπε να εισηχθούν πρόφοροι και
ροχιαφός εισαγγαγής εισήχων Συστημ. Αρ. 592
Νομαρχιακού ΕΛ.ΕΜ. εισαγγαγής να
επιβληθεί και να εισηχθεί το
επισημοποιημένο και να
επισημοποιηθεί
1) Αρ. 592 εισήχων και εισήχων εισήχων
και Κοινότητα
2) εισήχων εισήχων εισήχων εισήχων
και εισήχων εισήχων
3) Ποια εισήχων εισήχων
εισήχων εισήχων και εισήχων
εισήχων.

Πρόεδρος Νομαρχιακού
Συμβουλίου
Ρ. Κουμινός

Αρ. 60
6/12/44
22/12/44
22/12/44

Τηλεγράφημα εξαιρετικά επείγον

ΠΡΟΣ

Τους συναγωνιστές Επάρχους Σιντικής, Ζίχνης
και Προέδρους [Κοινοτήτων] Επαρχίας Σερρών

Επειδή πρόκειται να αφιχθούν τρόφιμα και ρουχισμός προερχόμενα από την Αγγλική υπηρεσία ΕΛ.ΕΜ.⁽¹⁾ παραγγέλωμεν να συντάξετε και να μας υποβάλετε το γρηγορότερον καταστάσεις που να φανερώνουν:

- 1) Αριθμό οικογενειών και ατόμων κατά Δήμον και Κοινότητα
- 2) Ποια περίπου προϊόντα παράγονται σε κάθε Δήμο και Κοινότητα
- 3) Ποια αποθέματα των παραγομένων προϊόντων υπάρχουν και για πόση διάρκεια χρόνου.

Ο

Πρόεδρος Νομαρχιακού Συμβουλίου

Γ. Κόκκινος

Σημείωση 1: Η σωστή γραφή της οργάνωσης είναι ΕΜ.ΕΛ., από το αγγλικό Μ.Λ. (Military Liaison). Ο Κρητικός Νικόλαος Ξεν. Γουλλάκης, από το χωριό Αλικάμπος, 40 χλμ. έξω από τα Χανιά, γράφει στο «alikampos.blogspot» προσωπικά βιώματά του για τις Συμμαχικές Οργανώσεις Βοήθειας ΕΜ.ΕΛ και ΟΥΝΡΑ.: «Οι οργανώσεις αυτές έδιδαν, ύστερα από ονομαστικές καταστάσεις των κατοίκων κάθε χωριού, διάφορα τρόφιμα προς διανομή. Ως γραμματέας της κοινότητας Αλικάμπου, με πρόεδρο τον θείο μου Ι. Κ. Γρύλλο, πήγαινα, μαζί με το κοινοτικό συμβούλιο και την κατάσταση, 1200 περίπου ατόμων, και παίρναμε τα τρόφιμα».

Μια μαρξιστική ματιά για το ρόλο της ΕΜ.ΕΛ. μας δίνει σε άρθρο στο «ΠΙΝ» ο Θανάσης Κάππος, γράφοντας κριτική για το ρόλο του Γ. Παπανδρέου: «Μετά την υπογραφή των συμφωνιών του Λιβάνου και της Καζέρτας, την ουσιαστική υπαγωγή των δυνάμεων του ΕΛΑΣ υπό τις διαταγές των Άγγλων και του Σκόμπυ, αλλά και με το ψευδεπίγραφο πρόσχημα της οικονομικής βοήθειας και συντήρησης του Ελληνικού Λαού από την οργάνωση ΕΜ.ΕΛ. κατά το πρώτο εξάμηνο μετά την απελευθέρωση από τους Γερμανούς, ο ουσιαστικός συμβουλευτικός ρόλος του Γεωργίου Παπανδρέου προς τους Άγγλους έλαβε τέλος. Έπρεπε το συντομότερο δυνατό να περάσουμε στο πρακτικό μέρος της αγγλικής επικυριαρχίας». (www.politikokafeneio).

Σε μεταπτυχιακή εργασία του ιστορικού Αγγελου Βλάχου στο πανεπιστήμιο του Σάσεξ («The political economy of food. Relief supply in Greece at the aftermath of World War II»), στηριγμένη στα αρχεία του Φόρεϊν Όφφισ και -κυρίως- του Βρετανικού Υπουργείου Πολέμου, μας προσφέρει τη δυνατότητα για μια εκ των ένδον ματιά στο θέμα:

«Είναι λίγο-πολύ γνωστή η κατάσταση που επικρατούσε στην Ελλάδα στις παραμονές της απελευθέρωσης. Ύστερα από τον πολύνεκρο λιμό του πρώτου χειμώνα της Κατοχής, η κατάσταση είχε κάπως βελτιωθεί, χάρη στις προσπάθειες του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού και της οργάνωσης “Εθνική Αλληλεγγύη” του ΕΑΜ, που οργάνωνε τη διανομή τροφίμων και ρουχισμού στις πόλεις και συντόνιζε τους διεκδικητικούς αγώνες των εργαζομένων. Παρόλα αυτά, στα μέσα του 1944 μια τάση επιδείνωσης είναι ξανά ορατή, ως αποτέλεσμα της πλήρους αποδιάρθρωσης της αγροτικής οικονομίας και της καταστροφής περίπου 2.200 χωριών εξαιτίας των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων κατά των ανταρτών. Τουλάχιστον 1.500.000 εσωτερικοί πρόσφυγες, οι 150.000 άστεγοι και εντελώς άποροι (το 75% των οποίων ήταν γυναίκες και παιδιά), βρίσκονταν σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Από την άλλη, η ραγδαία αναδιανομή εισοδήματος υπέρ των δωσίλογων και των κερδοσκόπων στα τρία χρόνια της Κατοχής γεννούσε την απαίτηση των μαζών για ριζική εκκαθάριση των συνεργατών του Άξονα. Εννιά μήνες πριν την απελευθέρωση (14/1/1944), έκθεση του Υπουργείου Πολέμου περιέγραφε με εξαιρετική διαύγεια το κλίμα που επρόκειτο να επικρατήσει με την αποχώρηση των

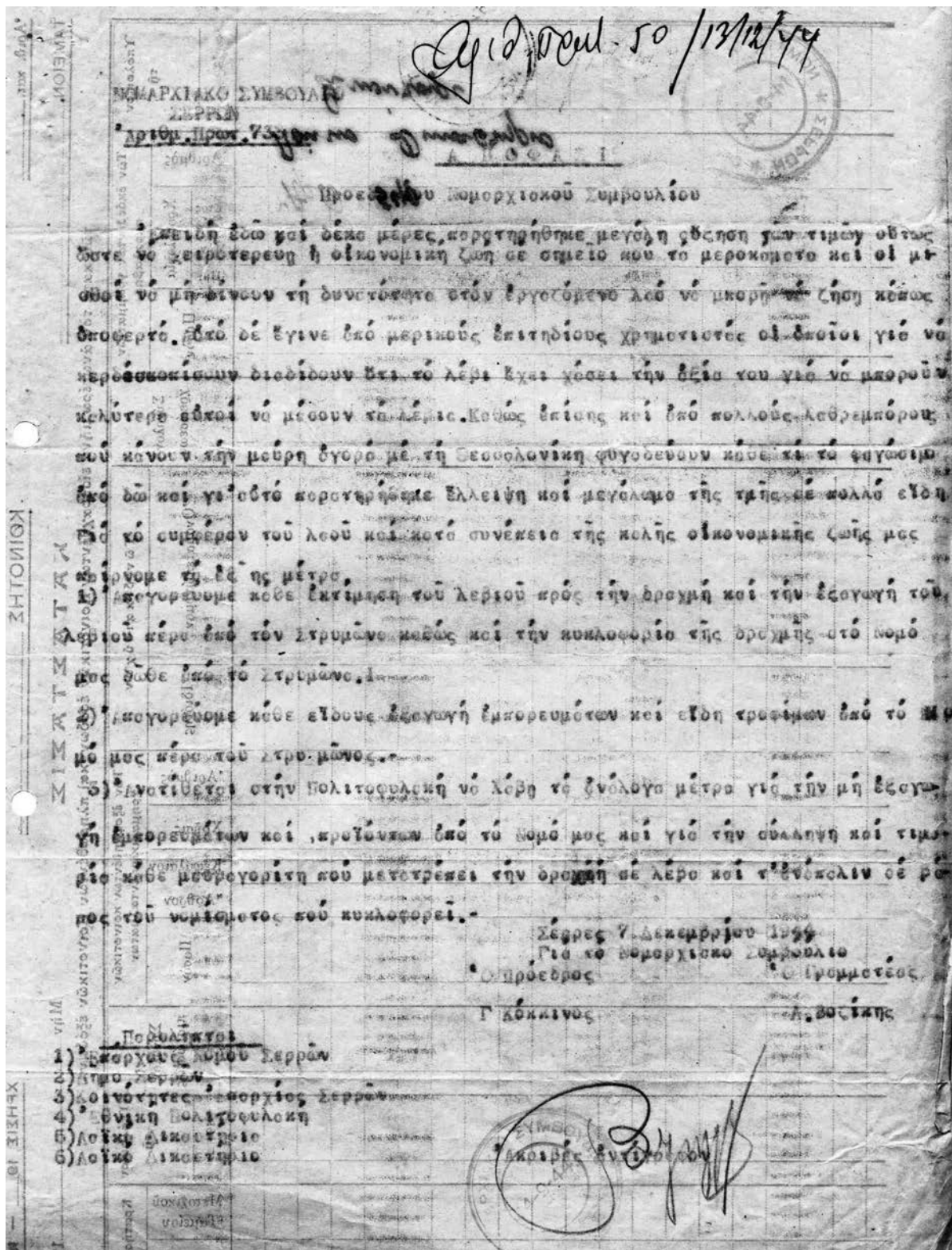
γερμανικών στρατευμάτων: “Πρέπει να περιμένουμε να βρούμε σημαντική ερήμωση και αποδιοργάνωση σε όλη τη χώρα, που θα έχει ως αποτέλεσμα συγκρούσεις ανάμεσα σε αντίπαλες πολιτικές ομάδες και αντίποινα κατά των πρώην συνεργατών των Γερμανών”. Στις παραμονές της απελευθέρωσης, στις ανησυχίες της Βρετανικής κυβέρνησης προστίθεται ένας ακόμα παράγοντας: η προσπάθεια του ΕΑΜ, της μοναδικής αντιστασιακής οργάνωσης με παρουσία σε ολόκληρη τη χώρα, να οργανώσει συσσίτια και διανομή τροφίμων στον πληθυσμό. Η Ελλάδα, επισημαίνει ο διπλωμάτης Χάρολντ Μακμίλαν τον Αύγουστο του 1944, είναι η μόνη βαλκανική χώρα όπου υπάρχει “κάποια ελπίδα να εγκαθιδρυθεί μη-κομμουνιστική κυβέρνηση”. ως εκ τούτου, η “έγκαιρη κι αποτελεσματική οργάνωση” της επισιτιστικής βοήθειας εκ μέρους των συμμάχων καθίσταται αναγκαία. Οι κανόνες του παιχνιδιού είχαν σκιαγραφηθεί από έναν ανώτερο Βρετανό αξιωματούχο ήδη τον Ιανουάριο του 1943: “Πρέπει πάντοτε να θυμόμαστε”, έγραφε, “ότι παρόλο που η σοβιετική κυβέρνηση είναι όσον αφορά τα Βαλκάνια σε μια θέση ισχύος να επιβάλει τους όρους της, έχουμε κι εμείς ένα ή δυο χαρτιά να παίξουμε... το γεγονός ότι εμείς και οι Αμερικανοί θα ελέγχουμε την οργάνωση της βοήθειας που θα αναλάβει να θρέψει τους λιμοκτονούντες πληθυσμούς σε όλα τα Βαλκάνια”. Ο μηχανισμός που ανέλαβε να διεκπεραιώσει το “ανθρωπιστικό” αυτό καθήκον είναι λίγο-πολύ γνωστός. Ο στρατιωτικός σύνδεσμος του συμμαχικού στρατηγείου (**Military Liaison**, ή εν συντομία **ML**) ανέλαβε από το Δεκέμβριο του 1943 να συντονίσει τις προετοιμασίες για ένα εξαμηνιαίο πρόγραμμα βοήθειας προς τον ελληνικό λαό, αμέσως μετά την απελευθέρωση συνολικά, προβλεπόταν η διανομή 540.000 τόνων αγαθών συνολικής αξίας 200 περίπου εκατομμυρίων λιρών. Παρά την προβλεπόμενη διοικητική υπαγωγή της ML στις ελληνικές αρχές, η συμβολή των τελευταίων στην κατάσταση του προγράμματος της βοήθειας θα είναι το λιγότερο υποτυπώδης. “Εξαιτίας της απόλυτης εξάρτησής τους από τους Βρετανούς και της περιφρόνησης αυτών των τελευταίων για τις δικές τους ευαισθησίες, ο Παπανδρέου και οι συνεργάτες του δε μπόρεσαν ούτε να συμμετάσχουν ουσιαστικά στα γεγονότα, πόσο μάλλον να τα επηρεάσουν”, συμπεραίνει ο κ. Βλάχος ύστερα από λεπτομερή εξέταση των συνεννοήσεων ανάμεσα στις δυο πλευρές. Παρά τις επανειλημμένες συστάσεις τους προς τα στελέχη της κυβέρνησης Παπανδρέου να αποφύγουν τις “υπερβολικές υποσχέσεις” προς τους κατοίκους των απελευθερωμένων περιοχών, στη μεταξύ τους αλληλογραφία οι Βρετανικές υπηρεσίες δείχνουν ωστόσο να κατανοούν τις ανάγκες των εκπροσώπων του παλιού πολιτικού κόσμου για ένα διαπραγματευτικό χαρτί απέναντι στο ΕΑΜ. “Πρέπει να θυμόμαστε”, γράφει ο σύνδεσμος Σμίθ-Ντόριεν στις 16-9-44, “ότι το προσωπικό μέλλον κάθε υπουργού εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την επιτυχία του σχεδίου της ML. Κάποιοι από αυτούς έχουν καθήσει για ένα αξιόλογο διάστημα στον παράδεισο της Αιγύπτου και, αν γυρίσουν με αδειανά χέρια στην ταλαιπωρημένη τους χώρα, δε θα είναι και τόσο δημοφιλείς...”. Μιλώντας με το σύνδεσμο της ML δώδεκα μέρες αργότερα, ο ίδιος ο Παπανδρέου θα ξεκαθαρίσει ότι του είναι αδύνατο να στείλει τους εκπροσώπους του στην ελληνική επαρχία αν αυτοί δε συνοδεύονται από κάποιον είδους εφόδια προς διανομή». (Από <http://www.iospress.gr>).

Τέλος αξίζει να αναφερθεί ο παρακάτω διάλογος **εκπροσώπου της ΚΕ του ΚΚΕ** με το **Στρατάρχη Τίτο**, στο Βελιγράδι, στις 15 Νοεμβρίου 1944, που δημοσιεύεται στο βιβλίο *Εμφύλιος Πόλεμος των Β. Κόντη και Σπ. Σφέτα*, εκδ. Επίκεντρο, Θεσ/νίκη 2006, σ. 156:

«...Οι Άγγλοι, είπε ο εκπρόσωπος, ασκούν ισχυρή οικονομική πίεση, εκμεταλλευόμενοι την πείνα στη χώρα. Για το ξεφόρτωμα των ατμοπλοίων με τρόφιμα, που είναι αγκυροβολημένα μερικά χιλιόμετρα από την ακτή, οι Άγγλοι θέτουν όρους: Αναγνώριση του Βασιλιά, αφοπλισμό και διάλυση του ΕΛΑΣ και δημιουργία νέας στρατιωτικής δύναμης. Εδώ ο Στρατάρχης Τίτο πρόσθεσε: “**Δώστε μου την εξουσία, για να σου δώσω ψωμί**”...».

Ντοκουμέντο Νο 48

Απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου Σερρών περί απαγορεύσεων προκειμένου να μην επιτραπεί η κερδοσκοπία χρηματιστών

ΑΠΟΦΑΣΙ

Προεδρείου Νομαρχιακού Συμβουλίου

Επειδή εδώ και δέκα μέρες παρατηρήθηκε μεγάλη αύξηση των τιμών ούτως ώστε να χειροτερεύη η οικονομική ζωή σε σημείο που το μεροκάματο και οι μισθοί να μη δίνουν τη δυνατότητα στον εργαζόμενο λαό, να μπορή να ζήσει κάπως υποφερτά. Αυτό δε έγινε από μερικούς επιτηδίους χρηματιστάς οι οποίοι για να κερδοσκοπίσουν διαδίδουν ότι το λέβι έχει χάσει την αξία του, για να μπορούν καλύτερα αυτοί να μάσουν τα λέβια. Καθώς επίσης και από πολλούς λαθρεμπόρους που κάνουν την μαύρη αγορά με τη Θεσσαλονίκη, φυγαδεύουν κάθε τι το φαγώσιμο από δω και γι' αυτό παρατηρήθηκε έλλειψη και μείωση της τιμής σε πολλά είδη, για το συμφέρον του λαού και κατά συνέπεια της καλής οικονομικής ζωής μας, παίρνομε τα εξής μέτρα:

1) Απαγορεύομε κάθε εκτίμηση του λεβιού προς την δραχμή και την εξαγωγή του λεβιού πέρα από τον Στρυμόνα καθώς και την κυκλοφορία της δραχμής στο Νομό μας δώθε από τον Στρυμόνα.

2) Απαγορεύομε κάθε είδους εξαγωγή εμπορευμάτων και είδη τροφίμων από το Νομό μας πέρα του Στρυμόνος.

3) Ανατίθεται στην Πολιτοφυλακή να λάβη τα ανάλογα μέτρα για την μη εξαγωγή εμπορευμάτων και προϊόντων από το Νομό μας και για την σύλληψη και τιμωρία κάθε μαυραγορίτη που μετατρέπει την δραχμή σε λέβα και τ' ανάπαλιν σε βάρος του νομίσματος που κυκλοφορεί.⁽¹⁾

Για το Νομαρχιακό Συμβούλιο

Παραλήπται

- 1) Επάρχους Ν. Σερρών
- 2) Δήμο Σερρών
- 3) Κοινότητες Επαρχίας Σερρών
- 4) Εθνική Πολιτοφυλακή
- 5) Λαϊκό Δικαστήριο

Ο Πρόεδρος

Γ. Κόκκινος

Ο Γραμματέας

Λ. Βοζίκης

Σημείωση 1: «Οι κερδοσκόποι διαδίδουν ψευδείς πληροφορίες, ότι το λέβα θα χάσει την αξία του προκειμένου να το αποκτήσουν σε χαμηλή τιμή. Αυτό δημιουργεί πληθωρισμό, δηλ. αύξηση τιμής των αγαθών, ώστε οι πολίτες να χάνουν σε αγοραστική δύναμη. Η μεταφορά αγαθών πέρα του Στρυμόνα (προς τις Γερμανοκρατούμενες περιοχές και τη Θεσσαλονίκη) δημιουργεί έλλειψη αγαθών και πληθωρισμό με αποτέλεσμα οι πολίτες να χάνουν σε αγοραστική δύναμη. Για λόγους προστασίας στην αγοραστική δύναμη των πολιτών θεσπίζονται αυτές οι απαγορεύσεις». Διευκρινίσεις του **Δάμκαλη Ιωάννη**, Οικονομολόγου, οικονομικού τμήματος του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Ντοκουμέντο Νο 49

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Επαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων
περί καταρτισμού μητρικών ζώων σε κάθε Κοινότητα

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΣΕΡΡΩΝ

Αριθμ. Πρωτ. 768

Σέρρες 7 Δ/ρίου 1944

Π Ρ Ο Σ

τους Επαρχους Νομού, Δήμαρχο Σερρών και
Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών

*Επ. Πρωτ. 768
2012/45*

Επειδή είναι δυνατόν να παρουσιασθούν πράξεις
αγροπωλησιών ζώων μεταξύ μη κατοχών, και κυρίων δηλαδή
σε ζώα κλεμμένα, γι' αυτό επιβάλλεται να καταρτισθούν
μητρικά ζώα σε κάθε Κοινότητα όπου κάθε κυριός και κα-
τοχός ζώων θα δηλώσει, τα ζώα, του (δηλ. βοές, αγελάδες, δ-
λογα, όνοι, ήμιονοί) στην Κοινότητα που όννηκει.-

Για τον καταρτισμό των μητρικών ζώων, όριζομε προθεσμία
μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1944.-

Μεχρι της καταρτισσης των μητρικών, οί κύριοι και, κα-
τοχοί των παραπάνω ζώων, θα εφοδιαζογται με βεβαιώσεις
της Κοινοτητας των προκειμένου να, τα πωλήσουν. Όσοι,
δεν θα εφοδιαζογται με βεβαιωση, θα θεωρουνται ότι τα
έχουν κλεμμένα και θα, τους άφαιρουγται.-

Παρακαλούμε όνοφερατε ληψη και έκτελεση της κορού-
σης.-

Ο Πρόεδρος
Του Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κοκκινός

Κοινοκοιείται

1) Υκ/σι Εθνικής Πολιτο-
φυλακής Σερρών ή όποια θ' άναλά-
βη την έκτελεση των παραρσσεων
της κορούσης.-

Ακριβές αντίγραφο
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
14-9-44
ΣΕΡΡΩΝ

Αριθμ. Πρωτ. 768

ΠΡΟΣ

Τους Επάρχους Νομού, Δήμαρχο Σερρών και
Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών

Επειδή είναι δυνατόν να παρουσιασθούν πράξεις αγοροπωλησιών ζώων μεταξύ μη κατόχων και κυριών, δηλαδή σε ζώα κλεμμένα, γι' αυτό επιβάλλεται να καταρτισθούν μητρών ζώων⁽¹⁾ σε κάθε Κοινότητα όπου κάθε κύριος και κάτοχος ζώων θα δηλώση τα ζώα του (δηλ. βόες, αγελάδες, άλογα, όνοι, ημίονοι) στην Κοινότητα που ανήκει.

Για τον καταρτισμό των μητρών ζώων, ορίζομε προθεσμία μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1944.

Μέχρι της κατάρτισης των μητρών οι κύριοι και κάτοχοι των παραπάνω ζώων, θα εφοδιάζονται με βεβαιώσεις της Κοινότητός των⁽²⁾, προκειμένου να τα πωλήσουν. Όσοι δεν θα εφοδιάζονται με βεβαίωση θα θεωρούνται ότι τα έχουν κλεμμένα και θα τους αφαιρούνται.

Παρακαλούμε αναφέρατε λήψη και εκτέλεση της παρούσης.

Κοινοποιείται

1) Υπ/σι Εθνικής Πολιτοφυλακής Σερρών
η οποία θα αναλάβη την εκτέλεση
των παραβάσεων της παρούσης.

Ο Πρόεδρος
Του Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

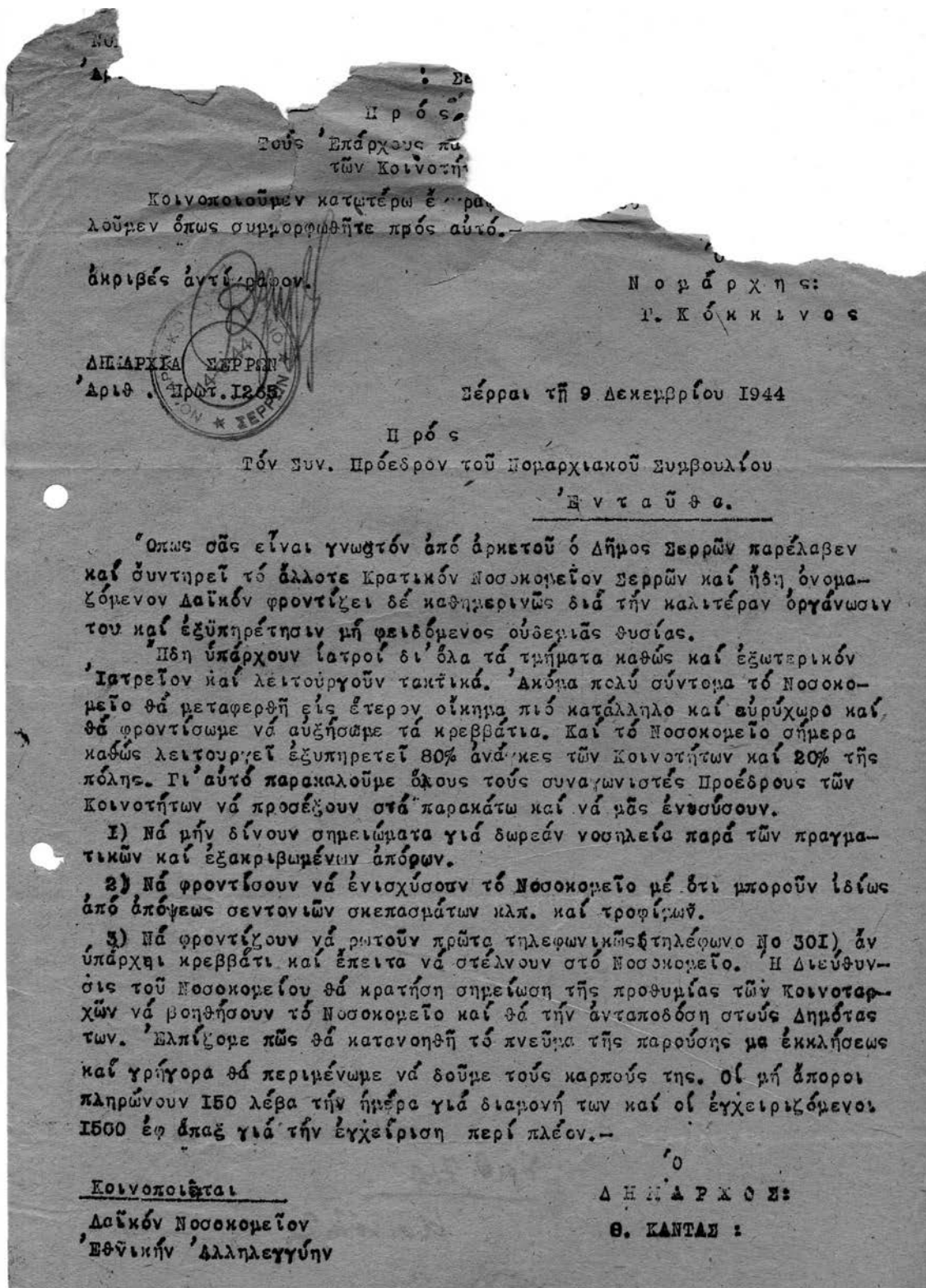
Σημείωση 1: Μητρώα ζώων υπήρχαν στις Γερμανοκρατούμενες Κοινότητες, όπως αποδεικνύεται από την παρακάτω βεβαίωση του Ιανουαρίου του 1943, της Κοινότητας Μαυροθάλασσας του τότε Νομού Στρυμόνα (δηλ. της επαρχίας Βισαλτίας). Εύλογο είναι να υποθεθεί ότι τα ανάλογα μητρώα των Βουλγαροκρατούμενων κοινοτήτων καταστράφηκαν από τους τοποθετημένους Προέδρους των χωριών από τις Βουλγαρικές αρχές, για το λόγο αυτό ο Νομάρχης δίνει εντολή για κατάρτιση (νέων) μητρών ζώων.

Σημείωση 2: Η χορήγηση Βεβαιώσεων των Κοινοτήτων στους κατόχους ζώων, ώστε ελεύθερα να το μεταφέρουν σε ζωαγορά προκειμένου να το πωλήσουν, υπήρξε συνηθισμένη πρακτική για τις Κοινότητες των Σερρών, όπως φαίνεται και από την παρακάτω ανάλογη βεβαίωση που χορηγήθηκε από την Κοινότητα Σκουτάρεως το 1937.

Ντοκουμέντο Νο 50

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών που κοινοποιεί έγγραφο του Δημάρχου Σερρών περί σωστής εξυπηρέτησης των κατοίκων και ανάγκη ενίσχυσης του Λαϊκού Νοσοκομείου Σερρών

**ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ**

Σέρρες [10]-12-44

Αριθμ. Πρωτ. [Κατεστραμένο]

ΠΡΟΣ

Τους Επάρχους Νομού Σερρών και
Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών

Κοινοποιούμε κατωτέρω έγγραφο του Δημάρχου Σερρών κ. Θ. Καντά και παρακαλούμεν όπως συμμορφωθήτε προς αυτό.

Ο Ν ο μ ά ρ χ η ς

Γ. Κό κ κ ι ν ο ς

ΔΗΜΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρραι τη 9 -12 -1944

Αριθμ. Πρωτ. 1265

Προς

Τον συν. Πρόεδρον του Νομαρχιακού Συμβουλίου

Ενταύθα

Όπως σας είναι γνωστό από αρκετού [χρόνου] ο Δήμος Σερρών παρέλαβεν και συντηρεί το άλλοτε Κρατικόν Νοσοκομείον Σερρών, και ήδη ονομαζόμενον Λαϊκόν⁽¹⁾, φροντίζει δε καθημερινώς διά την καλιτέραν οργάνωσιν του και εξυπηρέτησιν μη φειδόμενος ουδεμιάς θυσίας.

Ήδη υπάρχουν ιατροί δι' όλα τα τμήματα καθώς και εξωτερικόν Ιατρείον⁽²⁾ και λειτουργούν τακτικά. Ακόμα πολύ σύντομα το Νοσοκομείο θα μεταφερθή εις έτερον οίκημα πιο κατάλληλο και ευρύχωρο και θα φροντίσωμε να αυξήσωμε τα κρεβάτια. Και το νοσοκομείο σήμερα καθώς λειτουργεί εξυπηρετεί 80% ανάγκες των Κοινοτήτων και 20% της πόλης. Γι' αυτό παρακαλούμε όλους τους συναγωνιστές Προέδρους των Κοινοτήτων να προσέξουν στα παρακάτω και να μας ενισχύσουν.

1) Να μην δίνουν σημειώματα για δωρεάν νοσηλεία παρά [μόνο] των πραγματικών και εξακριβωμένων απόρων.

2) Να φροντίσουν να ενισχύσουν το Νοσοκομείο με ότι μπορούν ιδίως από απόψεως σεντονιών, σκεπασμάτων κλπ. και τροφίμων.

3) Να φροντίζουν να ρωτούν πρώτα τηλεφωνικώς (τηλέφωνο Νο 301) αν υπάρχει κρεβάτι και έπειτα να στέλνουν [τους ασθενείς] στο Νοσοκομείο. Η Διεύθυνσις του Νοσοκομείου θα κρατήσει σημείωση της προθυμίας των Κοινοταρχών να βοηθήσουν το Νοσοκομείο και θα την ανταποδώση στους Δημότας των.

Ελπίζομε πως θα κατανοηθή το πνεύμα της παρούσης μας εκκλήσεως και γρήγορα θα περιμένωμε να δούμε τους καρπούς της. Οι μη άποροι πληρώνουν 150 λέβα την ημέρα για διαμονή των και οι εγχειριζόμενοι 1500 λέβα, εφ' άπαξ για την εγχείρησι επί πλέον.

Κοινοποιείται

Λαϊκόν Νοσοκομείον
Εθνικὴν Αλληλεγγύην⁽³⁾

Ο

Δ Η Μ Α Ρ Χ Ο Σ

Θ. ΚΑΝΤΑΣ

Σημείωση 1: Η αλλαγή του ονόματος του Νοσοκομείου από Κρατικό σε Λαϊκό έγινε με την υπ. αριθμ. 5/2-10-1944 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Σερρών. Επίσης σύμφωνα με την υπ' αριθ. 71/13-11-1944 απόφαση του, το Δημοτικό Συμβούλιο Σερρών «...Εγκρίνει να αναλάβει ο Δήμος την διοίκηση και διαχείριση του τέως Κρατικού Νοσοκομείου υπό την ονομασία Λαϊκό Νοσοκομείο. Το εν

λόγω Νοσοκομείο θα διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο αποτελούμενο από έναν ιατρό ως προϊστάμενο του Νοσοκομείου, τον οποίον θα διορίσει το Δημοτικό Συμβούλιο, μετά από υπόδειξη του Ιατρικού Συλλόγου Σερρών, από τον φαρμακοποιό Βλάχο Αντώνιο, από την προϊστάμενη των αδελφών νοσοκόμων Ελένη Μαμουνίδου και τη διαχειρίστρια Μπουκουβάλα Χρυσούλα». (Από ψηφιοποιημένα πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου Σερρών στα Γ.Α.Κ.)

Στο Παράρτημα Β' υπάρχει φωτογραφία του Λαϊκού Νοσοκομείου Σερρών κατά τη διάρκεια των εορτών των Χριστουγέννων 1944, στη σελ. 309.

Σημείωση 2: Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 82/ 13-11-1944 απόφαση του, το Δημοτικό Συμβούλιο Σερρών «...Εγκρίνει όπως όλοι οι ιατροί της πόλης Σερρών θεωρηθούν ως δημοτικοί ιατροί μισθοδοτούμενοι από το δημοτικό ταμείο με μηνιαίο μισθό 12.000 λέβα ο καθένας και τους τοποθετεί σε διάφορες υπηρεσίες ως εξής:

A) Στο Λαϊκό Νοσοκομείο

- 1) Σγουρός Ξενοφών ως Προϊστάμενος
- 2) Ζαχαρόπουλος Ιωάννης ως τμηματάρχης χειρουργός
- 3) Κυπαρισιάδης Βάλσαμος ως βοηθός ιατρού χειρουργού
- 4) Τερζής Δημήτριος ως ιατρός λοιμωδών νόσων
- 5) Χρηστίδης Χρήστος ως ιατρός α' παθολογικού τμήματος
- 6) Παπαβασιλείου Χρήστος ως ιατρός β' παθολογικού τμήματος
- 7) Σκουλίδης Σοφοκλής ως ιατρός γυναικολογικού τμήματος
- 8) Πετρόπουλος Κων/νος ως ιατρός οδοντιατρικού τμήματος
- 9) Νικολαΐδης Στυλιανός ως ιατρός αφροδισιακών δερματικών νόσων
- 10) Βαΐδης Θεολόγος ως ιατρός εξωτερικού ιατρείου.

B) Σε Δημοτικά Ιατρεία

- 11) Τενεκετζής Κων/νος ως προϊστάμενος κεντρικού ιατρείου
- 12) Παπαδόπουλος Γεώργιος ως βοηθός ιατρός κεντρικού ιατρείου
- 13) Ταβάνης Βασίλειος ως ιατρός ιατρείου Ανω Καμενίκια
- 14) Τούφος Πρίαμος ως ιατρός ιατρείου Ομόνοιας-Καλύβια
- 15) Χορταράς Νικόλαος ως ιατρός ιατρείου Τσερκέζικα.

Εκτός των άνω ιατρείων συνιστώνται και δύο ακόμη αποκλειστικά για τα ανήλικα παιδιά το ένα για το ανατολικό τμήμα της πόλης και το άλλο για το δυτικό, στα οποία τοποθετούνται:

- 16) Τσάμης Γεώργιος στο ιατρείο ανατολικού τμήματος
- 17) Σταυρίδης Σταύρος στο ιατρείο δυτικού τμήματος».

(Από ψηφιοποιημένα πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου Σερρών στα Γ.Α.Κ.)

Σημείωση 3: Η «Εθνική Αλληλεγγύη» (Ε.Α.) αποτελούσε με λίγα λόγια τον Ερυθρό Σταυρό του ΕΑΜ. Πιο αναλυτικά διαβάσουμε από το βιβλίο Εθνική Αντίσταση και Δεκέμβρης του 1944 του Β. Μπαρτζιώτα, εκδ. Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα 1981, σελ. 180-181: «Η Εθνική Αλληλεγγύη είναι η πρώτη εθνικοαπελευθερωτική οργάνωση που δημιουργήθηκε ακριβώς τον πρώτο μήνα της ξενικής κατοχής, στις 28 Μάη του 1941. Αποτελεί συνέχεια των οργανώσεων της "Εργατικής βοήθειας" και της "Λαϊκής βοήθειας", που ακόμα από τα 1923-24 περιέθαλπαν και έδιναν νομική υπεράσπιση στους φυλακισμένους και εξόριστους αγωνιστές της εργατικής τάξης και του Λαού... Η έννοια του μέλους της Ε.Α. ήταν τόσο πλατιά και περιελάμβανε, όχι μόνο τους Εαμίτες, μα και όλους τους πατριώτες της Ελλάδας, όλους τους Έλληνες, εκτός από μια χούφτα πουλημένους στους καταχτητές. Η Ε.Α. μ' αυτή την έννοια ήταν η πιο πλατιά εθνικοαπελευθερωτική οργάνωση και με τη δράση της κέρδιζε την αγάπη και την εμπιστοσύνη όλου του Ελληνικού λαού. Κανένας Έλληνας εργάτης, αγρότης, διανοούμενος, έμπορος και επαγγελματίας ακόμα και αστός δεν αρνήθηκε να ενισχύσει οικονομικά με μεγάλα είτε μικρά χρηματικά ποσά, την Ε.Α. Γιατί ήξεραν ότι η Ε.Α. εξυπηρετεί έναν ιερό σκοπό, βοηθούσε τους πατριώτες αγωνιστές, που έδιναν το αίμα και τη ζωή τους για την απελευθέρωση της Ελλάδας, βοηθούσε τις οικογένειες τους που έμεναν χωρίς προστάτη».

Ο Παντελής Καραγκίτσος, από τους ιδρυτές και καθοδηγητές της Ε.Α., μας λέει στο βιβλίο Ιστορία της Αντίστασης, τόμος 4^{ος}, εκδ. Αυλός, 1979, σελ. 1553:

« Συνοψίζοντας το έργο [της Ε.Α.] στα 1942-44, μπορούμε να πούμε ότι:

- 1) Οργάνωσε και εξύψωσε αγωνιστικά τον τύπο και ανθρωπιστικά τη συνείδηση του Έλληνα και της Ελληνίδας...
- 2) Οργάνωσε εκατοντάδες λαϊκά και παιδικά συσσίτια.

- 3) Ίδρυσε 679 λαϊκά ιατρεία, 73 λαϊκά νοσοκομεία, 90 λαϊκά αναρρωτήρια, 1253 λαϊκά φαρμακεία.
 4) Εξόπλισε αντάρτικα νοσοκομεία με όλα τα στοιχειώδη εργαλεία και άλλα μέσα.
 5) Αποκατέστησε προσωρινά με στέγη 471.650 πυροπαθείς
 6) Για τους πυροπαθείς ίδρυσε 1080 κέντρα συσσιτίων.
 7) Καλλιέργησε και έσπειρε κτήματα θυμάτων και ανταρτών...
 8) Στα παλικάρια του ΕΛΑΣ έδωσε... κομμάτια μάλλινα, ζύμωσε... οκάδες αλεύρι, έπλυνε... κομμάτια ρούχα. Μετέφερε... οκάδες υλικό με ζώα ή στους ώμους...
 9) Οργάνωσε την προληπτική υγιεινή, με εμβολιασμούς, ψεκασμούς, απολυμάνσεις, καθάρισμα πηγαδιών και μολυσμένων χώρων και βοήθησε με φάρμακα ενάντια στην ψείρα και την ψώρα...».
 Τέλος αξίζει να αναφερθεί ότι ενεργό μέλος και γιατρός της Ε.Α. Σερρών υπήρξε και ο **Σπυρίδης Δημήτριος** (1903-1965), σύμφωνα και με αναφορά του Διοικητή της Διοίκησης Χωροφυλακής Σερρών (δημοσιεύεται στο Παράρτημα Β', σελ. 343), ο οποίος το 1958 εκλέχθηκε βουλευτής με την Ε.Δ.Α. [Ενιαία Δημοκρατική Αριστερά] Σερρών και το Δημοτικό Συμβούλιο Σερρών, εκτιμώντας την μεγάλη προσφορά του ως γιατρού στους κατοίκους της πόλης και της επαρχίας Σερρών, έδωσε ομόφωνα το όνομά του σε κεντρικό δρόμο των Σερρών.

Ντοκουμέντο Νο 51

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών που κοινοποιεί έγγραφο της VI Μεραρχίας περί παύσης της Στρατιωτικής διοίκησης και των Κυβερνητικών Αντιπροσώπων Αν. Μακεδονίας - Θράκης

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 11 Δεκεμβρίου 1944

Αριθ. Πρωτ. 763

ΠΡΟΣ

Τους Επάρχους Ζίχνης, Νιγρίτας, Σιντικής, Δήμαρχον Σερρών,
 Προέδρους Περιφέρειας Σερρών και Λαϊκό Τυπογραφείο

Κοινοποιούμε σε ακριβές αντίγραφο την υπ' αριθμ. 1208 / 7-12-44 Διαταγή VI Μεραρχίας, για να λάβετε γνώσι.

Ο Πρόεδρος
 του Νομαρχιακού Συμβουλίου
 Γ. Κόκκινος

ΕΛΑΣ

VI ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Αριθμ. Πρωτ. 1208

ΔΙΑΤΑΓΗ

Προς απάσας Πολιτικές, Στρατιωτικές Αρχάς
 εις την Πολιτοφυλακή Ανατ. Μακεδονίας - Θράκης

Καθιστώ γνωστό ότι κατόπιν των υπ' αριθμ. Ε.Π.Ε 2088/2-12-44 Διαταγής Γενικού Στρατηγείου ΕΛΑΣ και της υπ' αριθμ. Α.Π. 37 /3-12-44 Διαταγής Ομάδας Μεραρχιών Μακεδονίας παύονται, η υφιστάμενη Στρατιωτική Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης και οι Κυβερνητικοί Αντιπρόσωποι Μακεδονίας - Θράκης.

Κατόπιν τούτων, η μεν Πολιτική Διοίκηση καθ' άπασαν την περιοχή της Μεραρχίας θα διοικείται προσωρινώς παρά των κατά τόπους Αυτοδιοικήσεων, η δε Στρατιωτική συμπεριλαμβανόμενης και της Εθνικής Πολιτοφυλακής παρά της Μεραρχίας.

Σ.Δ. τη 7-12-44
 Δια την VI Μεραρχία
 Ν. ΣΙΓΑΝΟΣ
 Αντ/χης Πεζικού
 ΠΕΤΡΟΣ ⁽¹⁾

Αριθ. Πρωτ. 56/13/12/14

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣ ΕΙΧΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗΣ, ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ, ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΕΙΞΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣ.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΝ 12/12/14.

12/12/14 Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΣ 12/12/14 ΤΗΣ.

Handwritten signature in black ink.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

Σχόλιο: Για να γίνει αντιληπτό το περιεχόμενο της διαταγής, που αποτελεί ντοκουμέντο της τεράστιας ρήξης που επήλθε στην κοινωνία της απελευθερωμένης Ελλάδα του 1944, πρέπει να συσχετισθεί με τα παρακάτω κεντρικά γεγονότα της εποχής:

Μετά την απελευθέρωση της Ελλάδας αποφασίστηκε σε συνεννόηση με τον Γεώργιο Παπανδρέου, της κυβέρνησης του Καΐρου και του ΕΑΜ, να δημιουργηθεί Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας με τη συμμετοχή 6 υπουργών του ΕΑΜ. Αφ' ότου ξεκίνησαν οι εργασίες της νέας κυβέρνησης, με τη βοήθεια των Άγγλων που είχαν στείλει το στρατηγό **Σκόμπι** μαζί με πολλές στρατιωτικές δυνάμεις τους, αποφασίστηκε πως έπρεπε να αφοπλιστούν όλες οι απελευθερωτικές οργανώσεις και να προχωρήσουν σε δημιουργία νέου στρατού και αστυνομίας. Ωστόσο το ΚΚΕ έκρινε – διέβλεπε πως σκοπός της νέας κυβέρνησης ήταν να κυνηγήσει, με τις βρετανικές δυνάμεις, το άοπλο ΕΑΜ και να το εξαρθρώσει.

Στις **20 Νοεμβρίου** το Πολιτικό Γραφείο του ΚΚΕ, αποφάσισε να αντιδράσει στην απόφαση αυτή, διοργανώνοντας αντιβρετανικά συλλαλητήρια προσπαθώντας να πείσει την κυβέρνηση να αποσύρει τους Βρετανούς στρατιώτες επί ελληνικού εδάφους. Οι διαπραγματεύσεις ναυάγησαν στις 28 Νοεμβρίου.

Την **1η Δεκέμβρη** έντονες αντιδράσεις προκάλεσε στο ΕΑΜ/ΕΛΑΣ και το ΚΚΕ, τελεσίγραφο του στρατηγού Σκόμπι για γενικό αφοπλισμό (τόσο του ΕΛΑΣ όσο και του ΕΔΕΣ) μέχρι τις 10 Δεκέμβρη, από τον οποίο όμως θα εξαιρούνταν η Τρίτη Ελληνική Ορεινή Ταξιαρχία και ο Ιερός Λόχος με το σκεπτικό ότι ήταν το μόνο εν λειτουργία τμήμα του τακτικού Ελληνικού Στρατού το οποίο πολέμησε σε Βόρειο Αφρική και Ιταλία.

Στις **2 Δεκεμβρίου** υποβάλουν την παραίτησή τους όλοι οι υπουργοί του ΕΑΜ, που μετείχαν στην κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας του Γ. Παπανδρέου.

Στις **3 Δεκεμβρίου** του 1944 διοργανώνεται συλλαλητήριο από το ΕΑΜ στην πλατεία Συντάγματος, με αίτημα την αποχώρηση των Άγγλων στρατιωτών. Η συμμετοχή στο συλλαλητήριο ήταν μεγάλη με πάνω από 100.000 πολίτες (κάποιοι ιστορικοί ανεβάζουν αυτό τον αριθμό στις 500.000). Το συλλαλητήριο διαλύθηκε βιαίως από τις δυνάμεις ασφαλείας που άνοιξαν πυρ με πραγματικά πυρά σκοτώνοντας 30 ανθρώπους και τραυματίζοντας άλλους 148. Για το πώς ξεκίνησαν οι πυροβολισμοί υπάρχουν τρεις εκδοχές: α) πυροβόλησε η αστυνομία ακολουθώντας οδηγίες, β) πυροβόλησαν Άγγλοι ακολουθώντας οδηγίες προς εξάρθρωση του ΕΑΜ και γ) ένας από το πλήθος πυροβόλησε, αναγκάζοντας τις δυνάμεις ασφαλείας να απαντήσουν.

Στις **4 Δεκεμβρίου** μετά τις κηδείες των θυμάτων, έγινε και άλλο συλλαλητήριο που και αυτό διαλύθηκε βιαίως με νεκρούς. Ο Γεώργιος Παπανδρέου υπέβαλε την παραίτησή του η οποία δεν έγινε δεκτή από τους Άγγλους. Η σύγκρουση γενικεύτηκε καθώς ο ΕΛΑΣ αντιδρώντας στην ένοπλη καταστολή των διαδηλώσεων εισήλθε στην Αθήνα έχοντας στον έλεγχο του όλη την πόλη εκτός του κέντρου. Στο αντίθετο στρατόπεδο Έλληνες πιστοί στην κυβέρνηση Παπανδρέου και αντικομμουνιστές διαφόρων τάσεων, τάχθηκαν υπέρ των Βρετανών υπό τις διαταγές του Σκόμπι. Τις επόμενες μέρες ακολούθησαν πολλές μάχες με μεγάλες απώλειες.

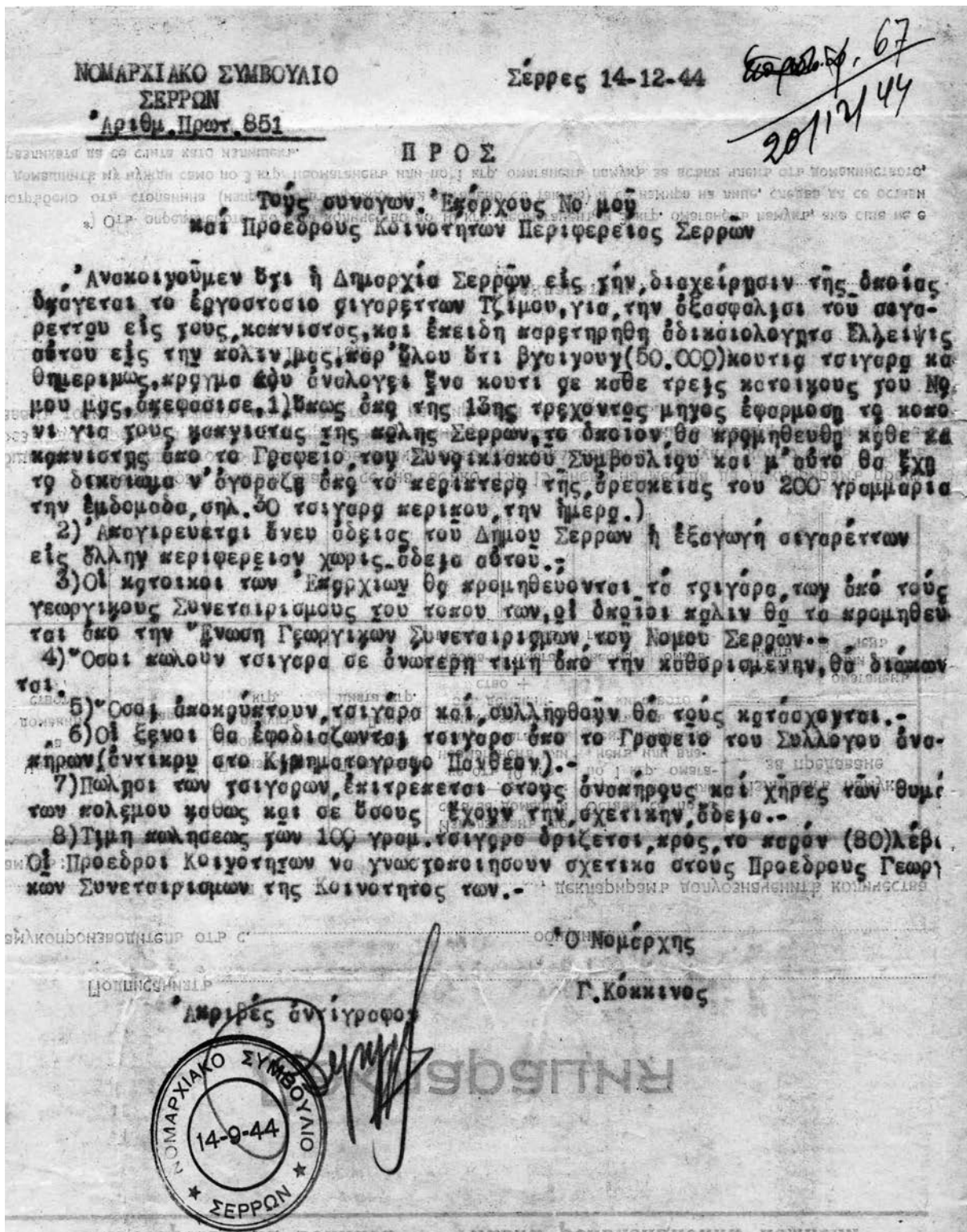
Στις **5 Ιανουαρίου** ο ΕΛΑΣ εγκαταλείπει την Αθήνα καθώς οι απώλειές του δεν του επέτρεψαν την συνέχιση του αγώνα εναντίον των βρετανικών και εγχώριων μη κομμουνιστικών δυνάμεων.

Σημείωση 1: Πρόκειται για το ψευδώνυμο του Χρήστου Μόσχου. Από το βιβλίο *Ιστορία της πόλεως των Σερρών*, του Γ. Καφταντζή, Θεσ/νίκη 1996, στη σελ. 436, διαβάζουμε: «Μόλις διалύθηκε ο Ελληνικός στρατός το Μ.Γ. [Μακεδονικό Γραφείο] του ΚΚΕ έβαλε ως κύριο μέλημα τη συγκέντρωση και απόκρυψη του εγκαταλειμμένου οπλισμού του. Και τον Αύγουστο του 1941 ήταν οργανωμένες και έτοιμες για δράση στη Μακεδονία αρκετές ομάδες, από τις οποίες τρεις στην περιοχή μας, ο “Οδυσσέας Ανδρούτσος”, ο “Αθανάσιος Διάκος” και η “Ελευθερία”.

...Η Δεύτερη ομάδα “Αθανάσιος Διάκος” με αρχηγό τον Χαλκιδιώτη έφεδρο Ανθυπολοχαγό Χρήστο Μόσχο, αργότερα επιτελή της 10ης Μεραρχίας και καπετάνιο της 6ης Μεραρχίας του ΕΛΑΣ, στις 14 Σεπτ. 1941 ανατίναξε μια γέφυρα στις Μουριές και στις 22 Σεπτ. 1941 χτύπησε σε ενέδρα γερμανικό φορτηγό αυτοκίνητο επισκευών, στην οδό Σερρών - Θεσσαλονίκης σκοτώνοντας τρεις Γερμανούς».

Ντοκουμέντο Νο 52

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών περί μέτρων προμήθειας και πώλησης των σεραϊκών τσιγάρων Τζίμου, που τα διαχειρίζεται η Δημαρχία Σερρών

ΠΡΟΣ

Τους συναγωνιστές Επάρχους Νομού
και Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών

Ανακοινούμεν ότι η Δημαρχία Σερρών εις την διαχείρησιν της οποίας υπάγεται το εργοστάσιο σιγαρέττων Τζίμου⁽¹⁾, για την εξασφάλισι του σιγαρέττου εις τους καπνιστάς και επειδή παρετηρήθη αδικαιολόγητα έλλειψις αυτού εις την πόλιν μας, παρ' όλου ότι βγαίνουν 50.000 κουτιά τσιγάρα καθημερινώς, πράγμα που αναλογεί ένα κουτί σε κάθε τρεις κατοίκους του Νομού μας, απεφάσισε:

1) όπως από 13^{ης} τρέχοντος μηνός εφαρμόση το κουπόνι για τους καπνιστάς της πόλης Σερρών, το οποίον θα προμηθευθή κάθε καπνιστής από το γραφείο του Συνοικιακού Συμβουλίου και μ' αυτό θα έχη το δικαίωμα να αγοράζη από το περίπτερο της αρεσκείας του 200 γραμμάρια την εβδομάδα, δηλ. 30 τσιγάρα περίπου την ημέρα.

2) Απαγορεύεται άνευ αδείας του Δήμου Σερρών η εξαγωγή σιγαρέττων εις άλλην περιφέρειαν χωρίς άδεια αυτού.

3) Οι κάτοικοι των Επαρχιών θα προμηθεύονται τα τσιγάρα των από τους Γεωργικούς Συνεταιρισμούς του τόπου των, οι οποίοι πάλιν θα τα προμηθεύονται από την Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών του Νομού Σερρών.

4) Όσοι πωλούν τσιγάρα σε ανώτερη τιμή από την καθορισμένην, θα διώκωνται.

5) Όσοι αποκρύπτουν τσιγάρα και συλληφθούν θα τους κατάσχονται.

6) Οι ξένοι θα εφοδιάζωνται τσιγάρα από το Γραφείο του Συλλόγου Αναπήρων (αντίκρυ στο Κινηματογράφο Πάνθεον).

7) Πώλησι των τσιγάρων επιτρέπεται στους αναπήρους και χήρες των θυμάτων πολέμου καθώς και σε όσους έχουν την σχετικήν άδεια.

8) Τιμή πωλήσεως των 100 γραμ. τσιγάρα ορίζεται, προς το παρόν, 80 λέβα.

Οι Πρόεδροι Κοινοτήτων να γνωστοποιήσουν σχετικά στους Προέδρους Γεωργικών Συνεταιρισμών της Κοινότητος των.

Ο Νομάρχης

Γ. Κόκκινος

Σημείωση 1: Ο Τζίμος Βασίλειος, που γεννήθηκε το 1877, στο Δοξάτο Δράμας, και ήταν εκτιμητής καπνών απέκτησε με τη γυναίκα του Αικατερίνη τρία παιδιά: α) τον Κωνσταντίνο, που γεννήθηκε το 1904, β) τον Δημήτρη (Τάκη) που γεννήθηκε το 1906 και γ) την Άννα, που γεννήθηκε το 1912. Στα επίσημα πρακτικά του Δήμου Σερρών του 1944, επίσημα ιδιοκτήτης του εργοστασίου σιγαρέτων, που είχε την ονομασία «Μακεδονία», φέρεται ο Κων/νος Τζίμος (Βλέπε φίρμα του εργοστασίου στο Παράρτημα Β', σελ. 318), αλλά από προφορικές μαρτυρίες ιδιοκτήτες φέρονται τα δύο αδέρφια Κων/νος και Δημήτρης. Η έναρξη της λειτουργίας του εργοστασίου πιθανολογείται τέλη δεκαετίας του 1920 με αρχές του 1930.

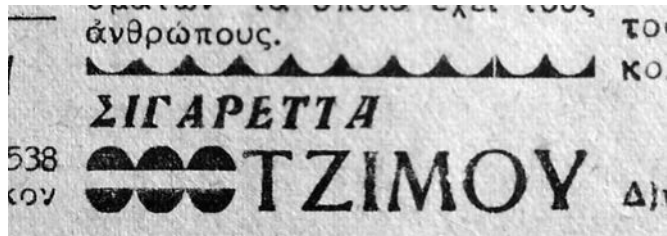
Το 1941 επιτάσσεται από τις Βουλγαρικές Αρχές κατοχής και αρχίζει να λειτουργεί βγάζοντας τα τσιγάρα με την ονομασία Πομπένα (Νίκη) σε ανάμνηση προφανώς της προσπάθειάς τους για ενσωμάτωση της Ανατολ. Μακεδονίας – Θράκης στον Βουλγαρικό κράτος.

Στις 14 Σεπτεμβρίου 1944 εγκαταλείπεται υπό καθεστώς πανικού το εργοστάσιο από την Βουλγαρική διαχείριση των Άμπωφ και Σία.

Στις 27 Σεπτεμβρίου 1944 με απόφαση επιτροπής του Πατριωτικού Μετώπου, την οποία υπογράφουν οι Θ. Καντάς και Ποπώφ (Πολιτικός υπεύθυνος του Πατριωτικού Μετώπου Βουλγαρίας στις Σέρρες), αλλάζει η ειδική ταινία φορολογίας των τσιγάρων και τα έσοδα θα εισπράττονται από τον ταμία της πόλης αντί για το Βουλγαρικό κράτος. (δες απόφαση στο Παράρτημα Β', σελ. 318)

Στις 29 Σεπτεμβρίου 1944 ο πληρεξούσιος των Αμπελών και Σία, Πέτερ Χατζηντέλεφ, παραδίδει το εργοστάσιο στην Επιτροπή Ελέγχου του δήμου Σερρών. Από τον έλεγχο που πραγματοποιείται εντός του εργοστασίου ευρίσκονται: α) στο χρηματοκιβώτιο ποσό 183.006 λέβα, από τα οποία τα 129.066 διατίθενται για μισθούς εργαζομένων, επιχορηγήσεις και πληρωμή αξίας ρεύματος και τα απομείναντα 53.940 λέβα στο ταμείο του Δήμου, β) τσιγάρα αξίας 806.856 λέβα που περιέχονται στο δημοτικά ταμείο ως δημοτικά έσοδα. (απόφαση Δ.Σ. υπ' αριθμ 50 της 23-10-1944).

Στις 11 Οκτωβρίου 1944 με την απόφαση αριθμός 37, το Δημοτικό Συμβούλιο Σερρών εγκρίνει να αποδοθεί το εγκαταλελειμμένο εργοστάσιο σιγαρέτων εις τον πληρεξούσιο του ιδιοκτήτη Κ. Τζίμου, Γεώργιο Τσάμη, ιατρό (και γαμπρό των δύο αδελφών Τζίμου, αφού είχε παντρευτεί την αδελφή τους Άννα), με την υποχρέωση να μεριμνά για τη χρηματοδότηση της επιχείρησης, την καλή και ομαλή λειτουργία αυτής και γενικά την εξασφάλιση της παραγωγής σιγαρέτων και διορίζει επιτροπή από τους: Χατζηγαβριηλίδη Νικηφόρο, Βερβερίδου Μαργαρίτα, Σιδέρη Ασπασία, Εμμανουηλίδη Κώστα και Βήκα Στέφανο, η οποία θα έχει τα δικαιώματα του ελέγχου, της φορολογίας των σιγαρέτων και της εισπράξεως του αντιτίμου αυτής, όπως και κάθε άλλου ζητήματος αναγομένου στη φορολογία των σιγαρέτων. (Δίπλα διαφήμιση των σιγαρέτων Τζίμου στην εφημερίδα «Σερραϊκόν Βήμα» το Δεκέμβριο του 1948).

Στις 6 Νοεμβρίου 1944 με την απόφαση 68, το Δημοτικό Συμβούλιο Σερρών, εγκρίνει να περιέλθει το εργοστάσιο σιγαρέτων «Μακεδονία» ιδιοκτησίας Τζίμου, υπό τον απόλυτο έλεγχο του Δήμου Σερρών, με το αιτιολογικό ότι ο διαχειριστής του Τσάμης δεν κρατούσε λογιστικά βιβλία, ισχυριζόταν ότι υπέστη ζημιές και η καθημερινή παραγωγή τσιγάρων μειωνόταν.

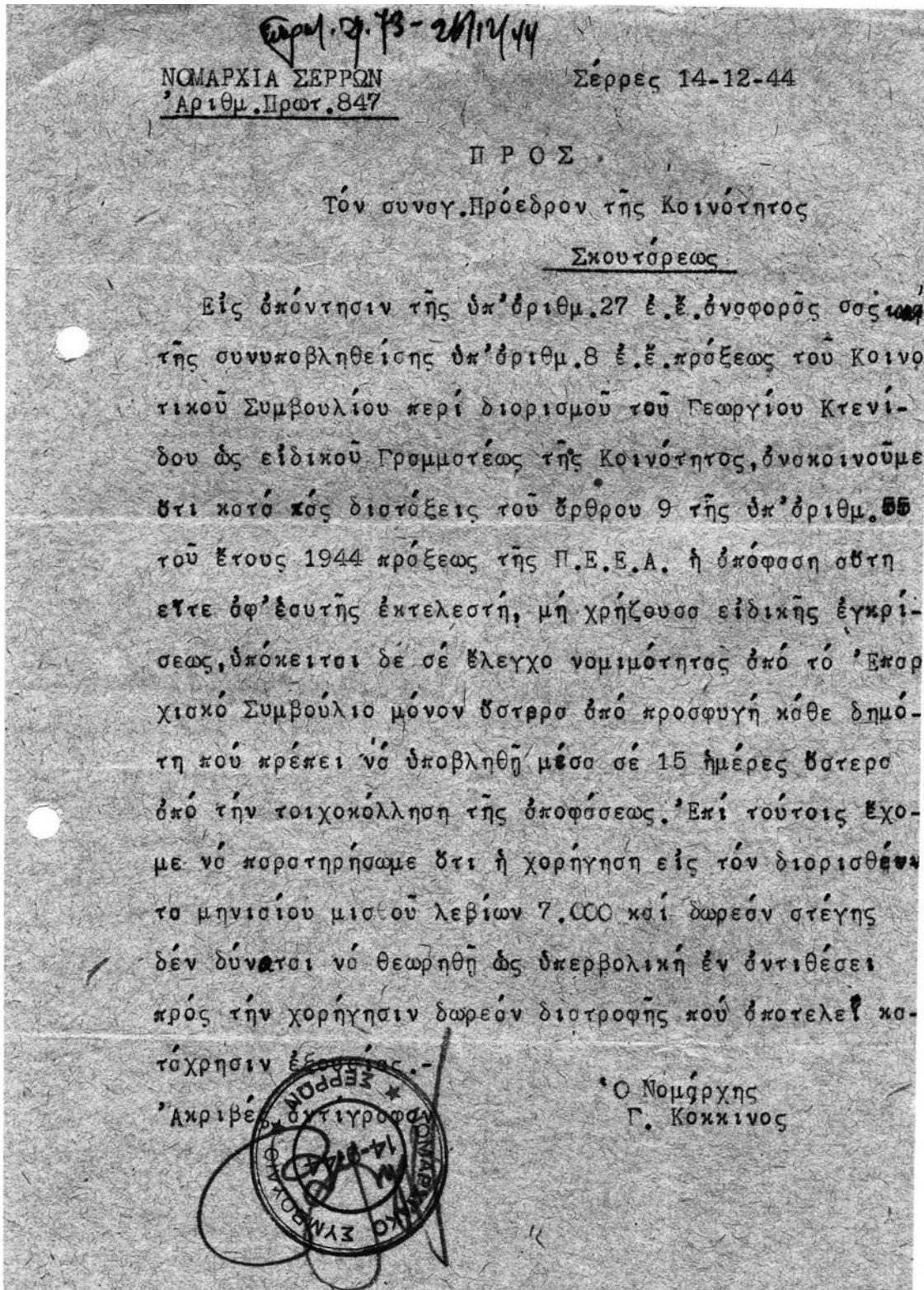
Μετά το τέλος της Δημαρχίας Καντά, το εργοστάσιο επανέρχεται στους αρχικούς ιδιοκτήτες οι οποίοι το λειτουργούν μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1950 οπότε και κλείνει οριστικά.

Το εργοστάσιο λειτουργούσε στην γωνία των σημερινών οδών Χατζηπανταζή και Αλ. Παναγούλη (διπλανή φωτογραφία), παρήγαγε φίλτρα τσιγάρα σε κούτες των 100 τεμαχίων και το σύνολο του προσωπικού (εργάτες, διοικητικοί, επόπτες, καθαρίστριες, φύλακες κ.τ.λ.) έφθανε περίπου τα 100 άτομα.

Ντοκουμέντο Νο 53

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τον Πρόεδρο Κοινότητας Σκουτάρεως
περί διορισμού ειδικού Γραμματέα στην Κοινότητα

Π Ρ Ο Σ

Τον συναγωνιστήν Πρόεδρον της Κοινότητος

Σκουτάρεως

Εις απάντησιν της υπ' αριθμ. 27 ε.έ. αναφοράς σας και της συνυποβληθείσης υπ' αριθμ. 8 ε.έ. πράξεως του Κοινοτικού Συμβουλίου, περί διορισμού του Γεωργίου Κτενίδου, ως ειδικού Γραμματέως της Κοινότητος, ανακοινούμεν ότι κατά τας διατάξεις του άρθρου 9 της υπ' αριθμ. 55 του έτους 1944 πράξεως της Π.Ε.Ε.Α.⁽¹⁾, η απόφαση αυτή είτε [ενν. είναι] αφ' εαυτής εκτελεστή, μη χρήζουσα ειδικής εγκρίσεως, υπόκειται δε σε έλεγχο νομιμότητος από το Επαρχιακό Συμβούλιο μόνον ύστερα από προσφυγή κάθε δημότη, που πρέπει να υποβληθή μέσα σε 15 ημέρες, ύστερα από την τοιχοκόλληση της αποφάσεως.

Επί τούτοις έχομε να παρατηρήσωμε ότι η χορήγηση εις τον διορισθέντα μηνιαίου μισθού λεβίων 7.000 και δωρεάν στέγης δεν δύναται να θεωρηθεί ως υπερβολική εν αντιθέσει προς την χορήγησιν δωρεάν διατροφής που αποτελεί κατάχρησιν εξουσίας⁽²⁾.

Ο Νομάρχης

Γ. Κόκκινος

Σημείωση 1: Η Π.Ε.Ε.Α. (Πολιτική Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης) ιδρύθηκε στο χωριό της Ευρυτανίας Βίνιανη στις 10 Μάρτη 1944, με πρόεδρο το στρατηγό Ευριπίδη Μπακιριτζή. Λίγο αργότερα, στις 18-4-44, διευρύνθηκε με πρόεδρο τον καθηγητή Συνταγματικού Δικαίου, **Αλέξανδρο Σβώλο** και αντιπρόεδρο τον **Ευρ. Μπακιριτζή**, γραμματέα της Δικαιοσύνης τον **Ηλία Τσιριμώκο**, των Στρατιωτικών τον **Εμμανουήλ Μάντακα**, γραμματέα Εσωτερικών τον **Γιώργη Σιάντο**, γραμματέα της Συγκοινωνίας τον **Νικόλαο Ασκούτση**, γραμματέα Οικονομικών τον **Άγγελο Αγγελόπουλο**, γραμματέα Υγείας τον **Πέτρο Κόκκαλη**, γραμματέα Γεωργίας τον **Κώστα Γαβριηλίδη** και Εθνικής Οικονομίας τον **Σταμάτη Χατζήμπεη**. Το Εθνικό Συμβούλιο («Βουλή του Βουνού» χαρακτηρίστηκε), αποτελέστηκε από εθνοσυμβούλους που εκλέχτηκαν με ιδιότυπες εκλογές που διεξήχθησαν σ' όλη την επικράτεια. Επίσης συμμετείχαν και βουλευτές της Βουλής των Ελλήνων που αναδείχτηκαν απ' τις εκλογές της 16-1-1936 και διέλυσε η βασιλομεταξική δικτατορία της 4ης Αυγούστου. Από τις εκλογές που η Π.Ε.Ε.Α. προκήρυξε για το τελευταίο δεκαήμερο του Απρίλη του '44 (στις οποίες ψήφισαν 1.800.000 άντρες και γυναίκες άνω των 18, σε ελεύθερες, ημικατεχόμενες και κατεχόμενες περιοχές της χώρας, μέσα σε συνθήκες απίστευτων διώξεων από τον κατακτητή), εκλέχτηκαν 180 εκπρόσωποι για την πρώτη συνεδρίαση του Εθνικού Συμβουλίου, που πραγματοποιήθηκε στις Κορυσχάδες, από τις 14 έως τις 27 Μάη του ίδιου χρόνου. Πήραν μέρος πολίτες που ανήκαν στο ΚΚΕ, στο Αγροτικό Κόμμα Ελλάδας, στο Σοσιαλιστικό Κόμμα, στο Σοσιαλεργατικό, στη Δημοκρατική Ένωση, στην Ένωση της Λαϊκής Δημοκρατίας, στο Κόμμα των Αριστερών Φιλελευθέρων, στο Μεταρρυθμιστικό Κόμμα, όπως και ανεξάρτητοι.

Σημείωση 2: Με το έγγραφο αυτό πληροφορούμαστε ότι οι πράξεις της τοπικής Αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με την υπ' αριθ. 55 απόφαση της Π.Ε.Ε.Α. «Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης», ελέγχονταν μόνο για τη νομιμότητά τους από το Επαρχιακό Συμβούλιο μετά από προσφυγή σ' αυτό ενός δημότη. Άρα πολύ σωστά ο Νομάρχης ενημερώνει τον Πρόεδρο ότι, από τη στιγμή που μάλλον δεν υπάρχει εμπρόθεσμη προσφυγή δημότη, είναι νόμιμη η πρόσληψη ειδικού γραμματέα στην Κοινότητα Σκουτάρεως. Όμως, αφού του κοινοποιήθηκε η απόφαση διορισμού, σχολιάζοντάς την, προχωρεί στην πολιτική εκτίμηση ότι η χορήγηση δωρεάν διατροφής αποτελεί «**κατάχρηση εξουσίας**». Δεν γνωρίζουμε αν αντιμετωπίστηκε και από ποιους αυτή η «κατάχρηση εξουσίας», όμως είναι η πρώτη έγγραφη διαφωνία και άσκηση αρνητικής κριτικής από τη Δευτεροβάθμια προς την Πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση, σε διάστημα μόλις 2,5 μηνών ζωής και με δεδομένο ότι τα όργανα είχαν συμπίπτουσες πολιτικοϊδεολογικές αντιλήψεις.

Ντοκουμέντο Νο 54

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών που κοινοποιεί έγγραφο της Διοικητικής Επιτροπής
περί ανάληψης της πολιτικής διοίκησης Αν. Μακεδονίας - Θράκης

φιλ. Αρχ. 75 26/1/44

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ
Αρ. Πρωτ. 840

Σέρρες 14-12-1944

Πρός
Τούς συγγνωμιστάς **Επαρχούς, Δήμαρχον Σερρών**
και Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών
Λαϊκών Επιτροπών Σερρών
(Λαϊκά Δικαστήρια δια των Προέδρων Κοινοτήτων)

Κοινοποιούμεν κατωτέρω τήν υπ' αριθ. Ι της 9 Δεκεμβρίου 1944
Εγκύκλιον τής προσωρινής Διοικητικής Επιτροπής Ανατολικής Μακεδονίας και
Θράκης ίνα λάβετε γνώσιν.

Ο Νομάρχης
Γ. Κόκκινος

Ακριβές αντίγραφο

	<p style="text-align: center;">Αριθ. Ι Προς Τά Νομαρχιακά Συμβούλια Σερρών, Δράμας, Καβάλας, Ροδόπης και Ξερρών</p> <p style="text-align: center;">Συγγνωμιστάς</p> <p>Υστερα από τήν Λικοταξία των αντιπροσώπων τής Έκνομης Κυβέρνη- σης οι Έθνικοαπελευθερωτικές Οργανώσεις, τά Δημοκρατικά Κόμματα, όλες οι Λαϊκές Οργανώσεις και οι Αυτόδιοικήσεις μας εξέλεξαν προσωρινή Διοι- κητική Επιτροπή Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης.</p> <p>Αναλαμβάνοντας τήν Πολιτική Διοίκηση τής Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης καλούμε όλες τας Τοπικές Αυτόδιοικήσεις νά συνεχίσουν τό άνοικοδομητικό τους έργο και νά εννεύουν τίς προσπάθειες των γιά τήν επίλυσι των ζητημάτων του πολυβασανιομένου λαού τής κεριοχ ής μας.</p> <p>Η παρούσα νά κοινοποιηθί στά Δημοτικά και Κοινοτικά Συμβούλια αδελές τίς Λαϊκές Επιτροπές και τά Λαϊκά Δικαστήρια.-</p> <p style="text-align: right;">Η Διοικητική Επιτροπή Τάκης Γρίμπας Νίκος Μουτεσίδης Σωτήρης Σουκαράς</p>
--	---

ΠΡΟΣ

Τους συναγωνιστές Επάρχους Νομού, Δήμαρχον Σερρών και
Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών, Λαϊκόν Επίτροπον Σερρών
(Λαϊκά Δικαστήρια διά των Προέδρων Κοινοτήτων)

Κοινοποιούμεν κατωτέρω την υπ' αριθμ. 1 της 9 Δεκεμβρίου 1944 εγκύκλιο της προσω-
ρινής Διοικητικής Επιτροπής Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, ίνα λάβητε γνώσιν

Ο Νομάρχης
Γ. Κόκκινος

[ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΝΑΤΟΛ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ]

[Καβάλα 9-12-1944]

Αριθμ. 1⁽¹⁾

Προς

Τα Νομαρχιακά Συμβούλια
Σερρών, Δράμας, Καβάλλας, Ροδόπης και Έβρου

Συναγωνιστές

Ύστερα από τη λιποταξία των αντιπροσώπων της έκνομης Κυβέρνησης, οι Εθνικοα-
πελευθερωτικές Οργανώσεις, τα Δημοκρατικά Κόμματα, όλες οι Λαϊκές Οργανώσεις και
οι Αυτοδιοικήσεις μας εξέλεξαν προσωρινή Διοικητική Επιτροπή Ανατολικής Μακεδονίας
και Θράκης⁽²⁾.

Αναλαμβάνοντας την Πολιτική Διοίκηση της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης κα-
λούμε όλες τας Τοπικές Αυτοδιοικήσεις να συνεχίσουνε το ανοικοδομητικό τους έργο και
να εντείνουν τις προσπάθειες των για την επίλυσι των ζητημάτων του πολυβασανισμένου
λαού της περιοχής μας.

Η παρούσα να κοινοποιηθή στα Δημοτικά και Κοινοτικά Συμβούλια, σ' όλες τις Λαϊ-
κές Επιτροπές και τα Λαϊκά Δικαστήρια.

Η Διοικητική Επιτροπή
Τάκης Γρίμπας
Νίκος Μουτεσιδής
Σωτήρης Σουκαράς⁽²⁾

Σημείωση 1: Πρόκειται για το πρώτο έγγραφο της Διοικητικής Επιτροπής (Δ.Ε.) Ανατολικής Μακε-
δονίας - Θράκης με το οποίο προσπαθεί η Δ.Ε. να εξηγήσει τους λόγους της θεσμοθέτησής της και
ανακοινώνεται η συγκρότηση - λειτουργία της.

Σημείωση 2: Σύμφωνα με το διπλανό απόκομμα που
προέρχεται από την Εφημερίδα «Λαϊκή Φωνή» (όργανο
του γραφείου περιοχής Μακεδονίας του ΚΚΕ, της
25-12-1944), συμπεραίνουμε ότι όλες οι Δ.Ε. των περιφε-
ρειών, διορίστηκαν από την Π.Ε.Ε.Α., αμέσως μετά την
έναρξη των Δεκεμβριανών γεγονότων και αναλαμβά-
νουν «όλες τις δικαιοδοσίες και αρμοδιότητες στη διοί-
κηση και διαχείριση των πολιτικών υποθέσεων και ζη-
τημάτων» της κάθε περιφέρειας, υποκαθιστώντας με
τον τρόπο αυτό τις Κυβερνητικές αντιπροσωπείες των
αντίστοιχων περιφερειών.

Σημείωση 3: Ο Σωτήρης Σουκαράς (Ακροναυπλιώτης)

υπήρξε εκπαιδευτικός από την Αθήνα και εκλεγμένο μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ
στο 7^ο και 8^ο συνέδριό του. Πιο συγκεκριμένα, διαβάζουμε από το Ριζοσπάστη της 9 Γενάρη 2005:
«Στο 7^ο Συνέδριο του ΚΚΕ, που πραγματοποιήθηκε από 1 έως 6 Οκτωβρίου του 1945, στην αίθουσα
του κινηματοθεάτρου ΤΙΤΑΝΙΑ της οδού Πανεπιστημίου, εκλέχτηκε νέα Κεντρική Επιτροπή, με
Γενικό Γραμματέα τον Ν. Ζαχαριάδη και για πρώτη φορά Κεντρική Επιτροπή Ελέγχου». Στη νέα
αυτή Κεντρική Επιτροπή εκλέχτηκε ως μέλος της και ο Σωτήρης Σουκαράς. Επίσης από το «clubs.

pathfinder.gr» διαβάζουμε: «Ένα από τα πιο σημαντικά και πιο πολυσυζητημένα σώματα του ΚΚΕ στην περίοδο του εμφυλίου πολέμου είναι η 3η Ολομέλεια της ΚΕ του Κόμματος, που συνήλθε το Σεπτέμβριο του 1947. Πρόκειται για την Ολομέλεια που επικύρωσε τη μετατόπιση του κέντρου βάρους της κομματικής δουλειάς στην ένοπλη δράση. Το ένα τμήμα συνήλθε στο εξωτερικό, στις 11 και 12 Σεπτέμβριο του 1947, με τη συμμετοχή μελών της ΚΕ που βρίσκονταν στο εξωτερικό και στο βουνό. Στο τμήμα αυτό (που ονομάστηκε κλιμάκιο Ελεύθερης Ελλάδας) πήραν μέρος: Ο Ν. Ζαχαριάδης, ο Γ. Ιωαννίδης, ο Μ. Βαφειάδης, ο Α. Στρίγκος, ο Π. Ρούσος και ο Γ. Ερυθριάδης. ... Το άλλο τμήμα της ΚΕ συνήλθε στην Αθήνα, στις 27 Σεπτέμβριο 1947 με τη συμμετοχή μελών της που βρίσκονταν εκεί. Πήραν μέρος τα εξής μέλη της ΚΕ: Στέργιος Αναστασιάδης, Χρύσα Χατζηβασιλείου, Μήτσος Βλαντάς, Παναγιώτης Μαυρομάτης, Κώστας Καραγιώργης, **Σωτήρης Σουκαράς** και Αχιλλέας Μπλάνας». Επίσης ο Διονύσης Γεωργιάτος, στο Ριζοσπάστη της 17 Ιούλη 2005, στο άρθρο του «Το νησί των πολιτικών εξορίστων», γράφει: «... Τα μάτια έχουν βουρκώσει και περνούν από μπροστά μου θαμπά μια σειρά Αϊ – Στρατήτες [εξόριστοι στο Νησί Αϊ Στράτης], της παλιάς ηρωικής φρουράς, που είχα την τύχη να τους γνωρίσω, Δημήτρης Γληνός, Κώστας Βάρναλης, Χρίστος Κανάκης, Αλέκος Βασιλάκης, Μιλτιάδης Ζαχαράτος, Στέλιος Παπαδομιχελάκης, Μανώλης Σιγανός, Γιάννης Λίππας, Γιώργης Καζάκος, Τοκαλής Ορθόδοξος, Κώστας Σπηλιώπουλος, Βάσος Γεωργίου, Μήτσος Μαλαγαρδής, **Σωτήρης Σουκαράς**, Παντελής Καρακίτσης και τόσο άλλοι, που έδωσαν τη ζωή τους για το καλό του λαού, για το σοσιαλισμό...». Τέλος στο Ριζοσπάστη της Κυριακής 16 Γενάρη 2005, διαβάζουμε: «Τον Αύγουστο του 1961 στην Τσεχοσλοβακία διεξήχθησαν οι εργασίες του 8ου Συνεδρίου του ΚΚΕ. Το 8ο Συνέδριο εξέλεξε νέα Κεντρική Επιτροπή της οποίας τακτικό μέλος ήταν ο **Σουκαράς**».

Ντοκουμέντο Νο 55

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών περί αποστολής στην Επιτροπή Διαχείρισης και Προστασίας Καπνού Αν. Μακεδονίας - Θράκης, καταστάσεων με ποσότητες καπνών που διαθέτουν οι καπνοπαραγωγοί των Κοινοτήτων

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 16-12-1944

Αριθμ. Πρωτ. 895

ΠΡΟΣ

Κατεπεύγουσα

Τα Επαρχιακά Συμβούλια Σιντικής, Φυλλίδος και Βισαλτίας,
Δήμον Σερρών και τα Κοινοτικά Συμβούλια Επαρχίας Σερρών

Κατόπιν του από 13/12/44 εγγράφου της Επιτροπής Διαχειρίσεως και Προστασίας Καπνού Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, εδρευούσης εν Καβάλλα, παρακαλούμεν όπως άμα λάβητε την παρούσαν και χωρίς αναβολή καταρτίσετε και αποστείλετε το αργότερον μέχρι τέλους Δεκεμβρίου ε.έ. απ' ευθείας εις την εν λόγω Επιτροπήν, καταστάσεις καπνών της νέας εσοδείας που διαθέτουν οι καπνοπαραγωγοί, αντίγραφα των οποίων θα αποστείλετε και σε μας ταυτόχρονα.

Αι καταστάσεις αυταί χρειάζονται προκειμένου να καταρτισθή γενική στατιστική των διαθεσίμων καπνών της νέας εσοδείας, στην οποία πάλι θα βασισθούν αι σχετικές ενέργειαι της Επιτροπής, διά την χορήγησιν πλασματικών δανείων, τσουλιών, πετρελαίου κλπ. και για την μελέτην και ενημέρωσιν της καπναγοράς.

Επίσης θα συντάξητε κατάστασιν ξεχωριστήν για τους καπνοπαραγωγούς που δεν μπορούν μόνοι των να πασταλιάσουν και δεματοποιήσουν τα καπνά των, προκειμένου να μελετηθή ο τρόπος αποστολής ειδικών καπνεργατών με πληρωμή των ημερομισθίων από την Επιτροπή Διαχείρισης και Προστασίας Καπνού, για λογαριασμόν των καπνοπαραγωγών εκείνων που θα δηλώσουν υπεύθυνα, ότι αποδέχονται την άποψιν αυτήν και εξασφαλίζουν κατάλυμα και διατροφήν των εργατών.

Κοινοποιείται

1) Επιτροπήν Διαχειρίσεως και Προστασίας Καπνών
Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης

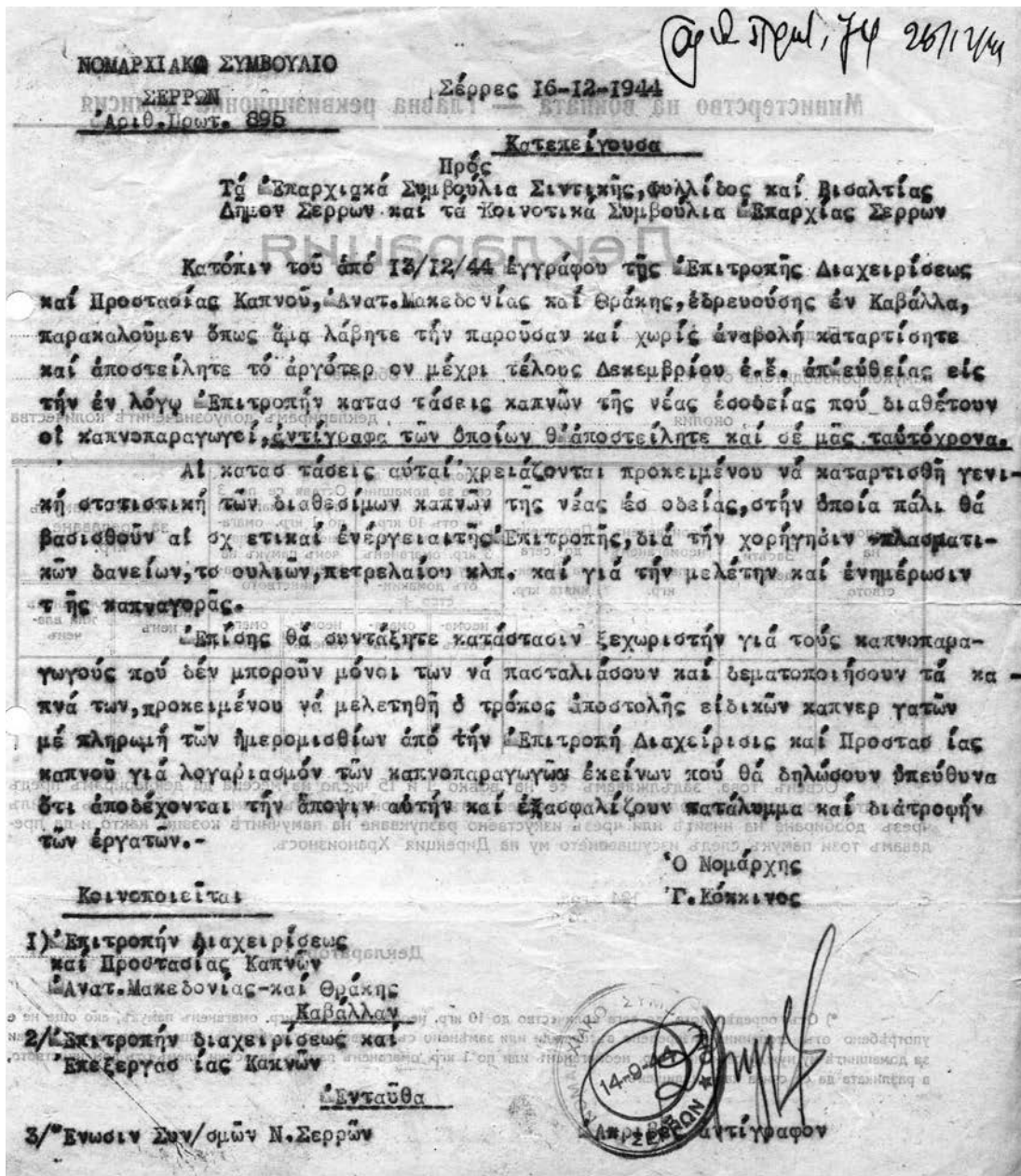
Καβάλλαν

Ο Νομάρχης

2) Επιτροπήν Διαχειρίσεως και Επεξεργασίας Καπνών
Ενταύθα

Γ. Κόκκινος

3) Ένωσιν Συν/σμων Ν. Σερρών

Ντοκουμέντο Νο 56

Έγγραφο του Επιθεωρητή Στοιχειώδους Εκπαίδευσης Σερρών
 περί της λειτουργίας του σχολείου Σκουτάρεως

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Ν. ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 16-12-1944

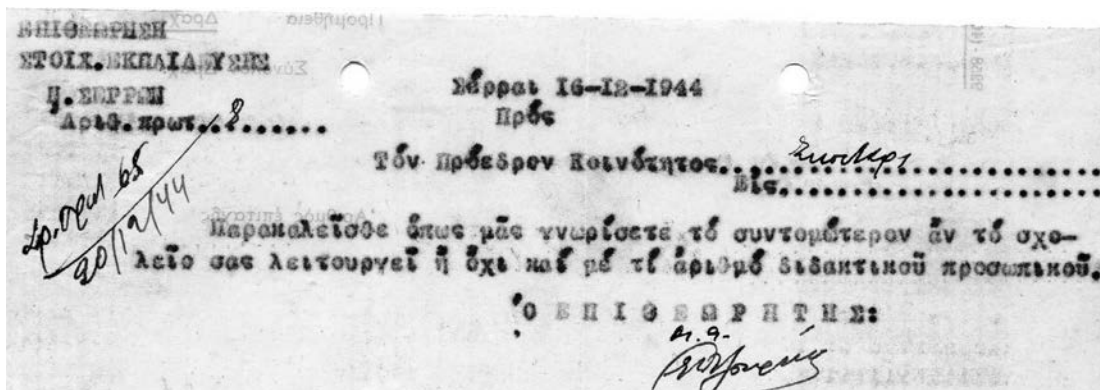
Αριθμ. Πρωτ. 8

Π ρ ο ς

τον Πρόεδρον Κοινότητος Σκούταρι

Παρακαλείσθε όπως μας γνωρίσετε το συντομότερον, αν το σχολείο σας λειτουργεί ή όχι και με τι αριθμό διδακτικού προσωπικού.

Ο ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ α.α. (υπογραφή)

Ντοκουμέντο Νο 57

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς την Ένωση Γεωργικών Συν/σμών Ν. Σερρών
περί έγκαιρης ενημέρωσής του σε πράξεις ανταλλαγής γεωργικών προϊόντων

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 18 - 12 - 1944

Αριθμ. Πρωτ. 936

ΠΡΟΣ

Την Ένωσιν Γεωργικών Συν/σμών Νομού Σερρών

Ενταύθα

Παίρνοντας αφορμή από το γεγονός ότι η Ένωσις Γεωργικών Συν/σμών Νομού Σερρών αντάλλαξε σιτάρι με λάδι στην Καβάλλα, χωρίς προηγουμένως να μας γνωρίση για να ενημερωθούμε πάνω στην πράξη της αυτή, παρακαλούμε στο εξής να μην προβαίνετε σε καμιά περίπτωση και να ενεργήτε οποιαδήποτε πράξη, ιδιαίτερα πράξεις που έχουν γενική και μεγάλη σημασία για ολόκληρο το Νομό μας, του οποίου έχουμε την ανώτερη εποπτεία, σύμφωνα με τον Κώδικα της Αυτοδιοίκησης, χωρίς προηγουμένως να λάβωμεν ημείς γνώση.

Σε αντίθετη περίπτωση, όπως η παραπάνω ενέργεια της Ενώσεως Γεωργικών Συν/σμών Νομού Σερρών, παύει να υπάρχει συντονισμός ενεργειών και ενημέρωμα της ανώτερης εποπτείας του Νομού, πράγμα [που] όπως αντιλαμβάνεσθε, βλάπτει την αυτοδιοίκηση γενικά.

Παρακαλούμε στο εξής να έχετε υπ' όψιν σας το πνεύμα της παρούσης μας, με την πεποίθηση ότι ενεργούντες κατ' αυτόν τον τρόπον συνεισφέρετε στην πραγματοποίηση των σκοπών της Αυτοδιοίκησης.

Η παρούσα που κοινοποιείται στις υπηρεσίες της αρμοδιότητος του Νομαρχιακού Συμβουλίου, έχει και γι' αυτές την ίδια ισχύ, για τους παραπάνω λόγους που εκθέτουμε και παρακαλούνται να την έχουν υπ' όψει τους και να συμμορφωθούν πληρέστατα μ' αυτήν.

Επαναλαμβάνομεν πως ο σκοπός της απαιτήσεώς μας δεν έχει [να κάνει με] λόγους ελέγχου και έγκρισις κάθε πράξης των υπηρεσιών της αρμοδιότητος μας, αλλά αποκλειστικός σκοπός μας είναι να ενημερώνεται η ανώτερη αρχή της Αυτοδιοίκησης και κατ' αυτόν τον τρόπο να συντονίζομεν όλες τις ενέργειες που αφορούν τα ζωτικά ζητήματα του Νομού μας.

Παρακαλούμε να μας αναφέρετε λήψη και εκτέλεση της παρούσης.

Κοινοποιείται

- 1) Έπαρχος Νομού Σερρών
- 2) Δήμο Σερρών
- 3) Προέδρους Κοινοτήτων Περιφ. Σερρών
- 4) Επιτροπή Επισιτισμού Σερρών
- 5) Γεωργική Υπηρεσία Ν. Σερρών
- 6) Ε.Τ.Υ.Ε.Μ.
- 7) Δασαρχείο Σερρών
- 8) Επιτροπή Συντονισμού Καβάλλας

Ο πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου
κ.α.α.

Λ. Βοζίκης

#18 8/14 Έως ολοκλήρωσης αρ. 72/2/12/44

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - Σέρρες 16 Δεκεμβρίου 1944

Αριθμ. Πρωτ. 936

ΠΡΟΣ

Κατ'εξουσιοδότηση Γεωργικών Συν/μών Νομού Σερρών

ΡΗΠΙΒΡΒΓΚΕΠ Εντεύχο

Βοήθοντες θερμή υπό το γεγονός ότι η Ένωσις Γεωργ. Συν/μών Νομού Σερρών υπελάμβανε ειδομε λοδί, στην κοβόλλο χωρίς προηγουμένως να μας γνωρίσει για να ενημερωθώμε κομψ στην πρσση της υπόη, προεκολλούμε, στο εξής να μην προβαίνετε σε κομψο περιποίηση για να ενεργήτε διοικητικότε πρσση, ιδιοιότερο αρθείς, κομψ. Έχουν, γενική και μεγάλη σημασία για ελκον, η-ρο το κομψο μας του Νομού έχουν την άνωτερη, διατάξιο συμφωνία με τον κο-οικο της Αυτοδιοίκησης, χωρίς προηγουμένως να λαβώμεν, ημεί, γνώση.

Σε αντίθετη περιποίηση διακ, η προσηνω ενεργεία της Ένωσεως, Γεωργικά Συνεταιρισμών Νομού Σερρών, να εί να διορχή συντονισμός ενεργειών και ε-νεργειών της άνωτερης, Κολλίας, του Νομού, προημιο διακ, εντυλιμβοντάσε βλασκει την αυτοδιοίκηση γενικά.

Προεβαίνουμε, στο εξής, να έχετε δε, δύνη, οα, το πνεύμο της κοροήσης μας με την εκοκίσηση ότι ενεργώμετε μετ' ούταν του τροπο συνταξοερετε στην προμητοκίση των ομοίων της αυτοδιοίκησης.

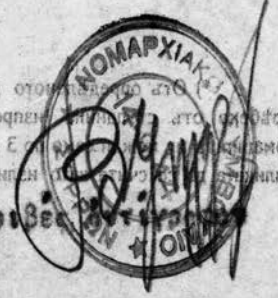
Η κομψο του κομψοποιείται στις υπηρεσίες της δημοσιότητας του ημερήσιου κομψο, έχει και γι' ούτες την ίδιγ ισχύ, για τους κορο-ποχω λόγους που έχετε κομψο και προκολλούμε να την έχουν δε, ύψει τους και να συμμορφώθουν πληροετα, μ' ούτην.

Εκνελομβονοκεν πρσ, ο ομοίος της έπειθήσεως, μας δεν έχει, λόγους έλεγχου και έγκρισης κοβε πρσσης των υπηρεσιών της δημοσιότητας, μας, ελ-λο διοικητικόνος, ομοίος, μας είναι να ενημερωτάσε η άνωτερη όρχη της αυτοδιοίκησης και μετ' ούτου του τροπο να συντονίζομεν διακ, τις ενεργ-γείες του Νομού, να κομψο, έπειθήσε, του κομψο, μας.

Προκολλούμε να μας αναθερετε άληη και έκτελεση της κοροήσεος, του Κομορχιακού Συμβουλίου

Α. Βαζιζης

- 1) Έπρχους Νομού Σερρών
- 2) Δημσ Σερρών
- 3) Προεδρσ Κοινοτήτων Περιφ. Σερρών
- 4) Έπιτροπή Κοινοτήτων Σερρών
- 5) Γεωργική Υπηρεσία Σερρών
- 6) Η Γ.Υ. Β. Σ. Σ. Σ.
- 7) Διοερχείο Σερρών
- 8) Έπιτροπή Συντονισμοῦ Κοβόλλος

Ντοκουμέντο Νο 58

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τον Πρόεδρο Σκουτάρεως
περί διευθέτησης οικονομικής διαφοράς παραγωγού με την Κοινότητα

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

Εισφορά Πρωτ. 70 - Σερρές

Σερρες 18-12-44

Αριθμ. Πρωτ. 930

Π Ρ Ο Σ

Τόν ευνογ. Πρόεδρον τῆς Κοινότητος

Σκουτάρεως

Σήμερο παρουσιάσθη στά Γραφεῖο τῆς Νομαρχίας ὁ Πανογιώτης Πάκοδόπουλος, κάτοικος Κωνσταντινούπου καί μῶς παρεκονέθη ὅτι ἠρνήθητε νά καταβάλητε εἰς αὐτόν τό 5% τῆς ἀξίας τῶν 15 χιλιογράμμων Μολλίσ, τό ὁποῖο ἠγόρασε ἀπ' αὐτόν ὁ Βούλγαρος ἔμπορος Βοκάλωφ καί τό ἀντίτιμον τῶν ὁποίων εἰσέπραξε ὁλόκληρο ἡ Κοινότης Σκουτάρεως. -

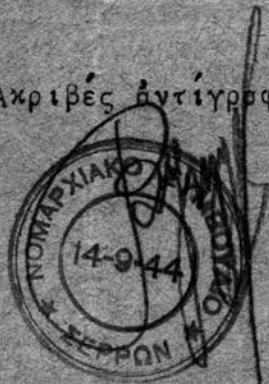
Παρακολοῦμε λοιπόν ὅσα κέρητε τό παρόν νά μῶς ἀνοφέρητε πού ἔχει ἡ ὑπόθεσις αὕτη καί ποῖον ποσόν δικοῦται νά κέρη ὁ Παν. Πακοδόπουλος ἀπ' τήν Κοινότητα. -

Ὁ Νομάρχης

Λ. Βοζίκης

Λ. Βοζίκης

Ἀκριβές ἀντίγραφο

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 18-12-1944

Αριθμ. Πρωτ. 930

ΠΡΟΣ

Τον συναγωνιστή Πρόεδρον της Κοινότητος Σκουτάρεως

Σήμερα παρουσιάσθη στα Γραφεία της Νομαρχίας ο Παναγιώτης Παπαδόπουλος, κάτοικος Κωνσταντινάτου και μας παρεπονέθη ότι ηρνήθητε να καταβάλητε εις αυτόν τα 45% της αξίας των 15 χιλιογράμμων Μαλλιά, τα οποία ηγόρασε απ' αυτόν ο Βούλγαρος έμπορος Βακάλωφ και το αντίτιμον των οποίων εισέπραξε ολόκληρο η Κοινότης Σκουτάρεως.

Παρακαλούμε λοιπόν, άμα πάρητε το παρόν, να μας αναφέρητε που έχει η υπόθεση αυτή και ποίον ποσόν δικαιούται να πάρη ο Παν. Παπαδόπουλος απ' την Κοινότητα.

Ο Νομάρχης

α.α.

Λ. Βοζίκης

Ντοκουμέντο Νο 59

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Κοινότητες περί άμεσης αποστολής καταστάσεως των μονίμων και εφέδρων αξιωματικών που διαμένουν σε αυτές

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 19 – 12– 1944

Αριθμ. Πρωτ. 1018

Λίαν επείγον

ΠΡΟΣ

Τους Επάρχους Βισαλτίας και Φυλλίδος

Επανερχόμενοι επί της υπ' αριθμ. 127 από 7 Νοεμβρίου 1944 διαταγής, παρακαλούμεν όπως άνευ άλλης υπομνήσεως πέμψητε ημίν την ζητηθείσαν κατάστασιν μονίμων και εφέδρων αξιωματικών, οίτινες διαμένουν εις την περιφέρειαν σας επιγόμενοι ν' αποστείλωμεν ταύτην εις το 21^{ον} Σύνταγμα.

Εις την κατάστασιν ταύτην θ' αναγραφή το ονοματεπώνυμον, ο βαθμός, η κατηγορία (μόνιμος ή έφεδρος) το όπλον εις το οποίον ανήκει, η στρατιωτική κλάσις, το ιδιωτικό επάγγελμα, ο τόπος καταγωγής και ο τόπος διαμονής.

Παραλήπται

1) Πρόεδροι Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών
διά την άμεσον εκτέλεσιν της άνω διαταγής
(πλην Δήμου Σερρών και Κοινοτήτων Αγίου
Πνεύματος, Βαλτοτοπίου και Χρυσού οίτινες
απήντησαν).

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

Ο Νομάρχης

Γ. Κόκκινος

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 19 Δεκεμβρίου 1944

Αριθ. Πρωτ. 1018

Λίαν έπειγον

Πρός

τους Έπαρχους Βισαλτίας και Φυλλίδας ✓

Επανερχόμενοι επί της υπ' αριθ. 127 από 7 Νοεμβρίου 1944 διαταγής παρακαλούμεν όπως άνευ άλλης δημονήσεως πέμψητε ήμιν τήν ζητηθείσαν κατάστασιν μονίμων και έφεδρων αξιωματικών οτινες διαμένουν εις τήν περιφέρειαν σας έπειγόμενοι ν' επανκλήσωνται αποστείλωμεν ταύτην εις τό 21ον Σύνταγμα. -

Εις τήν κατάστασιν ταύτην θ' αναγραφή τό όνοματεπώνυμον, ο βαθμός, ή κατηγορία (μόνιμος ή έφεδρος) τό όπλον εις τό όποιον άνήκει, ή στρατιωτική κλάσις, τό ιδιωτικό επαγγελμα, ο τόπος κατάγωγής και ο τόπος διαμονής. -

Με συναγ. χαιρετισμούς

Ο Νομάρχης

Γ. Κοκκινός

Παραλήπται

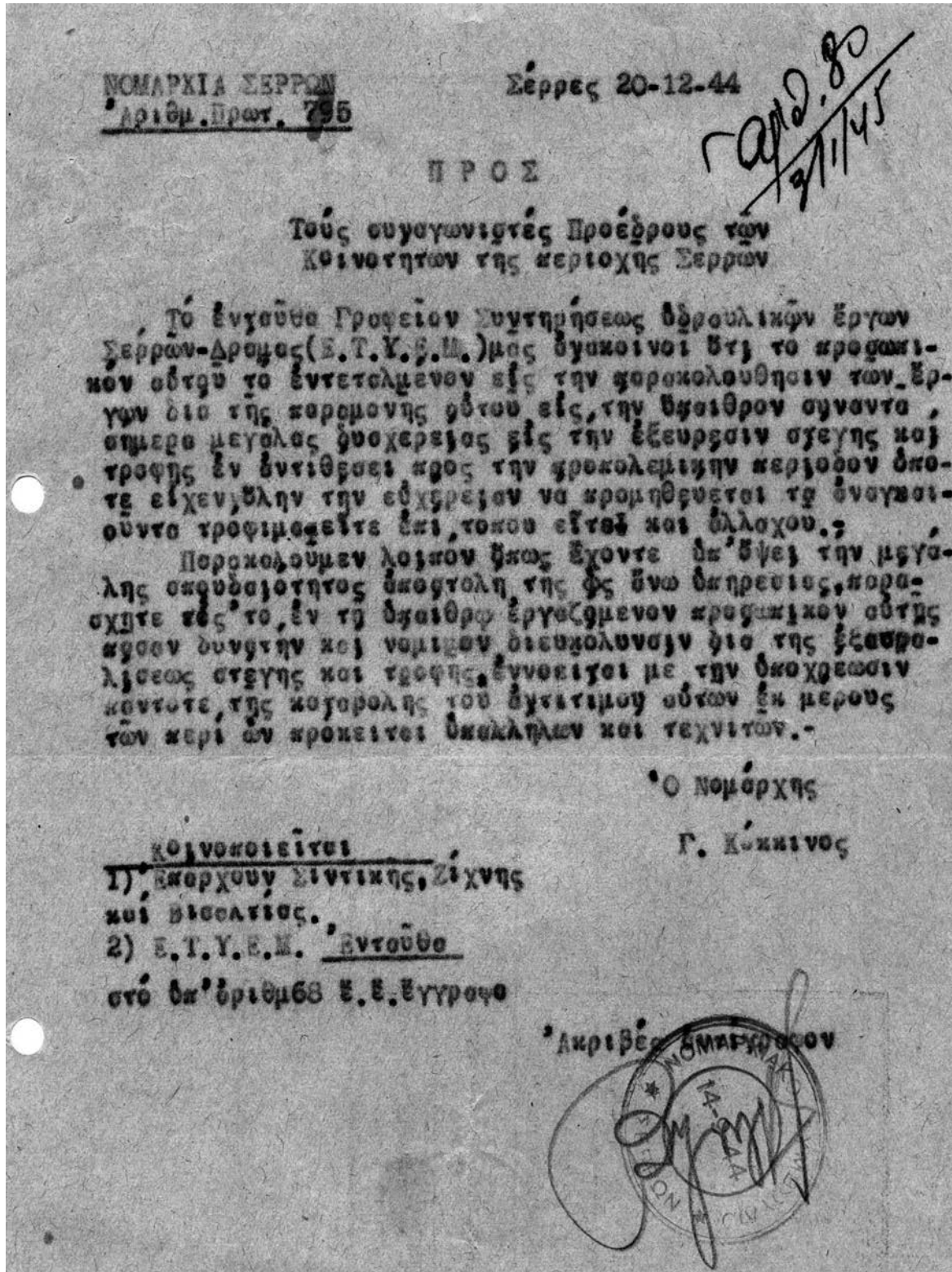
Πρόεδροι Κοινοτήτων
Επαρχίας Σερρών
διά τήν άμεσον εκτέλεσιν
της άνω διαταγής (πλην
Δημου Σερρών και Κοινοτήτων
Αγίου Πνεύματος, Βαλτοτοπίου
και Χρυσου αιτινες απήντησαν.

Ακριβές αντίγραφον

Ντοκουμέντο Νο 60

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τις Κοινότητες περί υποβοήθησης του προσωπικού του Γραφείου Συντηρήσεως Υδραυλικών Έργων Σερρών - Δράμας

ΠΡΟΣ

Τους συναγωνιστές Προέδρους των
Κοινοτήτων της περιοχής Σερρών

Το ενταύθα Γραφείον Συντηρήσεως υδραυλικών έργων Σερρών - Δράμας (Ε.Τ.Υ.Ε.Μ.) μας ανακοινού ότι, το προσωπικόν αυτού το εντεταλμένον εις την παρακολούθησιν των έργων διά της παραμονής ούτου εις την ύπαιθρον, συναντά σήμερα μεγάλας δυσχερείας εις την εξεύρεσιν στέγης και τροφής, εν αντιθέσει προς την προπολεμικήν περίοδον, οπότε είχαν όλην την ευχέρειαν να προμηθεύεται τα αναγκαιούντα τρόφιμα είτε επί τόπου είτε και αλλαχού.

Παρακαλούμεν λοιπόν όπως έχοντες υπ' όψει την, μεγάλης σπουδαιότητος, αποστολή της ως άνω υπηρεσίας, παράσχητε εις το εν τη υπαίθρω εργαζόμενον προσωπικόν αυτής πάσαν δυνατήν και νόμιμον διευκόλυνσιν, διά της εξασφαλίσεως στέγης και τροφής, εννοείται με την υποχρέωσιν πάντοτε της καταβολής του αντιτίμου αυτών εκ μέρους των περιών πρόκειται υπαλλήλων και τεχνιτών.

Κοινοποιείται

1) Έπαρχους Σιντικής, Ζίχνης και Βισαλτίας.

Ο Νομάρχης

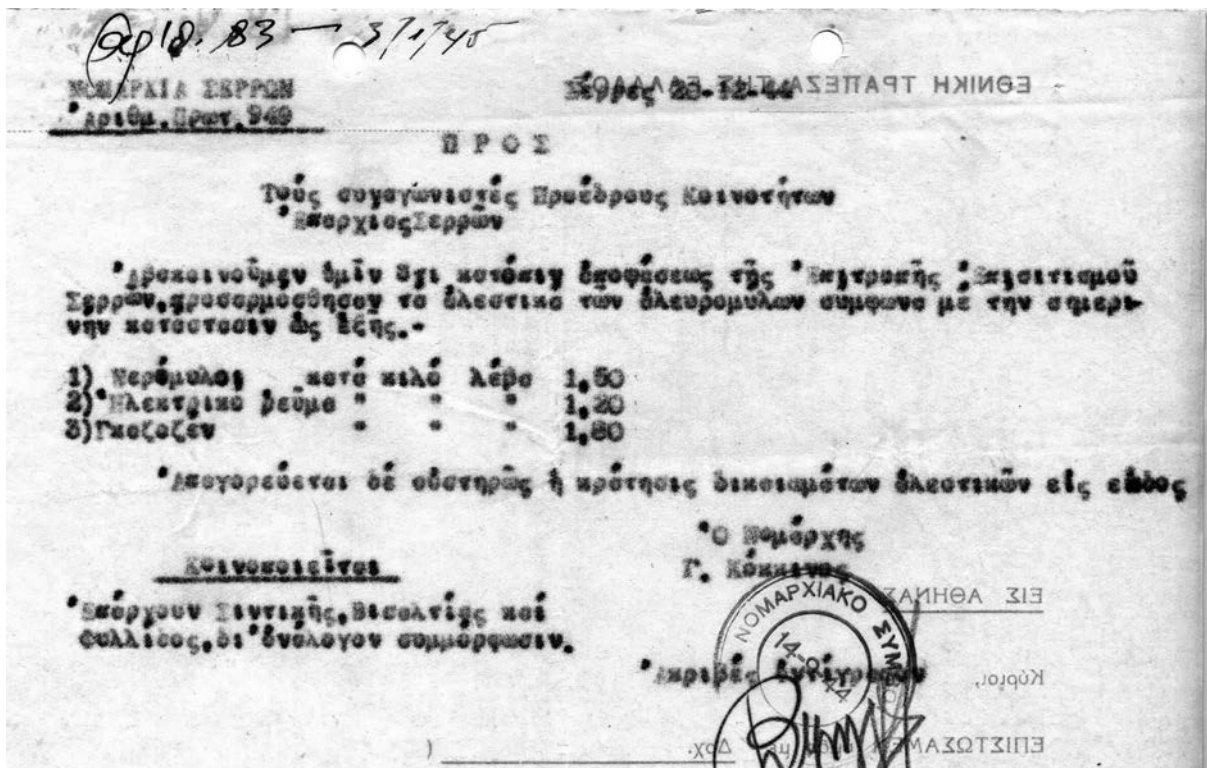
2) Ε.Τ.Υ.Ε.Μ. Ενταύθα

Γ. Κόκκινος

Στο υπ' αριθμ. 68 ε.έ. έγγραφο

Ντοκουμέντο Νο 61

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Προέδρους Κοινοτήτων περί προσαρμογής των αλεστικών των αλευρόμυλων από την Επιτροπή Επισιτισμού Σερρών

ΠΡΟΣ

Τους συναγωνιστές Προέδρους
Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Ανακοινούμεν υμίν ότι κατόπιν αποφάσεως της Επιτροπής Επισιτισμού Σερρών, προσαρμόσθησαν τα αλεστικά των αλευρομύλων σύμφωνα με την σημερινήν κατάστασιν, ως εξής:

1) Νερόμυλοι	κατά κιλό λέβα 1,50
2) [Μύλοι που χρησιμοποιούν] Ηλεκτρικό ρεύμα	κατά κιλό λέβα 1,20
3) [Μύλοι που χρησιμοποιούν] Γκαζοζέν ⁽¹⁾	κατά κιλό λέβα 1,80
- Απαγορεύεται δε αυστηρώς η κράτησις δικαιωμάτων αλεστικών εις είδος.

Ο Νομάρχης

Γ. Κόκκινος

Σημείωση 1: Το γκαζοζέν από τη γαλλική λέξη gazogène. Τα γκαζοζέν ήταν συσκευές που παρήγαν καύσιμο αέριο με πυρόλυση από τη θέρμανση ξύλων. Για τη θέρμανση των ξύλων χρησιμοποιούνταν άλλα πιο εύφλεκτα ξύλα.

Ντοκουμέντο Νο 62

Έγγραφο του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας Συντηρήσεως Υδραυλικών Έργων Σερρών - Δράμας προς τον Πρόεδρο Σκουτάρεως περί τακτοποίησης ενοικιαζόμενων χωραφιών

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ

Σέρρες 21-12-44

ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΕΡΡΩΝ – ΔΡΑΜΑΣ

(Ε.Τ.Υ.Ε.Μ.⁽¹⁾)

Αριθμ. Πρωτ. 86

ΠΡΟΣ

Τον συναγωνιστήν Πρόεδρον
Κοινότητος Σκουτάρεως

Συναγωνιστή

Αν και είχαμε ειδοποιήσει διά του φύλακός μας Κώστα Γκιουζέλη, να τακτοποιήσητε το ζήτημα των χωραφιών που οργώσατε στην Τάφρο Μπέλιτσας και παρά το ότι μας στείλατε και σημειώμά σας, εντούτοις δεν περάσατε για την τακτοποίηση των ενοικιαζόμενων χωραφιών.

Σας παρακαλούμε λοιπόν να υποβάλλετε πίνακα που να δείχνη ποίος και πόσα στρέμματα έχει οργώσει και να κανονίσουμε από κοινού το ενοίκιον.

Με Σ[υναγωνιστικούς] Χ[αιρετισμούς]

Ο Προϊστάμενος

(σφραγίδα⁽²⁾)

Παν. Λαζαρίδης⁽³⁾

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ
ΥΔΡ. ΕΡΓΩΝ ΣΕΡΡΩΝ - ΔΡΑΜΑΣ
(Ε.Τ.Υ.Ε.Μ.)

Πρωτ. Α. 77 / 28/12/44

Αριθ. Πρωτ. 86

Ημερομ. 21/12/44

Πρωτ. Α. 77 / 28/12/44
Απόφαση

Προς
Κ. Τσολακίδη
Πρόεδρο
Κοινοβίου Συναγερμού.

Συναγερμού

Αν και είχαμε ειδοώσει δια του φύλακός μας κ. Κώστα Γεωργίου
τά τακτοποιήσανε το ζήτημα των χυραφιών που ερχόσανε στην Ταβρο.
Σημείωσα και παρό το ότι μάς στείλατε και σημείωμά σας, εν κοίνοι
δεν εφρόσανε για την καινοποίησι των ενοικιασθέντων χυραφιών.

Σ' α' παραμασόμε ζοιων' τα' υποβάλλετε ως να να ωσ' τα' δείχνει
ωσ' και πόσοι στέμματα έχει ερχώσε και να' καινοποιήσε
από κοινού το' ενοσίμω.

Σέρρες. 21/12/44.

Μ.δ. Σ.Χ.

Προϊστάμενος
Κ. Λαζαρίδης.

Σημείωση 1: Το παλαιότερο όνομα της Υπηρεσίας Συντηρήσεως ήταν Ε.Τ.Υ.Ε.Μ. δηλ. Ενιαίο Ταμείο Υδραυλικών Έργων Μακεδονίας.

Σημείωση 2: Στη σφραγίδα υπάρχει κυκλικά το λογότυπο «ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΕΡΡΩΝ - ΔΡΑΜΑΣ» και στο κέντρο «ΣΕΡΡΑΙ».

Σημείωση 3: Ο Λαζαρίδης Παναγιώτης διορίστηκε Προϊστάμενος του ΕΤΥΕΜ από το Δημοτικό Συμβούλιο Σερρών με την υπ' αριθμ. 4/2-10-1944 απόφασή του. Επίσης με την απόφαση 21/9-10-1944 το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε προϋπολογισμό 500.000 λέβα ως πρώτη δόση επ' ονόματι του Παναγιώτη Λαζαρίδη για την άμεση λειτουργία των υδραυλικών έργων.

Ντοκουμέντο Νο 63

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί καταρτισμού καταλόγων απόρων για ενίσχυσή τους

Αριθ. Πρωτ. 86 - 7/1/45
Σέρρες 22 Δεκεμβρίου 1944

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ
Αριθμ. Πρωτ. 1005

Π Ρ Ο Σ

Τους συναγωνιστές Έπαρχους, Δήμαρχον και
Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών.

Συναγωνιστές.

Οι δύσκολες συνθήκες που κεργόμε στην προκείμενη μας νο. Ικανοποιή-
ικανηκοιήσαμε τις στοιχειώδεις ανάγκες του λαού μας, μας επιβόλουν να
προβούμε σε, εξακριβωση των αναγκών, κάθε άτομου του λαού μας, με αποκλει-
στικό σκοπό να μπορούμε, να βοηθήσουμε τους πραγματικά έχοντες μεγα-
λύτερη ανάγκη ενίσχυσης για την, επιβίωση τους.

Γιατί όπως γνωρίζετε, ο πόλεμος βλους βέβαια έβλαψε, αλλά μία μφ
ρίδα του λαού μας την έβλαψε περισσότερο από την άλλη, και αυτή η μφ
ρίδα του λαού πρέπει περισσότερο να προσεχθη και από κοθηπον έθνιχο.

Αφηγοντας την γα κηταστραφη, δλοτελα, θα εγκληματισουμε όχι μοναχα
δκένοντι της, μο και δκένοντι στο "έθνος, μας γιατί κροκείται για ένα
κομματι του, λαού μας, που φθάνει κωνά από το μισο.

Εία γα προλάβουμε ένα τετριο πράγμα, είναι ανάγκη βλοι μας ή
βρηθήσουμε, στην "έθνιχη αυτή προκασθεία. Η κρωτη μας δουλειά είναι
να, εξακριβώσουμε μεση σε κάθε χωριο και κολη τους, κρωμοτιχο κρωγομη,
δκωρους, οι όκοιοι σημεραστερουγτοι και, του κωμιου, τους. Με την εξακρι-
βωση αυτή θα καταρτισθη καταλογους (δκωρων) από τους δκωιους θα δκωβο-
λητε και ο έμος το ταχύτερο

Οι, καταλογου, αυτοι θα μας κρωσιμεύσουν σδν είχόνα, της οίκωοαμι-
κής κωστασσης κάθε κωριου, και κωλη και βωσει αυτής θα, κρωσορμηώουμε
τις ένεργειες που κρωπει να, ένεργήσουμε για να δντιμετωπήσουμε και να
λυσάμε τις δμεσες, ανάγκες των κωριων, κάθε κωριου και κωλης.

Έβρον κωλο συναγωνιστες, να μας δκωβολητε κωταλογους, με τους
δκωίους να, φαινωνοτι, κωριωκα, κάθε κωτηγορια δηλαδή 1) μια στήλη από,
δλοτελα δκωρους, 2) σε έλλη στήλη τους έχοντες για 15 μερες διαστρωφη
3) σε έλλη στήλη για ένα μηνα και μια στήλη κωνά από ένα μηνο.

Με συναγ. κρωρετιομους
Ο Νομάρχης
Γ. Κοκκινος

Ακριβές έκτυπο

Επίσης επηρεασ

- 1) Κώστα Τουρμενής
- 2) Χρυσάνθου Νούρη
- 3) Γεωργίου Μενελάου
- 4) Δημ. Παλιανής

Αριθμ. Πρωτ. 1005

ΠΡΟΣ

Τους συναγωνιστές Επάρχους, Δήμαρχον και Προέδρους
Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών

Συναγωνιστές

Οι δύσκολες συνθήκες που περνάμε στην προσπάθειά μας να ικανοποιήσωμε τις στοιχειώδεις ανάγκες του λαού μας, μας επιβάλλουν να προβούμε σε εξακρίβωση των αναγκών, κάθε ατόμου του λαού μας, με αποκλειστικό σκοπό να μπορέσουμε να βοηθήσουμε τους πραγματικά έχοντας μεγαλύτερη ανάγκη ενίσχυσης για την επιβίωσή τους.

Γιατί όπως γνωρίζετε ο πόλεμος όλους βέβαια έβλαψε, αλλά μια μερίδα του λαού μας την έβλαψε περισσότερο από την άλλη και αυτή η μερίδα του λαού πρέπει περισσότερο να προσεχθή και από καθήκον εθνικό.

Αφήνοντάς την να καταστραφή ολότελα, θα εγκληματίσουμε όχι μονάχα απέναντί της, μα και απέναντι στο Έθνος μας, γιατί πρόκειται για ένα κομμάτι του λαού μας, που φθάνει πάνω από το μισό.

Για να προλάβουμε ένα τέτοιο πράγμα, είναι ανάγκη όλοι μας να βοηθήσουμε στην Εθνική αυτή προσπάθεια. Η πρώτη μας δουλειά είναι να εξακριβώσωμε μέσα σε κάθε χωριό και πόλη, τους πραγματικά πτωχούς - απόρους, οι οποίοι σήμερα στερούνται και του ψωμιού τους. Με την εξακρίβωση αυτή θα καταρτίσετε καταλόγους (απόρων) από τους οποίους θα υποβάλητε και σ' εμάς το ταχύτερο.

Οι κατάλογοι αυτοί θα μας χρησιμεύσουν σαν εικόνα της οικονομικής κατάστασης κάθε χωριού και πόλης και βάσει αυτής θα προσαρμόσωμε τις ενέργειες που πρέπει να ενεργήσωμε για να αντιμετωπίσωμε και να λύσωμε τις άμεσες ανάγκες των κατοίκων κάθε χωριού και πόλης.

Θάταν καλό συναγωνιστές, να μας υποβάλητε καταλόγους με τους οποίους να φαίνονται, χωριστά κάθε κατηγορία, δηλαδή:

- 1) μια στήλη από ολότελα άπορους,
  - 2) σε άλλη στήλη τους έχοντας για 15 μέρες διατροφή,
  - 3) σε άλλη στήλη για ένα μήνα,
- και μια στήλη πάνω από ένα μήνα.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

Ο Νομάρχης

Γ. Κόκκινος

Σημείωση: Πάνω στο πρωτότυπο έγγραφο αναγράφεται η Επιτροπή που όρισε το Κοινοτικό Συμβούλιο Σκουτάρεως για τον καθαρισμό των καταλόγων απόρων της Κοινότητας. Στην Επιτροπή συμμετείχαν οι Κοινοτικοί Σύμβουλοι:

- 1) Κώστας Τουραμάνης,
- 2) Χρήστος Δούφης,
- 3) Γεώργιος Μαναβούδης και
- 4) Δημήτριος Λαχανάς.

Ντοκουμέντο Νο 64

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τις Κοινότητες και Υπηρεσίες του Νομαρχιακού Συμβουλίου περί καταρτισμού απολογισμού δράσεως

Αριθ. Πρωτ. 87 - 31/1/45

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ
Λοιθ. Πρωτ. 1006

ΣΟΔΑΛΛΑ ΕΤΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΘΝΙΚΗ

Σέρρες 22 Δεκεμβρίου 1944

Πρός
Τους συναγ. Επαρχούς, Δήμαρχο Σερρών, Κοινότητες
Περιφέρειας Σερρών και όλες τις Υπηρεσίες αρμο-
διότητας ε Νομαρχιακού Συμβουλίου.
Συναγωνιστές

Σε λίγες μέρες κλείνουμε τρία ήμισυ μήνες δεύτερης ζωής ύστερα από τετραχρονη φασιστική σιδηρά βία. Μεσα στους μήνες αυτούς διοικήθηκαμε με διοικητικό σύστημα που για πρώτη φορά στην Ιστορία της Ελλάδας μας βλέπει το φως του. Για πρώτη φορά ο Ελληνικός Λαός ύστερα από τετραχρο- νους φληρούς αγώνες, γίνεται νοικοκυρής και σθεναρής στον τόπο του. Μακριά από κάθε παρεμβάση, κάθε χ ωρίς και κόλιε, διοικήθηκαμ μονα τους, χ ωρίς να περιμένουν από τα κγω διαταγές, για να ρυθίσουν τον τόπο τους. Το ίδεώδες αυτό σύστημα, που βγήκε μέσα από τις φλόγες του μεγάλου μας απελευθερωτι- κού αγώνα, μέσα από τον ίδιο τό λαό που το υστάλοσε έδω και πόρους αί- ωνας, το σύστημα αυτό είναι η Αα Ίκη Αατοδιοίκηση. Με τον Ελληνικώτατον αυτόν θεσμό, διοικήθηκαμε έδω και τρισήμισ υ μήνες.

Ποιους καρπούς έδωσε στο μικρό αυτό διάστημα ο θεσμός της Α. Αατοδιοίκησης, παρά τις δυσκολώτατες συνθήκες μέσ α στις οποίες γεννηθή- κε, όλοι μας τις βλέπομε σε γενικές γραμμές. - 34 -
Μοναχα οί έχ θρωί του λαού δεν μπορούν και δεν θέλουν να δούν το μεγαλείο που πραγματοποιεί σήμερα η Α. Αατοδιοίκηση η, (λαός ο ήσμος, όλοι οί τίμιοι πατριώτες τους βλέπουν, τους χαιρονται και τους απολαβανουν.

Τό καλά αποτελέσματα βεβαίη τά βλέπομε, όαταν όμωσ καλύτερα ή κάθε Αατοδιοίκησης και ή καθε Υπηρεσία να κωμ χωρίστα ή καθε μια από τότε που υστήθηκα και έταν έπολογισμο δράσης στο περασμένο αυτό διά- στημα της ζωής της και κειτέθγη ε με τον θεσμό της Α. Αατοδιοίκησης, ού- τως όστε με τον τρόπο αυτό άφ ένος να συγκεντρωη συγκεκριμένα τα πραγμ- τοποιήσε στο διασ τέμα αυτό γωρω από την εξυπηρετήση του λαού και άφ έτε- ρου να κωρη ή άνωτερη άρχη της Αατοδιοίκησης την γενική εικόνα της δράσης καθε μιας Αατοδιοίκησης και Υπηρεσίας και ενημερωη πάνω όαυτή να δώση καινοουργίες άρηγίες για την κωρη ερα άραση της και να συντονιση τις προδ- παθείες μας για μια καλύτερη εξυπηρετήση του λαού μας.

Αντιλαμβάνεσθε συναγωνιστές την σπουδαιότητα της δουλειάς σας αατης και πιστεύομε πως δεν θα άλιγωρήσθε στην άκτελείη της άδοβαλ- λοντες το συντομώτε πο έκθεσεις της άρασης σας μέχρι σήμερα.

Με συναγ. χαιρετισμούς
Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κοκκινός

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

πλη υποσηρηΠ θεμιμον, οσλλε... (1)
... (2)
... (3)

Αριθμ. Πρωτ. 1006

Προς

Τους συναγωνιστές Επάρχους, Δήμαρχο Σερρών,
Κοινότητας Περιφέρειας Σερρών και όλες τις Υπηρεσίες
αρμοδιότητας Νομαρχιακού Συμβουλίου

Συναγωνιστές

Σε λίγες μέρες κλείνουμε τρεισήμισι μήνες λεύτερης ζωής, ύστερα από την τετράχρονη φασιστική σκλαβιά. Μέσα στους μήνες αυτούς διοικηθήκαμε με διοικητικό σύστημα που για πρώτη φορά στην Ιστορία της Ελλάδας μας βλέπει το φως του. Για πρώτη φορά ο Ελληνικός Λαός ύστερα από τετράχρονους σκληρούς αγώνες, γίνεται νοικοκύρης και αυθέντης [ενν. αφέντης] στον τόπο του. Μακριά από κάθε παρέμβαση, κάθε χωριό και πόλις, διοικήθηκαν μόνα τους, χωρίς να περιμένουν από τα πάνω διαταγές, για να ρυθμίσουν τον τόπο τους. Το ιδεώδες αυτό σύστημα, που βγήκε μέσα από τις φλόγες του μεγάλου μας απελευθερωτικού αγώνα, μέσα από τον ίδιο το λαό που το νοσταλγούσε, εδώ και τόσους αιώνες, το σύστημα αυτό είναι η Λαϊκή Αυτοδιοίκηση. Με τον Ελληνικώτατον αυτόν θεσμό, διοικηθήκαμε εδώ και τρισήμισι μήνες.

Ποιους καρπούς έδωσε στο μικρό αυτό διάστημα ο θεσμός της Λαϊκής Αυτοδιοίκησης, παρά τις δυσκολώτατες συνθήκες μέσα στις οποίες γεννήθηκε, όλοι μας τις βλέπουμε σε γενικές γραμμές.

Μονάχα οι εχθροί του Λαού δεν μπορούν και δεν θέλουν να δουν το μεγαλείο που πραγματοποιεί σήμερα η Λαϊκή Αυτοδιοίκηση. Όλος ο κόσμος, όλοι οι τίμιοι πατριώτες τους βλέπουν, τους χαίρονται και τους απολαμβάνουν.

Τα καλά αποτελέσματα βέβαια τα βλέπουμε, θάταν όμως καλύτερα η κάθε Αυτοδιοίκησης και η κάθε Υπηρεσία να κάμη χωριστά η κάθε μια, από τότε που συστήθηκε και έναν απολογισμό δράσης, στο περασμένο αυτό διάστημα της ζωής της που λειτούργησε με τον θεσμό της Λαϊκής Αυτοδιοίκησης, ούτως ώστε με τον τρόπο αυτό, αφ' ενός να συγκεντρώνη συγκεκριμένα τι πραγματοποίησε στο διάστημα αυτό, γύρω από την εξυπηρέτηση του Λαού και αφ' ετέρου να πάρη η ανώτερη αρχή της Αυτοδιοίκησης την γενική εικόνα της δράσης κάθε μιας Αυτοδιοίκησης και Υπηρεσίας και [αφού ενημερώνεται]¹ πάνω σ' αυτή να δώση καινούργιες οδηγίες για την παραπέρα δράση της και να συντονίση τις προσπάθειες μας για μια καλύτερη εξυπηρέτηση του Λαού μας.

Αντιλαμβάνεσθε συναγωνιστές την σπουδαιότητα της δουλειάς σας αυτής και πιστεύουμε πως δεν θα ολιγωρήσητε στην εκτέλεσί της, υποβάλλοντας το συντομώτερο εκθέσεις της δράσης σας μέχρι σήμερα.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς
Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου

Γ. Κόκκινος

Σημείωση 1: Στο πρωτότυπο υπάρχει «ενημερώνη».

Ντοκουμέντο Νο 65

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς την Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών
περί της συγκέντρωσης των πλεοναζόντων δημητριακών των παραγωγών
για εξασφάλιση της αρτοδότησης του πληθυσμού

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ
Αριθ. Πρωτ. 1004

Σέρρες 23 Δεκεμβρίου 1944

Πρός
Την Ένωση Γεωγ. Συν/σμών
Νομού Σερρών

Υπ. 87
21/1/45

Όπως είναι γνωστό σας άνετέθη τό καθήκον τής συγκέντρωσης των δημητριακών που πλεονάζουν στους παραγωγούς μέσα στο Νομό μας με αποκλειστικό σκοπό να εξασφαλισθῆ ἡ ἀρτοδοτῆς ἡ του λαοῦ του Νομοῦ μας. Τὴν κατάσταση αὐτὴ τὴν γνωρίζετε καὶ δὲν νομίζομε ἀπαραίτητο νὰ σας τὴν περιγράψωμε. Ἐμείνο ὅμως πού ἐπιδιώκουμε νὰ τονίσωμε με τὴν παρουσία μας εἶναι νὰ συνεχίσητε καὶ νὰ ἀναπτύξητε ἐξαιρετικὴ δραστηριότητα σὲ στενὴ συνεργασία με τὶς Κοινότητες του Νομοῦ μας, οὕτως ὥστε ἡ συγκέντρωση νὰ γίνῃ ὁπωσδήποτε καὶ ταχύτερα γιὰ νὰ εξασφαλισθῆ ἡ ἀρτοδοτῆς του λαοῦ μας πού κινδυνεύει νὰ μείνῃ χωρὶς γιὰ τὴ στιγμὴ πού ὑπάρχουν πλεονάζοντα ἀποθέματα σὲ παραγωγούς. Καταβάλλετε ὅλες τὶς δυνατότητες γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ, χρησὶμοποιώντας καθε δυνατό μέσο πού θα σας ὠφελούσε σὲ τὴν μεγάλη πρὸς πάθει.

Οἱ ἑκπαρχ ἐστῆσαν καὶ Κοινότητες πρὸς τὶς ὁποῖες κοινοποιεῖται ἡ παρούσα ἵνα ἀναπτύξουν ἐξαιρετικὴ δραστηριότητα καὶ νὰ ἀναλάβουν πρὸς τὴν ἐργασίαν εἰς τὸ ἔργον τῆς συγκέντρωσης τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ σπουδαιότερον γιὰ τὸν σημερινὸ ἄγωνα του λαοῦ μας.

Παρακαλοῦμε νὰ μας ἀναφέρετε τὴν πορεῖα τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς μέχρι τῶρ ἀδουλείας σας πάνω σὲ τὴν ἀρξαμένη συγκέντρωσιν ἡ.

Με συναγχαιρητιμούς
Ὁ Πρόεδρος
τοῦ Νομαρχιακοῦ Συμβουλίου
Γ. Κοκκίνος

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον

ΠΡΟΣ

Την Ένωσιν Γεωργικών Συνεταιρισμών Νομού Σερρών

Όπως είναι γνωστό σας ανετέθη το καθήκον της συγκέντρωσης των δημητριακών που πλεονάζουν στους παραγωγούς, μέσα στο Νομό μας, με αποκλειστικό σκοπό να εξασφαλισθή η αρτοδότηση του Λαού του Νομού μας. Την κατάσταση αυτή την γνωρίζετε και δεν νομίζομε απαραίτητο να σας την περιγράψουμε.

Εκείνο όμως που επιδιώκουμε να τονίσωμε με την παρούσα μας είναι να συνεχίσητε και να αναπτύξετε εξαιρετική δραστηριότητα σε στενή συνεργασία με τις Κοινότητες του Νομού μας, ούτως ώστε η συγκέντρωση να γίνη οπωσδήποτε και ταχύτατα, για να εξασφαλιστή η αρτοδότηση του Λαού μας, που κινδυνεύη να μείνη χωρίς ψωμί, τη στιγμή που υπάρχουν πλεονάζοντα αποθέματα σε παραγωγούς. Καταβάλετε όλες σας τις δυνάμεις για τον σκοπό αυτό, χρησιμοποιούντες κάθε δυνατό μέσο που θα σας ωφελούσε στην μεγάλη προσπάθεια.

Οι Επαρχίες, Δήμος και Κοινότητες προς τις οποίες κοινοποιείται η παρούσα να αναπτύξουν εξαιρετική δραστηριότητα και ν' αναλάβουν πρωτοβουλία εις το έργον της συγκέντρωσης, το οποίον είναι το σπουδαιότερον για τον σημερινό αγώνα του Λαού μας.

Παρακαλούμε να μας αναφέρετε την πορεία των αποτελεσμάτων τής μέχρι τώρα δουλειάς σας πάνω στην αρξαμένη συγκέντρωση.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

Ο Πρόεδρος

του Νομαρχιακού Συμβουλίου

Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 66

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων
περί αποστολής στοιχείων παραγόμενων αγροτικών προϊόντων

ΠΡΟΣ

Τους Επάρχους Νομού, Δήμο Σερρών,
Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειάς Σερρών και Ε.Γ.Σ. Νομού Σερρών

Μόλις πάρετε την παρούσα μας, παρακαλούμε να μας αναφέρετε συγκεκριμένα τι παραγωγή και πόση βρίσκεται στα χέρια των παραγωγών των Κοινοτήτων σας. Δηλαδή η κάθε Κοινότητα θα αναφέρει τι παραγωγή υπάρχει στα χέρια των παραγωγών και πόση, π.χ. Σιτάρι κιλά ....., Κριθάρι κιλά ....., Καλαμπόκι κιλά ....., Σίκαλι κιλά ....., Βαμβάκι κιλά ....., Καπνά κιλά ..... κτλ.

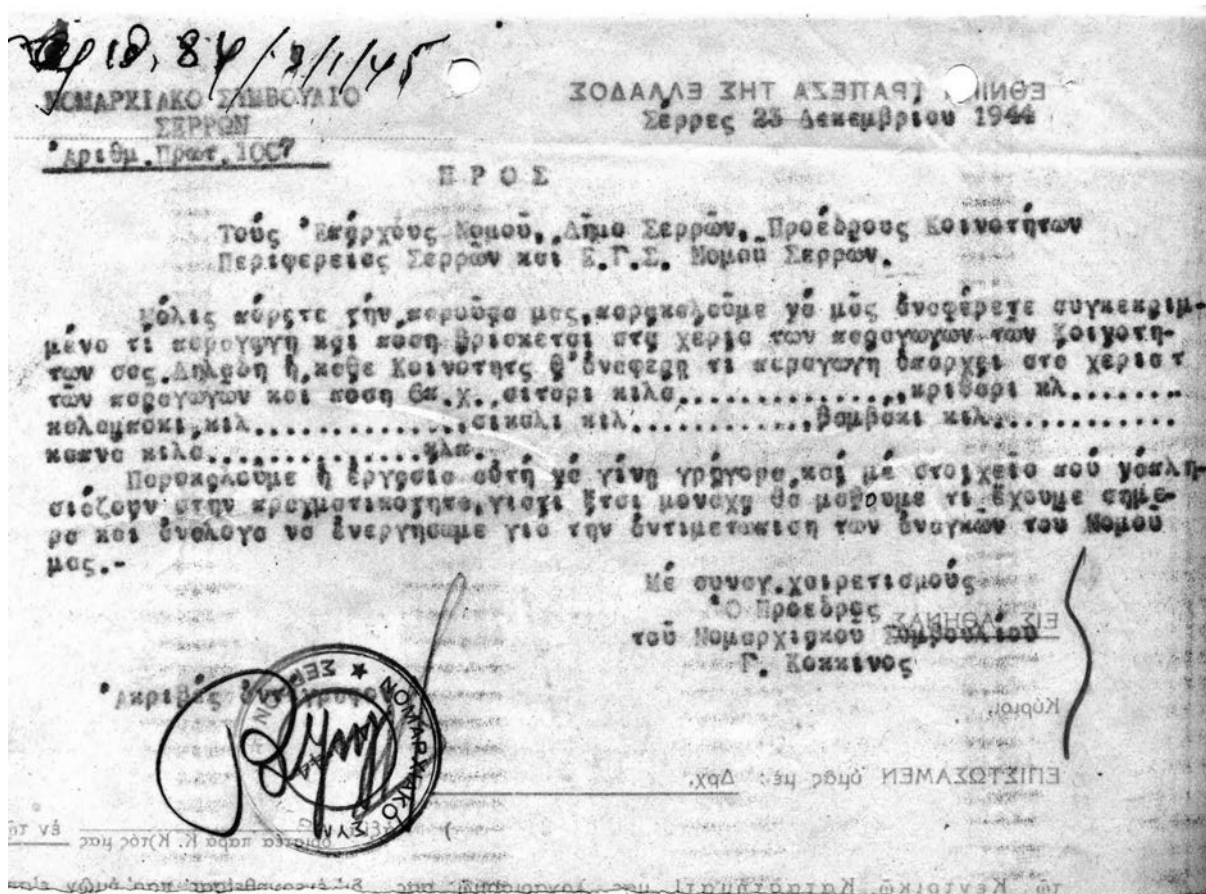
Παρακαλούμε η εργασία αυτή να γίνη γρήγορα και με στοιχεία που να πλησιάζουν στην πραγματικότητα, γιατί έτσι μονάχα θα μάθουμε τι έχουμε σήμερα και ανάλογα να ενεργήσωμε για την αντιμετώπιση των αναγκών του Νομού μας.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

Ο Πρόεδρος

του Νομαρχιακού Συμβουλίου

Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 67

Εγγραφο Λαϊκού Επιτρόπου Αναθεωρητικού Δικαστηρίου Σερρών προς Λαϊκά Δικαστήρια περιοχής του για συγκρότηση Αναθεωρητικού Δικαστηρίου Σερρών

ΛΑΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ
ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΣΕΡΡΩΝ
Αριθμ. Πρωτ. 128

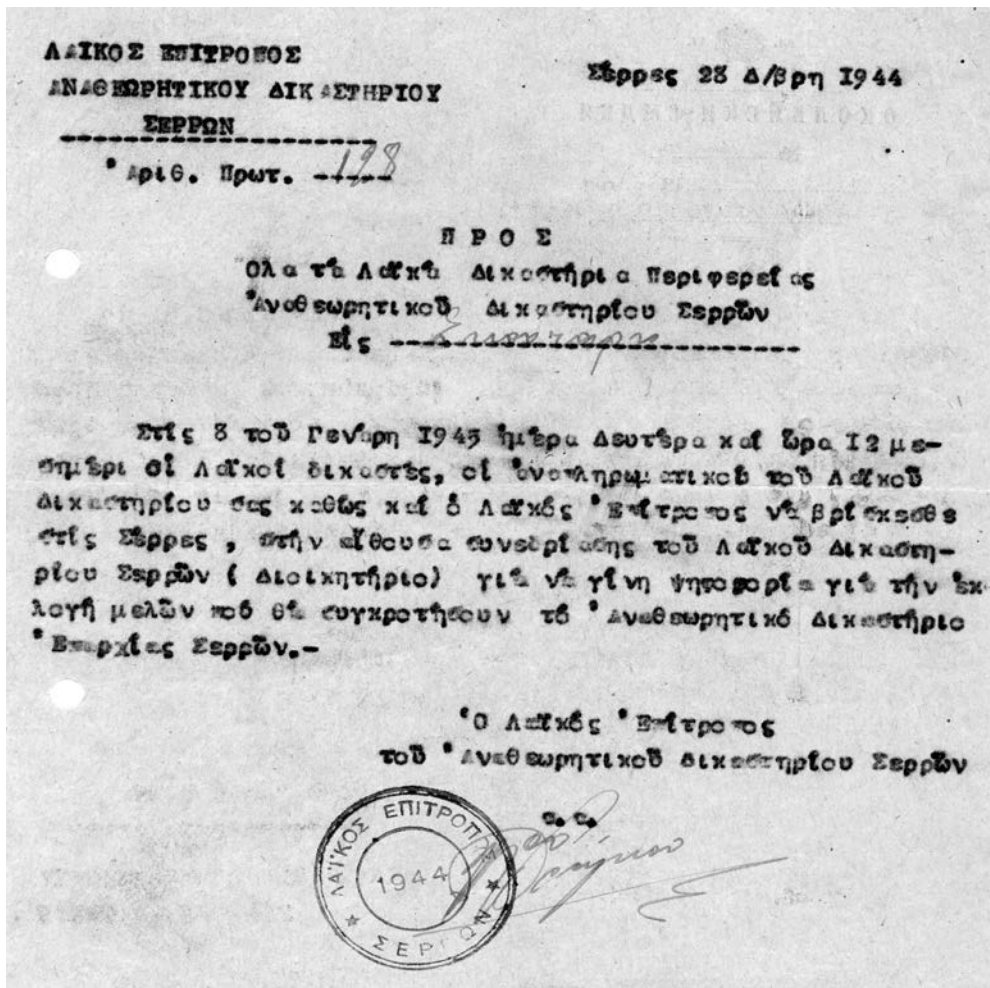
Σέρρες 23-12-1944

ΠΡΟΣ
Όλα τα Λαϊκά Δικαστήρια Περιφέρειας
Αναθεωρητικού Δικαστηρίου Σερρών
Εις Σκούταρι

Στις 8 του Γενάρη 1945 ημέρα Δευτέρα και ώρα 12 μεσημέρι οι Λαϊκοί Δικαστές, οι αναπληρωματικοί του Λαϊκού Δικαστηρίου σας καθώς και ο Λαϊκός Επίτροπος, να βρίσκεσθε στις Σέρρες, στην αίθουσα συνεδρίασης του Λαϊκού Δικαστηρίου Σερρών (Διοικητήριο) για να γίνη ψηφοφορία για την εκλογή μελών που θα συγκροτήσουν το Αναθεωρητικό Δικαστήριο Επαρχίας Σερρών⁽¹⁾.

Ο Λαϊκός Επίτροπος
του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου Σερρών
α.α.

(Σφραγίδα⁽²⁾) Υπογραφή⁽³⁾

Σημείωση 1: Ερευνώντας αρχείο αποκομμάτων εφημερίδων του Γεωργίου Πασχαλίδη, δασκάλου από τη Κρηνίδα (Βιτάστα) Σερρών, ανακαλύψαμε μικρό κομμάτι σεραϊκής εφημερίδας, προφανώς προσκείμενης στο ΕΑΜ, στο οποίο δίνεται αναλυτική περιγραφή για τις εκλογές της 8 Γενάρη του 1945. Απ' αυτό αντλούμε τις εξής βασικές πληροφορίες: 1) ότι Λαϊκός Επίτροπος του Αναθεωρητικού δικαστηρίου ήταν ο Απόστολος Τζερεμές και 2) τα τακτικά μέλη του αναθεωρητικού δικαστηρίου που εκλέχθηκαν ήταν οι: Αβραάμ Ιωαννίδης (Πρόεδρος), Συμεών Αλευράς (αναπληρωτής πρόεδρος), Ηλίας Παρτσόπουλος, Μιχαήλ Σπανουδάκης και Κ. Κωστόπουλος.

Σημείωση 2: Η σφραγίδα κυκλικά έχει το λογότυπο «ΛΑΪΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΣΕΡΡΩΝ» και στο κέντρο τη χρονολογία «1944».

Σημείωση 3: Η υπογραφή αναγνωρίζεται ότι είναι του Σεραϊού Φράγκου Χριστοδούλου του Νικολάου, που διετέλεσε Λαϊκός επίτροπος του Λαϊκού Δικαστηρίου Σερρών και υπέγραψε αντ' αυτού του Απόστολου Τζερεμέ. «Ήταν δάσκαλος που υπηρετούσε στο Α' Δημοτικό σχολείο Νιγρίτας, έφεδρος αξιωματικός πεζικού, που πολέμησε στην Αλβανία και υπήρξε διοικητής σε λόχο του ΕΛΑΣ με καπετάνιο τον Βαγγέλη Κωστούδη» (Από βιβλίο *Η Εαμική Αντίσταση και ο Δ.Σ.Ε. στην περιοχή Σερρών*, σελ. 63).

Ντοκουμέντο Ν° 68

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών που κοινοποιεί έγγραφο της Υπηρεσίας Συντηρήσεως Υδραυλικών Έργων Σερρών - Δράμας περί καταστροφής των εγκαταστάσεων και υλικών της υπηρεσίας

**ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ**

Σέρρες 28-12-1944

Αριθμ. Πρωτ. 982

ΠΡΟΣ

Τους Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας

Κοινοποιούμε παρακάτω ως έχει το υπ' αριθμ. 88 ε.έ. έγγραφο της ενταύθα Υπηρεσίας Συντηρήσεως Υδραυλικών Έργων Σερρών - Δράμας (Ε.Τ.Υ.Ε.Μ.) και παραγγέλομεν να συμμορφωθήτε επακριβώς προς τα παραγγελλόμενα.

Ο Νομάρχης

Γ. Κόκκινος

**[ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ
ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΕΡΡΩΝ - ΔΡΑΜΑΣ
(Ε.Τ.Υ.Ε.Μ.)]**

Σέρρες 22-12-1944

Αριθμ. 88

Συναγωνιστήν Νομάρχη

Αφορμή παίρνοντας από τις αναφορές των φυλάκων μας, οι οποίοι καταγγέλλουν πράξεις λεηλασίας και καταστροφής των διαφόρων εγκαταστάσεων και υλικών που βρίσκονται στην πεδιάδα μας, παρακαλώ θερμά όπως γίνη σύσταση αυστηρή στις διάφορες Κοινότητες και Οργανώσεις των Κοινοτήτων, να μην προβαίνουν σε καμιά αυθαιρεσία προτείνοντας ως επιχείρημα ότι τα παίρνουν για τις ανάγκες της Αυτοδιοίκησης.

Κι' αν ακόμη υποθέσουμε ότι χρειάζεται κάτι για τις ανάγκες των διαφόρων Κοινοτήτων, οφείλουν να ζητούν την έγκρισι από την Υπηρεσία μας και αναλόγως να ενεργούν.

Παρακαλώ όπως δοθή η πρέπουσα προσοχή εις το σοβαρό αυτό ζήτημα και να μας γνωστοποιήσετε τις ενέργειές σας.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

Ο Προϊστάμενος

Π. Λαζαρίδης

Αριθ. Πρωτ. 91
5/11/44

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 22-11-1944

Αριθ. Πρωτ. 982

Πρός
Τούς Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας

Κοινοποιούμε παρακάτω ός έχου τό Νο 910. 88 έ .Ε. Έγγρα-
φο τής ένταύθα Υπηρεσίας Συντήρησης Τόρσολιων Έργων Σερ-
ρών ν-Δράμας (Ε.Γ.Υ.Ε.Μ.) καί παραγγέλλομέν νά συμμορφωθήτε έκκρι-
βώς πρός τά παραγγελλόμενα.

Ο Νομάρχης
Γ. Κοκκίνος

Νομάρχης

Αριθ. 88

Συναγωνιστήν Νομάρχη

Αφορμή παίρνοντας έκ τό αναφορές τών φυλάκων μας, οι
οποίοι καταγγέλλου κρίσεις ληλασίας καί κατεστροφής τών διαφόρων
έγκαταστάσεων καί οικιών καί βρίσκοντασ στην πεδιάδα μας, παρακαλώ
θα μιά έως γίνη σ' ύπόταση αδοτηρή στις διαφόρες Κοινότητες καί Συ-
μβουλεις τών Κοινοτήτων νά μή κρ οβαίνουσι έ καμιά αόθαιρες έα
κροτείνοντασ ός έλιχε ίρημα δει τά παίρνουσι για τίς ανάγκες τής
Αυτοδιοίκησης.

Κι' αν ακόμη υποθέσομε δει χρειαζεται κάτι για τίς
ανάγκες τών διαφόρων Κοινοτήτων ν' όφείλουνα ζητούν τήν βγκρισι
έκ τό Υπηρεσίας έα μας καί έναλόγως νά ένεργούσι.

Παρακαλώ δως δοθή ή κρέκουσ α κροσοχ ή εις τό σοβαρό
αύτο ζήτημα καί να μας γνωστοποιήσ ενε τίς ένεργειές σας.

Σέρρες 22-11-1944

Μέ συναγ. χαιρετιορούς
Ο Πρεϊσταμένος
Π. Λαζαρίδης

Ντοκουμέντο Νο 69

Εγγραφο της Νομαρχιακής Επιτροπής Σερρών, Βοήθειας Αθήνας και Πειραιά
περί συγκέντρωσης ειδών διατροφής για το λαό της Αθήνας και του Πειραιά

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ
ΑΘΗΝΑΣ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΙΑ

Δέρρες στις 29-12-1944

Αριθ. Πρωτ. 2

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Για το νομαρχιακό Συμβούλιο Σερρών, επαρχιακά Συμβούλια Δημοκρατικό Συμβούλιο Σερρών, κοινοτικά Συμβούλια του λαού, Συνασπαστικές Οργανώσεις, Κόμματα, Ένωση Συνεταιρισμών, Ομοσπονδίες Παγγελματιών, Επιστημόνων, Αγροτικό Κέντρο, Σύνοδος Δημοσίων Υπαλλήλων, Εκκλησιαστικές Επιτροπές, Πολιτικές Επιτροπές, Σύλλογο Λογίων "ή Εμπνευσία" Συνεταιρισμός Χωρικών.

ΣΑΙΝΘΑ ΣΙΣ η Νομαρχιακή Επιτροπή Βοήθειας Αθήνας και Πειραιά με σημερινή της απόφαση, έχοντας την βεβαιότητα ότι όλοι μας κατανοούμε βαθύτατα τις κοινές ταλαιπωρίες και στερήσεις που υποφέρει καρτερικά, ο άδαμαστος λαός της Αθήνας και του Πειραιά και από το καυτό ρολί αλλά και από τον άκολλητο που βήχεται από κληρό μαχό, απευθύνεται σε σας και σας παρακαλεί εν όνοματι του πολιτισμού και ανθρωπισμού, και ζητεί την βοήθεια σας για τον παλυσθέντα και χιλιοστραγουδημένο λαό της ματοβαμμένης μας Αθήνας και της μητέρας της Αλληνικής εργατείας του Πειραιά.

Κανείς μας δεν ξεχνά την ξερότητα και του άγωνα αλλά και τις δικές μας υποχρεώσεις και τα καθήκοντα που σαν Έλληνες έχουμε απέναντι τ ων δοκιμαζομένων αδελφών μας.

Αν ο κίνδυνος είναι τώρα μακριά από μās, αυτό δεν σημαίνει καθόλου, ότι πρέπει να μένουμε πίσω στις ανέλιμμένες μας υποχρεώσεις.

Το καθήκον, η καρδιά και ο νους μας στρέφεται με δακρυομένο μάτια στην μαρτυρική μας πρωτεύουσα που χάνει αθόνο το αίμα της για την ηρωική μας Πατρίδα, για τη λευτεριά, για την ανεξαρτησία, για την αιδούια θέση της.

Συμμεριζόμαστε όλοι την κόπο της, την ταλαιπωρία και τις δυστυχίες της και με ματοβαμμένη την καρδιά απέναντι σε και κάθε προσεκτικά για να ζούμε αυτόμα ν' ανατελή το φως της νίκης του λαού.

Έχουμε άτράνταχη την πεποίθηση ότι θα βοηθήσετε την Επιτροπή μας στις ζερές επιδιώξεις της, έχουμε την πίστη ότι κανείς δεν θα ύστερησθ αλλά αθόρητα θα προσφερη ό,τι βαστα η καρδιά του για τον πονεμένο λαό της Αθήνας και του Πειραιά.

Προβάλλουμε σε μίμηση τ' αετόκουλα της πόλης μας που σε μιά αθόρημητ εξόρμησή τους έστειλαν για τ' αετόκουλα της Αθήνας και του Πειραιά τα κατωθι είδη:

19 κιλά άλευρο, 32 κιλά πλιγούρι, 1,5 κιλό φακές, 1 κιλό ρεβύθια, 3,5 κιλά κουκιά, 1,74 κιλά φαβόλα, 1,3 κιλά φαγιέλια, 1 κιλό πατάτες, 5 κιλά μακαρόνια, 1,6 κιλά τραχανά και 2,8 κιλά κουσκουσι.

Είμαστε απόλυτα βέβαιοι για τη γενναιοδωρία σας και τή πλήρη κατανόηση του σκοπού της Επιτροπής μας και περιμένοντας ολοπρόθυμη τη συναντίληψη σας, παρακαλούμε γάρητε να δίνει σας ότι, το έργο της Επιτροπής μας τελειώνει στις 15 του Γενάρη 1945 και επομένως, πριν απ' τη μέρα αυτή πρέπει ν' απαντήσετε στην έκκλησή μας.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

Η Νομαρχιακή Επιτροπή

Αρχιμανδρίτης Κοκαρδαμένης
Ιωάννης Ματσόπουλος
Γεώργιος Παπαφωτίου
Ιωάννης Χ' Κωνσταντινίδης
Βασίλειος Περδικίδης
Αηροσθένης Κωσταρέλος
Χρήστος Ξυλωνόπουλος
Γεώργιος Κωνσταντινίδης
Αθανάσιος Στανταής
Δημήτριος Τάρης
Χηλλέας Πάσχος
Βασίλειος Πλουμής

1411 - (21) 75 0008 Αθην.

**ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ
ΑΘΗΝΑΣ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΙΑ**

Σέρρες στις 29-12-1944

Αριθμ. Πρωτ. 2

Για το Νομαρχιακό Συμβούλιο Σερρών, Επαρχιακά Συμβούλια, Δημοτικό Συμβούλιο Σερρών, Κοινοτικά Συμβούλια του Νομού, Εθνικοαπελευθερωτικές Οργανώσεις, Κόμματα, Ένωση Συνεταιρισμών, Ομοσπονδίες Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εργατικό Κέντρο, Σύνδεσμο Δημοσίων Υπαλλήλων, Εκκλησιαστικές Επιτροπές, Σχολικές Επιτροπές, Σύλλογο Κυριών η «Εμμέλεια», Συνεταιρισμούς χωριών.

Συναγωνιστές,

Η Νομαρχιακή Επιτροπή Βοήθειας Αθήνας και Πειραιά με σημερινή της απόφαση, έχοντας την βεβαιότητα ότι όλοι μας κατανοούμε βαθύτατα τις ποικίλες ταλαιπωρίες και στερήσεις που υποφέρει καρτερικά ο αδάμαστος Λαός της Αθήνας και του Πειραιά και από το καυτό βόλι αλλά και από τον αποκλεισμό που δέχεται από παληό μας σύμμαχο, απευθύνεται σε σας και σας παρακαλεί εν ονόματι του πολιτισμού και ανθρωπισμού και ζητεί την βοήθειά σας για τον πολυστένακτο και χλιοστραγουδημένο λαό της ματοβαμμένης μας Αθήνας και της μητέρας της Ελληνικής εργατιάς του Πειραιά.

Κανείς μας δεν ξεχνά την ιερότητα και του αγώνα αλλά και τις δικές μας υποχρεώσεις και τα καθήκοντα που σαν Έλληνες έχουμε απέναντι των δοκιμαζομένων αδελφών μας. Αν ο κίνδυνος είναι τώρα μακριά από μας, αυτό δεν σημαίνει καθόλου ότι πρέπει να μείνουμε πίσω στις ανειλημμένες μας υποχρεώσεις.

Το καθήκον, η καρδιά και ο νους μας στρέφεται με δακρυσμένα μάτια στην μαρτυρική μας πρωτεύουσα που χύνει άφθονο το αίμα της για την ηρωική μας Πατρίδα, για την λευτεριά, για την ανεξαρτησία, για την αυτοδιάθεσή της.

Συμμεριζόμαστε όλοι τον πόνο της, την ταλαιπωρία και τις δυστυχίες της και με ματοβαμμένη την καρδιά ατενίζουμε και κάτω προσεκτικά για να δούμε σύντομα ν' ανατέλει το φως της νίκης του Λαού.

Έχουμε ατράνταχτη την πεποίθηση ότι θα βοηθήσετε την Επιτροπή μας στις ιερές επιδιώξεις της. Έχουμε την πίστη ότι κανείς δεν θα υστερήσει αλλά αυθόρμητα θα προσφέρει ό,τι βαστά η καρδιά του για τον πονεμένο Λαό της Αθήνας και του Πειραιά.

Προβάλλουμε σε μίμηση τα αετόπουλα⁽¹⁾ της πόλης μας που σε μια αυθόρμητη εξόρμησή τους έστειλαν για τ' αετόπουλα της Αθήνας και του Πειραιά, τα κάτωθι είδη: 19 κιλά αλεύρι, 32 κιλά πλιγούρι, 1,5 κιλό φακές, 1 κιλό ρεβύθια, 3,5 κιλά κουκιά, 17 κιλά φασόλια, 10 κιλά μπιζέλια, 1 κιλό πατάτες, 5 κιλά μακαρόνια, 16 κιλά τραχανά και 2,8 κιλά κουσκουσι.

Είμαστε απόλυτα βέβαιοι για τη γενναιοδωρία σας και τη πλέρια κατανόηση του σκοπού της Επιτροπής μας και περιμένοντας ολοπρόθυμη τη συναντίληψή σας, παρακαλούμε νάχητε υπ' όψει σας, ότι το έργο της Επιτροπής μας τελειώνει στις 15 του Γενάρη 1945 και επομένως, πριν από τη μέρα αυτή πρέπει ν' απαντήσετε στην έκκλησή μας.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

Η Νομαρχιακή Επιτροπή⁽²⁾

Αρχιμανδρίτης Κ. Καρδαμένης
Ιωάννης Πατσόπουλος
Γεώργιος Παπαφωτίου
Ιωάννης Χ'Κωνσταντινίδης
Βασίλειος Πεردικίδης
Δημοσθένης Κωσταρέλος

Χρήστος Μυλωνόπουλος
Ιορδάνης Κωνσταντινίδης
Αθανάσιος Σταυράκης
Δημήτριος Τερζής
Αχιλλέας Πάσχος
Βασίλειος Πλουμής

Σημείωση 1: Με πρωτοβουλία της Ε.Π.Ο.Ν. δημιουργήθηκε η οργάνωση των αετόπουλων. Η οργάνωση των αετόπουλων είχε στις γραμμές της πάνω από 200 χιλιάδες αγόρια και κορίτσια. Είχαν οργανωτική δομή παράλληλη με την Ε.Π.Ο.Ν. Και κάθε οργάνωσή τους καθοδηγούνταν άμεσα από την αντίστοιχη οργάνωση της Ε.Π.Ο.Ν. Τα αετόπουλα πρόσφεραν πολλά στον αγώνα, κάνανε σαμποτάζ στα αυτοκίνητα των Γερμανών. Ήταν θαυμάσιοι σύνδεσμοι, ανάμεσα στις οργανώσεις και τα τμήματα του Ε.Λ.Α.Σ. Εκεί, που ένας μεγάλος θα ήταν αδύνατο να σπάσει το μπλόκο των κατακτητών, το αετόπουλο άφοβο, παίζοντας και μη δείχνοντας υποψίες, μετάφερε πολύτιμα σημειώματα και οδηγίες. Στο βουνό και στις πόλεις τα αετόπουλα μάζευαν πολύτιμες πληροφορίες για τις κινήσεις των Γερμανών και τις μετέδιδαν στον ΕΛΑΣ. Φύλαγαν τους τραυματίες από αιφνιδιαστικές επιδρομές. Αρκετά δε αετόπουλα πήραν μέρος με το όπλο στο χέρι στις μάχες κατά των ξένων κατακτητών. (Στο Παράρτημα Β', σελ. 322, υπάρχει φωτογραφία συγκέντρωσης Σερραίων Επονιτών του 1945).

Σημείωση 2: Για τον Αρχιμανδρίτη **Κωνσταντίνο Καρδαμένη**, ο Π. Πέννας στο βιβλίο του *Ιστορία των Σερρών*, Αθήναι 1966, στη σελ. 480, μας λέει: «Από Μηθύμνης, μετετέθη εις τον Μητροπολιτικόν θρόνον Σερρών και Νιγρίτης τη 16 Νοεμβρίου 1965. Κατά κόσμον Βασίλειος, γεννήθη εν Κωνσταντινουπόλει τη 2^η Φεβρουαρίου 1910, εκ πατρός μεν Πέτρου, εκ μητρός δε Ειρήνης. Μετά τα πρώτα γράμματα το 1925 εισήχθη εις την Θεολογικήν Σχολήν της Χάλκης, ης απεφοίτησε το 1931... Τη 5^η Νοεμβρίου 1934 προσελήφθη ως αρχιδιάκονος και εν συνεχεία ως πρωτοσύγκελος και ιεροκήρυξ υπό του Μητροπολίτου Σερρών και Νιγρίτης Κωνσταντίνου Μεγγρέλη, παρ' ου και προεχειρίσθη εις πρεσβύτερον την 8^η Μαρτίου 1936, λαβών άμα το οφίκιον του αρχιμανδρίτου...».

Κωνσταντίνος Καρδαμένης.

Ο **Πατσόπουλος Ιωάννης** ως εκπρόσωπος του Δικηγορικού Συλλόγου Σερρών. Ήταν δικηγόρος και διετέλεσε γραμματέας του ΕΑΜ Σερρών, μετά τη Βουλγαρική κατοχή.

Ο **Παπαφωτίου Γεώργιος** ως εκπρόσωπος της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών. Καταγόταν από τον Αχινό και ήταν αγρότης συνεταιριστής.

Ο **Χ'Κωνσταντινίδης Ιωάννης** ως εκπρόσωπος των Εμπορικού κόσμου Σερρών.

Ο **Περδικίδης Βασίλειος** ως εκπρόσωπος των Επαγγελματιών. Ήταν χρυσοχός - ωρολογοποιός και δραστήριο μέλος του ΕΑΜ Σερρών.

Ο **Δημοσθένης Κωσταρέλος** ως εκπρόσωπος της Νομαρχίας. Ήταν υπάλληλος της Δ/σης Εσωτερικών της Νομαρχίας Σερρών.

Ο **Χρήστος Μυλωνόπουλος** ως εκπρόσωπος των εργαζομένων. Ήταν πρόεδρος του Εργατικού Κέντρου Σερρών.

Ο **Ιορδάνης Κωνσταντινίδης** ως εκπρόσωπος των βιοτεχνών. Ήταν ιδιοκτήτης βιοτεχνίας κατασκευής τούβλων και κεραμιδιών που βρισκόταν στις Σέρρες προς τη μεριά του Λευκώνα.

Ο **Σταυράκης Αθανάσιος** ως εκπρόσωπος της Νεολαίας, Γραμματέας της ΕΠΟΝ Ν. Σερρών. Αποφοίτησε από εξατάξιο Γυμνάσιο Σερρών και έδωσε εξετάσεις για τη Νομική Σχολή. Το 1946, στο δρόμο της κατάταξης του στο Στρατό για την εκπλήρωση της στρατιωτικής του θητείας, μαθαίνει ότι πέρασε στην Νομική. Το μεγαλύτερο μέρος της θητείας του το υπηρετεί στην εξορία της Μακρόνησου, απ' όπου απολύεται το 1950. Δε φοίτησε τελικά στη Νομική, αφού διορίστηκε υπάλληλος στη Νομαρχία Σερρών.

Ο **Τερζής Δημήτριος** ως εκπρόσωπος του Ιατρικού Συλλόγου Σερρών. Εργάστηκε ως ιατρός λοιμωδών νόσων στο Λαϊκό Νοσοκομείο Σερρών το 1944, γαμπρός της Οικογένειας Καραμανλή, αφού παντρεύτηκε την Όλγα, αδελφή του Πρωθυπουργού και Προέδρου της Δημοκρατίας Κωνσταντίνου Καραμανλή.

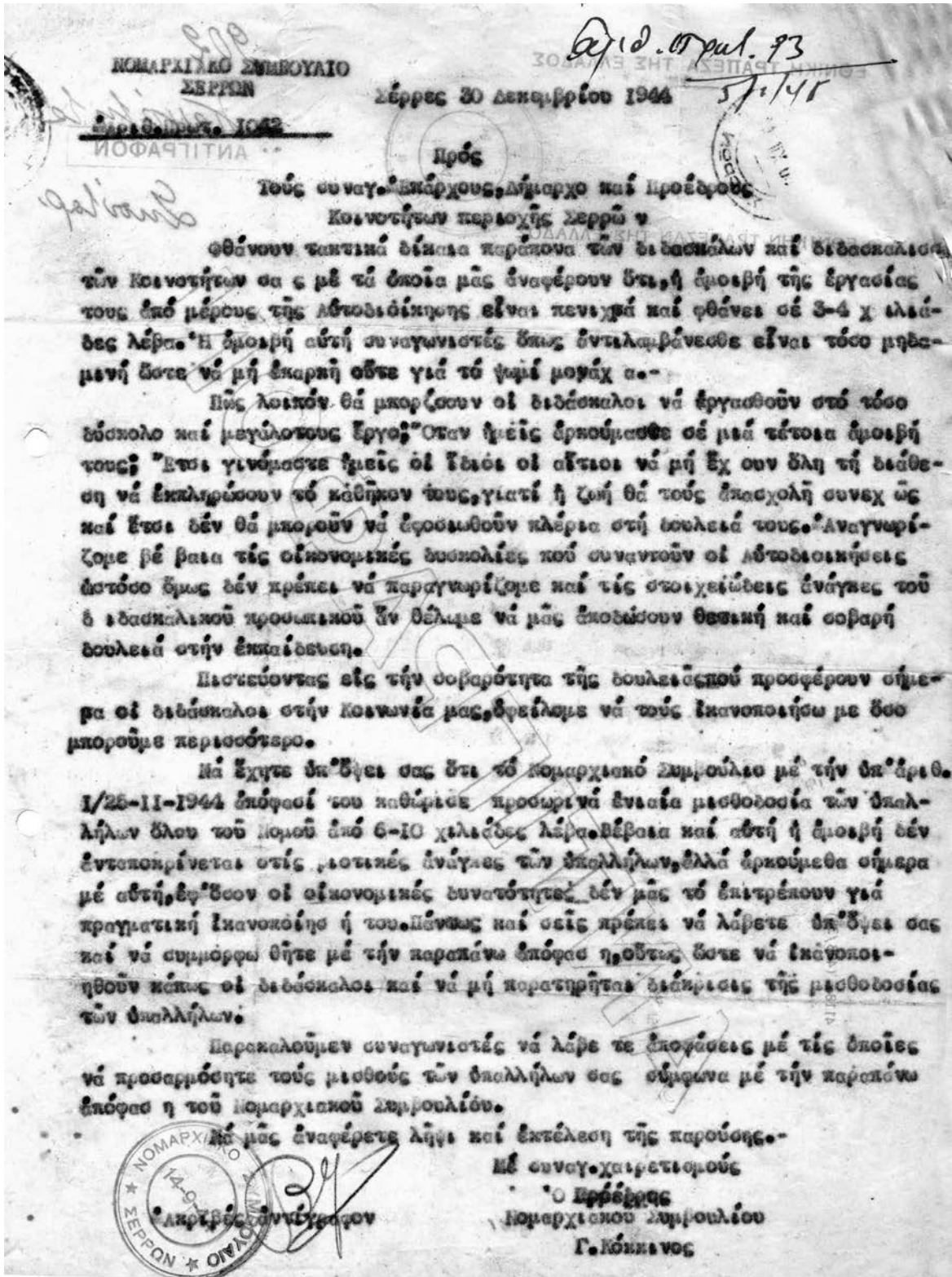
Ο **Πάσχος Αχιλλέας**, εκπαιδευτικός ως εκπρόσωπος του ΕΑΜ Σερρών, δραστήριο μέλος του τοπικού ΚΚΕ.

Βασίλειος Πλουμής, Σερραίος σωφέρ και ιδιοκτήτης βενζινάδικου της εταιρείας Μαμιδάκη.

Ντοκουμέντο Νο 70

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων
περί ενίσχυσης του μισθού των διδασκάλων και διδασκαλισσών

ΠΡΟΣ

τους συναγωνιστές Επάρχους, Δήμαρχο και
Προέδρους Κοινοτήτων περιοχής Σερρών

Φθάνουν τακτικά δίκαια παράπονα των διδασκάλων και διδασκαλισσών των Κοινοτήτων σας με τα οποία μας αναφέρουν ότι, η αμοιβή της εργασίας τους από μέρους της Αυτοδιοίκησης είναι πενιχρά και φθάνει σε 3-4 χιλιάδες λέβα. Η αμοιβή αυτή συναγωνιστές όπως αντιλαμβάνεστε είναι τόσο μηδαμινή ώστε να μην επαρκή ούτε για το ψωμί μονάχα.

Πώς λοιπόν θα μπορέσουν οι διδάσκαλοι να εργασθούν στο τόσο δύσκολο και μεγάλο τους έργο, όταν εμείς αρκούμαστε σε μια τέτοια αμοιβή τους; Έτσι γινόμαστε εμείς οι ίδιοι οι αίτιοι να μην έχουν όλη τη διάθεση να εκπληρώσουν το καθήκον τους, γιατί η ζωή θα τους απασχολή συνεχώς και έτσι δεν θα μπορούν να αφοσιωθούν πλέρια στη δουλειά τους. Αναγνωρίζουμε βέβαια τις οικονομικές δυσκολίες που συναντούν οι Αυτοδιοικήσεις ωστόσο όμως δεν πρέπει να παραγνωρίζουμε και τις στοιχειώδεις ανάγκες του διδασκαλικού προσωπικού, αν θέλωμε να μας αποδώσουν θετική και σοβαρή δουλειά στην εκπαίδευση.

Πιστεύοντας εις την σοβαρότητα της δουλειάς που προσφέρουν σήμερα οι διδάσκαλοι στην κοινωνία μας, οφείλομε να τους ικανοποιήσωμε όσο μπορούμε περισσότερο.

Να έχητε υπ' όψει σας ότι το Νομαρχιακό Συμβούλιο με την υπ' αριθμ. 1/25-11-1944 απόφασί του καθώρισε προσωρινά ενιαία μισθοδοσία των υπαλλήλων του Νομού από 6-10 χιλιάδες λέβα. Βέβαια και αυτή η αμοιβή δεν ανταποκρίνεται στις βιοτικές ανάγκες των υπαλλήλων, αλλά αρκούμεθα σήμερα με αυτή, εφ' όσον οι οικονομικές δυνατότητες δεν μας το επιτρέπουν για πραγματική ικανοποίησή του[ς]. Πάντως και σεις πρέπει να λάβετε υπ' όψει σας και να συμμορφωθήτε με την παραπάνω απόφαση, ούτως ώστε να ικανοποιηθούν κάπως οι διδάσκαλοι και να μη παρατηρήται διάκρισις της μισθοδοσίας των υπαλλήλων.

Παρακαλούμεν συναγωνιστές να λάβετε αποφάσεις με τις οποίες να προσαρμόσητε τους μισθούς των υπαλλήλων σας σύμφωνα με την παραπάνω απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου.

Να μας αναφέρετε λήψι και εκτέλεση της παρούσης.

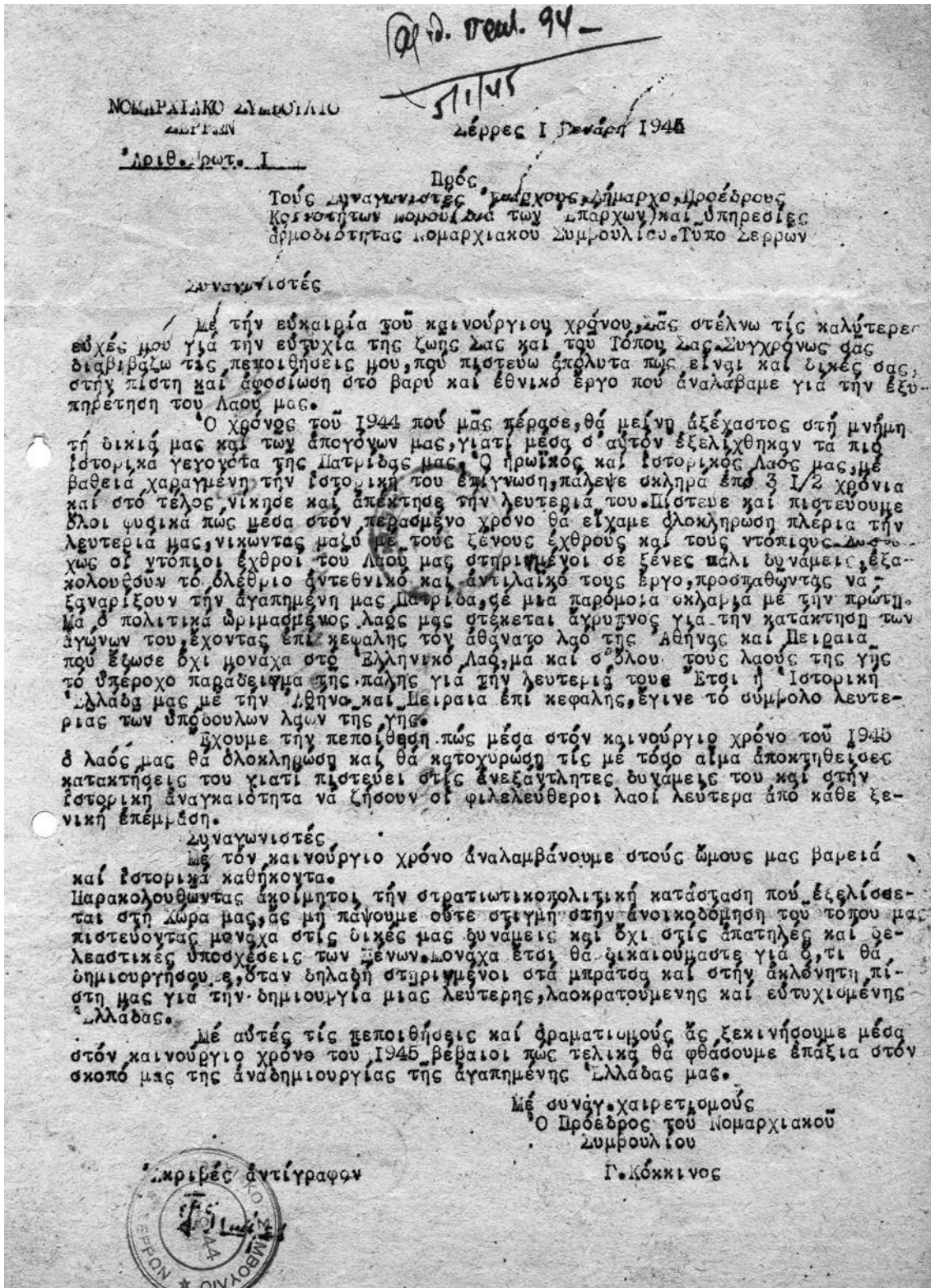
Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

Ο Πρόεδρος
Νομαρχιακού Συμβουλίου

Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 71

Πρωτοχρονιάτικο μήνυμα του Νομάρχη Σερών
για τη συνέχιση της ανοικοδόμησης του τόπου, το νέο έτος 1945

Αριθμ. Πρωτ. 1

Προς
τους Συναγωνιστές Επάρχους, Δήμαρχο,
Προέδρους Κοινοτήτων Νομού (διά των Επάρχων) και
Υπηρεσίες αρμοδιότητας Νομαρχιακού Συμβουλίου. Τύπο Σερρών

Συναγωνιστές

Με την ευκαιρία του καινούργιου χρόνου, σας στέλνω τις καλύτερες ευχές μου για την ευτυχία της ζωής σας και του τόπου σας. Συγχρόνως σας διαβιβάζω τις πεποιθήσεις μου, που πιστεύω απόλυτα πως είναι και δικές σας, στην πίστη και αφοσίωση στο βαρύ και εθνικό έργο που αναλάβαμε για την εξυπηρέτηση του Λαού μας.

Ο χρόνος του 1944 που μας πέρασε, θα μείνη αξέχαστος στη μνήμη τη δικιά μας και των απογόνων μας, γιατί μέσα σ' αυτόν εξελίχθηκαν τα πιο ιστορικά γεγονότα της Πατρίδας μας. Ο ηρωικός και ιστορικός Λαός μας, με βαθεία χαραγμένη την ιστορική του επίγνωση, πάλεψε σκληρά επί 3 ½ χρόνια και στο τέλος, νίκησε και απέκτησε τη λευτεριά του. Πίστευε και πιστεύουμε όλοι φυσικά πως μέσα στον περασμένο χρόνο θα είχαμε ολοκληρώσει πλέρια την λευτεριά μας, νικώντας μαζί με τους ξένους εχθρούς και τους ντόπιους. Δυστυχώς οι ντόπιοι εχθροί του Λαού μας στηριγμένοι σε ξένες πάλι δυνάμεις, εξακολουθούν το ολέθριο αντεθνικό και αντιλαϊκό τους έργο, προσπαθώντας να ξαναρίξουν την αγαπημένη μας Πατρίδα, σε μια παρόμοια σκλαβιά με την πρώτη. Μα ο πολιτικά ωριμασμένος λαός μας στέκεται άγρυπνος για την κατάκτηση των αγώνων του, έχοντας επί κεφαλής τον αθάνατο λαό της Αθήνας και Πειραιά, που έδωσε όχι μονάχα στον Ελληνικό Λαό, μα και σ' όλους τους λαούς της γης το υπέροχο παράδειγμα της πάλης για την λευτεριά του. Έτσι η Ιστορική Ελλάδα μας με την Αθήνα και Πειραιά επί κεφαλής, έγινε το σύμβολο λευτεριάς των υπόδουλων λαών της γης.

Έχουμε την πεποίθηση πως μέσα στον καινούργιο χρόνο του 1945, ο λαός μας θα ολοκληρώσει και θα κατοχυρώσει τις, με τόσο αίμα, αποκτηθείσες κατακτήσεις του, γιατί πιστεύει στις ανεξάντλητες δυνάμεις του και στην ιστορική αναγκαιότητα να ζήσουν οι φιλελεύθεροι λαοί λεύτερα από κάθε ξενική επέμβαση.

Συναγωνιστές,

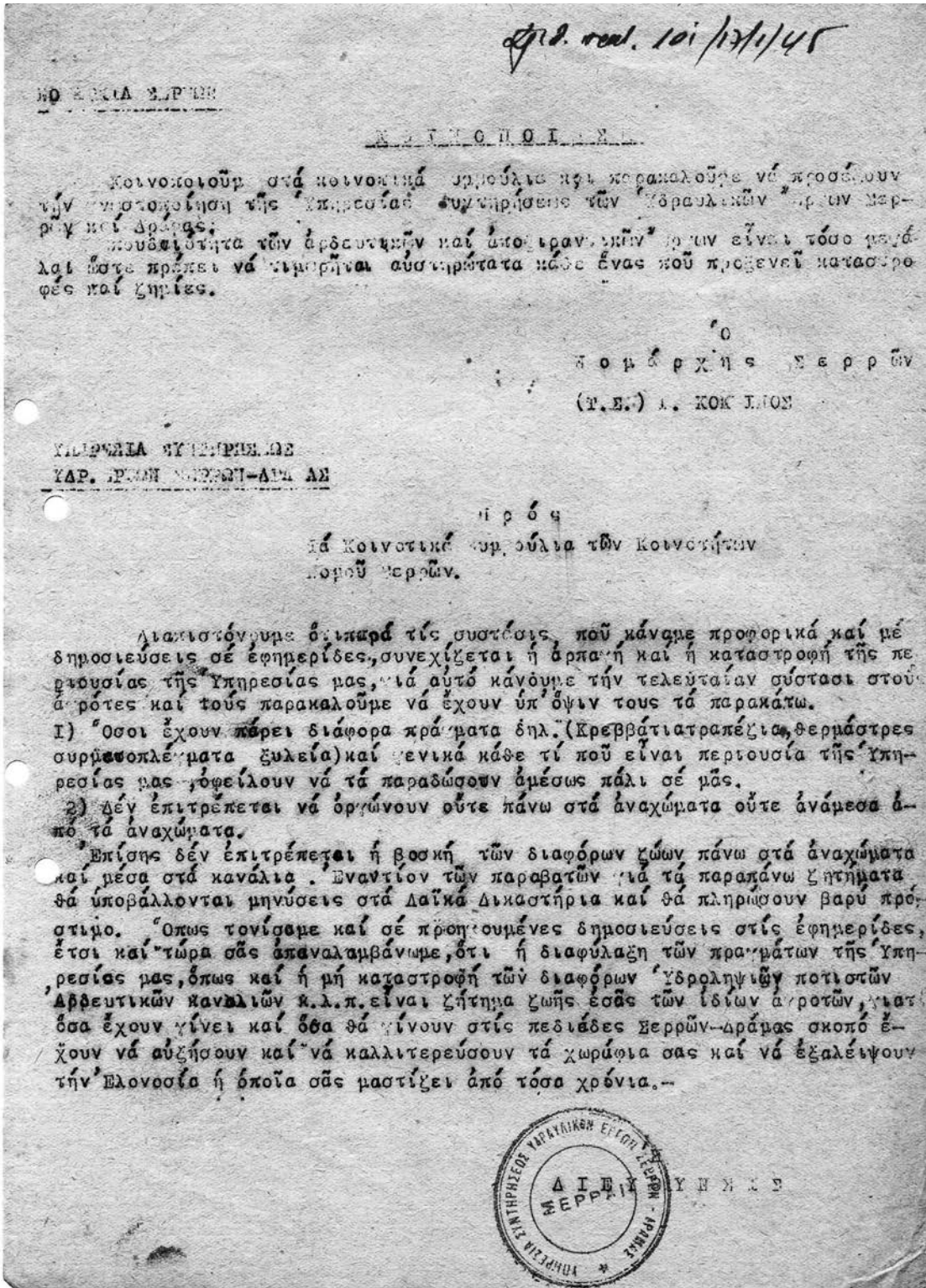
Με τον καινούργιο χρόνο αναλαμβάνουμε στους ώμους μας βαρεία και ιστορικά καθήκοντα. Παρακολουθώντας ακοίμητοι την στρατιωτικοπολιτική κατάσταση που εξελίσσεται στη Χώρα μας, ας μη πάψουμε ούτε στιγμή στην ανοικοδόμηση του τόπου μας, πιστεύοντας μονάχα στις δικές μας δυνάμεις και όχι στις απατηλές και δελεαστικές υποσχέσεις των Ξένων. Μονάχα έτσι θα δικαιούμαστε για ό,τι θα δημιουργήσουμε, όταν δηλαδή στηριγμένοι στα μπράτσα και στην ακλόνητη πίστη μας για την δημιουργία μιας λεύτερης, λαοκρατούμενης και ευτυχισμένης Ελλάδας.

Με αυτές τις πεποιθήσεις και οραματισμούς ας ξεκινήσουμε μέσα στον καινούργιο χρόνο του 1945 βέβαιοι πως, τελικά θα φθάσουμε επάξια στον σκοπό μας, της αναδημιουργίας της αγαπημένης Ελλάδας μας.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς
Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 72

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τις Κοινότητες, που κοινοποιεί έγγραφο της Υπηρεσίας Συντηρήσεως Υδραυλικών έργων Σερρών - Δράμας περί συστάσεων στους αγρότες να μην προκαλούν καταστροφές της περιουσίας της υπηρεσίας καθώς και των αναχωμάτων του Στρυμόνα

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Κοινοποιούμε στα Κοινοτικά Συμβούλια και παρακαλούμε να προσέξουν την γνωστοποίηση της Υπηρεσίας Συντηρήσεως των Υδραυλικών Έργων Σερρών και Δράμας.

Η σπουδαιότητα των αρδευτικών και αποξιδαντικών έργων είναι τόσο μεγάλη ώστε πρέπει να τιμωρήται αυστηρώτατα κάθε ένας που προξενεί καταστροφές και ζημιές.

Ο Νομάρχης Σερρών

Γ. Κόκκινος

ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ΥΔΡ. ΕΡΓΩΝ ΣΕΡΡΩΝ – ΔΡΑΜΑΣ

Προς

Τα Κοινοτικά Συμβούλια των Κοινοτήτων
Νομού Σερρών

Διαπιστόνουμε ότι παρά τις συστάσεις που κάναμε προφορικά και με δημοσιεύσεις σε εφημερίδες, συνεχίζεται η αρπαγή και η καταστροφή της περιουσίας της Υπηρεσίας μας, για αυτό κάνουμε την τελευταίαν σύστασι στους αγρότες και τους παρακαλούμε να έχουν υπ' όψιν τους τα παρακάτω:

1) Όσοι έχουν πάρει διάφορα πράγματα δηλ. κρεββάτια, τραπέζια, θερμάστρες, συρματόπλεγματα, ξυλεία και γενικά κάθε τι που είναι περιουσία της Υπηρεσίας μας, οφείλουν να τα παραδώσουν αμέσως πάλι σε μας.

2) Δεν επιτρέπεται να οργώνουν ούτε πάνω στα αναχώματα, ούτε ανάμεσα από τα αναχώματα.

Επίσης δεν επιτρέπεται η βοσκή των διαφόρων ζώων πάνω στα αναχώματα και μέσα στα κανάλια.

Εναντίον των παραβατών για τα παραπάνω ζητήματα θα υποβάλλονται μηνύσεις στα Λαϊκά Δικαστήρια και θα πληρώσουν βαρύ πρόστιμο.

Όπως τονίσαμε και σε προηγούμενες δημοσιεύσεις στις εφημερίδες, έτσι και τώρα σας επαναλαμβάνω ότι η διαφύλαξη των πραγμάτων της Υπηρεσίας μας, όπως και η μη καταστροφή των διαφόρων Υδροληψιών ποτιστ[ικ]ών αρδευτικών καναλιών κ.λ.π. είναι ζήτημα ζωής [για] εσάς των ίδιων αγροτών, γιατί όσα έχουν γίνει και όσα θα γίνουν στις πεδιάδες Σερρών-Δράμας σκοπό έχουν να αυξήσουν και να καλλιτερεύσουν τα χωράφια σας και να εξαλείψουν την Ελονοσία, η οποία σας μαστιίζει από τόσα χρόνια.

Η

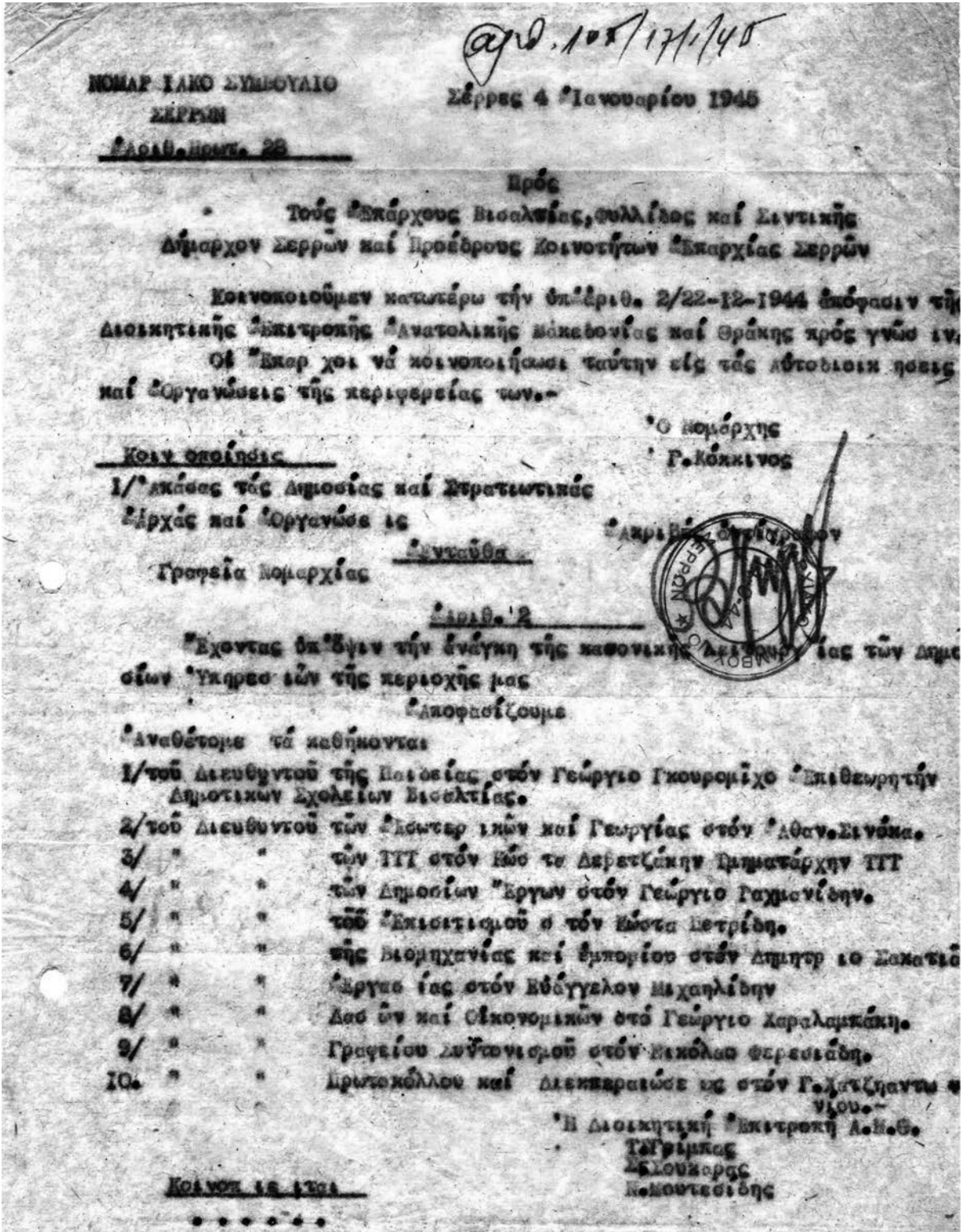
Δ Ι Ε Υ Θ Υ Ν Σ Ι Σ

(Σφραγίδα)

[Παν. Λαζαρίδης]

Ντοκουμέντο Νο 73

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τις Κοινότητες που κοινοποιεί απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής Αν. Μακεδονίας - Θράκης περί ανάθεσης καθηκόντων διευθυντών στις διευθύνσεις της

Προς
τους Επάρχους Βισαλτίας, Φυλλίδος και Σιντικής,
Δήμαρχον Σερρών και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Κοινοποιούμεν κατωτέρω την υπ' αριθμ. 2 / 22-12-1944 απόφασιν της Διοικητικής Επιτροπής Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης προς γνώσιν.

Οι Έπαρχοι να κοινοποιήσωσι ταύτην εις τας Αυτοδιοικήσεις και Οργανώσεις της περιφερείας των.

Κοινοποιήσις

Ο Νομάρχης

1) 'Απασας τας Δημοσίας και
Στρατιωτικές Αρχάς και Οργανώσεις
Ενταύθα

Γ. Κόκκινος

2) Γραφεία Νομαρχίας

**[ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝΑΤΟΛ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ]**
Αριθμ. 2

[Καβάλα 22-12-1944]

Έχοντας υπ' όψιν την ανάγκη της κανονικής λειτουργίας των Δημοσίων Υπηρεσιών της περιοχής μας

Αποφασίζομε

Αναθέτουμε τα καθήκοντα

- 1) του Διευθυντού της Παιδείας στον Γεώργιο Γκουρομίχο⁽¹⁾, Επιθεωρητήν Δημοτικών Σχολείων Βισαλτίας
- 2) του Διευθυντού των Εσωτερικών και Γεωργίας στον Αθαν. Σινόκα.
- 3) του Διευθυντού των ΤΤΤ στον Κώστα Δερετζάκη, Τμηματάρχη ΤΤΤ.
- 4) του Διευθυντού των Δημοσίων Έργων στον Γεώργιο Ραχμανίδη.
- 5) του Διευθυντού του Επισιτισμού στον Κώστα Πετρίδη.
- 6) του Διευθυντού της Βιομηχανίας και Εμπορίου στον Δημήτριο Σακατιά.
- 7) του Διευθυντού Εργασίας στον Ευάγγελον Μιχαηλίδην.
- 8) του Διευθυντού Δασών και Οικονομικών στον Γεώργιο Χαραλαμπάκη.
- 9) του Διευθυντού Γραφείου Συντονισμού στον Νικόλαο Φερεσιάδη.
- 10) του Διευθυντού Πρωτοκόλλου και Διεκπεραιώσεως στον Γ. Χατζηαντωνίου.

Κοινοποιείται

.....

Η Διοικητική Επιτροπή Α.Μ.Θ.

Τ. Γρίμπας
Σ. Σουκαράς
Ν. Μουτεσιδης

Σημείωση 1: Ο Επιθεωρητής είχε αξιόλογη δράση στην επαρχία Βισαλτίας αλλά και στο Ν. Σερρών. Από γραπτό αρχειακό υλικό, που υπάρχει στα ΓΑΚ Σερρών, πληροφορούμαστε ότι: Ο δάσκαλος **Γκουρομίχος Γεώργιος**, με καταγωγή από Κοζάνη, με το Β.Δ. της 28-2-1937, που δημοσιεύτηκε

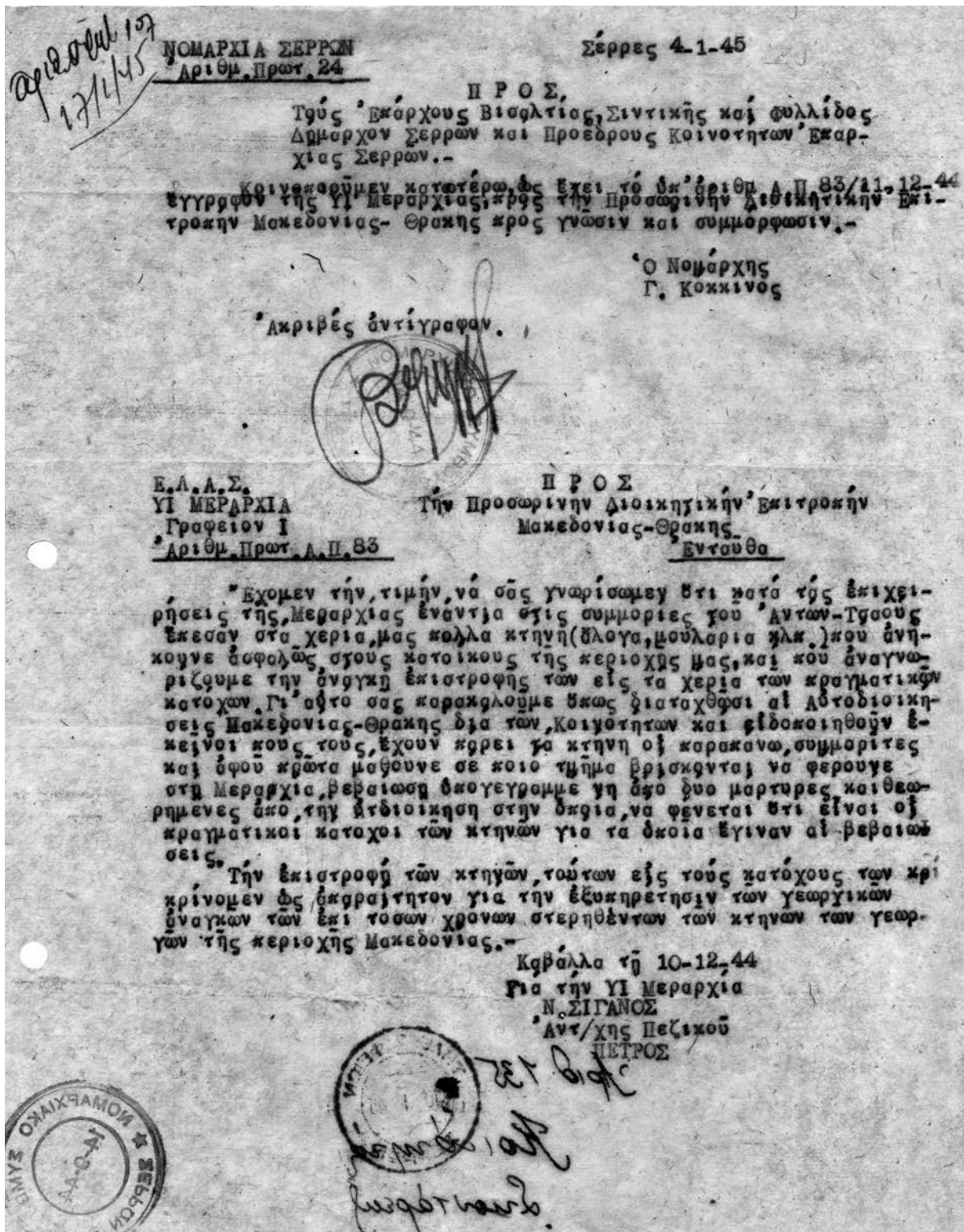

στο υπ' αριθμ. 88 ΦΕΚ, διορίστηκε Επιθεωρητής των δημοτικών σχολείων Βισαλτίας. Μετά από πρόταση του Νομάρχη Σερρών, διορίστηκε με την υπ' αριθμ. Ε.Π. 85/22-6-1938 διαταγή του Ιωάννη Μεταξά Περιφερειακός Υποδιοικητής της Εθνικής Οργάνωσης Βισαλτίας (Ε.Ο.Ν.). Τον Απρίλιο του 1939 οργανώνει «Γενικό Παιδαγωγικό Συνέδριο» των Λειτουργών της περιφέρειάς του και καλεί τους υφισταμένους του να παρουσιάσουν στο υπόψη συνέδριο εισηγήσεις και σχέδια μαθήματος. Σε έκθεσή του για την εκπαιδευτική κατάσταση των σχολείων της Βισαλτίας, στις 18 Απριλίου

1940, στην τελευταία παράγραφο γράφει: «Θα εξακολουθήσουμε να εργαζώμεθα μετά τον αυτού και περισσότερο ζήλου και ενθουσιασμού διά τον Εθνικόν φρονιματισμόν διδασκάλων και μαθητών, διά την πρόοδον της ΕΟΝ της περιφέρειάς μου, την λειτουργίαν των μαθητικών συσσιτίων και εν γένει παντός έργου αναγόμενον εις την αρμοδιότητά μας βοηθούντες ούτω και ημείς με όλας τας δυνάμεις μας εις την επιτυχίαν του επιτελούμενου έργου της δημιουργίας του Γ' Ελληνικού Πολιτισμού υπό τον Νέον Κράτους της 4^{ης} Αυγούστου». Στις 10-2-1941 με έγγραφό του ο Προϊστάμενός του Γενικός Επιθεωρητής Στοιχειώδους Εκπαιδύσεως Ε' Περιφέρειας (Ανατολ. Μακεδονίας – Θράκης) Ι. Φραγκούλης τον επαινεί (και κοινοποιεί τον έπαινο υπό τύπον αναφοράς προς το Υπουργείο Παιδείας) για το αντίγραφο που του έστειλε, της εμπνευσμένης ομιλίας του, την 31 Ιανουαρίου 1941, ημέρα κηδείας του «Εθνικού Κυβερνήτου» Ι. Μεταξά. Με τη διαταγή υπ' αριθμ. 108/25-4-1941 του Γενικού Διοικητή Μακεδονίας αποσπάστηκε για λίγο χρονικό διάστημα και στην Γ' εκπαιδευτική περιφέρεια Θεσ/νίκης, λόγω έλλειψης επιθεωρητή. Στις 23-5-1942, με απόφαση του Έπαρχου Βισαλτίας Στ. Πέτροβα, ορίζεται πρόεδρος της Διοικητικής Επιτροπής των συσσιτίων Νιγρίτας. Με την απελευθέρωση των Σερρών από τον ΕΛΑΣ, κλήθηκε από τον τότε Νομάρχη Γ. Κόκκινο να καθοδηγήσει τους δασκάλους και αναλάβει τα καθήκοντα του Επιθεωρητή για όλο το Ν. Σερρών. Με το παραπάνω έγγραφο, της 22-12-1944, της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ, του ανατίθενται τα καθήκοντα του Διευθυντή Παιδείας για την περιφέρεια Ανατολ. Μακεδονίας και Θράκης. Μετά την συμφωνία της Βάρκιζας, παύεται η Διοικητική Επιτροπή Α.Μ.Θ. Με έγγραφη αναφορά που υποβάλλει στις 13-2-1945 προς τον Γενικό Διοικητή της Ανατολ. Μακεδονίας Θράκης, της Κυβέρνησης Πλαστήρα, δικαιολογεί την συμμετοχή του στη διοίκηση του προηγούμενου καθεστώτος, «ως του μόνου και αρχαιότερου επιθεωρητού της περιοχής». Τελικά με την απόφαση 26-5-1945 του υπουργού Δ. Μπαλάνου του ανακοινώνεται ότι με το Β.Δ. της 2-5-1945 μετατίθεται στην εκπαιδευτική περιφέρεια Παραμυθιάς Θεσπρωτίας.

Ντοκουμέντο Νο 74

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τις Κοινότητες που κοινοποιεί έγγραφο της VI Μεραρχίας του ΕΛΑΣ περί διαδικασίας επιστροφής στους χωρικούς των ζώων τους, που άρπαξαν οι συμμορίες του Αντών - Τσαούς

Αριθμ. Πρωτ. 24

Προς
τους Επάρχους Βισαλτίας, Σιντικής και Φυλλίδος,
Δήμαρχον Σερρών και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Κοινοποιούμεν κατωτέρω, ως έχει, το υπ' αριθμ. Α.Π. 83/11-12-44 έγγραφον της VI Μεραρχίας, προς την Προσωρινήν Διοικητικήν Επιτροπήν Μακεδονίας - Θράκης προς γνώσιν και συμμόρφωσιν.

Ο Νομάρχης
Γ. Κόκκινος

Ε.Λ.Α.Σ.
VI ΜΕΡΑΡΧΙΑ
Γραφείο Ι
Αριθμ. Πρωτ. Α.Π.83

ΠΡΟΣ
Την Προσωρινήν Διοικητικήν Επιτροπήν
Μακεδονίας - Θράκης
Ενταύθα

Έχομεν την τιμήν να σας γνωρίσωμεν ότι κατά τας επιχειρήσεις της Μεραρχίας ενάντια στις συμμορίες του Αντων-Τσαούς⁽¹⁾ έπεσαν στα χέρια μας, πολλά κτήνη (άλογα, μουλάρια κ.λ.π.) που ανήκουνε ασφαλώς στους κατοίκους της περιοχής μας και που αναγνωρίζουμε την ανάγκη επιστροφής των εις τα χέρια των πραγματικών κατόχων.

Γι' αυτό σας παρακαλούμε όπως διαταχθώσι αι Αυτοδιοικήσεις Μακεδονίας - Θράκης διά των Κοινοτήτων και ειδοποιηθούν εκείνοι που τους έχουν πάρει τα κτήνη οι παραπάνω συμμορίτες και αφού πρώτα μάθουνε σε ποιο τμήμα βρίσκονται, να φέρουνε στη Μεραρχία βεβαίωση υπογεγραμμένη από δύο μάρτυρες και θεωρημένες από την Αυτοδιοίκηση, στην οποία να φένηται ότι είναι οι πραγματικοί κάτοχοι των κτηνών, για τα οποία έγιναν αι βεβαιώσεις.

Την επιστροφή των κτηνών τούτων εις τους κατόχους των, κρίνομεν ως απαραίτητον, για την εξυπηρέτησιν των γεωργικών αναγκών των επί τώσων χρόνων στερηθέντων των κτηνών των, γεωργών της περιοχής Μακεδονίας.

Καβάλλα τη 10-12-44
Για την VI Μεραρχία
Ν. ΣΙΓΑΝΟΣ
Αντ/χης Πεζικού
ΠΕΤΡΟΣ

Σημείωση: Από το βιβλίο του Τάσου Χατζηαναστασίου με τον τίτλο *Αντάρτες και Καπεταναίοι των εκδόσεων Κυριακίδη*, διαβάζουμε στη σελ. 40:

«Ο **Αντώνης Κυριάκου Φωστηρίδης** γεννήθηκε στο Ερουκλί της Μπάφρας του Πόντου το 1912 και ήταν κάτοικος Κρηνίδων Καβάλας, όπου εργαζόταν ως αγροφύλακας. Στο στρατό υπηρέτησε ως λοχίας και γι' αυτό πήρε το προσωνύμιο Τσαούς, με το οποίο και ήταν κυρίως γνωστός. Ο πατέρας του, Κυριάκος, ήταν αντάρτης στον Πόντο το διάστημα 1916-1922. Το πιθανότερο είναι πως ο Φωστηρίδης εγκατέλειψε τις Κρηνίδες για να βγει στο βουνό το φθινόπωρο του 1942 καταδιωκόμενος από τις βουλγαρικές Αρχές με την κατηγορία της δολοφονίας της συζύγου του. Σύντομα ο Φωστηρίδης αναδείχθηκε αρχηγός ανταρτικής ομάδα 15-17 αντρών, κυρίως συγχωριανών του. Στη συνέχεια ήρθε σε επαφή με άλλες μικρές ανεξάρτητες ομάδες, όπως του Παντελή Παπαδάκη που δρούσε στο Φαλακρό Δράμας, του Αναστάσιου Αβραμίδη που δρούσε στο δάσος Ελατίας (Καρά-ντερέ) και του Θεόδωρου Μικρόπουλου που δρούσε στο Μπαϊράμ-τεπέ. Η πρωτοβουλία του Φωστηρίδη να εξοντώσει με αιφνιδιαστική επίθεση το μικρό τμήμα του ΕΛΑΣ στο Τσαλ-νταγ την Πρωτοχρονιά του 1944, κυρίως όμως η

σκληρότητα και η αποτελεσματικότητα με την οποία ενήργησε στην προκειμένη περίπτωση, τον καθιέρωσαν ως αδιαφιλονίκητο αρχηγό των εθνικιστών ανταρτών στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη.

Το Φεβρουάριο του 1944 μάλιστα ορίστηκε και επίσημα Γενικός Αρχηγός των «Εθνικών Αντιστασιακών Ομάδων» (Ε.Α.Ο.) με τις ευλογίες της κυβέρνησης του Καΐρου και του Συμμαχικού Στρατηγείου τη Μέσης Ανατολής. Το τελευταίο ανέλαβε να ενισχύσει τις Ε.Α.Ο. σε όπλα, υλικά και χρήματα με εισήγηση του Βρετανού συνδέσμου αξιωματικού Μύλλερ, που είχε στο μεταξύ μεταπηδήσει στους εθνικιστές αντάρτες εγκαταλείποντας τον ΕΛΑΣ. Ο Φωστηρίδης πήρε μέρος σε πολλές μάχες κατά του βουλγαρικού στρατού και τραυματίστηκε επανειλημμένα. Ωστόσο δεν εγκατέλειψε την πολεμική δράση, ενώ παράλληλα καλλιεργούσε πολιτικές φιλοδοξίες. Τον Δεκέμβριο του 1944 βρέθηκε στην Αθήνα όπου πήρε μέρος σε μάχες κατά του ΕΛΑΣ. Τον Αύγουστο του 1948 του απονεμήθηκε ο βαθμός του αντισυνταγματάρχη πυροβολικού και ορίστηκε διοικητής του "Τάγματος Φωστηρίδη" στο οποίο στρατεύτηκαν πολλά πρώην μέλη των Ε.Α.Ο. **Το 1952 εξελέγη βουλευτής Δράμας με τον "Ελληνικό Συναγερμό"**. Πέθανε από ανίατη ασθένεια στις 30 Αυγούστου 1979 στη Δράμα».

Τέλος στοιχείο που συνδέει τον Γενικό Αρχηγό των Ε.Α.Ο.

Αντώνη Φωστερίδη με το Ν. Σερρών είναι η πολιτική καθοδός του στις Εθνικές εκλογές της 5^{ης} Μαρτίου 1950, ως επικεφαλής του Συνδυασμού «Εθνικής Αντιστάσεως Ελλάδος» στο Νομό Σερρών. (δες το ψηφοδέλτιο του συνδυασμού στο Ν. Σερρών στο Παράρτημα Β', σελ. 346).

Ντοκουμέντο Νο 75

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων
περί επιδημίας ψώρας στις Σέρρες

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 5-1-1945

Αριθμ. Πρωτ. 110

Προς
τους συναγωνιστές Επάρχους
και Προέδρους Κοινοτήτων

Συναγωνιστές

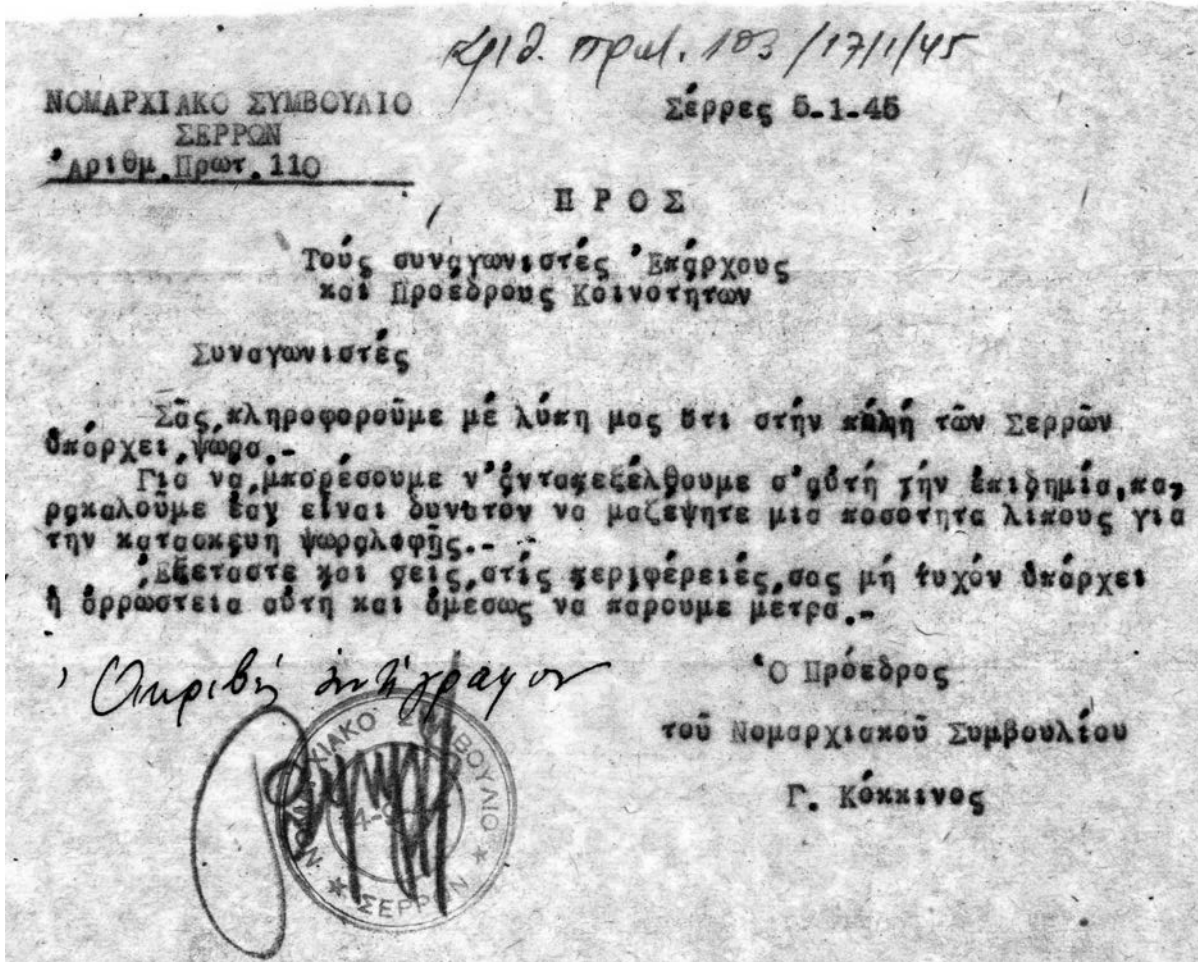
Σας πληροφορούμε με λύπη μας ότι στην πόλη των Σερρών υπάρχει ψώρα⁽¹⁾.

Για να μπορέσουμε ν' ανταπεξέλθουμε σ' αυτή την επιδημία, παρακαλούμε εάν είναι δυνατόν να μαζέψητε μια ποσότητα λίπους για την κατασκευή ψωραλιφής.

Εξετάστε και σεις, στις περιφέρειές σας μη τυχόν υπάρχει η αρρώστεια αυτή και αμέσως να πάρουμε μέτρα.

Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου

Γ. Κόκκινος

Σημείωση 1: Ψώρα: Εξαιρετικά μεταδοτική, με την άμεση κυρίως επαφή, δερματοπάθεια, που οφείλεται σε ένα μικροσκοπικό ορθόποδο, το ακάρι της ψώρας. Εκδηλώνεται με εντονότατο βασανιστικό κνησμό, ιδίως νυκτερινό. Οι βλάβες, που όχι σπάνια απουσιάζουν εντελώς, περιλαμβάνουν τις πρωτογενείς (σήραγγες ή αύλακες και φυσαλίδες) και τις δευτερογενείς (βλουτίδες ή δρυφάδες από τον Ξεσμό). Η θεραπεία περιλαμβάνει εφαρμογή ακαριοκτόνων φαρμάκων σε συνδυασμό με απολύμανση των ρούχων. (Από Εκπαιδευτική Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια, τόμ. 13, Ιατρική και Υγεία, Εκδοτική Αθηνών, 1998).

Ντοκουμέντο Νο 76

Έγγραφο της VI Μεραρχίας του ΕΛΑΣ προς τις Κοινότητες περί σύνταξης εκθέσεων για το πώς έδρασαν στα χωριά διάφορες αντιδραστικές δυνάμεις

ΕΛΑΣ

VI ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Δ/σης Δικαστικού

Αριθμ. Πρωτ. 16

Προς

Τον Πρόεδρο της Κοινότητας Σκούταρη

Εις .....

Για [να] διευκολυνθή το έργο της Λαϊκής Δικαιοσύνης σας αποστέλλω το σινημμένο σχέδιο με λεπτομερείς οδηγίες βάσει του οποίου εσύ σαν Πρόεδρος της Κοινότητας με άλλα υπεύθυνα πρόσωπα του χωριού σου, να μας κάμης μια έκθεση για όσα συνέβησαν στο χωριό σου⁽¹⁾. Θα προσέξεις να μη φύγης από τα ερωτήματα του σχεδίου και η έκθεσης να είναι σαφής, συγκεκριμένη χωρίς με λεπτομέρειες της δράσης κάθε εγκληματία, με όλα τα στοιχεία και την ημερομηνία του εγκλήματος, χωρίς μουντζούρες και διαγραφές.

Σε καθιστούμε απόλυτα υπεύθυνο για την συστηματική δουλειά που χρειάζεται για να γίνη η έκθεσης.

Ακριβές αντίγραφον

Εν Σέρρες τη 17 Γενάρη 1945

Ο Υποδιοικητής

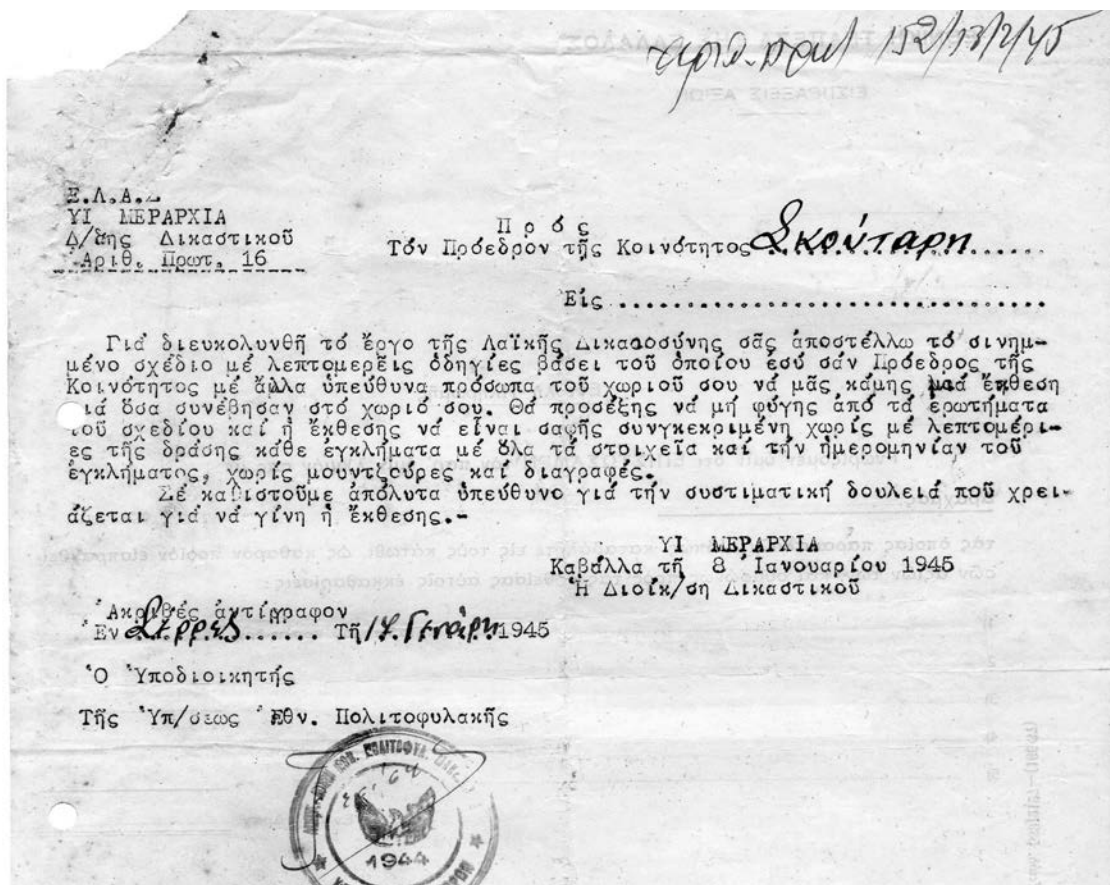
Της Υπ/σεως Εθν. Πολιτοφυλακής

(Σφραγίδα⁽²⁾) Υπογραφή

VI ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Καβάλλα τη 8 Ιανουαρίου 1945

Η Διοίκηση Δικαστικού

Νά σταλή σ' όλα τ' χωριά από ένα

Για όλα συνέβησαν στο κάθε ένα χωριό, θά γίνει μία έκθεση. Τήν έκθεση αυτή θά τήν φτιάσουν μέ τήν πρόθυμη συνεργασία τους τρεις τό ολιγότερον υπεύθυνοι πού γνωρίζουν όλα εκείνα ας έγιναν στο χωριό. Καλό θά είναι νά αποφύγουν τήν πολυλογία και νά τή γράφουν μέ λίγα λόγια. Μά ζουμερά.

Για οδηγία τους θά έχουν τά παρακάτω έρωτήματα, στα όποια πρέπει νά απαντήσουν, μέ τή σειρά. Παρακαλούνται όλοι ή έκθεση νά είναι καθαρά γραμμένη. Καλά για όλους αυτούς τους λόγους θά είναι ένας για τήν έκθεση τους νά τήν γράφει ένας πού θά ξέρει γράμματα. Η έκθεση αυτή είναι ανάγκη νά είναι έτοιμη μέσα σέ λίγες μέρες τό πλύ, θά τήν παραδώσουν δέ οι ίδιοι υπεύθυνοι πού θά τήν φτιάσουν στόν ανακριτή, όταν θά τους καλέσει. Αυτοί θά τήν φτιάξουν τήν έκθεση θά τήν υπογράψουν, θά φροντίσουν δέ γά είναι τό όνομα τό δικό τους και του χωριού καθαρά γραμμένα. Τό χωριό θ' αναγράφεται στην έκθεση μέ τό νέο και παλιό του όνομα, θά προσδιορίζεται δέ στην έκθεση και τό τμήμα τής Πολιτοφυλακής πού υπάγεται. Τά έρωτήματα πού θά έχουν για οδηγία είναι αυτά:

- 1) Έρώτημα. Ποιοι και πότε ήλθαν στο χωριό σας, και όργάνωσαν τήν αντίδραση σ' αυτό, για λογαριασμό τίνος όνεργούσαν;
  - 2) Έρώτημα. Ποιοι οι πυρήνες τής αντίδρασης στο χωριό σας, ποια ή δράση των;
  - 3) Έρώτημα. Ποιοι όπλισθηκαν στο χωριό σας θεληματικά, πότε και η δράση τους μέσα και έξω στο χωριό, ποια δράση έχουν;
  - 4) Ποιοι όπλισθηκαν αναγκαστικά στο χωριό σας, πότε, έχουν δράση μέσα και έξω στο χωριό σας; ποια δράση έχουν;
  - 5) Ποιοι από τους παραπάνω όπλισθηκαν γιατί παρασύρθηκαν και δέν έχουν δράση ούτε μέσα και έξω από χωριό σας;
  - 6) Ποιοι Καπεταναίοι έδρασαν στο χωριό σας ποια είναι η δράση τους ποιο όνομα είχαν σάν καπεταναίοι και ποιο όνομα είναι τό πραγματικό τους και από ποθ είναι;
  - 7) Έρώτημα. Ποιοι Ταγματαλήτες συγκεκριμένα από άλλα χωριά έδρασαν στο χωριό σας και από ποθ είναι αυτοί και τί έκαναν;
  - 8) Έρώτημα. Έδρασαν στο χωριό σας σάν πράκτορες τής αντίδρασης και των Γερμανών Ποιοι είναι από ποθ είναι τί έκαναν;
  - 9) Έρώτημα. Οι παραπάνω πού βρίσκονται τώρα είναι έλεύθεροι έχουν συλληφθεί πού κρατούνται αυτοί ποθ συνελήφθησαν.
- Όλα όλα έχουν γίνει στο κάθε χωριό θά τά γράφουν στην έκθεση του χωριού οι υπεύθυνοι. Οι όποιοι θά έχουν και τήν ευθύνη. Μπορεί όμως νά υπάρχουν και πολιτα, πού γνωρίζουν τή δράση (προδοσίες, φόρους, εμπρησμούς, λεηλασίες, σοβαρής μορφής, κακοποιήσεις) προδοτών γεστοαμπίτων και ταγματαφυλάκων.

Γι' αυτό παρακαλούνται οι υπεύθυνοι, πού θά φτιάξουν τήν έκθεση του χωριού των, νά φροντίσουν έγκαιρώς νά μάθουν ποιοι γνωρίζουν τέτοια πράγματα κατά συγκεκριμένων προσώπων και νά τους πάρουν μαζί τους στόν ανακριτή όταν θά τους καλέσει.

Καβάλλα 4^ο Ιανουαρίου 1945

ΥΙ Μ ε ρ α ρ χ ή α

Δ/σης Δικαστικής.

Να σταλεί σ' όλα τα χωριά από ένα

Για όσα συνέβησαν στο κάθε ένα χωριό θα γίνη μια έκθεση. Την έκθεση αυτή θα τη φτιάσουν με την πρόθυμη συνεργασία τους τρεις το ολιγότερον, υπεύθυνοι που γνωρίζουν όλα εκείνα που έγιναν στο χωριό. Καλό θα είναι να αποφύγουν την πολυλογία και να τη γράφουν με λίγα λόγια, μα ζουμερά.

Για οδηγό τους θα έχουν τα παρακάτω ερωτήματα, στα οποία πρέπει να απαντήσουν με τη σειρά. Παρακαλούνται όλοι, η έκθεση να είναι καθαρά γραμμένη. Για όλους αυτούς τους λόγους, καλό θα είναι την έκθεση να την γράφει ένας που θα ξέρει γράμματα. Η έκθεση αυτή είναι ανάγκη να είναι έτοιμη μέσα σε λίγες μέρες το πολύ, θα την παραδώσουν δε οι ίδιοι υπεύθυνοι, που θα τη φτιάσουν στον ανακριτή, όταν θα τους καλέσει. Αυτοί [που] θα την φτιάξουν την έκθεση, θα την υπογράψουν, θα φροντίσουν δε να είναι το όνομα το δικό τους και του χωριού καθαρά γραμμένα. Το χωριό θα αναγράφεται στην έκθεση με το νέο και παλιό του όνομα, θα προσδιορίζεται δε στην έκθεση και το τμήμα της Πολιτοφυλακής που υπάγεται. Τα ερωτήματα που θα έχουν για οδηγό είναι αυτά:

1^ο Ερώτημα: Ποιοι και πότε ήλθαν στο χωριό σας και οργάνωσαν την αντίδραση σ' αυτό, για λογαριασμό τίνος ενεργούσαν;

2^ο Ερώτημα: Ποιοι οι πυρήνες της αντίδρασης στο χωριό σας, ποια η δράση των;

3^ο Ερώτημα: Ποιοι οπλίσθηκαν στο χωριό σας θεληματικά, πότε, ποια η δράση τους μέσα και έξω στο χωριό, ποια δράση έχουν;

4^ο Ερώτημα: Ποιοι οπλίσθηκαν αναγκαστικά στο χωριό σας, πότε; Έχουν δράση μέσα και έξω από το χωριό σας; Ποια δράση έχουν;

5^ο Ερώτημα: Ποιοι από τους παραπάνω οπλίσθηκαν, γιατί παρασύρθηκαν και δεν έχουν δράση ούτε μέσα και έξω στο χωριό σας;

6^ο Ερώτημα: Ποιοι Καπεταναίοι έδρασαν στο χωριό σας, ποια είναι η δράση τους, ποιο όνομα είχαν σαν Καπεταναίοι και ποιο όνομα είναι το πραγματικό τους και από πού είναι;

7^ο Ερώτημα: Ποιοι Ταγματαλήτες⁽³⁾ συγκεκριμένα από άλλα χωριά έδρασαν στο χωριό σας και από πού είναι αυτοί και τι έκαναν;

8^ο Ερώτημα: Έδρασαν στο χωριό σας σαν πράκτορες της αντίδρασης και των Γερμανών; Ποιοι είναι, από πού είναι και τι έκαναν;

9^ο Ερώτημα: Οι παραπάνω που βρίσκονται τώρα, είναι ελεύθεροι, έχουν συλληφθή, πού κρατούνται αυτοί πού συνελήφθηκαν;⁽⁴⁾

Όλα όσα έχουν γίνει στο κάθε χωριό θα τα γράφουν στην έκθεση του χωριού, οι υπεύθυνοι, οι οποίοι θα έχουν και την ευθύνη. Μπορεί όμως να υπάρχουν και πολίται, που γνωρίζουν τη δράση (προδοσίες, φόνους, εμπρησμούς, λεηλασίες, σοβαρής μορφής κακοποιήσεις) προδοτών, γκεσταμπίτων⁽⁵⁾ και ταγματασφαλιτών.

Γι' αυτό παρακαλούνται οι υπεύθυνοι, που θα φτιάξουν την έκθεση του χωριού των, να φροντίσουν εγκαίρως να μάθουν ποιοι γνωρίζουν τέτοια πράγματα κατά συγκεκριμένων προσώπων και να τους πάρουν μαζί τους στον ανακριτή, όταν θα τους καλέσει.

Καβάλλα 4 Ιανουαρίου 1945

VI Μ ε ρ α ρ χ ί α

Δ/σης Δικαστικού

Σημείωση 1: Τα ερωτήματα στέλνονται στις 4 Ιανουαρίου 1945, δηλ. ακριβώς ένα μήνα μετά το κορυφαίο γεγονός της 3 Δεκεμβρίου 1944, δηλ. της σύγκρουσης των δύο πολιτικοκοινωνικών μπλοκ διεκδίκησης εξουσίας που μορφοποιήθηκαν στην τότε κοινωνία. Από τη μια πλευρά ο πρωθυπουργός Γ. Παπανδρέου με τις δυνάμεις του κεντρώου χώρου, τα δεξιά - συντηρητικά κόμματα, πρώ-

ην δυνάμεις ταγμάτων ασφαλείας και γενικά συνεργαζόμενοι με τους Γερμανούς με την άμεση υποστήριξη των Αγγλικών δυνάμεων και στην άλλη πλευρά το ΕΑΜ/ΕΛΑΣ που ελεγχόταν πλήρως από ένα δογματικό ΚΚΕ, έχοντας τη στήριξη μεγάλων λαϊκών δυνάμεων, που ριζοσπαστικοποιήθηκαν και συμμετείχαν στην αντίσταση κατά των Γερμανών, προσβλέποντας σε οικοδόμηση δημοκρατικής κοινωνίας, που τους είχε υποσχεθεί το ευρύ λαϊκό απελευθερωτικό κίνημα του ΕΑΜ. (Μέσα σε καθένα από τα δύο παραπάνω μπλοκ μπορεί ο κάθε σκεπτόμενος μελετητής να ξεχωρίσει από μικρές διαφορές μέχρι έντονες στρατηγικές αποκλίσεις σε στόχους, επιδιώξεις και τακτικές, αλλά αυτά αποτελούν αντικείμενο της αναλυτικής ιστορικής έρευνας.)

Είναι εύλογο να υποθέσουμε ότι οι Άγγλοι, που αποδεδειγμένα είχαν όχι μόνο τακτική επαφή, αλλά ενίσχυαν με κάθε τρόπο, πολλές Εθνικές Ανταρτικές Ομάδες, έδωσαν ταυτόχρονα με τη μάχη των Αθηνών και Πειραιά, το «σάλπισμα» και στις παραπάνω ομάδες της περιοχής δράσης της VI Μεραρχίας του ΕΛΑΣ, για «γενική αντεπίθεση» με στόχο την απόκτηση της επιρροής και του ελέγχου των πληθυσμών πόλεων και χωριών, που ελεγχόταν από το ΕΑΜ.

Σημείωση 2: Στη σφραγίδα υπάρχει κυκλικά το λογότυπο: «... Δ/ΣΗ ΕΘΝ. ΠΟΛΙΤΟΦΥΛΑΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΕΡΡΩΝ» και στο κέντρο ο αναδυόμενος φοίνικας και η χρονιά 1944. Η σφραγίδα της Υποδιοίκησης Σερρών ακολουθεί πιστά το διπλανό πρότυπο της Π.Ε.Ε.Α. Το παλαιότερο πρότυπο για την απεικόνιση του φοίνικα πρέπει να αναζητηθεί στα χρόνια του πρώτου κυβερνήτη της Ελλάδος, του Ιωάννη Καποδίστρια,

και του πρώτου νομίσματος που εκδόθηκε. Στο «www.coinsmania.gr» για το φοίνικα διαβάζουμε: «ο Φοίνικας ήταν ιερό μυθικό πουλί των αρχαίων Αιγυπτίων. Κατά τον Ηρόδοτο είχε το μέγεθος του αετού και πούπουλα χρυσοκόκκινα. Κάθε 500 χρόνια - πάντοτε κατά τον Ηρόδοτο - ερχόταν από την Αραβία στην Ηλιούπολη της Αιγύπτου, μεταφέροντας το νεκρό πατέρα του, τον οποίο τύλιγε σε σχήμα αβγού μέσα σε σμύρνα και τον έθαβε στο ιερό του Ήλιου. Κατά τον Πλίνιο ένας μόνο φοίνικας υπάρχει σ' ολόκληρο τον κόσμο. Όταν γερνά, κατασκευάζει φωλιά με κλαδιά αρωματικών φυτών, τη γεμίζει με αρώματα και πεθαίνει καιγόμενος μέσα σ' αυτή. Από τη στάχτη του γεννιέται ένα σκουλήκι, που μεταμορφώνεται σε φοίνικα και μεταφέρει τα λείψανα της προηγούμενης υπάρξεώς του μαζί και της φωλιάς του στην πόλη του Ήλιου για ταφή. Ο χριστιανισμός χρησιμοποίησε το φοίνικα ως σύμβολο της αθανασίας της ψυχής, η Φιλική Εταιρεία ως σύμβολο του Ελληνικού κράτους που ξαναγεννιέται από τη στάχτη του, ο Αλ. Υψηλάντης στη σημαία του Ιερού Λόχου και ο Καποδίστριας τον καθιέρωσε επίσημο έμβλημα του κράτους και το απεικόνισε πάνω στα νομίσματα και τις σφραγίδες».

Σημείωση 3: Με τον όρο «Ταγματαλήτες» εννοούσαν τους συμμετέχοντες στα Τάγματα Ασφαλείας. Τα **Τάγματα Ασφαλείας**, γνωστότερα σαν **Τάγματα Ευζώνων** (κατά την επίσημη ονομασία τους), ήταν παραστρατιωτικές ομάδες που έδρασαν στην Ελλάδα κατά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, σε ρόλο υποστηρικτικό των Γερμανο-Ιταλο-Βουλγαρικών δυνάμεων κατοχής. Δημιουργήθηκαν από την κατοχική κυβέρνηση του Ιωάννη Ράλλη μετά από έγκριση της Βέρμαχτ, με σκοπό τη διατήρηση της έννομης τάξης, κυρίως στην ύπαιθρο, πλήττοντας έτσι και την όποια αντίσταση που πρόβαλε ο ελληνικός λαός. Τα τάγματα αυτά δημιουργήθηκαν διά του Νόμου 260/1943 που εκδόθηκε στις 18 Ιουνίου του 1943 και δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 180 Α'. Πολλοί ήταν εκείνοι που τα χαρακτήρισαν ως δωσιλογικά εξαιτίας των οποίων και καταδικάστηκε στη συνέχεια ο πρωθυπουργός Ιωάννης Ράλλης.

Συγκρότηση: Το πρώτο Τάγμα Ασφαλείας ιδρύθηκε τον Οκτώβριο του ίδιου έτους στην Αθήνα, με δυναμικό 300 οπλίτες και 20 αξιωματικούς. Η επάνδρωσή τους γινόταν με αξιωματικούς του στρατού, με υποχρεωτική κλήτευση νέων σειρών και αποστράτων αξιωματικών. Η φρουρά του Αγνώστου αποτέλεσε το φυτώριο και για τα επόμενα τακτικά «ευζωνικά τάγματα», καθώς η βασική εκπαίδευση δινόταν εκεί και μετά τα Τάγματα έφευγαν για τη δυτική Ελλάδα και την Πελοπόννησο, όπου επιμέρους τμήματά τους ίδρυσαν τοπικά Τάγματα. Για κάθε τάγμα ευζώνων

προβλεπόταν δύναμη 600 ανδρών και 50 αξιωματικών, καθώς και ενός Γερμανού αξιωματικού. Στα Τάγματα κατατάσσονταν κυρίως εξαθλωμένοι άνθρωποι που προσπαθούσαν έτσι να επιβιώσουν, καθώς η υπηρεσία συνοδευόταν από καλό για την εποχή μισθό και άλλα προνόμια και διευκολύνσεις, εγκληματίες και καταζητούμενοι, αντικομμουνιστές αξιωματικοί, ανάμεσα στους οποίους και αξιωματικοί του ΕΔΕΣ Αθήνας, τους οποίους ο Ζέρβας καταδίκασε το Δεκέμβριο του 1943 και αποκήρυξε το Φεβρουάριο του 1944, πολιτικοί καιροσκόποι, καθώς και μέλη οργανώσεων που είχαν έρθει σε σύγκρουση με τον ΕΛΑΣ ή είχαν διαλυθεί από αυτόν. Η στολή των τακτικών Ταγμάτων ήταν αυτή των Ευζώνων του Άγνωστου Στρατιώτη, για αυτό το λόγο έμειναν γνωστοί και ως **γερμανοτσολιάδες**. Τα Τάγματα Ασφαλείας καταδικάστηκαν ως προδοτικά με διάγγελμα της κυβέρνησης του Καΐρου τον Ιανουάριο του 1944, και με κοινή ανακοίνωση των αντιστασιακών οργανώσεων ΕΚΚΑ, ΕΔΕΣ και ΕΑΜ το Φεβρουάριο του ίδιου χρόνου. Στη Συμφωνία της Καζέρτας, που προηγήθηκε της απελευθέρωσης της Ελλάδας, τα Τάγματα Ασφαλείας χαρακτηρίστηκαν όργανα του εχθρού.

Μετά την Κατοχή: Δυνάμεις των Ταγμάτων Ασφαλείας παρέμειναν επιτηρούμενες στο στρατόπεδο στο Γουδί, απελευθερώθηκαν όμως από εκεί από την κυβέρνηση Παπανδρέου, οπλίστηκαν και πολέμησαν στο πλευρό της κυβέρνησης και των Βρετανών κατά τα Δεκεμβριανά, την ένοπλη σύρραξη στην Αθήνα που σηματοδότησε την αρχή του Ελληνικού Εμφύλιου. Αρκετά μέλη τους δε, ενσωματώθηκαν στα Τάγματα Εθνοφυλακής, το στρατό που δημιουργήθηκε μετά την Κατοχή, επιδιόδοι σε βιαιότητες και εκδικητικές πράξεις εναντίον των αριστερών.

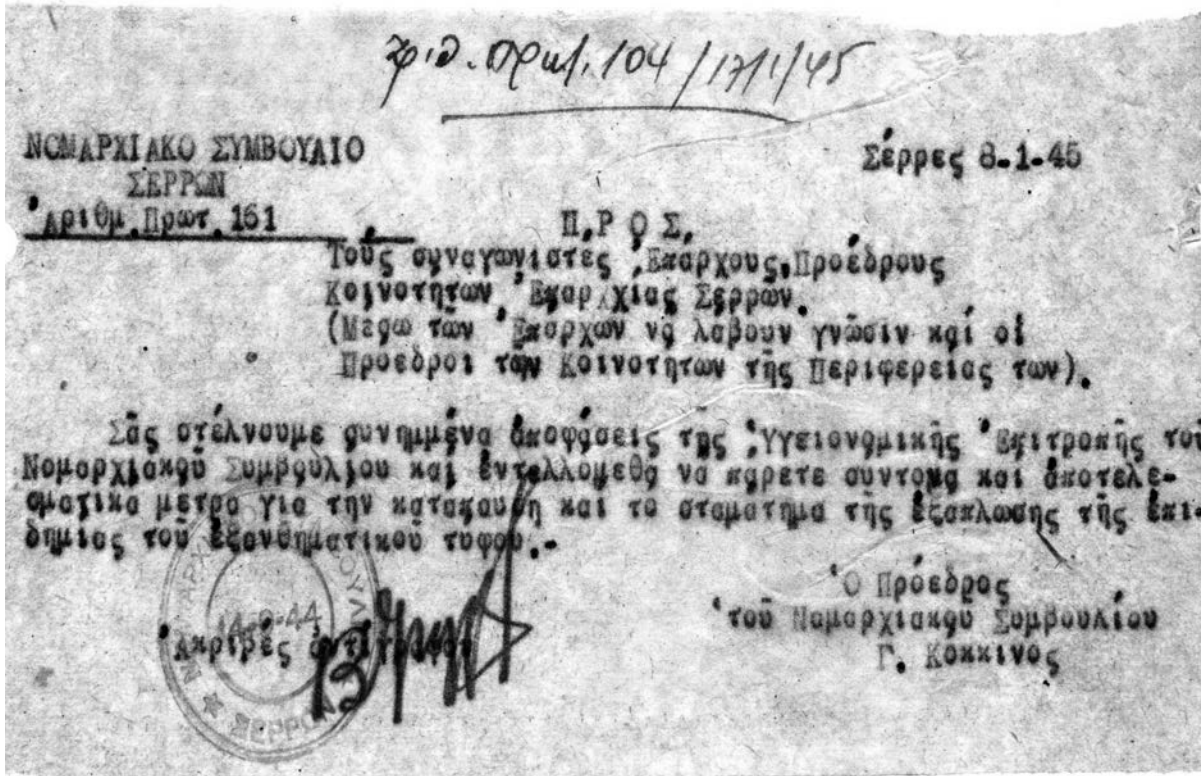
Μακεδονία και Θράκη: Στη Μακεδονία και Θράκη έδρασαν άλλες δοσιλογικές ομάδες, όπως αυτές του Συνταγματάρχη Πούλου, τα αποσπάσματα του Α. Δάγκουλα στη Θεσσαλονίκη καθώς και αυτά των τουρκόφωνων Ποντίων Κισά Μπατζάκ και του Μιχάλαγα, οι οποίες αν και στην αρχή συνυπήρχαν με τον ΕΛΑΣ, από το 1943 και μετά ήρθαν σε ρήξη μαζί του και προσέγγισαν τους Γερμανούς. Οι δυνάμεις αυτές δεν υπάγονταν τυπικά στα Τάγματα Ασφαλείας, ωστόσο είχαν παρόμοια δράση και στενές σχέσεις με τη γερμανική διοίκηση.

Σημείωση 4: Από το σύνολο των ερωτήσεων η πρώτη εντύπωση που κυριαρχεί είναι ότι οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ στις περιφέρειες υπέστησαν, κατά την στρατιωτική ορολογία «αιφνιδιασμό» από τις δυνάμεις της «αντίδρασης», το πιθανότερο γιατί δεν είχαν άμεση και σωστή κεντρική ενημέρωση από το Γενικό Στρατηγείο του ΕΛΑΣ, ενώ οι άλλοι πιθανότατα είχαν συντονιστή το επιτελείο των Αγγλικών στρατιωτικών δυνάμεων. Η δεύτερη είναι πως, παρά τα χτυπήματα που δέχθηκαν σε πολλαπλά μέρη και από «πολλαπλούς εχθρούς», προσπαθούν να καταγράψουν τα πρόσωπα που συμμετείχαν και τα γεγονότα που συνέβησαν, ώστε να εμπλουτισθεί η γνώση, η εμπειρία τους και ίσως η ανταπόδοση αυτών των χτυπημάτων, σε άλλη ευνοϊκότερη χρονική συγκυρία. Όλα αυτά επιβεβαιώνουν την άποψη που εκφράστηκε από πολλούς μελετητές της Εθνικής Αντίστασης, μέχρι και αντιπάλους του ΕΛΑΣ, για το υψηλό αίσθημα συνείδησης, πειθαρχίας και καθήκοντος που επικρατούσε στις οργανώσεις του ΕΛΑΣ και την επέκταση του εθνικού διχασμού σε Πανελλήνια κλίμακα.

Σημείωση 5: Γκεσταπίτης, ο Έλληνας που είναι φίλα προσκείμενος στους σκοπούς και τις μεθόδους δράσης της Γκεστάπο. **Γκεστάπο** (γερμ. *Gestapo*), συντομογραφία του **Geheime Staats polizei**, (μυστική κρατική αστυνομία) λεγόταν η κρατική μυστική αστυνομία της ναζιστικής Γερμανίας. **Ιστορία:** Η Γερμανική αυτή υπηρεσία ιδρύθηκε προ του χιτλερικού καθεστώτος, ως αντίστοιχη των μυστικών υπηρεσιών ειδικής ασφαλείας άλλων ξένων χωρών. Ύστερα, όμως, από την ανάληψη της αρχής από το Χίτλερ, η Γκεστάπο μετατράπηκε σε τρομοκρατική οργάνωση, στρεφόμενη κατά παντός ενάντιου, εμφανώς δεδηλωμένου, στο καθεστώς ή και υποτιθέμενου «εχθρού» του γερμανικού εθνικοσοσιαλιστικού καθεστώτος. Η Γκεστάπο προέβαινε σε συλλήψεις, βασανισμούς και εγκλεισμούς των αντιδρώντων σε φυλακές και στρατόπεδα συγκέντρωσης. Η υπηρεσία αυτή είχε την εντολή από τους ηγέτες της να μη φείδεται την ανθρώπινη ζωή και να μη δειλιάζει έναντι οποιουδήποτε εγκλήματος προς παραδειγματισμό, με μοναδικό στόχο τη διατήρηση του Χίτλερ στην εξουσία. Στη Διάσκεψη του Πότσδαμ των Αρχηγών των Μεγάλων Δυνάμεων (Τρούμαν, Τσώρτσιλ και Στάλιν) αποφασίστηκε, μεταξύ των άλλων, η πλήρης διάλυση της Γκεστάπο, η κατάσχεση του αρχείου της και η δίωξη των κυριοτέρων παραγόντων αυτής ως εγκληματιών πολέμου.

Ντοκουμέντο Νο 77

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων
περί ελέγχου επιδημίας εξανθηματικού τύφου

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ
Αριθμ. Πρωτ. 161

Σέρρες 8-1-1945

Π Ρ Ο Σ

τους συναγωνιστές Επαρχους, Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών
(Μέσω των Επαρχων να λάβουν γνώσιν και οι
Πρόεδροι των Κοινοτήτων της Περιφέρειας των)

Σας στέλνουμε συνημμένα αποφάσεις της Υγειονομικής Επιτροπής του Νομαρχιακού Συμβουλίου και εντελλόμεθα να πάρετε σύντομα και αποτελεσματικά μέτρα για την κατάπαυση και το σταμάτημα της εξαπλώσεως της επιδημίας του εξανθηματικού τύφου.

Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 78

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών που κοινοποιεί έγγραφο της Διοικητικής Επιτροπής
Ανατ. Μακεδονίας - Θράκης περί του τρόπου μετακίνησης
των στρατιωτών και απόρων προσφύγων με τους σιδηροδρόμους

(αριθ. πρωτ. 108/17/1/45)

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Σ ΣΕΡΡΩΝ
Αριθ. Πρωτ. 108

Σέρρες 9 -I-1945

Προς
Τους συναγ. Επαρχούς, Δημάρχους και Προέδρους
Κοινοτήτων περιφέρειας Σερρών, Τύπο Σερρών
Εθνική Πολιτοφθλακή, Πρωτοπαρχείου
21ον Σύνταγμα Πεζικού

Σας κοινοποιούμε όπως έχει την υπ' αριθ. 59/
12/26-12-1944 διαταγή της Δ.Ε. Ανατολ. Μακεδονίας και
Θράκης και παρακαλούμε να συμμορφωθείτε άκριτως με αυτήν.
Οι Επαρχοί να κοινοποιήσουν στους Προέδρους
Κοινοτήτων της περιφέρειας των.

Με συναγ. χαιρετισμούς
Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κοκκινογ

Προς
Τον υπεύθυνο Σιδηροδρόμων Ανατ. Μακεδονίας
και Θράκης συναγωνιστή Κοκκίνη

Από
Η Διοικητική Επιτροπή Ανατ. Μακεδονίας
και Θράκης που έχει υπόψη της τις ανάγκες των Σιδη-
ροδρόμων και που επιθυμεί να τους ενισχύσει οικονομι-
κώς προς την άποψη να μη ταξιδεύει κανείς χωρίς
είσητήριο από της 10-1-1945 και περ. Οι στρατιώτες
που θα ταξιδεύουν θα εφοδιάζονται με μια κατάσταση η
έπιβίβασης και αποβίβασης από της Προϊσταμένης τους
Αρχη την οποία θα καταθέτουν εις τα Ταμεία των
Σταθμών από όπου θα παίρνουν είσητήρια.
Οι άποροι πρόσφυγες θα παίρνουν από την
Παρ. πρόσφυγική Ομάδα σαλονίκης βεβαίωση για την άπορία
τους την οποία θα καταθέτουν στη Δημ. Αρχική Επιτρο-
πή Σερρών, η οποία θα τους εφοδιάζει με καταστάσεις
και με βάση της καταστάσεις αυτές ο Σταθμός Σερρών
θα τους δίνει είσητήρια. Οι καταστάσεις κρατηθούν
από τους Ταμεία των Σταθμών και θα πιστωθούν από Αρχ-
χή που θα καθορισθή έρ γότερα.

Η Διοικητική Επιτροπή
Δ.Μ.Θ.

Αριθμ. Πρωτ. 102

Προς
τους συναγωνιστές Έπαρχους, Δήμαρχο και
Προέδρους Κοινοτήτων περιφέρειας Σερρών,
Εθνική Πολιτοφυλακή, Φρουραρχείον 21^{ον} Σύνταγμα Πεζικού.

Σας κοινοποιούμε όπως έχει την υπ' αριθμ. 59/12/26-12-1944 διαταγή της Δ. Ε. Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης και παρακαλούμε να συμμορφωθείτε ακριβώς με αυτήν.
Οι Έπαρχοι να την κοινοποιήσουν στους Προέδρους Κοινοτήτων της περιφέρειάς των.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς
Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

**[ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝΑΤΟΛ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ]**

[Καβάλα 26-12-1944]

Αριθμ. Πρωτ. 59/12

Προς
Τον υπεύθυνο Σιδηροδρόμων Ανατ. Μακεδονίας – Θράκης
Συναγωνιστήν Κοκκίνην
Δράμα

Η Διοικητική Επιτροπή Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης, που έχει υπ' όψιν της τις ανάγκες των Σιδηροδρόμων και που επιθυμεί να τους ενισχύσει οικονομικώς, πήρε την απόφαση να μην ταξιδεύει κανείς χωρίς εισιτήριο, από της 10-1-1945 και πέρα. Οι στρατιώται που θα ταξιδεύουν, θα εφοδιάζονται με μια κατάσταση επιβίβασης και αποβίβασης από την Προϊσταμένην τους Αρχή, την οποία θα καταθέτουν εις τα ταμεία των Σταθμών, από όπου θα παίρνουν εισιτήρια.

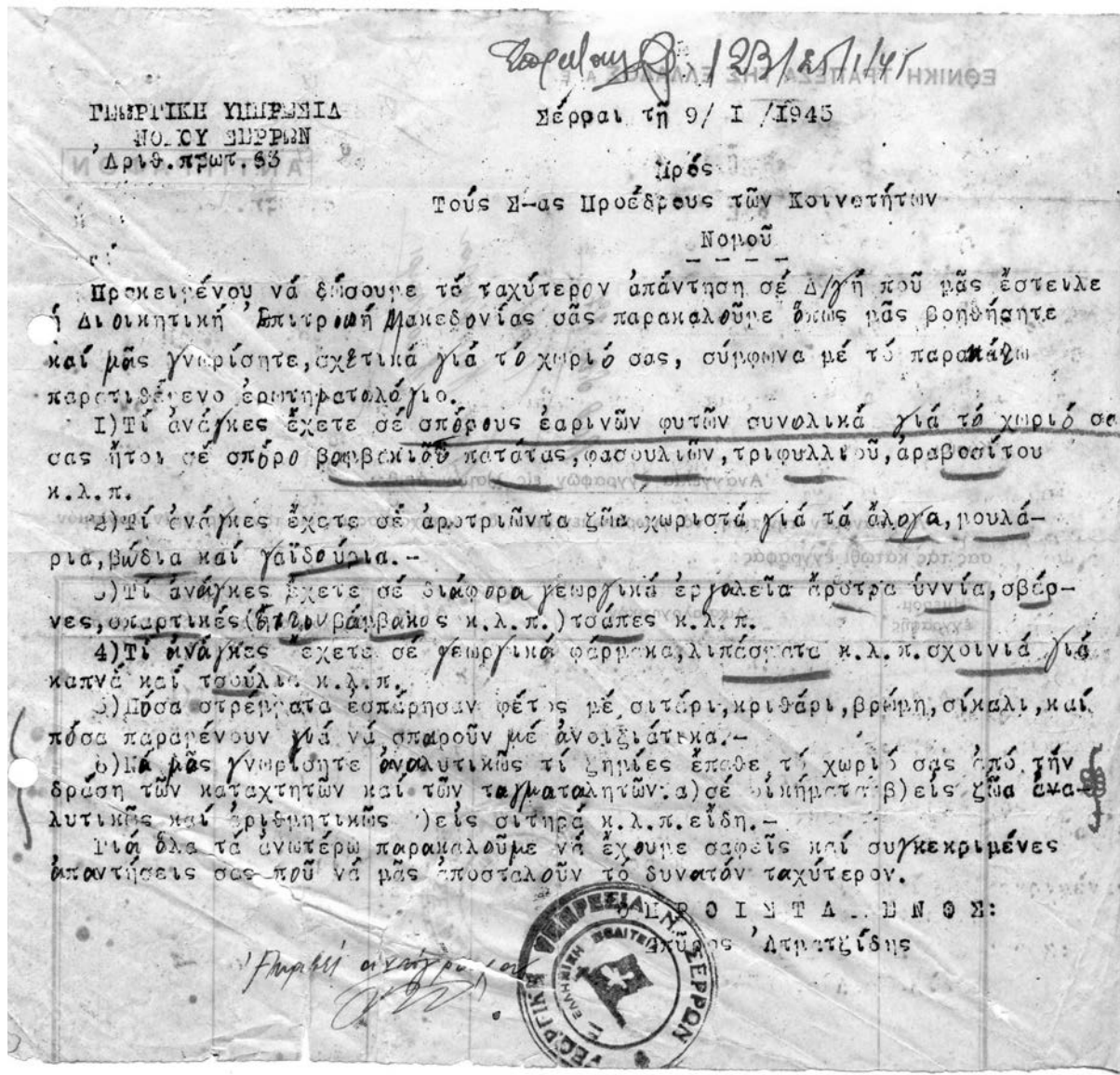
Οι άποροι πρόσφυγες θα παίρνουν από την Παμπροσφυγική Θεσσαλονίκης⁽¹⁾ βεβαίωσιν, για την απορία τους, την οποία θα καταθέτουν στη Δημαρχιακή Επιτροπή Σερρών, η οποία θα τους εφοδιάζει με καταστάσεις και με βάση τις καταστάσεις αυτές, ο Σταθμός Σερρών θα τους δίνει εισιτήρια. Οι καταστάσεις θα κρατηθούν από τους ταμίες των Σταθμών και θα πιστωθούν από Αρχή, που θα καθορισθεί αργότερα.

Η Διοικητική Επιτροπή Α.Μ.Θ.

Σημείωση 1: Οι καλές σχέσεις της Αριστεράς (ΚΚΕ) με τους πρόσφυγες της Θεσσαλονίκης χρονολογούνται από το 1925 με τη νίκη του Μηνά Πατρίκιου που υπήρξε πρόσφυγας, συνεργάστηκε με την Αριστερά και κέρδισε τις δημοτικές εκλογές του 1925 στη Θεσσαλονίκη. Γράφει ο Θεόδωρος Ρουμπάνης στο «www.ethnos.gr/ekloges»: «Ο δικτάτορας Θεόδωρος Πάγκαλος είχε ορίσει υποψήφιο της αρεσκείας του τον Κ. Αγγελάκη. Η τοπική οργάνωση του ΚΚΕ, που γραμματέας της ήταν ο Πασιτίας Γιατσόπουλος, ανέλαβε πρωτοβουλία για την κατάρτιση συνδυασμού ευρείας αποδοχής. Έθεσε στόχο τη συμμαχία με το προσφυγικό στοιχείο. Προσπάθησε αρχικά να συνεργαστεί με τη Συνομοσπονδία Προσφυγικών Οργανώσεων, βενιζελικής επιρροής. Τα μέλη της χαρακτηρίζονταν συχνά ως συνδικαλιστοπατέρες. Δεν δέχτηκαν καμία σύμπραξη. Αντίθετα, δέχτηκε η αριστερή απόκλιση Ανωτάτη Επιτροπή Προσφύγων, που είχε ηγέτη τον Πατρίκιο. Ο Μηνάς Πατρίκιος κέρδισε τις εκλογές. Η Συμμαχία Εργατών Προσφύγων ανέδειξε 20 δημοτικούς συμβούλους, έναντι 10 του Παγκαλικού ψηφοδελτίου. Ο δικτάτορας ακύρωσε τις εκλογές. Στις νέες που προκηρύχθηκαν ο Πατρίκιος πήρε ακόμα περισσότερους ψήφους. Αυτό το χαστούκι στον Πάγκαλο αποτέλεσε και την πρώτη εμφάνιση των προσφύγων σε εκλογική αναμέτρηση σαν ανεξάρτητος παράγοντας».

Ντοκουμέντο Νο 79

Έγγραφο της Γεωργικής Υπηρεσίας Σερρών προς τις Κοινότητες περί των αναγκών που υπάρχουν σε σπόρους, ζώα άρσης, γεωργικά εργαλεία, φάρμακα, λιπάσματα κ.λπ.

Σημείωση 1: Σύμφωνα με μαρτυρία του Β. Κωστούδη, κατά τη διάρκεια της κατοχής «Στη Νιγρίτα είχε την έδρα της η Γεωργική Υπηρεσία Σερρών με διευθυντή τον Σπύρο Ατματζίδη και η Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών με διευθυντή τον Βακαλούδη». (από βιβλίο Η Εαμική Αντίσταση και ο Δημοκρατικός στρατός Ελλάδας στην περιοχή των Σερρών, εκδ. Σύγχρονη Εποχή, 2010, σ. 51). Όμως επειδή στο έγγραφο αναφέρεται τόπος έκδοσής του «Σέρραι» μπορούμε να συμπεράνουμε τη μετακίνηση της υπηρεσίας μετά την απελευθέρωση της 14-9-44 από τη Νιγρίτα στις Σέρρες.

Σημείωση 2: Τσόλι ή τσούλι, προέρχεται από την τουρκική λέξη *cu*, που σημαίνει χαλί από φθαρμένο ύφασμα, κουρελού.

Σημείωση 3: Η σφραγίδα φέρει κυκλικά το λογότυπο «ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ν. ΣΕΡΡΩΝ» και στο κέντρο πάλι κυκλικά τις λέξεις «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ» και έμβλημα τη σημαία. Αν συσχετίσει κανείς την υπόψη σφραγίδα με τη διπλανή σφραγίδα του Γυμνασίου Νιγρίτας των χρόνων της

Προς
τους Συναγωνιστάς Προέδρους Κοινοτήτων Νομού Σερρών

Προκειμένου να δώσουμε το ταχύτερον απάντηση σε διαταγή που μας έστειλε η Διοικητική Επιτροπή Μακεδονίας, σας παρακαλούμε όπως μας βοηθήσετε και μας γνωρίσετε, σχετικά για το χωριό σας, σύμφωνα με το παρακάτω παρατιθέμενο ερωτηματολόγιο.

1) Τι ανάγκες έχετε σε σπόρους εαρινών φυτών συνολικά για το χωριό σας, ήτοι: σπόρο βαμβακιού, πατάτας, φασουλιών, τριφυλλίου, αραβοσίτου, κ.λπ.

2) Τι ανάγκες έχετε σε αροτριώντα ζώα, χωριστά για τα άλογα, μουλάρια, βόδια και γαϊδούρια.

3) Τι ανάγκες έχετε σε διάφορα γεωργικά εργαλεία, άροτρα, υννία, σβάρνες, σπαρτικές (σίτου, βάμβακος κ.λπ.), τσάπες κ.λπ.

4) Τι ανάγκες έχετε σε γεωργικά φάρμακα, λιπάσματα κ.λπ., σχοινιά για καπνά και τσούλια⁽²⁾ κ.λπ.

5) Πόσα στρέμματα εσπάρησαν φέτος με σιτάρι, κριθάρι, βρώμη, σίκαλι και πόσα παραμένουν για να σπαρούν με ανοιξιάτικα.

6) Να μας γνωρίσετε αναλυτικώς τι ζημιές έπαθε το χωριό σας από την δράση των καταχτητών και των ταγματαλητών: α) σε οικήματα, β) εις ζώα αναλυτικώς και αριθμητικώς, γ) εις σιτηρά κ.λπ. είδη.

Για όλα τα ανωτέρω, παρακαλούμε να έχουμε σαφείς και συγκεκριμένες απαντήσεις σας, που να μας αποσταλούν το δυνατόν ταχύτερον.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ

(σφραγίδα⁽³⁾) Σπύρος Ατματζίδης⁽⁴⁾

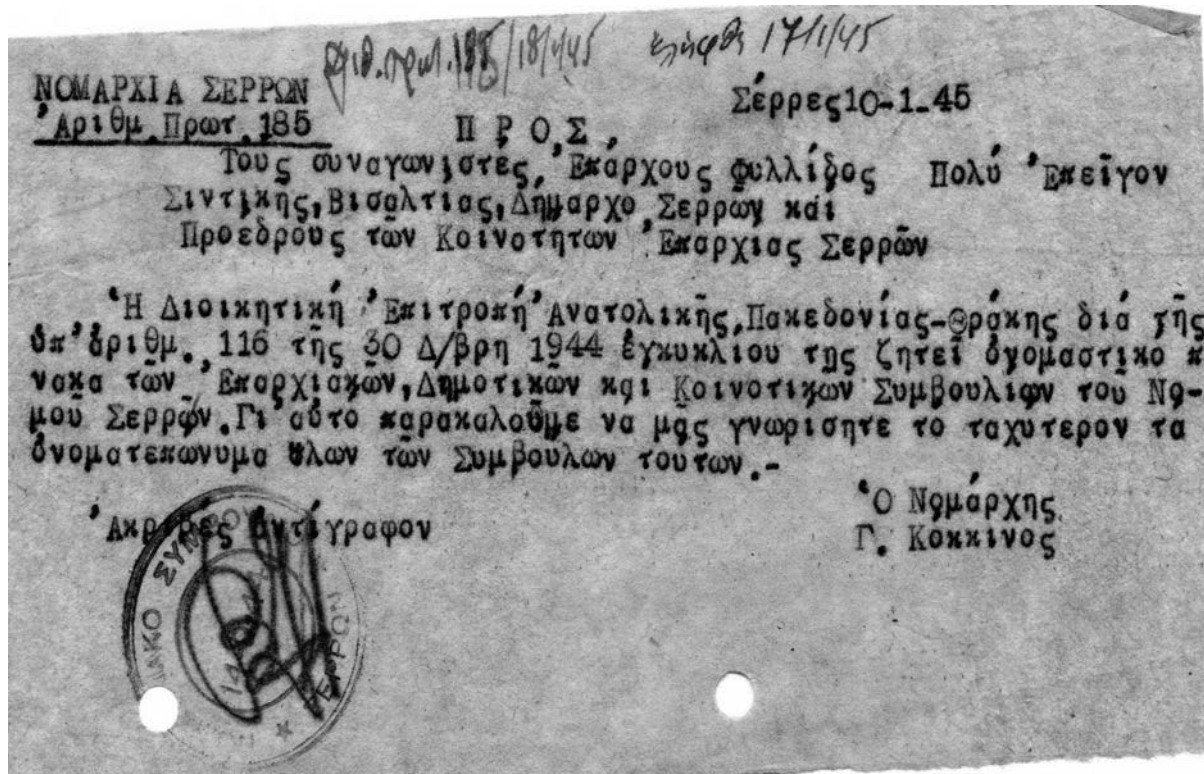
γερμανικής κατοχής (δημοσιεύτηκε στο βιβλίο των Π. Τσακιρίδη και Χρ. Σταμπούλη *Ζήλος Παιδείας*, Νιγρίτα 2005) πείθεται ότι η σφραγίδα κατασκευάστηκε όταν η Γεωργική Υπηρεσία στεγαζόταν στην Γερμανοκρατούμενη Νιγρίτα, πρωτεύουσα του Νομού Στρυμόνος. Ο όρος «Ελληνική Πολιτεία» πρωτοχρησιμοποιήθηκε από τον πρώτο Κυβερνήτη της Ελλάδας, Ιωάννη Καποδίστρια (θητεία 18 Ιανουαρίου 1828 – 9 Οκτωβρίου 1831). Επίσης αργότερα χρησιμοποιήθηκε, μετά την εκθρόνηση του Βασιλιά Γεωργίου του Β', από την κυβέρνηση Φιλελευθέρων, που προέκυψε από τις εκλογές της 16-12-1923, στις οποίες απείχαν τα μοναρχικά και αντιβενιζελικά κόμματα.

Σημείωση 4: Από μαρτυρίες του Β. Κωστούδη στο βιβλίο της σημείωσης 1, σελ. 65: «Γραμματέας της Κομματικής Επιτροπής [σ.σ. εννοεί του ΚΚΕ Νιγρίτας] ανέλαβε ο Γιώργος Τσαρουχάς και γραμματέας του ΕΑΜ, ο Σπύρος Ατματζίδης, προϊστάμενος της Γεωργικής Υπηρεσίας του νομού Στρυμόνος» και στη σελ. 71: «Όλοι οι υπάλληλοι της Γεωργικής Υπηρεσίας και της Ένωσης Συνεταιρισμών με επικεφαλής τον Σπύρο Ατματζίδα ήταν οργανωμένοι στο ΕΑΜ».

Ντοκουμέντο Νο 80

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και τις Κοινότητες
περί αποστολής ονομαστικών πινάκων με τα Επαρχιακά και Κοινοτικά Συμβούλια
για ενημέρωση της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ.

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ
Αριθμ. Πρωτ. 185

Σέρρες 10-1-1945
Πολύ επείγον

Προς
τους συναγωνιστές Επάρχους Φυλλίδος, Σιντικής, Βισαλτίας,
Δήμαρχο Σερρών και Προέδρους των Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών,

Η Διοικητική Επιτροπή Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης διά της υπ' αριθμ. 116 της 30 Δεκέμβρη 1944 εγκυκλιού της, ζητεί ονομαστικό πίνακα των Επαρχιακών, Δημοτικών και Κοινοτικών Συμβουλίων του Νομού Σερρών.

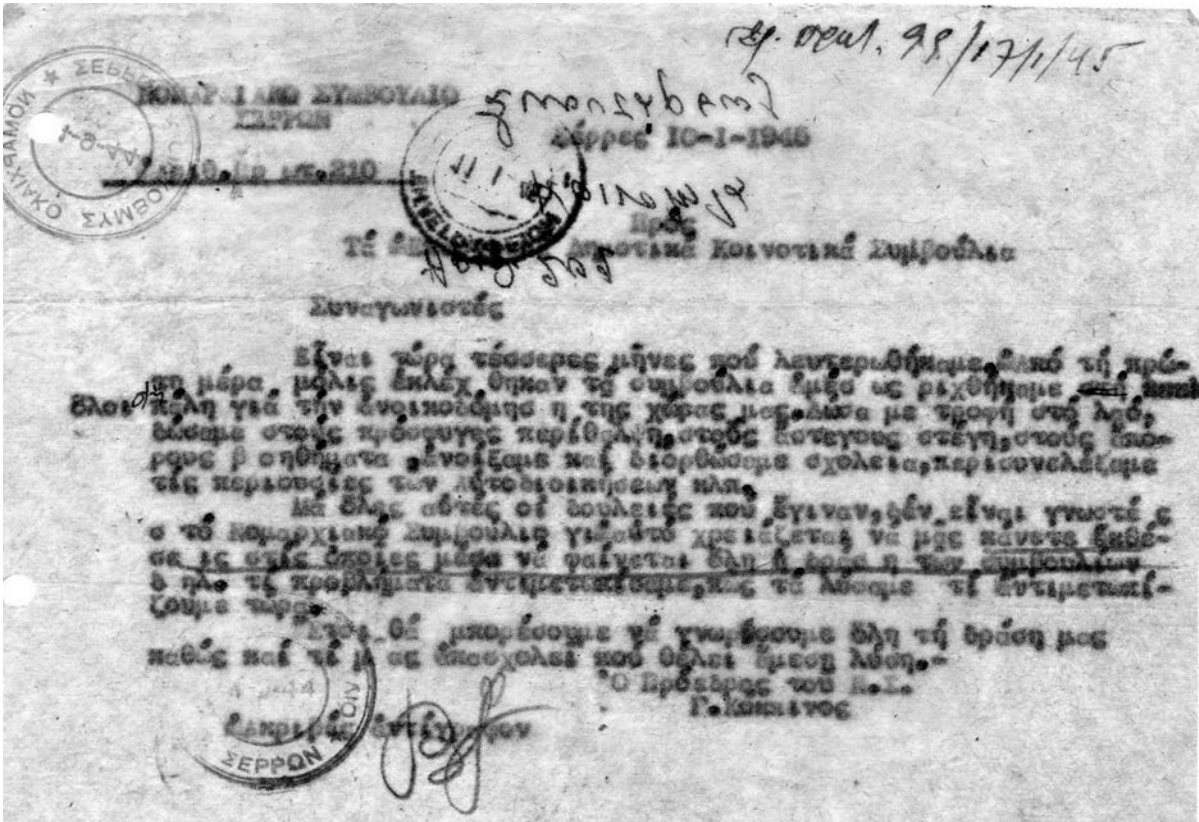
Γι' αυτό παρακαλούμε να μας γνωρίσητε το ταχύτερον τα ονοματεπωνυμα όλων των Συμβούλων τούτων.

Ο Νομάρχης
Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 81

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τις Κοινότητες
περί σύνταξης εκθέσεων των δράσεων των Κοινοτικών Συμβουλίων

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 10-1-1945

Αριθμ. Πρωτ. 210

Προς

Τα Επαρχιακά, Δημοτικά, Κοινοτικά Συμβούλια

Συναγωνιστές

Είναι τώρα τέσσερες μήνες που λευτερωθήκαμε. Από την πρώτη μέρα, μόλις εκλέχθηκαν τα Συμβούλια, αμέσως ριχθήκαμε όλοι μας στην πάλη για την ανοικοδόμηση της χώρας μας. Δώσαμε τροφή στο λαό, δώσαμε στους πρόσφυγες περίθαλψη, στους άστεγους στέγη, στους άπορους βοηθήματα, ανοίξαμε και διορθώσαμε σχολεία, περιουνελέξαμε τις περιουσίες των Αυτοδιοικήσεων κ.λ.π.

Μα όλες αυτές οι δουλειές που έγιναν, δεν είναι γνωστές στο Νομαρχιακό Συμβούλιο. Γι' αυτό χρειάζεται να μας κάνετε εκθέσεις στις οποίες μέσα να φαίνεται όλη η δράση των Συμβουλίων, δηλ. τι προβλήματα αντιμετωπίσαμε, πώς τα λύσαμε, τι αντιμετωπίζουμε τώρα.

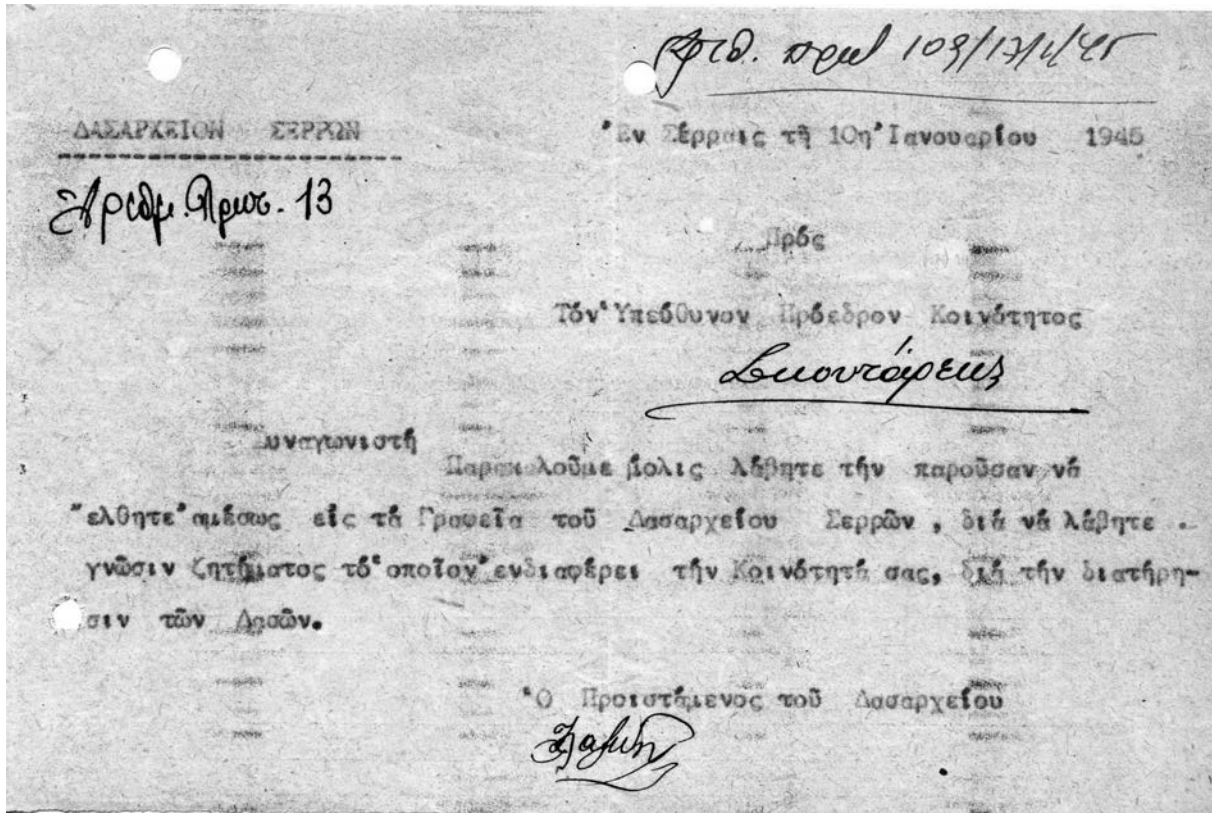
Έτσι θα μπορέσουμε να γνωρίσουμε όλη τη δράση μας, καθώς και τι μας απασχολεί που θέλει άμεση λύση.

Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου

Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 82

Έγγραφο του Δασάρχη Σερρών προς τον Πρόεδρο της Κοινότητας Σκουτάρεως περί ενημέρωσής του για θέμα που αφορά την διατήρηση των δασών της Κοινότητας

ΔΑΣΑΡΧΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ

Εν Σέρραις τη 10-1-1945

Αριθμ. Πρωτ. 13

Προς

τον Υπεύθυνον Πρόεδρον Κοινότητος
Σκουτάρεως

Συναγωνιστή

Παρακαλούμε μόλις λάβητε την παρούσαν να έλθητε αμέσως εις τα γραφεία του Δασαρχείου Σερρών, διά να λάβητε γνώσιν ζητήματος το οποίον ενδιαφέρει την Κοινότητα σας, διά την διατήρησιν των δασών.

Ο Προϊστάμενος
του Δασαρχείου

Ζ. Λαζίδης⁽¹⁾

Σημείωση 1: Ο Ζαχαρίας Λαζίδης γεννήθηκε στην Ανατολική Θράκη το 1905, γράφτηκε στα μητρώα του Δήμου Σερρών στις 2-12-1934 και πέθανε στις 27-12-1979. Για τον Προϊστάμενο του Δασαρχείου Σερρών και γενικότερα για την πολιτική των Βουλγάρων σε σχέση με τα δάση των Σερρών, από το προσωπικό του αρχείου, ο π. Δ/ντης Δασών Ν. Σερρών Βαβαλέκας Κων/νος γράφει: «Με τη λήξη του Έλληνο-Ιταλικού-Γερμανικού πολέμου και την, υπό των Γερμανών, παραχώρηση της Αν. Μακεδονίας - Θράκης στους Βουλγάρους, η διοίκηση της δασικής υπηρεσίας ανατέθηκε αποκλειστικά σε Βουλγάρους υπαλλήλους. Στο Δασαρχείο Σερρών τοποθετούνται δύο δασάρχες και αρκετοί

μεσοδασικοί και δασοφύλακες Βούλγαροι. Κατά τα δύο πρώτα χρόνια της κατοχής διενεργήθηκαν αρκετές υλοτομικές εργασίες στα πρεμνοφυή και στο σπερμοφυές δάσος του Λαϊλιά. Στα μεν πρώτα οι υλοτομίες διεξάγονται αποψιλωτικά και χωρίς παρακρατήματα, με τομές πρέμων κεκλιμένες. Στο σπερμοφυές δάσος του Λαϊλιά, οι υλοτομίες περιορίζονται σε μερικές συστάδες. Αφαιρείται ολόκληρο το ποσοστό αύξησης της οξιάς, η οποία λόγω των ευνοϊκών συνθηκών απειλούσε να εκτοπίσει την δασική πεύκη. Αργότερα διενεργήθηκαν και αναδασωτικές εργασίες. Η συντηρητική αυτή κατάσταση δεν διαρκεί πολύ και γρήγορα επικρατεί αναρχία και ασυδοσία στην διαχείριση του δάσους. Ο Βουλγαρικός στρατός κατοχής κατανοώντας την προσωρινή του παρουσία στη χώρα, υλοτομεί ληστρικά 15.000 στρέμματα δάσους από τις, υπό της Υ.Σ.Σ.Υ.Ε.Μ. [Υπηρεσία Συμπληρώσεως - Συντηρήσεως Υδραυλικών Έργων Μακεδονίας], αναδασωμένες εκτάσεις των περιοχών Σερρών, Χρυσοπηγής και Ελαιώνα.

Μετά την απελευθέρωση η διοίκηση της Δασικής υπηρεσίας περιέρχεται στα χέρια του ΕΑΜ και στο Δασαρχείο Σερρών τοποθετείται σαν Δασάρχης ο γεωργός Ζαχαρίας Λαζίδης. Γίνεται σοβαρή προσπάθεια να περιοριστούν οι λαθραίες υλοτομίες, αλλά η άγνοια του αντικειμένου και η έλλειψη ειδικευμένων υπαλλήλων δεν μπόρεσε να πετύχει παρά μόνον πενιχρά αποτελέσματα, ούτε και να ικανοποιήσει τις τεράστιες ανάγκες των κατοίκων σε προϊόντα του δάσους. Έτσι την 26^η Απριλίου του 1945 Δασάρχης αναλαμβάνει ο δασολόγος Κων. Αργυρίου από τον δασονόμο Κων. Μπαλωμένο και στη συνέχεια η διοίκηση του Δασαρχείου ακολουθεί την κανονική πορεία που υπαγορεύει ο κανονισμός του Υπ. Γεωργίας».

Μετά από έρευνά μας στα ψηφιοποιημένα αρχεία των ΓΑΚ (Γενικών Αρχείων Κράτους) διαπιστώθηκε ότι ο Ζαχαρίας Λαζίδης διορίστηκε ως υπεύθυνος Διευθυντής Δασαρχείου Σερρών από το Δημοτικό Συμβούλιο Σερρών, με την υπ' αριθμ. 8/2-10-1944 απόφασή του.

Ντοκουμέντο Νο 83

Έγγραφο της Επιμελητείας του Αντάρτη του ΕΛΑΣ προς την Κοινότητα Σκούταρεως
περί της διαδικασίας επιστροφής των ζώων, διαφόρων ειδών και επίπλων

Ε.Λ.Α.Σ.

Επαρχιακή ΕΤΑ Σερρών

Αριθμ. Πρωτ. 188

Διαμέρισμα Σκούταρι

Σκούταρι τη 10-1-1945

Προς

τον Αυτοδιοίκηση Διαμερίσματος Σκούταρι

Κοινοποιούμεν κατωτέρω την υπ' αριθμ. 1293/4-11-44 Δ/γίν της ΕΤΑ Μακεδονίας.

Για να επιστραφή ένα ζώο ή είδος που αναγνωρίζεται, πρέπει ο ιδιοκτήτης του να είναι εφοδιασμένος με τας επισυναπτομένας δύο βεβαιώσεις: 1) Προέδρου 2) Δύο μαρτύρων. Επίσης να γίνει μια απόδειξη παραλαβής, σαν το υπόδειγμα που επισυνάπτεται και τέλος να γίνη ένα πρακτικό αποδόσεως, σαν το υπόδειγμα που επισυνάπτεται. Τα δικαιολογητικά αυτά θα τα κρατά η τοπική ΕΤΑ. Για όσα ζώα ή είδη της κατηγορίας αυτής, που διαχειρίστησαν και διαχειρίζονται και σήμερα οι αυτοδιοικήσεις να ειδοποιηθούν να τα παραδώσουν στις τοπικές ΕΤΑ του χωριού ή συνεταιρισμού των, εφ' όσον ακόμα τα έχουν στα χέρια τους. Για όσα δε απ' αυτά, έγινε διάθεση, να παραδώσουν καταστάσεις ονομαστικές εκείνων στους οποίους τα έδωσαν, προκειμένου να ληφθεί απόφαση τακτοποιήσεως σύμφωνα με το πνεύμα της κοινοποιούμενης Δ/γής.

Φυσικά πολλά, ιδίως από τα είδη επίπλα κ.λπ. εφ' όσον δεν αναγνωρισθούν από ιδιοκτήτες που τα έχασαν ή δεν υπάρχουν ιδιοκτήται, θα δοθούν όσα ζητηθούν, στην Αυτοδιοίκηση επί πρωτοκόλλω για ανάγκες προσωπικού.

ΕΛΛΑΣ

Εφορεία ΤΤΑ Σερρών

10.0.1945

Διατίθεται Σουβάρα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ Α.Ε.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Σουβάρα 10/1/45

ΤΤΑ

Προς Υπηρεσία ΤΤΑ Σερρών

Κατανομή παρατίθεται από 10/1/45 1993/4-11-44
Ο/γίν της ΤΤΑ Μανωλίου.

Το να κατατίθεται ένα ποσό ή άλλο αντί εισπραξιμής
αρχικά ο δικαιούχος του να είναι επ'αποδείξεως φίλος

και να κατατίθεται στο όνομα του δικαιούχου ή άλλου ενόμου
παιδιού να γίνει φίλος του δικαιούχου και να κατατίθεται

στο όνομα του δικαιούχου και να γίνει φίλος του δικαιούχου.
Αν όμως ο δικαιούχος είναι άγαμος ή αν είναι άγαμος

και να κατατίθεται στο όνομα του δικαιούχου ή άλλου ενόμου
παιδιού να γίνει φίλος του δικαιούχου και να κατατίθεται

στο όνομα του δικαιούχου και να γίνει φίλος του δικαιούχου.
Αν όμως ο δικαιούχος είναι άγαμος ή αν είναι άγαμος

και να κατατίθεται στο όνομα του δικαιούχου ή άλλου ενόμου
παιδιού να γίνει φίλος του δικαιούχου και να κατατίθεται

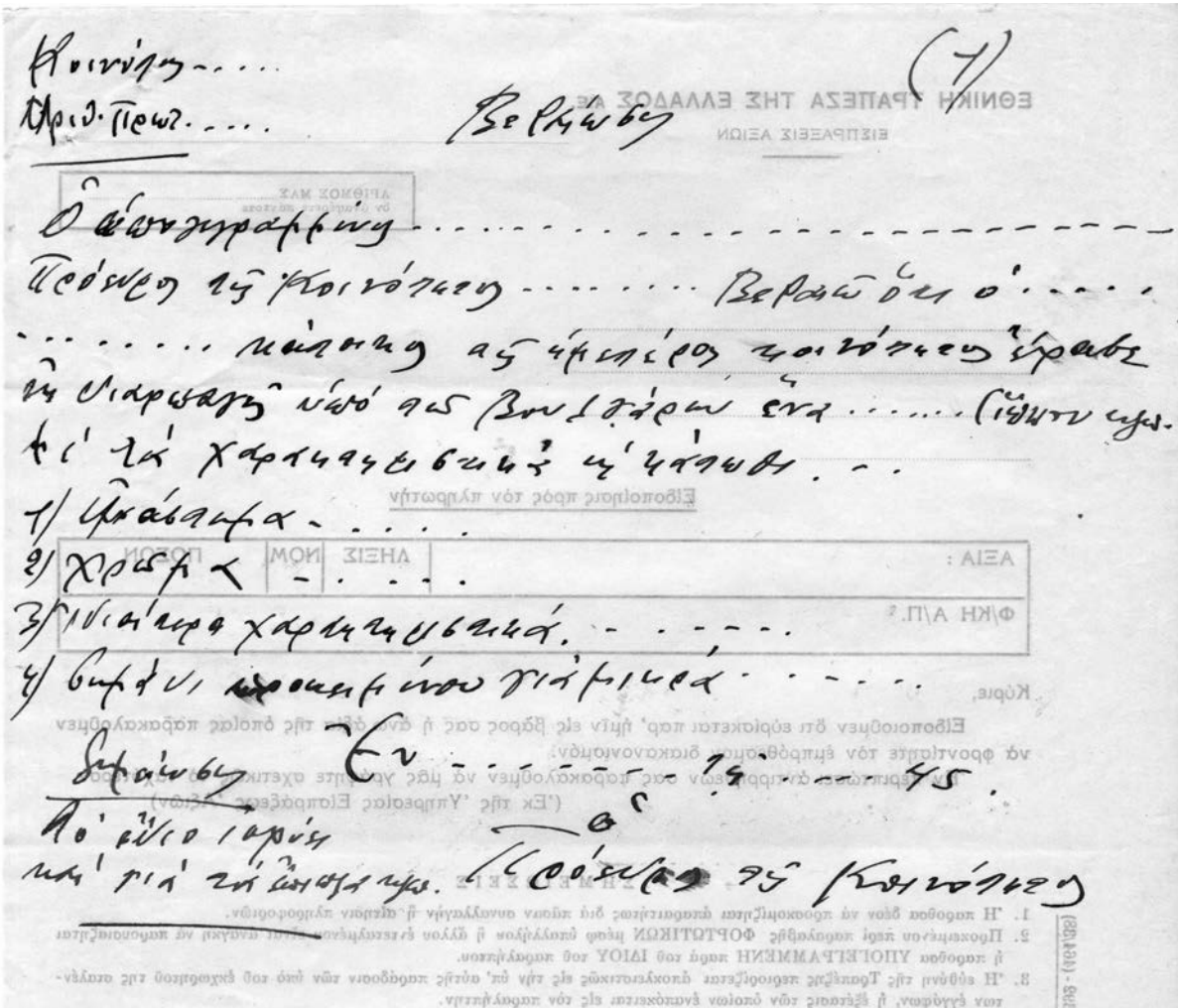
στο όνομα του δικαιούχου και να γίνει φίλος του δικαιούχου.
Αν όμως ο δικαιούχος είναι άγαμος ή αν είναι άγαμος

και να κατατίθεται στο όνομα του δικαιούχου ή άλλου ενόμου
παιδιού να γίνει φίλος του δικαιούχου και να κατατίθεται

στο όνομα του δικαιούχου και να γίνει φίλος του δικαιούχου.
Αν όμως ο δικαιούχος είναι άγαμος ή αν είναι άγαμος

και να κατατίθεται στο όνομα του δικαιούχου ή άλλου ενόμου
παιδιού να γίνει φίλος του δικαιούχου και να κατατίθεται

Φόρμα 1

Κοινότης .....

Αριθμ. Πρωτ. ....

Βεβαίωσις

Ο υπογεγραμμένος ..... Πρόεδρος της Κοινότητας
....., βεβαιώ ότι ο ..... κάτοικος της ημετέρας κοινότητας,
έχασε από τη διαρπαγή υπό των Βουλγάρων ένα ..... (ίππον κλπ.) με τα χαρακτηρι-
στικά τα κάτωθι

- 1) Ανάστημα .....
- 2) Χρώμα .....
- 3) Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά .....
- 4) Σημάδι προκειμένου για μικρά .....

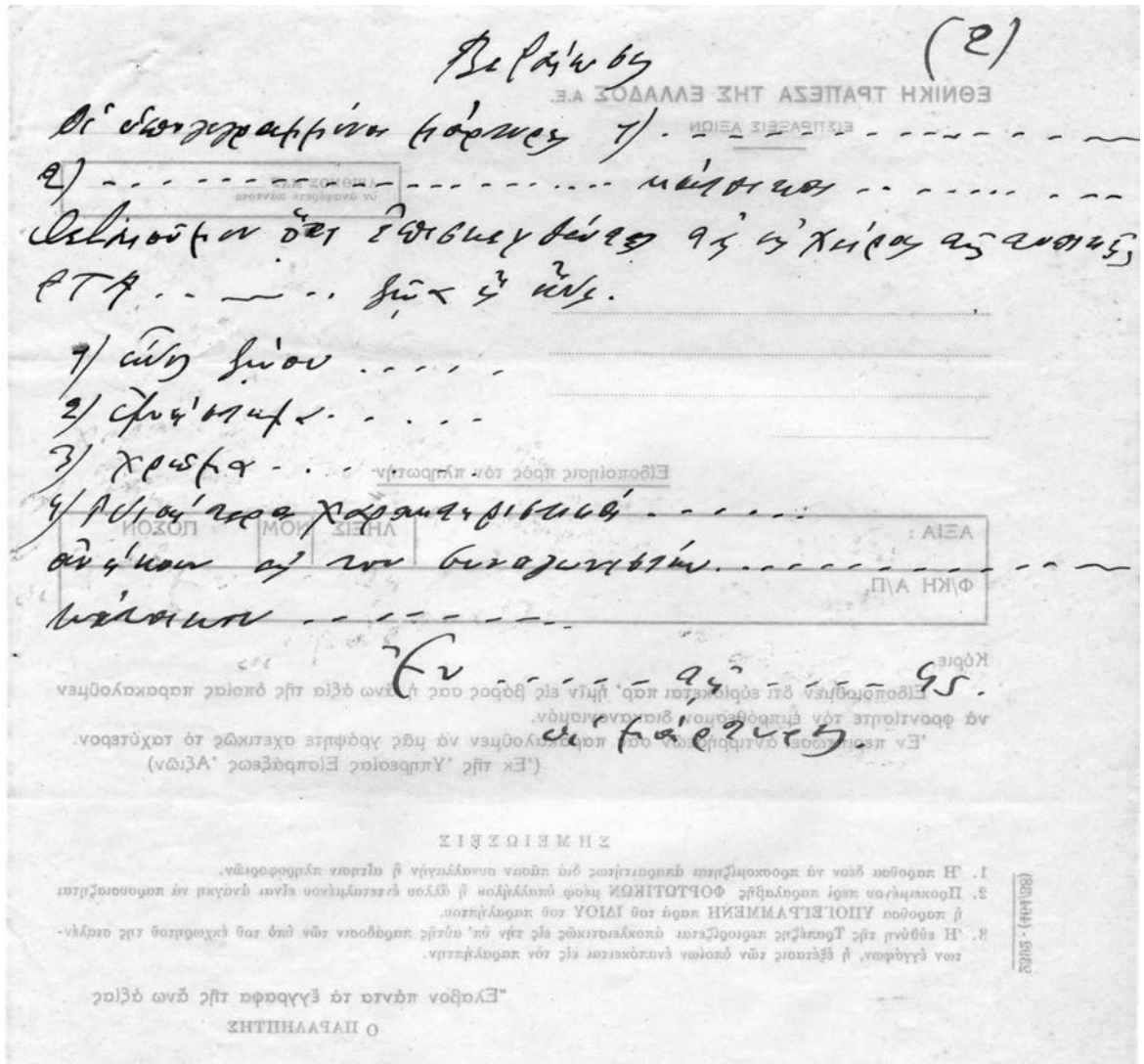
Εν ..... τη .../.../45

Σημείωση:

Το ίδιο ισχύει
και για τα έπιπλα κλπ.

Ο

Πρόεδρος της Κοινότητας

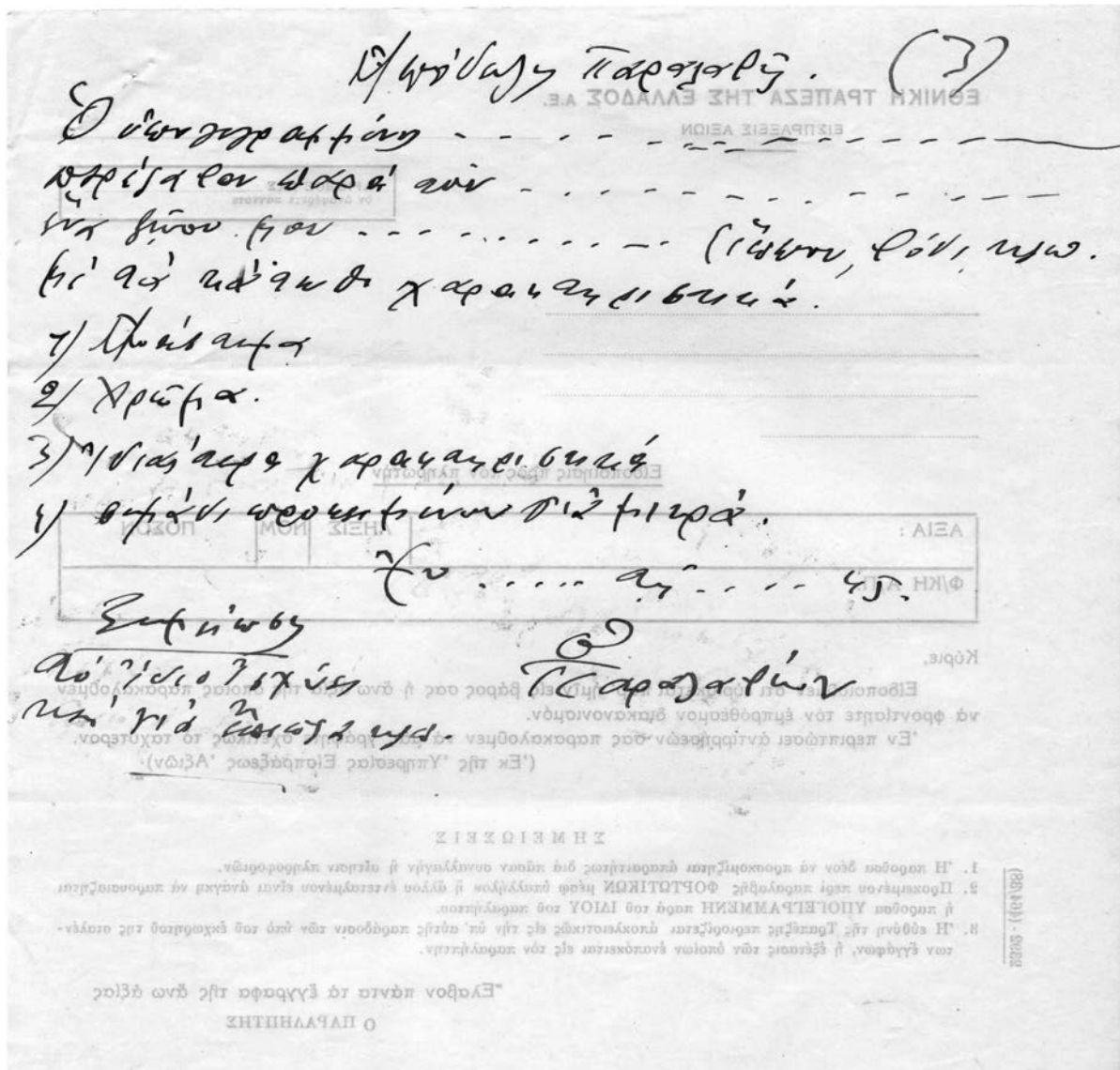
Φόρμα 2

Βεβαίωσις

Οι υπογεγραμμένοι μάρτυρες 1) .....
 2) ..... κάτοικοι.....
 Βεβαιούμε ότι επισκεφθέντες τα, εις χείρας της τοπικής ΕΤΑ ..... ζώα ή είδη.
 1) Είδος ζώου.....
 2) Ανάστημα .....
 3) Χρώμα .....
 4) Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά .....
 ανήκουν εις τον συναγωνιστήν .....
 κάτοικον .....

Εν ..... τη ...../...../45

Οι Μάρτυρες

Φόρμα 3

Απόδειξη Παραλαβής

Ο υπογεγραμμένος .....
παρέλαβον παρά του .....
ένα ζώον μου..... (ίππον, βόδι κ.λπ.) με τα κάτωθι χαρακτηριστικά
1) Ανάστημα .....
2) Χρώμα .....
3) Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά .....
4) Σημάδι προκειμένου για μικρά .....

Εν ..... τη ...../...../ 45

Σημείωση:

Το ίδιο ισχύει
και για τα έπιπλα κ.λπ.

Ο
Παραλαβών

Πρακτικόν (4)
 αποδόσεως ζώων ή ειδών

Εν ..... σήμερον την ..... ημέραν
 ως ελλοφάτος ..... οι υπογεγραμμένοι 1) .....
 Προϊστάμενος της τοπικής ΕΤΑ ..... 2) .....
 ..... Πολιτοφύλαξ ή όργανο αγροτικής ασφάλειας και 3) .....
 Πρόεδρος ή Σύμβουλος της Αυτοδιοίκησης,
 έχοντες υπ' όψιν: 1) την υπ' αριθμ. 1293/4-11-44 Δ/γίν της ΕΤΑ Μακεδονίας, 2) τα προσκομισθέντα δικαιολογητικά υπό του αναγνωρίσαντος τα λεηλατηθέντα είδη ή ζώα, ιδιοκτητού ..... κατοίκου .....
 προβαίνουμεν

εις την επίδοσιν των κάτωθι:
 1) ..... , με χαρακτηριστικά .....
 2) ..... , με χαρακτηριστικά .....

Εφ' ω συνετάγη το παρόν και υπογράφεται

Διά την ΕΤΑ	Διά την Πολιτικήν	Διά την από/σιν
Ο	Ο	
Προϊστάμενος	Αγρ/κας ασφάλειας	

Φόρμα 4

Πρακτικόν
 Αποδόσεως ζώων ή ειδών

Εν ..... σήμερον την ..... ημέραν της εβδομάδος
 ....., οι υπογεγραμμένοι: 1) ....., Προϊστάμενος της τοπικής ΕΤΑ....., 2) ....., Πολιτοφύλαξ ή όργανο αγροτικής ασφάλειας και 3) ....., Πρόεδρος ή Σύμβουλος της Αυτοδιοίκησης, έχοντες υπ' όψιν: 1) την υπ' αριθμ. 1293/4-11-44 Δ/γίν της ΕΤΑ Μακεδονίας, 2) τα προσκομισθέντα δικαιολογητικά υπό του αναγνωρίσαντος τα λεηλατηθέντα είδη ή ζώα, ιδιοκτητού ..... κατοίκου .....

προβαίνουμεν

εις την επίδοσιν των κάτωθι:

1) ..... , με χαρακτηριστικά .....

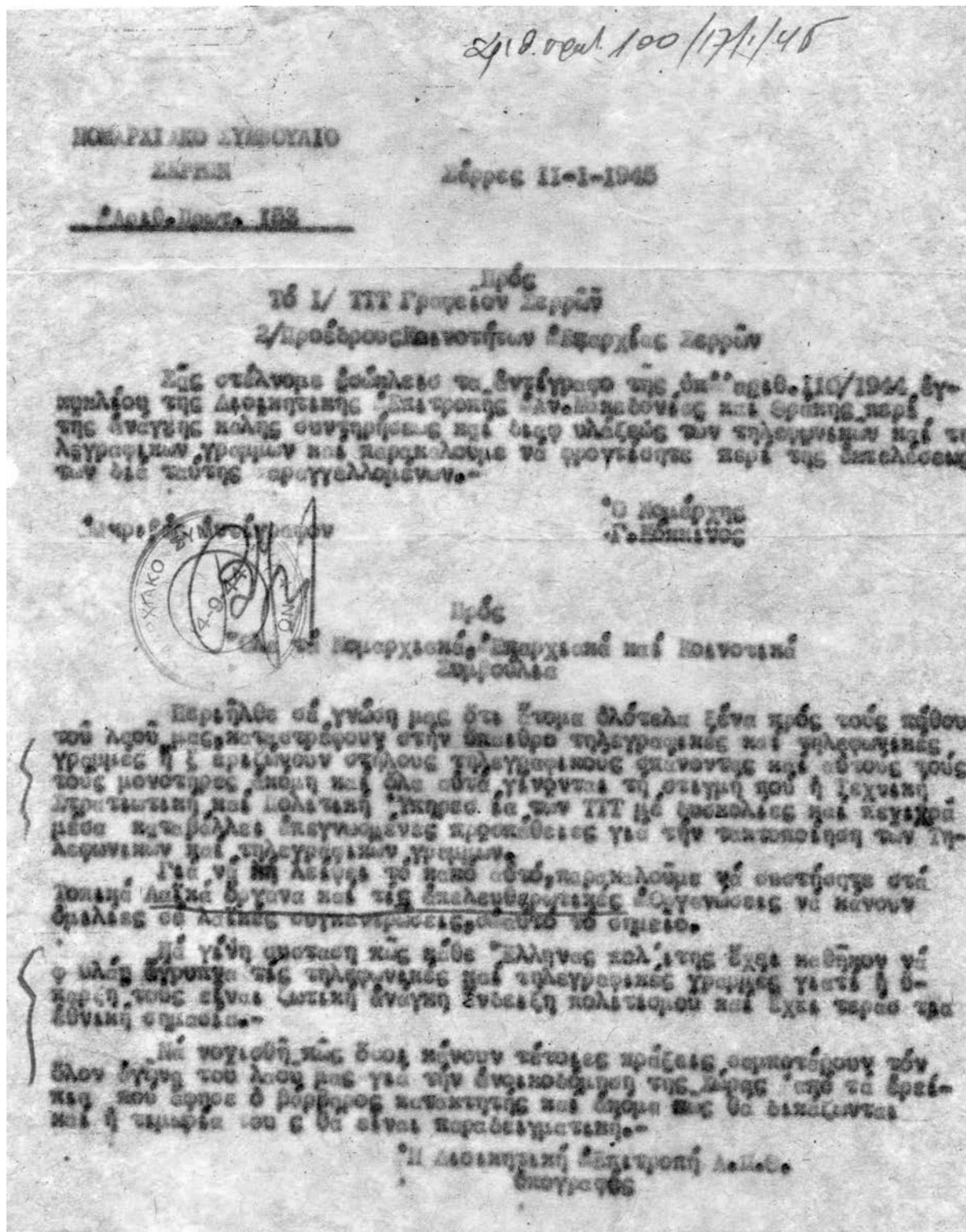
2) ..... , με χαρακτηριστικά .....

Εφ' ω συνετάγη το παρόν και υπογράφεται

Διά την ΕΤΑ	Διά την Πολιτικήν	Διά την από/σιν
Ο	Ο	
Προϊστάμενος	Αγρ/κας ασφάλειας	

Ντοκουμέντο Νο 84

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς το Τηλεγραφείο-Τηλεφωνείο-Ταχυδρομείο Σερρών και τις Κοινότητες, που κοινοποιεί έγγραφο της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ. περί της ανάγκης καλής συντήρησης των τηλεφωνικών και τηλεγραφικών γραμμών

**ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ**

Σέρρες 11-1-1945

Αριθμ. Πρωτ. 153

Προς

- 1) το ΤΤΤ Γραφείο Σερρών,
- 2) Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Σας στέλνουμε εσώκλειστο το αντίγραφο της υπ' αριθμ. 110/1944 εγκυκλίου της Διοικητικής Επιτροπής Αν. Μακεδονίας και Θράκης, περί της ανάγκης καλής συντηρήσεως και διαφυλάξεως των τηλεφωνικών και τηλεγραφικών γραμμών και παρακαλούμε να φροντίσετε περί της εκτελέσεως των διά ταύτης παραγγελομένων.

Ο Νομάρχης

Γ. Κόκκινος

**[ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝΑΤΟΛ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ
Αριθμ. Πρωτ. 110]**

[Καβάλα -12-1944]

Π ρ ο ς

Όλα τα Νομαρχιακά, Επαρχιακά και Κοινοτικά Συμβούλια

Περιήλθε σε γνώση μας ότι άτομα ξένα προς τους πόθους του λαού μας, καταστρέφουν στην ύπαιθρο τηλεφωνικές και τηλεγραφικές γραμμές ή ξεριζώνουν στύλους τηλεγραφικούς σπάνοντας και αυτούς τους μονωτήρες, ακόμη και όλα αυτά, γίνονται τη στιγμή που η Τεχνική, Στρατιωτική και Πολιτική Υπηρεσία των Τ.Τ.Τ., με δυσκολίες και πενιχρά μέσα καταβάλλει απεγνωσμένες προσπάθειες για την τακτοποίηση των τηλεφωνικών και τηλεγραφικών γραμμών.

Για να λείψει το κακό αυτό, παρακαλούμε να συστήσετε στα Τοπικά Λαϊκά Όργανα και τις Απελευθερωτικές Οργανώσεις να κάνουν ομιλίες σε λαϊκές συγκεντρώσεις, σ' αυτό το σημείο.

Να γίνει σύσταση πως κάθε Έλληνας πολίτης, έχει καθήκον να φυλάει άγρυπνα τις τηλεφωνικές και τηλεγραφικές γραμμές γιατί η ύπαρξή τους είναι ζωτική ανάγκη, ένδειξη πολιτισμού και έχει τεράστια εθνική σημασία.

Να τονισθεί πως όσοι κάνουν τέτοιες πράξεις, σαμποτάρουν τον όλον αγώνα του λαού μας για την ανοικοδόμηση της χώρας, που άφησε ο βάρβαρος κατακτητής και ακόμα πως θα δικάζονται και η τιμωρία τους θα είναι παραδειγματική.

Η Διοικητική Επιτροπή Α.Μ.Θ.

(υπογραφές)

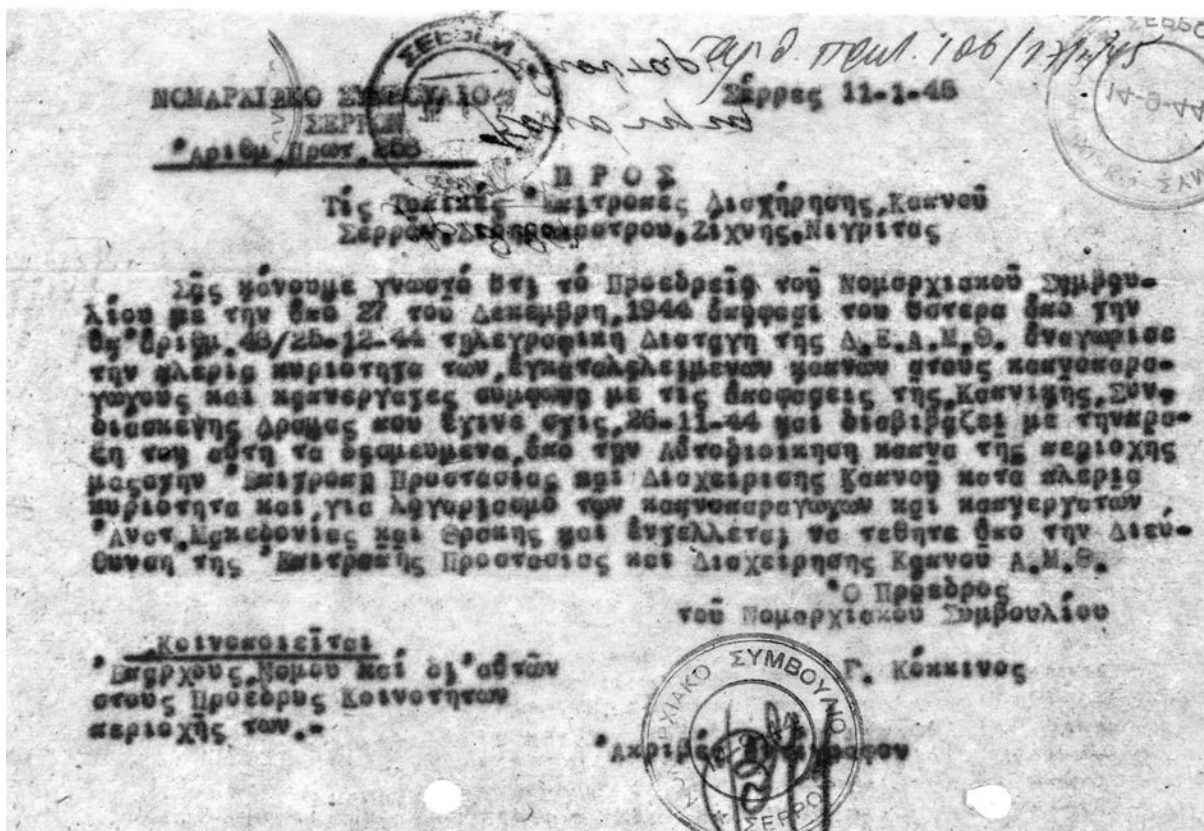
[Τ. Γρίμπας

Σ. Σουκαράς

Ν. Μουτσειδής]

Ντοκουμέντο Νο 85

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τις Τοπικές Επιτροπές Διαχείρισης Καπνού
περί υποβοήθησης της Επιτροπής Προστασίας και Διαχείρισης Καπνού,
στη διαχείριση των εγκαταλειμμένων καπνών από τους Βουλγάρους

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 11-1-1945

Αριθμ. Πρωτ. 258

Π Ρ Ο Σ

τις Τοπικές Επιτροπές Διαχείρισης Καπνού,
Σερρών, Σιδηροκάστρου, Ζίχνης, Νιγρίτας

Σας κάνουμε γνωστό ότι το Προεδρείο του Νομαρχιακού Συμβουλίου με την από 27 του Δεκέμβρη 1944 απόφασή του, ύστερα από την υπ' αριθμ. 43/25 - 12 - 44 τηλεγραφική Διαταγή της Δ.Ε.Α.Μ.Θ. [Διοικητικής Επιτροπής Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης], αναγνώρισε την πλέρια κυριότητα των εγκαταλειμμένων καπνών στους καπνοπαραγωγούς και καπνεργάτες, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Καπνικής Συνδιάσκεψης Δράμας, που έγινε στις 26-11-44 και διαβιβάζει με την πράξη του αυτή τα δεσμευμένα, από την Αυτοδιοίκηση, καπνά της περιοχής μας, στην Επιτροπή Προστασίας και Διαχείρισης Καπνού κατά πλέρια κυριότητα και για λογαριασμό των καπνοπαραγωγών και καπνεργατών Ανατολ. Μακεδονίας και Θράκης και εντέλλεται να τεθείτε υπό την Διεύθυνση της Επιτροπής Προστασίας και Διαχείρισης Καπνού Α.Μ.Θ.

Κοινοποιείται

Επάρχους Νομού και δι' αυτών
στους Προέδρους Κοινοτήτων
περιοχής των

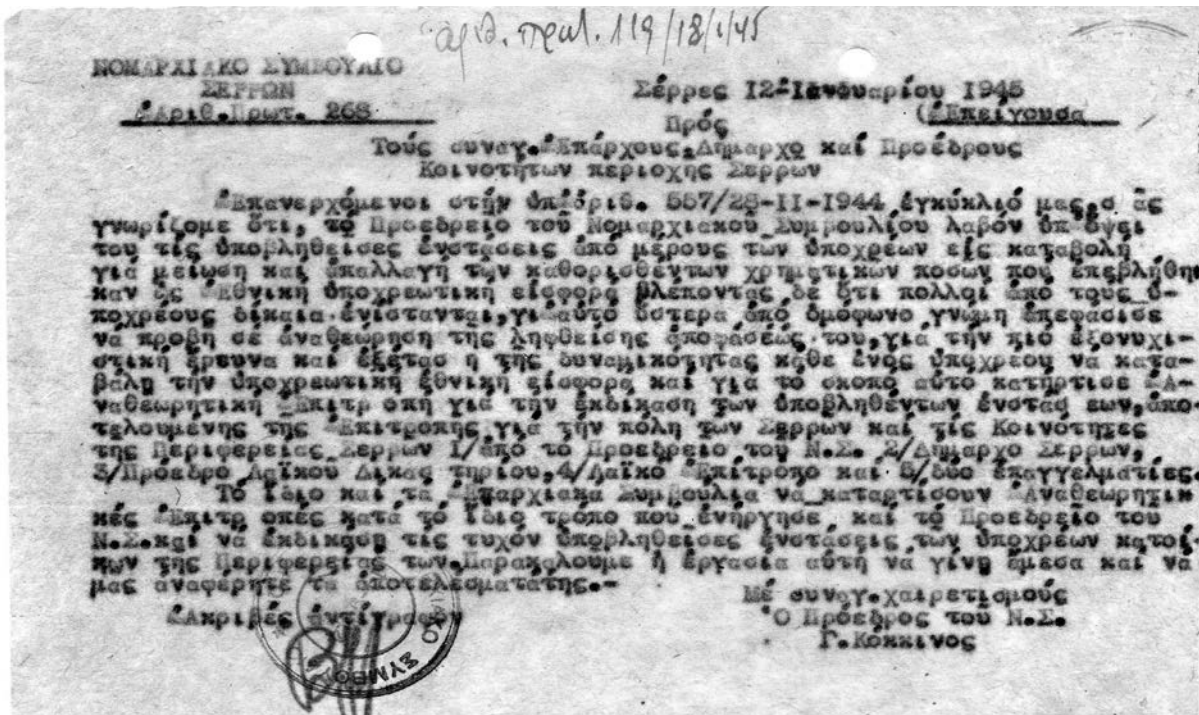
Ο Πρόεδρος

του Νομαρχιακού Συμβουλίου

Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 86

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί καταρτισμού Αναθεωρητικής Επιτροπής για εκδίκαση ενστάσεων της εθνικής υποχρεωτικής εισφοράς

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

Αριθμ. Πρωτ. 268

Σέρρες 12-1-1945

Επείγουσα

Προς

τους συναγωνιστές Έπαρχους, Δήμαρχο και
Προέδρους Κοινοτήτων περιοχής Σερρών

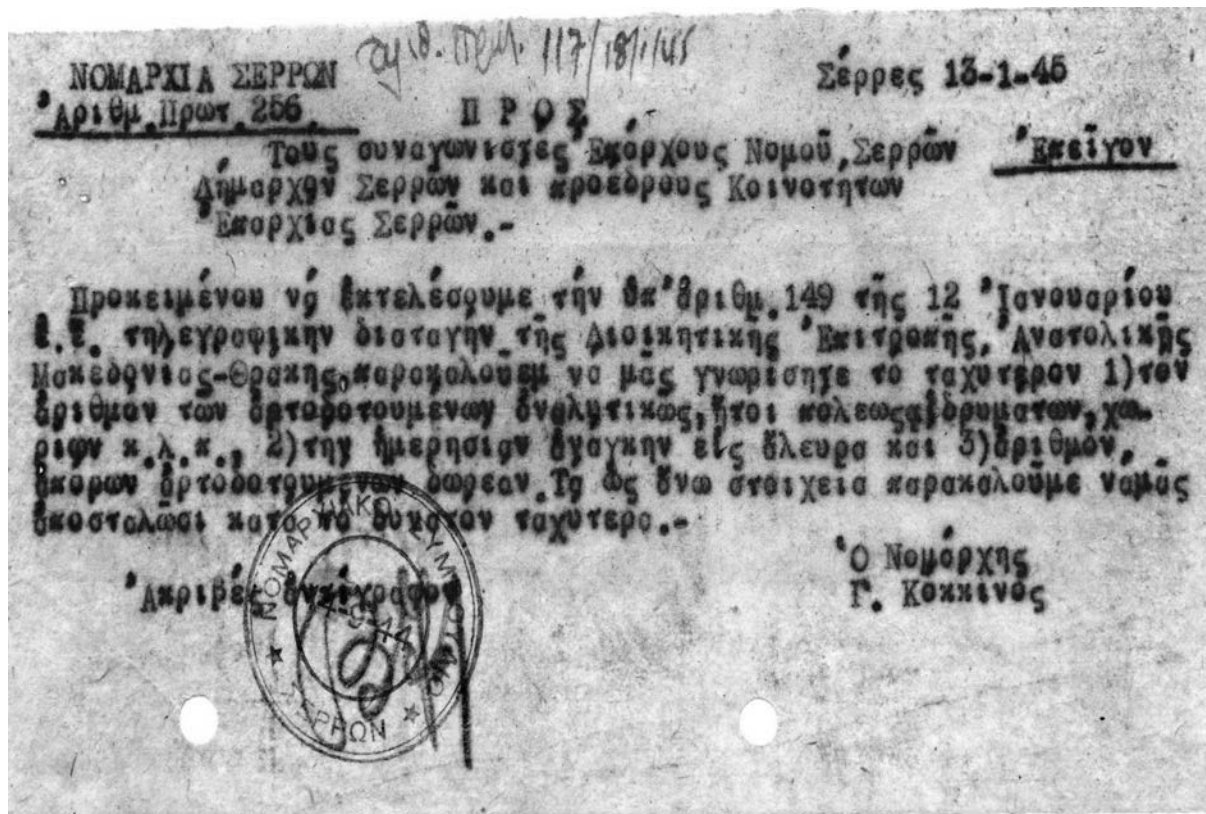
Επανερχόμενοι στην υπ' αριθμ. 557/28-11-1944 εγκύκλιό μας, σας γνωρίζουμε ότι, το Προεδρείο του Νομαρχιακού Συμβουλίου λαβόν υπ' όψει του τις υποβληθείσες ενστάσεις από μέρους των υπόχρεων εις καταβολή για μείωση και απαλλαγή των καθορισθέντων χρηματικών ποσών, που επεβλήθησαν ως Εθνική υποχρεωτική εισφορά, βλέποντας δε ότι, πολλοί από τους υπόχρεους δίκαια ενίστανται, γι' αυτό ύστερα από ομόφωνη γνώμη αποφάσισε να προβή σε αναθεώρηση της ληφθείσης αποφάσεως του, για την πιο εξουχιστική έρευνα και εξέταση της δυναμικότητας κάθε ενός υποχρέου να καταβάλη την υποχρεωτική εθνική εισφορά και για το σκοπό αυτό κατήρησε Αναθεωρητική Επιτροπή, για την εκδίκαση των υποβληθέντων ενστάσεων, αποτελουμένης της Επιτροπής, για την πόλη Σερρών και τις Κοινοότητες της Περιφέρειας Σερρών 1) από το Προεδρείο του Ν.Σ., 2) Δήμαρχο Σερρών, 3) Πρόεδρο Λαϊκού Δικαστηρίου, 4) Λαϊκό Επίτροπο και 5) δύο επαγγελματίες.

Το ίδιο και τα Επαρχιακά Συμβούλια, να καταρτίσουν Αναθεωρητικές Επιτροπές κατά τον ίδιο τρόπο που ενήργησε και το προεδρείο του Ν. Σ. και να εκδικάσει τις τυχόν υποβληθείσες ενστάσεις των υπόχρεων κατοίκων της περιφέρειας των. Παρακαλούμε η εργασία αυτή να γίνη άμεσα και να μας αναφέρητε τα αποτελέσματά της.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς
Ο Πρόεδρος του Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 87

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων
περί ενημέρωσης της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ.
με τον αριθμό των αρτοδοτούμενων και των απόρων

NOMARXIA ΣΕΡΡΩΝ
Αριθμ. Πρωτ. 256

Σέρρες 13-1-1945
Επίγειον

Π Ρ Ο Σ

τους συναγωνιστές Επάρχους Ν. Σερρών, Δήμαρχον Σερρών
και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Προκειμένου να εκτελέσουμε την υπ' αριθμ. 149 της 12 Ιανουαρίου ε.έ. τηλεγραφικήν διαταγήν της Διοικητικής Επιτροπής Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, παρακαλούμε να μας γνωρίσητε το ταχύτερον:

1) τον αριθμό των αρτοδοτούμενων αναλυτικώς, ήτοι πόλεως, ιδρυμάτων, χωρίων κ.λ.π.

2) την ημερησίαν ανάγκην εις άλευρα και

3) αριθμόν απόρων αρτοδοτούμενων δωρεάν.

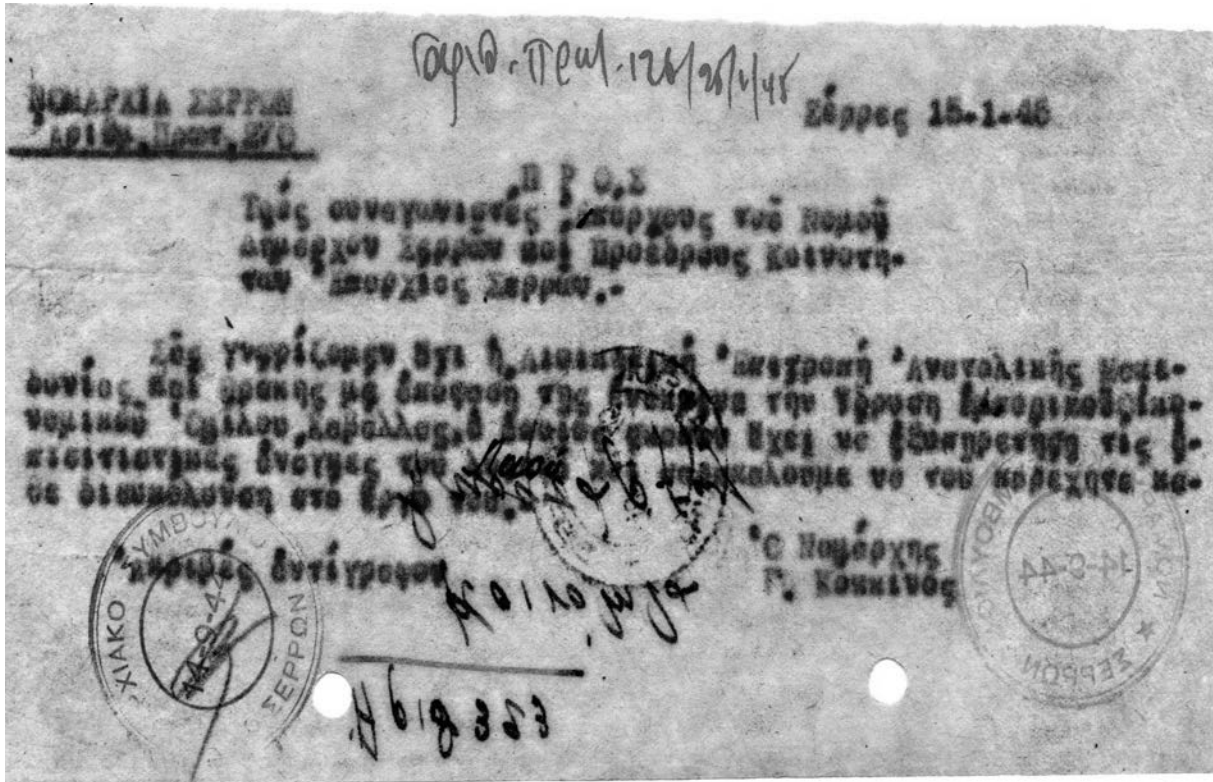
Τα ως άνω στοιχεία παρακαλούμε να μας αποσταλώσι κατά το δυνατόν ταχύτερο.

Ο Νομάρχης

Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 88

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων
περί διευκόλυνσης του Εμπορικού Οικονομικού Ομίλου Καβάλας

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 15-1-1945

Αριθμ. Πρωτ. 270

Π Ρ Ο Σ

τους συναγωνιστές Επαρχους του Νομού, Δήμαρχον Σερρών
και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

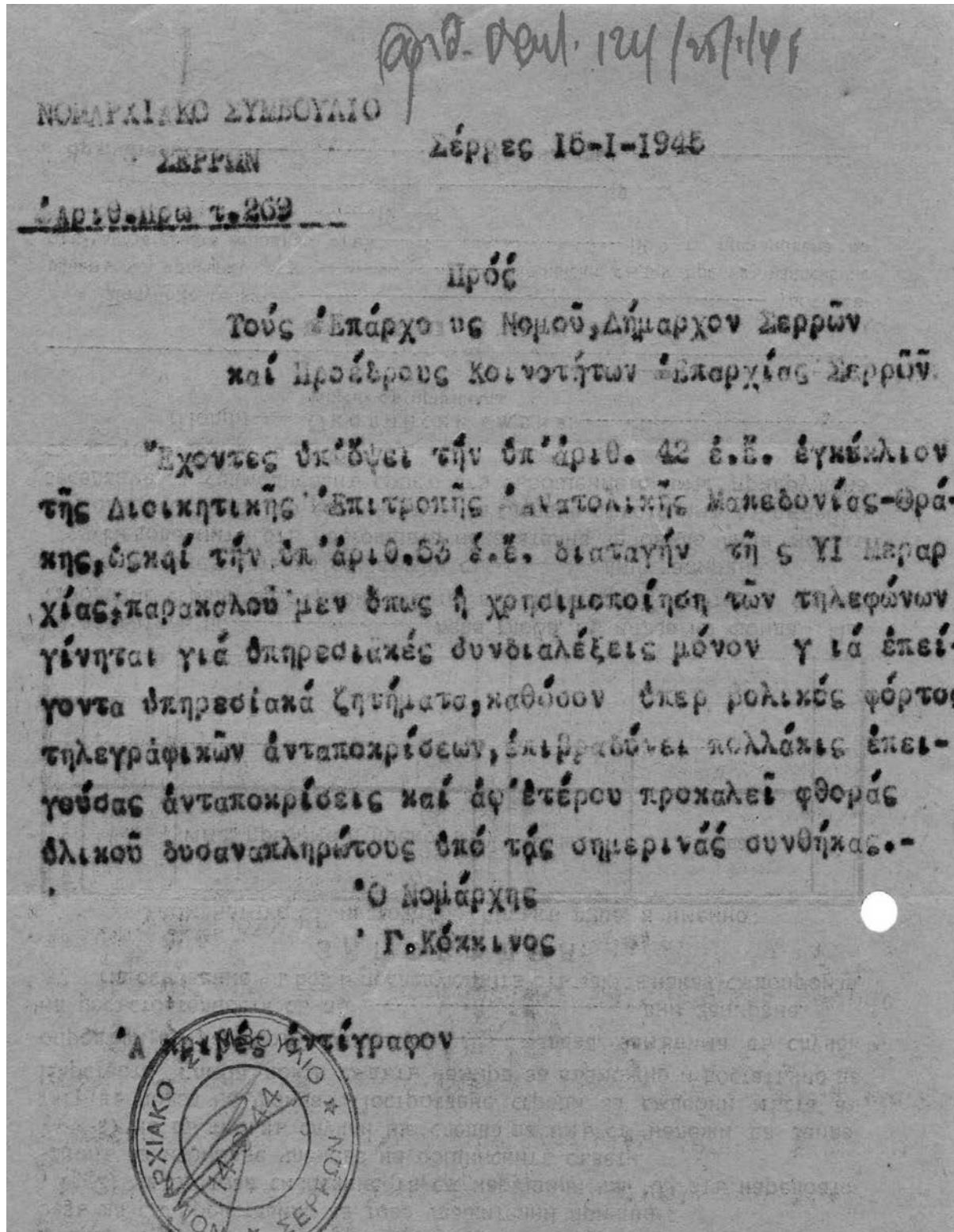
Σας γνωρίζομεν ότι η Διοικητική Επιτροπή Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης με απόφασή της, ενέκρινε την ίδρυση Εμπορικού Οικονομικού Ομίλου Καβάλας, ο οποίος σκοπό έχει να εξυπηρετήσει τις επισιτιστικές ανάγκες του λαού και παρακαλούμε να του παρέχετε κάθε διευκόλυνση στο έργο του.

Ο Νομάρχης

Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 89

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων
περί συνετής χρήσης των υπηρεσιακών τηλεφωνικών συνδιαλέξεων

Π ρ ο ς
τους Επάρχους Νομού, Δήμαρχον Σερρών
και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Έχοντες υπ' όψει την υπ' αριθμ. 42 ε.έ. εγκύκλιον της Διοικητικής Επιτροπής Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, ως και την υπ' αριθμ. 53 ε.έ. διαταγήν της **VI Μεραρχίας**, παρακαλούμεν όπως η χρησιμοποίηση των τηλεφώνων γίνηται για υπηρεσιακές συνδιαλέξεις μόνον για επείγοντα υπηρεσιακά ζητήματα, καθόσον υπερβολικός φόρτος τηλεγραφικών ανταποκρίσεων, επιβραδύνει πολλάκις επειγούσας ανταποκρίσεις και αφ' ετέρου προκαλεί φθοράς υλικού, δυσαναπληρώτους υπό τας σημερινάς συνθήκας.

Ο Νομάρχης

Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 90

Έγγραφο της Επαρχιακής Ε.Τ.Α. Σερρών του Ε.Λ.Α.Σ.
προς τον Πρόεδρο της Κοινότητας Σκουτάρεως περί παράτασης
της λειτουργίας των γραφείων και της αποθήκης της Ε.Τ.Α. Σκουτάρεως

Ε.Λ.Α.Σ.
Επαρχιακή Ε.Τ.Α. Σερρών
Αριθμ. Πρωτ. 79

Σέρρες 16-1-1945

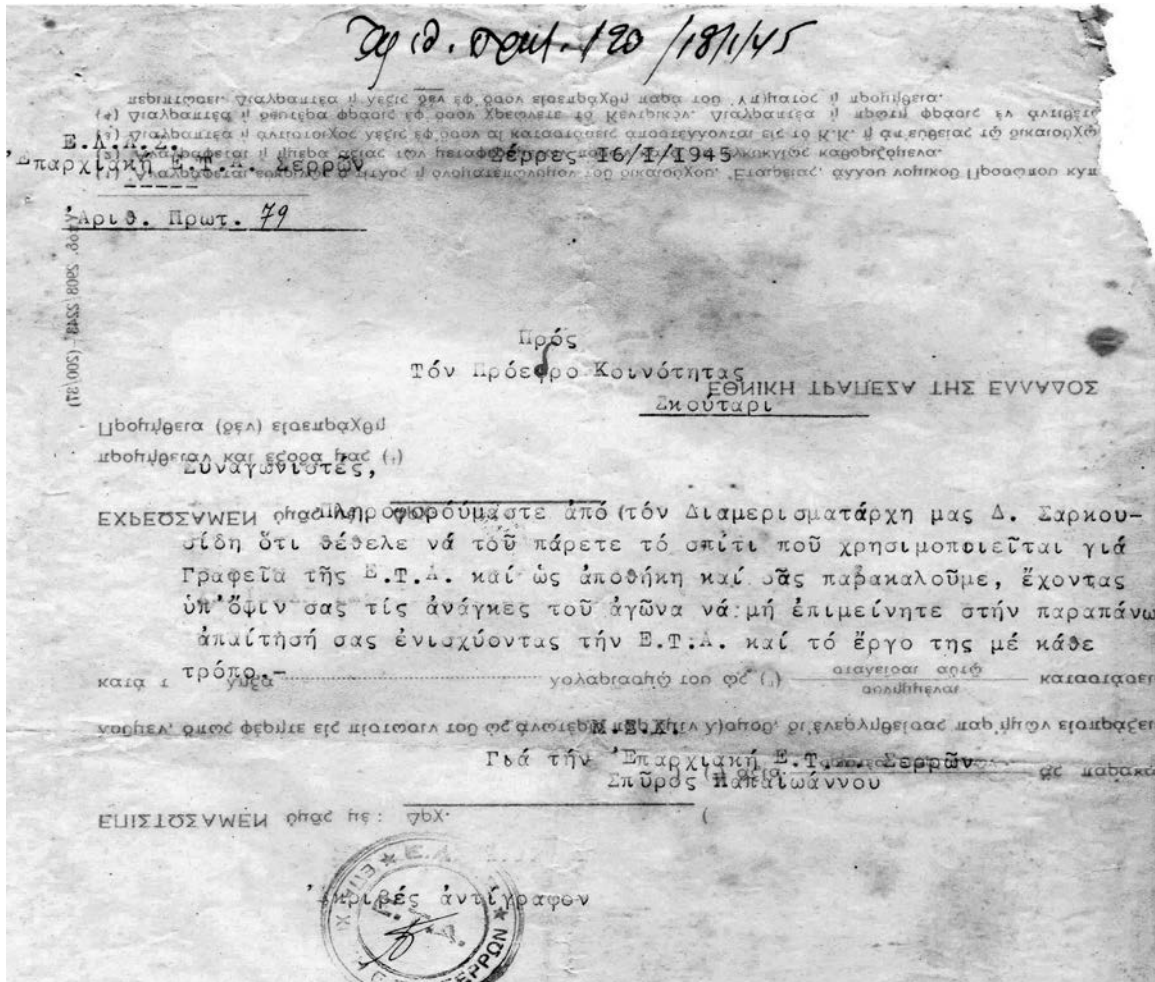
Προς
Τον Πρόεδρο Κοινότητας
Σκούταρι

Συναγωνιστές,
Πληροφορούμαστε από τον Διαμερισματοάρχη μας Δ. Σαρκουσίδη ότι θέλετε να του πάρετε το σπίτι που χρησιμοποιείται για γραφεία της Ε.Τ.Α. και ως αποθήκη και σας παρακαλούμε, έχοντας υπ' όψιν σας τις ανάγκες του αγώνα να μη επιμείνητε στην παραπάνω απαίτηση σας, ενισχύοντας την Ε.Τ.Α. και το έργο της με κάθε τρόπο.

Μ(ε) Σ(υναγωνιστικούς) Χ(αιρετισμούς)

Για την Επαρχιακή Ε.Τ.Α. Σερρών

Σπύρος Παπαϊωάννου

Ντοκουμέντο Νο 91

Έγγραφο του Προϊσταμένου Τηλεφωνικού Κέντρου Σερρών προς τους Προέδρους Κοινοτήτων περί τοποθέτησης τηλεφωνητών για κανονική λειτουργία του τηλεφώνου

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Τ.Τ.Τ. ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 16-1-1945

Π Ρ Ο Σ

τον Πρόεδρον Κοινότητας Αυτοδιοίκησης Σκουτάρειας

Σας γνωρίζωμεν ότι προς καλύτεραν εξυπηρέτησιν της Κοινότητός σας και των γύρω χωριών, που συνδέεσθαι τηλεφωνικώς για να ανταποκρηθόμεν στο ιερόν έργον που έχομεν αναλάβει, καλόν βέβαια είναι να τοποθετήσουμε τηλεφωνιτήν, ο οποίος να έχει γνώσεις τόσοσ από υπεραστικής, όσοσ και από τεχνικής απόψεως.

Διά τούτο ερχόμαστε στην ανάγκην να σας γνωρίσουμε ότι μπαίνει καθήκον [διά] την τοποθέτησιν τηλεφωνιτού, του οποίου θα του μισθοδωτήται σεις, η αυτοδιοίκησης της Κοινότητός σας, με βάση 9.000 λεβών κατά μήνα.

Έτσι μόνον θα επέλθη η κανονική λειτουργία του τηλεφώνου σας και η καλή συντήρησης της Γραμμής.

Ο Προϊστάμενος
του Γραφείου Τ.Τ.Τ. Σερρών
Κ. Παπάς

Οφείλει να γίνει 14/1/1945

1 № по редь	2 Дата на подаването	3 № на телеграмата	4 Подателъ	5 Мѣстоназначение	6 Брой на думитѣ		8 Служебни указания и бележки
					Дър- жавни	Слу- жебни	
1			Ινδωνησιακόν Κέντρον	Τ. Γ. Γ. Σερρών			
2			προς				
3			τον πρόεδρον Κοινότητος Αιγιοβοσκίνας Σουλζαρεως				
4							
5			Σας γνωρίζομε ότι προς μαδύταραν εκπρέτησαν τῆ				
6			κοινότητος σας και των γύρω χωριών που συνδέονται				
7			Ινδωνησιακῶς για να ανταποκριθῶμεν στο ἰσροχ ἔργον που				
8			ἔχομεν αναλάβει μαδύον βέβαια είναι να πραγματοποιη				
9			Ινδωνησιακῶν ὁποῖος να ἔχει γνώσει τῶσον από ἡπερα				
0			στην ὄσον και από τεχνικῆ ἀπόφασιν. Διά τούτο ἔρχο				
1			μαστε εἶναι ἀνάγκη να σας γνωρίζομε ότι μιλῶν				
2			μαδύων τῆς τοποθετησῆς Ινδωνησιακῶν τῶν ὁποῖου δῆ				
3			τῶν προσδοκῶνται σας ἡ αἰγοβοσκίνας τῆς κοινότητος				
4			сας με βῆσιν 9.000 λεβῶν κατά μήνα.				
5			ἔτσι μῆνα δῆ ἐπέδω ἡ κανονικῆ λειτουργία				
6			τῶν Ινδωνησιακῶν σας και ἡ μαδύ συντηρησῆς τῆς Γραφικῆς.				
7							
8			Σερραι 16/1/45				
9			ὁ				
0			πρῶταφῆσενος τῶς Γραφικῆς Τ. Γ. Γ. Σερρών				
1							
2			Κ. Παπαί				
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
0							

Ντοκουμέντο Νο 92

Εγγραφο του Φρουραρχείου Σερρών του ΕΛΑΣ προς τις Κοινότητες
περί εφαρμογής ταξινόμησης ζώων και τροχοφόρων

Ε.Λ.Α.Σ.
ΥΠΟΜΕΡΑΡΧΙΑ
ΦΡΟΥΡΑΡΧΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ.

Προς
όλας τας κοινότητας Νομού Σερρών

Κατόπιν της υπ' αριθ. 186 108 1 / 45 Διαταγής της Μεραρχίας περί γενομένης καταγραφής των ζώων εντελόμεθα τα κάτωθι:

Για τα χωριά *Μελονιά, Κάλω Καμίζα, Κυνετανιά, Βαμβακού, Κουβοίγιο, Ορίγιο, ην υπήρξε γερνόμενόν την Συνέλευση*
Εξ' ὁδοῦν ὄχι ἐκαστοῦ γαί ἔχουν χωρίων μαζί μὲ γαί τῶν γ' ὁδοῦν ὄχι, Κουζαρί, ἑξ ὁδοῦν ὄχι ἑκατομῶν ἑξ' ὁδοῦν ὄχι
ἑξ ὁδοῦν ὄχι καὶ ὑποχρεῖται ἐν ἑξ ὁδοῦν ὄχι ἑξ ὁδοῦν ὄχι

Τὴν Επιτροπὴν ταξινόμησης θὰ τὴν αποτελοῦν α) ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος β) ὁ Δαϊκὸς Επιτροπῆς γ) ὁ Πρόεδρος τῆς Λαϊκῆς Ασφαλείας, μὲ Πρόεδρον αὐτῆς τῆς Επιτροπῆς τὸν Ἀξιωματικὸν τοῦ Ε.Λ.Α.Σ.

Κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ἡμέραν ταξινόμησης θὰ προσκομηθῶν τὰ ζῶα (αλογα μὸκ λάρια) μπροστὰ στὴν Επιτροπὴ ἀνα ἐν καὶ κατὰ σειρὰν προτεραιότητος χωρίων, καὶ ἔξου σημειωθῶν εἰς τὸ συμπτομενὸν ὑπόδειγμα ἀριθ. 1 εἰς τριπλοῦν πίνακα ταξινόμησης ὅλα τὰ ἀναγραφόμενα στοιχεῖα, ἑπίσης θὰ σημειωθῶν συγχρονῶς εἰς τὴν στήλην (καταλλήλον ἢ ἀκαταλλήλον) τοῦ ἰδίου πίνακος ἢ γνώμη τῆς Επιτροπῆς.

Μετὰ τὴν λήξιν τῆς ταξινόμησης τῶν χωρίων αὐτῶν πρὸς ἡμᾶς γράφομε ποιὸ πᾶνω ὁ εἰς τριπλοῦν πίνακας ταξινόμησης θὰ ὑπογραφή παρα τῆς Οἰκίας Επιτροπῆς καὶ τὸν Πρόεδρον αὐτῆς, καὶ τὸ μὲν προτοτυπὸν μεθ' ἑνὸς ἀντιγράφου θὰ παραμεινὸν εἰς τὸν Ἀξιωματικὸν τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. τὸ δε τρίτον θὰ παραδοθῶν εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Κοινότητος.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΡΟΧΟΦΟΡΩΝ
(κ α ρ ρ ω ν, ἄ μ α ξ ὶ ω ν, καὶ αὐ τ ο κ ι ν ἠ τ ὶ ω ν)

Τὰ συνημμένα ὑποδείγματα ὑπ' ἀριθ. 2 γιὰ τὰ κάρρα καὶ βαδμαξάκια 3 διὰ τὰ αὐτοκίνητα (εἰς ἕνα ὑπάρχουν, ἄλλιως τὸ ὑπόδειγμα θὰ μείνῃ κενὸ) ἀφοῦ συμπληρωθῶν θὰ ἀποσταλοῦν εἰς τὸ Φρουραρχεῖον. *Ἐντὴ ἑξ ὁδοῦν ὄχι ἑξ ὁδοῦν ὄχι*
Αἱ καταστάσεις αὐτῆς θὰ ὑπογραφῶν ἀπὸ τὸν Σταθμαρχὴν Ἐθνικῆς Πολιτεφυλακῆς τοῦ τοποῦ ὁ ὅποιος θὰ εἶναι συνυπευθύνος μετὰ τὸν Πρόεδρον διὰ τὴν ἀκριβῆ συντάξιν τῶν καταστάσεων. Αἱ καταστάσεις αὐτῆς θὰ συνταχθῶν εἰς τριπλοῦν, ἐξ ὧν τὰ δύο θὰ διαβιβασθῶν εἰς Φρουραρχεῖον, τὸ δε τρίτον θὰ παραμείνῃ εἰς τὸ Ἀρχεῖον τῆς Κοινότητος.

Σέρραι τῆς *17.8.45* 1945

ΦΡΟΥΡΑΡΧΟΣ.

Γ. Α. Α. Α.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Προς
όλας τας Κοινότητας Νομού Σερρών

Κατόπιν της υπ' αριθμ. 186/10-1-45 Διαταγής της Μεραρχίας περί γενομένης καταγραφής των ζώων, εντελόμεθα τα κάτωθι:

Για τα χωριά Πεπονιά, Κάτω Καμήλα, Κωνσταντινάτο, Βαμβακούσα, Κουβούκλιο ορίζομεν ως κέντρο ταξινόμησης την Σκούταρη, εις το οποίον όλοι οι κάτοικοι των άλλων χωριών μαζί με τα ζώα τους ήτοι, άλογα, μουλάρια, παρουσιασθούν εκεί εις την κατωτέρω επιτροπή, που υποχρεούται να ειδοποιήση αμέσως όλους τους κατοίκους των χωριών.

Την Επιτροπήν ταξινόμησης θα την αποτελούν: α) ο Πρόεδρος της Κοινότητας, β) ο Λαϊκός Επίτροπος, γ) ο Πρόεδρος της Λαϊκής Ασφάλειας, με Πρόεδρον αυτής της Επιτροπής τον Αξιωματικόν του Ε.Λ.Α.Σ.

Κατά την ορισθείσαν ημέραν Ταξινόμησης θα προσκομηθούν τα ζώα (άλογα, μουλάρια) μπροστά στην Επιτροπή ανά εν και κατά σειρά προτεραιότητας χωριών και θα σημειωθώσι, ως εις το επισυναπτόμενο υπόδειγμα αριθμ. 1, εις τριπλούν πίνακα Ταξινόμησης, όλα τα αναγραφόμενα στοιχεία. Επίσης θα σημειωθή συγχρόνως εις την στήλην (κατάλληλον ή ακατάλληλον) του ίδιου πίνακος, η γνώμη της Επιτροπής.

Μετά την λήξιν της Ταξινόμησης των χωριών αυτών, που σας γράφομε πιο πάνω, ο εις τριπλούν πίνακας Ταξινόμησης, θα υπογραφή παρά της Οικείας Επιτροπής και τον Πρόεδρον αυτής και το μεν προτότυπον μεθ' ενός αντιγράφου θα παραμείνουν εις τον Αξιωματικόν του ΕΛΑΣ, το δε τρίτον θα παραδοθή εις τον Πρόεδρον της Κοινότητας.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΡΟΧΟΦΟΡΩΝ
(κάρρων, αμαξών και αυτοκινήτων)

Τα συνημμένα υποδείγματα υπ' αριθμ. 2, για τα κάρρα και βωδάμαξαι και [υπ' αριθμ.] 3, διά τα αυτοκίνητα (εάν υπάρχουν, αλλιώς το υπόδειγμα θα μείνη κενό), αφού συμπληρωθούν θα αποσταλούν εις το Φρουραρχείον, εντός τριών ημερών από λήψεως παρούσης.

Αι καταστάσεις αυτές θα υπογραφούν από τον Σταθμάρχη Εθνικής Πολιτοφυλακής του τόπου, ο οποίος θα είναι συνυπεύθυνος με τον Πρόεδρον, διά την ακριβή σύνταξιν των καταστάσεων. Αι καταστάσεις αυτές θα συνταχθούν εις τριπλούν, εξ' ων τα δύο θα διαβιβαστούν εις Φρουραρχείον, το δε τρίτον θα παραμείνη εις το Αρχείον της Κοινότητας.

Ο ΦΡΟΥΡΑΡΧΟΣ

(Σφραγίδα⁽²⁾) Α. Παπαδόπουλος⁽³⁾

Σημείωση 1: Το φρουραρχείο Σερρών στεγαζόταν στο σπίτι του Κούζα, απέναντι από το ιατρείο Παπίτσα και αργότερα εκεί φιλοξενήθηκε για μικρό χρονικό διάστημα και το ιδιωτικό Γυμνάσιο Κηροπλάστη. Πρώτος φρουραρχος κατά τη διάρκεια της απελευθέρωσης των Σερρών ήταν ο **Τσεσμετζής Οδυσσέας** του Μιλτιάδη, που γεννήθηκε στη Μυτιλήνη το 1918 και άσκησε τα καθήκοντα για διάστημα 2-3 μηνών. Στο διάστημα αυτό έγιναν συλλήψεις Σερραίων πολιτών από τους οποίους κάποιοι αφέθηκαν ελεύθεροι, ενώ επτά (7) άτομα εξαφανίστηκαν (η τύχη τους μέχρι σήμερα δεν έγινε γνωστή, εικάζεται όμως ότι εκτελέστηκαν από μέλη της Ο.Π.Λ.Α. «Οργάνωση Προστασίας Λαϊκών Αγωνιστών», ένα είδος ένοπλης πολιτικής αστυνομίας του ΚΚΕ). Ο Τσεσμετζής στην προσπάθειά του να ερευνήσει το θέμα, βρέθηκε σε δυσμενή θέση και προφασισζόμενος ασθένεια αποσύρθηκε από τα καθήκοντά του στο Φρουραρχείο και αντικαταστάθηκε. Ένα μήνα περίπου αργότερα ο Βασίλης Ραφτούδης με τον Οδυσσέα Τσεμετζή μετέβησαν στην Καβάλα, όπου η έδρα της 6^{ης} Μεραρχίας του ΕΛΑΣ, για να διαλευκάνουν την υπόθεση των επτά εξαφανισθέντων. Μετά την επιστροφή τους στις Σέρρες, πραγματοποιήθηκε συνάντηση για το θέμα αυτό, στο καφενείο του Βασιλείου Τσεκούρα (Τσέλιου). Με το πέρας της συνάντησης ο Ραφτούδης επέμενε να συνοδέψει τον Τσεμετζή στο σπίτι του, όπου και του αποκάλυψε ότι είχε οργανωθεί απόπειρα δολοφονίας του στη γέφυρα του Τσέλιου και τον συμβούλεψε να μην κυκλοφορεί το βράδυ, γιατί κινδυνεύει.

Σημείωση 2: Στη σφραγίδα κυκλικά υπάρχει το λογότυπο «**Ε.Λ.Α.Σ. - VI ΜΕΡΑΡΧΙΑ**» και στο κέντρο «**ΦΡΟΥΡΑΡΧΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ**»

Σημείωση 3: Ο **Αβραάμ Παπαδόπουλος** του Χρήστου γεννήθηκε στο Ακτάγ Πόντου το 1908, κατοικούσε στον Λευκόνα και σπούδασε δικηγόρος. Από το βιβλίο *Βασίλης Ραφτούδης 1914-1948* του Κώστα Πασχάλη, 2003, στις σελ. 119-120 διαβάζουμε: «Από το φθινόπωρο ακόμη του 1943 και ενώ το Εαμικό κίνημα κυριαρχούσε στις περισσότερες περιοχές της χώρας, ξεσπούν σκληρές συγκρούσεις εμφυλίου χαρακτήρα με συγκροτημένες ή «άτακτες» ομάδες ένοπλων εθνικιστών που αρνούταν την ενσωμάτωση τους στον ΕΛΑΣ. Οι συγκρούσεις αυτές βρήκαν εύφορο έδαφος και στην περιοχή της Νιγρίτας. Στα βουνά των Κερδυλλίων από τα πρώτα χρόνια της αντίστασης, μια χαράδρα ανατολικά του παλιού Καστανοχωρίου με το περίεργο τοπωνύμιο «Μαιμούν ντερέ» θα γίνει το κολαστήριο των αντιφρονούντων. Τα πρώτα θύματα θα προέρχονται από το χώρο του ίδιου του κινήματος, με κύριο κατηγορητήριο την παράβαση των μέτρων συνομοτικότητας ή την απείθεια στις εντολές του κόμματος. Από τα τέλη του '43 τα θύματα στην πλειονότητα τους θα προέρχονται από τις τάξεις των εθνικιστών... Τον πρωταγωνιστικό ρόλο στις επί μέρους εκδικάσεις των διάφορων υποθέσεων, που αφορούσε τους συλληφθέντες και στον καθορισμό της τύχης τους, τον διαδραμάτιζε ο περιβόητος για την σκληρότητά του **Αβραάμ Παπαδόπουλος** (από τον Λευκόνα Σερρών), ο επονομαζόμενος και «αντιφασίστας». Δικαστικός στο επάγγελμα, δημοκρατικών φρονημάτων και ένθερμος υποστηρικτής των ιδεών που εξέφραζε το ΕΑΜ, έφερε την ευθύνη της λειτουργίας των ανταρτοδικείων και της επιβολής των «δικαστικών κυρώσεων»... «Όστις έστω και κατά διάνοιαν, αμφισβητήσει το ΕΑΜ, τίμημα θάνατος» ήταν η βασική αρχή που δημοσίως διατυμπάνιζε ο Αβραάμ Παπαδόπουλος...».

Το χρονικό διάστημα 1944-45 λόγω του παραπάνω ιστορικού και της θέσης του ως φρουραρχος του ΕΛΑΣ, ήταν δημοφιλής στους ΕΑΜίτες και ο φόβος και ο τρόμος των συνεργατών των κατακτητών και των εθνικιστών. Ενώ για ποινικά αδικήματα (κατηγορία εκτέλεσης των 360 μελών της ΠΑΟ και 24 αξιωματικών, που ήταν κρατούμενοι στις φυλακές Σερρών, στις χαράδρες του Ελαιώνα) απαλλάχθηκε, στη συνέχεια κατηγορήθηκε μαζί με άλλους (π.χ. Νομάρχη Γ. Κόκκινο, Δήμαρχο Θ. Καντά) για δοσιλογισμό στους Βουλγάρους την περίοδο 14-9-1944 έως και 20-10-1944, με νομική ακροβασία θεωρώντας το Δικαστήριο την περίοδο (για την οποία η Βουλγαρία είχε ήδη καταληφθεί από το στρατάρχη Τολμπούχιν, είχε νέα φιλορωσική κυβέρνηση του Πατριωτικού Μετώπου και ο βουλγαρικός στρατός έπαιρνε εντολές από Συμμαχικό Στρατηγείο) ως συνέχεια της κατοχής με το σκεπτικό ότι η φύση του καθεστώτος κατοχής δεν αλλάζει με το τέλος των εχθροπραξιών αλλά με τη χρονική στιγμή της σύναψης συνθήκης ειρήνης. Καταδικάστηκε από το Ειδικό Δικαστήριο Δωσιλόγων Σερρών ότι σε συνεργασία του με Βουλγάρους εκτελέστηκαν τα 360 μέλη της ΠΑΟ και οι 24 αξιωματικοί της, σε ισόβια δεσμά. Τις περιπέτειές του με τη δικαιοσύνη εξηγεί αναλυτικά στο βιβλίο του *Το Ειδικό Δικαστήριο Σερρών Αποφάσισε*, Λευκόνας 1989. (ΓΑΚ Σερρών).

Ντοκουμέντο Νο 93

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων
περί σύστασης του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου Σερρών

Κατευθυνθήτω φ.δ. 127/27.1.45

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ
Αριθμ. Πρωτ. 277

Σέρρες 18-1-45

Π Ρ Ο Σ

Τους συναγ. Προέδρους Κοινοτήτων
Νομαρχίας Σερρών.-

Έχοντας δε' όψει τό δε' αριθμ. 11 ε.ε. Έγγραφο του
Αρτίου Επιτροπών Αναθεωρητικού Σερρών, με τό όμοιο
μας γνωστοποιεί ότι στο ό του Γενάρη 1945 συνεστή-
θη και έδώ, στις Σέρρες, Αναθεωρητικό Δικαστήριο, ό
Αρτίος Επιτροπών του όμοιου όακει την έπιβλεψη, για
την έξ μερους των Δοτικών Δικαστηρίων, κοήην έφαρμογήν
του Νομού και των αποφάσεων της Α' τοδοιοίκησης, κερ-
νολούμε όπως φροντιστέτε είνε τό έξής ίνν κάθε όμοφα-
ση των Κοινοτικών Συμβουλίων και συνεκατατα κηρωσεις
έναντιον διαφόρων ότομων, κηνωμοείται, έγκαιρω και
είνε τους έδιαφορομενου, και στο Δικαστήριο, συγχωρω
δε να γίνηται σχετική ανακοίνωση στο λαο, είνε δια του
τύπου, είνε δι' άλλου μεσου, δε, και δι' άνηγνώσεως της σχε-
τικής όμοφάσεως στην, έλληθρία, μεζ ό την θεση λειτουργ-
για γιατί διαφθ ρετινω δεν θα μπορούσε να δικαση το Δι-
καστήριο.-

Ο Λόός κρέκει νό, κέρει κάθε όκαγορευτική διατα-
γή και κέρνει ή όδοιοιοίκηση, ότον μολιστο με την, όμο-
φάση που κέρνουν τό όργανω της Α' τοδοιοίκησης κέρνει-
ται να τιμαρήςουν κάθε κοροβατη.-

Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κοκκινός

Κοινοποιείται
Δοτικόν Επιτροπών
Αναθεωρητικού
έδώ

Ακριβές αντίγραφο

Π Ρ Ο Σ

τους συναγωνιστές Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Έχοντας υπ' όψει το υπ' αριθμ. 11 ε.έ. έγγραφο του Λαϊκού Επιτρόπου Αναθεωρητικού Σερρών, με το οποίο μας γνωστοποιεί ότι στις 8 του Γενάρη 1945 συνεστήθη και εδώ στις Σέρρες Αναθεωρητικό Δικαστήριο, ο Λαϊκός Επίτροπος του οποίου ασκεί την επίβλεψη, για την εκ μέρους των Λαϊκών Δικαστηρίων, καλήν εφαρμογήν του Νόμου και των αποφάσεων της Αυτοδιοίκησης, παρακαλούμε όπως φροντίσετε εις το εξής ίνα κάθε απόφαση των Κοινοτικών Συμβουλίων, που συνεπάγεται κυρώσεις εναντίον διαφόρων ατόμων, κοινοποιείται εγκαίρως και εις τους ενδιαφερόμενους και στο Δικαστήριο, συγχρόνως δε να γίνηται σχετική ανακοίνωση στο λαό, είτε διά του τύπου, είτε δι' άλλου μέσου, ως και δι' αναγνώσεως της σχετικής αποφάσεως στην Εκκλησία, μετά την θεία λειτουργία, γιατί διαφορετικά δεν θα μπορέση να δικάση το Δικαστήριο.

Ο Λαός πρέπει να ξέρει κάθε απαγορευτική διαταγή που παίρνει η Αυτοδιοίκηση, όταν μάλιστα με την απόφαση που παίρνουν τα όργανα της Αυτοδιοίκησης πρόκειται να τιμωρήσουν κάθε παραβάτη.

Κοινοποιείται
Λαϊκόν Επίτροπον
Αναθεωρητικού
εδώ

Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

Σημείωση: Με το υπ' αριθμ. 128/23-12-1944, ο Λαϊκός Επίτροπος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου Σερρών έστειλε πρόσκληση σε όλους τους Λαϊκούς δικαστές, τους αναπληρωματικούς των τοπικών Λαϊκών Δικαστηρίων και τους Λαϊκούς Επιτρόπους των χωριών, να παρευρεθούν στην αίθουσα συνεδρίασης του Λ. Δικαστηρίου Σερρών στο Διοικητήριο, για να εκλέξουν τα μέλη που είναι απαραίτητα για τη συγκρότηση του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου Επαρχίας Σερρών (Βλ. Ντοκουμέντο Νο 67). Με το υπ. αριθμ. 11 έγγραφο (που αναφέρεται στην πρώτη γραμμή του Ντοκουμέντου Νο 93) ενημερώνει ο Λ. Επίτροπος επίσημα το Νομάρχη για την πραγματοποιηθείσα συγκρότηση του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου Σερρών στις 8-1-1945 και ο Νομάρχης, με τη σειρά του, εφιστά την προσοχή των Προέδρων για ευρεία κοινοποίηση-δημοσιότητα κάθε απόφασης που παίρνει η Τοπική αυτοδιοίκηση και συνεπάγεται κυρώσεις σε πολίτες. Στο Αρχείο της Κοινότητας Σκουτάρεως, υπάρχουν ακόμα έγγραφα και σημειώσεις του Λαϊκού Επιτρόπου του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου Σερρών καθώς υποδείγματα μηνύσεων, ένορκων εξετάσεων, απολογίας κατηγορουμένου, κατηγορητήριο για αυτόφωρο αδίκημα, κλήση, πρακτικά και απόφαση ποινικής δίκης, αγωγή ή αίτηση κτλ. που έστειλε το Λαϊκό Δικαστήριο Σερρών σε όλα τα Λαϊκά δικαστήρια των χωριών της Επαρχίας, ώστε να διευκολυνθούν με την απαραίτητη δικαστική γραφειοκρατία, τα οποία προβλέπεται να δημοσιευθούν στον επόμενο τόμο II, λόγω της μεγάλης έκτασης του τόμου I.

Η σφραγίδα που χρησιμοποιούσε το Κεντρικό Τ.Τ.Τ. (Ταχυδρομείο-Τηλέγραφος-Τηλέφωνο) Σερρών της εποχής εκείνης.

Ντοκουμέντο Νο 94

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων
περί υποβολής πινάκων στρατευσίμων των κλάσεων 1940 - 45

αριθ. πρωτ. 138-572/45

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ
Αριθμ. Πρωτ. 418

Σέρρες 19-1-45
Π. Ξωίγον

Π Ρ Ο Σ

Τούς Έπαρχους του Νομού
Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών

Έκπερρχόμενοι επί της υπ' αριθμ. 325 από 20 Νοεμβρίου
1944 διαταγής, περί άμεσου έκιβολής κινάκων των άγυμνά-
στων των κλάσεων 1940 έως 1945, παραγγελλόμεν, όπως, έ-
νευ έλλης είδοποίησης, έκοβλητε ήμιν τους κινάκας
τουτους.

Θεωρούμεν έκιβεβλημένον να σας γνωρίσαμεν ο-
τι τά όνόματα, έκωχυμα και όνοματα πατρος κρέκει να εί-
ναι κα θαρρογραμμενα προς έκοφυγήν διαστρεβλώσεως, αδ-
των κατα την αντίγραφην, των γενικών καταλόγων έκο
της άκηρσειας μας. Τα όνοματα πατρος να γραφονται, όλο-
κληρη και όχι, το άρχηγον γραμμα όπως Έκραξαν υσαι
Κοινοτητες άκηνητησαν, -

Έκισης, άκαραιτητως κρέκει να έκογράφονται οι
κατάλογοι ούται έκο των Προέδρων, των Κοινοτήτων
ώς και καθε Έγγραφο που φευγει, από τη Κοινότητα, για
άκοιανδηκοτε άρχη. Γιατι, δυστυχως παρατηρηθηκε, το φαι-
νομεγο ούτο, Έγγραφο και, κινάκες να φθονου στη Νο-
μαρχια άγκογραφα ήτε δευ Έχουν καμμία άξια, ή έκιστρι-
φη δε προς έκογραφή φανταζεσθε τι, περιελοκες θα δη-
μιουργησκηκι τι ματαια ήλληλογραφια, κραγμα που, μπορε
ν' άκοφευχθη, όταν, καταβληθη, μικρα κροσοχη. Μα μη φευ-
γη Έγγραφο από τη Κοινότητα σας έν δεν είναι υκογε-
γραμμενο.

Ο Πρόεδρος Ν. Σ .
Γ. Κόκκινος

Ακριβές αντίγραφον

**ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ**
Αριθμ. Πρωτ. 413

Σέρρες 19- 1-1945
Λίαν Επείγου

Π Ρ Ο Σ
τους Επάρχους του Νομού,
Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών

Επανερχόμενοι επί της υπ' αριθμ. 325 από 20 Νοεμβρίου 1944 διαταγής, περί αμέσου επιβολής πινάκων αγυμνάστων των κλάσεων 1940 έως 1945, παραγγέλομεν, όπως άνευ άλλης ειδοποίησης, υποβάλητε ημίν τους πίνακας τούτους.

Θεωρούμεν επιβεβλημένον να σας γνωρίσωμεν ότι τα ονόματα, επώνυμα και ονόματα πατρός πρέπει να είναι καθαρογραμμένα, προς αποφυγήν διαστρεβλώσεως, αυτών κατά την αντιγραφήν των γενικών καταλόγων, υπό της υπηρεσίας μας. Τα ονόματα πατρός να γράφονται ολόκληρα και όχι το αρχηγόν γράμμα όπως έπραξαν όσαι Κοινότητες απήντησαν.

Επίσης απαραίτητως πρέπει να υπογράφονται οι κατάλογοι ούτοι υπό των Προέδρων των Κοινοτήτων, ως και κάθε έγγραφο που φεύγει από την Κοινότητα για οποιανδήποτε αρχή. Γιατί δυστυχώς παρατηρήθηκε το φαινόμενο αυτό, έγγραφα και πίνακες να φθάνουν στη Νομαρχία, ανυπόγραφα, ότε δεν έχουν καμμία αξία, η επιστροφή δε προς υπογραφή φαντάζεσθε τι περιπλοκές θα δημιουργήση και τι μάταια αλληλογραφία, πράγμα που μπορεί να αποφευχθή όταν καταβληθή μικρά προσοχή.

Να μη φεύγη έγγραφο από τη Κοινότητα σας αν δεν είναι υπογεγραμμένο.

Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 95

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί καταρτισμού πινάκων των απόρων δημοτών τους, για δωρεάν εξέταση στο Λαϊκό Νοσοκομείο

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ
Αριθμ. Πρωτ. 358

Σέρρες 20-1-1945

Π Ρ Ο Σ
τους συναγωνιστές Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Καθώς ανακοινούται σε μας παρά του Δήμου Σερρών, έχει αποφασισθεί υπό των ιατρών των Δημοτικών Λαϊκών ιατρείων καθώς και του εξωτερικού ιατρείου του Λαϊκού Νοσοκομείου να γίνονται δεκτά εις τα ιατρεία, προς δωρεάν εξέταση όλοι οι άποροι αγρότες, κατά τας ιδίας ώρας που δέχονται και τους δημότας Σερρών.

Προς τούτο όμως πρέπει να καταρτίσουν τα Κοινοτικά Συμβούλια ονομαστικούς πίνακας των τελείως απόρων δημοτών των και να αποστείλωσι αντίγραφα τούτων εις όλα τα ιατρεία προς διαπίστωσιν της ταυτότητος και απορίας των ασθενών.

Κοινοποιείται

- 1) Δήμο Σερρών επί 283 ε.έ. ανακοινώσει.
- 2) Αγροτικό Κόμμα - Περιφερειακή Επιτροπήν
Εδώ
- 3) Επαρχους Νομού

Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

Αρ. Πρωτ. 136 / 5/2/45

ΚΟΙΝΩΠΟΙΗΣΗ

20-1-1945

Handwritten signature

προς
τους ευκεχωρηστές Προέδρους
των Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Καθώς ανακοινούτουσέ μας παρά τοδ Δήμου Σερρών, έχει αποφραειοθή από τας Ιατρών των Δημοτικών (Λαϊκών) Ιατρείων καθώς και τοδ έμμετριμοδ Ιατρείου τας Λαϊκοδ Νοσοκομείου να γίνωτια δεικνιά εις τή Ιατρεία, προς διαφάν εξέταση οχοι τας άπόροι αγρότες, κατά τας ίδιαις ώροις τού δέχοντοα και τούδ Διότοα Σερρών.

Πρόσ τούτο άμυα πρέσει να καταρτίσωια τή Κοινοτικά έμβοηλία ονομασμοιά πίνωια τών τελείωσ άόορι Διομοτιών των ποά τή άποστειλωσι άντίγραφα τούτων εις όλα τή Ιατρεία, προς διαπίστωια τή τούτοηιασ ποά άπόριαι τών άοθενώ.

Κοινοποιείται

Ο Πρόεδρος του Ν.Ε.
Γαλάκτωσ

1/ Δήμον Σερρών
έπι 283 Ε.Ε. άκοινοιώσει.

2/ Αγροτικό Κομμα
αριθμοσ 282 Σερρών

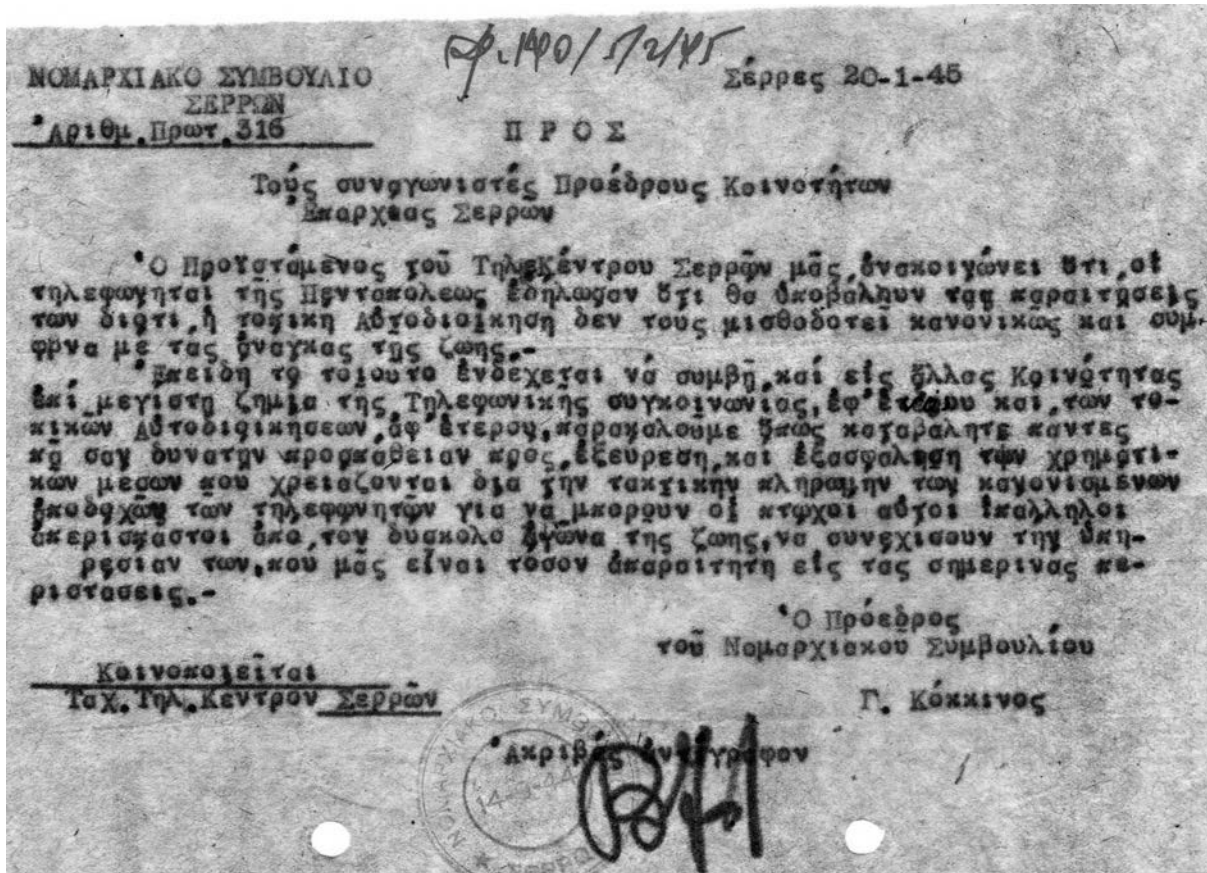
3/ άρχουσ Κομοδ

αριθμοσ άντίγραφοσ

ΧΙΑΚΟ ΣΤ
Handwritten signatures and stamps

Ντοκουμέντο Νο 96

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων
περί ενίσχυσης των μισθών των τηλεφωνητών

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ
Αριθμ. Πρωτ. 316

Σέρρες 20-1-1945

Π Ρ Ο Σ

τους συναγωνιστές Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Ο Προϊστάμενος του Τηλ. Κέντρου Σερρών μας ανακοινώνει ότι οι τηλεφωνηταί της Πενταπόλεως εδήλωσαν ότι θα υποβάλουν τας παραιτήσεις των, διότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν τους μισθοδοτεί κανονικώς και σύμφωνα με τας ανάγκας της ζωής.

Επειδή το τοιοῦτο ενδέχεται να συμβῆ και εις ἄλλας Κοινότητες ἐπί μεγίστη ζημία της τηλεφωνικῆς συγκοινωνίας ἀφ' ἑνός και των τοπικῶν Αυτοδιοικήσεων ἀφ' ἑτέρου, παρακαλοῦμε ὅπως καταβάλητε πάντες πάσαν δυνατῆς προσπάθειαν πρὸς ἐξεύρεση και ἐξασφάλιση των χρηματικῶν μέσων που χρειάζονται διὰ τὴν τακτικὴν πληρωμὴν των κανονισμένων αποδοχῶν των τηλεφωνητῶν, γιὰ νὰ μποροῦν οἱ πτωχοὶ αὐτοὶ ὑπάλληλοι ἀπερίσπαστοι ἀπὸ τον δύσκολο ἀγῶνα της ζωῆς, νὰ συνεχίσουν τὴν υπηρεσίαν των, που μᾶς εἶναι τόσο ἀπαραίτητη εἰς τὰς σημερινὰς περιστάσεις.

Κοινοποιεῖται
Ταχ. Τηλ. Κέντρον Σερρών

Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακοῦ Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 97

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων
περί του τρόπου διανομής ποσότητας 5,5 τόνων ζάχαρης

Ν ΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Σ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 22-1-1945

Αριθ. Πρωτ. 252

Έπείγον

Προς

Τούς συναγ. Έπαρχους Δήμαρχο Σερρών και
Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών

Η Διοικητική ή Επιτροπή Δν. Μακεδονίας-Θράκης έθεσε
ατή διάθεσή μας 5.5 τόνους ζάχαρη, η οποία θά διατεθῆ κατά
σειρά προτίμησης.

1/Στίς μητέρες πο ὕ έχουν παιδιά μέχρι ηλικίας 2 μηνῶν
ἀπό 200 γ ραμμάρια.

2 /Στά παιδιά μέχρι ηλικίας 8 χρον ῶν ἀπό 200 γραμμάρια.

3 / " " " " 12 " " " "

Τό τυχόν περίσσευμα θά προορίζεται γιά τά Νοσοκομεία
καί τούς έξω τῶν Νοσοκομείων εὐρισκομένῳ ἀρρώστῳ.

Τό μέτρο αὐτό πάρθη καί ἐπειτα ἀπό διαπίστωση 1/ὅτι ἡ νε-
αρή παιδική ηλικία ἔχει ἀπόλυτη ἀνάγκη ἀπό ζάχαρη περισσότερο
ἀπό κάθε ἄλλη ηλικία 2 /ὅτι ἡ ἔλλειψή της ἀποτελεῖ κίνδυ-
νο γιά τήν κανονική ἀνάπτυξη τῆς νεαρῆς ηλικίας καί 3/ὅτι
εὐνοεῖ ὀρισμένες ἀρρώστιες γιά αὐτή περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλη
ηλικία.

Ἀπό τή διανομή αὐτή ἀποκλείονται τά παιδιά τῶν καπνεργα-
τικῶν οἰκογενειῶν, γιατί γιά αὐτές θά διανεμηθῆ ἡ τό ποσόν τῆς
ζάχαρης πού οἱ ὄργαν ὡ σεις των κατόρθωσαν. Ἰδιαίτερα νά ἀ-
ποσπάσουν ἀπό τή Θεσσαλονίκη.

Παρακαλοῦμε νά συμμορφωθῆτε ἀκριβῶς μέ τό μέτρο πού προ-
τείνεται καί νά μᾶς ἀναφέρετε ἐκτέλεση τῆς διανομῆς.-

Μέ συναγ. χαιρετισμούς
Ὁ Πρόεδρος

Νομαρχιακό ὕ Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

Κοινοποιεῖται
Ἐπιτροπή Ἐπισιτισμοῦ
πόλης Σερρών

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ
14-9-44
ἀντίγραφον

**ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ**

Αριθμ. Πρωτ. 252

Σέρρες 22-1-1945

Επείγον

Προς

τους συναγωνιστές Επάρχους, Δήμαρχο Σερρών
και Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών

Η Διοικητική Επιτροπή Αν. Μακεδονίας – Θράκης έθεσε στη διάθεσή μας 5,5 τόννους ζάχαρι, η οποία θα διατεθή κατά σειρά προτίμησης:

- 1) Στις μητέρες που έχουν παιδιά μέχρι ηλικίας 2 μηνών από 200 γραμμάρια.
- 2) Στα παιδιά μέχρι ηλικίας 8 χρονών από 200 γραμμάρια.
- 3) Στα παιδιά μέχρι ηλικίας 12 χρονών από 200 γραμμάρια.

Το τυχόν περίσσευμα θα προορίζεται για τα Νοσοκομεία και τους έξω των Νοσοκομείων ευρισκομένους αρρώστους.

Το μέτρο αυτό πάρθηκε έπειτα από διαπίστωση: 1) ότι η νεαρή παιδική ηλικία έχει απόλυτη ανάγκη από ζάχαρι περισσότερο από κάθε άλλη ηλικία, 2) ότι η έλλειψη της αποτελεί κίνδυνο για την κανονική ανάπτυξη της νεαρής ηλικίας και 3) ότι ευνοεί ορισμένες αρρώστιες γι' αυτή περισσότερο από κάθε άλλη ηλικία.

Από τη διανομή αυτή αποκλείονται τα παιδιά των καπνεργατικών οικογενειών, γιατί γι' αυτές θα διανεμηθή το ποσόν της ζάχαρης που οι οργανώσεις των κατόρθωσαν ιδιαίτερα να αποσπάσουν από τη Θεσσαλονίκη.

Παρακαλούμε να συμμορφωθήτε ακριβώς με το μέτρο που προτείνεται και να μας αναφέρετε εκτέλεση της διανομής.

Κοινοποιείται
Επιτροπή Επισιτισμού
πόλης Σερρών

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς
Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 98

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί συμπλήρωσης ερωτηματολογίου της Κ.Ε. του ΕΑΜ σχετικά με τις ανάγκες των χωριών

**ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ**

Αριθμ. Πρωτ. 423

Σέρρες 23-1-1945

Π Ρ Ο Σ

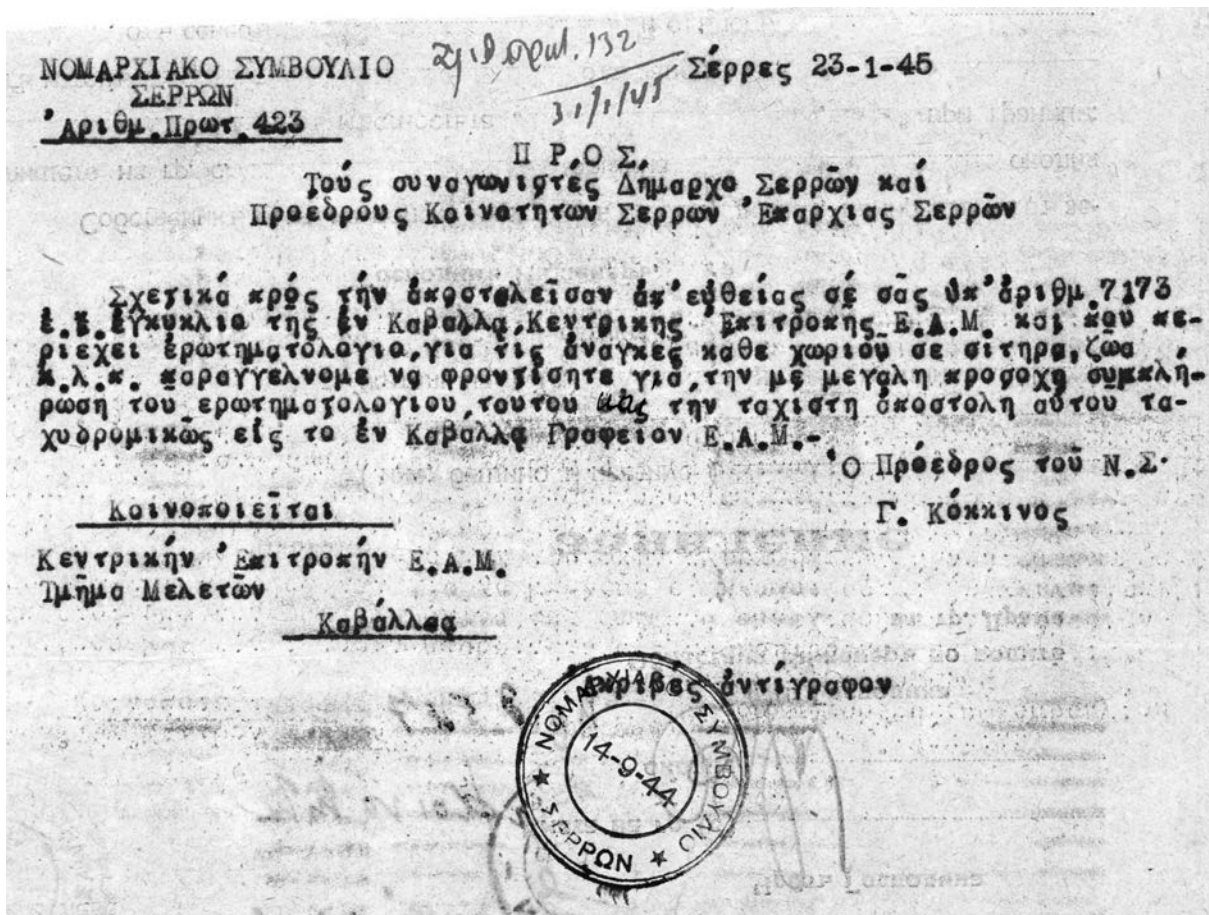
τους συναγωνιστές Δήμαρχο Σερρών
και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Σχετικά προς την αποσταλείσαν απ' ευθείας σε σας υπ' αριθμ. 7173 ε.έ. εγκύκλιο της εν Καβάλλα, Κεντρικής Επιτροπής Ε.Α.Μ.⁽¹⁾ και που περιέχει ερωτηματολόγιο, για τις ανάγκες κάθε χωριού σε σιτηρά, ζώα κ.λπ., παραγγέλνομε να φροντίσετε για την με μεγάλη προσοχή συμπλήρωση του ερωτηματολογίου τούτου και την τάχιση αποστολή αυτού ταχυδρομικώς εις το εν Καβάλλα Γραφείον ΕΑΜ.

Κοινοποιείται
Κεντρικήν Επιτροπήν ΕΑΜ
Τμήμα Μελετών

Καβάλλα

Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

Σημείωση 1: Το Σεπτέμβριο του 1941 με πρωτοβουλία του ΚΚΕ ιδρύθηκε στην κατεχόμενη Αθήνα το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο (ΕΑΜ). Είχε προηγηθεί η ίδρυση άλλων οργανώσεων, όπως η «Ελευθερία» στη Θεσσαλονίκη (15 Μαΐου 1941), η «Εθνική Αλληλεγγύη» στην Αθήνα (28 Μαΐου 1941), το «Πατριωτικό Μέτωπο» στα Γιάννενα (2 Ιουνίου 1941) κ.ά. Στις 27 Σεπτεμβρίου σε μια μικρή οικία, λίγο πιο πάνω από το τέarma της οδού Ιπποκράτους, τέσσερις αντιπρόσωποι συναντήθηκαν μυστικά και υπέγραψαν το Ιδρυτικό της οργάνωσης. Οι υπογράψαντες το Ιδρυτικό ήταν οι:

Όνοματεπώνυμο	Πολιτικό κόμμα
Λευτέρης Αποστόλου	ΚΚΕ
Χρήστος Χωμενίδης	Σοσιαλιστικό Κόμμα Ελλάδας
Ηλίας Τσιριμώκος	Ένωση Λαϊκής Δημοκρατίας
Απόστολος Βογιατζής	Αγροτικού κόμματος Ελλάδας

Όπως αναφέρεται στο Ιδρυτικό, σκοπός του ΕΑΜ ήταν: «...η απελευθέρωση του Έθνους από τον ξένο ζυγό...» και «...η κατοχύρωση του κυριαρχικού δικαιώματος του ελληνικού λαού, όπως αποφανθεί περί του τρόπου της διακυβερνήσεώς του...». Στο Ιδρυτικό επίσης αναφερόταν ότι «...το ΕΑΜ θα ασχοληθεί με την διατήρηση ακμαίου του απελευθερωτικού πνεύματος του ελληνικού λαού [...] με την εξασφάλιση κατά το δυνατόν μιας συνεργασίας με τους άλλους λαούς οι οποίοι αγωνίζονται κατά των δυνάμεων του Άξονος...».

Επίσης, μέσα από το Ιδρυτικό, οι ηγέτες του ΕΑΜ δήλωναν ότι: «Εἰς τὸ ΕΑΜ γίνεται ἰσοτίμως δεκτόν παν ἄλλο κόμμα ἢ Οργάνωση που δέχεται τας ἀρχάς του παρόντος Ιδρυτικού, ὡς και νὰ ἐργασθῆ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν των σκοπῶν του ΕΑΜ...».

Η δράση του ΕΑΜ: Με την κυκλοφορία του Ιδρυτικού, οι αρχηγοί των κομμάτων που δεν δέχτηκαν να συμμετάσχουν στην ίδρυση του ΕΑΜ, βρέθηκαν προ τετελεσμένου γεγονότος. Υπήρξαν ποικίλες αντιδράσεις. Το ΕΑΜ προχώρησε στην πραγματοποίηση των σχεδίων του. Στις 10 Οκτω-

βρίου του 1941 έκανε την επίσημη εμφάνισή του με ένα Διάγγελμα-Μανιφέστο «**προς τον ελληνικό λαό, προς όλους τους Έλληνες που η καρδιά τους χτυπάει για το ξεσκλάβωμα της πατρίδας...**», όπως έγραφε. Καλούσε σε ξεσηκωμό, ένταξη στο ΕΑΜ και πόλεμο εναντίον του στρατού κατοχής: «**...Ο αγώνας δεν θα είναι εύκολος, μα το έπαθλό του αξίζει κάθε θυσία. Και το έπαθλο αυτό θα είναι μια Νέα Ελλάδα, ελεύθερη και ανεξάρτητη, κτήμα του λαού της...**».

Πολύ σύντομα κάτω από τις τάξεις του βρίσκεται μεγάλο μέρος του πληθυσμού της Ελλάδας. Το ΕΑΜ λέει ότι οι οπαδοί του υπολογίζονται σε εκατομμύρια. Σύμφωνα με τον γνωστό εκλογολόγο Νικολακόπουλο η αριστερά υπολογίζεται να έφτασε την περίοδο εκείνη το 30%. **Το ΕΑΜ αποτέλεσε την μεγαλύτερη αντιστασιακή οργάνωση της κατοχής και στρατιωτικά και πολιτικά** αφού εξάλλου κατόρθωσε να εξοντώσει όλες τις άλλες αντιστασιακές οργανώσεις πλην του ΕΔΕΣ.

«Στις 27 Δεκεμβρίου 1947, τρεις μόλις μέρες μετά την ανακοίνωση από το ραδιοφωνικό σταθμό του “Δημοκρατικού Στρατού” της σύνθεσης της πρώτης Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης της Ελεύθερης Ελλάδας (με πρωθυπουργό το Στρατηγό Μάρκο Βαφειάδη), ψηφίζοταν ο αναγκαστικός νόμος “περί μέτρων ασφαλείας του κράτους και του κοινωνικού καθεστώτος”. Με το νόμο αυτό το ΚΚΕ, το ΕΑΜ και η Ε.Α. (Εθνική Αλληλεγγύη) ετίθεντο εκτός νόμου και διαλυόταν». (Από το βιβλίο *Ιστορία της Σύγχρονης Ελλάδας 1941-1974*, του Σ. Γρηγοριάδη», ειδ. έκδοση για Κ. Ελευθεροτυπία, τόμ. 4, σελ. 282).

Ντοκουμέντο Νο 99

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων
περί ενημέρωσης του Νομαρχιακού Συμβουλίου για τις ενέργειές τους,
ώστε να επιτυγχάνεται καλύτερος συντονισμός της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης

**ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ**

Σέρρες 24-1-1945

Αριθμ. Πρωτ. 470

Π Ρ Ο Σ

τους συναγωνιστές Επάρχους, Δήμαρχο Σερρών,
Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών,
Υπηρεσίες αρμοδιότητας Νομαρχιακού Συμβουλίου.

Επανερχόμενοι σε προγενέστερη διαταγή μας υπ' αριθμ. 936/18-12-44 και ύστερα από εντολή της Διοικητικής Επιτροπής Ανατ. Μακεδονίας – Θράκης, παρακαλούμε να μας γνωρίζετε εκ των προτέρων, για κάθε ενέργεια που πρόκειται να ενεργήσετε στα πλαίσια της δικαιοδοσίας σας και αυτό, όπως τονίσαμε και στην παραπάνω εγκύκλιο μας, για να ενημερώνεται το Νομαρχιακό Συμβούλιο, στις πράξεις και προσπάθειες σας, και με αυτόν τον τρόπο να δίνει αφ' ενός τις κατάλληλες οδηγίες στις ενέργειες σας και αφ' ετέρου να είναι σε θέση να συντονίζει την προσπάθεια όλων των Αυτοδιοικήσεων, για το καλό βέβαια του συνόλου.

Καταλαβαίνετε συναγωνιστές πόση μεγάλη σημασία έχει ο συντονισμός των ενεργειών της Αυτοδιοίκησης και ιδιαίτερα στις σημερινές συνθήκες. Από την ανάγκη αυτή βγαίνει το δικαίωμα και η απαίτηση της ανώτερης Αρχής της Αυτοδιοίκησης μας, να ζητά από τις, υπό την καθοδήγηση της, Αυτοδιοικήσεις, να ενεργούν με τον τρόπο που αναπτύσσουμε και τονίζουμε.

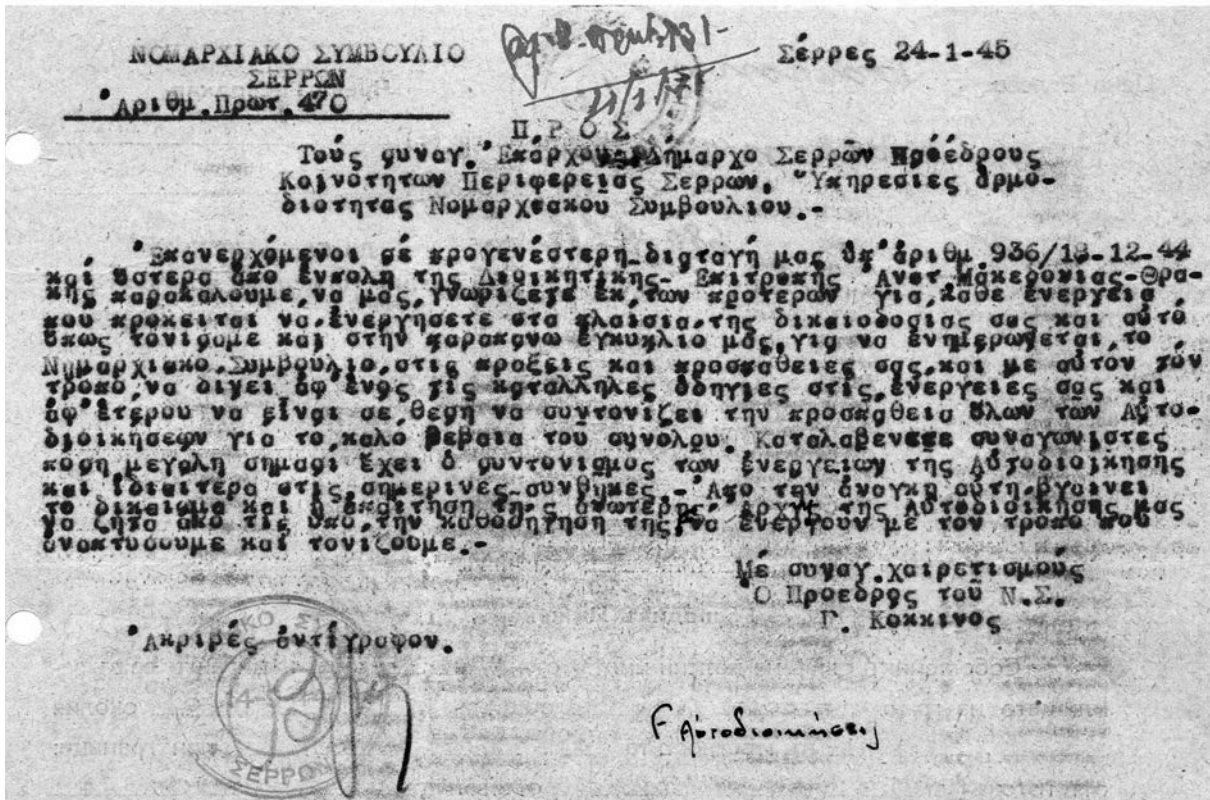
Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

Ο Πρόεδρος

του Νομαρχιακού Συμβουλίου

Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 100

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους των Κοινοτήτων
περι συντονισμού των ενεργειών της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης

18. 175. 24-1-45

Εκ Σερρών

Επαρχιακό Συμβούλιο Σερρών

Αριθμ. Πρωτ. 470

Προς

Τους Συναγωνιστάς Επάρχους, Δημάρχους Σερρών,
Προέδρους Κοινοτήτων Περιφέρειας Σερρών
και υπηρεσίες αρμοδιότητας Νομαρχιακού Συμβουλίου

Επανερχόμενοι σε προγενέστερη διαταγή μας υπ' αριθμ. 936/18-12-44 και ύστερα από εντολή της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ. παρακαλούμε να μας γνωρίσετε εκ των προτέρων για κάθε ενέργεια που προκύπτει να ενεργήσετε στα πλαίσια της Αυτοδιοίκησης και αυτό όπως τονίσαμε και σε παραπάνω εγκύκλιο μας, για να ενημερώνετε το Νομαρχιακό Συμβούλιο στις πράξεις και προσπάθειες σας. Και μ' αυτόν τον τρόπο να δίνει αφενός τις κατάλληλες οδηγίες της ενέργειάς σας και αφετέρου με έκθεσιν να συντονίζουμε την προσπάθεια όλων των αυτοδιοικήσεων για το καλό βέβαια του συνόλου και καταλαβαίνετε συναγωνιστές πόσο μεγάλη σημασία έχει ο συντονισμός των ενεργειών της αυτοδιοίκησης και ιδιαίτερα στις σημερινές συνθήκες, από την ανάγκη βγαίνει το δικαίωμα και η απαίτηση της ανώτερης αρχής της αυτοδιοίκησης μας, να ζητά απ' αυτές καθοδήγηση της αυτοδιοίκησης, να ενεργούμε τον τρόπο που αναπτύσσουμε και τονίζουμε.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

Ο Πρόεδρος του Νομού Σερρών

Γ. Κόκκινος

Αγ. Πρωτ. 128/26/45

№ по редъ	ОТЪ КОГО Е РЕКВИЗИРАНО (Име, презиме и фамилия)	Наименование на имуществата	Количество		ОЦЕНКА			№ на селалозата квитация
			Изпратено	Прието	Единич. цена	Обща сума	Словомъ	
		<p>"Ευ Λαεων 18.175. 24.1-45 Στρατιωτικῶν Συμβουσιῶν Λαεων Αειδ. Κωδ. 470</p> <p>Πρὸς τοὺς Συμβ. Στρατ. Δι. Λαεων Λαεων</p> <p>Προϊδρους και ὑποβιβασ. Περιβρετων Λαεων και υποβιβασ. αεροδωμιων Νοσοσημ. Συμβουσιῶν</p> <p>Στρατηγικῶν τε θεωρητικῶν διαταγῶν τῶν υποαριθ. 936/18-12-44 και ὑποαριθ. αὐτῶν συλλογῶν εἰς Διαμηνηνισ. Σωτηρικῶν Α.Μ.Θ. Παραμαχοῦμεν ταῦς ὑπερῆσαντες ἔν τῶν Πρωτῶν γιὰ κατὰ εἰρηνα καὶ θεωρητικῶν τῶν ὑπερῆσαντες εἰς ὑποαριθ. εἰς αεροδωμιων τῶν και αὐτῶν ὄπως εἰρηνα και τε θεωρητικῶν Συμβουσιῶν τῶν γιὰ τὰ εἰρηνα εἰς Νοσοσημ. Συμβουσιῶν εἰς αὐτῶν. και θεωρητικῶν τῶν. και παυσιῶν εἰς ὑποαριθ. 936/18-12-44 εἰς ὑποαριθ. αὐτῶν και εἰρηνα και και ὑποαριθ. αὐτῶν και εἰρηνα και θεωρητικῶν. ὄπως εἰς αεροδωμιων γιὰ τὰ υποαριθ. βιβλῶν. και εἰρηνα. και θεωρητικῶν</p>						

Προς
 Τους Επάρχους Βισαλτίας, Σιντικής και Φυλλίδος,
 και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Κοινοποιούμεν κατωτέρω την υπ' αριθμ. 18188/15-12-44 διαταγήν του Γενικού Στρατηγείου [Ε.Λ.Α.Σ], περί φρουρήσεως των τηλεφωνικών γραμμών προς γνώσιν και συμμόρφωσιν.

Οι συναγωνιστές Έπαρχοι να εκδώσουν σχετικές διαταγάς προς τας Κοινοτήτας της Επαρχίας των διά την ακριβή εφαρμογή των διατασσομένων.

Κοινοποιήσις

21ον Σύνταγμα , Ενταύθα
 Εν σχέσει προς το υπ. αριθμ. 409/24-1-45 έγγραφό του

Ο Πρόεδρος του Ν.Σ.

Γ. Κόκκινος

[Ε.Λ.Α.Σ.

ΓΕΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟ]

15 -12-44

Αριθμ. 18.188

Δ Ι Α Τ Α Γ Η

Παρατηρήσαμε ότι παρά τις επανειλημμένες σχετικές διαταγές μας, ασυνείδητα όργανα των εχθρών της Πατρίδας και του Λαού, ενεργούν συστηματικά σαμποτάζ εις τα τηλεφωνικά σύρματα των διαφόρων γραμμών. Επίσης κάτοικοι διαφόρων χωριών, με την εσφαλμένη αντίληψη ότι τελειώσε ο πόλεμος ή χωρίς να έχουν πλήρη και σαφή αντίληψη της ζημιάς που κάνουν, στο διεξαγόμενο αγώνα μας, κρατούν τα τηλεφωνικά σύρματα για να τα χρησιμοποιήσουν σε ατομικές τους ανάγκες.

Προς αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής, η οποία παραβιάζει σοβαρότατα τον αγώνα που διεξάγουμε για την πλήρη λευτεριά και την ανεξαρτησία της Πατρίδας μας,

Δ ι α τ ά σ σ ο μ ε ν

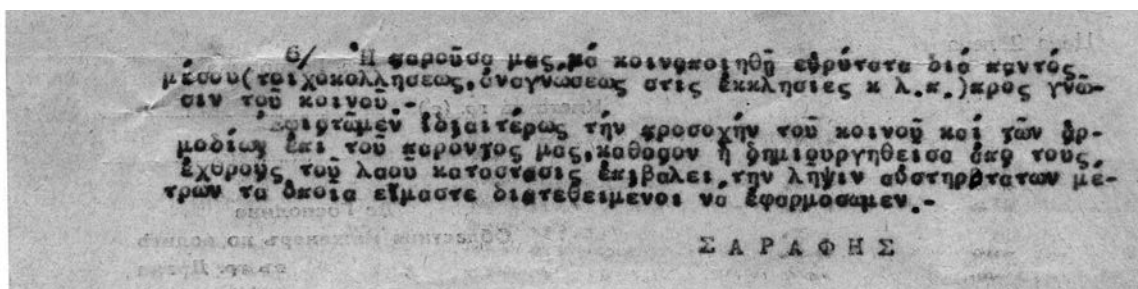
1) Κάθε συλλαμβανόμενος ενεργών σαμποτάζ επί των τηλεφωνικών εγκαταστάσεων ή συρμάτων ή οπωσδήποτε παραβλάπτων τούτα, θα παραπέμπεται δι' απ' ευθείας κλήσεως εις το Στρατοδικεϊόν, όπου μετά συνοπτικήν διαδικασίαν θα τιμωρείται με την εσχάτην των ποινών, ανεξαρτήτως παντός ελαφρυντικού.

2) Οι κάτοικοι των χωριών καθίστανται προσωπικά υπεύθυνοι για την διαφύλαξιν των τηλεφωνικών εγκαταστάσεων και συρμάτων εις την περιφέρειαν του χωριού των.

3) Οι Αυτοδιοικήσεις των χωριών σε συνεργασίαν με την Ε.Π. να μεριμνήσουν διά την λήψιν των ενδεδειγμένων μέτρων φρουρήσεως των τηλεφωνικών εγκαταστάσεων και γραμμών της περιοχής τους διότι σε περιπτώσει υπαιτίου βλάβης που δεν θα ανακαλυφθή ο ένοχος, θα είναι υπεύθυνοι όλοι οι κάτοικοι του χωριού και προπαντός η Αυτοδιοίκησις.

4) Μικτά συνεργεία συγκροτούμενα από υπαλλήλους των Τ.Τ.Τ. και άνδρες της Ε.Π. θα ενεργούν συνεχή έλεγχον, τόσον διά τον έλεγχον της, κατά τα ανωτέρω, φρουρήσεως, όσον και διά την άμεσον επιδιόρθωσιν κάθε τυχόν βλάβης, ώστε η τηλεφωνική επικοινωνία να διεξάγεται απρόσκοπτα.

5) Οι υπηρετούντες εις τα τηλεφωνικά κέντρα υπάλληλοι καθώς και οι συναγωνιστές της Ε.Π. απουσιάζοντες αδικαιολογήτως κατά την διάρκειαν της υπηρεσίας των, διακόπτοντες αυθαιρέτως, μη απαντώντες εγκαίρως εις τας κλήσεις και γενικά μη εκτελούντες ευσυνείδητα, κατά τας κρισίμους αυτάς στιγμάς, την υπηρεσίαν των, θα παραπέμπονται δι' απ' ευθείας κλήσεως εις το Στρατοδικεϊόν επί σαμποτάζ.

6) Η παρούσα μας, να κοινοποιηθῆ ευρύτατα διά παντός μέσου (τοιχοκολλησεως, αναγνώσεως στις εκκλησίες κ.τ.λ.) προς γνώσιν του κοινού.

Επιστώμεν ιδιαίτέρως την προσοχήν του κοινού και των αρμοδίων επί του παρόντος μας, καθόσον η δημιουργηθείσα από τους εχθρούς του λαού κατάστασις επιβάλλει την λήψιν αυστηροτάτων μέτρων τα οποία είμαστε διατεθειμένοι να εφαρμόσωμεν.

Σ Α Ρ Α Φ Η Σ⁽¹⁾

[ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

ΑΡΧΗΓΟΣ

ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΥ Ε.Λ.Α.Σ.]

Σημείωση 1: Ο Στέφανος Σαράφης γεννήθηκε στα Τρίκαλα στις 26 Οκτωβρίου 1890. Η συμφορά του 1897 τον σφράγισε καθώς από την παιδική του ηλικία ένωσε την ντροπή αλλά και την αδυναμία του νεοελληνικού κράτους. Η θολή ατμόσφαιρα της ταπείνωσης αλλά και οι αστραπές περηφάνιας από τον Μακεδονικό αγώνα τρέφουν τις ελπίδες μιας επαναστατικής αναγέννησης, που παίρνουν σχήμα το 1909 με το Κίνημα στο Γουδί. Το πνεύμα της επανάστασης επέδρασε καθοριστικά σε πολλούς νέους που κατατάσσονται εθελοντές στο στράτευμα. Ανάμεσά τους ο Σαράφης, φοιτητής της Νομικής, που κατατάσσεται ως λοχίας τριετούς θητείας στο 5^ο σύνταγμα πεζικού των Τρικάλων όπου υπηρετούν μελλοντικοί συνοδοιπόροι των εθνικών και δημοκρατικών αγώνων όπως ο Οθωναίος και ο Πλαστήρας.

Από τον Οκτώβρη του 1912 ο Σαράφης συμμετέχει με το 5^ο σύνταγμα στην απελευθερωτική εξόρμηση των Βαλκανικών πολέμων. Με την συνομολόγηση της ειρήνης και μετά από σύντομη φοίτηση στη Σχολή υπαξιωματικών, προάγεται σε ανθυπολοχαγό. Δεν αναπαύεται. Η εθνική κρίση με το βασιλικό πραξικόπημα του 1915 και η παράδοση της Ανατολικής Μακεδονίας από τη βασιλική κυβέρνηση των Αθηνών στους Βούλγαρους το καλοκαίρι του 1916 τον ωθεί στην προσπάθεια διαφυγής και ένταξης στον στρατό της Αμύνης, αφού πρώτα φυλακίζεται επί τρίμηνο. Ζει τη δοκιμασία του πολέμου χαρακωμάτων, υπηρετεί σε επιτελικές θέσεις και τις πρώτες μέρες του Ιουνίου του 1919, ταγματάρχης πλέον, φτάνει στη Σμύρνη. Μετά από συνεχείς αιτήσεις του στέλνεται σε μάχιμη μονάδα, στο 5/42 σύνταγμα ευζώνων που διοικεί ο Πλαστήρας. Διακρίνεται σε σειρά μαχών αλλά μετά τις μοιραίες εκλογές του 1920 και το κύμα απομάκρυνσης των Αμυνιτών αξιωματικών μετατίθεται στην ενδοχώρα, στη Φλώρινα και από εκεί στην Καλαμάτα και το Γύθειο, ουσιαστικά εξόριστος.

Προσχωρεί από τους πρώτους στο επαναστατικό καθεστώς, το Σεπτέμβρη του 1922. Αναλαμβάνει και πάλι επιτελικές θέσεις πριν μεταβεί στη Γαλλία για μετεκπαίδευση. Επιστρέφοντας στην Ελλάδα, αντισυνταγματάρχης πλέον, φοιτά στη Σχολή Πολέμου που τότε οργανώνεται από τη γαλλική στρατιωτική αποστολή. Ακολουθεί νέα επιτελική υπηρεσία, ενώ το 1927 αναλαμβάνει υποδιοικητής και διευθυντής σπουδών στη Σχολή Ευελπίδων. Ο Σαράφης είναι αντίθετος στην επαναφορά των απότακτων βασιλοφρόνων αξιωματικών καθώς διαβλέπει τους κινδύνους για την νεότευκτη δημοκρατία. Το 1931, συνταγματάρχης πλέον, διορίζεται στρατιωτικός ακόλουθος στο Παρίσι. Εκεί, πληροφορείται τα αγγλικά σχέδια για ανατροπή του ελληνικού δημοκρατικού πολιτεύματος και επιστροφή του Γεωργίου Γλύξμπουργκ. Μένει πιστός στη δημοκρατία, υποδέχεται το Βενιζέλο, συναντά τακτικά τον εξόριστο Πλαστήρα και έτσι, το φθινόπωρο του 1933 αντικαθίσταται από την κυβέρνηση Τσαλδάρη. Επιστρέφει στην Ελλάδα και διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην κινήσεις για την υπεράσπιση της δημοκρατίας ως μέλος της ηγετικής τριανδρίας (μαζί με το

στρατηγό Βλάχο και τον πλοίαρχο Κολιαλέξη), η οποία θα συντόνιζε πολιτικά και στρατιωτικά τις δυνάμεις που επεχείρησαν, ανεπιτυχώς, με το συκοφαντημένο κίνημα της 1ης Μαρτίου 1935 να αποτρέψουν την προδιαγεγραμμένη Παλινόρθωση.

Στο στρατοδικείο ο Σαράφης ανέλαβε όλες τις ευθύνες, κάλυψε πολιτικούς ηγέτες και στρατιωτικούς διακινδυνεύοντας τη ζωή του. Τελικά καταδικάστηκε σε ισόβια δεσμά, με ψήφους τρεις έναντι δύο που ζητούσαν την εκτέλεσή του. Υφίσταται τον εξευτελισμό και τους προπηλακισμούς της καθαίρεσης καθώς του αφαιρούνται το εθνόσημο, οι επωμίδες και τα κουμπιά της στολής που ελάχιστα είχαν τιμήσει όπως αυτός. Στις φυλακές Αιγίνης θα κάνει την πρώτη του άμεση γνωριμία με τους κομμουνιστές. Θαυμάζει την αγωνιστικότητά τους και κάνει πικρές συγκρίσεις με τους συναδέλφους του που δεν κινήθηκαν στο κίνημα της 1ης Μαρτίου ή δεν έδρασαν όπως έπρεπε. Όταν αποφυλακίζεται, εγκαθίσταται στην Κρήτη, σε ένα περιβάλλον πίστης στη δημοκρατία και συνάμα αγάπης και θαυμασμού προς το πρόσωπό του. Ωστόσο η ρήξη με τους διαδόχους του Βενιζέλου στο Κόμμα των Φιλελευθέρων είναι οριστική μετά την αναγνώριση απ' αυτούς της Παλινόρθωσης, καθώς ο Σαράφης επιμένει για μια στροφή προς τα αριστερά. Για το σκοπό αυτό έρχεται σε επαφή με τον Μ. Πορφυρογένη με κοινό στόχο ένα πανδημοκρατικό μέτωπο.

Το Σεπτέμβριο του 1937 εξορίζεται στη Μήλο απ' όπου απολύεται μόνο με την κήρυξη του ελληνοϊταλικού πολέμου το 1940, πολέμου στον οποίο η κυβέρνηση Μεταξά δεν επέτρεψε τη συμμετοχή του. Μετά την κατάρρευση του μετώπου, ο Σαράφης κινείται αμέσως για τη δημιουργία μιας πανεθνικής αντίστασης, συνομιλώντας τόσο με το ΚΚΕ όσο και με τα δημοκρατικά κόμματα, αλλά συναντά την επιφύλαξη των παλαιών πολιτικών. Συλλαμβάνεται δύο φορές αλλά δεν σταματά να κάνει επαφές για μια μεγάλη και ενιαία αντίσταση χωρίς ηγεμονισμούς. Τελικά, τον Οκτώβριο του 1942, μαζί με τους Νεόκοσμο Γρηγοριάδη, Σταμάτη Χατζήμπετη, Σίμο Βλάχο και Γιάννη Πανόπουλο, ιδρύει την οργάνωση ΑΑΑ («Αγών-Απελευθερώσις-Ανεξαρτησία»). Τρεις είναι οι στόχοι της ΑΑΑ: Εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας, αποκατάσταση λαϊκών ελευθεριών και τιμωρία των υπευθύνων της δικτατορίας της 4ης Αυγούστου. Το Γενάρη του 1943 αναχωρεί για τη Λάρισα με σκοπό να αναλάβει την ηγεσία του αντιστασιακού αγώνα στη Θεσσαλία υπό τις διαταγές του Συμμαχικού Στρατηγείου. Όταν φτάνει στα Τρίκαλα (όπου συνεργάζεται με ένα παλιό του φίλο, το δημοκρατικό ταγματάρχη Κωστόπουλο), αντιλαμβάνεται αμέσως την ένταση με το ΕΑΜ, ενώ η είδηση του θανάτου του Τσιγάντε τον αποκόπτει από την επαφή με το συμμαχικό στρατηγείο. Τη νύχτα της 1ης Μαρτίου του 1943 το τμήμα Σαράφη - Κωστόπουλου αφοπλίστηκε από τον ΕΛΑΣ ενώ αναπαυόταν. Τις επόμενες μέρες, ζώντας από κοντά την οργάνωση, την πειθαρχία και τη δύναμη του ΕΛΑΣ, ο Σαράφης θα αποφασίσει να συνταχθεί στον αγώνα αυτόν ώστε μια μεγάλη, ενωμένη αντιστασιακή οργάνωση να αποκτήσει τη δύναμη που απαιτούνταν τόσο για τον απελευθερωτικό αγώνα όσο και για να εξασφαλιστούν μετά τον πόλεμο τα λαϊκά συμφέροντα, και κυρίως, για να αποφευχθεί η εμφύλια σύγκρουση από την ύπαρξη πολλών οργάνωσεων. Συντάσσεται με τον ΕΛΑΣ γιατί εκτιμά ότι εκεί είναι η δύναμη που θα επιβάλει την ελευθερία του έθνους αλλά και την ευημερία του λαού, την κοινωνική αλλαγή, την ολοκλήρωση των δημοκρατικών πολιτικών αρχών για τις οποίες αγωνίστηκε σε όλη του τη ζωή.

Στις 21 Απριλίου του 1943 ο Σαράφης επέστρεψε στην Αθήνα για να συναντήσει την ηγεσία του ΕΑΜ και του ΚΚΕ και να συζητήσουν την ένταξή του στις γραμμές του ΕΛΑΣ. Η συμφωνία είναι άμεση: Απελευθερωτικός αγώνας, αποκατάσταση λαϊκών ελευθεριών, εθνική ανεξαρτησία και διεκδίκηση των περιοχών (Δωδεκάνησος, Κύπρος, Βόρεια Ήπειρος), οι κάτοικοι των οποίων ήταν στην πλειονότητά τους Έλληνες. Η Κεντρική Επιτροπή του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ θα αποφασίσει τη συγκρότηση τριμελούς Γενικού Στρατηγείου του ΕΛΑΣ με το Σαράφη αρχηγό, το Βελουχιώτη καπετάνιο και το Σαμαρινιώτη εκπρόσωπο του ΕΑΜ. Μια νέα περίοδος άρχισε για τη δράση των ανταρτών και την Αντίσταση συνολικά, που έπαιρνε πλέον χαρακτηριστικά μετωπικής αντιπαράθεσης με τα κατοχικά στρατεύματα. Στρατηγός και στρατιώτης που εξέφραζε την ψυχή του Έθνους, με τη στρατηγική του ευφύια, την ηγετική φυσιογνωμία, το αγωνιστικό ήθος, τον ενθουσιασμό αλλά και την ανθρωπιά του, θα φωτίσει το δρόμο του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα.

Παράλληλα, ο ένδοξος αρχηγός του θρυλικού ΕΛΑΣ που κατάφερε βαριά πλήγματα στον κατακτητή, πάσχιζε να αποτρέψει τον εμφύλιο πόλεμο, να συνεννοηθούν οι οργανώσεις αντίστασης και να μην αφήσουν τους απόντες και τους προσκυνημένους να κυβερνήσουν τη μεταπολεμική Ελλάδα. Δείχνει κάθε καλή διάθεση στη Μέση Ανατολή και στην Καζέρτα. Άλλα σχεδιάζουν όμως οι Σύμμαχοι και οι κομματικές γραφειοκρατίες. Αν το έπος της Αντίστασης χρωστά πολλά στη

φλόγα και στις ικανότητές του, η αγνόησή του από την ηγεσία του ΚΚΕ το Δεκέμβρη του 1944 και η υπαγωγή του στην Κ.Ε. του ΕΛΑΣ (κατ' ουσίαν στην άσχετη με τις στρατιωτική τέχνη κομματική ηγεσία) θα σταθεί μοιραία για τις εξελίξεις. Διατάσσεται να πάει στα Γιάννενα απ' όπου καλείται να στείλει ενισχύσεις στην Αθήνα μόλις την Πρωτοχρονιά του 1945, όταν πια όλα είχαν κριθεί! Δεν έμενε παρά η ανακωχή και η Βάρκιζα. Κι όταν έρθει η στιγμή της νέας ρήξης, η καχύποπτη ηγεσία θα τον αφήσει, όπως και άλλους δημοκρατικούς αξιωματικούς, στη διάθεση των κυβερνήσεων της Αθήνας και θα τους στείλει (αυτή κατ' ουσίαν) στα ξερονήσια.

Η μεταδεκεμβριανή Ελλάδα θα στείλει τον πρωτεργάτη της εποποιΐας της Αντίστασης στην εξορία, στη Σέριφο, τη Μακρόνησο, τον Άη Στράτη. Μα και εκεί ο Αρχηγός αγκαλιάζει τους συναγωνιστές του και επιβάλλεται με το ήθος και την περηφάνια του. Αν και εξόριστος, εκλέγεται το 1951 βουλευτής της ΕΔΑ, της οποίας αναλαμβάνει οργανωτικός γραμματέας. Η εκλογή του ακυρώνεται όπως και των άλλων εκλεγμένων συνεξοριστών του. Το 1956 επανεκλέγεται βουλευτής Μαγνησίας. Στη Βουλή εντυπωσιάζει με τη μετριοπάθεια και τη σοβαρότητά του, δίνει υποσχέσεις για μια λαμπρή πολιτική ηγεσία. Αλλά η ζωή του πλησίαζε στο τέρμα. Το νήμα της κόπηκε το απομεσημέριο της 31ης Μαΐου του 1957 από αυτοκίνητο που οδηγούσε Αμερικανός σμηνίας στην παραλιακή λεωφόρο, στο ύψος του Αλίμου, όπου έμενε ο στρατηγός. (του Κώστα Χατζηαντωνίου, από το περιοδικό «Αντί»).

Ντοκουμέντο Νο 102

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων
περί υποβολής δηλώσεων καπνού από τους καπνοπαραγωγούς

-Αριθ. πρωτ. 139/ΑΥ/45

Η ΘΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ
Αριθ. Πρωτ. 555

Σέρρες 31 Ιανουαρίου 1945

Επείγουσ

Προς
Τους συνεργατικούς Δημάρχους Σερρών
και Προέδρους Κοινοτήτων

Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των καπνοπαραγωγών και για την επιτυχή αντιμετώπιση των προβλημάτων που σχετίζονται με το καπνό, έχοντας δε υπόψιν και την υπ' αριθ. 422 Δ.Ε. εγκύκλιος της Διοικητικής Επιτροπής Δαν. Θεσσαλονίκης-Θράκης παρακαλούμε να καλέσετε τους καπνοπαραγωγούς να υποβάλουν κατά το δυνατόν τάχιστα καταστάσεις συνολικής παραγωγής κατά χωρία εις χελεύγραμμα και να μας υποβάλουν επίσης ήτοι αναβολής.-

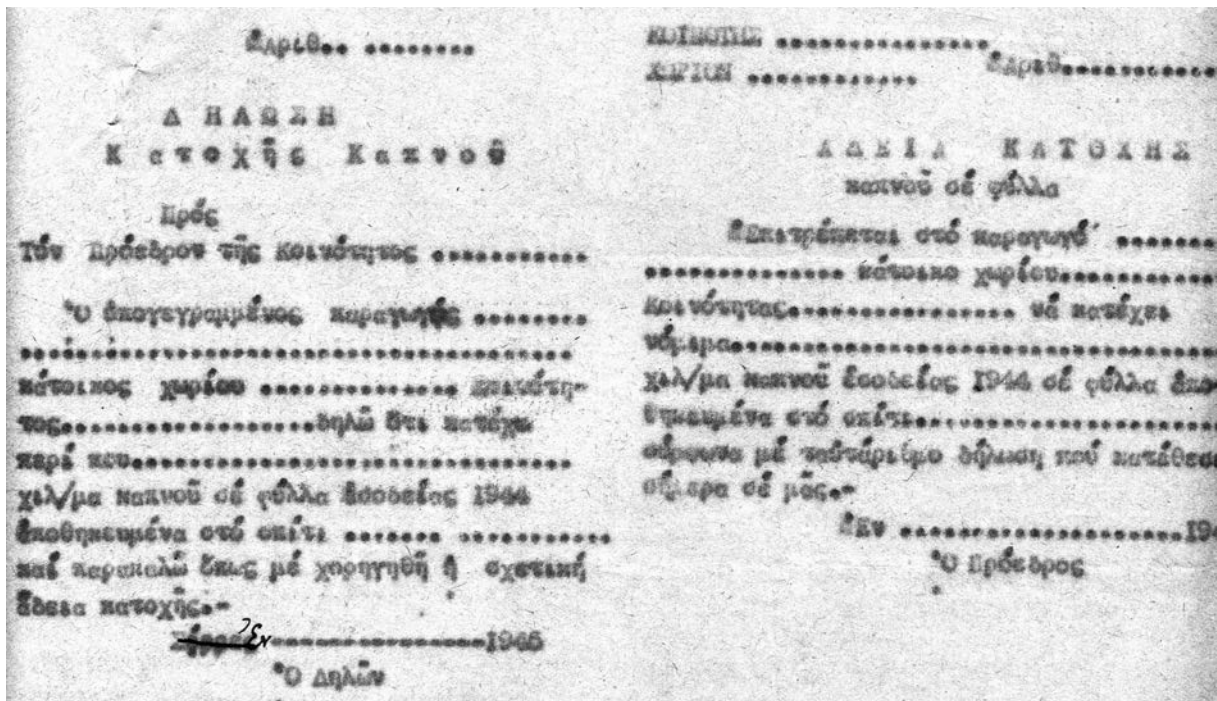
Ο Πρωτεύων Πρόεδρος Ν.Ε.
Γ. Κόλλικος

Επιβεβληθέν αντίγραφο

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
14-9-44
ΣΕΡΡΩΝ

Υποβάλλετε κατοχής καπνού εάν τό έσ ύπλειστο σχέδιο. Δένει των δηλώσεων τούτων να καταρτίσθε

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

Αριθμ. Πρωτ. 555

Σέρρες 31-1-1945

Επείγουσ

Π Ρ Ο Σ

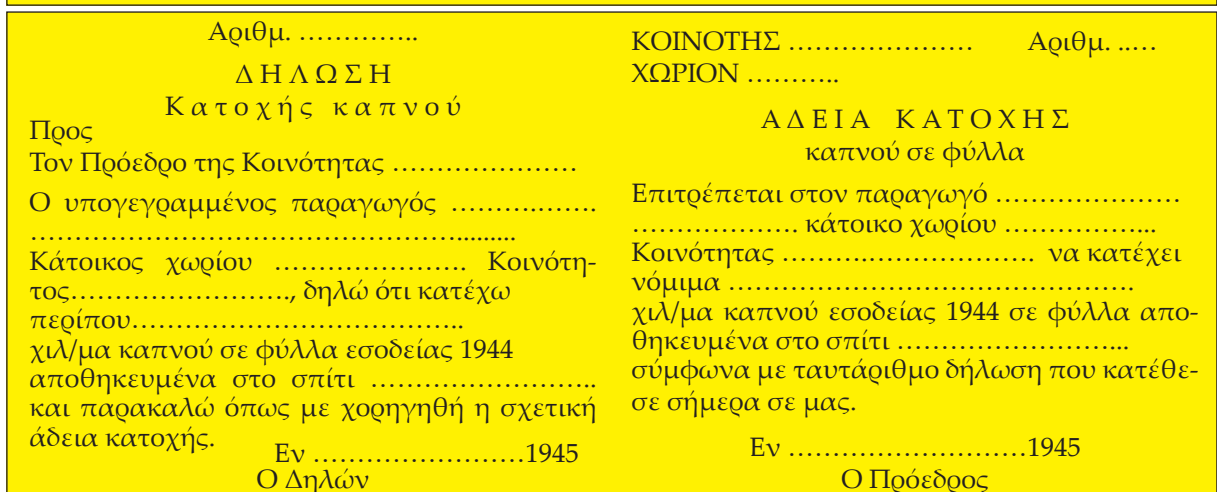
τους συναγωνιστάς Δήμαρχον Σερρών
και Προέδρους Κοινοτήτων

Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των καπνοπαραγωγών και για την επιτυχή αντιμετώπιση των προβλημάτων που σχετίζονται με τα καπνά, έχοντας δε υπ' όψιν και την υπ' αριθμ. 422 ε.έ. εγκύκλιο της Διοικητικής Επιτροπής Αν. Μακεδονίας - Θράκης, παρακαλούμε να καλέσετε τους καπνοπαραγωγούς, να υποβάλουν κατά το δυνατόν τάχιστα δηλώσεις κατοχής καπνού, σαν το εσώκλειστο σχέδιο. Βάσει των δηλώσεων τούτων να καταρτίσετε καταστάσεις συνολικής παραγωγής κατά χωριά εις χιλιόγραμμα και να μας υποβάλετε αυτές άνευ αναβολής.

Ο Πρόεδρος

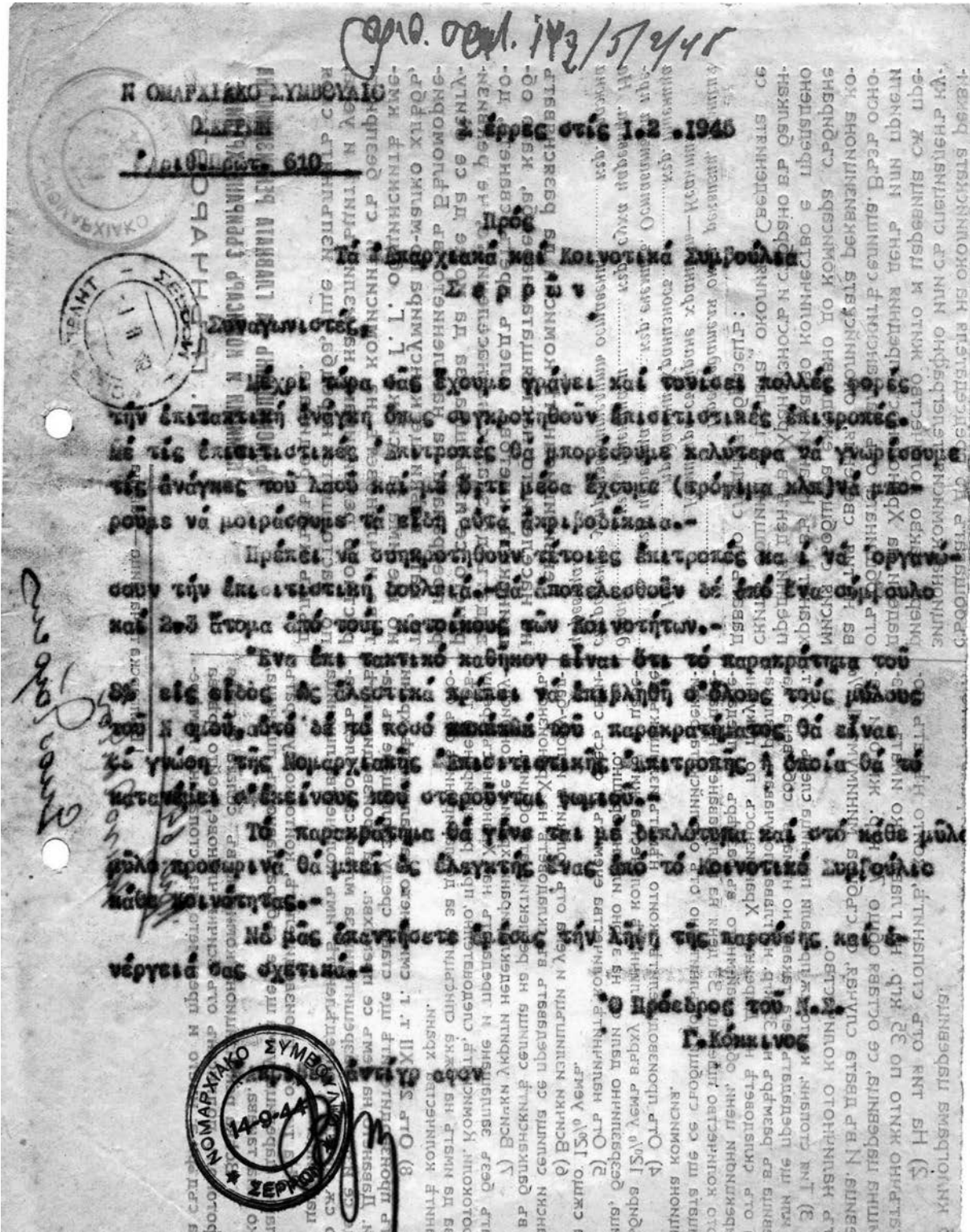
του Νομαρχιακού Συμβουλίου

Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 103

Έγγραφο του Νομάρχη Σερών προς τα Επαρχιακά και Κοινοτικά Συμβούλια περί οργάνωσης επισιτιστικών επιτροπών και επιβολής φόρου (παρακρατήματος) αλεστικών στους μύλους του Ν. Σερών

Π Ρ Ο Σ

τα Επαρχιακά και Κοινοτικά Συμβούλια Σερρών

Συναγωνιστές,

Μέχρι τώρα σας έχουμε γράψει και τονίσει πολλές φορές την επιτακτική ανάγκη όπως συγκροτηθούν επισιτιστικές επιτροπές. Με τις επισιτιστικές επιτροπές θα μπορέσουμε καλύτερα να γνωρίσουμε τις ανάγκες του λαού και με ό,τι μέσα έχουμε (τρόφιμα κ.λπ.) να μπορούμε να μοιράσουμε τα είδη αυτά ακριβοδίκαια.

Πρέπει να συγκροτηθούν τέτοιες επιτροπές και να οργανώσουν την επισιτιστική δουλειά. Θα αποτελούνται δε από ένα σύμβουλο και 2-3 άτομα από τους κατοίκους των Κοινοτήτων.

Ένα επιτακτικό καθήκον είναι ότι το παρακράτημα του 8% εις είδος ως αλεστικά πρέπει να επιβληθή σ' όλους τους μύλους του Νομού, αυτό δε το ποσό του παρακρατήματος θα είναι σε γνώση της Νομαρχιακής Επισιτιστικής Επιτροπής η οποία θα το κατανέμει σ' εκείνους που στερούνται ψωμιού.

Το παρακράτημα θα γίνεται με διπλότυπα και στο κάθε μύλο προσωρινά θα μπει ως ελεγκτής ένας από το Κοινοτικό Συμβούλιο κάθε Κοινότητας.

Να μας απαντήσετε αμέσως την λήψη της παρούσης και ενέργεια σας σχετικά.

Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου

Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 104

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους των Κοινοτήτων που κοινοποιεί απόσπασμα οδηγιών της Γραμματείας Παιδείας της Π.Ε.Ε.Α. για την κανονική λειτουργία των σχολείων

Π Ρ Ο Σ

τους Επάρχους Νομού, Δήμαρχον Σερρών
και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Σας κοινοποιούμε παρακάτω απόσπασμα οδηγιών που είναι αποφάσεις της συνδιασκέψεως της 20-23 Ιουλίου 1944 των εκπαιδευτικών, που έχουν εγκριθή από τη Γραμματεία Παιδείας της Π.Ε.Ε.Α., οι οποίες κοινοποιήθηκαν σε μας διά της υπ' αριθμ. 540 / 22-1-45 διαταγής της Διοικητικής Επιτροπής Μακεδονίας και Θράκης προς γνώσιν και συμμόρφωσιν.

Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου

Γ. Κόκκινος

αριθ. Πρωτ. 144/12/45

Π Ρ Ο Σ

Τους Έκάρχους Νομού, Δήμαρχου Σερρών και Πρόεδρους Κοινοτήτων Έκταρχιας Σερρών.-

Σας κοινοποιούμε παρακάτω απόσπασμα οδηγιών και είναι έκφορσεις της συνδιάσκεψης της 20-23 Ιουλίου 1944 των εκπαιδευτικών, και είχαν εγκριθεί απ' τη Γραμματεία Παιδείας της Π.Ε.Ε.Α. οι οποίες κοινοποιήθηκαν σε μās διά της Αριθμ. 540/22-1-45 διαταγής της Διοικητικής Έπιτροπής Μακεδονίας και Θράκης προς γυμνασιασκήμορφωσιν.-

Ο Πρόεδρος του Ν.Σ.

Γ. Κόκκινος

Ακριβές αντίγραφο

**Κανονική λειτουργία των Σχολείων
Προαχτικά μέτρα**

- 1) Να λυθρύν απ' την έκταξη θασ σχολικό κείρμα είναι επιταγμεθα έκομη, να έκισκευασθούν απ' την Αυτοδιοίκηση θασ έχουν ένακτη.
- 2) Να γυρίσουν οι δόσκαλοι, από, σχολεία (α ι δργαγίασ ρεις ν, έκαλλάκων θασ είγαι δύνατα τους δασκάλους, έκ τα καθήκοντα τους). Να συμκληρωούγαι οι, κενες θέσεις με κροσαρζνους δσκαλους. Οι Αυτοδιοικήσεις να φρονιζούν για, την στεγαση, τη μιθοδοσία και γενικα τη διατροφη των δσκαλων, καθήγητων και των οικογενειών τους.
- 3) Να γίνη έκσχερωτική, η φοίτηση των μαθητών από σχολείο α. βαθμού (δημοτικό). Να ίδρυθούν για έκκολία των έκσρων παιδιών παιδικά συσσίτια και να δοθούν δωρεάν γραφική ύλη και βιβλία από έκπρη. Να κροσαρμोजεται η λειτουργία των σχολείων με, τις έργασίες των κητοικών. Αμα οι γονεις δυστροκουν σση φοίτηση, των μαθητών θα έκρηβρίνει γο Λαϊκό, Δικαστήριο και η Έθνηκή Πολιτοφυλακή. Καλα είναι γα διασφωιζόνται, οι, γονεις, από το Κοινοτική Συμβούλια, σχολικές έκιτροκες και τους δσκαλους, σχετική με την φοίτηση

**[Π.Ε.Ε.Α
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ]**

Κανονική λειτουργία των Σχολείων
Πραχτικά μέτρα

1) Να λυθούν απ' την επίταξη όσα σχολικά κτίρια είναι επιταγμένα ακόμη, να επισκευαστούν απ' την Αυτοδιοίκηση όσα έχουν ανάγκη.

2) Να γυρίσουν οι δάσκαλοι στα σχολεία (οι οργανώσεις να απαλλάξουν όσο είναι δυνατό τους δασκάλους από τα καθήκοντά τους).

Να συμπληρώνονται οι κενές θέσεις με προσωρινούς δασκάλους.

Οι Αυτοδιοικήσεις να φροντίζουν για την στέγαση, τη μισθοδοσία και γενικά τη διατροφή των δασκάλων, καθηγητών και των οικογενειών τους.

3) Να γίνει υποχρεωτική η φοίτηση των μαθητών στο σχολείο α' βαθμού (δημοτικό). Να ιδρυθούν για ευκολία των απόρων παιδιών παιδικά συσσίτια και να δοθούν δωρεάν γραφική ύλη και βιβλία στα άπορα.

Να προσαρμόζεται η λειτουργία των σχολείων με τις εργασίες των κατοίκων.

Αμα οι γονείς δυστροπούν στη φοίτηση των μαθητών θα επεμβαίνει το Λαϊκό Δικαστήριο και η Εθνική Πολιτοφυλακή.

Καλό είναι να διαφωτίζονται οι γονείς απ' τα Κοινοτικά Συμβούλια, σχολικές επιτροπές και τους δασκάλους σχετικά με την φοίτηση.

Ντοκουμέντο Νο 105

Έγγραφο του Προϊσταμένου του Δασαρχείου Σερρών προς τον Πρόεδρο Σκουτάρεως περί απαγόρευσης κοπής δένδρων στο ανάχωμα του Στρυμόνα και κατάσχεσης της παρανόμως υλοτομηθείσας ξυλείας

ΔΑΣΑΡΧΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ
Δασική Υπηρεσία

Σέρρες τη -2-1945

Π ρ ο ς
Τον Υπεύθυνον Πρόεδρον Κοινότητος
Σκουτάρεως (Κίσκεπη)

Λαβόντες υπ' όψιν τας διαφόρους καταστροφάς αι οποίαι έγιναν από τους διαφόρους χωρικούς της περιοχής του Στρυμόνος, η Επιτροπή Δασικής Υπηρεσίας Νομού Σερρών, κατόπιν συνεδριάσεώς της, αποφασίζει και διατάσσει:

Απαγορεύει αυστηρά την κοπήν παντός δένδρου εκ της περιοχής του αναχώματος του Στρυμόνος, καθ' όσον εν' εναντία περιπτώσει, πας όστις ήθελε ξυλεύσει δένδρα, θα συλλαμβάνεται και θα παραπέμπεται απ' ευθείας εις την Δικαιοσύνην.

Διατάσσει να κατασχεθή άπασα η ξυλεία η οποία υλοτομήθη παρανόμως υπό των χωρικών και μεταφερθή μερίμνη του Υπευθύνου Προέδρου εκάστης Κοινότητος εις το Δασαρχείον Σερρών (Μέγαρον Διοικητηρίου) προς εκποίησιν και όφελος του Δημοσίου.

Ο Προϊστάμενος

Ζ. Λαζίδης

Δασική Υπηρεσία

Πρός

Τόν Υπεύθυνον Πρόεδρον

Κοινότητος

Λιμνοταπεινώσι
Κισσινιάς

Λαβόντες υπόψη τας διαφόρους καταστροφάς αι οποίαι
"εγιναν" από τους διαφόρους χωρικούς της περιοχής του Στρυμῶνος,
"η" Επιτροπή Δασικής Υπηρεσίας Νομού Σερρών, κατόκιν συνεδριάσεως
της, αποφασίζει και διατάσσει.

"Απαγορεύει αυστηρά την κοπήν παντός δένδρου" εκ της πε-
ριοχής του αναχώματος του Στρυμῶνος, καθ' όσον εν' εναντία περι-
πτώσει, πῶς όστις ηθελε Ξηλεόση δένδρα,θά συλλαμβάνεται και θά κ
παραπεμπέται απ' εθέλιας εις την Δικαιοδύνην,

Διατάσσει να κατασχεθῆ" απασα η Ξηλεία η οποία Υλατομήθη παρα
παράνομως υπό των χωρικών, και μεταφερθῆ μερίμνη του Υπευθύνου
Προέδρου εκάστης Κοινότητος εις τό Δασαρχεῖον Σερρών (Μέγαρον
Διοικητηρίου) προς εκποίηση και όφελος του Δημοσίου.

Σερραεε τῆ Φεβρουαρίου 1945

Ο Προιστάμενος

Ζαφάνης

Ντοκουμέντο Νο 106

Έγγραφο Λαϊκού Επιτρόπου Αναθεωρητικού Δικαστηρίου Σερρών
προς το Λαϊκό Επίτροπο Δικαστηρίου Σκουτάρεως

Λ. Λωϊζουώσ Ανεδουρμενι
 Ημερ
 Αριθ. Πρωτ. 75
 αριθ. 66

Περί
 Το Λ. Λωϊζουώσ Α. Αμασάρια Σκουτάρε
 η Σκουτάρε

Εάν στείλω αναμνηστικά εις διά τι τω' αιδ. 5 τω Πρωτοδότη της σταθμής
 μινίστη και δίνω εις τή σ' αυτή δούλη μιν. -
 τωίση δ' η στείλω 1) Αργή Αο. Μανόλη Μανώλη Αδελφών μου
 η Κοινοτική Κ. Κερίδες και 2) Αργή Εύγ. Δελή Μουστά Μανώλη
 Μανουδάκης - Μυρτιά μου Θεωσίζη Κε. Ζαϊράκη Μανώλη Αδελφών
 εις δούλη δ' η δινώσω δ' η. Για τιν κερταία να ορίσω Μανώλη
 Κωτάχιστον μετά ένα μίνα για τ' άλλου είτε ποση Μανώλη. Τιν υγιή
 και δ' η τω κοινοτική να τιν δ' η είτε για τιν αποδότη ης εγχαίτη
 τωίση να παθίσει και τω Μανώλη τω. Για δ' η δούλη μιν εις
 τ' αιδ' αποδότη η τω να τ' ημαρτων να μιν φωνίσω. Η εγχαίτη είτε οί τω
 τω' η δ' η μιν η δ' η και τ' άλλο δ' η τω κοινοτική μιν τιν ορίση
 και δ' η τωίση τιν' ελθόμεν.

Έγγραφο 3/2/45
 Λ. Λωϊζουώσ Ανεδουρμενι

Λ[ΑΪΚΟΣ] ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥ
ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 3-2-1945

Αριθμ. Πρωτ. 75

Αριθ. Διεκ. 66

Π ρ ο ς

Το Λ[αϊκό] Επίτροπο Λ[αϊκού] Δικαστηρίου Σκουτάρεως
Εις Σκούταρι

Σας στέλνω συνημμένα τις, διά του υπ' αριθ. 5 του πρωτοκόλλου σας, σταλείσες μηνύσεις και αίτηση με τις σ' αυτές οδηγίες μου.

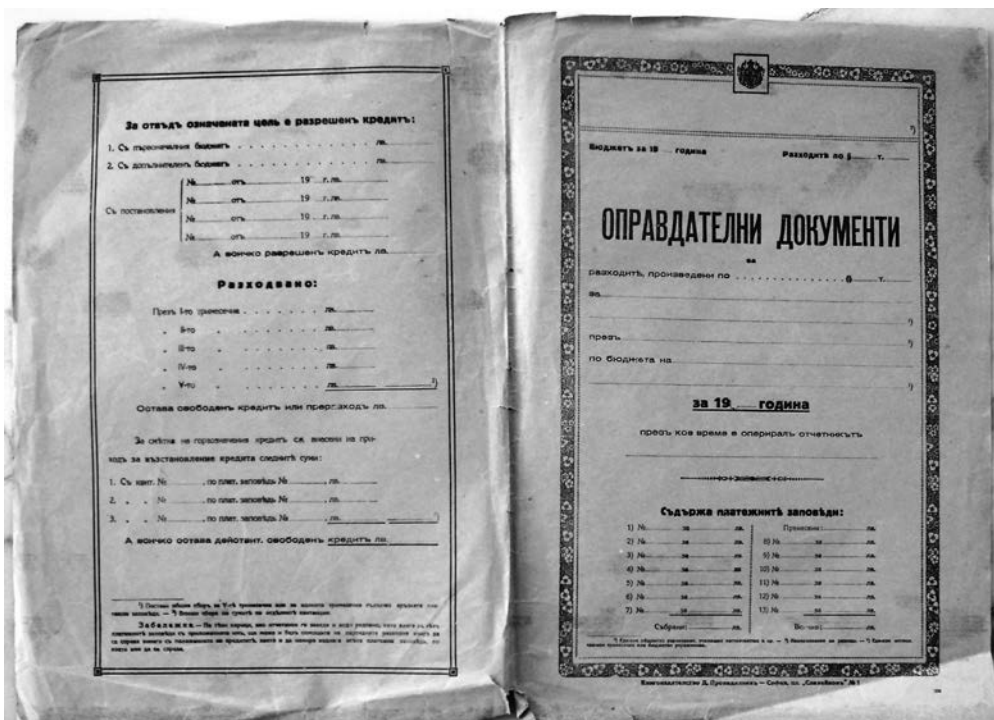
Επίσης σας στέλνω: 1) Αγωγή Απ. Μαυρίδη κατοίκου Αδελφικού κατά της Κοινότητος Κ. Καμήλας και 2) Αγωγή Ευαγ. Δελή Μπαλτά, κατοίκου Μαυροθαλλάσης - Νιγρίτας κατά Θεοπούλας Χρ. Σαϊράκη κατοίκου Αδελφικού, τις οποίες θα δικάσετε σεις. Διά την τελευταία να ορίσετε δικάσιμο τουλάχιστον μετά ένα μήνα γιατί η ενάγων είνε πολύ μακριά. Στην κλήση που θα του κοινοποιήσετε να του λέτε ότι είνε για την υπόθεση της αγελάδας του, επίσης να καλέσετε και τους μάρτυρες του.

Εάν θέλετε οδηγίες με τις υποθέσεις αυτές, ως που να δικαστούν, να με ζητήσετε. Οι αγωγές είναι σε διπλό [έγγραφο], το ένα θα μείνη σε σας και το άλλο θα το κοινοποιήσητε με την πράξη που θα κάμητε στον εναγόμενο.

Ο Λαϊκός Επίτροπος
Αναθεωρητικού Σερρών

(Σφραγίδα) Υπογραφή⁽¹⁾

Σημείωση 1: Η υπογραφή αναγνωρίζεται ότι είναι του Απόστολου Τζερεμέ. (για περισσότερες πληροφορίες δεξ το σημείωμα 1 του ντοκουμέντου 67).

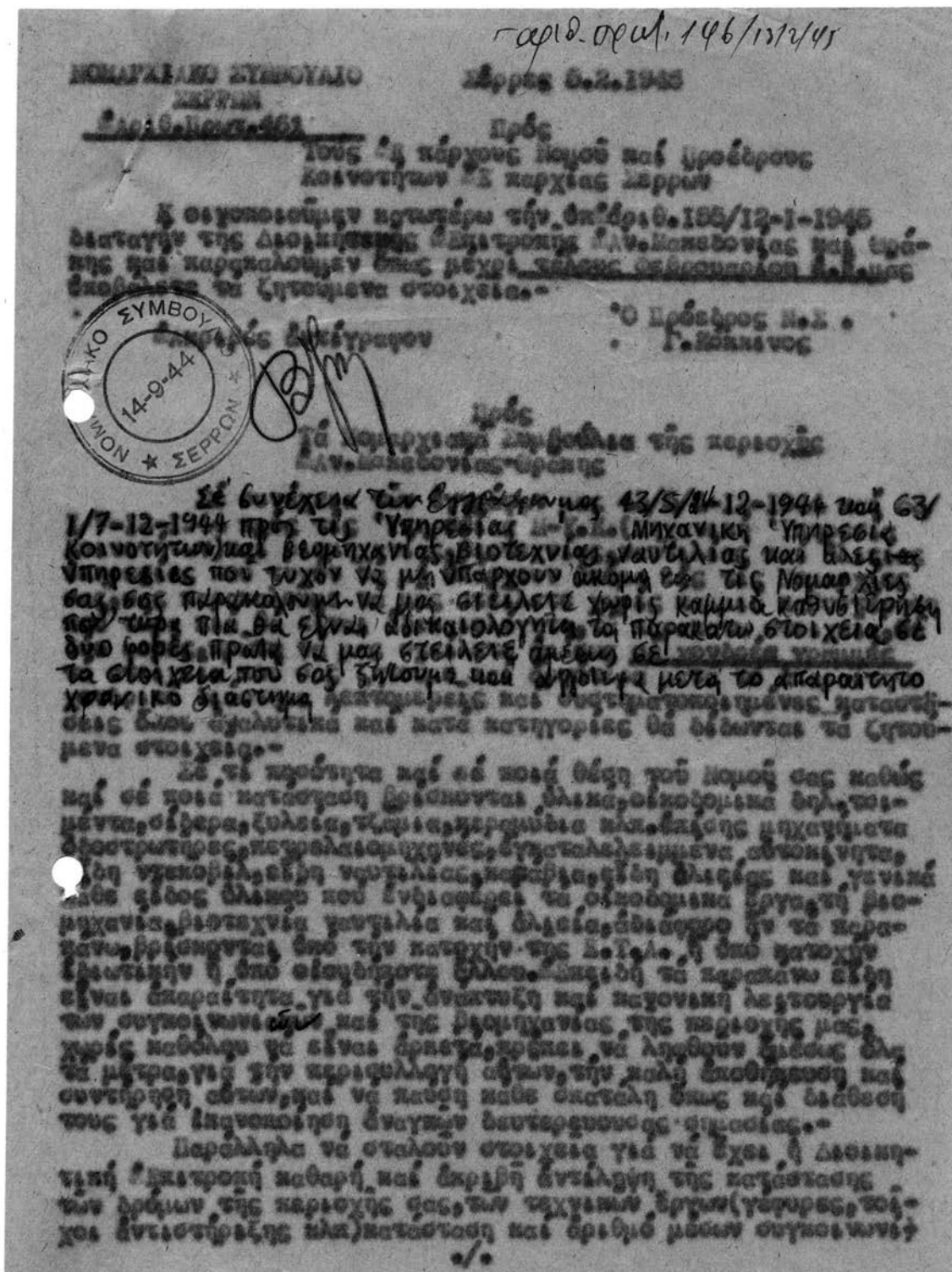

Βουλγαρικός
φάκελλος
μέσα στον
οποίο υπήρ-
χαν δικαστικά
έγγραφα της
Κοινότητας
Σκουτάρεως

Ντοκουμέντο Νο 107

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους των Κοινοτήτων που κοινοποιεί έγγραφο της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ. περί αποστολής στοιχείων για ευρισκόμενη κατάσταση υλικών που σχετίζονται με την πραγματοποίηση τεχνικών έργων υποδομής, βιομηχανίας, ναυτιλίας κ.λπ.

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ
Αριθμ. Πρωτ. 462

Σέρρες 5-2-1945

Π ρ ο ς
τους Επάρχους Νομού και Προέδρους
Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Κοινοποιούμεν κατωτέρω την υπ' αριθμ. 155/12-1-1945 διαταγήν της Διοικητικής Επιτροπής Αν. Μακεδονίας - Θράκης και παρακαλούμεν όπως μέχρι τέλους Φεβρουαρίου ε.έ. μας υποβάλετε τα ζητούμενα στοιχεία.

Ο Πρόεδρος Ν. Σ.
Γ. Κόκκινος

[ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ
Αριθμ. Πρωτ.: 155]

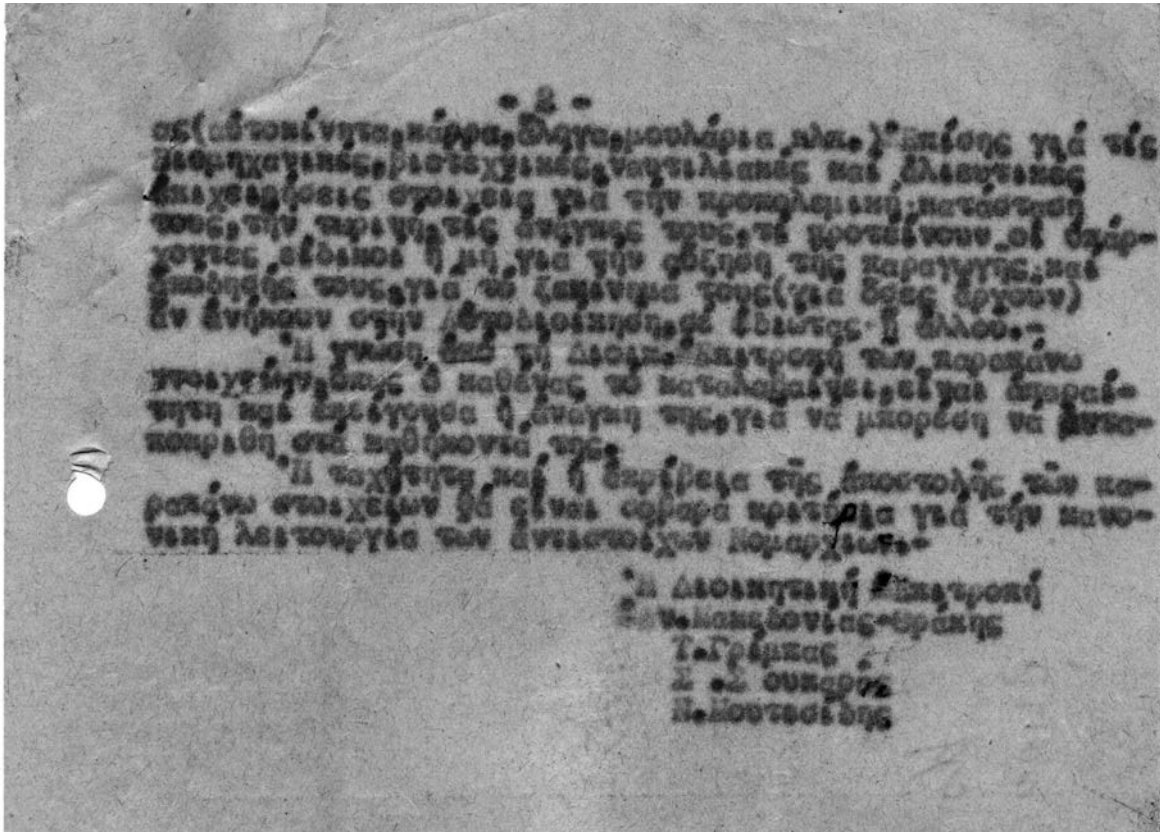
[Καβάλα 12-1-1945]

Προς
Τα Νομαρχιακά Συμβούλια της περιοχής
Αν. Μακεδονίας - Θράκης

Σε συνέχεια των εγγράφων μας 43/5/24-12-1944 και 63/1/7-12-1944 προς τις Υπηρεσίες Μ.Υ.Κ. (Μηχανική Υπηρεσία Κοινοτήτων) και Βιομηχανίας, Βιοτεχνίας, Ναυτιλίας και Αλιείας, υπηρεσίες που τυχόν να μην υπάρχουν ακόμα εις τις Νομαρχίες σας, σας παρακαλούμεν να μας στείλετε χωρίς καμμιά καθυστέρηση, που τώρα πια θα είναι αδικαιολόγητη, τα παρακάτω στοιχεία, σε δύο φορές. Πρώτα να μας στείλετε αμέσως σε χονδρές γραμμές τα στοιχεία που σας ζητούμε και αργότερα μετά το απαραίτητο χρονικό διάστημα, λεπτομερείς και συστηματοποιημένες καταστάσεις, όπου αναλυτικά και κατά κατηγορίες θα δίδονται τα ζητούμενα στοιχεία.

Σε τι ποσότητα και σε ποια θέση του Νομού σας καθώς και σε ποια κατάσταση βρίσκονται υλικά οικοδομικά δηλ. τιμέντα, σίδερα, ξυλεία, κεραμίδια κ.λπ. επίσης μηχανήματα οδοστρωτήρες, πετρελαιομηχανές, εγκαταλελειμμένα αυτοκίνητα, είδη ντεκοβίλ⁽¹⁾, είδη ναυτιλίας και γενικά κάθε είδους υλικού που ενδιαφέρει τα οικοδομικά έργα, τη Βιομηχανία, Βιοτεχνία, Ναυτιλία και αλιεία, αδιάφορο αν τα παραπάνω βρίσκονται υπό την κατοχήν της Ε.Τ.Α. ή υπό την κατοχήν ιδιωτικήν ή υπό οποιουδήποτε άλλου. Επειδή τα παραπάνω είδη είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη και κανονική λειτουργία των συγκοινωνιών και της Βιομηχανίας της περιοχής μας, χωρίς καθόλου να είναι αρκετά, πρέπει να ληφθούν αμέσως όλα τα μέτρα, για την περισυλλογή αυτών, την καλή αποθήκευση και συντήρηση αυτών και να παύσει κάθε σπατάλη όπως και διάθεση τους για ικανοποίηση αναγκών δευτερεύουσας σημασίας.

Παράλληλα να σταλούν στοιχεία για να έχει η Διοικητική Επιτροπή καθαρή και ακριβή αντίληψη της κατάστασης των δρόμων της περιοχής σας, των τεχνικών έργων (γέφυρες, τοίχοι αντιστήριξης κ.λ.π.), κατάσταση και αριθμό μέσων συγκοινωνίας (αυτοκίνητα, κάρρα, άλογα, μουλάρια κ.λ.π.).

Επίσης για τις Βιομηχανικές, Βιοτεχνικές, ναυτιλιακές και αλιευτικές επιχειρήσεις στοιχεία για την προπολεμική κατάσταση τους, την τωρινή, τις ανάγκες τους, τι προτείνουν οι υπάρχοντες ειδικοί ή μη, για την αύξηση της παραγωγής και απόδοσής τους, για το ξεκίνημά τους (για όσες αργούν) αν ανήκουν στην Αυτοδιοίκηση, σε ιδιώτας ή αλλού.

Η γνώση από την Διοικητική Επιτροπή των παραπάνω στοιχείων, όπως ο καθένας το καταλαβαίνει, είναι απαραίτητη και επείγουσα η ανάγκη της, για να μπορέσει να ανταποκριθεί στα καθήκοντά της.

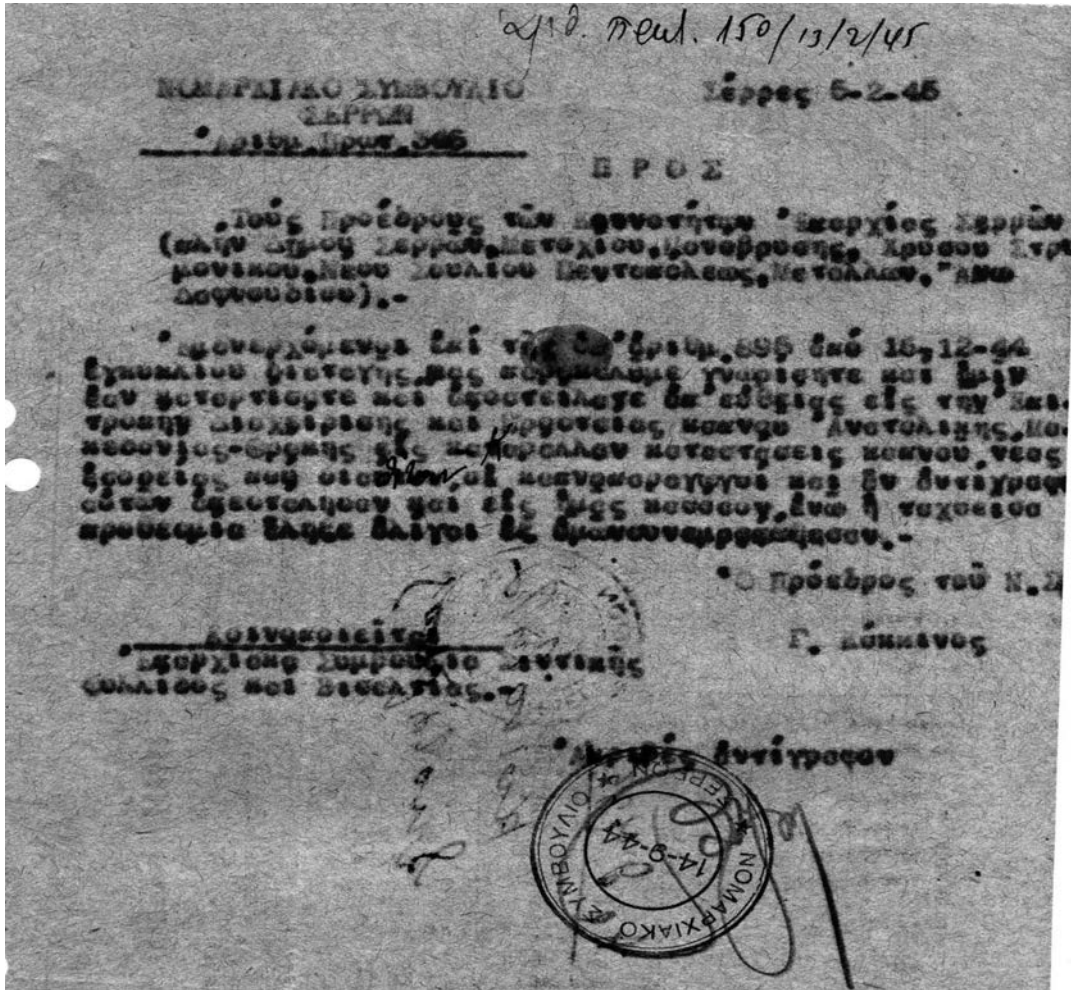
Η ταχύτητα και η ακρίβεια της αποστολής των παραπάνω στοιχείων, θα είναι σοβαρά κριτήρια για την κανονική λειτουργία των αντίστοιχων Νομαρχιών.

Η Διοικητική Επιτροπή
Αν. Μακεδονίας – Θράκης
Τ. Γρίμπας
Σ. Σουκαράς
Ν. Μουτεσιδής

Σημείωση 1: Ντεκοβίλ προέρχεται από τη γαλλική λέξη decauville και σημαίνει μικροί σιδηρόδρομοι υπόγειας, επίγειας ή εναέριας τροχιάς. Η Εταιρεία «Decauville Manufacturing Company» ιδρύθηκε από τον Paul Decauville (1846-1922) που ήταν Γάλλος πρωτοπόρος στο ελαφρύ μετρό. Decauville σιδηρόδρομοι χρησιμοποιούνταν ευρέως σε ναυπηγεία, κατασκευές, λατομεία, αγροκτήματα, φυτείες ζαχαροκάλαμου και σε ορεινές περιοχές, μέχρι τη δεκαετία του 1950.

Ντοκουμέντο Νο 108

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί αποστολής καταστάσεων καπνού νέας εσοδείας που διαθέτουν οι καπνοπαραγωγοί

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 5-2-1945

Αριθμ. Πρωτ. 346

Π ρ ο ς

τους Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών
(πλην Δήμου Σερρών, Μετοχίου, Μονόβρυσης, Χρυσού, Στρυμονικού,
Νέου Σουλίου, Πενταπόλεως, Μετάλλων, Ανω Δαφνουδίου)

Επανερχόμενοι επί της υπ' αριθμ. 896 από 16-12-44 εγκυκλίου διαταγής μας, παρακαλούμε γνωρίσητε και ημίν εάν καταρτίσατε και αποστείλατε απ' ευθείας εις την Επιτροπήν Διαχείρισης και Προστασίας Καπνού Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, εις παράλληλον καταστάσεις καπνού νέας εσοδείας που διαθέτουν οι καπνοπαραγωγοί και αν αντίγραφα αυτών απεστάλησαν και εις ημάς καθόσον, ενώ η ταχθείσα προθεσμία έληξε ολίγοι εξ υμών συνεμορφώθησαν.

Κοινοποιείται

Επαρχιακό Συμβούλιο Σιντικής,
Φυλλίδας και Βισαλτίας

Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 109

Εγγραφο του Δημάρχου Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων
περί νοσηλείας απόρων πολιτών και της ανάγκης ενίσχυσης του Νοσοκομείου Σερρών,
που συντηρείται από το Δήμο Σερρών

αριθ. πρωτ. 145/13/45

ΔΗΜΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ
2/13.πρωτ. 723

Σέρρες τῆς 3 Φεβρουαρίου 1945.

Ἐ ρ ῶ ς

Τοὺς θυμαγωγιστέτους Προέδρους τῶν Κοινοτικῶν
Συμβουλίων τοῦ Νομοῦ Σερρῶν.

Εἰσως οἱ εἶναι γνωστὸν ὅτι ἄλλοι Σερρῶν συντηρεῖ ἐδῶ καὶ κάρπο...
σουσ μῆνες τὸ Μοναδικὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Νομοῦ μας. Μάλιστα χωρὶς νὰ λο...
καρίωση θυσίαι καὶ κόποι καὶ ἀνυπέβλητα ἐπιόδια ἐφρόντισε νὰ μετα...
φερθῆ ὑπὸ τῆς τῶν πού στε ἄζονταν σὲ νῆο συγχρονισμένον κτήριον τὸ
ὁποῖο διαρρυθρίσθηκε κατάλληλα γιὰ νὰ χρησιμεύῃ γιὰ Νοσοκομεῖον. Τὰ ἐξο...
δα τοῦ Νοσοκομείου ξεπερνοῦν κατὰ πολὺ τὸ ἕνα ἑκατομύρια λέβα τὸ μῆν...
να, τὰ δὲ ἐσοδα τοῦ δὲν ὑπερβαίνουσι τῆς 50.000-100.000. Παρ' ὅλο ὅτι κα...
νῆαι διάφορες συστάσεις ἵστις Κοινότητες νὰ ενισχύσουν με ὅτιδήποτε με...
σα τὸ μοναδικὸ μας Νοσοκομεῖον, σὲ ὅλοισι οἱ ἄρρωστοι εἶναι πᾶν ἀπὸ ...
80% ἀπὸ τῆς Καινότητες τοῦ Νομοῦ μας, συνάντισαμε ἀδιαφορία. Ἐλάχιστες
Κοινότητες καὶ με εἰσάχιστα μας βοήθησαν. Ὑστερὰ ἀπὸ τῆς πάρε πᾶν δια...
πιστώσεις κάνουμε ἐκκλήση στίς Κοινότητες τοῦ Νομοῦ μας νὰ μᾶς βοηθή...
σουσ ἄμεσα καὶ ἀποτελεσματικῶς, γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσωμε τὸ κλείσιμο τοῦ Νο...
σοκομείου. Ἐκτός ἐκ' αὐτοῦ παρακαλοῦμε τὰ Κοινοτικά Συμβούλια ὅπως ἀ...
βου σὸβαρὰ ὑπ' ὄψιν τῆς παρακάτω συστάσεις μας, γιὰ νὰ ἡ ἀδιαφορία στήν...
ἐκτέλεσῆ τῶν θὰ ἐβλάπτε τοὺς κατοικοὺς τῶν Κοινοτήτων τοῦ Νομοῦ μας
καὶ μονάχα αὐτοὺς. Οἱ συστάσεις μας αὐτὲς εἶναι οἱ παρακάτω.

Ἰσχυρῶς λάβετε τὸ παρὸν μας τὰ Κοινοτικά Συμβούλια σὲ συνεργασία
μὲ ἄλλες ὀργανώσεις, τὸν παπὰ τὸν θάσκαλο κλπ. νὰ καταρτίσωσι καταλόγους
τῶν τελειῶν ἀπόρων κατοίκων τους στούς ὁλοῦς καὶ θὰ παρασχεταῖ δια...
ρεῖν ἰατρικῆς περίθαλψης καὶ φαρμακευτικῆς. Τῆς καταστάσεις αὐτὲς θὰ
πρέπη τὰ κοινοτικά Συμβούλια νὰ μᾶς τῆς ὑπεβάλουν τὸ βραδύτερον με...
χρι τῆς 15 Φεβρουαρίου. Ὑποὺς κατοικοὺς τῶν Κοινοτήτων πού δὲν θὰ ε...
ψομε τοὺς καταλόγους τῶν ἀπόρων μέχρι τὴν παραπάνω προθεσμία θὰ καὶ...
τωμε νὰ παρέχωμε δωρεὰν περίθαλψη. Ὑποὺς καταλόγους νὰ περιλαμβάνετε
τὰ τρία ὄντορα τοῦ ἀρχικοῦ τῆς οἰκογενείας, τὰ ἄτομα πού ἔχει καὶ τῆ
θευλεῖα πού κάνει. Ἐπίσης νὰ μᾶς σημειώσετε τὸν ἀκριβῆ ἀριθμὸ τῶν κα...
τοίκων τῆς Κοινοτήτῆς σας. Ἀπὸ τὴν εὐσυνειδησία μὲ τὴν ὁλοῦν θὰ συν...
ταχθοῦν οἱ κατάλογοι θὰ ἐξαρτηθῆ ἡ καλύτερη βοήθεια στούς πραγματι...
κοὺς ἀπόρους κατοικοὺς τοῦ Νομοῦ μας. Τοὺς κατοικοὺς αὐτοὺς πού θὰ πε...
ριλάβετε στούς καταλόγους θὰ τοὺς ἐφοδιάσετε με πιστοποιητικῶς, σὲ ὁ...
ποῖο ἀκαραίτητα θὰ ἀναγράφετε καὶ τὸν ἀριθμὸ τοῦ καταλόγου, με τὸ ὅτι
παρῶναι γραμμένοι. Τὰ πιστοποιητικὰ αὐτὰ γιὰ νὰ εἶναι ἐγκυρα πρέπει
νὰ θεωρηθεῖν ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Κοινωνικῆς Προνοίας τοῦ Δήμου (Διατάξι...
ον ἀριθμ. II). Οἱ κατάλογοι αὐτοὶ θὰ μᾶς σταλοῦν σὲ διπλό. 2) Οἱ μὴ ἀπο...
ροὶ κληρώνουσι ὅτι Νοσοκομεῖον 150 λέβα τὴν ἡμέραν καὶ γιὰ ἐπιχειρήσεις
... 1.500 λέβα. Ἐπίσης μπορεῖ καθένας νὰ ἐξετάσῃ σὲ ἐξωτερικὸν Νοσοκο...
κομεῖον τὸν Νοσοκομεῖον μὲ 80 λέβα.

ΕΘΝΙΚΗ ΓΥΝΑΞΕΥ

Π ρ ο ς

τους Συναγωνιστές Προέδρους των Κοινοτικών
Συμβουλίων του Νομού Σερρών

Καθώς σας είναι γνωστό ο Δήμος Σερρών συντηρεί εδώ και κάμποσους μήνες το Μοναδικό Νοσοκομείον του Νομού μας. Μάλιστα χωρίς να λογαριάσει θυσίες και κόπους και ανυπέροβλητα εμπόδια εφρόντισε να μεταφερθεί από τις τρώγλες που στεγάζονταν σε νέο συγχρονισμένο κτήριο, το οποίο διαρρυθμίστηκε κατάλληλα για να χρησιμεύσει για Νοσοκομείο. Τα έξοδα του Νοσοκομείου ξεπερνούν κατά πολύ το ένα εκατομμύριο λέβα το μήνα, τα δε έσοδά του δεν υπερβαίνουν τις 50.000-100.000. Παρ' όλο ότι κάναμε διάφορες συστάσεις στις Κοινότητες να ενισχύσουν με οτιδήποτε μέσα το μοναδικό μας Νοσοκομείο, στο οποίο οι άρρωστοι είναι πάνω από 80% από τις Κοινότητες του Νομού μας, συναντήσαμε αδιαφορία. Ελάχιστες Κοινότητες και με ελάχιστα [μέσα] μας βοήθησαν.

Υστερα από τις παραπάνω διαπιστώσεις κάνουμε έκκληση στις Κοινότητες του Νομού μας, να μας βοηθήσουν άμεσα και αποτελεσματικά, γιατί αντιμετωπίζουμε το κλείσιμο του Νοσοκομείου. Εκτός απ' αυτό παρακαλούμε τα Κοινοτικά Συμβούλια όπως λάβουν σοβαρά υπ' όψιν τις παρακάτω συστάσεις μας, γιατί η αδιαφορία στην εκτέλεση των θα έβλαπτε τους κατοίκους των Κοινοτήτων του Νομού μας και μονάχα αυτούς. Οι συστάσεις μας αυτές είναι οι παρακάτω:

1) Μόλις λάβετε το παρόν μας τα Κοινοτικά Συμβούλια σε συνεργασία με άλλες οργανώσεις, τον παπά, τον δάσκαλο κ.λπ. να καταρτίσουν καταλόγους των τελείως απόρων κατοίκων τους, στους οποίους και θα παράσχεται δωρεάν ιατρική περίθαλψη και φαρμακευτική. Τις καταστάσεις αυτές θα πρέπει τα Κοινοτικά Συμβούλια να μας τις υποβάλουν το βραδύτερον μέχρι της 15 Φεβρουαρίου. Στους κατοίκους των Κοινοτήτων που δεν θα έχουμε τους καταλόγους των απόρων μέχρι την παραπάνω προθεσμία, θα παύσουμε να παρέχουμε δωρεάν περίθαλψη. Στους καταλόγους να περιλαμβάνετε τα τρία ονόματα του αρχηγού της οικογένειας, τα άτομα που έχει και τη δουλειά που κάνει. Επίσης να μας σημειώσετε τον ακριβή αριθμό των κατοίκων της Κοινοτήτάς σας. Από την ευσυνειδησία με την οποία θα συνταχθούν οι κατάλογοι, θα εξαρτηθεί η καλύτερη βοήθεια στους πραγματικούς απόρους κατοίκους του Νομού μας. Τους κατοίκους αυτούς που θα περιλάβετε στους καταλόγους θα τους εφοδιάσετε με πιστοποιητικό, στο οποίο απαραίτητα θα αναγράψετε και τον αριθμό του καταλόγου με το οποίο είναι γραμμένοι. Τα πιστοποιητικά αυτά για να είναι έγκυρα πρέπει να θεωρηθούν από την Επιτροπή Κοινωνικής προνοίας του Δήμου (Δωμάτιο αριθμ. 11). Οι κατάλογοι αυτοί θα μας σταλούν σε διπλό.

2) Οι μη άποροι πληρώνουν στο Νοσοκομείο 150 λέβα την ημέρα και για εγχειρήσεις 1500 λέβα. Επίσης μπορεί καθένας να εξετασθεί στο εξωτερικό ιατρείο του Νοσοκομείου με 80 λέβα.

3) Οι άποροι μπορούν να εξετασθούν δωρεάν στα ιατρεία του Δήμου από τις 9-12 π.μ.

4) Να μη στέλνετε αρρώστους στο Νοσοκομείο, αν δεν εξακριβώνετε τηλεφωνικώς ότι έχει κρεβάτι.

5) Οι συγγενείς των αρρώστων να ξέρουν ότι ούτε να μείνουν μπορούν στο Νοσοκομείο, ελλείψει τόπου, ούτε τροφή να βρουν. Μας έρχονται από τις Κοινότητες και ζητούν να τους δώσουμε ψωμί κ.λπ. που δεν έχουμε.

Σε περίπτωση που τα Κοινοτικά Συμβούλια δεν μας βοηθήσουν στα παραπάνω, αυτά και μόνον θα φέρουν ευθύνη για κάθε δυσκολία που θα συναντήσουν οι δημότες τους, στο ζήτημα της υγειονομικής τους περίθαλψης.

Επίσης δηλώνουμε ότι αν δεν μας ενισχύσουν άμεσα και σημαντικά, το Νοσοκομείο το

3) Οι έμποροι μπορούν να εξετασθούν δωρεάν στα Ιατρεία του Δήμου από τις 9-12 π.μ. - 4) Να μη στέλνεται αρρώστους στο Νοσοκομείο; αν δεν εξακριβώνεται τηλεφωνικώς ότι έχει κρεβάτι. - 5) Οι συγγενείς των αρρώστων να ξέρουν ότι ούτε να μείνουν μπορούν στο Νοσοκομείο, έλλείψει τόπου ούτε τροφή να βρούν. Λίγες έρχονται από τις Κοινότητες και ζητούν να τους δώσουμε ψωμί κλπ. που δεν έχουμε. -

Σε περίπτωση που τα Κοιν. Συμβούλια δεν μας βοηθήσουν στα παραπάνω αυτά και μόνον θα φέρουν την ευθύνη για κάθε δυσκολία που θα συναντήσουν οι δημότες τους στο ζήτημα της υγειονομικής τους περίθαλψης. Επίσης δηλώνουμε ότι αν δεν μας ενισχύσουν άμεσα και σημαντικά, τα νοσοκομεία τό όποια σήμερα έχει τους 80% αρρώστους από την περιφέρεια μπορεί να κλείσει. -

Τα μέλη της Εφορείας του Νοσοκομείου.

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

Ο Δήμαρχος Σερρών
Ως πρόεδρος της Εφορείας του Νοσοκομείου.

Θ. ΚΑΝΤΑΣ

Κοινοποιείται

- 1) Νομαρχίαν
- 2) Επαρχους Νέας Ζίχνης, Σιδ/στρου με ανάλογο αρ. αντιτύπων
- 3) Προϊστάμενον Νοσοκομείου
- 4) Κοινωνική Πρόνοια Δήμου
- 5) Λαϊκά Ιατρεία
- 6) Δημοτικά Ιατρεία. -

Ακριβές Αντίγραφο

οποίο σήμερα έχει τους 80% αρρώστους από την περιφέρεια μπορεί να κλείσει.

Τα μέλη της Εφορείας του Νοσοκομείου⁽¹⁾.

Κοινοποιείται

- 1) Νομαρχίαν
- 2) Επαρχους Νέας Ζίχνης, Σιδ/στρου, με ανάλογο αριθ. αντιτύπων
- 3) Προϊστάμενον Νοσοκομείου
- 4) Κοινωνική Πρόνοια Δήμου
- 5) Λαϊκά Ιατρεία.
- 6) Δημοτικά Ιατρεία

1)
2)
3)
4)
5)
Ο Δήμαρχος Σερρών
σαν Πρόεδρος της Εφορείας του Νοσοκομείου
Θ. ΚΑΝΤΑΣ

Σημείωση 1: Τα μέλη της Εφορείας του Νοσοκομείου διορίστηκαν με την υπ' αριθμ 71/ 13-11-1944 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Σερρών και αποτελούνταν από τους:

1) Δήμαρχο Καντά Θεόδωρο, ως πρόεδρο, 2) Πετρόπουλο Κων/νο, ιατρό, 3) Βαλαμώτη Σουλτάνα, 4) Ξανθοπούλου Ελευθερία και 5) Μερτζεμέκη Δήμο.

Ντοκουμέντο Νο 110

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων
περί επίταξης σιτηρών και οσπρίων από τις τοπικές Επιμελητείες Του Αντάρτη (Ε.Τ.Α.)

Οписание на престъплението, обекта и начина, по който е извършено престъплението:

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ
Αριθ. Πρωτ. 675

Σέρρες 6.2.1945

αριθ. πρωτ. 147/07/45

Προς
Τόν συναγ. Δήμαρχον και Προέδρους
Κοινοτήτων.

Η ροκειμένου αι κατά τόπους Ε.Τ.Α. να προβούν άνευ ουδεμιās καθυστερήσεως εις επίταξιν σιτηρών και οσπρίων διά τετραμελών Επιτροπών εις έκαστον χωρίον, εις την οποίαν θα συμμετάσχη κατά προτίμησιν ως μέλος και ο Πρόεδρος της Κοινοτήτος παρακαλούμεν όπως παράσχετε κάθε δυνατήν ζητηθησομένην εύκολίαν και πληροφορίας εις αυτήν διά την εκτέλεσιν του έργου της.

Συναφώς γνωρίζομεν υμίν ότι το πνεύμα της επίταξεως αφορά εκείνους τους παραγωγούς των οποίων η οικονομική κατάσταση είναι ανθηρά και διαθέτουν επί πλέον ποσότητας των αναγκαιούντων διά την συντήρησιν των. Τοιούτους δε έννοούμεν τους πλουσίους έκάστου χωρίου.

Ο Πρόεδρος Ν.Σ.
Γ. Κόκκινος

Κοινοποιείται
Επάρχους Σιντικής, Φυλλίδος
Βισαλτίας

Ακριβές αντίγραφο

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ
4-9-44

Ha кое укреждение на изпратителното

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 6-2-1945

Αριθμ. Πρωτ. 675

Προς
τον συναγωνιστή Δήμαρχον
και Προέδρους Κοινοτήτων

Προκειμένου αι κατά τόπους Ε.Τ.Α. να προβούν άνευ ουδεμιās καθυστερήσεως εις επίταξιν σιτηρών και οσπρίων διά τετραμελών Επιτροπών εις έκαστον χωρίον, εις την οποία θα συμμετάσχη κατά προτίμησιν ως μέλος και ο Πρόεδρος της Κοινοτήτος, παρακαλούμεν όπως παράσχετε κάθε δυνατήν ζητηθησομένην εύκολίαν και πληροφορίας εις αυτήν διά την εκτέλεσιν του έργου της.

Συναφώς γνωρίζομεν υμίν ότι το πνεύμα της επιταξεως αφορά εκείνους τους παραγωγούς των οποίων η οικονομική κατάσταση είναι ανθηρά και διαθέτουν επί πλέον ποσότητας των αναγκαιούντων διά την συντήρησιν των. Τοιούτους δε έννοούμεν τους πλουσίους έκάστου χωρίου.

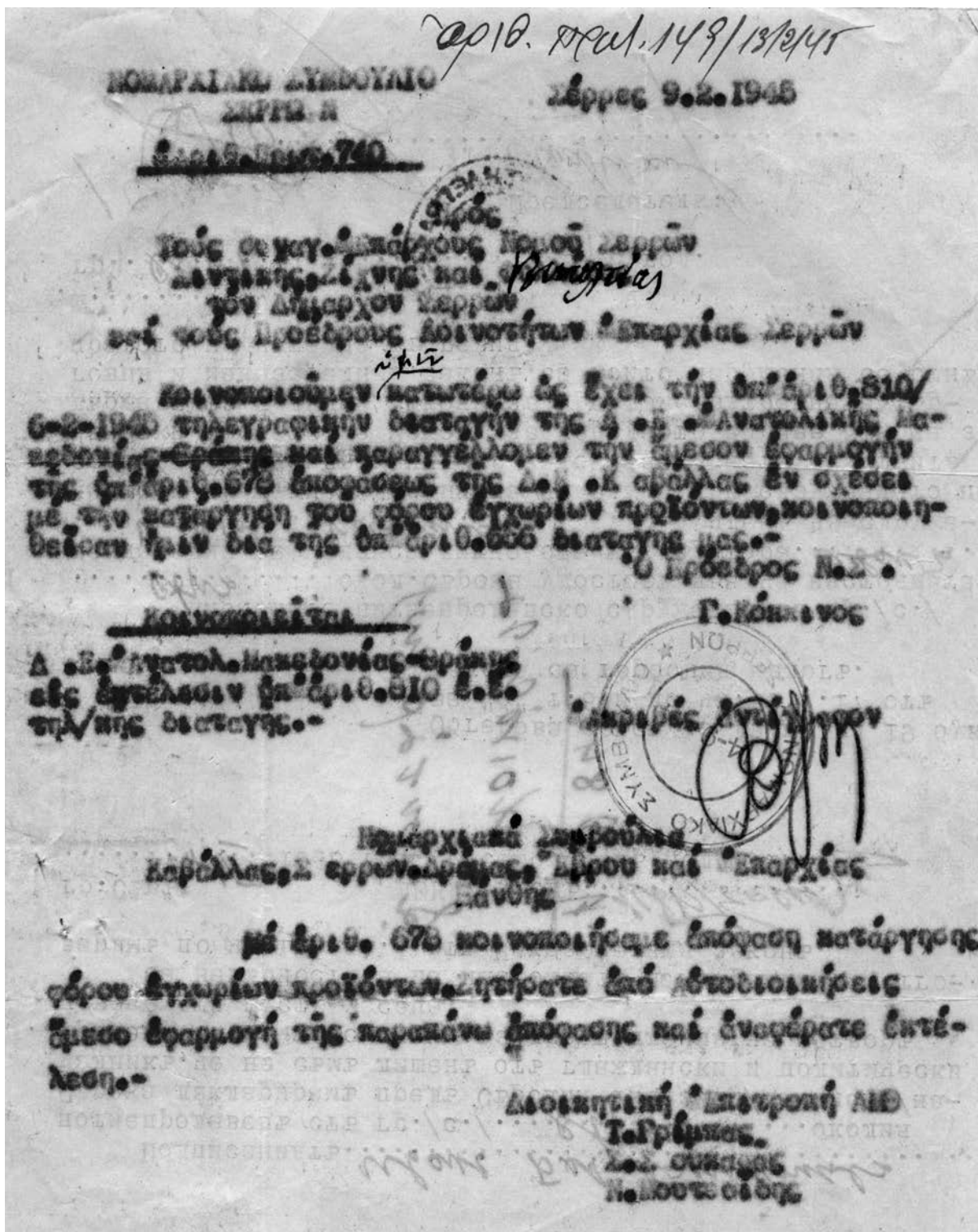
Κοινοποιείται
Επάρχους Σιντικής, Φυλλίδος
Βισαλτίας

Ο Πρόεδρος
Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 111

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους των Κοινοτήτων που κοινοποιεί Διαταγή της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ. περί κατάργησης του φόρου εγχώριων προϊόντων

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 9-2-45

Αριθμ. Πρωτ. 740

ΠΡΟΣ

Τους συναγωνιστές Έπαρχους Νομού Σερρών
Σιντικής, Ζίχνης και Βισαλτίας, τον Δήμαρχο Σερρών
και τους Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Κοινοποιούμεν υμίν κατωτέρω ως έχει την υπ' αριθμ. 810/6-2-1945 τηλεγραφικήν διαταγήν της Δ.Ε. [Διοικητικής Επιτροπής] Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης και παραγγέλλομεν την άμεσον εφαρμογήν της υπ' αριθμ. 678 αποφάσεως της Δ.Ε. Καβάλλας εν σχέσει με την κατάργηση του φόρου εγχωρίων προϊόντων, κοινοποιηθείσαν ημίν διά της υπ' αριθμ. 656 Διαταγής μας.

Ο Πρόεδρος Ν.Σ.

Κοινοποιείται

Δ.Ε. Ανατολ. Μακεδονίας-Θράκης εις εκτέ-
λεσιν υπ' αριθμ. 810 ε.έ. τηλ/κης διαταγής

ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ

Αριθμ. Πρωτ.: 810]

Γ. Κόκκινος

[ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

[Καβάλα 6-2-1945]

Νομαρχιακά Συμβούλια

Καβάλλας, Σερρών, Δράμας, Έβρου και Επαρχίας Ξάνθης

Με αριθμ. 678 κοινοποιήσαμε απόφαση κατάργησης φόρου εγχωρίων προϊόντων. Ζητήσατε από Αυτοδιοικήσεις άμεσο εφαρμογή της παραπάνω απόφασης και αναφέρατε εκτέλεση.

Διοικητική Επιτροπή Α.Μ.Θ.

Τ. Γρίμπας - Σ. Σουκαράς - Ν. Μουτεσίδης

Ντοκουμέντο Νο 112

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τη Γεωργική Υπηρεσία και
Προέδρους των Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών
περί προετοιμασίας για καπνοπαραγωγή σε περιοχές που σπάρθηκαν το 1940

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 13-2-1945

Αριθμ. Πρωτ. 801

Π Ρ Ο Σ

Την Γεωργικήν Υπηρεσίαν Ν. Σερρών
Διεύθυνσιν Πολιτοφυλακής Σερρών
και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Η Δ.Ε. Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης διά του 679/30-1-45 εγγράφου της, γνωρίζει ότι προκειμένου να αρχίσει η προετοιμασία για καπνοπαραγωγή της νέας εσοδείας, η καλλιέργεια του καπνού επιτρέπεται μόνον στις περιοχές που σπάρθηκαν το 1940. Η καπνοκαλλιέργεια απαγορεύεται σε χωράφια που είχαν χαρακτηρισθεί το 1940 σαν ακατάλληλα.

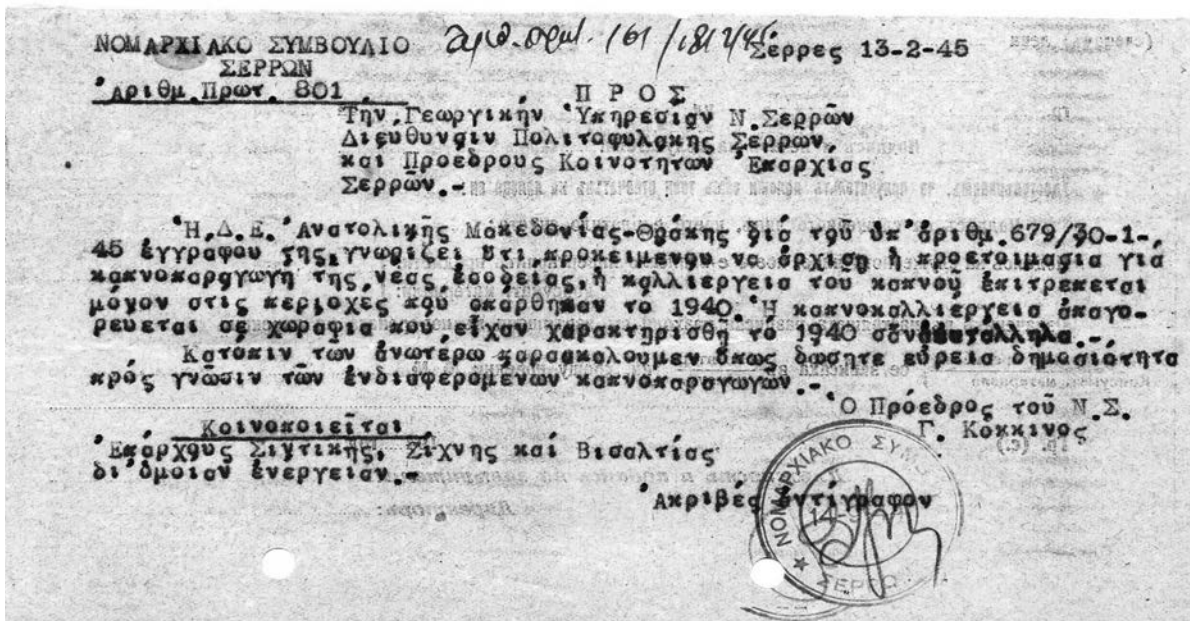
Κατόπιν των ανωτέρω παρακαλούμεν όπως δώσητε ευρεία δημοσιότητα προς γνώσιν των ενδιαφερόμενων καπνοπαραγωγών.

Κοινοποιείται

Επάρχους Σιντικής, Ζίχνης και
Βισαλτίας δι' ομοίαν ενέργεια

Ο Πρόεδρος του Νομαρχιακού Συμβουλίου

Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 113

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τα Κοινοτικά Συμβούλια που κοινοποιεί έγγραφο της Επιτροπής Διαχείρισης και Προστασίας Καπνού Α.Μ.Θ. περί παράδοσης σ' αυτήν των εγκαταλειμμένων, από τους Βουλγάρους, καπνών εσοδείας '44

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 13-2-1945

Αριθμ. Πρωτ. 785

Π Ρ Ο Σ

Τα Κοινοτικά Συμβούλια Επαρχίας Σερρών

Κοινοποιούμεν κατωτέρω απόσπασμα της υπ' αριθμ. 177/31-1-45 εγκυκλίου Διαταγής της Επιτροπής Διαχείρισης και Προστασίας Καπνού Ανατ. Μακεδονίας - Θράκης, εδρευούσης εν Καβάλλα και παρακαλούμεν όπως διευκολύνετε το έργο της περισυλλογής των καπνών της εν τη εγκυκλίω αναφερομένης κατηγορίας και της άμεσης παράδοσης των καπνών στις αρμόδιες επιτροπές Διαχείρισης Καπνού διά τα περαιτέρω.

Κοινοποιείται

- 1) Έπαρχους Σιντικής, Βισαλτίας
- 2) Επιτροπήν Διαχείρισης και Επεξεργασίας καπνών. Ενταύθα
- 3) Ένωσιν Γεωργικών Πιστωτικών Συνεταιρισμών Ν. Σερρών

Ο Πρόεδρος του Ν. Σ.

Γ. Κόκκινος

[ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΠΝΟΥ
ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ]

31-1-1945

Αριθμ. 177

Π Ρ Ο Σ

Τα Νομαρχιακά Συμβούλια Καβάλλας, Δράμας, Σερρών
Κομοτηνής, Αλεξανδρούπολης και τα Επαρχιακά Συμβούλια
Ξάνθης, Ελευθερούπολης, Φυλλίδος- Ζίχνης

Συναγωνιστές

Με απόφαση της Ε.Τ.Α. Ανατ. Μακεδονίας - Θράκης που μας κοινοποιήθηκε με το Α.Π. 381/29-1-45 έγγραφόν της, όλα τα εγκαταλειμμένα καπνά από τους Βουλγάρους εις

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ
Αριθμ. Πρωτ. 785

αριθμ. 187
187/45

Σέρρες 13-2-45

Π Ρ Ο Σ

Το Κοινοτικό Συμβούλιο Επαρχίας Σερρών
κοινοποιούμεν κατωτέρω απόσπασμα της υπ' αριθμ. 177/31-1-45
έγκυκλιου Διατάγης της Επιτροπής Διαχείρισης και Προστασίας Κα-
πνού Ανατ. Μακεδονίας-Θράκης έδρευουσας εν Κοβόλλα και παρακαλού-
με όπως διευκολυνετε το έργο της περισυλλογής των κηπών της εν τη
έγκυκλιω αναφερομένης κατηγορίας και της άμεσης παραγωγής των κα-
πνών στις άρμοδιες επιτροπές Διαχείρισης Καπνού δια το περιεχόμε-
νο

Ο Πρόεδρος του Ν.Σ.
Γ. Κοκκίνος

Κοινοποιείται

- 1) Επαρχους Σιντικής, Βισολτίας, Φυλλίδος
- 2) Επιτροπή Διαχείρισης και Επεξε-
ργασίας Καπνών Ενταθά
- 3) Ένώσιν Γεωργικών Πιστωτικῶν Συνε-
τίτριτων Ν. Σερρών

Αντίγραφο

Αριθμ. 177

Π Ρ Ο Σ

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο Κοβόλλας, Δράμας, Σερρών
Κομοτινής, Αλεξανδρουπόλεως και το Επαρχιακό
Συμβούλιο Ήανθης, Ελευθερούπολης, Φυλλίδος Ζιχνης

Συναγωνιστές,

Με απόφαση της Ε.Τ.Α. Ανατ. Μακεδονίας-Θράκης που μᾶς
κοινοποιήθηκε με το Α.Π. 381/29-1-45 έγγραφον της, υπ' αριθμ. 177/31-1-45
έγκυκλιου Διατάγης της Επιτροπής Διαχείρισης και Προστασίας Κα-
πνού Ανατ. Μακεδονίας-Θράκης έδρευουσας εν Κοβόλλα και παρακαλού-
με όπως διευκολυνετε το έργο της περισυλλογής των κηπών της εν τη
έγκυκλιω αναφερομένης κατηγορίας και της άμεσης παραγωγής των κα-
πνών στις άρμοδιες επιτροπές Διαχείρισης Καπνού δια το περιεχόμε-
νο

Η παραγωγή θα γίνη στις κατά τόπους Επιτροπές Δια-
χείρισης Καπνού ή σε αντιπροσώπους εξουσιοδοτημένους άρμοδίου άπο
τις Καπνικές Επιτροπές πάντοτε με πρωτοκόλλο παραλαβής και διά
λογαριασμόν της Ε.Τ.Α.
Είναι ανάγκη το έργο αυτό να επιταχυνθῆ για να περισωθούν τα κηπνά
αυτά από ένδεχομενας ζημίας, σάπισμα κ.λ.π. και να δοθῆ δουλειά
σ' ένα σημαντικό αριθμό άνεργων καπνεργατών.

Με συναγων. χαιρετισμούς
Ο Πρόεδρος
Α. Τσαποκαυλός

αρχαίτης εσοδείας 1944, πρέπει να παραδοθούν στην Ε.Δ.Π.Κ. [Επιτροπή Διαχείρισης και Προστασίας Καπνού] η οποία θα αναλάβει την επεξεργασία κ.λπ. αυτών των καπνών.

Η παράδοσις θα γίνει στις κατά τόπους Επιτροπές Διαχείρισης καπνού ή σε αντιπροσώπους εξουσιοδοτημένους αρμόδιους από τις Καπνικές Επιτροπές πάντοτε με πρωτόκολλο παραλαβής και διά λογαριασμόν της Ε.Τ.Α.

Είναι ανάγκη το έργο αυτό να επιταχυνθῆ για να περισωθούν τα καπνά αυτά από ένδεχομενας ζημίας, σάπισμα κ.λπ. και να δοθῆ δουλειά σ' ένα σημαντικό αριθμό άνεργων καπνεργατών.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς

Ο Πρόεδρος

Α. Τσαπόπουλος

Ντοκουμέντο Νο 114

Εγγραφο του Νομάρχη Σερών προς τα Επαρχιακά και Κοινοτικά Συμβούλια που κοινοποιεί διαταγή της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ. περί έντασης της καλλιέργειας καπνού με σκοπό την αύξηση της καπνοπαραγωγής

αριθ. πρωτ 158/18/45

**ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΩΝ**
Αριθ. Πρωτ. 803

Σέρρες 13.2.1945
Προς

**Τα Επαρχιακά Συμβούλια Ζίχνης, Σιντικής, Βισαλτίας
Κοινοτικά Συμβούλια Επαρχίας Σερρών**

Κοινοποιούμεν κατωτέρω ως έχει την υπ' αριθ. 681/30.1.45 εγγράφια διαταγή της Δ.Ε. Α.Μ.Θ. Μανδουίας Θράκης εν σχέσει με την έντασι της καλλιέργειας καπνού κατά το τρέχον έτος δια την αύξηση της παραγωγής και καταλούμεν έως δωδεκα εβδόμενες δημοσιότητα εις αυτήν ίνα λαβούν γνώσιν οι καπνοπαραγωγοί της περιφέρειας σας.

Κοινοποιείται

1. Γαρυφαλίου Γαρυφαλίου Η. Σερών
2. Ένωσιν Γ. Λών/ων Η. Σερών

Ίνα διε μέσσω καθοδηγήσουν
τα κοινοτικά συμβούλια περιφέρειας
του Νομού Σας.

Ο Πρόεδρος Η.Σ.
Ν. ΜΑΧΙΤΣΚΟΠΟΥΛΟΣ

Καθαρά Σέρρων, ΣΕΡΡΩΝ, 13.2.1945

Τα καπνά είναι το σημαντικότερο προϊόν στην παραγωγή μας και το μεγαλύτερο στοιχείο στην εθνική μας οικονομία.

Κατά το διάστημα της Γερμανοβουλγαρικής κατοχής είχαμε κομί μεγάλη κίνηση στη καπνοπαραγωγή.

Αυτή προκλητική ή χρονική καπνοπαραγωγή άναβαινε σε 24 περίπου εκατομμύρια άκαδες στην περιοχή ελληνοβουλγαρικής σύγκρουσης τα καπνά της τέλεσε τής εσοδείας που βρίσκονται στα χέρια των παραγωγών υαλοποιούνται σε 5-6 εκατομμύρια άκαδες μόνο.

Η πρώτη αιτία αυτής κίνησης από δύο πλευρές είνετες. Η πρώτη αιτία ήταν που τα καπνά εσοδείας άπαιτούσαν ελλείψαν με τιμές άπαιστρο- κες και η δεύτερη που ελλείψαν τα μέσα παραγωγής. Ποια με την άπαιστρούρηση πωλεί με καταβληθή κάθε προσπάθεια για την αύξηση και βελτίωση της καπνο- παραγωγής.

Παράλληλ: Είναι άπαραίτητη να γίνει γενική κινήτοποίηση, έξορμηση για να φτάση η παραγωγή τα προκλητικά επίπεδα. Όλες οι άπαιστρούσεις και οι κινήτο- κες οργανώσεις πρέπει να κινήσουν όλα τα μέσα που χρειάζονται και έχουν στη διάθεσή τους για την άπαιστρούση αυτού του σκοπού. Υπάρχουν δυσκολίες μεγάλες μα πρέπει να ξεπερασθουν. Άν πρώτη προσπάθεια, άν πρώτος σκοπός, πωρα που άπαιστρούται η προσπάθεια για τη νέα εσοδεία πρέπει να τειθεί η σπορα φυτω- ρίων που ναται άπαιστρού ίκανα να κηλύνουν τις έκτασεις πούταν στορμένες τα προκλητικά χρόνια.

Πρέπει με κάθε μέσο να κινήτομνη όλα τα ζυγάρια των χωριών το ν κάμκου προς τα καπνοχώρια και να αρχίσουν άπαιστρού τα άπαιστρού στα καπνοχώ- ρια. Πρέπει να ληφθή δι. άπαιστρού ότι χρειάζονται τέσσερα άπαιστρού στα καπνοχώ- ρια της καπνοφυτείας και άπαιστρού να γίνουν στον καιρό τους.

Τα παραπάνω να κοινοποιήθουν προς όλους τους άπαιστρού της δικαιοδοσίας σας.

Η Διοικητική Επιτροπή

ΥΠΟΥΡΧΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ — ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Π ρ ο ς

τους Επαρχιακά Συμβούλια Ζίχνης, Σιντικής, Βισαλτίας,
και Κοινοτικά Συμβούλια Επαρχίας Σερρών

Κοινοποιούμε κατωτέρω ως έχει την υπ' αριθμ. 681/30-1-45 εγκύκλιο διαταγή της Δ.Ε. Αν. Μακεδονίας - Θράκης εν σχέσει με την έντασι της καλλιέργειας καπνού κατά το τρέχον έτος διά την αύξησιν της παραγωγής και παρακαλούμεν όπως δώσητε ευρείαν δημοσιότητα εις αυτήν ίνα λάβουν γνώσιν οι καπνοπαραγωγοί της περιφερείας σας.

Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου

Γ. Κόκκινος

**[ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ
Αριθμ. Πρωτ.: 681]**

[Καβάλα 30-1-1945]

Νομαρχιακά Συμβούλια
Καβάλλας, Σερρών, Δράμας, Ροδόπης
Στις Έδρες τους

Τα καπνά είναι το σημαντικότερο προϊόν στην παραγωγή μας και το μεγαλύτερον στήριγμα στην Εθνική μας οικονομία.

Κατά το διάστημα της Γερμανοβουλγαρικής κατοχής είχαμε πολύ μεγάλη πτώση στη καπνοπαραγωγή.

Ενώ προπολεμικά η χρονιάτικη καπνοπαραγωγή ανέβαινε σε 24 περίπου εκατομμύρια οκάδες στην περιοχή Αν. Μακεδονίας - Θράκης, τα καπνά της τελευταίας εσοδείας που βρίσκονται στα χέρια των παραγωγών υπολογίζονται σε 5-6 εκατομμύρια οκάδες μόνο.

Η πτώση αυτή προήλθε από δύο κύριες αιτίες. Η πρώτη αιτία ήταν που τα καπνά δεσμεύτηκαν από τους καταχτητές και πάρθηκαν με τιμές ληστρικές και η δεύτερη που έλειψαν τα μέσα παραγωγής. Τώρα με την απελευθέρωση πρέπει να καταβληθεί κάθε προσπάθεια για την αύξηση και βελτίωση της καπνοπαραγωγής.

Είναι απαραίτητη να γίνει γενική κινητοποίηση, εξόρμηση για να φτάσει η παραγωγή τα προπολεμικά επίπεδα. Όλες οι Αυτοδιοικήσεις και οι συνεταιριστικές οργανώσεις πρέπει να κινήσουν όλα τα μέσα που χρειάζονται και έχουν στη διάθεσή τους, για την επίτευξη αυτού του σκοπού. Υπάρχουν δυσκολίες μεγάλες μα πρέπει να ξεπερασθούν. Σαν πρώτη προσπάθεια, σαν πρώτος σκοπός τώρα που θα αρχίσει η προετοιμασία για τη νέα εσοδεία πρέπει να τεθεί η σπορά φυτωρίων που νάναι επαρκή, ικανά να καλύψουν τις εκτάσεις που ήταν σπαρμένες τα προπολεμικά χρόνια.

Πρέπει με κάθε μέσο να κινήσουμε όλα τα ζευγάρια των χωριών του κάμπου προς τα καπνοχώρια και να αρχίσουν εντατικά οργώματα στα καπνοχώρια. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι χρειάζονται τέσσερα οργώματα ως την εποχή της καπνοφυτείας και αυτά να γίνουν στον καιρό τους.

Τα παραπάνω να κοινοποιηθούν προς όλους τους οργανισμούς της δικαιοδοσίας σας.

Η Διοικητική Επιτροπή
Τ. Γρίμπας - Σ. Σουκαράς - Ν. Μουτεσίδης

Ντοκουμέντο Νο 115

Έγγραφο του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας Συντηρήσεως Υδρ. Έργων Σερρών - Δράμας προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί απαγόρευσης της υλοτομίας στην κοίτη του Στρυμόνα

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ
ΥΔΡ. ΕΡΓΩΝ ΣΕΡΡΩΝ - ΔΡΑΜΑΣ
(Ε.Τ.Υ.Ε.Μ.)

145
Αριθ. Πρωτ.

17/1/45
Επί

16/2/45
Ημερομ.

Προς
Τους Προέδρους των Κοινοτήτων
Νομού Σερρών.

ΕΙΣ Στοιζαρί.....

Κατόπιν επί τόπου μεταβάσεως εις την περιοχήν της αναδασωτέας εκτάσεως του Στρυμόνα διεπιστώσα ότι .
Οι κάτοικοι των γειτονικών χωριών του Στρυμόνου έχουν προβή εις καταστρεπτικές ενέργειες στην αναδασωτέα έκταση στον Στρυμόνα που έγινε διά ασφάλειαν και προστασίαν των αναχωμάτων κατά της πλημμύρας.
Αν και κατ'επανάληψιν εδόθησαν οδηγίες σε όλους τους κατοίκους σχετικώς με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την ασφάλειαν των έργων που έγιναν γι' αυτός τους ίδιους και τό έθνος, προέβησαν εις εκμίσθωσιν και καταστροφή δλοκλήρων εκτάσεων αναδασωτέας εκτάσεως διά να ικανοποιήσουν προσωρινά συμφέροντά των παραγωγίζοντες αυτω την προσπάθειάν μας διά την καλή συντήρησιν των έργων.
Η Υπηρεσία έχορήγησε άδειας ξυλεύσεως κατά τους χειμερινούς μήνας σε μέρη που μπορούσε να γίνη ξύλευσις μόνον και μόνον για να εξυπηρετηθούν αι ανάγκαι περιστάσεις που περνουν στο ζήτημα αυτό, τά χωριά, αλλά άτυχώς οι κοινοτήτων χωριών παρεγνώρισαν την εξυπρέτησιν αυτή και έκαμον δλωσ αντίθετα εις βάρος των έργων και της δλοότητος.
Κατόπιν άπειρά των άνωτέρω καταστρεπτικών ενεργειών που διεπιστώθησαν από δμās και την Δασικήν δκηρεσία του Νομού πέρνομεν την άπόφασιν και
1) Απαγορευομεν τελείως την λοτομίαν και ξύλευσιν μέσα στηνε κοίτη του Στρυμόνα και τους συμβέλλοντες χειμάρους της λεκάνης Σερρών.
2) Ανακαλοδμεν άμέσως κάθε άδεια που έχει έκδοθη σε οποιανδδήποτε ήμερομηνίαν προηγουμένη για ξύλευσιν και δλοτομίαν μέσα στην Ζώνη των Υδραυλικών Έργων.
Την τήρησιν της παροδσης άπόφασης αναλαμβάνουν η δπηρεσία των Υδραυλικών Έργων, η Δασική Αρχή, σε συνεργασία με όλες τις δπόλοιπες αρχές του Νομού, οι δποίες παρακαλοδνται να προσφέρουν τις δπηρεσίες των πάνω στο ζήτημα αυτό χάριν του συμφέροντος της δλοότητος.

Κοινοποιείται 1) Νομαρχία Υ.Τ.Α. Σέρραις τή 14-2-45
2) Δ/σις Πολιτοφυλακής Νομού Σερρών.
3) Δασάρχην Σερρών με την παρακλησιν όπως λάβη διά των δργάνων του τά κατάλληλα μέτρα.

Προϊστάμενος
B. Κοσόπουλος.

Π Ρ Ο Σ
τους Προέδρους Κοινοτήτων Νομού Σερρών
Εις Σκούταρι

Κατόπιν επί τόπου μεταβάσεως εις την περιοχήν της αναδασωτέας εκτάσεως του Στρυμώνα, διεπίστωσα ότι:

Οι κάτοικοι των γειτονικών χωριών του Στρυμώνος έχουν προβή εις καταστρεπτικές ενέργειες στην αναδασωτέα έκταση στον Στρυμώνα που έγινε διά ασφάλειαν και προάσπισιν των αναχωμάτων κατά τας πλημμύρας.

Αν και κατ' επανάληψιν εδώθησαν οδηγίες σε όλους τους κατοίκους σχετικώς με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την ασφάλειαν των έργων που έγιναν γι' αυτούς τους ίδιους και το έθνος, προέβησαν εις εκρίζωσιν και καταστροφή ολόκληρων εκτάσεων αναδασωτέας εκτάσεως διά να ικανοποιήσουν προσωρινά συμφέροντα των παραγνωρίζοντες ούτω την προσπάθειάν μας διά την καλή συντήρησιν των έργων.

Η Υπηρεσία εχορήγησε αδείας ξυλεύσεως κατά τους χειμερινούς μήνας σε μέρη που μπορούσε να γίνη ξύλευσις μόνον και μόνον για να εξυτηρηθούν αι ανώμαλοι περιστάσεις που περνούν στο ζήτημα αυτό τα χωριά, αλλά ατυχώς οι κάτοικοι των χωριών παρεγνώρισαν την εξυτηρέτησιν αυτή και έκαμον όλως αντίθετα εις βάρος των έργων και της ολότητος.

Κατόπιν των ανωτέρω καταστρεπτικών ενεργειών που διεπιστώθησαν υπό υμάς και την Δασικήν Υπηρεσία του Νομού, πέρνομεν την απόφασιν και

1) Απαγορεύομεν τελείως την υλοτομίαν και ξύλευσιν μέσα στην κοίτη του Στρυμώνα και τους συμβάλλοντας χειμάρους της λεκάνης Σερρών.

2) Ανακαλούμεν αμέσως κάθε άδεια που έχει εκδοθή σε οποιανδήποτε ημερομηνία προηγουμένην, για ξύλευσιν και υλοτομίαν μέσα στη Ζώνη των Υδραυλικών Έργων.

Την τήρησιν της παρούσης απόφασης αναλαμβάνουν η υπηρεσία των Υδραυλικών Έργων, η Δασική Αρχή, σε συνεργασία με όλες τις υπόλοιπες αρχές του Νομού, οι οποίες παρακαλούνται να προσφέρουν τις υπηρεσίες των πάνω στο ζήτημα αυτό, χάριν του συμφέροντος της ολότητος.

Κοινοποιείται

Σέρραις τη 14-2-1945

1) Νομαρχία ΥΤΑ

2) Δ/σις Πολιτοφυλακής Ν. Σερρών

3) Δασάρχην Σερρών, με την παράκλησιν όπως λάβει διά των οργάνων του τα κατάλληλα μέτρα

Ο Προϊστάμενος

Β. Κοκόπουλος

Ντοκουμέντο Νο 116

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους των Κοινοτήτων που κοινοποιεί διαταγή της VI Μεραρχίας περί επιβολής ποινής θανάτου στους καταστρέφοντες τις τηλεφωνικές και τηλεγραφικές γραμμές

Αριθ. Πρωτ. 788

Αριθ. Πρωτ. 158 — 181447

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 14.2.1945

Επάρχους Νομού, Δημάρχον Σερρών
και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Σας κοινοποιούμε παρακάτω τήν υπ' αριθ. 746 τής 5 Φεβρουαρίου έ.έ. ανακοίνωση τής VII Μεραρχίας σχετικήν πρός τήν ποινήν του θανάτου, πού θά επιβάλλεται έναντίον εκείνων πού καταστρέφουν τās τηλεγραφικές και τηλεφωνικές γραμμές και σας παρακαλούμε όπως δώσητε σ' αυτήν εδρυτάτην δημοσιότητα.

Ακριβές αντίγραφον

Ο Πρόεδρος Ν.Σ.
Γ. Κόκκινος

Α ν α κ ο ί ν ω σ ι ς

Περιήλθεν εις γνώσιν μας ότι χωρικοί αφαιρούν σύρμα και στήλους νεκρών ή και ενδειουργία Τηλεγραφικών και Τηλεφωνικών γραμμών ίνα τα χρησιμοποιήσουν δια άτομικής των ανάγκας.

Η Υπηρεσία των ΤΠΤ όσον και τά Τηλεφωνικά Συνεργεία τής Μεραρχίας καταβάλλουν προσπάθειες δια τήν αποκατάστασιν των Τηλεφωνικών γραμμών πού έχουν καταστραφεί κατά τήν πολεμικήν περίοδον.

Είναι κατανοητόν από όλους πόσον θά έξυπηρετήση τόν τόπον ή πλήρης αποκατάστασις του Τηλεγραφικού και Τηλεφωνικού Δικτύου.

Καθιστώμεν γνωστόν

Ότι ή άφαιρέσις στήλων ή καλωδίου και ή καταστροφή των Τηλεφωνικών και Τηλεγραφικών γραμμών θά θεωρηται ως πράξις σαμποτάζ και ότι οί παραβάται παραπεμπόμενοι εις τό Στρατοδικεϊόν θα καταδικάζονται με τήν ποινήν του θανάτου.

Τής παρούσης μας να γίνη εύρεία ανακοινώσις από τά τμήματά μας, τήν Πολιτοφυλακή και τίς Αυτόδιοικήσεις αντίγραφα δέ ν' αναρτηθούν εις τά Κοινοτικά Γραφεία όλων των χωρίων.-

Γιά τήν Μεραρχίαν
Ν. Σιγανός
Πέτρος

Π Ρ Ο Σ
Επάρχους Νομού, Δήμαρχον Σερρών
και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Σας κοινοποιούμε παρακάτω την υπ' αριθμ. 746 της 5 Φεβρουαρίου ε.έ. ανακοίνωση όπως VI Μεραρχίας σχετική προς την ποινή του θανάτου, που θα επιβάλλεται εναντίον εκείνων που καταστρέφουν τας τηλεγραφικές και τηλεφωνικές γραμμές και σας παρακαλούμε όπως δώσετε σε αυτήν ευρυτάτην δημοσιότητα.

Ο Πρόεδρος Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

[Ε.Λ.Α.Σ.
VI ΜΕΡΑΡΧΙΑ
Αριθμ πρωτ.: 746]

[Καβάλα 5-2-1945]

Α ν α κ ο ί ν ω σ ι ς

Περιήλθεν εις γνώσιν μας ότι χωρικοί αφαιρούν σύρμα και στήλους νεκρών ή εν λειτουργία Τηλεγραφικών και Τηλεφωνικών γραμμών, ίνα τα χρησιμοποιήσουν διά τας ατομικές των ανάγκας.

Η Υπηρεσία των Τ.Τ.Τ. όσον και τα Τηλεφωνικά Συνεργεία της Μεραρχίας καταβάλλουν προσπάθειες διά την αποκατάστασιν των Τηλεφωνικών γραμμών που έχουν καταστραφεί κατά την πολεμικήν περίοδον.

Είναι κατανοητό από όλους πόσον θα εξυτηρητήσει τον τόπον η πλήρης αποκατάστασις του Τηλεγραφικού και Τηλεφωνικού Δικτύου.

Κ α θ ι σ τ ώ μ ε ν γ ν ω σ τ ό

Ότι η αφαίρεσις στήλων ή καλωδίου και η καταστροφή των Τηλεφωνικών και Τηλεγραφικών γραμμών θα θεωρείται ως πράξις σαμποτάζ και ότι οι παραβάται παραπεμπόμενοι εις το Στρατοδικείον, θα καταδικάζονται με την ποινήν του θανάτου.

Της παρούσης μας να γίνει ευρεία κοινοποίησης από τα τμήματα μας, την Πολιτοφυλακή και τις Αυτοδιοικήσεις αντίγραφα δε να αναρτηθούν εις τα Κοινοτικά Γραφεία όλων των χωριών.

Για την Μεραρχίαν

Ν. Σιγανός
[Αντ/χης Πεζικού]
Πέτρος

Ντοκουμέντο Νο 117

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους των Κοινοτήτων που κοινοποιεί εγκύκλιο της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ. περί επιβολής φορολογίας υπέρ των Κοινοτικών Ταμείων

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Σέρρες 14-2-1945

ΣΕΡΡΩΝ

Αριθμ. Πρωτ. 836

Π Ρ Ο Σ

Τον Δήμον Σερρών, Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών,
και Επάρχους Σιντικής, Φυλλίδας και Βισαλτίας.

Σας κοινοποιούμε παρακάτω την υπ' αριθμ. 856 ε.έ. εγκύκλιο της Διοικητικής Επιτροπής Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης, σχετική προς την επιβολήν φορολογιών υπέρ των Κοινοτικών Ταμείων προς γνώσιν και συμμόρφωσιν.

Ο Πρόεδρος του Νομαρχιακού Συμβουλίου

Γ. Κόκκινος

[ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ]

Αριθμ. πρωτ.: 856

Π Ρ Ο Σ

Τα Νομαρχιακά και Επαρχιακά Συμβούλια Περιοχής
Στις Έδρες τους

Έχοντας υπόψη την ανάγκη της δημιουργίας πόρων για τις Αυτοδιοικήσεις παραγγέλλομεν τα παρακάτω:

Όσοι Δήμοι και Κοινότητες χορηγούν νερό και φωτισμό, πρέπει να καθιερώσουν προοδευτική εισφορά των κατοίκων. Το ίδιο πρέπει να γίνη και για την καθαριότητα. Το αυτό επίσης πνεύμα πρέπει να διέπη και τις χορηγήσεις των επισιτισμών.

Η Διοικητική Επιτροπή
Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης

Τ. Γρίμπας,
Σ. Σουκαράς,
Ν. Μουτεσιδης

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ *αριθ. πρωτ. 162/1872/45* Σέρρες 14-2-45
 Αριθμ. Πρωτ. 856 Π Ρ Ο Σ
 Τον Δήμον Σερρών, Προέδρους Κοινοτήτων
 Έπαρχίας Σερρών και Έπαρχους Σιντικής
 Φυλλίδος και Βισαλτίας
 Σας κοινοποιούμε παρακάτω την υπ' αριθμ. 856 έ. έ. εγκύκλιο, της
 Διοικητικής Επιτροπής Ανατ. Μακεδονίας και Θρακίας, σχετικήν προς την
 επίβλην φορολογίων υπέρ των Κοινοτικών Ταμείων προς γνώσιν και
 συμμορφωσιν. -
 Ο Πρόεδρος του Ν. Σ.
 Γ. Κοκκινός
 Ακριβές αντίγραφον
 Αριθμ. 856 ΠΡΟΣ Τά Νομαρχιακά και Έπαρχιακά Συμβούλια Περιούχης
 Στις Έδρες τους
 Έχοντας υπόψη την ανάγκη της δημιουργίας πόρων για τις αυτο-
 διοικήσεις παραγγελλομεν το παρακάτω -
 Όσοι Δήμοι και Κοινότητες χρηγήσυν ναρό και φωτισμό πρέπει
 να προτιρώσουν, πρό ο δευτεία είσοφα των κατοίκων το ίδιο πρέπει
 να γινή και, για την καθαριότητα το αυτό επίσης κινέομα πρέπει να
 διεκη και τις χρηγήσεις των επίσιτισμων. -
 Η Διοικητική Επιτροπή Ανατ.
 Μακεδονίας και Θρακίας
 Π. Γρηγόριος, Σ. Σουκαράς, Ν. Μουτσειδής

Ντοκουμέντο Νο 118

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων
 περί σύγκλησης Κοινοτικών Γενικών Συνελεύσεων και αποστολής
 στην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση των αποφασισθέντων σ' αυτές

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ *αριθ. πρωτ. 160/1872/45* Σέρρες 14-2-45
 Αριθμ. Πρωτ. 802 Π Ρ Ο Σ
 Τους Προέδρους των Κοινοτήτων Έπαρχίας Σερρών
 Με τό κλείσιμο του Έτους 1944, θεωρούμεν σωστό, να καλέσουν
 όλες οι Κοινότητες Γενικές Συνελεύσεις με τα εξής θέματα, 1) Έκ-
 θεση δράσης Προέδρων Κοινοτήτων, 2) Επίσιτισμος, 3) Προνοια, 4)
 Υδρευση, 5) Φωτισμος, 6) Υκονομοι, Καθαριότης, 7) Έργα, κοινής
 ωφελείας, 8) Στρατιωτική, 9) Αγροτική έσφαλεια και 10) Διάφορα.
 Μετα την πραγματοποίηση των Γενικών τουτων Συνελεύσεων
 παρακαλούμε να μός υποβληθώσι ειδικάί αναφοραί επί των άποφα-
 σισθέντων.
 Ο Πρόεδρος του Ν. Σ.φ
 Γ. Κόκκινος
 Ακριβές αντίγραφον
 Αριθμ. 802

Π Ρ Ο Σ
τους Προέδρους των Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Με το κλείσιμο του έτους 1944, θεωρούμεν σωστό να καλέσουν όλες οι Κοινότητες, Γενικές Συνελεύσεις με τα εξής θέματα: 1) Έκθεσις δράσης Προέδρων Κοινοτήτων, 2) Επισιτισμός, 3) Πρόνοια, 4) Ύδρευση, 5) Φωτισμός, 6) Υπόνομοι, Καθαριότητα, 7) Έργα κοινής ωφέλειας, 8) Στατιστική, 9) Αγροτική ασφάλεια και 10) Διάφορα

Μετά την πραγματοποίηση των Γενικών τούτων Συνελεύσεων, παρακαλούμεν να μας υποβληθώσι ειδικά αναφοράι επί των αποφασισθέντων.

Ο Πρόεδρος του Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 119

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους των Κοινοτήτων που κοινοποιεί απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου Σερρών περί αναγνώρισης της Ελληνικής υπηκοότητας στους Βουλγαρογραμμένους κατά τη διάρκεια της Βουλγαρικής κατοχής 1941-44

Προς
Τους Επάρχους Νομού, Δήμαρχον Σερρών και
Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Κοινοποιούμεν κατωτέρω την υπ' αριθμ. 33 ε.έ. απόφασιν του Νομαρχιακού Συμβουλίου Σερρών και παρακαλούμεν διά την πιστήν εφαρμογήν αυτής.

Ο Πρόεδρος του Ν.Σ.
Γ. Κόκκινος

[ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ]

Απόφασις 33

Εγκρίνει ομόφωνα να αναγνωρισθή η Ελληνική υπηκοότητα στους Βουλγαρογραμμένους κατά την διάρκεια της Βουλγαροφασιστικής σκλαβιάς, σε όσους δεν διέπραξαν εγκλήματα και δεν συνεργάσθησαν με τους φασίστες Βουλγάρους. Οι εγκληματίες μάλιστα θα καταγγελοῦν με στοιχεία που γνωρίζει κάθε ένας πολίτης και να τιμωρηθούν από τα Λαϊκά Δικαστήρια.

Στους αναγνωριζομένους σαν Έλληνας υπηκόους να γίνη διαφώτιση καλή, για να τονωθή το πραγματικό Ελληνικό αίσθημα αποφεύγοντας τις ακρότητες και σωβινισμούς, αισθήματα που χαρακτηρίζουν λαούς οπισθοδρομικούς και που αυτά γίνονται αιτία για το ματοκύλισμα των Λαών, ιδιαίτερα των Βαλκανικών Λαών.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΚΕΡΡΩΝ

αριθ. πρωτ. 159 / 1872/45

Πέρρες 16.2.1945

Επιθ. Πρωτ. 257

Πρός

Τούς Έκάρχους Νομού, Δήμαρχον Κερρών
και Προέδρους Κοινοτήτων Έπαρχίας Κερρών

Κοινοποιούμεν κατωτέρω την διαδρ. 33 Δ.Ε. διαόρσειν τού Νομαρ-
χιακού Συμβουλίου Κερρών και παρακαλούμεν διά την πιστήν άρραγωγήν
αυτής.

Ο Πρόεδρος Δ.Ε.
Γ. Λόγιανος

Επιβεβ. αντίγραφον

Διαόρσεις 33

Εγκρίνεται άπόφασιν να άνεγνωρισθή ή Έλληνική δημοσύνητα στους
Βουλγαροκρατούμενους κατά την διάρκεια της Βουλγαροφασιστικής σκλαβιάς
αί Έθους, δέν έπέπραξαν έγκλήματα και δέν συνεργάσθησαν με τους φασί-
στες βουλγάρους. Οι έθλιαρετίες μάλιστα θα καταγγελλοθούν με στοιχεία
πού γνωρίζει κάθε Ένας πολίτης και να τιμωρηθούν από τά Λαϊκά Δικασ-
τήρια. Άποός άνεγνώ, ιζομένουσάν Έλληνας δημοσύνητα να γίνή διαφύλι-
ση καλή, γιά να τονωθή τό πραγματικό Έλληνικό αίσθημα άπερνούμεντες
της άπόφασιν και ευφρανόμενους, αίσθητάτα πού χαρακτηρίζουν λαούς δυ-
σσοδορμικούς και πού αδιά γίνονται αίτια γιά τό ματοπούλημα των Λαών
Ειδικότερα των Βουλγαρικών Λαών. Η Έθλιασύνητα να καλλιεργήται με
πνεύμα πάντοτε συνεργασίας των γειτονικών λαών, γιατί έτσι μονάχα θα
άποφευχθούν οι συρράξεις και πόλεμοι μεταξύ μας, πού αδιά πάντοτε ξε-
σπούν σε βάρος των εργαζομένων μαζών των κρατών και γίνονται ή αίτια
της άποτυχίας και καταστροφής των. Η κορούσανά κοινοποιηθή σε Έθλιας τι
Κοινοσύνητας τού Νομού μας.

Τό Νομαρχιακό Συμβούλιο

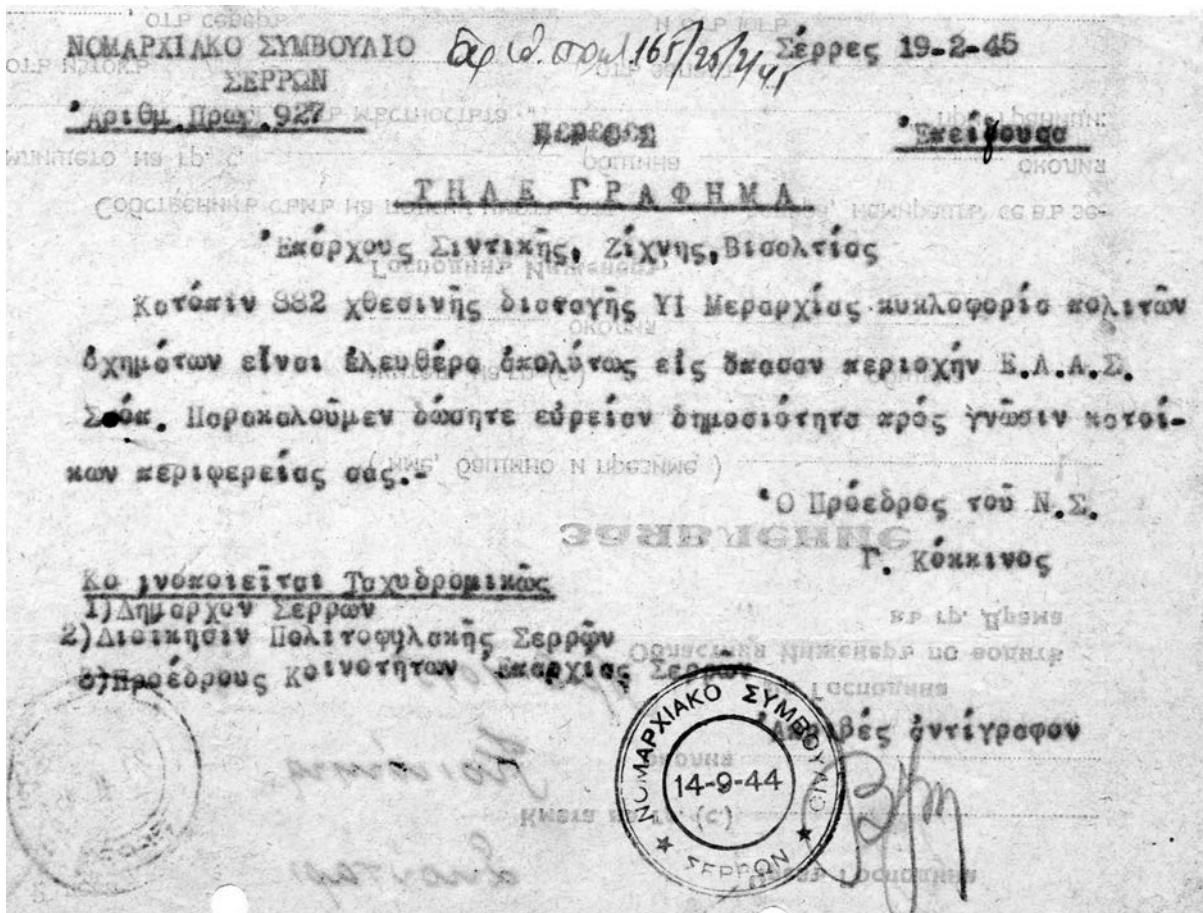
Η Εθνικότητα να καλλιεργείται με πνεύμα πάντοτε συνεργασίας των γειτονικών λαών, γιατί έτσι μονάχα θα αποφευχθούν οι συρράξεις και πόλεμοι μεταξύ μας, που αυτά πάντοτε ξεσπούν σε βάρος των εργαζομένων μαζών των κρατών και γίνονται η αιτία της δυστυχίας και καταστροφής των.

Η παρούσα να κοινοποιηθή σε όλες τις Κοινοότητες του Νομού μας.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο

Ντοκουμέντο Νο 120

Τηλεγράφημα του Νομάρχη προς τους Έπαρχους Ν. Σερρών περί ελεύθερης κυκλοφορίας πολιτών και οχημάτων, σύμφωνα με διαταγή της VI Μεραρχίας του ΕΛΑΣ

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ
Αριθμ. Πρωτ. 927

Σέρρες 19-2-1945
Επείγουσα

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Π Ρ Ο Σ

Επαρχους Σιντικής, Ζίχνης, Βισαλτίας

Κατόπιν 882 χθεσινής διαταγής VI Μεραρχίας κυκλοφορία πολιτών, οχημάτων είναι ελεύθερα απολύτως εις άπασαν περιοχίν [ελεγχομένην υπό του] Ε.Λ.Α.Σ.

Παρακαλούμεν δώσητε ευρείαν δημοσιότητα προς γνώσιν κατοίκων περιφέρειας σας.

Κοινοποιείται Ταχυδρομικώς

- 1) Δήμαρχον Σερρών
- 2) Διοίκησιν Πολιτοφυλακής Σερρών
- 3) Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου

Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 121

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των παραστρωμόνιων Κοινοτήτων περί απαγόρευσης κοπής δένδρων στις αναδασωτέες εκτάσεις της κοίτης του Στρωμόνα

αφ. ε. πρω. 164/27441

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ
Σέρρες 22.2.1945

Αριθ. Πρωτ. 974 Α.Δ.Ε.Ι.Γουα

Πρός
Τους Προέδρους παραστρωμόνιων
Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Κατόπιν παραγγελίας της αρμοδίας Υπηρεσίας Ε.Τ.Υ.Ε.Μ. ότι κάτοικοι των παραστρωμόνιων χωρίων της περιφέρειας σας προέβησαν εις τήν τελείαν θηροκοπήν των αναδασωτέων εκτάσεων εις τήν κοίτην του Στρωμόνος καί εις άλλα έργα της θηροκομίας ταύτης προξενούντες μεγίστην ζημίαν εις έργα θύγιστης σκουδαιότητος, απαγορεύομεν απόλυτως τήν τοιαύτην ενέργειαν εστω καί κατόπιν άδειας της Δασικής Υπηρεσίας καί Ε.Τ.Υ.Ε.Μ. Παραγγέλλομεν όπως άσσητέ άσσητάς διαταγάς καί είδοποιήσητε μέ κάθε μέσον τους κατοίκους σας όπως σταματήση ή καταστροφή των εν λόγω αναδασωτέων εκτάσεων των προστατευόντων τά αντιπλημμυρικά έργα του Στρωμόνος, καθόσον οι συλλαμβανόμενοι θά παραπέμπωνται εις τό Α.Διναστήριον άμέσως καί θά επιβάλλωνται εις αυτούς άσσητάς ποινάς. Καθιστάμεν όμως προσωπικώς άπευθύνους διά πᾶσαν ζημίαν εις τά έργα.-

Κοινοποιείται
Επαρχικός Συντακτής, Βιβαλιτίας
Φυλλίδος, δι' άσσητήν ενέργειαν
ως καθιστάμεν προσωπικώς
άπευθύνους.-
Ε.Τ.Υ.Ε.Μ. ένταύθα

Ο Πρόεδρος Ν.Σ.
Γ. Κόκκινος
14-2-44
Ακριβές αντίγραφο
ΣΕΡΡΩΝ

Π Ρ Ο Σ

τους Προέδρους παραστρωμονίων
Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Κατόπιν καταγγελίας της αρμόδιας Υπηρεσίας Ε.Τ.Υ.Ε.Μ. [Ειδικό Ταμείο Υδραυλικών Έργων Μακεδονίας], ότι κάτοικοι των παραστρωμονίων χωριών της περιφέρειάς σας, προέβησαν εις την τελειάν κοπήν των αναδασωτέων εκτάσεων εις την κοίτην του Στρωμόνος και εις άλλα έργα της υπηρεσίας ταύτης προξενούντες μεγίστην ζημίαν εις έργα υψίστης σπουδαιότητας, απαγορεύομεν απολύτως την τοιαύτην ενέργειαν, έστω και κατόπιν αδείας της Δασικής Υπηρεσίας και Ε.Τ.Υ.Ε.Μ.

Παραγγέλομεν όπως δώσητε αυστηράς διαταγάς και ειδοποιήσετε με κάθε μέσον τους κατοίκους σας, όπως σταματήση η καταστροφή των εν λόγω αναδασωτέων εκτάσεων των προστατευόντων τα αντιπλημμυρικά έργα του Στρωμόνος, καθόσον οι συλλαμβανόμενοι θα παραπέμπονται εις το Λαϊκόν Δικαστήριον αμέσως και θα επιβάλλονται εις αυτούς αυστηραί ποιναί.

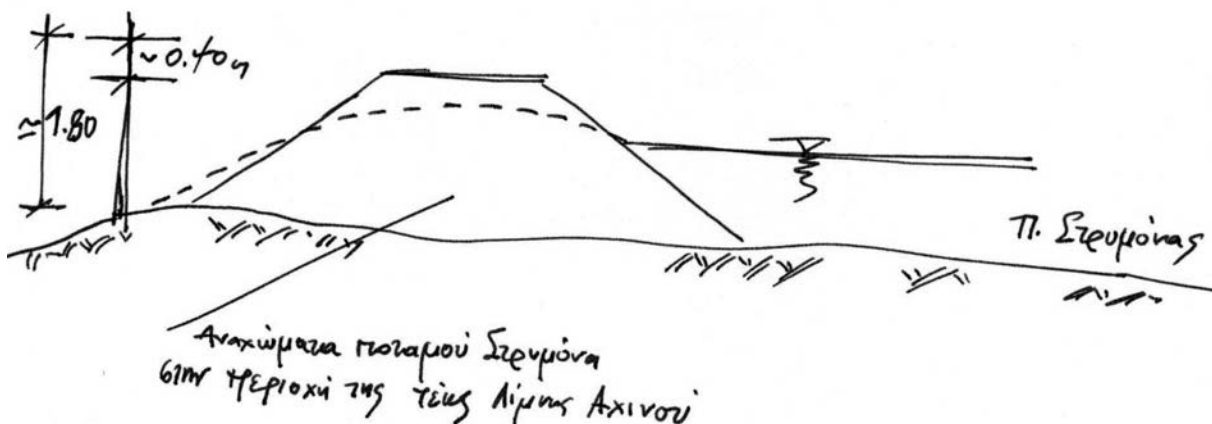
Καθιστώμεν υμάς προσωπικώς υπευθύνους διά πάσαν ζημίαν εις τα έργα.

Κοινοποιείται

- 1) Επάρχους Σιντικής, Βισαλτίας, Φυλλίδος, δι' ομοίαν ενέργειαν ους καθιστώμεν προσωπικώς υπευθύνους
- 2) Ε.Τ.Υ.Ε.Μ., Ενταύθα

Ο Πρόεδρος
Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

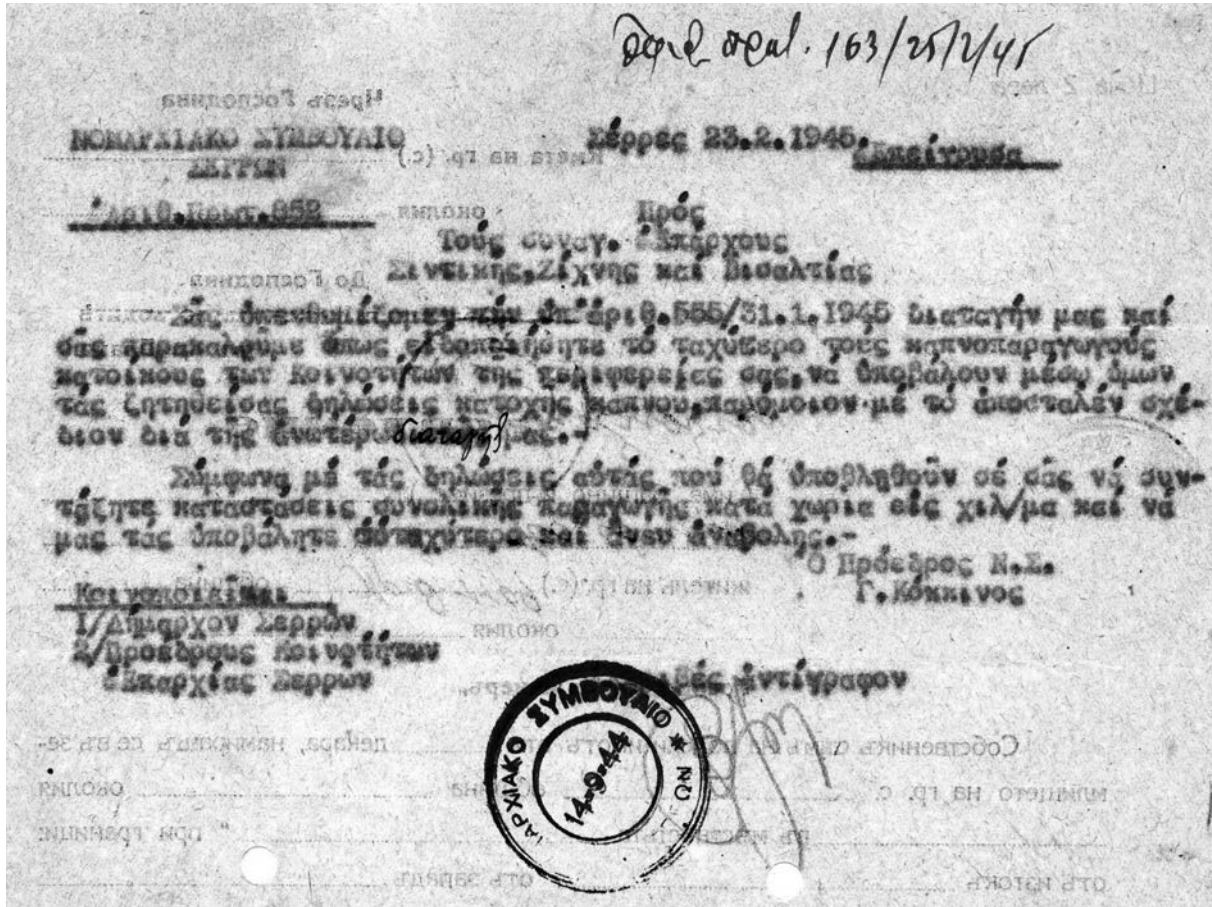
Σημείωση: Όπως βλέπουμε στο έγγραφο το ύψος του Νομάρχη είναι αυστηρό και αυτό υπαγορεύεται από τη συνειδητοποίηση των ζημιών που προκαλούνται σε έργα «υψίστης σπουδαιότητας» για το νομό από τους κατοίκους παραστρωμονίων κοινοτήτων, για άμεσο ίδιο όφελος σε βάρος όμως του δημοσίου μακροπρόθεσμου συμφέροντος. Πιο συγκεκριμένα ο πολιτικός μηχανικός της Πολυτεχνικής Σχολής του Α.Π.Θ. Αναστασιάδης Παναγιώτης, με διδακτορικό στην περιβαλλοντική Υδραυλική, μας εξηγεί:

«Η μείωση του ύψους του πάνω μέρους (στέψης) των ευπαθών αναχωμάτων στην περιοχή της τέως λίμνης Αχινού, λόγω διαμόρφωσης κυρίως διαβάσεων για υλοτόμηση στην κοίτη του ποταμού, μειώνει σημαντικά την παροχετευτικότητα του ποταμού. Μια τέτοια τοπική επέμβαση μπορεί να είναι μοιραία σε περίπτωση αύξησης των νερών του ποταμού Στρωμόνα και να αποτελέσει σημείο καταστροφής του αναχώματος και κατάκλισης των καλλιεργούμενων εκτάσεων. Μείωση του ύψους κατά 40 εκατοστά μπορεί να μειώσει περίπου στα 40 - 50 m³/s (κυβικά μέτρα το δευτερόλεπτο) την παροχετευτικότητα ή σε ποσοστό μεγαλύτερο από 20% της συνολικής ικανότητας παροχέτευσης. Ακόμη και σήμερα παρατηρούνται τέτοιες τοπικές επεμβάσεις που αν δεν εντοπιστούν έγκαιρα αποτελούν δούρειο ίππο για την καταστροφή των αναχωμάτων».

Ντοκουμέντο Νο 122

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους
περί υποβολής δηλώσεων κατοχής καπνού από τους καπνοπαραγωγούς

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

Αριθμ. Πρωτ. 852

Σέρρες 23-2-1945

Επείγουσα

Π Ρ Ο Σ

τους συναγωνιστάς Επάρχους
Σιντικής, Ζίχνης και Βισαλτίας

Σας υπενθυμίζομεν την υπ' αριθμ. 556/31-1-1945 διαταγήν μας και σας παρακαλούμε όπως ειδοποιήσετε το ταχύτερο τους καπνοπαραγωγούς κατοίκους των Κοινοτήτων της περιφέρειας σας, να υποβάλουν μέσω υμών τας ζητηθείσας δηλώσεις κατοχής καπνού, παρόμοιον με το αποσταλέν σχέδιον δια της ανωτέρω διαταγής μας.

Σύμφωνα με τας δηλώσεις αυτές που θα υποβληθούν σε σας, να συντάξητε καταστάσεις συνολικής παραγωγής κατά χωρία εις χιλιόγραμμα και να μας τας υποβάλητε το ταχύτερο και άνευ αναβολής.

Κοινοποιείται

- 1) Δήμαρχον Σερρών
- 2) Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 123

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τα Επαρχιακά Συμβούλια και Προέδρους Κοινοτήτων που κοινοποιεί διαταγή της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ. περί αυξήσεως του παλαιού μισθολογίου των υπαλλήλων από 1-2-1945

Σερρών 24.2.1945 Σερρών 166
1/5/45

**ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ**

Αριθ. Πρωτ. 983 - Προς **Μηχανιστήρια**

**Τά Επαρχιακά Συμβούλια Σιτυτικής, Ζίχνης Βισαλτίας
Δημάρχον Σερρών και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχ. Σερρών.**

Κοινοποιούμεν ἡμῖν κατωτέρω τὴν ὑπ' ἀριθ. 1192/23.2.1945 τηλ/κήν διαταγὴν τῆς Δ.Ε. τῆς Μακεδονίας-Θράκης δι' ἣς καθορίζει νέον μισθολόγιον ἀπὸ 1ης Φλεβάρη ἐ.ε. γιὰ ὅλους τοὺς ἐργαζομένους ὑπαλλήλους καὶ παρακαλοῦμεν ὄπως ἀνακοινώσητε σχετικῶς εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους.

Κοινοποιεῖται Ὁ Πρόεδρος Ν.Σ. **Γ. Κόκκινος**

Ταμείον Νομαρχιακοῦ Συμβουλίου
πρὸς γνῶσιν καὶ ἐκτέλεσιν τῆς
κοινοποιουμένης διαταγῆς. **Ἀκριβὲς ἀντίγραφον**

Προς	Ὅλα τὰ Νομαρχιακά Συμβούλια Σερρών Δράκας. Ἐργατικά Κέντρα
------	---

Ἐν συνεχείᾳ 450/23.1.1945 δικῆς μας ἀπόφασης μετὰ τὴν ὁποία καθορίζομεν ἐνιαῖον μισθολόγιον γιὰ ὅλην τὴν περιοχὴν Α.Μ.Θ. καὶ ἐπειδὴ ἔχομε ἀπ' ὄψεως μας ἀνέβασμα τοῦ κόστους τῆς ζωῆς τὸν τελευταῖο καιρὸ ἀπὸ τὸν ὁποῖον οἱ ἐργαζόμενοι δὲν μποροῦν νὰ πετύχουν σήμερα ἕνα βασικὸ κατώτερο ὄριο συντήρησης ἀποφασίζομεν νὰ ἀβξηθῇ τὸ παλαιὸ μισθολόγιον κατὰ 30% ἀπὸ 1ης Φλεβάρη ἀναδρομικὰ διὰ ὅλους τοὺς ἐργαζομένους ὑπαλλήλους δημόσιους τεχνίτες καὶ ἐργάτες τῆς κατατόπου ἀυτοδιοικήσεως τῆς περιοχῆς μας. Γιὰ τοὺς ἐργάτες καὶ τεχνίτες κοῦ πληρῶνόνται στὸ τέλος κάθε ἐβδομάδος νὰ συνταχθῶν νέες καταστάσεις πληρωμῆς γιὰ τὴν παραπάνω προσαύξηση. Ἡ ἀπόφασίς μας νὰ κοινοποιηθῇ ἀπὸ τὰ Νομαρχιακά Συμβούλια σὲ ὅλα τὰ Ἐπαρχιακά καὶ Κοινοτικά Συμβούλια.

Ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ Α.Μ.Θ.
Τ. Γρίμπας
Σ. Σουκάρης
Ν. Μουτσαίδης

14-9-44
ΣΕΡΡΩΝ

Π Ρ Ο Σ

τους Επαρχιακά Συμβούλια Σιντικής, Ζίχνης, Βισαλτίας,
Δήμαρχον Σερρών και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Κοινοποιούμε υμίν κατωτέρω την υπ' αριθμ.1192/23-2-45 τηλ/κήν διαταγήν της Δ.Ε. Αν. Μακεδονίας – Θράκης δι' ης καθορίζει νέον μισθολόγιον από 1 Φλεβάρη ε.έ. για όλους τους εργαζόμενους υπαλλήλους και παρακαλούμεν όπως ανακοινώσητε σχετικώς εις τους ενδιαφερόμενους.

Κοινοποιείται

1) Ταμείον Νομαρχιακού Συμβουλίου
Προς γνώσιν και εκτέλεσιν της κοινο-
ποιούμενης διαταγής

Ο Πρόεδρος
Νομαρχιακού Συμβουλίου

Γ. Κόκκινος

**[ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ
Αριθμ. πρωτ.: 1192]**

[Καβάλα 23-2-1945]

Προς

Όλα τα Νομαρχιακά Συμβούλια
Σερρών, Δράμας, Εργατικά Κέντρα

Εν συνεχεία 450/23-1-1945 δικής μας απόφασης με την οποία καθορίζομεν ενιαίον μισθολόγιον για όλην την περιοχή Α.Μ.Θ. [Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης] και επειδή έχουμε υπ' όψει μας [το] ανέβασμα του κόστους της ζωής τον τελευταίο καιρό από τον οποίον οι εργαζόμενοι δεν μπορούν να πετύχουν σήμερα ένα βασικό κατώτερο όριο συντήρησης, αποφασίζομεν να αυξηθή το παλαιό μισθολόγιο κατά 30% από 1^{ης} Φλεβάρη αναδρομικά διά όλους τους εργαζόμενους υπαλλήλους, υπηρέτες τεχνίτες και εργάτες [σ]τις κατά τόπους αυτοδιοικήσεις της περιοχής μας.

Για τους εργάτες και τεχνίτες που πληρώνονται στο τέλος κάθε εβδομάδος, να συνταχθούν νέες καταστάσεις πληρωμής για την παραπάνω προσαύξηση.

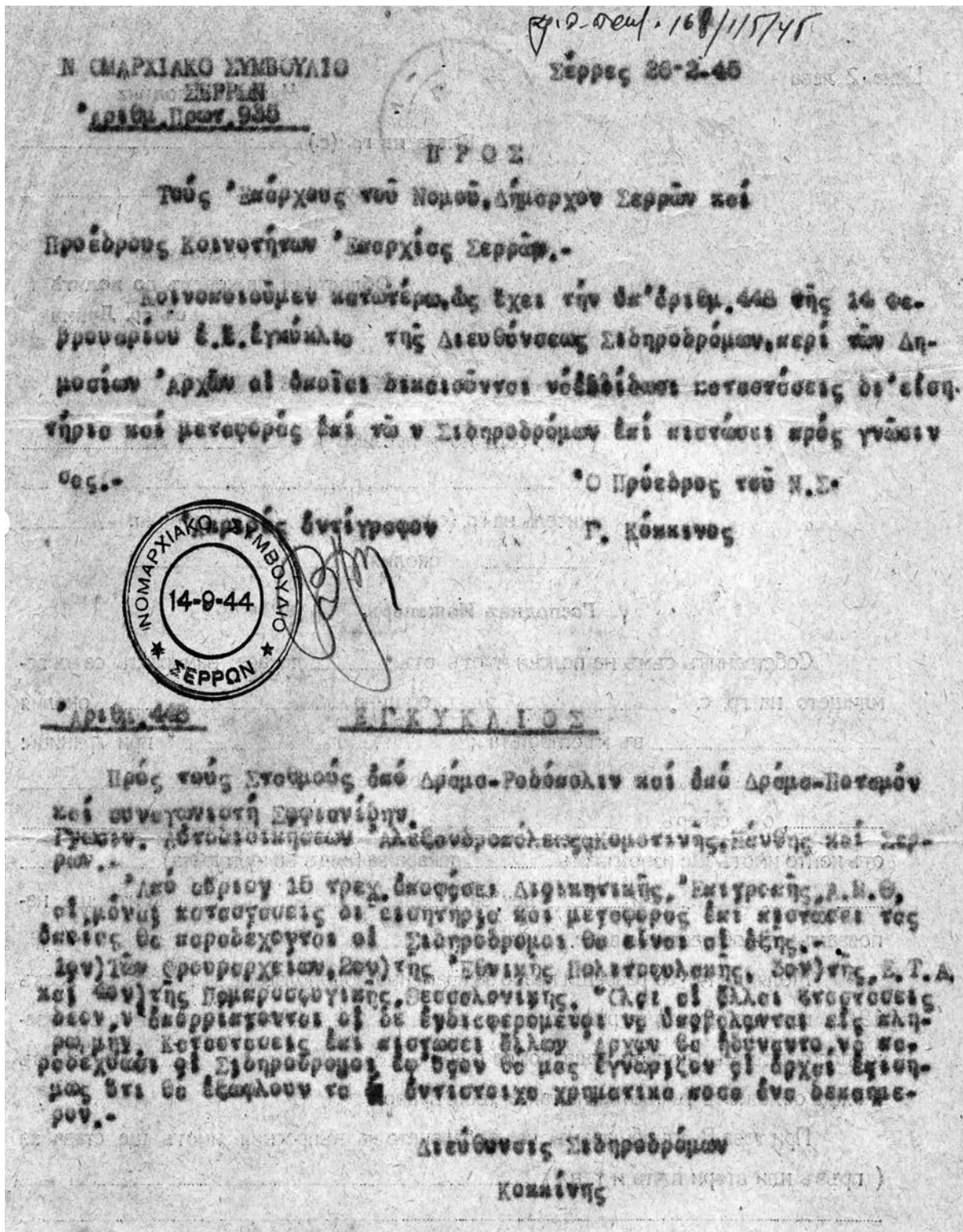
Η απόφασις μας να κοινοποιηθή από τα Νομαρχιακά Συμβούλια σε όλα τα Επαρχιακά και Κοινοτικά Συμβούλια.

Η Διοικητική Επιτροπή Α.Μ.Θ.

Τ. Γρίμπας
Σ. Σουκαράς
Ν. Μουτεσιδης

Ντοκουμέντο Νο 124

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων που κοινοποιεί εγκύκλιο της Διεύθυνσης Σιδηροδρόμων περί καταστάσεων μετακίνησης δημοσίων Αρχών

Π Ρ Ο Σ

τους Επάρχους Νομού, Δήμαρχον Σερρών
και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Κοινοποιούμεν κατωτέρω ως έχει την υπ' αριθμ. 448 της 14 Φεβρουαρίου ε.έ. εγκύκλιο της Διευθύνσεως Σιδηροδρόμων, περί των Δημοσίων Αρχών, αι οποίαι δικαιούνται να εκδίδωσι καταστάσεις δι' εισιτήρια και μεταφοράς επί των Σιδηροδρόμων επί πιστώσει προς γνώσιν σας.

Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου

Γ. Κόκκινος

**[Δ. Ε. ΑΝΑΤΟΛ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ]**

[Καβάλα 14-2-1945]

Αριθμ. 448

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Προς

Τους Σταθμούς από Δράμα – Ροδόπολιν και από Δράμα – Ποταμόν
και συναγωνιστή Σοφιανίδην

[Εις] Γνώσιν Αυτοδιοικήσεων Αλεξανδρουπόλεως, Κομοτινής, Ξάνθης και Σερρών

Από αύριον 15 τρέχοντος, αποφάσει Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ., αι μόναι καταστάσεις δι' εισιτήρια και μεταφοράς επί πιστώσει, τας οποίας θα παραδέχονται οι Σιδηρόδρομοι, θα είναι οι εξής:

- 1^{ον}) των Φρουραρχείων
- 2^{ον}) της Εθνικής Πολιτοφυλακής
- 3^{ον}) της Ε.Τ.Α. και
- 4^{ον}) της Παμπροσφυγικής Θεσσαλονίκης.

Όλες οι άλλες καταστάσεις δέον να απορρίπτονται, οι δε ενδιαφερόμενοι να υποβάλλονται εις πληρωμήν.

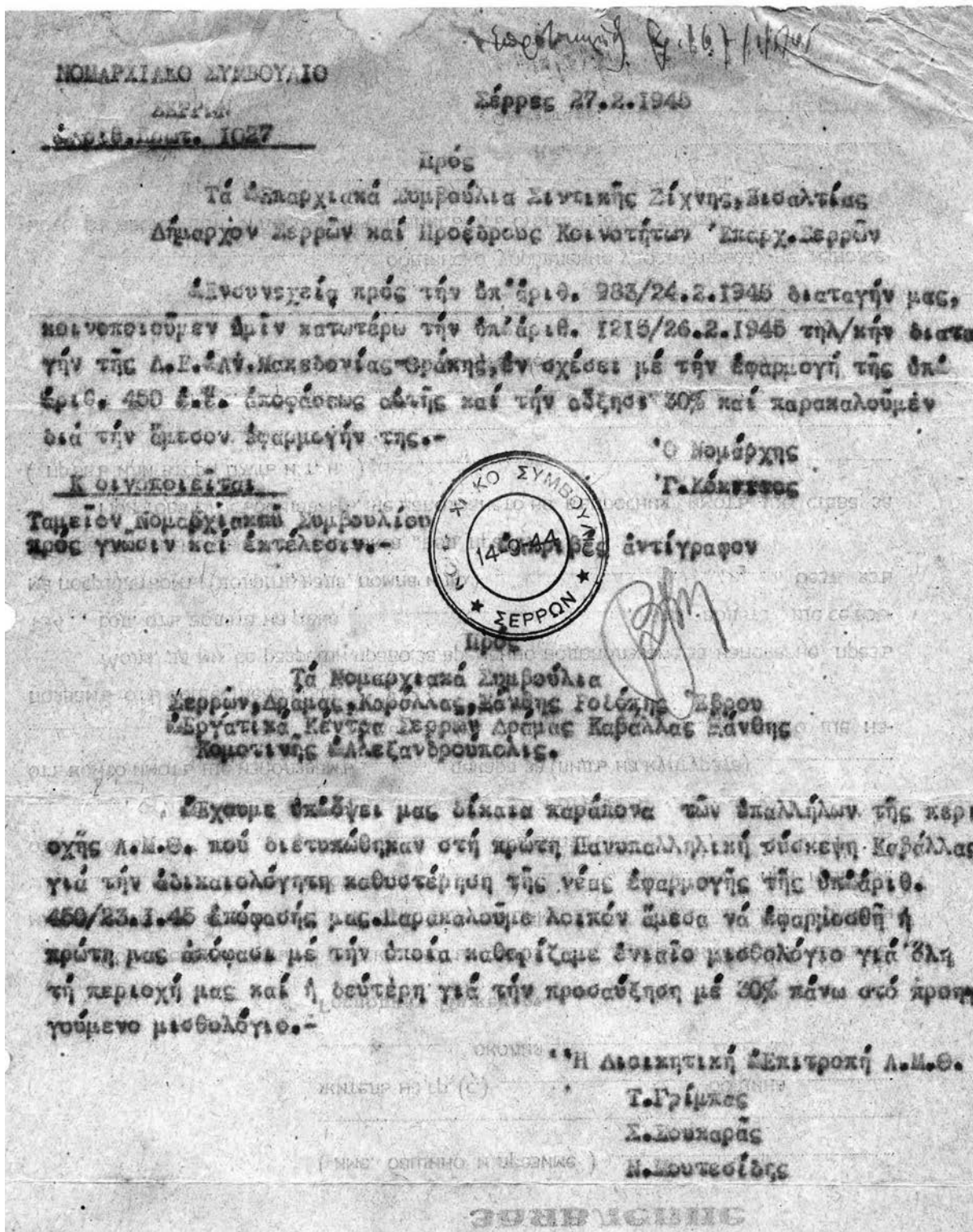
Καταστάσεις επί πιστώσει άλλων Αρχών θα ηδύναντο να παραδεχθώσι οι Σιδηρόδρομοι εφόσον θα μας εγνώριζον οι Αρχαί επισήμως ότι θα εξώφλουν τα αντίστοιχα χρηματικά ποσά ανά δεκαήμερον.

Η Διεύθυνσις Σιδηροδρόμων

Κοκκίνης

Ντοκουμέντο Νο 125

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων που κοινοποιεί διαταγή της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ. περί άμεσης υλοποίησης της απόφασης για αύξηση του μισθολογίου των υπαλλήλων

**ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ**

Σέρρες 27-2-45

Αριθμ. Πρωτ. 1027

Προς
Τα Επαρχιακά Συμβούλια Σιντικής, Ζίχνης και Βισαλτίας,
Δήμαρχο Σερρών και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Εν συνεχεία προς την υπ' αριθμ. 983/24-2-1945 διαταγήν μας, κοινοποιούμεν υμίν κατωτέρω την υπ' αριθμ. 1218/26-2-1945 τηλ/κήν διαταγήν μας της Δ.Ε. Αν. Μακεδονίας – Θράκης, εν σχέσει με την εφαρμογή της υπ' αριθμ. 450 ε.έ. απόφασεως αυτής και την αύξησι 30% και παρακαλούμεν διά την άμεσον εφαρμογήν της.

Κοινοποιείται

Ταμείον Νομαρχιακού Συμβουλίου
Προς γνώσιν και εκτέλεσιν

Ο Πρόεδρος του Ν.Σ.

Γ. Κόκκινος

**[ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ
Αριθμ πρωτ.: 1218]**

[Καβάλα 26-2-45]

Προς
Τα Νομαρχιακά Συμβούλια
Σερρών, Δράμας, Καβάλλας, Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου
και Εργατικά Κέντρα Σερρών, Δράμας, Καβάλλας,
Ξάνθης, Κομοτινής, Αλεξανδρούπολις

Έχουμε υπ' όψει μας δίκαια παράπονα των υπαλλήλων της περιοχής Α.Μ.Θ. που διευτυπώθηκαν στην πρώτη Πανυπαλληλική σύσκεψη Καβάλλας για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση της νέας εφαρμογής της υπ' αριθμ. 450/23-1-45 απόφασής μας.

Παρακαλούμε λοιπόν άμεσα να εφαρμοσθή η πρώτη μας απόφασι με την οποία καθορίζαμε ενιαίο μισθολόγιο για όλη την περιοχή μας και η δεύτερη για την προσαύξησι με 30% πάνω στο προηγούμενο μισθολόγιο.

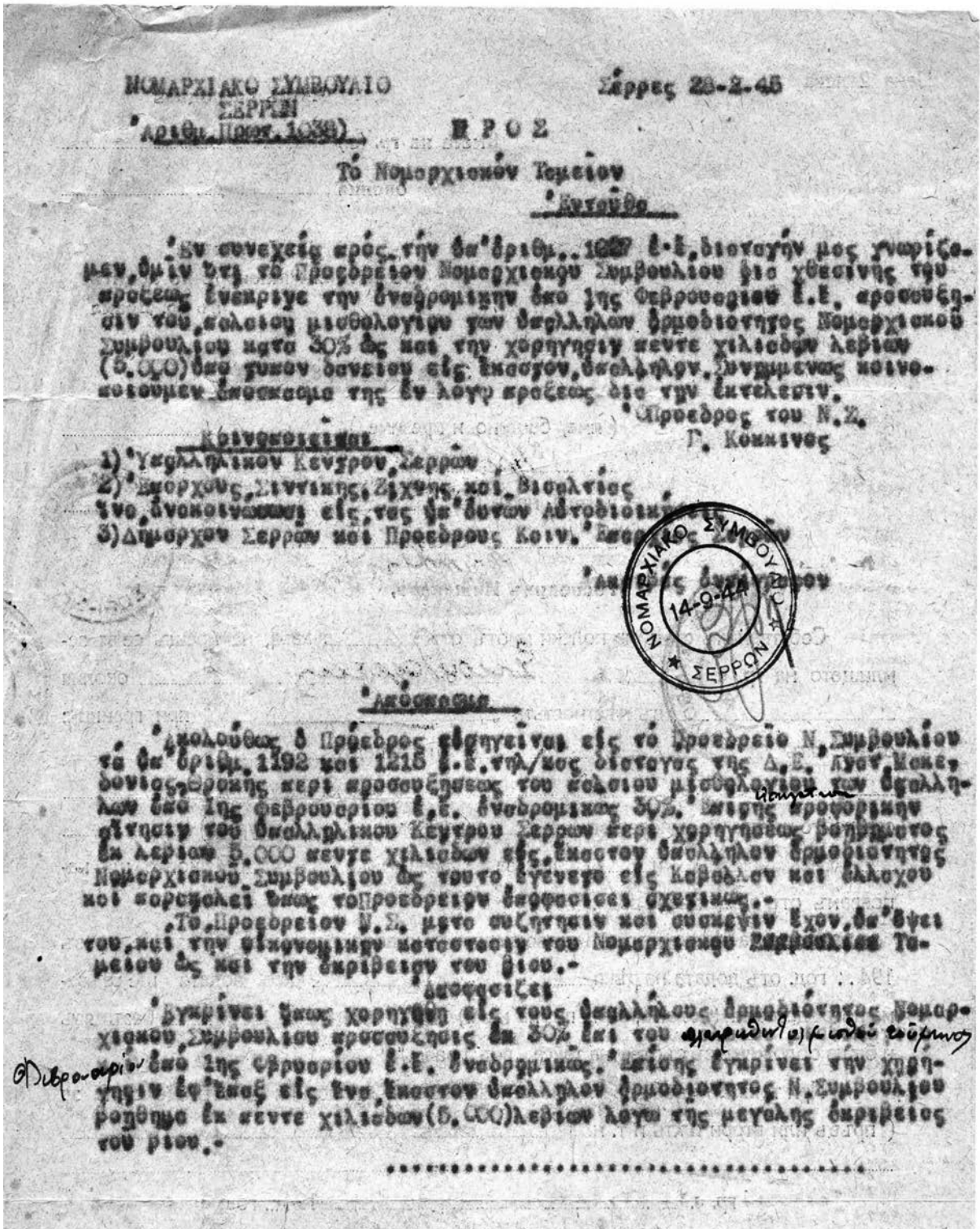
Η Διοικητική Επιτροπή Α.Μ.Θ.

Τ. Γρίμπας
Σ. Σουκαράς
Ν. Μουτεσιδης

Ντοκουμέντο Νο 126

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς το Νομαρχιακό Ταμείο Σερρών
που κοινοποιεί απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου
περί αναδρομικής αύξησης του μισθολογίου των υπαλλήλων από 1-2-1945

ΠΡΟΣ
Το Νομαρχιακό Ταμείο
Ενταύθα

Εν συνεχεία προς την υπ' αριθμ. 1027 ε.έ. διαταγήν μας γνωρίζουμε υμίν ότι το Προεδρείο του Νομαρχιακού Συμβουλίου διά της χθεσινής του πράξεως ενέκρινε την αναδρομικήν από 1^{ης} Φεβρουαρίου ε.έ. προσαύξηση του παλιού μισθολογίου των υπάλληλων αρμοδιότητος Νομαρχιακού Συμβουλίου κατά 30% ως και την χορήγησιν πέντε χιλιάδων λεβίων (5.000) υπό τύπον δανείου εις έκαστον υπάλληλον. Συνημμένως κοινοποιούμεν απόσπασμα της εν λόγω πράξεως διά την εκτέλεσιν.

Κοινοποιείται

- 1) Υπαλληλικόν κέντρον Σερρών
- 2) Επάρχους Σιντικής, Ζίχνης και Βισαλτίας, ίνα ανακοινώσωσι εις τας υπ' αυτών Αυτοδιοικήσεις
- 3) Δήμαρχον Σερρών και Προέδρους Κοιν. Επαρχίας Σερρών

Ο Πρόεδρος του Ν.Σ.

Γ. Κόκκινος

**[ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ]**

Απόσπασμα

.....

Ακολουθως ο Πρόεδρος εισηγείται εις το Προεδρείο Ν. Συμβουλίου τα υπ' αριθμ. 1192 και 1215 ε.έ. τηλεγραφικάς διαταγάς της Δ.Ε. Ανατ. Μακεδονίας - Θράκης περί προσαυξήσεως του ενιαίου μισθολογίου των υπαλλήλων από 1^{ης} Φεβρουαρίου ε.έ. αναδρομικώς 30%. Επίσης εισηγείται προφορικήν αίτησιν του Υπαλληλικού Κέντρον Σερρών περί χορηγήσεως βοηθήματος εκ λεβίων 5.000 πέντε χιλιάδων εις έκαστον υπάλληλον αρμοδιότητος Νομαρχιακού Συμβουλίου, ως τούτο εγένετο εις Καβάλλαν και αλλαχού και παρακαλεί όπως το Προεδρείον αποφασίσει σχετικώς.

Το Προεδρείον Ν.Σ. μετά συζήτησιν και σύσκεψιν έχον υπ' όψει του και την οικονομικήν κατάστασιν του Νομαρχιακού Ταμείου ως και την ακρίβειαν του βίου.-

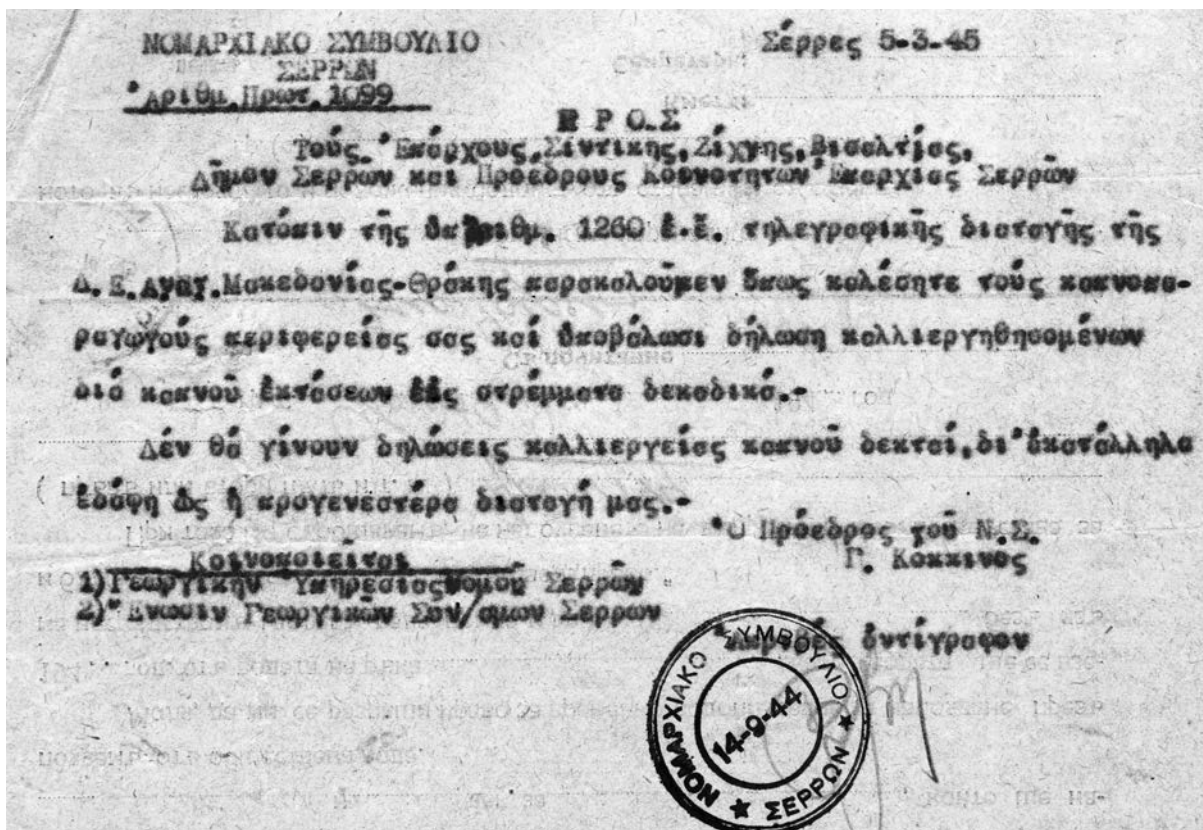
Αποφασίζει

Εγκρίνει όπως χορηγηθή εις τους υπάλληλους αρμοδιότητος Νομαρχιακού Συμβουλίου προσαυξήσις εκ 30% επί του πληρωθέντος μισθού του μηνός Φεβρουαρίου από 1^{ης} Φεβρουαρίου ε.έ. αναδρομικώς. Επίσης εγκρίνει την χορήγησιν εφ' άπαξ εις ένα έκαστον υπάλληλον αρμοδιότητος Νομαρχιακού Συμβουλίου βοήθημα εκ πέντε χιλιάδων (5.000) λεβίων λόγω της μεγάλης ακρίβειας του βίου.

.....

Ντοκουμέντο Νο 127

Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί υποβολής δήλωσης εκτάσεων καπνού που καλλιεργήθηκαν από τους καπνοπαραγωγούς

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 5-3-1945

Αριθμ. Πρωτ. 1099

Π Ρ Ο Σ

τους Επαρχους Σιντικής, Ζίχνης, Βισαλτίας, Δήμον Σερρών
και Προέδρους Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών

Κατόπιν της υπ' αριθμ. 1260 ε.έ. τηλεγραφικής διαταγής της Δ.Ε. [Διοικητικής Επιτροπής] Ανατ. Μακεδονίας - Θράκης παρακαλούμεν όπως καλέσητε τους καπνοπαραγωγούς περιφέρειας σας και υποβάλωσι δήλωση καλλιεργηθησομένων διά καπνού εκτάσεων εις στρέμματα δεκαδικά.

Δεν θα γίνουν δηλώσεις καλλιέργειας καπνού δεκτοί, δι' ακατάλληλα εδάφη ως η προγενεστέρα διαταγή μας.

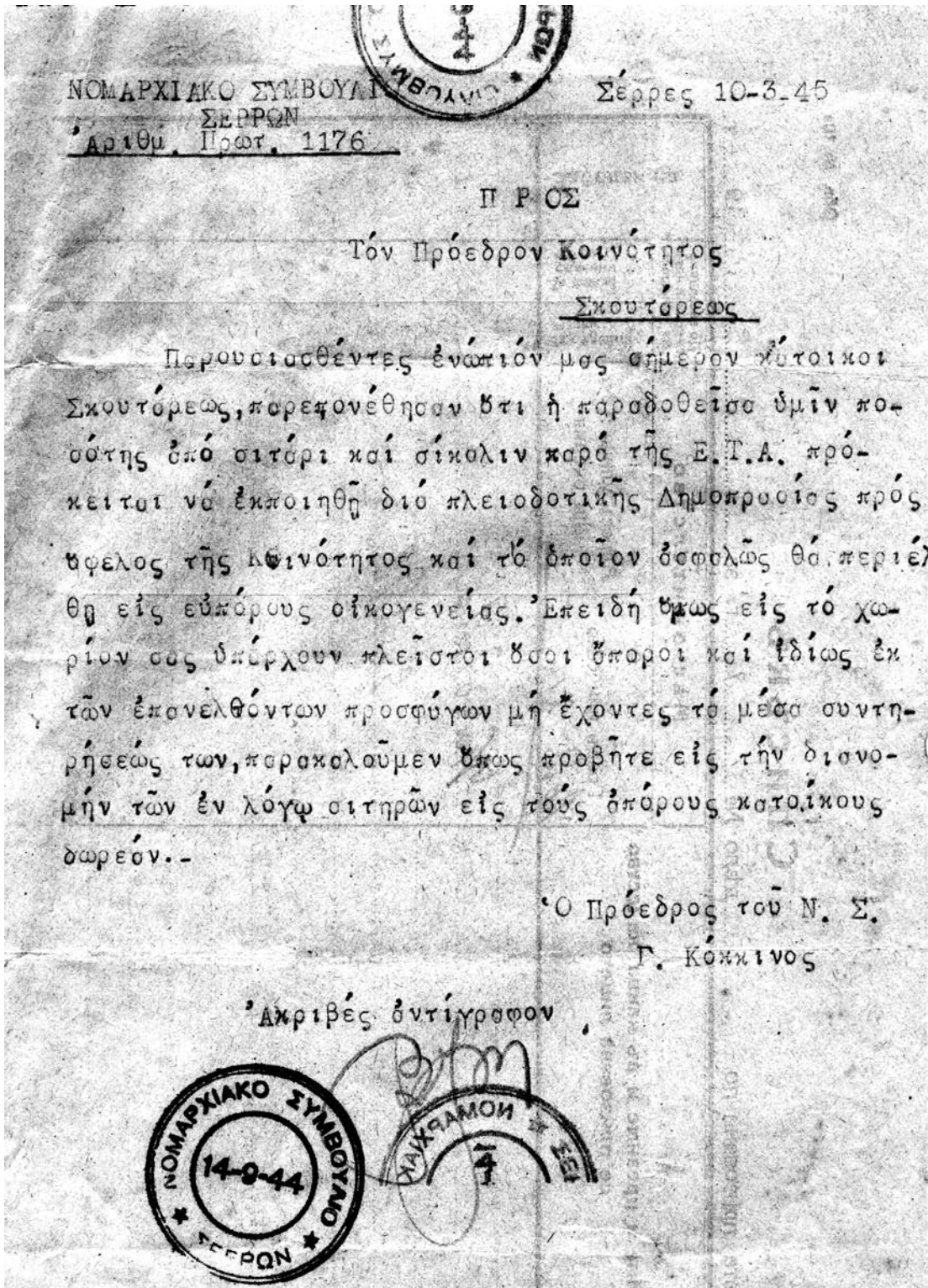
Κοινοποιείται

- 1) Γεωργικήν Υπηρεσίαν Νομού Σερρών
- 2) Ένωσιν Γεωργικών Συν/σμων Σερρών

Ο Πρόεδρος
του Νομαρχιακού Συμβουλίου
Γ. Κόκκινος

Ντοκουμέντο Νο 128

Εγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τον Πρόεδρο Κοινότητας Σκουτάρεως
περί διανομής στους απόρους του χωριού της κατεχόμενης
από την Κοινότητα ποσότητας σιταριού και σίκαλης

Προς
Τον Πρόεδρο Κοινότητας Σκουτάρεως

Παρουσιασθέντες ενώπιόν μας σήμερα κάτοικοι Σκουτάρεως, παρεπονέθησαν ότι η παραδοθείσα υμίν ποσότης από σιτάρι και σίκαλιν της Ε.Τ.Α. πρόκειται να εκποιηθεί διά πλειοδοτικής Δημοπρασίας προς όφελος της Κοινότητος και το οποίον ασφαλώς θα περιέλθει εις ευπόρους οικογενείας. Επειδή όμως εις το χωρίον σας υπάρχουν πλείστοι όσοι άποροι και ιδίως εκ των επανελθόντων προσφύγων μη έχοντες τα μέσα συντηρήσεως των, παρακαλούμεν όπως προβείτε εις την διανομήν των εν λόγω σιτηρών εις τους άπόρους κατοίκους δωρεάν.

Ο Πρόεδρος του Ν.Σ.

Γ. Κόκκινος

Σημείωση: Είναι το τελευταίο ημερολογιακά έγγραφο του Νομάρχη Γ. Κόκκινου που υπάρχει στο αρχείο της Κοινότητος. Ο Νομάρχης με επίγνωση ότι είναι εκπρόσωπος «ανωτέρας αρχής αυτοδιοίκησης» στην ουσία κάνει «κατάχρηση εξουσίας» παρεμβαίνοντας σε έργο που αρμόδια αρχή για να το διαχειριστεί και να αποφασίσει είναι το εκλεγμένο Κοινοτικό Συμβούλιο. Πάντως η παρέμβαση αυτή γίνεται με εκλεπτυσμένο τρόπο χρησιμοποιώντας το ρήμα «παρακαλούμεν».

Για το Νομάρχη τέλος αναφέρουμε και προσωπική μαρτυρία στον γράφοντα, το Σεπτέμβριο του 2010, από το Σερραίο Μαυροφρύδη Πέτρο, συνταξιούχο του Δημοσίου, που γεννήθηκε το 1918 στην Αμάθεια του Πόντου και υπήρξε υπάλληλος του Σταθμού Γεωργικής Έρευνας Σερρών, πως το 1944 απευθύνθηκε στο Γ. Κόκκινο και του ζήτησε δουλειά γιατί ήταν άνεργος και ο Νομάρχης του ζήτησε να του προσκομίσει έγγραφο στο οποίο να φαίνεται ότι είναι οργανωμένο μέλος του ΕΑΜ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'

Διάφορα έγγραφα
Επιτροπών και Οργανώσεων
που βρέθηκαν στο αρχείο
εισερχομένων της Κοινότητας
Σκουτάρεως Σερρών
την περίοδο κυριαρχίας του ΕΑΜ

Β. Βασιλείου

Ντοκουμέντο Νο 1

Εγκύκλιος της Διοικητικής Επιτροπής Αν. Μακεδονίας-Θράκης
περί της αντιμετώπισης του προβλήματος της αποφθειρίασης

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝΑΤΟΛ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ

Καβάλλα, 8 του Γενάρη 1945

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Τὸ πρόβλημα τῆς δημόσιας υγείας, ὅπως παρουσιάζεται σήμερα στὴ περιοχὴ Ἀν. Μακεδονίας—Θράκης, εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ προβλήματα ἐκεῖνα, πού ἡ λύση τους σηκώνει ἴσως τὴν πιδ μικρὴ πίστωση χρόνου.

Σὲ ὄλους μας εἶναι γνωστὸ πὼς εἶναι ἀπαραίτητη προϋπόθεση καὶ βάση γιὰ τὴν εὐημερία τοῦ λαοῦ, τὴν πρόοδο καὶ εὐτυχία τοῦ ἔθνους, ἡ δημόσια υγεία. Λαὸς μὲ μεγάλη νοσηρότητα καὶ θνησιμότητα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εὐημερίσῃ, νὰ προαχθῇ δημογραφικὰ καὶ, πολὺ περισσότερο, νὰ μεγαλοουργήσῃ σὰν ἔθνος. Δὲν εἶναι λίγα τὰ παραδείγματα στὴν ἱστορία τῶν λαῶν ὅπου πτώσεις τῆς στάθμης τῆς δημόσιας υγείας παρακολουθῆσαν καὶ ἐπηρεάσαν σημαντικὰ τὶς ἱστορικές τους περιπέτειες.

Διότι δὲν εἶναι μονάχα οἱ καταστρεπτικὲς συνέπειες καὶ ἐπιδράσεις πού ἔχουν οἱ ἀρρώστειες στὰ προσβαλλόμενα ἄτομα, μὰ καὶ οἱ τεράστιες καὶ ἀνυπολόγιστες ζημιές, πού ἐπέρχονται στὴν Ἐθνικὴ Οἰκονομία τῆς χώρας ἀπὸ τὴν ἀπώλεια ἐργατικῶν χεριῶν καὶ ἀμέτρητων ἡμερῶν ἐργασίας τοῦ παραγωγικοῦ μέρους τοῦ πληθυσμοῦ. Θάνατοι, πού ἐπέρχονται κατὰ τὴν παιδικὴ ἡλικία, ἀποστεροῦν τὴν κοινωνία ἀπὸ τὰ μελλοντικά της κεφάλαια. Θάνατοι ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά τῆς νεανικῆς καὶ ὄριμης ἡλικίας ἀντιπροσωπεύουν μιὰ ἄμεση καὶ ἀξιόλογη ζημία τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Γι' αὐτὸ, παράλληλα μὲ τὶς ἄλλες μὲς προσπάθειες γιὰ τὴ βελτίωση τῆς ἐπισιτιστικῆς κατάστασης, τῆς οἰκονομικῆς ἀνασυγκρότησης, τῆς ἀποκατάστασης καὶ κατοχύρωσης τῶν λαϊκῶν θεμελιῶν, πρέπει νὰ φροντίσουμε μέσα στὶς δυνατότητες πού μᾶς δίνουν οἱ σημερινὲς συνθῆκες καὶ γιὰ τὴν ἐξύψωση τοῦ ἐπιπέδου τῆς υγείας τοῦ λαοῦ μας.

Στὴν περιφέρεια Δράμας πρὸ ἡμερῶν, στὴ περιφέρεια Σερρῶν σήμερα παρουσιάστηκαν ἤδη τὰ πρῶτα κρούσματα ἐξανθηματικοῦ τύπου. Μιᾶς ἀρρώστειας ἐναντίον τῆς ὁποίας τὸ μόνον καὶ ἀποτελεσματικὸν ὄπλο τῆς ἱατρικῆς εἶναι ἡ προφύλαξη. Πρὸς τὴν κατεύθυνση λοιπὸν αὐτὴ πρέπει νὰ στραφοῦν ὅλα μας τὰ μέτρα γιὰ τὴν παρεμπόδιση τῆς ἐξάπλωσης τοῦ ἐξανθηματικοῦ τύπου.

Καὶ μὰ πού ὁ ἐξανθηματικὸς τύπος μεταδίδεται ἀπὸ ἄνθρωπο σὲ ἄνθρωπο μόνον μὲ τὶς φθειρές, ἓνα ἀπὸ τὰ ἀποτελεσματικὰ ὄπλα εἶναι ἡ συστηματικὴ καὶ ἀδιάκοπη καταπολέμησις τῆς φθειρίας: **Η ΑΠΟΦΘΕΙΡΙΑΣΗ.**

Θὰ μᾶς πεῖ ἴσως ὁ κόσμος ὅτι τοῦ λείπει τὸ σαπῶνι. Εἶναι ἀρκετὸ τὸ βράσιμο τῶν ρούχων, θὰ τοὺς ἀπιντήσουμε. Κίθρι νοικοκυρὰ πλύνοντα, ὕστερα ἀπὸ καλὸ βράσιμο, τὰ ἐσώρουχα τῶν παιδιῶν τῆς καὶ τοῦ ἀνδρὸς τῆς, ἅς εἶναι βέβαιη ὅτι ἐξαφαιρίζει τὴν υγεία τῶν παιδιῶν τῆς, τοῦ ἀνδρὸς τῆς καὶ τῶν συγχωριανῶν τῆς καὶ τοῦ λαοῦ γενικώτερα.

Τὴ δουλειὰ αὐτὴ γιὰ τὴ διαφύτη τοῦ λαοῦ πάνω στὸν τρόπο τῆς μετάδοσης τοῦ ἐξανθηματικοῦ τύπου, πρέπει νὰ τὴν ἀναλάβουν οἱ κατὰ τόπους γιατροὶ μὲ δια-

φωτιστικές διαλέξεις και ομιλίες, οι δάσκαλοι στο σχολειό και οι παπᾶδες στην ἐκκλησία, τὸ ΕΑΜ ἢ ΕΠΙΟΝ ἢ ΕΑ, τὸ ΚΚΕ.

Ἄς φροντίσουν λοιπὸν οἱ γιατροὶ, οἱ παπᾶδες καὶ οἱ δάσκαλοι, νὰ διαφωτίσουν τὸ λαὸ καὶ νὰ τὸν προφυλάξουν ἀπὸ τὸν ἐξανθηματικὸ τύφο, ποὺ εἶναι ἕτοιμος νὰ ξαπλωθῇ σ' ὅλη τὴν περιοχὴ. Ἄς δώσουν στὸν κόσμον νὰ καταλάβῃ ὅτι χωρὶς φθεῖρες δὲν ὑπάρχει ἐξανθηματικὸς τύφος.

ΜΕΤΡΑ ΑΠΟΦΘΕΙΡΙΑΣΗΣ

1) Δήλωση ὑποχρεωτικὴ κάθε κρούσματος, στὴν Ἐθν. Πολιτοφυλακὴ ἀπὸ τὰ τμήματα Ἐθν. Ἀλληλεγγύης καὶ κάθε γιατρό.

2) Κάθε σπίτι, στὸ ὁποῖο ἐμφανίζεται κρούσμα, πρέπει ἀμέσως νὰ ἀπομονώνεται καὶ νὰ ὑποβάλλεται σὲ συστηματικὴ ἀποφθειρίαση. Νὰ ἐπιτηροῦνται δὲ ὅλοι οἱ ξενικοὶ ἐπὶ τρεῖς τοῦλάχιστον ἑβδομάδες.

3) Ἐπίβλεψη καὶ συστηματικὴ ἐπιθεώρηση τῶν ξενοδοχείων ἀπὸ τοὺς ἀρμόδιους.

4) Κάθε ἄτομο, στρατιώτης ἢ ἀπλὸς πολίτης, ποὺ φεύγει ἀπὸ περιφέρεια στὴν ὁποία παρουσιάστηκαν κρούσματα, πρέπει ἀπαραίτητα νὰ ἀποφθειριάζεται πρῶτοῦ ἀναχωρήσει. Γι' αὐτὸ μαζί με τὴν ἄδεια ἀναχώρητης, πρέπει νὰ ἔχει καὶ βεβαίωση ἀποφθειρίασης ἀπὸ τὰ ἀρμόδια ὄργανα.

5) Σὲ περίπτωσι ἐπιδημιακῆς ἐξάρσης τῆς νόσου, ἐπιβάλλεται τὸ κλείσιμο τῶν σχολείων, κινηματογράφων, καφενείων καὶ γενικὰ ὅλων τῶν πολυσύχναστων κέντρων ἐπὶ τρεῖς τοῦλάχιστον ἑβδομάδες ἀπὸ τὴν ἐμφάνισι τοῦ τελευταίου κρούσματος.

Κοινοποιεῖται

Ἡ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ—ΘΡΑΚΗΣ
Τ. ΓΡΙΜΠΑΣ
Σ. ΣΟΥΚΑΡΑΣ
Δ. ΜΟΥΤΕΣΙΔΗΣ

*Αριθ. 473
Ναὶ*

Σουκούρας

Σουκούρας

Ντοκουμέντο Νο 2

Εγκύκλιος του Διευθυντή της Τράπεζας του Λαού
περί εγγραφής στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ
ΕΔΡΑ ΚΑΒΑΛΛΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Ἡ ἀντιμετώπιση καὶ ἡ εὐνοϊκότερη γιὰ τὸ λαὸ, ἐπίλυση τῶν τεράστιων προβλημάτων ποὺ δημιουργήθηκαν στὴν περιοχή τῆς Ἀνατ. Μακεδονίας καὶ Δ. Θράκης μὲ τὸ διώξιμο τῶν καταχρητῶν, ἐπέβαλαν τὴ λήψη, ἀπὸ μέρους τοῦ ἴδιου τοῦ Λαοῦ, μὲ ἐπικεφαλῆς τὰ ὄργανα τῆς αὐτοδιοίκησης του, σειράς μέτρων γιὰ τὴν ὁργάνωση τῆς οἰκονομίας τῆς περιοχῆς καὶ τὴν ἀνακούφιση τοῦ λαοῦ της. Τὰ ἐρείπια καὶ οἱ πληγές ποὺ ἄφησαν οἱ βάρβαροι καταχρητές, ἔπρεπε νὰ ἀνοικοδομηθοῦν καὶ νὰ κλείσουν καὶ ἡ ἀστοργία τῆς Κυβέρνησης, ποὺ γιὰ κάθε ἄλλο, παρὰ γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς περιοχῆς μας ἐνδιαφέρθηκε, νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἄμεσα καὶ ἀποτελεσματικά. Χωρὶς καμμιά συμμαχικὴ βοήθεια, ποὺ θὰ τοῦ ἦταν τόσο πολὺτιμη στὴ σημερινὴ περίοδο, ἂν δὲν τοῦ προσφερότανε σὰν ἀντίδωρο γιὰ τὴν οἰκονομικὴ καὶ πολιτικὴ του ὑποταγὴ στὴν ξένη καὶ ντόπια ὀλιγαρχία, ὁ λαὸς τῆς περιοχῆς μας ἀπ' τὴν ἀρχὴ τῆς ἀπελευθέρωσης, καταπίεστηκε μὲ τὸ πρωταρχικὸ του καθήκον: **ΝΑ ΚΙΝΗΣΗ ΤΟΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ ΜΕ ΤΙΣ ΙΔΙΕΣ ΤΙΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΟΥ.**

Στὴν προσπάθεια τοῦ λαοῦ τῆς περιοχῆς μας νὰ νοικοκυρέψῃ τὸν τόπο του σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς παραγωγῆς καὶ νὰ διαχειριστῇ μόνος του τὴ ζωὴ καὶ τὴν περιουσία του, προστίθεται σήμερα μὲ τὴν ἴδρυση τῆς Τράπεζας τοῦ λαοῦ ἕνας ἀκόμα σημαντικὸς παράγοντας: ἡ συμβολὴ ἀπ' τὴν Τραπεζικὴ—Πιστωτικὴ πλευρά.

Μὲ βασικοὺς σκοποὺς: τὴ βοήθειά της στὴν ἀνάπτυξη τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν, ποὺ σὲ πλούσιο κύκλο διαθέτει ἡ περιοχή τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Δυτικῆς Θράκης, τὴν καταπολέμηση τῆς ἀνεργίας, τὴν προσφορώτερη γιὰ τὸ λαὸ διαχείριση καὶ ἀξιοποίηση τοῦ Λέβη, τὴν διευκόλυνση καὶ ἀνάπτυξη τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν, τὴν ἐνίσχυση τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ γεωργῶν στὰ παραγωγικὰ τους ἔργα κλπ.

Μὲ τὴν κατοχύρωση καὶ ἐξασφάλιση τοῦ Λαϊκοῦ της περιεχομένου, ποὺ θὰ πραγματοποιηθῇ μὲ τὴ συμμετοχὴ σὲ ὅσο τὸ δυνατό μεγαλύτερη κλίμακα στὸ μετοχικὸ της κεφάλαιο τῶν Λαϊκῶν ὁργανώσεων, τῶν ἐπαγγελματιῶν, ἐργατικῶν καὶ συνεταιριστικῶν σωματείων καὶ τῶν πλατειῶν λαϊκῶν στρωμάτων.

Ἡ Τράπεζα τοῦ Λαοῦ, βασισμένη στὴν ἀμέριστη ἐνίσχυση καὶ ἐμπιστοσύνη τῶν παραγωγικῶν τάξεων καὶ γενικώτερα τοῦ Λαοῦ τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Δ. Θράκης, πρέπει νὰ ἀποβῇ στὸ πειρὸ κοντινὸ μέλλον, ὁ ρυθμιστὴς τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τοῦ τόπου καὶ ὁ προστάτης τοῦ λαϊκοῦ συμφέροντος. Μακρὰ ἀπὸ κάθε κερδοσκοπικὴ ἐπιδίωξη, μὲ μοναδικὸ της προσανατολισμὸ τὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἐξασφάλιση ἀνετώτερων συνθηκῶν διαβίωσης, μὲ περισσότερη παραγωγὴ καὶ δικαιοτέρα κατανομὴ τῶν οἰκονομικῶν ἀγαθῶν, πρέπει νὰ γίνῃ κτῆμα τοῦ λαοῦ καὶ ὄργανο ἐξυπηρέτησης τῶν ἀναγκῶν του, μὲ ἐξασφαλισμένη τὴ μακροζωία καὶ τὴν προκοπὴ.

Μὲ τίς βασικὲς αὐτὲς ἀρχές καὶ προϋποθέσεις ἡ Τράπεζα τοῦ λαοῦ ἄρχισε τίς ἐργασίες της μὲ προσωρινὴ ἔδρα τὴν πόλη τῆς Καβάλλας καὶ τὴν ἴδρυση ὑποκαταστημάτων στίς κυριώτερες πόλεις τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Δυτικῆς Θράκης, ποὺ τὴ λειτουργία τους ρυθμίζουν τοπικὰ Λαϊκὰ Συμβούλια.

Ἡ κατανόηση τῶν ἀναγκῶν καὶ τοῦ σκοποῦ ποὺ ἐπέβαλαν τὴν ἴδρυση τῆς Τράπεζας τοῦ λαοῦ καθὼς καὶ ἡ ὠφελιμότητα ποὺ θάχει στὴν οἰκονομικὴ γενικὰ ζωὴ τῆς περιοχῆς μας, δὲν πρέπει νὰ παραγνωρισθῇ ἀπὸ κανέναν ποὺ πονάει τὸν τόπο καὶ θέλει νὰ βοηθηθῇ σὲ τὴ γρήγορη ἀνόρθωσή του.

Ἡ ἐγγραφή στὸ μετοχικὸ κεφάλαιο τῆς Τράπεζας τοῦ λαοῦ, μὲ ὅσες μπορεῖ ὁ καθένας περισσότερες μετοχές, ἀποτελεῖ σήμερα Ἐθνικὸ καθήκον γιὰ ὅλο τὸ λαὸ τῆς Ἀνατ. Μακεδονίας καὶ Δυτικῆς Θράκης, σὲ τρόπο ὥστε ἡ Τράπεζα τοῦ Λαοῦ, ὀπλισμένη μὲ ἰσχυρὸ μετοχικὸ κεφάλαιο, σύντομα νὰ ἀσκήσῃ τὴν εὐεργετικὴ της Ἐπίδραση.

Καβάλλα, 30 τοῦ Γενάρη 1945

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ
Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΚΛ. ΓΚΟΝΟΣ

Ντοκουμέντο Νο 3

Εγγραφο του Προέδρου της Επιτροπής Διαχείρισης και Προστασίας Καπνού Α.Μ.Θ.
προς τους Έπαρχους και Προέδρους των Κοινοτήτων περί διαχείρισης
της ποσότητας του καπνού που διασώθηκε από τη Βουλγαρική αρπαγή

Αριθ. Πρωτ. 148/13/2/45

Καβάλλα τη 3 Φεβρουαρίου 1945

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΠΝΟΥ
ΑΝΑΤΟΛ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ
ΕΔΡΑ ΚΑΒΑΛΛΑ
Αριθ. Πρωτ. 187

Πρός,
τους Προέδρους Έπαρχιακών και Κοινοτικών
Συμβουλίων.

Συναγωνιστές,

Περί τὰ 8 1/2 εκατομμύρια κιλά καπνός διεσώθησαν στην Ανατολ.
Μακεδονία και Θράκη από την Βουλγαροφασιστική διαρπαγή με τις επίμονες προ-
σπάθειες του Ε.Δ.Μ. και του ηρωϊκού Ε.Δ.Α.Σ. Και η πλείρια κυρεότητα πάνω στα
καπνά αυτά αναγνωρίστηκε για τους καπνοπαραγωγούς και καπνεργάτες από τις
Α' τοδικησεις και την Διοικητική Επιτροπή Ανατολ. Μακεδονίας και Θράκης
ε.αβιβάσθηκ'επ'ό δικαίωμα διαχείρισης των στην Επιτροπή Διαχείρισης και προ-
στασίας καπνού που βγήκε απ' την καπνική Συνδιάσκεψη Δράμας.
Για να επιτύχη αυτό έργο της η Ε.Δ.Π.Κ. σας καλεί να την βοηθήσετε προς τό συ-
μφέρον των καπνοπαραγωγών και του τόπου μας, στην συγκέντρωση των απαραίτητων
στοιχείων και στην επαγγελματική ήργάνωση των καπνοπαραγωγών και συγκεκριμένα.

- 1) Στην συγκρότηση Καπνικών Επιτροπών σε κάθε χωριό συνεταιρισμένων και μη, σύ-
μφωνα με τις οδηγίες που δόθηκαν μέσων των Νομαρχιακών Συμβουλίων.
- 2) Στη συνίαξη ονομαστικών καταστάσεων των καπνοπαραγωγών κάθε χωριού που να έρ-
φαίνονται ποσότητες καπνών και τιμές των εισοδημάτων 1941, 1942 και 1943 για να
καταρτισθ'επ'ό γενικό Μητρώο δικαιούχων, πάνω στα καπνά που μας παραχωρήθησαν.
- 3) Ονομαστική κατάσταση καπνοπαραγωγών που δεν πληρώθηκαν τα καπνά τους από τό
1941-1944 για να υπολογισθούν οτις αποζημιώσεις.

Ονομαστική κατάσταση καπνοπαραγωγών που κατοχέθησαν τα καπνά τους με την διη-
καιολογία του αντάρτη για να πληρωθούν οι ενδιαφερόμενοι από την Ε.Δ.Π.Κ. σύ-
μφωνα με απόφαση της Συνδιάσκεψης Δράμας.

- 6) Ονομαστική κατάσταση καπνοπαραγωγών που δεν διεσώθησαν τα καπνά έσοδειας 1943
με σκοπό να αγοράσθούν από την Ε.Δ.Π.Κ. για να εξισωθούν τό ίδιο σε δικαιώματα.
- 7) Κατάσταση ποσοτήτων καπνών σε έρμάθες έσοδειας 1944 που έγκατέληψαν οι Βουλ-
γαροι καπνοπαραγωγοί και που πρέπει άμέσως σύμφωνα με απόφαση της Ε.Τ.Α. να πα-
ραδοσθούν στην Ε.Δ.Π.Κ. 8) Κατάσταση καπνοπαραγωγών που έχουν άμεση ανάγκη σε
τσούλια και οχοινιά β'οτερα από αβτηρό έλεγχο και σε συνεργασία με τις Καπνικές
επιτροπές Συνεταιρισμούς και Ένώσεις Συνεταιρισμών. 9) Κατάσταση ονομαστική από
ρων καπνοπαραγωγών των δρεινών περιοχών με αριθμό μελών οικογενείας που έχουν
ανάγκη άμεσης ενίσχυσης. 10) Κατάσταση ποσοτήτων καπνών νέας έσοδειας για τό -
Γραφείο στατιστικής μας σύμφωνα με δηλώσεις κατοχής καπνού και άδειας κατοχής
που θα χορηγήσ'επ'οι στους ενδιαφερομένους και 11) Να επιβλέψ'επ'ε εις την άδωτηρήν
τήρηση της απαγόρευσης αγοράσοληοιων από τό έλευθ'επ'ο Καπνεμπόριο που ένδεχο-
μένως θα επιδιώξ'επ'ε να εκμεταλλεσθ'επ'ε τις οικονομικές δυσχέρειες των καπνοπαραγω-
γών μας και ότι κάθε τέτοια πράξη θα είναι άκυρος. Σας επιφορτίσ'επ'ο με σοβαρή
και υπεύθυνη δουλειά, πιστένομε όμως ότι θα καταβάλετε όλες τις δυνάμεις και
φροντίδες που χρειάζονται για να ανταποκριθ'επ'ε οτις προδοκίες των καπνοπαρα-
γωγών και της Ε.Δ.Π.Κ.

Για τό Προεδρείο της Επιτροπής
Διαχείρισης και Προστασίας Καπνού

Π ρ ο ε δ ρ ο ς

(Α.Τσαμπουλος)

Ντοκουμέντο Νο 4

Αποδείξεις παραλαβής του μισθού των διδασκαλισσών του Δημοτικού Σχολείου
Αθ. Κατσαβάκη και Β. Εφέντη, για το μήνα Δεκέμβριο του 1944,
από πόρους της Κοινότητας Σκουτάρεως

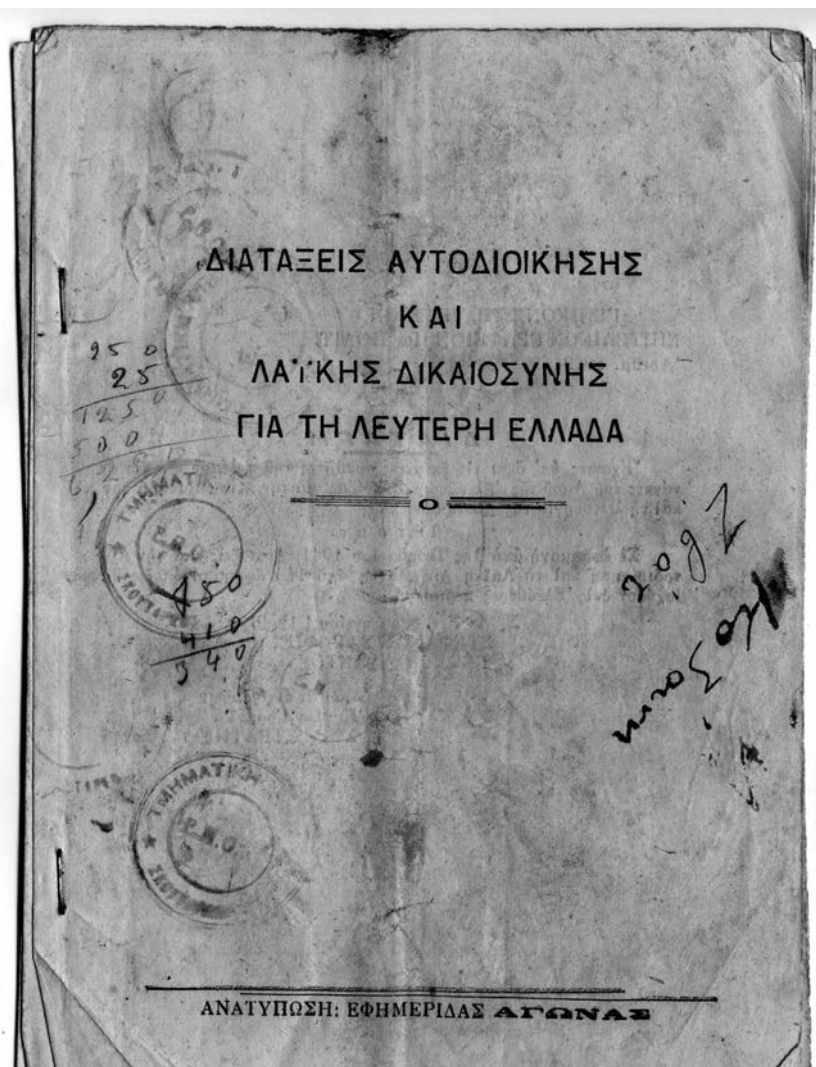
34 / Απόδειξη 6000 Πιβλ 3
Η κάλυψη υπογραμμισμένη
διδασκαλίσσας Αθηνά Κατσαβάκη
Έγραψε περί το ταμειόν ή κον.
Εισοδήσ το ήνω ποσόν 6000 Πιβλ
α μισθού διδά μισή Δεκέμβριον 1944
Εισόληρ η/22-12-44
η
Παβούβλ
Κατσαβάκη

33 / Απόδειξη 6.000 Πιβλ 4
υπογραμμισμένη βίωση εγίνθη έγδλε
περί τήν Κοινότητα εισοδήσ το
άνω ποσόν 6000 Πιβλ δι τήν μισή
Δεκέμβριον 1944
Εισόληρ η/22-12-44
η
Παβούβλ
Βλάσσα

Ντοκουμέντο Νο 5

Διατάξεις Αυτοδιοίκησης και Λαϊκής Δικαιοσύνης για την Ελεύθερη Ελλάδα
(φυλλάδιο που ανατυπώθηκε από την εφημερίδα «Αγώνας»)

Η εφημερίδα ΑΓΩΝΑΣ των Σερρών ήταν «όργανο της Περιφερειακής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Νομού Σερρών». Από τις αρχές του 1942 έβγαινε μηνιάτικος (σπίτι Εσκιτζόπουλου) και το 1944 σε παράνομα τυπογραφεία (σπίτια Γιώργου Ποριά, Καμενίκια, Ελένης Ιγγέλη, Ακρόπολη) με τυπογράφους το Θανάση Τσικούρα και Γρηγόρη Βάρναλη. Μετά την απελευθέρωση 14-9-1944, αρχικά δισεβδομαδιαία με διευθυντή το Βαγγέλη Τσαμπάζη και υπεύθυνο τυπογραφείου το Γιάννη Κ. Σαμαρά. Από τον Απρίλιο του 1945 ανέλαβε διευθυντής ο Στέλιος Δαμιανίδης. Διέκοψε το φθινόπωρο του 1946. (Από το βιβλίο «Ιστορία της Πόλης Σερρών και της Περιφέρειάς της», του Γ. Καφταντζή, τόμος 3ος, Θεσ/νίκη 1996, σελ. 449). Οι διατάξεις της Αυτοδιοίκησης και Λαϊκής Δικαιοσύνης για την Ελεύθερη Ελλάδα έχουν δημοσιευτεί στο βιβλίο ΛΑΪΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ του Δημητρίου Ι. Ζέπου, Αθήναι 1945, όμως το ενδιαφέρον στην ανατύπωση που έγινε από τη σεραϊκή εφημερίδα βρίσκεται στο τέλος όπου αναγράφεται η τιμή του φυλλαδίου «20 Λέβα» και η σημείωση «**Συναγωνιστή, το βιβλιαράκι αυτό μη το καταστρέψεις. Κρύψτο. Θα χρειαστεί πολύ σύντομα.**»

Ε. Α. Α. Σ.
ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΟΛΙΤ.
Αριθμ. 2929

ΔΙΑΤΑΓΗ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τῆς ἔκτατης συνθήκης τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλευθέρας Ἑλλάδος γιὰ τὴν αὐτοδιοίκησίν του καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς Δικαιοσύνης,

θ έ τ ο μ ε

Σὲ δέφαρμόνῃ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1944 Διατάξεις γιὰ τὴν αὐτοδιοίκησιν καὶ τὴν Λαϊκὴν Δικαιοσύνην ἀπὸ 146 ἄρθρα οἱ ὁποῖες θὰ ἰσχύουν στὶς Ἑλευθέρες περιοχάς.

Σ. Δ. Γεν. Στρατηγείου 1-19-43
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΑΡΑΦΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΝΤΟΣ

Ἀρχιβές ἀντίγραφον
Τὸ Πον Γραφείον
ΣΕΡ. ΣΤΡΑΤΗΓ. Σ

ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Ἄρθρο 1.— Ὁ θεμὸς τῆς αὐτοδιοικήσεως ἔχει τὴν σημασίαν ὅτι ὁ λαὸς παίρνει ἕνα μέρος στὴν διοίκησίν του μετὰ τὴν ἀμεση καὶ καλύτερη ἐπινοήσασιν τῶν κοινῶν συμφερόντων τῶν πολιτῶν.

Ἄρθρο 2.— Βασικὴ κλάδι τῆς αὐτοδιοικήσεως εἶναι α) ἡ διοίκησις τῶν Κοινοτήτων, Δήμων καὶ Νομῶν καὶ β) ἡ Λαϊκὴ Διοικισὺν.

Ἄρθρο 3.— Κάθε Κοινότης, Δήμος καὶ Νομὸς διοικεῖται ἀπὸ Συμβούλια. Σὲ κάθε Κοινότητι καὶ Δήμῳ, γιὰ τὴν καλύτερη ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ λαοῦ, ἰδρύονται οἱ ἑξῆς Λαϊκῆς Ἐπιτροπῆς: 1) Ἐπιτροπὴ Λαϊκῆς Ἀσφάλειας, 2) Σχολικὴ Ἐπιτροπὴ, 3) Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ, 4) Ἐπιτροπὴ Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Ἐπισιτισμοῦ, 5) Ἐξολεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ. Γιὰ τοὺς Δήμους ποὺ ἔχουν πᾶνω ἀπὸ 10.000 κατοίκους ἰσχύουν ὅσα ὀρίζονται στὸ ἄρθρο 5. Ἐπισημ. σὲ κάθε Κοινότητι καὶ Δήμῳ ἰδρύονται ἀπὸ ἕνα ἢ περισσότερα Λαϊκὰ Δικαστήρια.

Ἐκτός ἀπὸ τὰ παραπάνω ὄργανα ἰδρύεται, σὰν ὄργανο αὐτοδιοικήσεως, ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῶν πολιτῶν καὶ ἡ Νομαρχιακὴ Συνέλευσις.

Ἄρθρο 4.— Συνοικισμοὶ ποὺ ἀποτελοῦν τμήμα μὲς ἄλλης ἀναγνωρισμένης Κοινότητος ἢ Δήμου, μποροῦν νὰ γίνουν αὐτοδιοίκησις, ὅπως παραπάνω. Στὴν περίπτωση ὅπως αὕτη διατηροῦνται τὰ προηγουμένα ὄργανα τῆς ἀναγνωρισμένης Κοινότητος ἢ Δήμου χωρὶς νὰ καθορίζονται τὰ δικαιώματα καὶ οἱ υποχρεώσεις τῶν κατοίκων ὁλόκληρης τῆς Κοινότητος ἢ τοῦ Δήμου, ὅπως ἦταν πρὶν. Σὲ τέτοιους συνοικισμοὺς, ἂν δὲν μποροῦν νὰ συγκροτηθῶν ὅλα τὰ ὄργανα τῆς αὐτοδιοικήσεως, καὶ ἐπ' ὅσον τὸ ἀποφασίσουν οἱ κάτοικοι τοῦ συνοικισμοῦ, μποροῦν νὰ ἐκλέξουν μόνον α) Κοινοτικὸ Συμβούλιο, ποὺ θὰ ἐκτελεῖ καὶ τὰ χρεῖα τῶν Ἐπιτροπῶν Σχολικῆς, Ἐκκλησιαστικῆς, Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Ἐπισιτισμοῦ καὶ β) Λαϊκὸ Δικαστήριον, πρὶν θὰ ἐκτελεῖ καὶ τὰ χρεῖα τῶν Ἐπιτροπῶν Λαϊκῆς Ἀσφάλειας καὶ Ἐξολεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Στὴν περίπτωση αὕτη ὁ Λαϊκὸς Ἐπίτροπος καὶ ἕνας ἀναπληρωτῆς του ἐκλέγονται ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ Συνοικισμοῦ.

Ἄρθρο 5.— Στὸς Δήμους ποὺ ἔχουν πᾶνω ἀπὸ 10.000 κατοίκους ἔκτος ἀπὸ τὸ Δημοτικὸν μποροῦν νὰ ἰδρῶνται καὶ συνοικιακὰ συμβούλια καὶ συνοικιακῆς συνέλευσεις (ἀντὶ τῶν γενικῶν λαϊκῶν Συνελεύσεων). Ὅσα συνοικιακῆς θεωροῦνται τὰ ἐνοριακὰ ὄργανα. Τὰ συνοικιακὰ συμβούλια ἔχουν 5 τακτικά καὶ 2 ἀναπληρωματικὰ μέλη καὶ ἐκλέγονται ἀπὸ τοὺς πολίτες κάθε ἐνορίας κατὰ τὸν τρόπο ποὺ ἐκλέγονται τὰ Κοινοτικὰ Συμβούλια. Ἡ ἐκλογή τῶν συνοικιακῶν συμβουλίων, ἂν εἶναι δύσκολο νὰ συγκροτηθῶν μετὰ τὴν ἐκλογή τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν ἄλλων ὀργάνων αὐτοδιοικήσεως, ἐνεργεῖται σὲ ἄλλη μέρα, ποὺ τὴν ὀρίζει 8 μέρες πρὶν ὁ Δήμαρχος. Τὰ

συνοικιακά συμβούλια ἐλέγχου μεταξὺ τους ἕνα πρόεδρο, ἕνα ἀντιπρόεδρο ὁ ὁποῖος ἀντιλαμβάνει τὸν πρόεδρο ὅταν ἐπιδοξίεται καὶ ἕνα Γραμματεῖ.

Οἱ συνοικίες μποροῦν νὰ ἐλέγουν ὅλα τὰ ὄργανα ἀυτοδιοίκησης ποὺ προβλεπεται γιὰ τὴς Κοινότητες ἀνάλογα μὲ τὴς ἀνάγκες τους. Τὰ συνοικιακά συμβούλια ἔχουν τὴς ἀρμοδιότητες καὶ τὰ καθήκοντα τῶν Κοινοτικῶν Συμβουλίων.

Α ρ θ ρ ο 6.— Τὰ Δημοτικὰ Συμβούλια αὐτῶν τῶν Δήμων ἀσχολοῦνται μὲ τὰ γενικώτερα ζήτηματα καὶ συμφέροντα τοῦ Δήμου σὲν ὅλα τὰ τοιαῦτα, στυλιάζουν καὶ ἐπιτελοῦν τὴν ὁραση τῶν συνοικιακῶν συμβουλίων καὶ ἔχουν τὸ δικαίωμα ν' ἀκυρώσουν ὅσες ἀποφάσεις τῶν θεωροῦν παράνομες ἢ καταφανῶς ἀσύμφορες εἴτε γιὰ τοὺς πολίτες τῆς ἐνορίας, εἴτε γιὰ τὸν ὅλο Δήμο. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν τοῦ Δήμου. Συμβουλίων ἐπιτρέπεται ἔρεση ἐνόπιου τοῦ Νομοσχικοῦ Συμβουλίου τοῦ Νομοῦ ποὺ ὑπάγεται ὁ Δήμος, ἢ ὅποια μπορεῖ ν' ἀσκηθῆ μὲσα σὲ 10 μέρους ἀπὸ τὴν κοινοποίηση τῆς ἀτάφασης ποὺ προσβάλλεται.

Α ρ θ ρ ο 7.— Γὰ συνοικιακά συμβούλια τοῦ Δήμου ἔχουν κοινὰ οικονομικά, ἢ ὅποια θεωροῦνται δημοτικὰ καὶ διατίθενται ὀχι μόνο γιὰ τὴς ἐνορίας, ἀλλὰ καὶ τὴς γενικῆς ἀνάγκες τοῦ Δήμου σύμφωνα μὲ τὴς ἀποφάσεις τοῦ Δήμου. Συμβούλιον τοῦ ὁποῖου κατὰ τὴν διάθεσιν τῶν ἐσόδων, λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὸν τὴς ἰδιαίτερες ἀνάγκες τῆς καθε ἐνορίας καὶ τὴ συμβολὴ τῆς σὲ τὸν πόρους τοῦ Δήμου. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν ἐπιτρέπεται εἰσπληροφῆση κατὰ τὰ παραπάνω.

Ἐκλογή καὶ συγκατάθεση τῶν ὀργάνων

Α ρ θ ρ ο 8.— Τὸ Κοινοτικὸ Συμβούλιο ἀποτελεῖται ἀπὸ 7 τακτικά καὶ 3 ἀναπληρωματικά μέλη ποὺ ἐλέγχονται ἀπὸ τὸ Λαὸ.

Τὸ Δημοτικὸ συμβούλιο ἀποτελεῖται ἀπὸ 11 τακτικά καὶ 5 ἀναπληρωματικά μέλη ποὺ τὰ ἐλέγχει ἕκαστος ὁ Λαὸς.

Α ρ θ ρ ο 9.— Οἱ λαϊκῆς ἐπιτροπῆς συγκατοῦνται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπο.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Λαϊκῆς Ἀσφάλειας ἀποτελεῖται ἀπὸ 5 τακτικά καὶ 3 ἀναπληρωματικά μέλη. Οἱ πολίτες ἐλέγχουν τὰ 4 ἀπὸ τὰ τακτικά καὶ τὸ δὲ ἄλλο εἶναι κοινοτικός ἢ δημοτικὸς σύμβουλος ποὺ ὀρίζεται ἀπὸ τὸ Κοινοτικὸ ἢ Δημοτικὸ Συμβούλιο.

Ἡ Σχολικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ 3 τακτικά καὶ 1 ἀναπληρωματικὸ μέλη. Οἱ πολίτες ἐλέγχουν τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ τακτικά καὶ τὸ ἀναπληρωματικὸ μέλος. Τὸ δὲύτερο τακτικὸ ὀρίζεται ἀπὸ τὸ Κοινοτικὸ ἢ Δημοτικὸ Συμβούλιο ἀπὸ τὰ τακτικά μέλη τοῦ καὶ τὸ τρίτο εἶναι ἐκπαιδευτικός ὁ τοδεγμένους ἀπὸ τοὺς συναδέλφους του. Σὲ περίπτωση ἰσοψηφίας γιὰ τὴν ἐκλογή τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ὁ ἀντιπρόσωπος ἐλέγχεται μὲ ψῆφον μεταξὺ τῶν ἰσοψηφισάντων.

Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ 3 τακτικά καὶ

1 ἀναπληρωματικὸ μέλη. Οἱ πολίτες ἐλέγχουν τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ τακτικά καὶ τὸ ἀναπληρωματικὸ μέλος. Τὸ δὲύτερο τακτικὸ ὀρίζεται ἀπὸ τὸ Κοινοτικὸ ἢ Δημοτικὸ Συμβούλιο ἀπὸ τὰ τακτικά μέλη τοῦ καὶ τὸ τρίτο εἶναι ἐνοτικός, ἐλεγχόμενος ἀπὸ τοὺς κληρικούς τῆς κοινοτικῆς ἢ τοῦ δήμου. Σὲ περίπτωση ἰσοψηφίας γιὰ τὴν ἐκλογή τοῦ ἐνοτικού ἢ τοῦ κοινοτικού ἐλέγχεται μὲ ἄλλο μεταξὺ τῶν ἰσοψηφισάντων.

4) Ἡ Ἐπιτροπὴ Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Ἐπισιτισμοῦ ἀποτελεῖται ἀπὸ 3 τακτικά καὶ ἕνα ἀναπληρωματικὸ μέλη ἀπὸ τὰ ὅποια τὰ 2 τακτικά καὶ τὸ ἀναπληρωματικὸ τὰ ἐλέγχουν οἱ πολίτες τὸ δὲ τρίτο τακτικὸ ὀρίζεται ἀπὸ τὸ Κοινοτικὸ ἢ δημοτικὸ συμβούλιο ἀπὸ τὰ μέλη του.

5) Ἡ Ἐξελικτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ 3 τακτικά καὶ 1 ἀναπληρωματικὸ μέλη ποὺ ἐλέγχονται ὅλα ἀπὸ τοὺς πολίτες.

6) Τὸ Λαϊκὸ Λειτουργικὸν ἀποτελεῖται ἀπὸ 5 τακτικά μέλη καὶ 3 ἀναπληρωματικά. Τὰ 4 τακτικά καὶ ἀναπληρωματικά μέλη ἐλέγχονται ἀπὸ τοὺς πολίτες, τὸ δὲ πέμπτο ὀρίζεται ἀπὸ τὸ κοινοτικὸ ἢ δημοτικὸ συμβούλιο ἀπὸ τὰ μέλη του.

Α ρ θ ρ ο 10.— Οἱ Γενικῆς Συνελεύσεις, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν συνοικιακῶν, τοῦ ἀσφῶν 5, συγκατοῦνται ἀπὸ ὅλους τοὺς πολίτες τῆς Κοινότητος, τοῦ Δήμου ἢ τῆς Ἐνορίας ποὺ ἔχουν δικαίωμα ψήφου. Τὸ δικαίωμα αὐτὸ τὸ ἔχουν καὶ οἱ κληρικοί καὶ στρατιωτικοί, ὅσοι καὶ ἂν εἶναι ἀ' ἐξένοια.

Α ρ θ ρ ο 11.— Τὰ μέλη τῶν παραπάνω ὀργάνων ἐλέγχονται μὲ μυστικὴ καθολικὴ ψηφοφορία, μὲ ψηφοδέλτιο καὶ κατὰ σχετικὸ πλειοψηρικὸ σύστημα. Δικαίωμα νὰ ἐλέγχουν ἔχουν ὅλοι οἱ ἔλληνες κῆτοιχοι (ἄνδρες, γυναῖκες, κληρικοί καὶ στρατιωτικοί) ἔστω καὶ σ' ἐνόχεια ποὺ ἔχουν συμπληρώσει τὰ 17 ἔτη τῶν, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἐκλέγεται πρέπει νὰ ἔχουν συμπληρώσει τὰ 20 ἔτη τῶν.

Ἡ ψηφοφορία γίνεται ἀπὸ ἀρχαίον, τὴς ἐκκλησίας ἢ σ' ἄλλο δημόσιο χῶρο καὶ κρατοῦν ἀπὸ τὴν ἀνατολή, ὡς τὴ δύση τοῦ ἡλίου. Ἡ πρακτικὴ τῶν ἐκλογῶν καὶ ὁ καθορισμὸς τῶν ἐκλογικῶν τμημάτων γίνεται ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τῆς Κοινότητος ἢ τὸν Δήμαρχο ὀχιῶ (8) μέρους νοτίτερα ἀπὸ τὴ μέση τῶν ἐκλογῶν.

Α ρ θ ρ ο 12.— Οἱ ἐκλογῆς ἀνεργούντων κίττω ἀπὸ τὴν ἐπιβλεψη ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς ἢ ὅποια ὀρίζεται ἀπὸ τὸ Λαϊκὸ Δικαστήριον. Ὅπου συμβῆ νὰ μὴν ὑπάρξει Ἐφορευτικὴ ἐλέκτικη Λαϊκῆς Δικαστῆς ἐλέγχεται τριμελῆς ἐπιτροπὴ μὲ κοινὴ βολὴ ἢ ὅποια καὶ ἐπιλέξει τὰ 20 ἐφορευτικῆς Ζητήματα ποὺ γενώνται κατὰ τὴν διεξαγωγὴ τῆς ψηφοφορίας ἄφωνα, ἀπὸ τὴς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς. Τυχὸν παραβίασις κατὰ τὴς ἐκλογῆς ἐκδικεῖται ἀπὸ τὸ Ἀναδικαστικὸ Δικαστήριον τῆς περιφερείας. Ἡ σχετικὴ ἐνοταση ὑποβάλλεται μὲσα σὲ 8 μέρους ἀπὸ τὴν ἐκλογή.

Ἡ διάλογοι τῶν ψῆφον μπορεῖ νὰ γίνεται μυστὰ σ' ὅλους τοὺς ἐκλογίτες. Τακτικὰ μέλη τῶν ὀργάνων αὐτοδιοίκησης ἀνακηρῶσονται ἐκείνοι ποὺ πλειοψηφίαν σχετικὰ ἀναπληρωματικά δὲ οἱ κα-

τι οριστὴν ἐπιλαχόντες.
" Α ρ θ ο 13.— Ἡ ἀναήλικη τῶν ἐπιτυχόντων κατὰ τὴν ἔκδοσιν γένηται ἀπὸ τὰ Λαϊκὰ Δικαιώματα τῆς προηγουμένης θητείας μέσῃ σὲ δύο (2) μέρες ἀπὸ τὴν ἔκδοσιν. Γιὰ τὴν πρώτη ἔκδοσιν δὲν ἀπαίτηται ἀνακήρυξις.

" Α ρ θ ο 14.— Ἡ παρτίση διοριστῶν μέλους θροῦντων ἀυτοδιοικήσεως, γινέται ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἀυτοδιοικήσεως, ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἀυτοδιοικήσεως, γινέται ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἀυτοδιοικήσεως.

" Ἄν τινὸν περαιωθῆναι ἢ πεθάνον περισοτέρῃ ἀπὸ τὰ μισθὰ μέλη τῶν παλαιάντων ὀργάνων, γίνεται νέα ἔκδοσις. Νέα ἔκδοσις ποιεῖται ἐπίσης γιὰ τὴν καὶ θῆσαν τὸν ζήτησιν μὲν γινέται ἀπὸ τὸν 1)3 τῶν ἔκδοσιν. Ἡ σχετικὴ ἀίτησις ἀπευθύνεται στὸν Πρόεδρον τοῦ ὄργανου τοῦ ὅποιου ζητεῖται ἢ ὀλίγη ἢ μέρος ἀντικατάστασις.

" Α ρ θ ο 15.— Μέσα σὲ δύο μέρες ἀπὸ τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὄργάνων ἀυτοδιοικήσεως, τὰ Κοινοτικά, Δημοτικά καὶ Συνοικιακὰ συμβούλια, συγκροτοῦνται σὲ σώμα, ἐκλέγονται τὸν Πρόεδρον, Ἄντιπρόεδρον καὶ Ταμίαν τους, καθὼς καὶ τοὺς ἀντιπρόεδρους τους σὲ διαφόρους ἐπιτροπὰς ἀυτοδιοικήσεως καὶ στὸ Λαϊκὸ Δικαστήριον.

" Ἐπίσης διορίζονται τὸ ἐπαγγελματικὸν τὸν προσκοτικὸν ἀνάλογον μὲ τὴν ἀνάγκην καὶ τὰ μέσα τους.

Μετὰ τὴν συγκροτήσιν τῶν σὲ σώμα, ἐκλέγονται τὸν Πρόεδρον, Ἄντιπρόεδρον, Ταμίαν καὶ Γραμματεῖα τους καὶ τὰ ἄλλα ὄργανα ἀυτοδιοικήσεως, ἐκτός ἀν προβλεπεται διαφορετικὴ σύνθεσις τοῦ προεδρείου.

" Ἡ Ἐπιτροπὴ Λαϊκῆς Ἀσφάλειας κατὰ τὴν πρώτη μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς συνεδρίασις ἐκλέγεται ἀπὸ τὰ μέλη τῆς ἐκδοσιν κατὰ τὴν ἀνακληρωματικὴν Ἐπιτροπὴν στὸ Λαϊκὸ Δικαστήριον. Ἡ Ἐπιτροπὴ διορίζει τοὺς ἀγορφαλάκας καὶ πολιτοφύλακας, ποὺ εἶναι ἀναγκαῖοι γιὰ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως καὶ ἀσφάλειας διορίζοντας ἄν κριθεῖ ἀναγκαῖον, καὶ μισθὸ ἀνάλογον μὲ τὴν ἀπασχόλησιν τους καὶ τὰ μέσα τῆς.

" Α ρ θ ο 16.— Οἱ δήμαρχοι ἐκλέγονται ἀπὸ τὴν ἔκδοσιν ἀπὸ τὸ Λαὸν, μὲ μυστικὴ καθολικὴ ψηφοφορία μὲ ψηφοδέλτιον καὶ κατὰ σχετικὸν πλειοψηφικὸν σύστημα, κατὰ τὴν ἡμέραν ἔκδοσιν καὶ τῶν ἄλλων ὄργάνων ἀυτοδιοικήσεως.

" Ὅσα διορίζονται γιὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἡμέρας ἔκδοσιν, τὴν ψηφοφορία, τὴν διαλογὴν, τὴν ἐφορευτικὴν ἐπιτροπὴν, τὴν ἐνοστάσιον κατὰ τῆς ἔκδοσιν καὶ τὴν ἀνακήρυξιν τῶν διοριστῶν ὄργάνων ἀυτοδιοικήσεως, ἰσχύουν καὶ γιὰ τὴν δημοπρασιακὴν ἔκδοσιν.

Λειτουργία — Ἀρμοδιότητες — Καθήκοντα

" Α ρ θ ο 17.— Τὰ Κοινοτικά ἢ Δημοτικά. Συμβούλια φροντίζονται:

1) Γιὰ τὰ ἐν γένει συμφέροντα τῆς Κοινότητος ἢ τοῦ Δήμου.

2) Γιὰ τὴν διαχείρισιν τῶν Κοινοτικῶν, Δημοτικῶν καὶ Δημοσίων

κτιμήτων, καθὼς καὶ τῶν κτιμήτων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ποὺ δὲν τὰ διαχειρίζονται οἱ δικαιοῦχοι λόγω τῶν περιστασίων καὶ τὰ ὅποια βεβαιώνονται ἐπὶ τὴν περιφέρειαν τους.

3) Γιὰ τὴν ἐπιβολὴν φόρων.

4) Γιὰ τὴν ἐπιβολὴν προσωρικῆς ἐργασίας στοὺς κατοίκους, ὅταν πρόκειται νὰ γίνουσι κοινωφελῆ ἔργα.

5) Γιὰ τὸν ἔλεγχον τῶν ἀπορροσίων τῶν Λαϊκῶν Ἐπιτροπῶν, τὴν ὅποιας ποσοστὸν καὶ νὰ ἀντιπῶν.

Κρατῶν ληξιαρχικὰ βιβλία γεννήσεων, βαπτίσεων, γάμων, θανάτων, καθὼς καὶ μητρώα ἀνθρώπων καὶ γυναικῶν.

" Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος ἢ Δήμαρχος ὑπογράφει ὅλα τὰ ἔγγραφα καὶ ἐκπροσωπεῖ τὴν Κοινότητα ἢ τὸ Δῆμον σ' ὅλες τὴς νομικῆς τῶν σχέσεις.

" Ὁ Ταμίος ἐκτελεῖ τὴν λογιστικὴν διαχείρισιν τῶν πόρων τῆς Κοινότητος ἢ τοῦ Δήμου καὶ κρατῶν τὰ βιβλία ἐσόδων καὶ ἐξόδων καὶ λοιποῦ λογιστικοῦ τῆς κοινότητος ἢ δημοτικῆς περιουσίας. Ἐπίσης κρατῶν χωριστὸ λογαριασμὸν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῶν Λαϊκῶν Δικαστηρίων.

" Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Κοινοτικοῦ ἢ Δημοτικοῦ Συμβουλίου κρατῶν τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων, καταχωρεῖ τὴς ἀποφάσεις καὶ κρατῶν ἄλλο ἀναγκαῖον βιβλίον, διεξίγει γενικά τὴν ἀλληλογραφίαν καὶ μεταφέρει γιὰ διεξίγῃ τὴν γραφικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Λαϊκοῦ Δικαστηρίου.

" Α ρ θ ο 18.— Ἡ Ἐπιτροπὴ Λαϊκῆς Ἀσφάλ. φροντίζει γιὰ τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν κατοίκων καὶ γιὰ τὸ σκοπὸν αὐτὸ ἐκτελεῖ καθήκοντα ὁργανοικῆ καὶ ἀγορευματικῆ.

Παίρνει κάθε μέτρο ἐναντίον στοὺς ἐχθροὺς τοῦ Λαοῦ καὶ τοῦ ἔθνικου ἀγῶνα, ἐκτελεῖ ἀποφάσεις τῶν Λαϊκῶν Δικαστηρίων. Γιὰ τὸ ἔργο τῆς αὐτὸ μεταρῶν καὶ ζητήσιν βεβαιώσιν καθεστῶτος ἀρχῆς καὶ κάθε πολιτῆ, ποὺ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ τὴν βοηθήσιν. Ὅριζει ἀπὸ τὰ μέλη τῆς ἐκδοσιν ἕνα ταχτικὸν καὶ ἕνα ἀνακληρωματικὸν Λαϊκὸ Ἐπιτροπὸν στὸ Λαϊκὸ Δικαστήριον.

Φροντίζει γιὰ ὅλα τὰ ζητήματα τῆς ἀγορευτικῆς καὶ δασικῆς ἀσφαλείας. Ἐπιτηδεύεται στὸ Κοινοτικὸ ἢ Λημοτικὸ ἢ στὸ Συνοικιακὸν Συμβούλιον τ' ἀναγκαῖα μέτρα ἀσφάλειας τοῦ τόπου καὶ γιὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν δικαίων ὄργάνων ποὺ ὑπάρχουν ἐπὶ τὴν περιφέρειαν, καθὼς καὶ γιὰ τὸ διορισμὸν πολιτοφύλακων, ἀγορευματικῶν, δασοφυλάκων, ὑδρονομέων κλπ. διορίζοντας καὶ τὴν ἀνάλογον μισθοδοσίαν τους.

Ρυθμίζει τὸ πότεσιν καὶ τὴν ἀνάλογον μισθοδοσίαν τους. Ἐπιτηδεύεται καὶ τὴν χωράριον καὶ κανονίζει ὅσα νὰ ποιεῖται καὶ τὴν χωράριον ποὺ δὲν ἔχουν τυπικὸ δικαίωμα εἶναι αὐτὸ δὲν ζητῶνται τὸς τωρινούς δικαιοῦχοι. Ἡ Ἐπιτροπὴ κρατῶν τ' ἀπορροσίων γιὰ τὴν διαχείρισιν τῆς βιβλίου.

" Α ρ θ ο 19.— Ἡ σχολικὴ Ἐπιτροπὴ φροντίζει γιὰ τὴν σχολικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν παιδιῶν. Ἡ φοίτησις στὸ δημοτικὸν σχολεῖο εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ δωρεάν. Ἐπίσης φροντίζει γιὰ τὴν ἰδρυσιμὴν σχολεῖα.

ων, για την καλή τους λειτουργία και για τη σχολική διεύθυνση.
 Κάνει συστηματικό έργο στο διδακτικό προσωπικό, διεξάγει τη σχολική περιουσία, βρίσκει τους αναγκαίους για την εκπαιδευτική πόρους και κρατά τη σχετικά βιβλία. Μπορεί επίσης να παίρνει όσα μέσα κρίνει σκόπιμα για την εξύψωση του μορφωτικού και ήθους εκπαιδευτών των κατοίκων.

Α ρ θ ο 20. — Η Εκκλησιαστική Επιτροπή φρονίζει για όλα τα ζητήματα που έχουν σχέση με τις Εκκλησίες, τον κλήρο, τους ιεροφύλακες και το άλλο προσωπικό, διαχειρίζεται την Εκκλησιαστική περιουσία και ελέγχει την κανονική διαχείριση της μοναχιστικής περιουσίας της περιοχής της, παίρνοντας κάθε άναγκαίο για τη διαφύλαξη της μέτρο.

Α ρ θ ο 21. — Η Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας και Έπιτροπών φρονίζει για κάθε ζήτημα που ενδιαφέρει τον επισιτισμό των κατοίκων, παίρνει τρόφιμα από τις διάφορες άρχες ή οργανώσεις και τα μοιράζει δίκαια, φροντίζοντας ιδιαίτερα για τους φτωχούς. Έδώνει γενικό πριμτίβο τρωφίμων, φροντίζει για την ύδρευση δημοφιλών και καταστάσεων συνεταιρισμών και εποπτεύει για την καλή τους λειτουργία. Επίσης ασχολείται με την κανονική πρόνοια και περιθαλψή φροντίζοντας για την προστασία του παιδιού, της μητέρας των άπορων και άδικων για εργασία και για την εθιμική, νοσοκομική και ιατροφαρμακευτική περίθαλψή τους.

Α ρ θ ο 22. — Η Εξελεγκτική Επιτροπή ελέγχει την οικονομική μόνο διαχείριση των δημοτικών διοικητικών οργάνων και του Λαϊκού Δικαστηρίου. Ελέγχει επίσης αν ή διάθεση των ξένων ήσαν πραγματική και σύμφωνα με τις αποφάσεις των παραπάνω οργάνων τον έλεγχο της αυτόν ενεργεί κάθε τσίμνο και συντάσσει έκθεση που την κάνει γνωστή με το δημοσιότερο τρόπο στους κατοίκους.

Α ρ θ ο 23. — Κάθε μήνα το Κοινοτικό, Δημοτικό ή Συνοικιακό Συμβούλιο, το Λαϊκό Δικαστήριο και οι διάφορες Επιτροπές συνεδρούν μαζί και εξέταζουν όλα τα ζητήματα των κατοίκων και παίρνουν γενικότερες αποφάσεις που άφορούν το λαό.

Τα όργανα αυτά χωριστά είναι υποχρεωμένα να συνεδριάζουν τολάχιστον μία φορά την εβδομάδα και έκτακτα όταν είνε άναγκαίο.
 Α ρ θ ο 24. — Κάθε τρεξί μήνες όλα τα όργανα Αντιδημοκρητικής (Επιτροπές Κοιν. Δημοτ. Συνοικ. Συμβούλιου) είνε υποχρεωμένα να κάνουν τους κατοίκους σε Γενική Συνέλευση και να λογοδοτούν σ' αυτούς εκθέτοντας τη δράση τους. Η Γενική Συνέλευση καλείται και έκτακτα όταν είναι άναγκαίο ή όταν το ζητήσουν με γραπτή αίτηση το 1/3 των Ελλογών ή οποία υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Γεν. Συνέλευσης. Στις Γεν. Συνελεύσεις μπορούν να γίνονται εισηγήσεις για διάφορα ζητήματα που ενδιαφέρουν όλους τους κατοίκους. Στις Γεν. Συνελεύσεις όλοι οι πολίτες που έχουν δικαίωμα ψήφου μπορούν να μιλήν, να κάνουν προτάσεις, και να αποφασίζουν

πάνο στα ζητήματα που εισηγούνται οι διάφοροι εισηγητές και οι πολίτες. Οι αποφάσεις παίρνονται κατά πλειοψηφία, είναι σεβαστές και έχουν θέση κτηνοφρονιστικών γραμμών για τα όργανα της Λαϊκής αντιπροέδρου των Γεν. Συνελεύσεων προεδρεύουν οι Δήμαρχοι ή οι Πρόεδροι των Κοινοτικών και Συνοικιακών συμβουλίων ή οι νόμιμοι άναπληρωτές τους.

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Α ρ θ ο 25. — Σε κάθε Νομό ίδρύεται Νομαρχιακή Συνέλευση συγκροτημένη από τους Δημάρχους και τους Πρόεδρους των Κοινοτήτων του Νομού ή τους νόμιμους άναπληρωτές τους. Την πρό τη Νομαρχιακή Συνέλευση προσαλεί, προσδιορίζοντας συνάμα και τον τόπο και χρόνο της συνόδου της, ο δήμαρχος της πρωτεύουσας του Νομού. Κατ' την πρώτη της σύνοδο ή Ν. Σ. εκλέγει 1) τον Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο της, καθώς και 2) Γραμματείς 2) ένα ή δυο μέλη Νομαρχιακού συμβούλιου και 7 άναπληρωματικά μέλη του και 3) μία ή δύο μέλη Εξελεγκτικής Επιτροπής από 5 μέλη και 2 άναπληρωματικά. Το Προεδρείο της Ν. Σ. Οξ. Νομαρχιακού συμβούλιου και οι Εξελεγκτικοί έπιτροπείς εκλέγονται μεταξύ των μελών της Νομαρχιακής συνέλευσης με ψηφοδέλτιο, μυστική ψηφοφορία και σχετική πλειοψηφία.

Α ρ θ ο 26. — Η Ν. Σ. σαν άνώτατο σώμα της Νομαρχιακής αντιπροέδρου, συζητεί και αποφασίζει έπι των υποθέσεων της Εξελεγκτικής έπιτροπής, έπι των εισηγήσεων, προτάσεων, προβουλογισμών, άπολογισμών και λογοδοσιών του Νομαρχιακού Συμβούλιου, έπι των έρσεων που άκούονται από τους ενδιαφερομένους Δήμους και Κοινότητες κατά των αποφάσεών του, και δίνει τις καταφιντήριες γραμμές για την έν γένει δράση του Νομαρχιακού συμβουλίου. Η Ν. Σ. συγκλείεται σε τακτική σύνοδο κάθε τρις μήνες από τον Πρόεδρό της και σε έκτακτη όταν είναι άναγκαίο ή όταν το ζητήσουν έγγραφως το 1/3 των μελών της.

Ο Πρόεδρος της Νομαρχιακής συνέλευσης διευθύνει τις συνεδριάσεις της, οι δε Γραμματείς δέχονται τις διάφορες έρέσεις, εκθέτουν τα πρακτικά των συζητήσεών της και φροντίζουν για την κατάρχιση και κοινοποίηση των αποφάσεών της.

Α ρ θ ο 27. — Το Ν. Συμβούλιο μετά την έκλογή του συνεδριάζει συγκατάτα σε σώμα, εκλέγει τον Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο, Γραμματέα και Ταμία του διαφέρει τους υπαλλήλους που κρίνει άναγκαίους για την διεξαγωγή της υπηρεσίας του. Το Ν. Σ. είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Ο Πρόεδρος ή ο αντιπρόεδρος του εκπροσωπεί άπέναντι των άρχων, των δικαστηρίων και κάθε άλλου, άσχετ έποτέτεια έπι του υπαλληλικού προσωπικού του συμβουλίου, και ύπογράφει όλα τα έγγραφα. Ο αντιπρόεδρος, όταν άπουσιάζει ή

εμποδίζει ο Πρόεδρος άσκι όλα τα καθήκοντά του. Ο Ταμίς εισπράττει τα έσοδα επί τη βίσει έντελειώντων ύτογενεργαζομένων από τον ίδιον και τόν Πρόεδρο και παίρνει τις σχετικές άποδείξεις και λοιπά δικαιολογητικά. Επίσης συντάσσει και ύποβάλλει στη Νομαρχιακή ανάλυση τον προϋπολογισμό του Ν. Σ. και κρατά ύφελναι προσωπικά, ολοκληρωτικά και άλλήλεγγυα με όλα τα μέλη του Ν. Σ. για τήν περιουσία του και τακτική διαχείρισή της.

Ο Γραμματέας κρατά τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Ν. Σ. και καταχωρεί τις αποφάσεις και φροντίζει για τήν κοινοποίησή και εκτέλεσή τους, ποσοπιογράφει μαζί με τόν Πρόεδρο, όλα τα διοικητικά έγγραφα και κρατά τήν σφραγίδα του Σώματος. Ο Πρόεδρος, ο Ταμίς και ο Γραμματέας του Ν. Σ. απαρτίζουν το έκτελεστικό γραφείο ύπιφορισμένο με τήν εκτέλεση όλων των αποφάσεων και ύπολογο-άπέναντι του Σώματος

Τό Ν. Σ. ποσοπιολείται ύποχρεωτικά από τόν πρόεδρό του σε τακτική συνεδρίαση μία φορά τό μήνα κι έκτακτα όταν είναι ανάγκη ή όταν τό ζήσουν έγγραφως τό 1/3 των μελών.

Α ο θ ο 28.— Τό Ν. Σ. μετά τή Ν. συνέλευση, είνε ή άνώτερη έπιτοική και καθοδηγητική άρχή των όργάνων αυτοδιοίκησης του νομού. Τήν έποπτεία και καθοδήγηση άσκει με ειδικές έπιτροπές τις όποιες συγκροτεί από μέλη και ύπαλλήλους του.

Οι έπιτροπές αυτές περιεχόνουν και πωρακολουθουδν, καθοδηγούν και ελέγχουν τή δράση όλων των όργάνων αυτοδιοίκησης του νομού. Τα πορίσματα των ενεργειών τους ύποβάλλουν οι έπιτροπές αυτές σιά Ν. Σ. τό όποια έχουν τό δικαίωμα να άναστήλουν ή άκυρώνουν και άναδρομικά άτοπράσεις όλων των όργάνων αυτοδιοίκησης των Δήμων και Κοινοτήτων των νομών.

Οι έκδιαφερόμενοι υποροούν να έφροσιβήσουν τις σχετικές άποφάσεις του Ν. Σ. στη Νομαρχιακή συνέλευση, ή όποία και τί; έκδικάζει όριστικά κατά τήν πρόψη από τής ύποβολής της έφ.σης τακτική ή έκτακτη συνεδρίασή της.

Α ο θ ο 29.— Τά Ν. Σ. άποφασίζοντας τήν εκτέλεση, σύμφωνα με τό δικαίωμα που έχουν, διαφόρων έργων κοινής όφελείας, που έξυτηρεσούν τό νομό (π. χ. όδοποιίας, δημοσίας ύγιείας και παιδολαφης, φορτισμού, ύδρευσης κλπ.) συντονίζει τή δράση όλων των όργάνων αυτοδιοίκησης του νομού για τήν καλύτερη πραγματοποίηση του σκοπού αυτού.

Γιά τήν εκτέλεση και συντήρηση των έργων αυτών, καθώς και για τις δικάνες λειτουργίας των Ν. Σ., επιτρέπεται ή έπιβολή, άνάλογα με τις δυνατότητες και τό όφελήματα των πληθυσμών, φορολογικών και αναγκαστικής εργασίας, ή σύναψη δανείων ή άποδοτή, δωρεών, κληροδοσιών και χορηγιών και γενικά ή δημιουργία και έξεσφάλιση των αναγκαίων προς τότο πόρων.

Κατά των σχετικών αποφάσεων των Ν. Σ. επιτρέπεται σποδς έν-

διεφερομένης Δήλου; και Κοινότητες ν' άσκούν έφραση ενόπιον τής Ν. συνέλευσης; ή όποια έκδικάζεται κατά τή συντομότερη από τής ύποβολής; σύνολό της.

Η προθεσμία έφρέσων κατά των άποφάσεων των Ν. Σ. είνε 15 μέρες από τήν κοινοποίησή τους.

Α ο θ ο 30.— Σε κάθε νομό έδρύεται Νομαρχιακή συνέλευση συγκροτημένη από όλα τα μέλη των Έπαρχιακών συμβουλίων του νομού ή τους νομίμους άναπληρωτές τους.

Τήν πρόψη Ν. Σ. προσωανά, πρωσδιορίζοντας συνάμα και τόν τόλο και χρόνο της συνόδου της, ό Πρόεδρος του Έπ. Σ. τής έπαρχίας όπου ύφασκεται ή πρωτεύουσα του νομού. Κατά τήν πρόψη της συνόδου ή Νομ. Σ.ν, εκλέγει από τό μέλη της τόν Πρόεδρο, άντιπρόεδρο και Γραμματέα της; και ένα ήδμελές νομαρχιακό συμβούλιο και 5 άναπληρωματικά μέλη.

Τά μέλη των Νομ. Συμβ. υποροούν να μίν είνε μέλη τής Νομ. συνέλευσης, άλλα να εκλέγονται μεταξύ των κατοίκων του νομού.

Η ύδα Ν. Σ. εκλέγει από τό μέλη της και μία έξελεγκτική έπιτροπή από 5 τακτικά και 3 άναπληρωματικά μέλη. Η έκλογή γίνεται με ψηφοδέλτιο, ύυστική ψηφοφορία και σχετική πλειοψηφία.

Α ο θ ο 31.— Η Νομ. συνέλευση είνε τό Άνώτατο Σώμα τής Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Όσα όρίζονται για τις Έπ. συνέλεύσεις και τή Έπ. συμβούλια ισχύουν και για τις Νομ. συνέλεύσεις και Νομ. συνέλεύσεις, με άρμολογία για όλα τό νομό χωρίς όμως δικαίωμα άναρρώσεως των κατά τή άρ. 26 και 27 του παρόντος άποφάσεων των Έπαρ. συνέλεύσεων, έφρέσεων των Δήμων και Κοινοτήτων των Έπαρχιών.

Η Νομαρχιακή συνέλευση συγκοίλει αι σε τακτική σύνοδο κάθε έξη (6) μήνες από τόν Πρόεδρό της; και σε έκτακτη όταν είνε ανάγκη ή όταν τό ζήτουν έγγραφως τό 1/3 των μελών της.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Α ο θ ο 32.— Οι συνεδριάσεις όλων των όργάνων αυτοδιοίκησης; έχουν άπαρτι όταν παρευρίσκονται τό 2/3 από τό μέλη τους. Οι άποφάσεις τους παίρνονται κατά πλειοψηφία.

Α ο θ ο 33.— Η θηρία των μελών των όργάνων της αυτοδιοίκησης; και τίς 17 Δικαιοσύνης διαρκεί ένα χρόνο από τής έκλογής. Το λειτουργικό τους είνε τιμητικό, ύποχρεωτικό και άμισθο. Όταν όμως ή άπασηλήση τους είνε τόση ώστε να μη μπούν να παρακοουθήσουν τις βιοτικές τους έξοφάσεις, επιτρέπεται ή χορήγηση μισθού άνάλογου με τις άνάγκες τους ύστερ από σχετική άπόφαση του όργάνου που άνήκουν.

Α ο θ ο 34.— Όλα τα όργανα τής αυτοδιοίκησης είνε άνεξάρτητα και τελείως έκθέθετα στην άρτηση των καθηκόντων τους. Σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να γίνει έπέμβαση στις πράξεις τής

αυτοδιοίκησης και στὸ ἔργον τῆς Λαϊκῆς Δικαιοσύνης ἀπὸ καμίαια πολιτικῆ ἢ στατιστικῆ ὀργάνωσις.
Ἡ κατάχρησις ὅμοιοις τῆς ἐξουσίας θεωρεῖται καὶ ποινικὸ ἄδικη-
μα πὺν τιμωρεῖται ἀπὸ τὰ Στρατοδικεῖα.

ΛΑΪΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Ἄρθρο 35.— Ἡ Δικαιοσύνη ἀπονέμεται στὴν Ἐλευθέριαν Ἑλλάδα ἀπὸ τὰ παρακάτω ὄργανα: 1) Τὸ Λαϊκὸ Δικαστήριον, 2) τὸ Ἀναθεωρητικὸν καὶ 3) τὸ Ἀκυρωτικόν.

Λαϊκὸ Δικαστήριον

Ἄρθρο 36.— Τὸ Λαϊκὸ Δικαστήριον εἶνε πενταμελές· καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρα ταχτικά μέλη καὶ τρία ἀναπληρωματικά πὺν ἐκλέγει ὁ Λαὸς με μιστικῆ, καθ' ἑκάστην, με ψηφοδέλιον ψηφοφορία καὶ κατὰ τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα, ὅμοιοις παρακάτω, καὶ ἓνα ταχτικὸ μέλος πὺν ὀρίζει τὸ Κοινοτικὸ ἢ Δημοτικὸ ἢ Συνοικιακὸν συμβούλιον ἀπ' τὰ μέλη του.

Στὸ Δικαστήριον αὐτὸ παύονται μέσοι χωρὶς ψῆφον καὶ ὁ Λαϊκὸς Ἐπίτροπος ἢ ὁ ἀναπληρωτής του, πὺν τοὺς ὀρίζει ἢ Ἐπιτροπὴ Λαϊκῆς Ἀσφάλειας ἀπ' τὰ μέλη της.

Τὸ Λαϊκὸ Δικαστήριον ἐκλέγει Πρόεδρον καὶ Ἀντιπρόεδρον καὶ ὀρίζει τὸν Γραμματέα του.

Ἄρθρο 37.— Τὸ Λαϊκὸ Δικαστήριον ἐδρεύει σὲ κάθε Κοινότητα ἢ Δήμο ἢ Σινδικάτι καὶ ἔχει ἀρμοδιότητα νὰ δικάζει ὅλες τὰς πολιτικὰς διαφορὰς καὶ πολιτικὰ ἀδικήματα με τὺς περιορισμοὺς πὺν ἀναφέρονται στὰ παρακάτω ἄρθρα.

Ἀναθεωρητικὸ Δικαστήριον

Ἄρθρο 38.— Τὸ Ἀναθεωρητικὸ Δικαστήριον ἀποτελεῖται ἀπὸ πέντε ταχτικά μέλη καὶ πέντε ἀναπληρωματικά, πὺν ἐκλέγονται ὁ Πρόεδροι τῶν Λαϊκῶν Δικαστηρίων τῆς περιφέρειας τοῦ Ἀναθεωρητικοῦ σὲ συνέλευση πὺν συγκαλεῖ ὁ Πρόεδρος τοῦ Λαϊκοῦ Δικαστηρίου τῆς ἑδρας τοῦ Ἀναθεωρητικοῦ ἢ ἂν ἀδυνατῇ αὐτός, ὁ Πρόεδρος τοῦ αὐτοαυθιχότε ἄλλου Λαϊκοῦ Δικαστηρίου τῆς περιφέρειας.

Στὸ Δικαστήριον αὐτὸ παύονται μέσοι χωρὶς ψῆφον καὶ ὁ Λαϊκὸς Ἐπίτροπος πὺν τὸν ἐκλέγει ἢ ἑἴτα συνέλευση. Ὁ Λαϊκὸς Ἐπίτροπος πρέπει νὰ εἶναι κατὰ προτίμησιν νομικός. Ἡ ἑἴτα συνέλευση τῶν Προέδρων ἐκλέγει καὶ τρεῖς ἀναπληρωτέας τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπικοῦ. Τὸ Ἀναθεωρητικὸν ἐκλέγει Πρόεδρον καὶ Ἀντιπρόεδρον καὶ ὀρίζει τὸν Γραμματέα του.

Ἄρθρο 39.— Περιφέρειαν τοῦ Ἀναθεωρητικοῦ ὀρίζεται ἢ περιφέρειαν τοῦ παλιν Ἐισηγοδικείου, ἔθρα δὲ ἢ παλιν ἔθρα τοῦ Εἰρηνοδικείου ἢ ἐκείνη πὺν δὴ ὀρίσθι τὸ ἑἴτα με ἀπόφασί του.

Ἄρθρο 40.— Τὸ Ἀναθεωρητικὸν ἔχει ἀρμοδιότητα νὰ δικάζει ὅλες τὰς ἐπιδοθεῖσας πὺν δικαστήριαν ὀριστικὰ ἀπὸ τὰ Λαϊκὰ Δι-

καστήρια τῆς περιφέρειας του, δικάζει δὲ σὺν Δικαστήριον ὁδίας δευτέρου βαθμοῦ, ὅμοιοι ἀπὸ σχετικῆ ἀίτησι τῶν διαδίκων.

Ἀκυρωτικὸ Δικαστήριον

Ἄρθρο 41.— Τὸ Ἀκυρωτικὸν ἀποτελεῖται ἀπὸ πέντε ταχτικά μέλη καὶ τρία ἀναπληρωματικά πὺν ἐκλέγονται ὁ Πρόεδρος τῶν Ἀναθεωρητικῶν τῆς περιφέρειας τοῦ Ἀκυρωτικοῦ σὲ συνέλευση πὺν συγκαλεῖ ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀναθεωρητικοῦ τῆς ἑδρας τοῦ Ἀκυρωτικοῦ ἢ ἂν ἀδυνατῇ αὐτός, ὁ Πρόεδρος ὁμοιοῦ ἄλλου Ἀναθεωρητικοῦ τῆς περιφέρειας.

Στὸ Ἀκυρωτικὸν παύονται μέσοι χωρὶς ψῆφον καὶ ὁ Λαϊκὸς Ἐπίτροπος ἢ ὁ ἀναπληρωτής του πὺν τοὺς ἐκλέγει ἢ ἑἴτα συνέλευση.

Τὰ μέλη τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, ὁ Λαϊκὸς Ἐπίτροπος καὶ ὁ ἀναπληρωτής του πρέπει νὰ εἶνε Νομικοί.

Τὸ Ἀκυρωτικὸν ἐκλέγει Πρόεδρον καὶ Ἀντιπρόεδρον καὶ ὀρίζει τὸν Γραμματέα του.

Ἄρθρο 42.— Περιφέρειαν τοῦ Ἀκυρωτικοῦ ὀρίζεται ἢ περιφέρειαν τοῦ Ἐφετερίου κατὰ τὴν παλιν Λικαστικῆ διαίρεση καὶ ἔθρα τοῦ ἢ ἑἴτα τοῦ ἐφετερίου ἢ ἐκείνη πὺν τὸ ἑἴτα ὀρίζει με ἀπόφασί του.

Ἄρθρο 43.— Τὸ Ἀκυρωτικὸν εἶνε ὁμοῦδιον νὰ ἐξετάζει ἂν ἀπόφασις τῶν Ἀναθεωρητικῶν τῆς περιφέρειας τοῦ παραβίασαν τὰς διατάξεις ἢ τὸ πνεῦμα τοῦ Κώδικα. Στὴν περίπτωση αὐτῆ τοῦ Ἀκυρωτικὸν ἐξαρινίζει τὴν ἀπόφασιν καὶ παραπέμπει τὴν ὁ ἰδέσθαι νὰ ξαναδικασθῇ στὸ πλησιέστερον πὺν δικασ ἀρχικὰ ἀναθεωρητικόν.

Ἐπίσης τὸ ἀκυρωτικόν, ἂν ἀπὸ ἔγγραφα πὺν ὑπάρχουν σὲ δικαστηριακῆ μορφῆναι πεισθεῖ ὅτι τὸ Ἀναθεωρητικὸν δὲν ἔλαβε ὑπόψιν τοῦ ἔγγραφου ἢ προγραμματικῆς περιστατικῆς πὺν προτάθησαν σ' αὐτὸ καὶ εἶχαν ὑποῖδιον ἐπιτροπῆ σὴν ἐκδοσῆ τῆς ἀπόφασις, μπορεῖ νὰ τὴν ἐξαργυρῆ καὶ νὰ παραπέμπει τὴν ὁ ἰδέσθαι νὰ ξαναδικασθῇ στὸ πλησιέστερον πὺν δικασ ἀρχικὰ ἀναθεωρητικόν.

Ἄρθρο 44.— Ἄν ἐξαφανισθεῖ ἢ ἀκόφασιν καὶ τὸ ἀναθεωρητικὸν πὺν δικασε κατὰ παρακατωμένην, τότε τὸ ἀκυρωτικὸν κρατεῖ τὴν ὁ ἰδέσθαι ἐπιτροπῆ σὴν ἐκδοσῆ τῆς ἀπόφασις, μπορεῖ νὰ τὴν ἐξαργυρῆ καὶ νὰ παραπέμπει τὴν ὁ ἰδέσθαι νὰ ξαναδικασθῇ στὸ πλησιέστερον πὺν δικασ ἀρχικὰ ἀναθεωρητικόν.

Ἄρθρο 45.— Τὰ μέλη τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, ὁ Λαϊκὸς Ἐπίτροπος καὶ ὁ ἀναπληρωτής του παύονται ἀνάλογη ἀποζημίωση μηνιαία, πὺν τὴν καθορίζει τὸ νομαρχιακὸν συμβούλιον τῆς ἑδρας τοῦ Ἀκυρωτικοῦ.

Πρόεδροι — Δικαστῆς — Λαϊκὸς Ἐπίτροπος — Γραμματέας

Ἄρθρο 46.— Ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Δικαστήριον διευθύνει τὴς συνδρομίας καὶ κρατεῖ τὴν ἐξῆ μὲσα στὸ δικαστήριον, λογιμοποιώντας τοὺς ἄνοδος τῶν Πατριωτικῶν Ὀργανώσεων, τοὺς δικαστηριακοὺς κλητήρας, ἂν ὑπάρχουν, τοὺς ἀγροφυλάκας καὶ τὰ ὄργανα τῆς Λαϊκῆς Ἀσφάλειας.

τί τους με κάθε νόμιμο τύπο. Ἀκόμα μπορούν νὰ διορίζουν καὶ συ- νήγοιο.

Τὸ δικαστήριον δὲν μπορεί νὰ δικάσει κανέναν χωρὶς νὰ τὸν ἀ- κοῦει, ἐπεὶ δὲν ἀρνηθεῖ νὰ ἀκούγηθεῖ.

Κανένας δὲν μπορεί νὰ δικασθεῖ, ἀν προηγουμένα δὲν κληθεῖ ἀμφοτέρωθεν.

Ὅλη ἡ διαδικασία γίνεται δίχως ἔξοδα σὲ ἀπλὸ χαρτί.

Ἄφ' ὅ θ ο 56. — Οἱ Δικαστὲς πρὶν ἀρχίσουν νὰ δικάσουν μιὰ ἀπόφασιν ἢ δίκην προχωρεῖ χωρὶς χρονολογίαν.

Ἄφ' ὅ θ ο 57. — Οἱ δικαστὲς δικάζουν σύμφωνον μὲ τὴ συνεί- δησιν τους καὶ γὰ νὰ ἐκδώσουν τὴν ἀπόφασίν τους σπερρίζονται μόνο σὲ προσωπολογικὰ πρὸς βνήκαν ἀτ' τὴ διαδικασίαν, ἔχον ας παντοῦτε ὁ- πόκει ὅ,τι ὅλος ὁ κόσμος νομίζει ἴσο δίκαιο καὶ ὁρθό.

Δὲν περαιορίζονται ἀπὸ κανένα κανόνα ἀπόδειξης, παρὰ κοιτᾶνε μόνον νὰ βροῦν τὴν οδοιστικὴν ἀλήθειαν.

Ὅλα τὰ ἀποδεικτικὰ μέσα (ἔγγραφα — μάρτυρες — ἀποψιγίαι — πραγματογνωμοσύναις — ὄρκους — ὁμολογίαις — ἀπουσία τῶν διαδίκων κλπ.) τὰ ἔχτιμᾶνε ελεύθερα.

Ἄφ' ὅ θ ο 58. — Στὶς πολιτικὰς διαφορὰς ἐφορμίζονται τὶς δια- δημολογηθεῖ, τὶς συγκεκριμέναις συμφωνίαις, τὰ ἔθιμα καὶ ἐπίσης τὸν πῆρα ἀπ' τοὺς παλῆους νόμους.

Ἐξετάζονται σὲ κάθε συγκεκριμένη περίπτωση τὸ δόλο, τὸ φόβον, τὴν ἀνώτερη βία, σωματικὴ καὶ ψυχολογικὴ, τὴν πλάνην, τὴν ἀγνοίαν, τὴν ἀνοικότητα, τὴν κατὰσιν ἀνάγκης καὶ τέλος τὴν ἀισχύτητα πρὸς τὴν ἔχει μιὰ συμφωνία, ἐφόσον ἔχουν ἀποφασιστικὴ ἐπιφορὴ στὴν ὑπόθεσιν.

Ἄφ' ὅ θ ο 59. — Στὶς ποινικὰς ὑποθέσεις τὰ δικαστήρια παίρ- νουν ὑπόψιν τους τὴν ἀνηλικότητα, τὴν ψυχικὴν καὶ διανοητικὴν κατὰ- στήσιν τοῦ δράστη γενικά κατὰ τὴν διάπραξιν τοῦ ἐγκλήματος. Ἐξε- τάζουν τὸ δόλο, τὴν ἀμέλειαν, τὴν ἀγνοίαν, τὴν ἀνοικότητα καὶ ψυχολογικὴν, πρὸσταγὴν, τὴν ἀμνησιν, τὴν τυχὸν ἐπέμβαση τῶν ὀρίων τῆς ἀμνησ- καὶ γενικά τὶς ὑποκειμενικὰς καὶ ἀντικειμενικὰς συνθήκας κατὰ ἀπ- τὶς ὁποῖαις ἔγινε τὸ ἀδικημα.

Ἐπιβάλλουν τιμωρία λογικὴν ἀνάλογον πάντοτε μὲ τὴν βιαιότητα τοῦ ἀδικήματος.

Σκοπὸς τῆς ποινῆς δὲν εἶνε ἡ ἐκδίκησις, ἀλλὰ ἡ βελτίωσιν τοῦ ὑπαίτιου.

Ἄφ' ὅ θ ο 60. — Τὰ Δικαστήρια τοῦ Λαοῦ εἶνε Δικαστήρια οὐσίας καὶ ἀποβλέπουν νὰ ἀποκαταστήσουν τὸ δίκαιωμα πρὸς τὸν παρῶν σιάζεται καὶ νὰ περιφρουρήσουν τὴν κοινωνίαν πρὸς βλάπτεται ἀπὸ τὴν ἀδίκην πράξιν.

Ἄφ' ὅ θ ο 61. — Συμβολαιογράφοι καὶ ὑποθηκοφύλακες εἶναι

ὑποχρεωμένοι νὰ συμμορφώνονται μὲ τὶς ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων.

Δ ι α δ ι κ η σ ι α

Ἄφ' ὅ θ ο 62. — Οἱ σφειδρίσεις τῶν Δικαστηρίων εἶνε δημό- σιαι καὶ γίνονται σὲ Δικαστικὸν κεντρίον ἢ σὲ δημοδὴρῶτε ἄλλο πρὸ καὶ ἄκόμα ἐπιτόκια, ὅταν τὸ καλεῖ ἡ φύσις τῆς ὑπόθεσης.

Ἄν ὑπόκεινται κτηνὸς γὰ τὴν δημόσιαν τάξιν ἢ τὰ κατὰ ἡγή, τότε τὸ Δικαστήριον μπορεί νὰ ἀποφασίσαι νὰ γίνῃ ἡ συνεδρίαση χωρὶς ἀφουστέρησιν.

Κάθε ἐκδήλωσις ἀσέβειας, ἀταξίας κλπ. κατὰ τὴν συνεδρίαση τι- μωρεῖται ἀμέσως ἀπὸ τὸ Δικαστήριον μὲ ἀνάλογον ποινή.

Ἄφ' ὅ θ ο 63. — Γὰ τὸν νόμον τὸ Δικαστήριον νομίμα συγκροτημένο, πρέπει νὰ εἶναι παρόντα ὅλα τὰ μέλη του, ὁ Λαϊκὸς Ἐπίτροπος καὶ ὁ Γραμματεὺς.

Ἄφ' ὅ θ ο 64. — Δικαστὲς πρὸς συνδένονται μὲ τοὺς δικολόγοι- νοὺς μὲ συγγενείαν μέχρι καὶ τέτατον βαθμοῦ (πρῶτα ἐκτέφρα) δὲν παίρνουν μέρος σὲ δικαστήριον καὶ ἀνακληθῶνται.

Κάθε δικαζόμενος μπορεί νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξαίρεσιν ὁποιοῦδήπο- τε δικαστῆρος δὲν ἀποχωρήσει μόνος του ἀποφασίζον τὰ ἄλλα μέλη τοῦ δικαστηρίου οὐδεμίαν.

Στὴν περίπτωση τοῦ ἐξαφθεοῦ πολλοὶ δικαστὲς καὶ δὲν μπορεί νὰ γίνῃ συγκρότησιν τοῦ Δικαστηρίου, ἢ ὑπόθεσις ἀποσύρεται καὶ ὁ Λαϊκὸς Ἐπίτροπος τοῦ Ἀναθεωρητικοῦ τῆς περιφέρειας τὴν στέλνει γὰ τὸ δικαστὴν σὲ ἄλλο Λαϊκὸν Δικαστήριον τῆς περιφέρειας του.

Ὁ δικαστὴς πρὸς ἔκτακτον ἀναγκασίαις σὲ ποινικὴ ὑπόθεσιν, δὲν μπο- ρεῖ νὰ πάσῃ μέρος ὅταν διακρίνῃ ἢ ὑπόθεσιν αὐτή.

Ἄφ' ὅ θ ο 65. — Ἡ μαρτυρία σὲ δικαστήριον εἶνε ὑποχρεωτικὴ. Τὸ δικαστήριον μπορεί μὲ ἀπόφασιν τοῦ νὰ τιμωρήσῃ τὸν μάρτυρα πρὸς κλήρωσιν νόμιμα καὶ δὲν παρομοιάστικα τὴν μέσιν τῆς δίκης.

Ἄκόμα μπορεί νὰ διακρίνῃ νὰ τὸν φέρῃν διὰ τῆς δίκης. Ἄφ' ὅ θ ο 56. — Τοὺς δικαστικούς καὶ τοὺς μάρτυρας καλεῖ ὁ Λα- ικὸς Ἐπίτροπος. Ἄν μὲν κωικοῦν στὴν ἴδιαν Κοινότητα πρὸς γίνε- ται τὸ δικαστήριον, τῶν ἡμέρας πρὶν ἀπ' τὴν δίκην ἂν δὲ σὲ διαφορῆν Κοινότητες πρὶν ἀπὸ ὁμοῦ ἡμέρας. Ἡ λήψισιν προέπει νὰ ἀπο- δείχνηται μὲ ἔγγραφο.

Ἄφ' ὅ θ ο 67. — Στὶς πολιτικὰς ὑποθέσεις ἂν οἱ διάδικοι δὲν παρομοιάσθων σὲ Δικαστήριον, ἢ δίκην κατακρίνεται. Ἄν δὲν παρομο- σιάσθῃ ὁ ἐνὸς μονάχα, ἢ δίκην προχωρεῖ σὴν νὰ ἦταν καὶ αὐτὸς πα- ρὼν καὶ δικάζεται ἐρήμην.

Στὶς ποινικὰς ὑποθέσεις ἢ δίκην προχωρεῖ ἢ ἀναβάλλεται κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου.

Ἄφ' ὅ θ ο 68. — Κάθε δικαστικὴ πράξιν (ἀίτησιν, μνήμωσις, ἀνα- κοπή, αἴτησιν ἀναθεώρησιν, ἀκρόωσις κλπ.) πρὸς δὲν ἀπατεῖ ὁ ἴδιος

να ενεργηθῆ μέσον πληθεύσεως εἰδικῶ ἐκμισθοδοτημένου με ἄλλο ἔγγιστο ἀπὸ τὸν ἐνδιαφερόμενον καὶ θεωρημένο ἀπ' τὴν Ἐπιτροπὴ Λιδικῆς Ἀσφάλειας τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς του.

Α π ο ρ α ς ε ι ς

Α ρ θ ρ ο 69 — Οἱ ἀποφάσεις τῶν Δικαστηρίων βγαίνουν καὶ ἐπιλαύονται ἐν ὄνομα τοῦ ἘΜνημοῦ Λαοῦ.

Α ρ θ ρ ο 70 — Οἱ ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων λαμβάνονται ὅπου στέφα ἀπὸ κοινῆ μυστικῆ σύσκεψις ἑξῆς τῶν δικαστῶν ποὺ πῆραν μερὸς ἐν τῇ συνεδρίασει καὶ σύμφωνα με τὴν πλειοψηφίαν.

Α ρ θ ρ ο 71 — Οἱ ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων πρέπει νὰ ἐπιβληθῶσι καὶ ἐκτελεσθῶσι, νὰ ἀναφέρει τὸ δικαστήριον ποὺ τὶς βγάλει, τὸν ἀρχηγὸν, τὸν τόπον καὶ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τους, τὸ ὄνομα τῶν κριτῶν καὶ τὴν κατοικίαν τῶν διαδίκων ἂν ἦεν παρόντες ἐν τῇ δίκῃ, ἢ ὄχι, τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς ἢ τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀδικήματος, σύντομη ἐξέθεσις τῶν ποινικῶν καὶ ποινικῶν ἀποφάσεων καὶ τῆς διαδικασίας, πικρὸ δικαιολογητικὸν, ἐνολογικὸν διατακτικὸν καὶ ἂν ἀπαγγέλλησαν παρρησιαστῶς τὸν ἀδικητικὸν ἢ ὄχι.

Α ρ θ ρ ο 72 — Οἱ ποινικὲς ἀποφάσεις πρέπει νὰ ἀπαγγέλλονται δημοσίως ἐν τῇ ἴδιᾳ συνεδρίασει.

Οἱ πολιτικὲς ἀποφάσεις μπορεῖ νὰ βγαίνουν καὶ ἀργότερα, πάντως ὅμως ἐν τῷ συντομότερῳ διαστήματι καὶ ὅχι ἀργότερα ἀπὸ ὅτιώ μέρες ἀπ' τὴν δίκην.

Α ρ θ ρ ο 73 — Οἱ ἀποφάσεις ποὺ ἀπαγγέλλησαν προσωρὰ ποινικῶν ἀποφάσεων δὲ χρειαζέται νὰ κοινοποιηθῶν σ' αὐτοὺς. Οἱ ἀποφάσεις ὅμως ποὺ βῆσαν ἀργότερα, καθὼς καὶ κείνες ποὺ βῆσαν ἐν ὄνομα, πρέπει νὰ κοινοποιῶνται ὁπωσδήποτε.

Κ ο ι ν ο π ο ί η σ η

Α ρ θ ρ ο 74 — Οἱ ποινικὲς ἀποφάσεις κοινοποιῶνται με φροντίδα τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτρόπου τοῦ Δικαστηρίου ποὺ τὶς βγάλε. Οἱ πολιτικὲς ἀποφάσεις κοινοποιῶνται με φροντίδα τοῦ ἐνδιαφερομένου διὰ μέσον τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτρόπου ὁποῖος κάνει τὴν καταγγελίαν.

Α ρ θ ρ ο 75 — Ἡ κοινοποίησις τῶν κλήσεων, ἀποφάσεων κ. λ. π. γίνεται ἀπ' τοὺς ἐμισθοῦς ἢ ἀμισθοῦς κλητῆρας, ἂν ὑπάρχουν, τοὺς ἀφοροῦντας καὶ καθὲ ἄλλο ὄργανον τῆς Ἀ. ἀσφάλειας.

Α ρ θ ρ ο 76 — Κάθε κοινοποίησις πρέπει νὰ ἀποδεικνύεται πάντοτε με ἔγγιστο (ἀποδεικτικὸν) ποὺ πρέπει νὰ ἀναφέρει τὸν τόπον καὶ τὴν χρονολογίαν τῆς κοινοποιήσεως, τὰ ὄνόματα τοῦ διαδίκου ποὺ κοινοποιεῖ, τοῦ δεγάνου ποὺ κάνει τὴν κοινοποίησιν καὶ ἐκεῖνον ποὺ παραλαβάνει, καθὼς καὶ τὸ εἶδος τοῦ ἔγγιστου ποὺ κοινοποιεῖται.

Τὸ ἀποδεικτικὸν ὑπογράφουν ἐκεῖνος ποὺ τὸ ἐπιδίδει καὶ ἐκεῖνος ποὺ τὸ παραλαμβάνει. Ἄν ὁ τελευταῖος ἀρνηθῆ νὰ υπογράψῃ ἢ δηλώσει ὅτι δὲ ξέρει, γράμματα ὑπογράφουν ἄντι γὰ αὐτὸν δύο μάρτυρες.

Α ρ θ ρ ο 77 — Ἡ κοινοποίησις γίνεται προσωπικὰ σ' ἐκεῖνον

ποὺ ἀφῶρᾷ τὸ ἔγγιστον, ἐπισημασθέντες βρεθῆ. Ἄν ἀκούσασθε ἀπ' τὴν κατοικίαν του, γίνεται σ' ἐνὶ ἀπ' τὰ μέλη τῆς οἰγενείας του. Ἄν δὲν ὑπάρχουν καὶ τέτοια ἢ ἀρνηθῶν νὰ τὸ παραλάβουν ἢ κοινοποιήσῃ γίνεται ἐν τῷ Προέδρῳ τῆς Κοινότητος ἢ τὸν Δήμαρχον.

Α ν α κ ο τ ῆ

Α ρ θ ρ ο 78 — Καθένας ποὺ δικάστηκε χωρὶς νὰ ἦεν ἐν τῇ δίκῃ (ἐξήγησι) μπορεῖ νὰ κάνει ἀνακοπὴν μετὰ σὲ δέκα πέντε μέρες ἀπὸ τότε ποὺ τοὺ κοινοποιήθηκε ἢ ἀπόφασιν γιὰ νὰ ξαναδικασθῆ. Ἡ δίκη γίνεται, κατὰ προτίμησιν, τὸ συντομότερον καὶ ἂν ἀποδειχθῆ ἀπὸ τὸ Δικαστήριον ὅτι δικαιολογητικὰ ἀποφάσισε ἀπὸ τὴν δίκην, ξαναδικάζεται ἢ ἀπόφασιν ἀπ' τὴν ἴσχη.

Α ρ θ ρ ο 79 — Ἡ ἀνακοπὴ γίνεται ἐν τῷ Δικαστήριῳ ποὺ βγάλε τὴν ἐξήγησιν ἢ ἀπόφασιν καὶ περιφρονεῖται ἀπὸ Λαῖκὸν τοῦ Ἐπιτρόπου. Ὁ Ἄ. Ἐπιτροπος μὲς πρὸς τὴν ἀνακοπὴν σημειώνει κάτω ἀπ' αὐτὴν τὴν ἡμερομηνίαν ποὺ τὴν παρέλαβε καὶ ὑπογράφει αὐτὸς καὶ ἐκεῖνος ποὺ κάνει τὴν ἀνακοπὴν.

Α ν α β ε ῶ η σ η

Α ρ θ ρ ο 80 — Ἄιτησις ἀναθεώρησης μπορεῖ νὰ γίνει.

Α — Προκειμένου γιὰ ποινικὲς ὑποθέσεις 1) ὅταν τὸ πρόστιμον ποὺ ἐπιβλήσεται ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν εἴη πᾶνον ἀπὸ 200.000 δραχμῶν 2) ὅταν ἐπιβλήσεται φυλάκισις ἢ ἐκτόπισις ἢ ὑποχρεωτικὴ ἐργασία πᾶνον ἀπὸ τριάντα μέρες καὶ 3) ὅταν ἐπιβλήσεται στέρησις πολιτικῶν δικαιωμάτων.

Β — Προκειμένου γιὰ πολιτικὲς ὑποθέσεις 1) ὅταν μετὰ τὴν αἴτησιν ὁ δικάζων ζητῆ τὸν ἢ κινετὴ πρᾶγμα ἕως πᾶνον ἀπὸ 500. ἔξα του, 2) ὅταν ἢ ἐκτόπιση ἢ ὑποχρεωτικὴ ἐργασία ἀνεξάρτητα ἀπ' τὴν ἀπόφασιν αἰετὸς ἀντικείμενον ποὺ δὲ μπορεῖ ν' ἀποτιμηθῆ σὲ χρῆμα καὶ 4) ὅταν ἐπιβλήσεται, περιωδικὴ πινυρῆσις.

Α ρ θ ρ ο 81 — Ἡ αἴτησις ἀναθεώρησης γίνεται ἀπὸ τὸν δικαστὴν ποὺ ἐπιβλήσεται καὶ περιφρονεῖται ἀπὸ Λ. Ἐπιτροπον τοῦ Λαϊκοῦ Δικαστηρίου ποὺ βγάλε τὴν ἀπόφασιν.

Ο Ἄ. Ἐπιτροπος μὲς πρὸς τὴν αἴτησιν σημειώνει πᾶνον ἀπ' αὐτὴν τὴν ἡμερομηνίαν ποὺ τὴν παρέλαβε καὶ ὑπογράφει αὐτὸς καὶ ἐκεῖνος ποὺ κάνει τὴν αἴτησιν.

Α ρ θ ρ ο 82 — Ἡ αἴτησις ἀναθεώρησης γίνεται μετὰ σὲ δέκα πέντε μέρες ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποὺ ἐκδόθηκε ἢ ἀπόφασιν, ἂν ὁ ἐνδιαφερόμενος ἦεν παρὼν ἐν τῇ δίκῃ καὶ ἢ ἀπόφασιν ἐκδόθηκε παρῶντος τοῦ ἢ ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποὺ τοῦ κοινοποιήθηκε ἢ ἀπόφασιν, ἂν ἦεν ἀπὸν ἢ ἢ ἀπόφασιν βῆκε ἀργότερον.

Α ρ θ ρ ο 83 — Στὴν περίπτωση ποὺ δικάστηκε ἐξήγησι, ἂν εἴη ἀνακοπὴ, ἢ προθέσμινα γιὰ τὴν αἴτησιν ἀναθεώρησης ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἀνακοπῆς γιὰ ὁποιοῦτοτε λόγο.

Α ρ θ ρ ο 84 — Τὸ ἀναθεωρητικὸν, προκειμένου γιὰ ποινικὲς ὑποθέσεις

υποθέσεις, δὲ μπορεί νὰ χειροτερέψει τὴ θέση τοῦ κατηγορουμένου.
"Α ρ θ ο 85 — Τὸ ἀντιδικαστικὸ σὲ ζευγαρικὲς περιπτώσεις κρίνεται οὐσιαστικῶς, μπορεί νὰ δεχθῆι καὶ ἐκπρόθεσμη αἵτηση ἐφόσον βεβαιωθεῖ δικαλογημένο κατὰ τὴν κρίση του τὸ ἐκπρόθεσμο.

Α κ υ ο ω σ η

"Α ρ θ ο 86. — Αἵτηση ἀκύρωσης μπορεί νὰ γίνει γὰρ ὅλες τὲς ἀποφάσεις τοῦ ἀναθεωρητικοῦ ποὺ παραβιάσαν τὶς διατάξεις ἢ τὸ πνεῦμα τοῦ Κώδικα.
"Α ρ θ ο 87. — Ἡ αἵτηση γὰρ ἀκύρωση, γίνεται σὲ ἀκυρωτικὸ τῆς περιφέρειας καὶ παραδίδεται σὲ τὸν Ἐπίτροπο τοῦ ἀναθεωρητικῆς ποὺ ἐβγαλε τὴν ἀπόφαση.

"Ο Α. Ἐπίτροπος μόλις λάβῃ τὴν αἵτηση, σημειώνει κάτω ἀπ' αὐτὴν τὴν ἡμερομηνία ποὺ τὴν παρέλαβε καὶ υπογράφει αὐτὸς καὶ κείνος ποὺ κάνει τὴν αἵτηση.
"Α ρ θ ο 88. — Ἡ αἵτηση ἀκύρωσης γίνεται μέσα σὲ δέκα πέντε μέρες ἀπὸ τὴ μέρα ποὺ ἐδόθηκα ἢ ἀπόφαση, ἂν ὁ ἐνδιαφερόμενος ἦταν παρὼν στὴ δίκη καὶ ἡ ἀπόφαση ἐκδόθηκε παρουσία του ἢ ἀπὸ τὴ μέρα ποὺ τοῦ κοινοποιήθηκε ἡ ἀπόφαση ἂν ἦταν ἄνωγ ἢ ἂν ἡ ἀπόφαση ἐκδόθηκε ἀργότερα.

"Α ρ θ ο 89. — Στὴν περίπτωση γιὰ τὴν αἵτηση ἀκύρωσης ἐξήμην καὶ ἔκανε ἀνακοπὴ, ἢ προθεσμία γιὰ τὴν αἵτηση ἀκύρωσης δοχιζεῖ ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἀνακοπῆς γὰρ ἐκαιοδημιότερο λόγο.

Ε κ τ ε λ ε σ η

"Α ρ θ ο 90. — Γαὶ νὰ ἐκτελεσθῆι μιὰ ἀπόφαση πρέπει νὰ μὴ μπορεί νὰ προσβληθῆι ὄχι μετ' αἵτηση ἀναθεώρησης ἢ ἀκύρωσης.
Ἡ προθεσμία καὶ ἡ ἀσκίση τῆς ἀνακοπῆς ἢ τῆς αἵτησης ἀναθεώρησης καὶ ἀκύρωσης, ἀνατέλλει τὴν ἐκτέλεση.

"Α ρ θ ο 91. — Ἡ ἐκτέλεση τῶν ποινικῶν ἀποφάσεων γίνεται μετ' φροντίδα τῆς Ἐπιτροπῆς Λαϊκῆς ἀσφάλειας στὴν ὁποία τις διαβιβάζει ὁ Α. Ἐπίτροπος.
Ἡ ἐκτέλεση τῶν πολιτικῶν ἀποφάσεων γίνεται μετ' φροντίδα τοῦ ἐνδιαφερομένου διὰ μέσου τῆς Ἐπιτροπῆς Α. ἀσφάλειας, ἢ ὅποια εἶναι τὴν ἐντολή.

"Α ρ θ ο 92. — Ἄν διατροπῆσαι ὁ δαμῆτης νὰ καταβάλλει ἔκλεινο ποῦ τὸν ἐποχόμενος ἢ ἀπόφαση (πράγμα ἢ ἀποζημίωση), γίνεται ἀπόφαση τοῦ πρῶτου ποῦ ἐπιδικάστηκε ἢ γίνεται κατάφαση κινητικῶν ἢ καὶ ἀκίνητων, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν κινήτρά ἢ τὰ ὑπόχρεωτὰ δὲν ἐπαρκοῦν σὲ δημοπρασία τους ποῦ κάνει τὸ ἴδιο Α. Δικαστήριον μέσα Κυριακῆ καὶ σὲ δημοσίον ἄλλο, μετ' τὸν ὅρον νὰ τὴν γνωστοποιήσει 15 μέρες πρὶν στοὺς κατοίκους μετ' τὸν καλύτερο τόπο, ἢ ἄλλο. "Α ρ θ ο 93. — Δὲν καταρτίζονται τὰ ἀπαραιτήτα γιὰ τὴν ζωὴ καὶ διατροφή τοῦ ὀφειλέτου καὶ τῶν μελῶν τῆς οικογενείας του (ἀνάλογη ποσότητα τροφίμων, κλινοσκεπάσματα, ἐπιπλα, ἐργαλεῖα, ἀφ-

φροντίδα ζωῆ κλπ.).
Ἄν καταχέθησαν ἀκατάστατα ἢ πράγματα ποῦ ἀνήκουν σὲ ἄλλοιο ποῦ συνέχεται καὶ ἀποφασίζεαι μέσα.
Μέγιστος ὅτος ἐκδοθῆι ἡ σχετικὴ ἀπόφαση τοῦ δικαστηρίου ὁ Πρόεδρος μπορεί νὰ διατάξῃ τὴν τροποτικὴ ἀνακοπὴ τῆς ἐκτέλεσης.

"Α ρ θ ο 94. — Ἡ ἐκτέλεση μετ' ἀφίεση καὶ δημοπρασία ποῦ γίνεται ἀπὸ τὴν ὀφειλή τοῦ ἐνδιαφερομένου ἂν κατὰ τὴν κρίση τοῦ Δικαστηρίου ἢ οἰκονομικὴ κατάσταση τοῦ ὀφειλέτη ἢ ὁ γενικὸς ἢ ἐπιδικαστικὸς συνθήκες ἐπιβάλλουν τὸ μέτρο αὐτό.
"Α ρ θ ο 95. — Ἄν ὁ καταδικασμένος μετ' ποινικὴ ἀπόφαση δυστορεῖ νὰ πληρώσει τὸ ποσῆτο, τὸ Δικαστήριον ἐξουκὶς ὑπόψη τὴν οἰκονομικὴν του κατάσταση διατάζει τὴν προσωρικὴν του κράτηση ἢ διατάζει νὰ ἐργασθῆι ὑποχρεωτικῶς σὲ κοινωφελῆ ἔργα γιὰ ὄρισμένο χρονικὸ διάστημα ποῦ ὁρίζεαι κατὰ τὴν κρίση του.

Π ο ι ν ι κ ῆ Δ ι α δ ι κ α σ ι α

"Α ρ θ ο 96. — Ἀρμόδιος Δικαστήριον γιὰ ποινικὲς ὑποθέσεις γενικῶς εἶνε τὸ Δικαστήριον τοῦ τόπου ποῦ ἔγινε τὸ ἀδικημά.
Ἄν τὸ ἀδικημά διαπραχθῆι σὲ βίος Δήμου ἢ Κοινότητος ἀπὸ ζήτησει ὁ ένας ἀπὸ τοὺς δύο δικιζόμενους ἢ Δήμου, ἐφόσον τὸ θεωρητικὸν ποῦ ὑπάγεται τὸ Α. Δικαστήριον στὴν περιφέρειαν τοῦ ὀφειλέτου, ὁρίζεαι ἄλλο Α. Δικαστήριον γιὰ τὴν ἐκδί-

τομεν ν' ἀναφέρουν τὸ ὄνομα καὶ τὴν κατοικίαν τῶν διαδικωτῶν, τὸ ἴδιον καὶ τὸν τόπο, τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀδικημάτος, τὰ ἔσοδα τῶν μισθῶν, τὸ ἔκλεινο χρονολογητέας καὶ τὰ ὑποχρεωτικὰ ἀπὸ τὸν μισθῶν, εἶνε ἀγαθάματα, ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον Α. Ἐπίτροπον σὲ τὸν ὀφειλέτου ἀναγίνονται ὁ μινύσεις.

"Α ρ θ ο 97. — (Ὁ μινύσεις γιὰ ἀδικημάτα πρέπει νὰ εἶνε σὺν τοῦ καὶ τὸν τόπο, τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀδικημάτος, τὰ ἔσοδα τῶν μισθῶν, τὸ ἔκλεινο χρονολογητέας καὶ τὰ ὑποχρεωτικὰ ἀπὸ τὸν μισθῶν, εἶνε ἀγαθάματα, ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον Α. Ἐπίτροπον σὲ τὸν ὀφειλέτου ἀναγίνονται ὁ μινύσεις.
"Α ρ θ ο 98. — Στὴς ποινικὲς δίκες ὁ μινύτης καὶ ὁ κατηγορούμενος πρέπει νὰ παραβρίσκωνται ὁ ἴδιον καὶ δὲν μπορούν ν' ἀνατιροσωπευθῶν.

"Α ρ θ ο 99. — Σὲ περίπτωση ποῦ τὸ Δικαστήριον ἐββαλε ποινὴν σὲ κατὰ τὴν κρίση του.
Ἐπίσης, μπορεί ν' ἀνατελεσθῆι τὴν ἐκτέλεση τῆς ποινῆς μετ' ὄσον ἢ δίχως ὄσον.

Π ο λ ι τ ι κ ῆ Δ ι α δ ι κ α σ ι α

"Α ρ θ ο 100. — Ἀρμόδιον Δικαστήριον γιὰ τὶς πολιτικὲς ὄψεις εἶνε τὸ Δικαστήριον στὴν περιφέρειαν τοῦ ὀφειλέτου καὶ ὁ δύο διαδίκου ἢ τὸ Δικαστήριον ποῦ συμφώνησαν ὁ ἐνδιαφερομέ-

νοι ἢ δὲν φέρουν ἀντίρρηση.
 α) Ἄν ἡ διαφορά γινῆται α) μεταξὺ Κοινότητος ἢ Δήμου καὶ κατοίκου του β) Κοινότητος ἢ Δήμου καὶ κατοίκου διαφορετικῆς Κοινότητος ἢ Δήμου γ) μεταξὺ πολιτῶν καὶ κατοίκου σὲ διαφορετικὰ Κοινότητες ἢ Δήμους καὶ δ) μεταξὺ Δήμων ἢ Κοινοτήτων, ἐφ' ὅσον τὸ ζήτησον οἱ διάδοχοι, ὁ Λαϊκὸς Ἐπιτροπος τοῦ ἀναθεωρητικοῦ ποῦ ἀπάγεται τὸ Λαϊκὸν Δικαστήριον τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου ὀρίζει γὰρ ἀπομόδιον δικαστήριον ἐν ἄλλο τῆς περιφέρειᾶς του.
 α) Ἄρθρον 101. — Οἱ αἰτήσεις γὰρ πολ. τι. ἐξ διαφορῆς πρέπει νὰ εἶνε πέντομες, ν' ἀναφέρουν τὸ ὄνομα καὶ τὴν κατοικίαν τῶν διαδίκων ἢ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς τους, καθὼς καὶ τὴν ἀξίαν του σὲ χρῆμα, τι ζητεῖ ἐκείνος ποῦ κάνει τὴν αἴτηση καὶ ἀποδοτικὰ μισα, τὴν ἡμερομηνίαν καὶ νὰ ὑπογράφωνται ἀπὸ ἐκείνον ποῦ κάνει τὴν αἴτηση ἂν αὐτὸς εἶναι ἀγοράματός ἀπὸ τὸν ἀπομόδιον Λ. Ἐπιτροπο στὸν ὅποιον καὶ παραδίδονται.

α) Ἄρθρον 102. — Οἱ διάδοχοι πρέπει νὰ παρεστήκωνται οἱ ἑξαιρέτως οἱ δίκαιοι, ἂν ὅμως αὐτὸ τοῦς εἶναι δύσκολο μισοφῶν νὰ παρίστανται μετ' ἀντιρροσῶν τοῦς ποῦ ἐξισοδουτοῦν μετ' ἄλλο ἔγγυφο θεωρημένο ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν Λ. ἀφ' ἑαυτοῦ τῆς διμορφῆς τους.
 α) Ἄρθρον 103. — Καμιὰ ἀπόφασιν δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιδικάσει σὲ διάδικον περισσότερον ἀπὸ καὶ ο, ποῦ ζήτησε ἀρχικὰ.
 Στὴν ἴδια τὴν ἀπόφασιν, ποῦ ἐπιδικάσει μὴ ἀκαίτησιν μπορεῖ νὰ δεδῆται προσθεσίμια γὰρ τὴν ἐκτέλεσιν, σύμφωνα μετ' τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ ὀφειλέτη καὶ τῆς γενικῆς καὶ εἰδικῆς συνθήκης.

α) Ἄρθρον 104. — Ἐὰν καμιὰ ἀπόφασιν δὲν μπορεῖ νὰ ὑποχωρῶσιν ἄλλος ἐκτός ἀπὸ τὸν ἐλεύθρον.
 Ἡ συνείκησιν ἢ συγγένειαν δὲν δημιουργεῖ ὑποχρέωσιν νὰ πληρωσῆται καμίας χρεῖς ἄλλου.

α) Ἄρθρον 105. — Ἐπιτροποὶ καὶ κηδ. μόνες εἰδύονται γὰρ ἀπόφασιν ἢ ἀπέναντι τῶν, γὰρ ζήτες ποῦ προξενήθησαν ἀπὸ πρόξεις ἢ παραλείψεις προσώπων ποῦ ἐπισωπῶν.
 Ὅμοια εἰδύονται γὰρ ἀπόφασιν καὶ οἱ ἐγγουδοί, γὰρ ζήτες ποῦ προξενήθησαν ἀπὸ πρόξεις ἢ παραλείψεις προσώπων, ποῦ ἔχουν στὴν ὑπηρεσίαν τους κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς καὶ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς.

Π Ο Ι Ν Ι Κ Ἔ Σ Λ Ι Α Τ Ἀ Ξ Ε Ι Σ

α) Ἄρθρον 106. — Τὰ ἀδικήματα κλοπῆς, ὑπεξαίρεσης, ἀπάτης, πλαστογραφίας, ἐκβίασης, αὐτοδικίας, ἀδικῆς ἐπίθεσης, παραβίασης ἀσύλου, ἐμπρησμῶν (ἐκτός δάσους), φθορῆς ξένης ἰδιοκτησίας, ἀποπλάτησης κῆρης κατὰ τῶν 18 χρόνων, ἀπλῶν τραυματίων, ἐξέθροισης, συκοφαντίας, σέσησιν ἐλευθερίας καὶ γενικὰ κάθε ἀδικήματα κατὰ τῆς περιουσίας, βελαίας, ἐλευθερίας τιμῆς, τὰ δασικὰ ἀδικήματα, τὰ ἀγοραστικὰ κλπ. ἔπαρθεῖ ἐκείνων ποῦ δικάζον τὰ Στρατοδικεῖα, δικάζονται ἀπὸ τὰ Λαϊκὰ Δικαστήρια καὶ τιμωροῦνται μετ' ἑκείνων ποῦ ὀρίζονται παρ' αὐτά.

α) Ἄρθρον 107. — Τὰ Λαϊκὰ Δικαστήρια δὲν εἶνε ἀρμόδια γὰρ ἀκόλουθα ἀδικήματα, ποῦ δικάζονται ἀπὸ τὰ Στρατοδικεῖα: Ἐσχάτη προδοσία, ἀρτεία, ζωρολοπὴ καὶ ζωροκονία, κλοπὴ διὰ ὄψεως, κλοπὴ ἢ ὑπεξαίρεσιν εἰδῶν πὺ ἀνήκουν στῆς ἀγωνιζόμενες δύναμεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, καθὼς καὶ τὰ ἀδικήματα κατὰ τῆς ζωῆς, ἐφ' ὅσον ἐγίναν ἀπὸ πρόθεσιν. Ἐπίσης ὁ ἐμπερησμός δάσους ἀπὸ προθέσιν ἢ ἀέλειαν, καὶ κάθε δασικὸν ἀδικήμα ποῦ προκαλεῖ ζημιὰς μεγαλύτερας ἀπὸ 500.000 δραχμῆς. Ἐπίσης ἢ κατάχρησιν ἐξουσίας ἀπὸ τὰ μέλη ὄλων τῶν ὀργάνων τῆς ἀποδ. οἰκισμῆς καὶ τῆς Λαϊκῆς Δικαιοσύνης. Τέλος ἢ κλοπὴ καὶ ὑπεξαίρεσιν κειμηλίων ἢ ἄλλων περιουσιῶν στυγίω τῶν Μονῶν ἀπὸ τοῦς διαχειριζόμενους μοναστηριακῆς περιουσίας.

α) Ἄρθρον 108. — Ἀδικήματα εἶνε ἐπίσης καὶ δικάζονται ἀπὸ τὰ Στρατοδικεῖα κάθε πράξιν ἐκείνων ποῦ συνεργάσθηκε ἢ συνεργάζεσθαι μετ' ἐκείνους τοῦ Λαοῦ, ἐκμεταλλεύθη ἢ ἔκμε ἀλεύεται τῆς σήμερινῆς συνθήκης καὶ ἀπ' αὐτὸ πέτυχε ἢ πετυχεῖν ὠφελήματα ἠθικὰ ἢ ὑλικὰ μετ' ἄλλο ποῦ ἀντιβῆναι στὸ ἔθνικόν συμφέρον ἢ τὰ καλὰ ἔθνη.
 α) Ἄρθρον 109. — Ποινικὰ ἀδικήματα τοῦ ὄθρου..... ποῦ διαπαράβησαν μέχρι σήμερον, δικάζονται ἀπὸ τὰ Λαϊκὰ Δικαστήρια ἂν δὲν ἔξει βγεῖ γὰρ αὐτὰ ἀπὸ τὸν ἀστυκὸν βουλομα ἢ τελεσθῆναι ἀπόφασιν τῶν παλῶν Δικαστηρίων ἢ ἂν δὲν παρρηγοφῆσαν ἢ ἀμνηστεύθησαν σύμφωνα μετ' τοῦς παλῶν νόμους.

α) Ἄρθρον 110. — Τὰ Δικαστήρια ἀνάλογα μετ' τὸ εἶδος καὶ τὴν βουήτητα τῆς πράξιν ἐξουσιᾶς ὑπόφειν νὰ παρεκδῶν τοῦ ὄθρου, τὴν διοικητικὴν τοῦ κατέστασιν, τὴν σιγκῶτητα τοῦ ἀδικήματος καὶ γενικὰ τῆς ὑποκειμενικῆς καὶ ἀντικειμενικῆς συνθήκης κατὰ τῆς ὁμοειδῆς ἔγινε τὸ ἀδικήμα, ἐπιβλήσων κατὰ τὴν κρίσιν τοῦς τῆς ἀκόλουθῆς ποινῆς.
 1) περιορισμὸς τῆς ἐλευθερίας (φυλάκιση) μέχρι δέκα χρόνων.
 2) ἐσχάτησιν μέχρι δώδεκα μῆνες.
 3) ὑποχρεωτικὴ ἐργασία σὲ κοινωφελῆ ἔργα μέχρι δώδεκα μῆνες.
 4) δημόσια ἐπίπληξιν.
 5) σέσησιν πολιτικῶν δικαιωμάτων, εἶτε σὺν αὐτοτελεῖ ποινῆ, εἶτε σὺν ἐπαλλουθῆ.

6) πρόστιμο σὲ κοῦμα ἢ σὲ εἶδος.
 7) ἀποζημίωσιν γὰρ ὄφελος τοῦ ἀδικημένου, γὰρ τὴ ζήμιὰ ποῦ ἐπαρθε, ἂν γὰρ τὴ διαπίστωσιν τῆς δὲν κρίνεται ἀκαίτητην ἰδίωτησιν δικαιοσύνης, καὶ
 8) ἀποζημίωσιν γὰρ ψυχικὴν ὄδυν.

α) Ἄρθρον 111. — Ἀνήλκοι μέχρι δέκα χρόνων δὲν δικάζονται γὰρ καμίας ποῦ τῆς. Ἀπὸ δέκα ὡς δέκα τέσσερων χρόνων ἔξεταί. Ἐπειὸν ἂν ὄταν ἔκταν τὸ ἀδικήμα εἶχαν συνείδησιν τῆς πράξιν τους. Ἀπὸ καὶ, καὶ πάνω δικάζονται ὅπως καὶ οἱ ἐνήλκοι, τὸ Δικαστήριον δίκως στὴν ἐκλογὴ καὶ ἐπιμέρησιν τῆς ποινῆς πρέπει νὰ παύσων ὑπὸ φει τοῦ σὺν ἐλαφροῦ τὴν ἀνηλικότητα καὶ νὰ ἐπιβλήσιν ἐλαφροτέρες ποινῆς ἀποβλέποντας πάντα στὴν βελτίωσιν τοῦ ἐγκληματία.

Α ρ θ ο 112 — Σε αδίκηστα τιμής και υπόληψης, εφ' όσον οι διάδοχοι δεν θέλουν δέν επιβαλίται καμμιά ποινή
 Α ρ θ ο 113 — Τά όδικήματα που ύπάρχουν στην αρμοδιότητα των Α. Δικαστηρίων παραγράφονται ύστερα από δύο χρόνια, από την ήμερα που διαπραχθήσαν.
 Στόν ίδιο χρόνο παραγράφονται και οι ανεφέλεστες ποινικές απόφοίσεις.

Π ο λ υ τ ι κ έ ς Α ι α τ ά ξ ε ι ς

Α ρ θ ο 114. — Τά Α. Δικαστήρια δικάζουν όριστικά ή προσωρινά όλες τις πολιτικές διαφορές που κατά την κρίση τους έχουν επείγοντα χαρακτήρα.
 Α ρ θ ο 115. — Κληρονομικές υποθέσεις δεν μπορούν να δικάζουν όριστικά. Μπορούν όμως να ρυθμίσουν προσωρινά μόνο την κατοχή ή διανομή της κληρονομιάς κινήτων ή ακινήτων.
 Α ρ θ ο 116. — Προκειμένου για ό τοιαδήποτε διαθήκες άφομόδιο για τη δημοσίευση είνε τό άνωθεωρητικό Δικαστήριο της περιφέρειας που κατοικούσε εκτός που έκανε τη διαθήκη. Ειδικά για τις ίδιόγραφες διαθήκες τό Δικαστήριο, αφού εξετάσει και τευχθεί για τη γνησιότητα τους τις κρίνει (κρίσεις).

Κάθε κάτοχος διαθήκης άμα πληροφορηθεί τό θάνατο εκείνου που έχει κάνει τη διαθήκη όφείλει τό συντομότερο να την παρουσιάσει στο παραπάνω Δικαστήριο για τη δημοσίευση.
 Α ρ θ ο 117. — Τά Α. Δικαστήρια αποφασίζουν για τη λύση ή άκυρωση του γάμου, άν συντρέχει κατότη κρίση τους άδυναμία εξακολούθησης της συμβίωσης σύμφωνα με τους παλαιους νόμους, από τον όρο να τηρηθεί ή προδικασία για την άπαιρεία συμβιβαιμού στον Μητροπολίτη όπως και ή διαδικασία με τα την αίτίαση, προκειμένου για την πνευματική λύση.

Στην ίδια άπόφαση όρίζεται ποιός θα φροντίζει για την άνατροφή των παιδιών όπως επίσης και για την διατροφή τους.

Επίσης όρίζεται ή διατροφή ύλεο του σιζύγου που δε φταίει για τη λύση του γάμου.

Α ρ θ ο 118. — Τά Α. Δικασ. διορίζουν Επιτρόπους των ανηλικών και των προσώπων που δεν μπορούν να διαχειρισθούν την περιουσία τους από διανοητική ή σωματική πάθηση για την όποια επίσης αποφασίζουν αφού αποδειχτεί και με βεβαιωση γιατροών.

Α ρ θ ο 119. — Επίτροπος που εκπροσωπεί τό συμφέροντα του ανηλικού είνε:

1) Ο πατέρας, και άν δεν υπάρχει αυτός ή μητέρα. Αν ή μητέρα ξαναπαντρευτεί τό Δικαστήριο αποφασίζει άν θα εξακολουθήσει ή ίδια να είνε Επίτροπος ή άν πρέπει να διοριστεί άλλος.

2) Αν δεν υπάρχουν ούτε πατέρας ούτε μητέρα. Επίτροπος είνε ό παππούς και άν δεν υπάρχει αυτός ή γιαγιά.

3) Αν δεν υπάρχει κανένας από τους παραπάνω ή άν ό παππούς

και ή γιαγιά δεν είνε σε θέση ν' άντιτακρισθούν στα καθήκοντά τους πτότά, τότε τό Δικαστήριο όρίζει τό κατάλληλο πρόσωπο.

Α ρ θ ο 120. — Οι Επίτροποι λογοδοτούν για τη διαχείριση της περιουσίας των ανηλικών που εκπροσωπούν σέ Συγγενικό Συμβούλιο από τό έτη ύπόστασε συγγενικά πρόσωπα και άν δεν υπάρχουν τόσα από Ισάριθμους στενοές φίλους.

Του συγγενικού συμβουλίου προεδρεύει ό Α. Επίτροπος.

Αν οι Επίτροποι ή προσωπικήν πρόσωπα που δεν μπορούν να διαχειριστούν την περιουσία τους λογοδοτούν, ύ; εφ; από αίτηση όποιοδήποτε ενδιαφερομένου, στο έ.δ.ο τό Δικαστήριο.

Α ρ θ ο 121. — Για να τονήσουν οι Επίτροποι ή να διατηρήσουν κινήτρά άξίας πάνω από 50.000 δραχμές ή να συμβιβασθούν για ό τοιαδήποτε λόγοι για κινήτρά πράγματα ή άπατήσεις της έ.δ.ιας άξίας, χρειάζεται έγκριση του συγγενικού συμβουλίου και άδεια του Α. Δικαστηρίου.

Για να πουληθούν ακίνητα ή να διανεμηθούν, ή να γίνει όποιαδήποτε τοιςμυθισμός χρειάζεται έγκριση του συγγενικού συμβουλίου και άδεια του άνωθεωρητικού.

Α ρ θ ο 122. — Κάθε Επίτροπος εκτός από την παινήκή ύπόχρηση είνε ύπόχολός; για την καλή και μετ ή διαχείριση με όλη την περιουσία του.

Α ρ θ ο 123. — Τό Λαϊκό Δικαστήριο αποφασίζει για τη διορθωση κάθε ληστειολικής πράξης που τυχόν είνε λανθασμένη.

Α ρ θ ο 124. — Μπορεί επίσης ν' αποφοίσει για την ύποθεσία ανηλικού ή ανήλικου.

Στην περίπτωση ανήλικου τό Δικαστήριο εξετάζει άν συμφέρει στον ανήλικο να υφθετηθεί. Πάντως όμως θα παύονται και ή γνώμη των γονιών και άν αυτοί δεν ύπάρχουν, του συγγενικού συμβουλίου.

Α ρ θ ο 125. — Τό Λαϊκό Δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει στον άντρα να πουλήσει τό ακίνητο που πήρε προίκα, αλλά στην περίπτωση αυτή πρέπει να συναινέσει ή γυναίκα και να διαπιστωθεί από τό Δικαστήριο ή πραγματική άνάγκη ή τό συμφέρο που επιβαλίλων την έκποίηση Συγγχονα διατάζει άν τό κρίνει άναγκαίο, άνάλογα εξασφαλιστικά μέτρα.

Α ρ θ ο 126. — Τό Λαϊκό Δικαστήριο μπορεί να διατάξει την εξέλιψη ύποθήκων ή προσημώσεων άν τό χρέος έχει ξεοφληθεί ή συντρέχει όποιαδήποτε άλλα περίπτωση.

Α ρ θ ο 127. — Τά Α. Δικαστήρια δικάζουν διαφορές έγγραφικές κάθε είδους. Επίσης κάθε διαφορά από συνλλαγές της καθημερινής ζωής.

Α ρ θ ο 128. — Δικάζουν επίσης διατροφές ανζύγων, παιδιών, γανιών, παππού, γιαγιάς και εγγονιών.

Α ρ θ ο 129. — Δικάζουν άποζημιώσεις ή διατροφές προς όφελος παθόντος ή των μελών της οικογένειάς του σέ βάρος εκείνου

που έγινε αλτία θανάτου ή ανικανότητας για εργασία.
Μπορούν επίσης να επιδικασθούν, έξω από την αποζημίωση, προσώπου από το δικαστήριο ποσό, για ήθη ή λιανοπώληση λευθοφίας του.

Α ρ θ ο 130. — Τα Δικαστήρια δεν μπορούν να κάνουν αναπροσαρμογή των παλιών χρεών.

Για απαιτήσεις από αδικήματα ή ερωγικά ατυχήματα, όπως δόμα και για απαιτήσεις διατροφής συζύγων ή παιδιών, γονιών, παππών, γιαγιάς και εγγονιών μπορούν να κάνουν αναπροσαρμογή, κατά την κρίση τους, σύμφωνα με τις σημειωμένες συνθήκες.

Α ρ θ ο 131. — Οι μισθώσις αγροτικών και άστικων χημικών και λειψαδίων που έγιναν μέχρι τη 1 Γενάρη 1943 παραιοίνονται αναγκαστικά μέχρι τέλους του Δεκέμβρη 1944

Α ρ θ ο 132. — Στις περιπτώσεις του παρ'απάνω άρθρου, τα Δικαστήρια, παίρνοντας υπόψη τους τις σημερινές συνθήκες και την οικονομική κατάσταση των ενδιαφερομένων, μπορούν κατά την κρίση τους να αυξάνουν το μισθωμα ή να υποχωρώνουν τον ενοικιαστή στην καταβολή ανάλογη ποσότητος από τα παραγόμενα είδη για το διάστημα από 1ης Σεπτεμβρίου 1943 και επί το εξής.

Κατά τον ίδιο τρόπο το Δικαστήριο αποφασίζει σε ποιά τιμή θα πληρωθεί ή αξία των ιδιοκτησιακών ζώων (εφυλικιά) αν αυτά είχαν διατιμηθεί σε προτολεμικές δραχμές.

Μπορούν επίσης να αποφασίσουν τη διάλυση μίσθωσης σπιτιού, όταν πρόκειται να ιδιοκατοικήσει αυτό τον οικογενειακό κύκλο.

Α ρ θ ο 133. — Όταν υπάρχουν μισθώσεις ή υπομισθώσεις μεγάλων αγροκτημάτων, που δεν εξυπηρετούν τις ιδιαίτερες ανάγκες των μισθωτών και των οικογενειών τους, η ανυπερωθητικά δικαστήρια μπορούν, κατά την κρίση τους, να αποφασίσουν την διάλυση της μίσθωσης, είτε προστατεύεται με ενοικιαστικό είτε όχι, για την προσωρινή εγκατάσταση με ενοικιαστικό αγροτών, που θεωρούνται στο εξής ενοικιαστές και πληρώνουν στον ιδιοκτήτη ανάλογο νοίκι που κανονίζει το Δικαστήριο κατά την κρίση του.

Εκείνους που θα εγκατασταθούν τους καθορίζει με προηγούμενη απόφαση του το Νομαρχιακό Συμβούλιο.

Α ρ θ ο 134. — Αδέσποτα κινητά πράγματα ή άκίνητα χημάτα ανήκουν στην Κοινότητα ή Δήμο στην περιφέρεια των οποίων βρίσκονται.

Α ρ θ ο 135. — Το νόθο παιδί αναγνωρίζεται από τον πατέρα του γνήσιο αν αυτός κάνει δήλωση στο Ληξιαρχο ή στο Λ. Δικαστήριο ή αν παντρευτεί με την μητέρα του παιδιού.
Αν παθιάει ο πατέρας τη δήλωση αυτή μπορούν να κάνουν δ παππούς ή η γιαγιά.

Αν αρνείται ο πατέρας, μπορεί όσο είναι άνηλο το παιδί να ζητήσει η μητέρα την αναγνώριση από το Δικαστήριο.

Το ίδιο δικαίωμα έχει οποιαδήποτε συγγενής αν πέθανε η μητέρα. Και το ίδιο παιδί μπορεί να ζητήσει από το Δικαστήριο την αναγνώριση μέσα σε πέντε χρόνια από την ενηλικίωση του

Το άνηλωρισμένο παιδί είναι πάν γνήσιο και έχει όλα τα δικαιώματα που έχει και το γνήσιο χωρίς εξαιρέση.

Α ρ θ ο 136. — Αν είναι αρκετά πιθανό ότι δεν ζει κάποιος, είτε γιατί εξηφανίστηκε σε στιγμή κινδύνου, είτε γιατί δεν υπάρχουν πληροφορίες του, αφού περσούν πέντε χρόνια, το Δικαστήριο μπορεί να παραχωρήσει προσωρινά τη διαχείριση της περιουσίας του ο' δ. λους τούς πιθανούς κληρονόμους του.

Α ρ θ ο 137. — Δέκα τουλάχιστον πρόσωπα μπορούν να συστήσουν σωματείο που ο σκοπός του μπορεί είναι κοινωνική, οικονομική, ή άλλος που να εξυπηρετεί το λαϊκό και έθνικ συμφέρο. Επίσης με τις παραπάνω προϋποθέσεις μπορούν να ιδρυθούν και Συνεταιρισμοί. Οι ιδρυτές των Σωματείων ή Συνεταιρισμών υπόχρεούνται να γνωστοποιούν στον Δήμο ή στην Κοινότητα την έναρξη της λειτουργίας τους, και να στέλλουν αντίγραφο του καταστατικού τους, όπως επίσης να γνωρίζουν στην ίδια αρχή και την διάλυση τους.

Π ε ι θ α ο ρ χ ι κ έ ς Δ ι α τ α ξ ε ι ς

Α ρ θ ο 138. — Οι Δήμοι, τα μέλη των Δημοτικών, Κοινοτικών, Σπουδικών, Επαρχιακών και Νομαρχιακών Συμβουλίων, των Λ. Επαρχιακών, Λ. Δικαστηρίων και Λ. Επύροποι, εκτός από τις άδικές τους ευθύνες έχουν και κοινωνικές σε περίπτωση που παρβάνουν τα καθήκοντά τους από άσυνειδησία, έχθρα, μίσος, φιλία, συγγένεια, ή άλλα αιτία.

Λογδοτούν για κάθε παράβαση στα άνωδία αναθεωρητικά δικαστήρια, τα οποία δικάζουν σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, χωρίς να περιλαμβάνεται για το είδος και το μέγεθος της ποινής.

Τα αναθεωρητικά μπορούν να επιβάλουν εκτός από τις κοινές για τους παραπάνω λόγους και πειθαρχικές, έπληξη ή πρόστιμο.

Τα μέλη των αναθεωρητικών δικαστηρίων και οι Λέκτορες ή πύτροποι κρίνονται για τις παραπάνω παραβάσεις από το άνωρωτικό Δικαστήριο. Τα μέλη και οι Λ. Επύτροποι των άνωρωτικών κρίνεται για τους ίδιους λόγους από Έκτακτο Πειθαρχικό Δικαστήριο που συγκροτείται από τούς Προέδρους όλων των Άνωρωτικών.

Μ α τ α β α τ ι κ έ ς και Τ ε λ ι κ έ ς Δ ι α τ α ξ ε ι ς

Α ρ θ ο 139. — Όσα Κοινότητες ή Δήμοι. Συμβ. Λιτικές Έπαρχιακές, Λ. Δικαστήρια και Άνωρωθητικά έχουν έλεγχει και συγκροτηθεί έστω με την έφορευση του Κώδικα παραμένουν και λειτουργούν μέχρις ότου ανανεωθούν κανονικά.

Η άρμοδιότητα και έκταση της έξουσίας, τα δικαιώματα, καθήκοντα κλπ. των όργάνων αυτών, κανονίζονται σύμφωνα με διαδριζονται παραπάνω

Αρθρο 140. — Οι «Λαϊκὲς Λιττινικὲς Ἐπιτροπὲς» πού ἐκλέχθησαν σύμφωνα με τὴν ὑπ' ἀριθ. 6 ἀπόφαιση τοῦ Κ. Γ. Στρατηγείου μετονομάζονται σὲ Κοινοτικὴ Συμβολία καὶ ἐξακολουθοῦν μετὴ σημερινή τους σύνθεσιν τὴν ἀκρίβειαν τῆς λειτουργίας τους κανονικῶς σύμφωνα με τὰς διατάξεις τοῦ Κώδικα.

Ἡ «Δικαστικὴ Ὑποεπιτροπὴ», ἢ ὅτι ἔχει ἐκλεχθῆι σύμφωνα με τὴν ὑπ' ἀριθ. 6 ἀπόφαιση τοῦ Κ. Γ. Σ., θὰ ὀνομάζεται στὸ ἐξῆς Δ. Δικαστήριον, καὶ θὰ λειτουργεῖ σύμφωνα με τὰς διατάξεις τοῦ Κώδικα. Ὁμοίως, ἡ Ἀναθεωρητικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ ὀνομάζεται στὸ ἐξῆς καὶ θὰ λειτουργεῖ ὡς Ἀναθεωρητικὸ Δικαστήριον.

Αρθρο 141. — Ἡ Ὑποεπιτροπὴ Ἀγροτικῆς Ἀσφάλειας πού ἐκλέχθηκε σύμφωνα με τὴν ὑπ' ἀριθ. 6 ἀπόφαιση Κ. Γ. Σ., καταργεῖται. Ἡ δικαστικὴ ἢ δικαιοδοσία της περιέρχεται στὸ Δ. Δικαστήριον. Τὰ αἰρετὰ μέλη της συγχωνεύονται μετὰ αἰρετὰ μέλη Ὑποεπιτροπῆς Ἀσφάλειας καὶ ἰσχύος, καὶ ὅλα μαζί συγκροτοῦν στὸ ἐξῆς τὴν Ἐπιτροπὴ Λαϊκῆς Ἀσφάλειας, τὸ πέμπτο μέλος τῆς ὁποίας θὰ ὀρίσει τὸ Κοινοτικὸ ἢ Δημοτικὸ Συμβολίον.

Αρθρο 142. — Ὅπου ἔχουν γίνεи ἐκλογὲς τῶν ὀργάνων Ἀυτοδιοίκησης, χωρὶς νὰ ἔχει ἐκλεγῆι καὶ Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ, σύμφωνα με τὰς διατάξεις τοῦ Κώδικα, ἐλέγεται τέτοια στὸ συντομότερον χρόνον.

Αρθρο 143. — Ἡ καθὲς Ἐπιτροπὴ Λαϊκῆς Ἀσφάλειας θὰ ὀρίσῃ ἀπὸ τὰ μέλη της τὸ Λαϊκὸ Ἐπιτροπὸ καὶ τὸν ἀναπληρωτὴ του στὸ Λαϊκὸ Δικαστήριον τῆς περιοχῆς.

Αρθρο 144. — Οἱ ἀποφάσεις τῶν Δικαστικῶν Ὑποεπιτροπῶν ἢ Ἀναθεωρητικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ Γενικὰ τῶν Λαϊκῶν Δικαστηρίων πού ἔχουν ἐκδοθῆι ὡς τὰ ἰώρα μετὰ βῆσιν τὴν διατάξεις πού ἴσχυαν τότε εἶναι ἐγκυρες.

Αρθρο 145. — Οἱ ὑποθέσεις πού δικάσθησαν ὡς τὰ ἰώρα ἀπὸ τὰ ἀνταρτοδικεῖα δὲν ἀναδικάζονται ἐκτὸς ἀνὰ ἰσχυρὰ μεροχία συστήσει ἀναθεωρητικὸ ἢ ἐξουσιοδοτήσει σχετικὰ τὰ ἀρμόδια Ἀναθεωρητικὸ Δικαστήριον.

Αρθρο 146. — Αἴτηση ἀναθεώρησης ἢ ἀκύρωσης, ὅπως ὀρίζεται στὸ ἀρθρο... μὴ πορεῖ νὰ γίνεи καὶ γιὰ τὰς ἀποφάσεις ἐκεῖνες τῶν Λαϊκῶν Δικαστηρίων καὶ τῶν ἀναθεωρητικῶν πού ἔχουν ἐκδοθῆι ἴσχυε ἰσχυρὰ καὶ ἔχουν τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἀρθρου... καὶ δὲν πέρασαν ἀπὸ τὸ Ἀναθεωρητικὸ ἢ ἀκυρωτικὸ γιὰτὶ δὲν ὑπῆρχε.

Στὴν περίπτωσιν αὐτῇ, ἀν τὴν μέρα πού θὰ ἰσχύσει ὁ Κώδικας ὑπάρχει ἀναθεωρητικὸ ἢ ἀκυρωτικὸ, οἱ σχετικὲς αἰτήσεις γιὰ ἀναθεώρηση ἢ ἀκύρωση πρέπει νὰ γίνουν μέσα σὲ τριάντα μέρες ἀπὸ τὴν ἡμέρα πού θὰ ἰσχύσει ὁ Κώδικας. Ἄν δὲν ὑπάρχει, μέσα σὲ τριάντα μέρες ἀπὸ τὴν μέρα πού θὰ ἰδρυθῆι τὸ Ἀναθεωρητικὸ ἢ Ἀκυρωτικὸ Δικαστήριον.

Συναγωνιστὴ: Τὸ βιβλιαριὸν αὐτὸ μὴ τὸ καταστρέψης. Κρούψτο. Θὰ χρειαστεῖ πολὺ σύντομον.

ΤΙΜΗ ΛΕΒΑ 20

Ντοκουμέντο Νο 6

Αιτιολογική έκθεση της Πράξης 57 του Κώδικα της Λαϊκής Δικαιοσύνης της Π.Ε.Ε.Α.

Περιεχόμενα

Πράξη 57 (Κώδικας της Λαϊκής Δικαιοσύνης) - Αιτιολογική έκθεση

Πρός την Κοινωνική Δικαιοσύνη (θεμελιώδης θεμέλιος λίθος δημοσίου βίου των Ελλήνων) κατά το άρθρο 2 του ψηφίσματος Α. του Έθνικού Συμβουλίου, αποστέλλω μια Βασιική παραίτηση του γαού στα χρόνια από της 5-11-1954 και του απομνημονεύου αγώνα. Στην έκθεση αυτή εγγράφα η Δικαιοσύνη αποδέχεται από το Λαό και με τρόπο άψογο, γρήγορο, ανέξοδο, πραγματικά γαίλο. Θεώρησε, μιλώντας στο Έθνικό Συμβούλιο (1954) 44 τα τρία ερωτήματα, όσον αφορά τα απόσταξη παύσης, εξατάγοντα το χαρακτήρα της Δικαιοσύνης, 1) Ποιο αποδέχεται Δικαιο, 2) Πώς το αποδέχεται και 3) Ποιο δικαιο εφαρμόζει.

Είναι βέβαια και όμοιωμαμένη Λαϊκή δικαιοσύνη θα υπάρξει όταν οι κοινωνικές σχέσεις διαρρυθμίζονται ένα ενόχο πανάτων αγνήνα Λαϊκού Δικαίου μαρτυρίας και εξατάγοντα των σχέσεων παραγωγής στην αίρεση Λαϊκή Δημοκρατία.

Μα, πάντως ένα μεγάλο βήμα θα γίνει όταν υποστηριχθεί το χρέος της εξατάγοντα του δικαίου (δικαιοσύνης και απομνημονεύου, έκφραση) και του συγχρονισμού του (τόσο από άποψη εξατάγοντα, όσο και από άποψη απομνημονεύου, ανάλογα προς την κοινωνική και παραγωγική απόδοση).

Ούτε βέβαια η όμοιωμαμένη της έννοιας της Λαϊκής Δικαιοσύνης μπορεί να γίνει σήμερα, αφού η εξατάγοντα

θεώρηση της Παιμής Δημόσιας Ζωής και τοις σπουδαίοις
τοις Έθνομισθωτοδωρικοίς αχίνα, ούτε μόν το μέγιστο
βήμα της ευαίκελης και του ευχρονισμού. Έχουν αμο-
μη μωροκό. Ο Κίνδυνος τοις εισηγημασζε ενεσημω-
σοιει και φρονδει τη θεμελίωση της Παιμής Δημοσι-
νης εις δύο όφθαλμοίς της έννοιας: Ποιός Διατάξη και
οις διατάξη.

Βάσει αματάμτες τοις κέρδοις με τον άχίνα τοις όφθαλ-
μιά την αύριανή διαμόρφωση της Δημοσιότης του είναι:

- 1) Η άσσοφομή της Δημοσιότης από τον ίδιο τον φαί και 2)
Η χρημόρη, άνέξοδη και ούβιαστική άσσοφομή της Δημοσι-
ότης.

Μετα ώριμή διαύωση των ματόων τοις διαύωον την
άσσοφομή της Παιμής Δημοσιότης. ~~Οις όφθαλμοίς~~ άχίνα με
τις Διατάξη για την άνεξοδότη και τη Παιμή Δημοσι-
ότης του Γενικού Στρατηγείου του ΕΛΑΣ τοις κερύ-
θηναν με την φράση 4 της Π.Ε.Ε.Α.

Με τον κίνδυνο τοις εισηγημασζε: 1) Ενεσημω-
σοιούνται οι διατάξης αχίνα 2) Ενεσημωπώνονται εύρημα
με τις ενδοόξης της ούβιας και τις αχίνα μετε δι-
μοχομίας. 3) Προσαρμόζονται εις άξίωτες των φημωδών
άρχων του γυρισμασζε Α. του Έθνομίου Συμβουλίου 4)
Ευχωνεύονται 5) ένα έντατο μέμνο οι όφθαλμοί Διατάξης
οι δημοτομίες διατάξης της Πράξης 12, και η άσσοφαση για
το Αντιρωτικό, με τις άναγκαιές μεταβολές.

11 Τα γυροκότα χαρακτηριστικά αυτού κίνδυνο είναι:

1. Άσο την άσσογη της σύνδεσης των Δημοσιτηρίων. Ο φημωτος
βαδμίοσ δέν φημωχει κανένα μη αίρετό μέτρο. Η εύρημωτοχή
ματαις του ποιοτικού Συμβουλίου τοις φημωδων οι όφθαλμοί Δια-
τάξης ματαρχείται γιατί έτσι μόνο γίνεται άσσοφωτη άνεξη-

Ντοκουμέντο Νο 7

Πράξη 57: «Ο Κώδικας της Λαϊκής Δικαιοσύνης» της Π.Ε.Ε.Α.

9
ΠΡΑΞΗ 57
(Κώδικας της Λαϊκής Δικαιοσύνης)
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
Εισαγωγή και αρμοδιότητα των Δικαστηρίων
Άρθρον 1
Αρμόδια είναι τα Δικαστήρια ή δικαστήρια εισαγγελία
1) από τον Λαϊκό Δικαστήριο, 2) από τον Αναθεωρητικό
Δικαστήριο, 3) από τον Ανωτάτο Δικαστήριο, και 4) από
τον Στρατοδικείο.
Λαϊκό Δικαστήριο
Άρθρον 2
Εισαγγελέας Δίκου ή Κοινότητας και οργάνοι Λαϊκού Δικαστηρίου, που συγκροτούνται από 5 μέλη. Τρία από τα μέλη συγκροτούν το Δικαστήριο είναι απαραίτητος ο Λαϊκός Εισαγγελέας που επιφέρει τη γνώμη του χωρίς να ψηφίζει, και ο Γραμματέας που υπηρετεί ως αρχικλή.
Σε Δήμους ή Κοινότητες που έχουν πληθυσμό πάνω από 3.000 κατοίκους μεσούντες και συσταθούν ανεξαρτήτως Λαϊκά Δικαστήρια με διάθεση του Γραμματέως της Δικαιοσύνης, που όριζαν και την αρχικλή τους.
Άρθρον 3
Κάθε χρόνο ένας από τους αρχικλούς ή δικαστήριον επιφέρει με εισαγγελική και με δικαστική υποχρέωση, μετά το δημοκρατικό σύστημα, και με υποχρέωση, 5 αρχικλής και 5 ανεξαρτητοποιημένη μέλη του Λαϊκού Δικαστηρίου, τον Λαϊκό Εισαγγελέα και τον αρχικλή του.
Άρθρον 4
Επώνυμοι εισαγγελέων (μέρη) άνδρες και γυναίκες που έχουν συμπληρώσει τα 18 χρόνια της ηλικίας τους.
Μεσούντες να επιλεγούν δικαστές όσοι έχουν συμπληρώσει

καὶ ἀναστροφῆς μὲν
Ὅμοια θεωρεῖ νὰ δοθῆι ἀδελφὰς ἀποσκευῆς ἐπὶ λαοῖς
καὶ ἑαίρεσος ἢ ἐπὶ Ἀναστροφῆς καὶ καὶ ἐπὶ Γραμματικῆς

Ἄρθρο 9

Τὰ παικτικὰ μὲν κινήματα ἀνάμεικτα τοῦ
τὸν Πρόεδρο καὶ τὸν ἀναστροφῆς του.

Τὸ Γραμματικὸν τοῦ παικτικῶν Διαστροφῶν ὀρίζεται ὁ
Παικτικὸς ἑαίρεσος καὶ Ἀναστροφῆς καὶ τῆς ἀποσκευῆς
ἢ ἑτέρω ἀπὸ ἀποσκευῆς τοῦ Προέδρου τοῦ παικτικῶν Δια-
στροφῶν θεωρεῖ νὰ εἶναι καὶ δημόσιος ἢ ἀδελφῶν κο-
σμοποικητικῶν εἰ ἄλλῃ ἀποσκευῆς ἐπὶ ἀπὸ τὴν ἀπο-
σκευῆς καὶ τῆς. Τὸ μὲν ἢ τὸ ἐπιπέδον τοῦ Γραμματικῶν
ὀρίζεται καὶ ἀποσκευῆς τὸ Δημόσιον ἢ Κοινοτικὸν Συμβούλιον.

Ἀρμοδιότητες τῶν παικτικῶν Διαστροφῶν.

XXX Ἄρθρο 10

Τὸ παικτικὸν Διαστροφῶν διαφέρει ἀποσκευῆς ἢ ὀρι-
στικῶν ὅπως τὴν ἰδιωτικῶν (ἀποσκευῆς) διαφορῶν, ἐπὶ κα-
τὰ τὴν ἀποσκευῆς ἔχον ἑαίρεσος καὶ ἀποσκευῆς.

Τὰ παικτικὰ Διαστροφῶν δὲν διαφέρουν ἀπὸ ἀποσκευῆς
ἢ ἀποσκευῆς, ἀποσκευῆς, ἀποσκευῆς, ἀποσκευῆς καὶ
ἀποσκευῆς γὰρ. θεωρεῖν ὅπως νὰ ἀποσκευῆς ἀπο-
σκευῆς τὴν ἀποσκευῆς καὶ τὴν ἀποσκευῆς.

Τὸ παικτικὸν Διαστροφῶν διαφέρει ἀποσκευῆς
εἰς καὶ τὸν ἀποσκευῆς ἢ ἀποσκευῆς τὴν ἀποσκευῆς
ἀποσκευῆς του.

Ὅταν ἀποσκευῆς γὰρ ἀποσκευῆς ἀποσκευῆς εἰς καὶ τὸν
ἀποσκευῆς ἀποσκευῆς ἀποσκευῆς ἀποσκευῆς ἢ γὰρ
ἀποσκευῆς ἀποσκευῆς εἰς ἀποσκευῆς καὶ ἀποσκευῆς, ἀποσκευῆς, τὸ
ἀποσκευῆς ἢ ἀποσκευῆς ἀποσκευῆς ἀποσκευῆς ἀποσκευῆς ἢ
ἀποσκευῆς εἰς ἀποσκευῆς ἀποσκευῆς ἀποσκευῆς ἀποσκευῆς ἀποσκευῆς

πρός Ξενοφάνη...
"Ανοδομητικῶν Δικαιοσύνης...
"Αρθρο 116"

...
"Αρθρο 117"

...
"Αρθρο 118"

...
"Αρθρο 119"

...
"Αρθρο 120"

...
"Αρθρο 121"

...
"Αρθρο 122"

...
"Αρθρο 123"

...
"Αρθρο 124"

Λόγω του μεγέθους του χειρόγραφου Κώδικα (46 σελίδες) δημοσιεύουμε τις 4 πρώτες σελίδες του και την τελευταία με τα ονόματα των μελών της Π.Ε.Ε.Α. Το κείμενο του Κώδικα Λαϊκής Δικαιοσύνης, υπάρχει στο Ντουκουμέντο Νο 5 του Παραρτήματος Α' (διατάξεις Αυτοδιοίκησης και Λαϊκής Δικαιοσύνης για την ελεύθερη Ελλάδα), από το άρθρο 35 έως και το 146.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'

Έγγραφα – Φωτογραφίες
που υποστηρίζουν
το αρχαιακό υλικό
της Κοινότητας
Σκουτάρεως Σερρών

Β. Βασιλείδης

Δήλωση Σερραίου αιχμαλώτου στη μάχη της Κρήτης

Kreta den 30. 12. 41

ERKLAERUNG

Ich der Anastassiadis Triantafyllou geboren am 5. 1. 20.
 war in deutscher Kriegsgefangenschaft am 30. 12. 41
 entlassen werden, unter der Bedingung, mich nicht an keiner gegen das Deutsche Reich
 und seine Verbündeter, gerichteten feindseligen Handlung bis zum Kriegsende
 zu beteiligen. Ich verspreche demgemäss, bis zum Kriegsende mich jeder feindseligen
 Handlung ~~gegen das Deutsche Reich~~ ~~zu beteiligen~~ ~~und~~ ~~mir~~ ~~mit~~ ~~dem~~ ~~Tode~~ ~~bestraft~~ ~~werden~~,
 wenn ich dieser Bekanntgabe entgegenkomme.

Anastassiadis T.
Unterschrift

Kρήτη τῆ 30. 12. 41

Ὁ ὑπογεγραμμένος Anastassiadis Triantafyllou γεννηθείς
 ἐν 5. 1. 20. ἦν αἰχμάλωτος πολέμου τῶν Γερμανῶν ἀπελευθερώθηκε
 ἐλευθερὸς τὴν 30. 12. 41 ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μὴ συμμετέσχω εἰς ἐχ-
 θρικές πράξεις συμποτάζ ἐναντίον τοῦ Γερμανικοῦ Κράτους καὶ τῶν συμ-
 μάχων του μέχρι πέρατος τοῦ πολέμου.

Ἰσχυρίζομαι μέχρι πέρατος τοῦ πολέμου νὰ ἀπέχω πάσης ἐχθρικής
 πράξεως συμποτάζ ἐναντίον τοῦ Γερμανικοῦ κράτους καὶ τῶν συμμάχων
 του.

Μετ' ἐγένετο γνωστὸν ὅτι εἰ τιμωρηθῶ μετὰ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου
 εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἤθελον παραβῆ τὴν ὡς ἂν ὑποχρέωσίν μου.

Anastassiadis T.
(Ἵπογραφή)

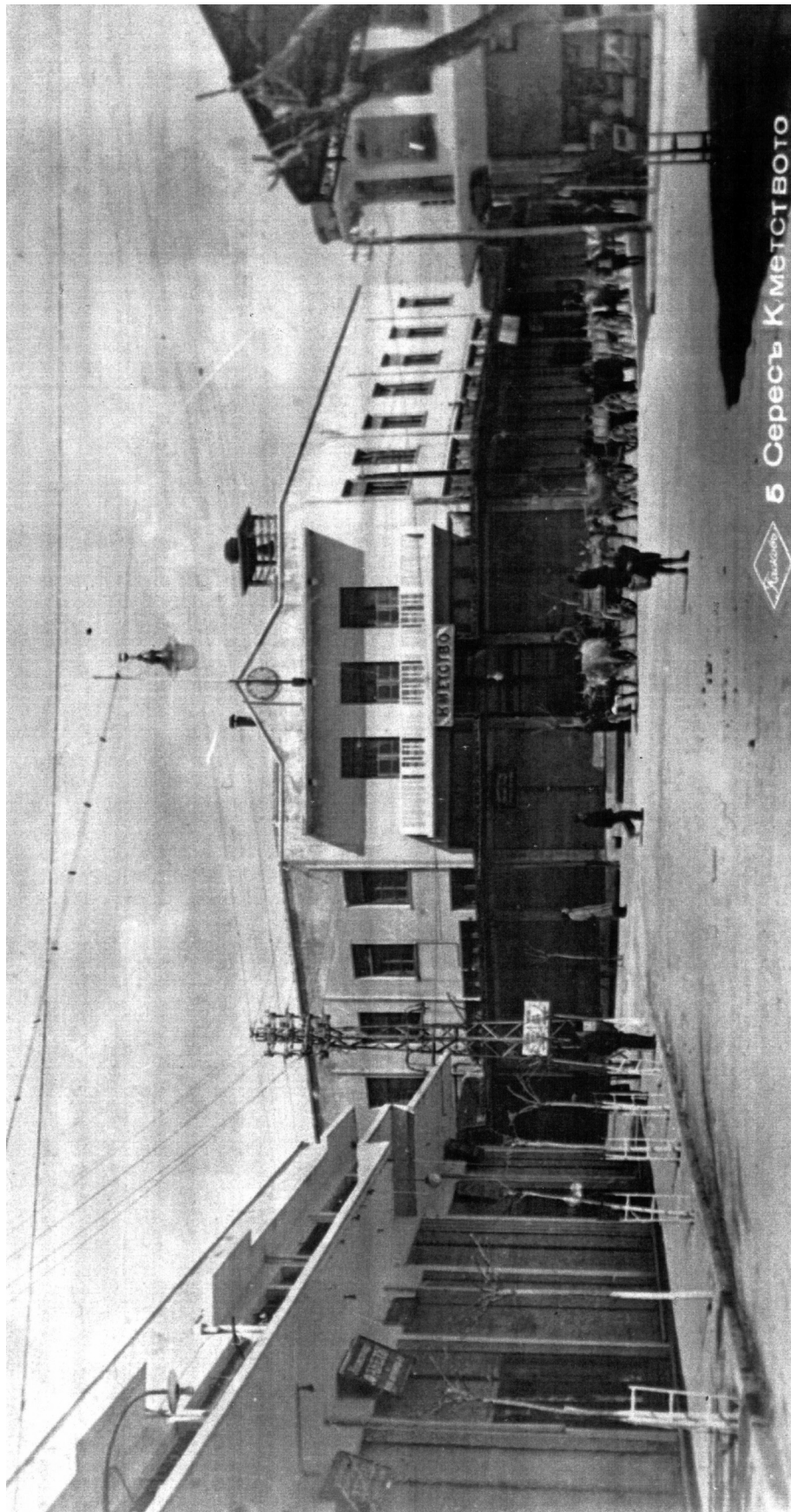
Δήλωση του Αναστασιάδη Τριαντάφυλλου, από την Κουμαριά Σερρών, που πιάστηκε αιχμάλωτος από τους Γερμανούς στη μάχη της Κρήτης και αφήνεται ελεύθερος στις 30-12-1941, με την προϋπόθεση να μην συμμετέχει σε εχθρικές ενέργειες – συμποτάζ εναντίον του Γερμανικού κράτους και των συμμάχων του μέχρι τη λήξη του πολέμου. Η Δήλωση φέρει σφραγίδα του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού. (Από αρχείο του Ηλία Αναστασιάδη)

Χάρτης Επαρχίας Σερρών και Βισαλτίας

Χάρτης με τα χωριά της Επαρχίας Σερρών και ένα μέρος της Επαρχίας Βισαλτίας με το Δήμο Νιγρίτας, που επί Γερμανικής κατοχής 1941-44, αποτέλεσε την πρωτεύουσα του Νομού Σερρών και προσωρινή έδρα του Μητροπολιτη Σερρών Κωνσταντίνου Μεγγρέλη.

Το Δημαρχείο Σερρών στη Βουλγαρική Κατοχή (1941-44)

Το Δημαρχείο Σερρών επί Βουλγαρικής κατοχής με τα φορτηγά της εποχής (βοϊδόκαρα). Στο πάνω μέρος του Δημαρχείου διακρίνεται η σειρά για ειδοποίηση των πολιτών σε αεροπορική επίθεση. (φώτο από Αρχείο Χριστόφορου Μελλίδη)

Φωτογραφία του Δημοτικού Σχολείου Γαζώρου

Το Δημοτικό Σχολείο Γαζώρου κατά τη διάρκεια της Βουλγαρικής κατοχής 1941-44. Η βουλγαρική πινακίδα του σχολείου γράφει: "Υπουργείο Εθνικής Παιδείας, Κρατικό Πρωτοβάθμιο Σχολείο «Χρήστου Μπότσεφ», χωριό Πόρνα (δηλ. Γάζωρο) – Ζηλιαχόβας (Ν. Ζίχνης)". (τη φωτογραφία μου την έδωσε ο Βασίλειος Σαββόπουλος του Αλεξάνδρου, ο οποίος καταγόταν από το Γάζωρο και υπηρέτησε στον ΕΛΑΣ)

Βούλγαροι αξιωματούχοι και Ιερείς

Στη φωτογραφία, που τραβήχτηκε τέλη του 1941, απεικονίζονται Βούλγαροι αστυνομικοί με κατοίκους του Ν. Σκοπού, που ήταν «φιλικόι» με τις κατοχικές δυνάμεις. Ο Ν. Σκοπός πλήρωσε βαρύ τίμημα, αμέσως μετά τα γεγονότα της πρόωρης εξέγερσης του κινήματος της Δράμας στις 29 Σεπτεμβρίου του 1941 και της βίαιης καταστολής και εξολόθρευσης που ακολούθησε του Ελληνικού στοιχείου από τις κατοχικές δυνάμεις. Στη γενική Βουλγαρική πολιτική, που ακολούθησε σε όλα τα κατεχόμενα χωριά της Αν. Μακεδονίας

- Θράκης, εύρεσης και «εκκαθάρισης» των Ελλήνων πολιτών που είχαν αποθηκευμένα όπλα, συνελήφθησαν και εκτελέστηκαν 18 Σκοπιανοί πατριώτες που έκρυβαν οπλισμό στα σπίτια τους, πιθανά μετά από κατάδοσή τους στις κατοχικές δυνάμεις από συγχωριανούς τους που πρόσκεινταν φιλικά στους Βούλγαρους ή περίμεναν διαφόρων ειδών ανταλλάγματα απ' αυτούς. (φώτο από Σταύρο Χάψαλη)

Στο πλαίσιο της κατάργησης της ομιλίας της Ελληνικής γλώσσας σε όλη τη Βουλγαροκρατού-

μενη Ανατολική Μακεδονία και Θράκη και στις εκκλησίες, από την πρώτη στιγμή της Βουλγαρικής κατοχής μαζί με την εγκατάσταση Βουλγαρικών κοινοτικών και αστυνομικών αρχών σε όλα τα χωριά, τοποθετήθηκαν και Βούλγαροι ιερείς ώστε η κυριακάτικη εκκλησιαστική λειτουργία, αλλά και όλες οι εκκλησιαστικές πράξεις, να γίνον-

ται στην Βουλγαρική γλώσσα. Στη φωτογραφία απεικονίζεται ο Βούλγαρος ιερέας της κοινότητας Ν. Σουλίου με την οικογένειά του. (φώτο από ιστοσελίδα του Γυμνασίου Ν. Σουλίου)

**Βουλγαρικό έγγραφο εξόδου (μετανάστευσης) Ελλήνων
της κατοχικής περιόδου 1941-44
από την Αν. Μακεδονία – Θράκη προς τη Θεσσαλονίκη**

 №..... 9914
ЦАРСКИ
БЪЛГАРСКИ ОФИЦЕРЪ ЗА СВРЪЗКА
ПРИ КОМАНДУВАЩА ОБЛАСТЪТА
СОЛУНЪ-ЕГЕЯ

Дата..... **20 СЕПТЕМВРИЙ 1943**
СОЛУНЪ
 Издаденъ въ.....

ПРОПУСКАТЕЛЕНЪ ЛИСТЪ

Важи предъ българските гранични власти за влизане въ и излизане
 отъ Българската държавна територия при пътуване отъ и за бившите
 гръцки територии, окупирани отъ германските военни части

РАЗРЕШАВА СЕ НА **СЪ 1 ДЕТЕ**
МАРИЯ ВОЗИНАКИ **ПОЛИКСЕНИ** 147
 (собствено, бащино и фамилно име)
ДОМАКИНЯ
 (занятие)
 отъ **ДРАМА УЛ 238**
 (мъстожителство, улица, №)
 притежаващъ лична карта, паспортъ, служебна легитимация¹⁾

ИЗСЕЛВА СЕ **ДА СЕ ЛЕГИТИМИРА**
 издаденъ ..... отъ .....
ПРИ ПЪТУВАНЕ
 отъ **ДРАМА**
 за **СОЛУНЪ**
 и обратно²⁾
ЕДНОкратно да влезе въ /у/ излезе отъ¹⁾ Царството
 кратно за /пребиване /посещение/ презъ Бълг. територия¹⁾
 презъ /дъждички /следниятъ/ /у/ установени пропускателни пунктове

ПОРОЙ
 Листътъ важи отъ **20 СЕПТЕМВРИЙ 1943** **25 НОЕΜΒΡΙЙ 1943**
МАЙОРЪ Царски български офицеръ за свързка
¹⁾ Непуждното се зачертана.

4370 1943

Έγγραφο εξόδου, με ημερομηνία 20-9-1943, από το «Βουλγαρικό κράτος» (δηλ. από την κατεχόμενη περιοχή της Δράμας), της Μαρίας Βοσνιάκη με την κόρη της Πολυξένη, προς τις «Ελληνικές περιοχές που κατέχονται από τις Γερμανικές Στρατιωτικές αρχές» για μόνιμη μετανάστευση στη Θεσσαλονίκη, με έξοδο από τα Πορροία.

Το έγγραφο φέρει την υπογραφή και σφραγίδα του «Κυβερνητικού αξιωματούχου του Βουλγαρικού Βασιλείου για τη σύνδεση με τη Διοίκηση Περιφέρειας Θεσσαλονίκης – Αιγαίου». Στο πίσω μέρος του εγγράφου υπάρχει η διπλανή σφραγίδα, που πιστοποιεί την έξοδο της Μ. Βοσνιάκη, από τη Βουλγαροκρατούμενη Μακεδονία, στις 24-12-1943, από το σταθμό Πορροϊών Σερρών, πιθανότατα με σιδηροδρομική αμαξοστοιχία. (Αρχείο Βασιλείου Γιαννογλούδη)

Τό Διάγγελμα τῆς ΚΕ τοῦ ΕΑΜ πρὸς τό Ἔθνος

«ΕΝΩΜΕΝΟΙ, ΕΜΠΡΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΕΦΟΔΟ

Μέσα στή βράση τῆς τελικῆς μάχης γιά τό ξεσκλάβωμα τῆς Πατρίδας ἀπό τοὺς βάρβαρους χιτλερικούς, βρίσκουν τό Λαό μας τά τρίχρονα ἀπὸ τὴν ἴδρυση τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀπελευθερωτικοῦ Μετώπου. Στὴν ἡρωική τούτη στιγμή ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΕΑΜ ἀπευθύνει πρὸς ὄλο τὸν μαχόμενο Ἔθνος καί τοὺς γενναίους πολεμιστὲς τοῦ μετώπου τὸν πιό θερμό συναγωνιστικό χαιρετισμό τῆς μάχης καί τῆς νίκης.

Γεμᾶτα ἀγῶνες σκληροὺς καί λαμπρά κατορθώματα τοῦ λαοῦ μας εἶναι τὰ τρία χρόνια πού ἀκολούθησαν τό σάλπισμα τῆς συνένωσης τῶν Ἑλλήνων στὸ Ἐθνικὸ Ἀπελευθερωτικὸ Μέτωπο κατὰ τίς μαῦρες μέρες τῆς εἰσβολῆς τῶν κατακτητῶν. Ἀπὸ τό σάλπισμα ἐκεῖνο, πού ἐπήγαζε ἀπὸ τὴν ψυχὴ τοῦ Ἔθνους, ἐβγήκε ἡ στρατιὰ τῶν μυριάδων, πού λευτερώνει σήμερα τὴν πατρίδα. Τὰ τρία ψηφία ΕΑΜ ἔγιναν τό σύμβολο τῆς παλλαϊκῆς ἀντιφασιστικῆς ἐξέγερσης ἐνός λαοῦ πού τιμᾶει τὴ λευτεριά του.

Στό ὄνομα τοῦ ΕΑΜ, πού ἐνσάρκωσε τὴν ὑπόθεση τοῦ Ἔθνους, ἔπασαν μέσα στὰ τρία τοῦτα χρόνια χιλιάδες πατριῶτες μέ μιά καί μόνη λαχτάρα. Νά τινάξουν κάτω ἀπὸ τὰ στήθια τῆς Ἑλλάδας τὴ σκληρὴ μπόττα τῆς σκλαβιάς. Ἀπέραντη ἡ τιμὴ κι αἰῶνια ἡ δόξα στοὺς μάρτυρες τῆς Ἐθνικῆς ὑπόθεσης. Ὁ θάνατός τους θά μένει στοὺς αἰῶνες τό φλογερὸ προσκλητήριο γιά κάθε ἄνθρωπο πού ἀγαπάει τὴν Ἑλλάδα καί τὴ Λευτεριά. Ἐκκληροδότησαν σέ μᾶς καί στίς μελλούμενες γενιές τό ὑψηλό παράδειγμα τῆς θυσίας, τῆς ἀνεξαρτησίας, τῆς ἀνυποταγῆς στὸ ζυγὸ, τοῦ ἀγῶνα γιά ἓνα καλύτερο μέλλον τοῦ Ἔθνους.

Τέτοιους ἥρωες ἐγέννησε καί ἀνάθρεψε ὁ λαός μας κάτω ἀπὸ τίς μαχητικὲς σημαῖες τοῦ ΕΑΜ.

Οἱ κατακτητὲς θέλησαν νά μᾶς πεθάνουν, καί ζήσαμε. Θέλησαν νά μᾶς δουλώσουν τὴν ψυχὴ, καί ἡ ψυχὴ μας σήμερα παλεύει πιό ἀκατάβλητα ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά. Θέλησαν νά μᾶς ἐξοντώσουν καί σήμερα ζοῦνε τίς τελευταῖες στιγμὲς τῆς ἀπάνθρωπης τυραννίας τους. Θέλησαν νά μᾶς λυγίσουν μέ τὴν προδοσίαν μὰ τό Ἔθνος σύσσωμο ὀρθώθηκε ἐνάντια στοὺς προδότες.

Ἀντὶ νά μᾶς σύρουν σάν πρόβατα στὴ σφαγὴ, ὅπως θά γινόταν ἂν ἀκολουθούσαμε μοιρολατρικά τὰ κηρύγματα τῆς ἠττοπάθειας καί ὑποταγῆς, καταφέραμε γιά πρώτη φορά στὴν ἱστορία μας νά ὀργανωθοῦμε ἑκατομμύρια Ἕλληνες καί Ἑλληνίδες σέ μίαν ἀκατανίκητη λαϊκὴ στρατιὰ, πολεμήσαμε καί πολεμοῦμε σκληρὰ τὸν κατακτητὴ καί τοὺς ὑπηρέτες του.

Παραμερίσαμε κάθε πολιτικὴ διαφορά πού μᾶς χώριζε. Ἔνας ἦταν ὁ πόθος, ἓνας ἦταν ὁ παλμός: Ἀπελευθέρωση ἀπὸ κάθε ξένη καί ντόπια τυραννία.

Μέσα σέ μύριες δυσκολίες, ἀντικρῦζοντας χίλιες παρεξηγήσεις καί συκοφαντίες, ὅπλα κι ἀβοήθητοι συγκροτήσαμε τό στρατό τῆς λευτεριάς, τὸν ΕΛΑΣ, πού ξεσκλαβώνει σήμερα τίς πολιτεῖες καί τὰ χωριά τῆς Ἑλλάδας καί εἶναι τό καμάρι τοῦ Ἔθνους, καί ὁ ἐγγυητὴς τῆς τελικῆς νίκης του. Καρδίτσα, Μεσολόγγι, Ἀγρίνι, Ἀμφιλοχία, Ἀλεξανδρούπολη, Καβάλα, Κομοτινὴ, Ξάνθη, Νιγρίτα, Νάουσα, Κόνιτσα, Καλαμάτα, Πύργος, Ἄργος, Κεφαλονιά, Πράβι, Σέρρες - εἶναι οἱ τίτλοι τῆς δόξας πού ἔγραψε καί γράφει ὁ ΕΛΑΣ τίς τελευταῖες μέρες.

Ἐκ τῆς πρώτης στιγμῆς σαλπίζουμε τό σάλπισμα τῆς ἔνωσης ὅλων τῶν Ἑλλήνων, κάτω ἀπό τήν ἴδια σημαία, γιά τόν ἴδιο σκοπό. Τήν ἔνωση τῶν Ἑλλήνων, τήν ταχύτερη ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας καί τή λαοκρατική ἀναδημιουργία της, ἐξυπηρέτησε καί ἡ ΠΕΕΑ καί τό Ἐθνικό Συμβούλιο μέ τό ἱστορικό ἔργο του. Παρ' ὅλα τά ἐμπόδια καί δυσκολίες καί παρεξηγήσεις καί ἀντιδράσεις, χάρη στήν σταθερή προσήλωση τοῦ ΕΑΜ στήν ἐνιαία διεξαγωγή τοῦ ἐλευθερωτικοῦ ἀγώνα, χάρη στίς πατριωτικές θυσίες του, κατορθώθηκε νά πραγματοποιηθεῖ ἡ ἐνότητα καί νά σχηματισθεῖ ἡ ἐνιαία Ἐθνική Κυβέρνηση.

Εἴμαστε ἀπό τήν πρώτη στιγμή καί παραμένουμε πιστοί στήν ὑπόθεση τῶν μεγάλων Συμμάχων μας καί ὅλων τῶν Ἐνωμένων Ἐθνῶν, στήν ὑπόθεση τῆς συντριβῆς τοῦ φασισμού, τῆς δημοκρατικῆς λευτεριᾶς.

Δέ μᾶς διαφεύγουν οἱ δυσκολίες. Μά παλεύοντας γιά δίκαιη ὑπόθεση, ἔχοντας πίσω μας τρίχρονους ἀγῶνες γεμάτους πείρα, αὐτοθυσία καί ἥρωισμό, αἰσιόδοξα ἀντικρίζουμε τήν ἔκβαση τῆς μάχης γιά τό μέλλον τῆς Ἑλλάδας.

Οἱ ἀσυνείδητοι πού θέλησαν νά σπεύρουν τόν ἐμφύλιο σπαραγμό μέ ὀπλα καί γιά ὄφελος τῶν μισητῶν κατακτητῶν, πού δέ θά μεταμεληθοῦν ἔστω καί στό τελευταῖο λεπτό τῆς ὥρας, θά δώσουν λόγο στό Ἔθνος πού βασανίζουν. Εἶναι ἐγκληματίες πολέμου καί τίποτα δέ θά τοῦς σώσει ἀπό τήν τιμωρία.

Στέλνουμε τό μήνυμα τῆς χαρᾶς μας στό γενναῖο Λαό τῆς Ἀθήνας πού βαστάει σήμερα τό μεγαλύτερο βάρος τῆς ἑλληνικῆς ὑπόθεσης μέ τό μαρτύριο καί τήν παλληκαριά του. Ἐφτασε πιά τό τέλος τῶν βασάνων ἀπό τή χιτλερική σκλαβιά. Ὅλο τό ἔθνος ἑνωμένο δίνει τή στερνή μάχη καί ὁ θρίαμβος τῆς λευτεριᾶς θά στεφανώσῃ τοῦς τρίχρονους ἀγῶνες του.

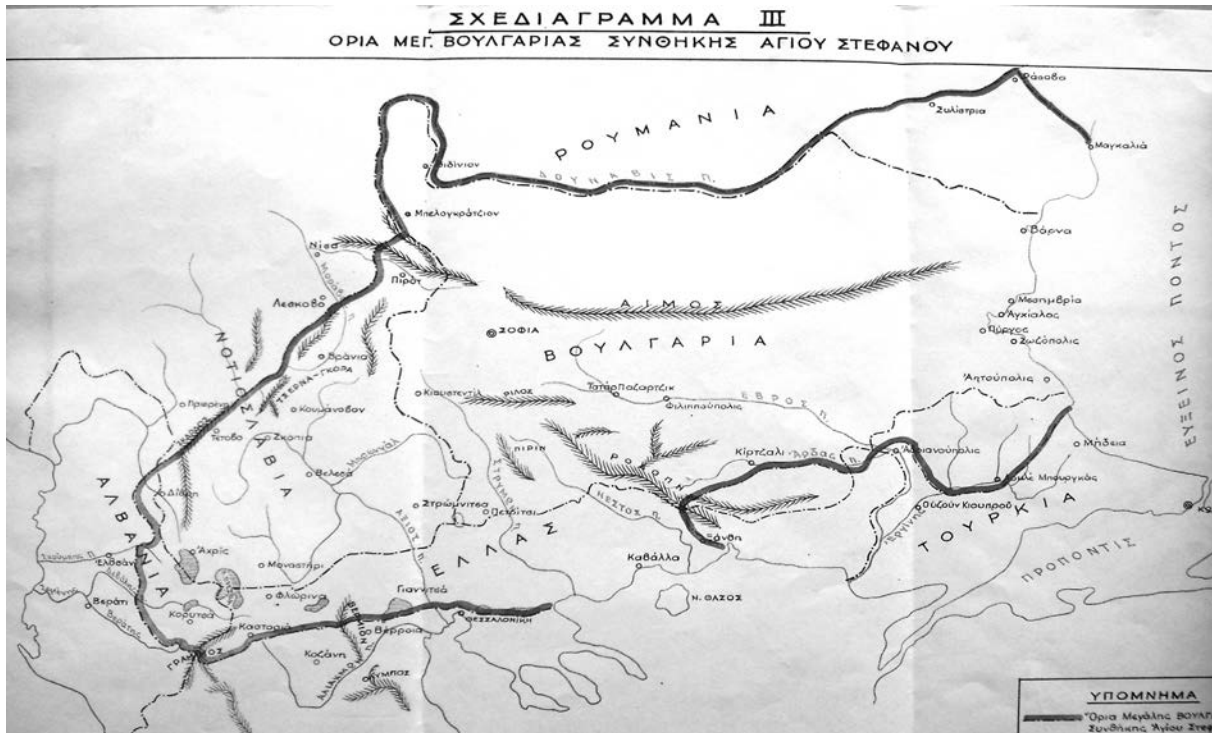
Ἡ Κεντρική Ἐπιτροπή τοῦ ΕΑΜ καλεῖ ὅλες τίς ὀργανωμένες δυνάμεις του καί ὀλόκληρο τό λαό ν' ἀγωνισθοῦμε μαζί μέ τόν ΕΛΑΣ γιά νά ὀλοκληρώσουμε τήν ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας στό πλευρό τῶν Συμμάχων μας ὑπό τήν Ἐθνική Κυβέρνηση. Γιά τήν συντριβή καί τόν ἀφοπλισμό τῶν Γερμανῶν καί τῶν ὀργάνων τους. Σύλληψη καί τιμωρία τῶν ἐγκληματιῶν πολέμου. Ἐξουδετέρωση κάθε προσπάθειας διάσπασης τῆς Ἐθνικῆς Ἐνότητος. Πάταξη κάθε δικτατορικῆς ἀπόπειρας. Ἐξασφάλιση δημοκρατικῆς ἐλευθερίας, τάξης καί ἡσυχίας τοῦ τόπου. Ἡ νίκη εἶναι σιμά. Ν' ἀγωνισθεῖτε νά τήν κερδίσετε.

27.9.44

Ἡ Κεντρική Ἐπιτροπή τοῦ ΕΑΜ».

Το διάγγελμα της Κ.Ε. του ΕΑΜ προς τον Ελληνικό Λαό της 27-9-1944, στο οποίο αναφέρονται οἱ Σέρρες καί ἡ Νιγρίτα (τότε πρωτεύουσα του Νομοῦ Στρυμόνα) στις ἀπελευθερωμένες πόλεις ἀπό τον ΕΛΑΣ.

Αναχαίτιση της Βουλγαρικής Επέκτασης στην Κεντρική Μακεδονία

Ο Χάρτης, από βιβλίο του Γ.Ε.Σ., δείχνει με το πράσινο χρώμα τα όρια της Μεγάλης Βουλγαρίας, που καθιερώθηκε γραπτά με την συνθήκη του Αγ. Στεφάνου, έξω από την Κωνσταντινούπολη και υπογράφηκε μεταξύ της Ρωσικής και Οθωμανικής αυτοκρατορίας, θέτοντας τέρμα στο δεύτερο Ρωσο-Τουρκικό πόλεμο (Απρίλιος 1877 - Ιανουάριος 1878) και η οποία δεν εφαρμόστηκε ποτέ. Οι Βούλγαροι, ερχόμενοι στην Αν. Μακεδονία-Θράκη, τέλη Απριλίου 1941, μετά από συμφωνία που είχε προηγηθεί ανάμεσα στο βασιλιά τους Βόρι και το Χίτλερ, θεωρούσαν ότι απελευθέρωναν τα «πατροπαράδοτα» μέρη τους. Μάλιστα δε, δεν αρκούνταν στην παραχώρηση μόνο των εδαφών ανατολικά του Στρυμόνα αλλά πίεζαν τους Γερμανούς για επέκτασή τους και στα δυτικά, προφανώς αναβιώνοντας το παλιό όνειρό τους. Οι Γερμανοί προκειμένου να εξοικονομήσουν στρατιωτικές δυνάμεις, κυρίως για τον πόλεμο με τη Σοβιετική Ένωση, έβλεπαν θετικά μια τέτοια προοπτική. Στις 8 Ιουλίου 1943 η Κ.Ε. του ΕΑΜ καλούσε όλο τον Ελληνικό λαό σε κινητοποίηση για να αποτραπεί ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και σε πολλές πόλεις της Βόρειας και Κεντρικής Ελλάδος οργανώθηκαν από το ΕΑΜ, παλλαϊκά συλλαλητήρια. Ένα τέτοιο συλλαλητήριο οργανώθηκε από τις τοπικές οργανώσεις ΕΑΜ, ΕΠΟΝ και Ε.Α. (Εθνική Αλληλεγγύη) στις 15 Ιουλίου 1943 και στη Νιγρίτα, με ομιλητή τον **Τσαρουχά Γιώργο**, δικηγόρο, αργότερα Νομάρχη Καβάλας και βουλευτή του ΚΚΕ. Στο βιβλίο «Η Εαμική Αντίσταση και ο Δ.Σ.Ε. στην περιοχή των Σερρών», έκδ. Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα 2010, σελ. 58, γράφει ο συγγραφέας Κωστούδης Βαγγέλης: «Το ένα χωριό αντάμωνε το άλλο και όλοι μαζί στην κεντρική συγκέντρωση. Κεντρικό σύνθημα ήταν: "Δε θα περάσουν οι Βούλγαροι φασίστες". Λαοθάλασσα. Η κεντρική πλατεία της Νιγρίτας δε χωρούσε το μαχητικό και ενθουσιασμένο πλήθος. Συγκεντρώθηκαν πάνω από 15.000 άτομα. Δύο διμοιρίες της Γκεστάπο με τα πέταλα στο στήθος και τα δάχτυλα στη σκανδάλη ακίνητοι, βλοσυροί, παρακολουθούσαν. Το Βουλγαρικό τάγμα, που είχε την έδρα του μέσα στη Νιγρίτα, έπιασε νευραλγικά σημεία της πόλης, έτοιμο για δράση. Το πλήθος δεν σκιάχτηκε. Αντίθετα, πείσμωνε...».

Η Γερμανία εγκατέλειψε τα σχέδια της επέκτασης. Η διεύρυνση της εδαφικής προσαρτήσης των Βουλγάρων, με εδάφη δυτικά του Στρυμόνα δεν πραγματοποιήθηκε. Μια σημαντική νίκη του Ελληνικού λαού είχε συντελεστεί.

514 π.Χ.
Ο Πέρσης στρατηγός Μεγάβζος ερημώνει τη χώρα των Σιροπαιτών. Πολλούς από τους κατοίκους τους μεταφέρει στις Σάρδεις.

422 π.Χ.
Στη διάρκεια του Πελοποννησιακού Πολέμου οι Παιόνες και οι Οδόμαντες τάσσονται παρά τω πλευρώ των Αθηναίων και συγκαταλέγονται μεταξύ των υπερασπιστών της Αμφίπολης.

334 π.Χ.
Οι Παιόνες υπό τον Αμύντα Αρραβαίον κατά τη μάχη στον Γρανικό εισέρχονται πριν από όλους τους Έλληνες στο ποτάμι παρά τον καταγισμό από περσικά βέλη.

331 π.Χ.
Οι Παιόνες κατανικούν τους Σκύθες στα Άρβηλα και τα Γαιγάμηλα κατά διαταγή του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

168 π.Χ.
Ο Ρωμαίος ύπατος Αιμίλιος Παύλος καταλαμβάνει τη

Μακεδονία.

803 μ.Χ.
Ο αυτοκράτορας του Βυζαντίου Νικηφόρος Φωκάς ανακαινίζει την πόλη των Σερρών και την αποικίζει με στρατιωτικό πληθυσμό.

976 μ.Χ.
Ο Μωυσής, γιος του ηγεμόνα του Τυρνόβου Σισμάν, πολιορκεί τις Σέρρες, αλλά βρίσκει τον θάνατο κάτω από τα τεύχη της.

1014
Ο Βασίλειος Β' Βουλγαροκτόνος συντριβεί τον βουλγαρικό στρατό στη θέση Κλειδί, λίγο πιο πέρα από τον Στυμόνα. Συλλαμβάνει 15.000 αιχμαλώτους και τους τυφλώνει.

1206
Ο Βούλγαρος ηγεμόνας Ιωαννίσης καταλαμβάνει τις Σέρρες.

1208
Οι Σέρρες καταλαμβάνονται από τον Φράγκο βασιλιά της Θεσσαλονίκης Βονιφάτιο τον Μομφερατικό.

1224
Ο Άγγελος Κομνηνός συντριβεί τους Φράγκους έξω από τις Σέρρες.

1230
Ο Βούλγαρος ηγεμόνας Ασάν Β', γιος του Ιωαννίση, καταλαμβάνει τις Σέρρες.

1245
Τα στρατεύματα του αυτοκράτορα της Νικαίας Ιωάννη Δούκα Βατάτζη απελευθερώνουν τις Σέρρες.

1345
Ο κρλής της Σερβίας Στέφανος

Δουσάν μπαίνει θριαμβευτικά στις Σέρρες και στέφεται αυτοκράτορας.

1373
Τα οθωμανικά στρατεύματα καταλαμβάνουν τις Σέρρες.

1383
Οριστική κατάληψη των Σερρών και ολόκληρης της Ανατολικής Μακεδονίας από τους Τούρκους.

1571
Ενθαρρμένοι από την ήττα των Τούρκων στη ναυμαχία της Ναυπάκτου οι Έλληνες των Σερρών ξεσηκώνονται. Ο ξεσηκωμός τους θα πνιγεί στο αίμα.

1773
Γεννιέται στη Δοβίτσα Σερρών ο κατοπινός ηγέτης της επανάστασης του Εικοσιένα στη Μακεδονία Εμμανουήλ Παπάς.

23 Μαρτίου 1821
Ο Εμμανουήλ Παπάς εξορμά στο Άγιον Όρος. Οι ηγούμενοι των μονών τον ανακρύπτουν Αρχηγό και Προστάτη της Μακεδονίας.

5 Δεκεμβρίου 1821
Μετά την αποτυχία του εγχειρήματός του, ο Εμμανουήλ Παπάς καταφέρει να διαφύγει. Όμως πεθαίνει από συγκοπή της καρδιάς, καθώς το πλοίο, που τον μετέφερε, έπλεε κοντά στον Καφηρέα.

1904
Εμφανίζεται η οργανωμένη άμυνα των Ελλήνων απέναντι στους Βούλγαρους. Αρχίζει ο Μακεδονικός Αγώνας.

1908
Οι Σέρρες μαζί με τη Θεσσαλονίκη και το Μοναστήριο αποτελούν τα επίκεντρα της Επανάστασης των Νεοτούρκων.

31 Ιουλίου 1909
Δολοφονείται από μέλη του νεο-

τουρκικού κομιτατού ο γραμματέας του ελληνικού προξενείου Λάζαρος Κιούσης.

24 Οκτωβρίου 1912
Ο τουρκικός στρατός εγκαταλείπει τις Σέρρες που καταλαμβάνονται από τους Βουλγάρους.

18 Ιουνίου 1913
Την επομένη της έναρξης του Β' Βαλκανικού πολέμου οι Βούλγαροι πυρπολούν τη Νιγρίτα.

29 Ιουνίου 1913
Ο Ελληνικός Στρατός υπό τον Συναγματούχο Ναπολέοντα Σωτήρη απελευθερώνει τις Σέρρες.

21 Σεπτεμβρίου 1918
Ο Ελληνικός Στρατός επανακαταλαμβάνει τις Σέρρες, που είχαν εκπορθήσει οι Βούλγαροι στο τέλος του Αυγούστου. Μαίνεται ο Α' Παγκόσμιος πόλεμος.

1934
Εκλέγεται ο πρώτος «κόκκινος» δήμαρχος των Σερρών Διονύσης Μενύχτας.

6 Απριλίου 1941
Στις 5.15 αρχίζει η γερμανική επίθεση και η επική άμυνα του Ελληνικού Στρατού στα οχυρά του Ρούπελ.

Καλοκαίρι 1941
Ξεκινά από την περιοχή Κερδυλλίων Σερρών η πρώτη ανταρτοσμάδα με την επωνυμία «Οδυσσεάς Ανδρούτσος».

14 Σεπτεμβρίου 1944
Ο ΕΛΑΣ εισέρχεται απελευθερωτής στην πόλη των Σερρών.

5 Οκτωβρίου 1955
Ορκίζεται πρωθυπουργός της Ελλάδας ο Σερραίος Κωνσταντίνος Καραμανλής.

5 Μαΐου 1980
Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής εκλέγεται Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Σημαντικά Σερραϊκά ιστορικά γεγονότα, από την έδοση **Πατριδογνωσία** της εφημερίδας «**Εθνους**», 8-6-2003, τεύχ. 69. Ανάμεσα σ' αυτά αναφέρονται: Ο σχηματισμός της πρώτης ανταρτικής ομάδας στην Ελλάδα (αλλά και σύμφωνα με το Γ. Καφταντζή στην κατεχόμενη Ευρώπη) με αρχηγό τον Ηρακλειώτη δάσκαλο των Κερδυλλίων, έφεδρο ανθυπολοχαγό Γκένιο Θανάση (καπετάν Λασσάνη) και η απελευθέρωση των Σερρών από τον ΕΛΑΣ στις 14-9-1944.

14-9-44: Ημέρα Απελευθέρωσης των Σερρών από τον ΕΛΑΣ

Μια ιστορική φωτογραφία για τις Σέρρες με τις σημαίες Ελλάδος και Βουλγαρίας να κυματίζουν μαζί στο μπαλκόνι.

Στις 14 Σεπτεμβρίου 1944, το III τάγμα του 21^{ου} Συντάγματος του ΕΛΑΣ με επικεφαλής το διοικητή **Χρήστο Κοσμίδη**, τους μόνιμους αντι συνταγματάρχες, **Αλεξάνδρόπουλο** και **Γεώργιο Γλύπτη** και τους αντάρτες σε φάλαγγα κατά τριάδες κρατώντας τη γαλανόλευκη σημαία εισέρχονται στις Σέρρες. Φτάνοντας στο κέντρο της πλατείας Ελευθερίας συναντήθηκαν με την ηγεσία του ΕΑΜ Σερρών και με το Γραμματέα του ΚΚΕ Σερρών **Λευτέρη Ματσούκα** (Μπάμπια-Αλέξη), ανέβηκαν στο μπαλκόνι του κτιρίου του γιατρού Παπαβασιλείου, ενώ στην κεντρική πλατεία άρχισαν τα αγκαλιάσματα μεταξύ γνωστών κι αγνώστων, ένα πανηγύρι χαράς ανάμεσα στους αντάρτες του ΕΛΑΣ και του πληθυσμού της πόλης, που σύσσωμος είχε κατέβει για να συμμετέχει στη γιορτή της Λευτεριάς του. Στη συνέχεια παίζουν το λόγο και μιλούν προς το Σεραϊκό λαό: ο **Λευτέρης Ματσούκας**, ο γραμματέας του ΕΑΜ Σερρών **Γ. Κόκκινος**, ο Βούλγαρος εκπρόσωπος του Πατριωτικού Μετώπου στις Σέρρες **Ποπώφ**, ο **Χρήστος Κοσμίδης** και η συναγωνίστρια **Μαρίκα Βαλαβάνη**, εκ μέρους της Εθνικής Αλληλεγγύης Σερρών. Ύστερα από τις ομιλίες έγινε ένα πραγματικό πανηγύρι στην πλατεία με το λαό και τους αντάρτες, που κράτησε μέχρι αργά το βράδυ. (φώτο από Αικατερίνη Παπαδόπουλου, κόρη του Γ. Κόκκινου)

Το Λαϊκό Νοσοκομείο Σερρών

Η φλαραμονική του Δήμου Σερρών με διευθυντή τον Δημήτριο Μικρούλη, τις Γιορτές των Χριστουγέννων του 1944, μπροστά στην είσοδο του Λαϊκού Νοσοκομείου Σερρών (παλιό Νοσοκομείο Σερρών με είσοδο από την οδό Αγ. Σοφίας), που συντηρούσε αποκλειστικά με ίδιους πόρους ο Δήμος Σερρών επί Δημαρχίας Θεοδώρου Καντά. (Από Μουσικό Αρχείο Γιώργου Αγγελιοπλάστη)

Μέλη Επαρχιακής Συνέλευσης Σερρών

A/A	Όνοματεπώνυμο	Εκπρόσωπος
1	Κωστελίδης Αθανάσιος	Κοινότητας Αδελφικού
2	Καραγεωργίου Χρήστος	Κοινότητας Κ. Καμήλας
3	Χουχούλης Θωμάς	Κοινότητας Αγ. Πνεύματος
4	Τιμοθέου Τηλέμαχος	Κοινότητας Εμμ. Παπά
5	Παπαδόπουλος Νικόλαος	Κοινότητας Μετάλλων
6	Τσουτσουμάνος Δημήτριος	Κοινότητας Α. Μητρούσι
7	Γιαντζιού Ευθαλία	Α' τμημ. Επιτρ. του Συν. Γραφείου
8	Παπαμιχαήλ Δήμητρα	Α' τμημ. Επιτρ. του Συν. Γραφείου
9	Παπακώστα Μαρία	Α' τμημ. Επιτρ. του Συν. Γραφείου
10	Καραμελή Ελένη	Α' τμημ. Επιτρ. του Συν. Γραφείου
11	Τόλιος Γρηγόριος	Α' τμημ. Επιτρ. του Συν. Γραφείου
12	Μοναστηριάδης Γεώργιος	Α' τμημ. Επιτρ. του Συν. Γραφείου
13	Τρούλαλης Μιχαήλ	Δ' τμημ. Επιτρ. του Β' Γραφείου
14	Παπαμιχαλάκης Αντώνιος	Δ' τμημ. Επιτρ. του Β' Γραφείου
15	Δουλγκερίδης Αθανάσιος	Γ' τμημ. Επιτρ. του Α' Γραφείου
16	Αναγνώστου Χρήστος	Κοινότητας Κ. Μητρούσι
17	Τσολάκη Χρυσούλα	Α' τμημ. Επιτρ. του Β' Γραφείου
18	Αλεκόπουλος Στέργιος	Κοινότητας Νέου Σκοπού
19	Νικολαΐδης Παναγής	Κοινότητας Μεσοκώμης
20	Σοκκόπουλος Βασίλειος	Κοινότητας Παραλιμνίου
21	Τρούκας Ηλίας	Κοινότητας Οινούσας
22	Καρύδας Νικόλαος	Κοινότητας Ν. Σουλίου
23	Μπατογιάννης Γιάννης	Κοινότητας Χιονοχωρίου
24	Τούσιος Γεώργιος	Κοινότητας Χρυσού
25	Θεοδωρίδης Σπύρος	Κοινότητας Λευκάνος
26	Μαντέλας Ανδρέας	Κοινότητας Ξηροτόπου
27	Παπαευαγγέλου Δημήτριος	Κοινότητας Α. Βροντού
28	Ιωαννίδης Ιωάννης	Κοινότητας Κουμαριάς
29	Αλεπάκης Απόστολος	Κοινότητας Μονοκκλησιάς
30	Μανδέλας Νικόλαος	Κοινότητας Κ. Ορεινής
31	Ντάφλος Θωμάς	Κοινότητας Α. Ορεινής
32	Μέλτοης Στέφανος	Κοινότητας Σκουτάρεως
33	Καρακώστας Δημήτριος	Κοινότητας Κωνσταντινάτου
34	Τρανούδης Νικόλαος	Κοινότητας Βαμβακούσας
35	Δεμερτζής Πέτρος	Κοινότητας Πεπονιάς
36	Τζιβελής Μιχαήλ	Κοινότητας Αγ. Ελένης
37	Ζαχαριάδης Πέτρος	Κοινότητας Επταμύλων
38	Κεχαγιάς Ηλίας	Κοινότητας Αη-γιάννη
39	Στεφανίδης Στέφανος	Κοινότητας Ελαιώνα
40	Κουτσούμπας Νικόλαος	Κοινότητας Βαλτοτοπίου
41	Κουτσογιάννης Δημήτριος	Κοινότητας Νεοχωρίου
42	Δήμου Ιωάννης	Κοινότητας Μονόβρυσης
43	Γιανναρίδης Ιωάννης	Κοινότητας Καρπερής
44	Μανώλογλου Γεώργιος	Κοινότητας Ψωμοτοπίου
45	Μυστακίδης Νικόλαος	Κοινότητας Χριστού
46	Πίτσιος Ευάγγελος	Κοινότητας Πεντάπολης
47	Κεχαγιάς Θωμάς	Κοινότητας Κ. Δαφνουδίου

48	Ιωακειμίδης Αχιλλέας	Κοινότητας Α. Καμήλας
49	Τασάκος Βασίλειος	Κοινότητας Προβατά
50	Παπαδόπουλος Στέργιος	Κοινότητας Κ. Δένδρων
51	Συμεωνίδης Ιορδάνης	Δήμου Σερρών
52	Αγγελάκης Ευάγγελος	Δήμου Σερρών
53	Βλαχόπουλος Γεώργιος	Δήμου Σερρών
54	Μαυρίδης Ιωάννης	Δήμου Σερρών
55	Σαμόπουλος Σπύρος	Δήμου Σερρών

Μέλη Επαρχιακού Συμβουλίου Σερρών

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Ψήφοι
1	Συμεωνίδης Ιορδάνης (Σέρρες)	55
2	Αγγελάκης Ευάγγελος (Σέρρες)	54
3	Τόλιος Γρηγόριος (Α' τμηματική)	54
4	Γιαντζιού Ευθαλία (Α' τμηματική)	50
5	Πίτσιος Ευάγγελος (Πεντάπολης)	49
6	Χουχούλης Θωμάς (Αγ. Πνεύμα)	47
7	Θεοδωρίδης Σπύρος (Λευκόνα)	47
8	Καρύδας Νικόλαος (Ν. Σούλι)	47
9	Τιμοθέου Τηλέμαχος (Εμμ. Παπά)	44
10	Κουτσογιάννης Δημήτριος (Νεοχώρι)	43
11	Μυστακίδης Νικόλαος (Χριστός)	42
12	Μπατογιάννης Γιάννης (Χιονοχώρι)	41
13	Μέλτοης Στέφανος (Σκούταρι)	41
14	Παπαμιχαήλ Δήμητρα (Α' τμηματική)	36
15	Τσουτσουμάνος Δημήτριος (Α. Μητρούσι)	33

Αναπληρωματικά Μέλη Επαρχιακού Συμβουλίου Σερρών

1	Τούσιος Γεώργιος (Χρυσό)	18
2	Ιωακειμίδης Αχιλλέας (Α. Καμήλα)	9
3	Τριανταφυλλίδης Τριαντάφυλλος	6

Προεδρείο Επαρχιακού Συμβουλίου Σερρών

Πρόεδρος - Έπαρχος	Συμεωνίδης Ιορδάνης	12
Αντιπρόεδρος	Αγγελάκης Ευάγγελος	12
Α' Γραμματέας	Κουτσογιάννης Δημήτριος	12
Β' Γραμματέας	Τόλιος Γρηγόριος	12

Μέλη Εξελεγκτικής Επιτροπής Σερρών

1	Τσολάκη Χρυσούλα (Α' τμηματική)	43
2	Δουλγκερίδης Αθανάσιος (Γ' τμηματική)	42
3	Παπαμιχαήλ Δήμητρα (Α' τμηματική)	41
4	Τασάκος Βασίλειος (Προβατά)	41
5	Κεχαγιάς Θωμάς (Κ. Δαφνουδίου)	39

(Από βιβλίο Πρακτικών Επαρχιακού Συμβουλίου,
που υπάρχει στα ΓΑΚ Σερρών, Αρχείο Δ/σης Τοπικής Αυτοδιοίκησης)

Η 1^η ανακοίνωση της Μικτής Ελληνο-βουλγαρικής Επιτροπής Σερρών

2)

ΕΛΛΗΝΟ-ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

*Από το *Ελληνικό *Απελευθερωτικό κίνημα Σερρών
και το Βουλγαρικό κίνημα Σερρών

Α Δ Η

Η κατάσταση άλλαξε. Το Πατριστικό κίνημα της Βουλγαρίας
κόβει σήμερα στην εξουσία, αποκλειστική όλο και περισ-
σότερο το διαρκώς αναπτυσσόμενο κίνημα του λαού, που εδώ και τόσα
χρόνια στένοχε κάτω από το φασιστικό ζυγό. Σύμφωνα με τις αρχές
του Πατριστικού κινήματος Βουλγαρίας είναι και οι δυνάμεις μας
του ΕΛΛΗΝ. *Επιβάλλεται κάθε συνεργασία με αυτό για το συμφέ-
του λαού και για την εξουσιοδότηση του Κοινού Συμμαχικού *Εγγρά-
ματος και Βούλγαροι πρέπει να καταλάβουν πως οι στιγμές
είναι κρίσιμες και επιβάλλουν απόλυτη συγχρομμία.

Η τήρηση της τάξης είναι το πρώτο καθήκον μας.

Η Μικτή *Επιτροπή του *Ελληνικού *Απελευθ. κινήματος και του
Βουλγαρικού Πατριστικού κινήματος που έγινε, αναλαμβάνει από
σήμερα την απόλυτη εξουσία στο ποσό μας. Όλες οι εξουσίες
πηγαίνουν από την *Επιτροπή, ή όποια θα διορίσει νέες μικτές
πολιτικές αρχές διοικήσεως και ασφαλείας. Όλοι δροίλουν από-
λυτη μετάρχια σε όλα όσα είναι της *Επιτροπής.

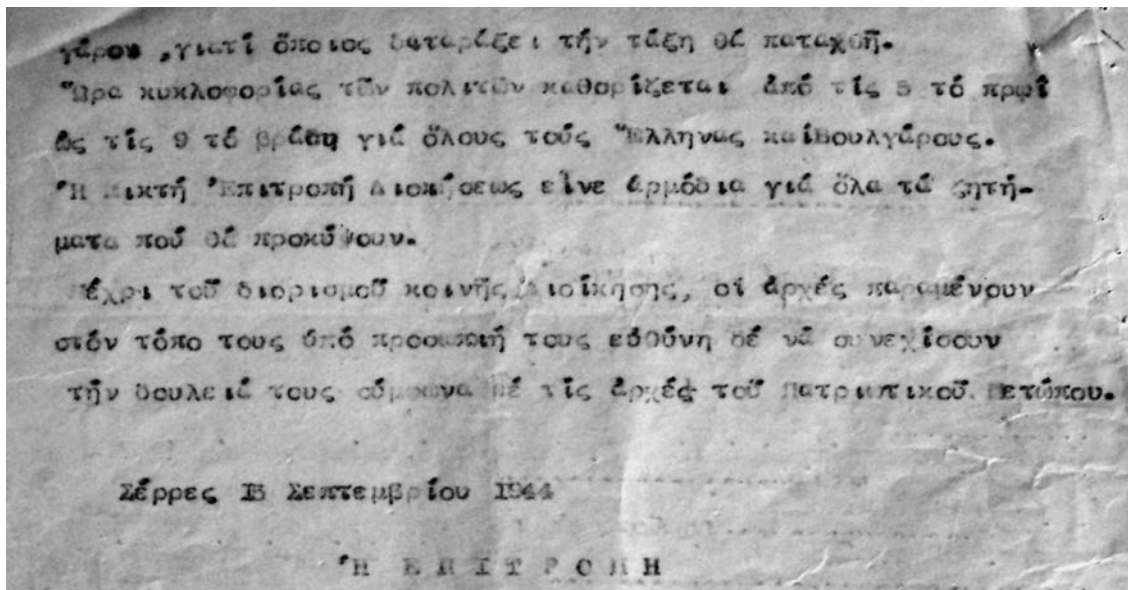
Τά Γραφεία της *Επιτροπής βρίσκονται στο Πολιτικό Κομεντάνο
τρο. Όλος ο *Ελληνικός και Βουλγαρικός λαός θα επιτρέψει
στις βουλές του. να ανοίξουν εμάς τα μαγαζιά, να συνεχιστεί
ή δουλειά στα λιγνιτωρυχεία και καπνεργοστάσια, οι γεωργοί να
πννε στα χωράφια τους.

Τά καφενεία και τά άλλα κέντρα να ανοίξουν, αλλά διαγορευτεί
να πιαούν ρακί και κρασί ή άλλα οίνοπνευματώδη ποτά.

*Όποιος δικαιολογήσει, δικαιώσει ή *Επ' την δουλειά του θεωρείται
ότι κάνει εμπιστία, στον αντιφασιστικό αγώνα.

να αποβγουν με κάθε τρόπο τις αντιφασιστικές *Ελληνική και ΒΟΥΛ

ΕΛΛΗΝΟ – ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Από το Ελληνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο Σερρών και το Βουλγαρικό Μέτωπο Σερρών

ΛΑΕ

Η Κατάσταση άλλαξε. Το Πατριωτικό Μέτωπο της Βουλγαρίας που βρίσκεται σήμερα στην εξουσία, αποκαθιστά όλο και περισσότερο τα απαράγραπτα δικαιώματα του Λαού, που εδώ και τόσα χρόνια στέναζε κάτω από το φασιστικό ζυγό. Σύμφωνα με τις αρχές του Πατριωτικού Μετώπου Βουλγαρίας είναι και οι δικές μας του ΕΑΜ. Επιβάλλεται κάθε συνεργασία με αυτό για το συμφέρον του λαού και για την εξυπηρέτηση του Κοινού Συμμαχικού Αγώνα. Έλληνες και Βούλγαροι πρέπει να καταλάβουν πως οι στιγμές είναι κρίσιμες και επιβάλουν απόλυτη ψυχραιμία.

Η τήρηση της τάξης είναι το πρώτιστο καθήκον μας.

Η Μικτή Επιτροπή του Ελληνικού Απελευθερωτικού Μετώπου και του Βουλγαρικού Πατριωτικού Μετώπου που έγινε, αναλαμβάνει από σήμερα την ανώτατη εξουσία στο Νομό μας. Όλες οι εξουσίες πηγάζουν από την Επιτροπή, η οποία θα διορίσει νέες μικτές πολιτικές αρχές διοίκησης και ασφάλειας. Όλοι οφείλουν απόλυτη πειθαρχία στις αποφάσεις της Επιτροπής. Τα γραφεία της Επιτροπής βρίσκονται στο Πολιτισέσκο Κομεντάνοτσο.

Όλος ο Ελληνικός και Βουλγαρικός λαός θα επιστρέψει στις δουλειές του. Να ανοίξουν αμέσως τα μαγαζιά, να συνεχισθεί η δουλειά στα λιγνιτωρυχεία και καπνεργοστάσια. Οι γεωργοί να πάνε στα χωράφια τους. Τα καφενεία και τα άλλα κέντρα να ανοίξουν, αλλά απαγορεύεται να πωλούν ρακί και κρασί ή άλλα οινοπνευματώδη ποτά. Όποιος αδικαιολόγητα απουσιάζει από τη δουλειά του θεωρείται ότι κάνει σαμποτάζ στον αντιφασιστικό αγώνα. Να αποφύγουν με κάθε τρόπο τις αντεκδικήσεις Ελλήνων και Βουλγάρων, γιατί όποιος διαταράξει την τάξη θα παταχθή.

Ωρα κυκλοφορίας των πολιτών καθορίζεται από τις 5 το πρωί ως τις 9 το βράδι, για όλους Έλληνες και Βουλγάρους.

Η Μικτή Επιτροπή Διοίκησης είναι αρμόδια για όλα τα ζητήματα που θα προκύψουν. Μέχρι του διορισμού κοινής διοίκησης, οι αρχές παραμένουν στον τόπο τους, υπό προσωπική τους ευθύνη δε να συνεχίσουν την δουλειά τους σύμφωνα με τις αρχές του Πατριωτικού Μετώπου.

Σέρρες 15 Σεπτεμβρίου 1944

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

(Από το Αρχείο της Αικατερίνης Παπαδοπούλου, κόρης του Γ. Κόκκινου)

Η 2^η ανακοίνωση της Μικτής Ελληνο-βουλγαρικής Επιτροπής Σερρών

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ
ΕΝ ΣΕΡΡΑΙΣ

Δ Ι Α Τ Α Γ Η Ν Ο 2

Σέρραι 16 ΙΧ 1944

Ημες εξεσφάλισιν τής τάξεως, νομιμότητος καί ησυχίας εν τή πόλει τών Σερρών καί τή περιφερεία καί εις εκτέλεσιν τών διαταγών τής Κυβερνήσεως του Πατριωτικού Μετώπου

Δ Ι Α Τ Α Σ Σ Ε Η

1) Όλοι οί δημόσιοι καί δημοτικοί υπάλληλοι τής πόλεως καί περιφερείας, είνες ευρίσκονται κατά τήν στιγμήν ταύτην-ενταύθα, παραμένουν εις τας θέσεις των καί συνεχίζουσι τας υπηρεσίας των.

2) Μέχρι νεότερας διαταγής νά σφραγισθώσιν παρά Βουλγάρων αντάρτων τή χρηματοκιβώτια τών κρατικών, δημοτικών, κοινοτικών καταστημάτων, εταιρειών καί τραπεζικών επιχειρήσεων εν τή πόλει καί τή περιφερεία Σερρών, εξαιρέσει των τής Εθνικής Βουλγαρικής Τραπεζικής, Γερμανικής Τραπεζικής, καί Ταχυδρομείου Σερρών, τηρουμένων εν πλήρει άκφιρεί τών αρχείων καί έγγραφων τν περί ου λόγος καταστημάτων, εταιρειών καί ιδιωτικών επιχειρήσεων. Μετά τήν σφραγήσιν τών χρηματοκιβωτίων ή φρούρησις τών ειρημένων καταστημάτων θα αναληφθή από Βουλγάρους, Πατριωτικούς καί Έλληνας άντάρτας.

3) Όλοι οί είσπρακτορες καί ταμειακοί γραμματείς εν τή πόλει καί περιφερεία Σερρών, εις τή χρηματοκυβώτια των οποίων ευρίσκονται φερομένα να ή κατασχημένα προς εκκλήνου έσοδείας 1943-1944 ανήκοντα εις ένοπλον επαναστάτην (αντάρτην) καθυστερήσας νά παραδοθώσιν έναντι αποδείξεως εις τόν οικουχόν πρόσωπον ή εις τούς οικείους του.

4) Όλα τά κατασχημένα κατά τόν νόμον τής επιτάξεως σιτηρά από Έλληνας ή Βουλγάρους, εάν είν έχουσι παραδοθή εγκαίρως εις τήν διεύθυνσιν Επισιτισμού, νά επιστραφώσιν άμέσως έναντι αποδείξεως εις τούς οικουχούς.

5) Άπολύτως απαγορεύονται ένοπλοι ομάδες, αίτινες δέν είναι μικτάς εκ Βουλγάρων καί Έλλήνων νά συλλαμβάνουσι πρόσωπα, αδιακρίτως εθνικότητος, ή νά έρευνώσι δημόσια, δημοτικά καλ.π. τέραματα.

6) Κράτησιν ή έρευναν προσώπων αδιακρίτως εθνικότητος, δύνανται νά έργασθώσιν μόνον εις μικράς ομάδας ένοπλοι ομάδες, άποτελούμεναι εκ Πατριωτών καί Έλλήνων αντάρτων καί τούτο μόνον κατά διαταγήν τής Βιοπολιτικής Επιτροπής Σερρών διασημείματος ταύτης.

7) Όι υπάλληλοι οί ουδέποτε δημοσίως καταστήματος μήλαβόντες διαταγήν εκνεύσεως παρά του Κεντρικού Βιαναστατικού Κομμαάτου παρά τή Πατριωτικήν Επιτροπήν, δόφιας, υποχρεώται νά παραμένουν εις τας θέσεις των.

8) Όλη τή επαγγελματική εμπορεία καί βιομηχανικά καταστήματα έμεις νά ανοίξωσι καί αρχίσουν χαγορικά τας εργασίας των.

9) Όλοι οί έργάζονται Βούλγαροι καί Έλληνες, οί εργαζόμενοι εις τας υπηρεσίας, επιχειρήσεις, άμέσως νά μεταβώσιν εις τας εργασίας των καί με τή ειρηνικήν εργασία των νά βοηθήσωσιν τόν επαναστατικόν Κομμαάτον προς εξομάλυσιν τής οικονομικής ζωής εν τή πόλει καί τή περιφερεία.

10) Διαγορά μεταξύ εργατών καί εργοδοτών, μισθών καί φόρων, συντάξεων Έλλήνων καί Βουλγάρων, θα κανονίζονται μέχρι νεότερας διαταγής παρά τής Βιαναστατικής Επιτροπής.

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ
ΕΝ ΣΕΡΡΑΙΣ

ΔΙΑΤΑΓΗ Ν^ο 2

Σέρραι 16 ΙΧ 1944

Προς εξασφάλισιν της τάξεως, νομιμότητος και ησυχίας εν τη πόλει των Σερρών και τη περιφέρειά της και εις εκτέλεσιν των διαταγών της Κυβέρνησεως του Πατριωτικού Μετώπου

ΔΙΑΤΑΞΩ

1) Όλοι οι δημόσιοι και δημοτικοί υπάλληλοι της πόλεως και περιφέρειας, αίτινες ευρίσκονται κατά την στιγμήν ταύτην ενταύθα, παραμένουν εις τας θέσεις των και συνεχίζουν τας υπηρεσίας των.

2) Μέχρι νεοτέρας διαταγής να σφραγισθώσιν παρά Βουλγάρων ανταρτών τα χρηματοκιβώτια των κρατικών, δημοτικών, κοινοτικών καταστημάτων, εταιρειών και ιδιωτικών επιχειρήσεων εν τη πόλει και τη περιφέρειά Σερρών, εξαιρέσει των [χρηματοκιβωτίων] της Εθνικής Βουλγαρικής Τραπέζης, Γεωργικής Τραπέζης και Ταχυδρομείου Σερρών, τηρουμένων εν πλήρει ακριβεία των αρχείων και εγγράφων των περί ου ο λόγος καταστημάτων, εταιρειών και ιδιωτικών επιχειρήσεων. Μετά την σφράγιση των χρηματοκιβωτίων, η φρουρησις των ειρημένων καταστημάτων θα αναληφθή από Βουλγάρους παρτιζάνους και Έλληνας αντάρτας.

3) Όλοι οι εισπράκτορες και ταμειακοί γραμματείς εν τη πόλει και περιφέρειά Σερρών, εις τα χρηματοκιβώτια των οποίων ευρίσκονται δεσμευμένα ή κατασχημένα ποσά εκ καπνού εσοδείας 1943-1944 που ανήκοντα εις Εθνικόν επαναστάτην (αντάρτην) ακαθυστηρήτως να παραδοθώσιν έναντι αποδείξεως εις τον δικαιούχον ή εις τους οικείους του.

4) Όλα τα κατασχημένα, κατά το νόμον της επιτάξεως, σιτηρά από Έλληνας ή Βουλγάρους, εάν δεν έχουσι παραδοθή εγκαίρως εις την Διεύθυνσιν Επισιτισμού, να επιστραφώσιν αμέσως έναντι αποδείξεως εις τους δικαιούχους.

5) Απολύτως απαγορεύονται ένοπλοι ομάδες, αίτινες δεν είναι μεικταί εκ Βουλγάρων και Ελλήνων, να συλλαμβάνωσι πρόσωπα, αδιακρίτως εθνικότητος ή να ερευνώσι δημόσια, δημοτικά κ.λ.π. ιδρύματα.

6) Κράτησιν ή έρευναν προσώπων, αδιακρίτως εθνικότητος, δύνανται να ενεργώσι μόνον ειδικαί μεικταί ένοπλοι ομάδες, αποτελούμεναι εκ Βουλγάρων και Ελλήνων ανταρτών και τούτο μόνον κατά διαταγήν της Επαναστατικής Επιτροπής Σερρών, διά σημειώματος ταύτης.

7) Οι υπάλληλοι οιοδήποτε δημοσίου καταστήματος, μη λαβόντος διαταγήν εκκενώσεως παρά του Κεντρικού Επαναστατικού Κομιτάτου παρά του Πατριωτικού Μετώπου Σόφιας, υποχρεούται να παραμένουν εις τας θέσεις των.

8) Όλα τα επαγγελματικά, εμπορικά και βιομηχανικά καταστήματα αμέσως να ανοίξωσι και αρχίσουν κανονικώς τας εργασίας των.

9) Όλοι οι εργάται Βούλγαροι και Έλληνες, οι εργαζόμενοι εις τας ρηθείσας επιχειρήσεις, αμέσως να μεταβώσιν εις τας εργασίας των και με την ευσυνείδητον εργασίαν των να βοηθήσωσιν το Επαναστατικόν Κομιτάτον προς εξομάλυνσιν της οικονομικής ζωής εν τη πόλει και τη περιφέρειά.

10) Διαφοραί μεταξύ εργατών και εργοδοτών, μισθωτών και εκμισθωτών, συνεταιίρων Ελλήνων και Βουλγάρων, θα κανονίζονται μέχρι νεοτέρας διαταγής παρά της Επαναστατικής Επιτροπής.

11) Όλα τα είδη, τα μη υπαγόμενα εις την δικαιοδοσίαν της Αγορανομίας, θα πωλώνται με τιμάς ελεύθερας και κανονικάς.

Οι παραβάται της παρούσης διαταγής θα συλλαμβάνονται αμέσως, θα κρατώνται και θα παραδίδονται εις το Λαϊκόν Δικαστήριον.

Αντίγραφον της παρούσης, ελληνιστί και βουλγαριστί, να τοιχοκολληθή εις εμφανή σημεία της πόλεως και περιφέρειας, προς γνώσιν και αυστηράν συμμόρφωσιν.

Πολιτ[ικός] κομ[ισάριος]

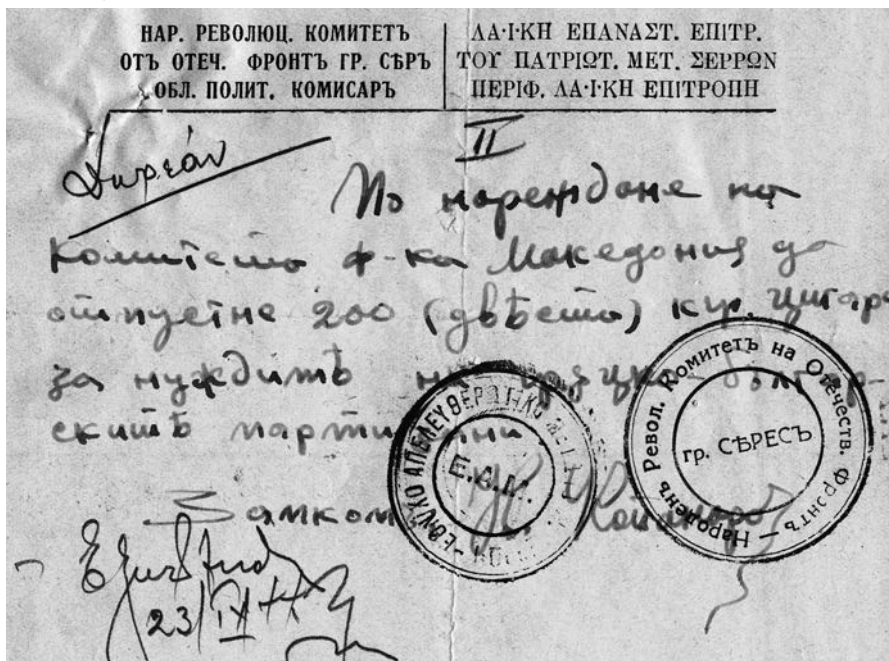
Μ. Γ. ΠΟΠΩΦ

(Από το Αρχείο της Αικατερίνης Παπαδοπούλου, κόρης του Γ. Κόκκινου)

Κοινές δραστηριότητες ΕΑΜ Σερρών και Πατριωτικού Μετώπου Βουλγαρίας

Κοινό γεύμα των μελών της ηγεσίας του ΕΑΜ Σερρών με το Βούλγαρο πολιτικό κομισάριο του Πατριωτικού Μετώπου Ποπώφ και Βούλγαρους παρτιζάνους αξιωματικούς, πιθανά την Πέμπτη 14-9-1944. (φώτο από Αικατερίνη Παπαδοπούλου)

Σημείωμα που φέρει τις δύο σφραγίδες των συνεργαζόμενων πολιτικών οργανώσεων, ΕΑΜ Σερρών και Περιφ. Επιτροπής Σερρών του Πατριωτικού Μετώπου Βουλγαρίας, για ένα μικρό χρονικό διάστημα (14-9-44 έως 29-9-44) έως ότου εγκατασταθούν πλήρως οι πολιτικές και δικαστικές Εαμικές δομές, που προβλέπονταν από τον ΕΛΑΣ και την Π.Ε.Ε.Α. (Από ΓΑΚ Σερρών)

*Υποδοχή της Κυβερνητικής Αντιπροσωπείας Αν. Μακεδονίας - Θράκης
στις Σέρρες το 1944*

Από την υποδοχή της Κυβερνητικής Αντιπροσωπείας της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας του Γ. Παπανδρέου, με επικεφαλής τον υπουργό Εργασίας Μιλτιάδη Πορφυρογέννη, μπροστά στο χώρο του Δημαρχείου Σερρών, τέλη Οκτωβρίου του 1944. Στον όροφο πάνω από την είσοδο του Δημαρχείου είναι αναρτημένες οι σημαίες των συμμαχικών τότε κρατών (Αγγλίας, ΗΠΑ και Σοβιετικής Ένωσης).
(φωτογραφία του Π. Καντά)

Το Σερραϊκό εργοστάσιο παραγωγής τσιγάρων «Μακεδονικά»

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ Μ.Σ. ΥΠΟΥΡΧ. Κ. Β. ΤΖΙΜΟΥ

ΤΟΝ Κ. ΜΕΤΩΠΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΣΙΓΑΡΕΤΩΝ
"ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ"

Μ. Σ. Ε. Ρ. Α.

Από την έπιφάνεια της επιτροπής του μεταγωγικού κλάσσο
σερρών, εντί της μελετιώδους επικολογημένης τεινίας φορο-
λογίας καπνού διά λογους κ. μόν του Βουλγαρικού κράτους,
ε υ ρ ε τ ε ι ν ε α π ρ ο σ α ρ ι κ τ ή π ρ ο σ ω ρ ι ν ή ειδική
φορολογίας σιγάρων κατ'είδος, λέγει κατ'προσωρινή επιτροπή
τεινίας φορολογίας σιγάρων για τις λέξεις ε υ ρ ε τ ε ι ν ε
κ ε α η ε σερρών κατ'είδος μεταγωγικός.

Τό έντίτερον της φορολογίας σιγάρων ος είκοσι τέτατα
και της επιτροπής, ελέγχου εργοστασίου κατ'είδος καπνού κα-
τόπιν επαγωγής εις τον εννιάον Σερρών της πόλεως.

Σέρραις τή 27 - 9 - 1944

Διά την επιτροπήν
Θ. ΚΑΝΤΑΣ
ΠΟΠΩΦ

(1.2.)
(αί υπογραφή)

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΙΓΑΡΕΤΤΩΝ
"ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ"
Κ. Β. ΤΖΙΜΟΥ
ΣΕΡΡΑΙ

ΔΗΜΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ
Αρθ. Πρωτ. 462

Π Ρ Ο Σ
Τήν Διεύθυνον του Εργοστασίου Σιγάρων
Μ α κ ε δ ο ν ι κ ά

Διά τας έκαστοτε άδελφικας του εργοστασίου σας όσον άφορά
τήν προμήθειαν καπνών από τας διάφορας καπνοκοπήκας θα άποτεί-
νεσθε εις τήν άρροσαν επιτροπήν των Καπνοκοπήκων ή όποια έδρευ-
ει εις τά γραφεία της Αυστροελληνικής, κατ'έν θα κάμετε ούδεμίαν
μετακίνηση άνευ της έγκρίσεως της επιτροπής αυτής.

Εν Σερραις τή 16 Οκτωβρίου 1944

Δ Η Μ Α Ρ Χ Ι Ο Σ
[Signature]

Πάνω: Η φέμα του εργοστασίου Σιγαρέτων Τζίμου
Κάτω δεξιά: Οδηγίες-εντολές της Δημαρχίας προς το εργοστάσιο Σι-
γαρέτων Τζίμου για τον τρόπο προμήθειας καπνών από τις καπνοπο-
θήκες των Σερρών. (Από ΓΙΑΚ Σερρών)

Έγγραφα για το Σερραϊκό εργοστάσιο παραγωγής τσιγάρων «Μακεδονικά»

Ε. Α. Μ.
 Επιτροπή Έργων Σιγάρων
 Μακεδονικά
 Λεπτή 4/12/44

Η Επιτροπή τῶν Έργων Σιγάρων Μακεδονίας
 βραβεύει ὡς:

ἔως 18/12/44 πὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν Έργων Σιγάρων
 ἀπὸ τῶν ἐκτελεστικῶν τῶν ἑπιτροπῶν τῶν Σιγάρων
 ἐπιτροπῶν ἐν τῶν Έργων Σιγάρων ἐν ἑπιτροπῇ
 κινδύου 1700 > χιλιάδες ἐπιπλέον, ὡς:

ἑπιτροπῆ	κινδύου	130
I	"	363
II	"	1.164
III	"	43
Σύνολον		<u>1.700</u>

ὅπου ἐν τῶν ἐπιπλέον πωλοκόστων παραταξὶς ἢ παρὰ
 δόσεις, ἐπιπλέον ἢ 22/12/44, διατακτικῶν.

Χρήματα ἐν τῶν ἑπιτροπῶν Σιγάρων
 πέντε (5) χιλιάδων ἢ ἑπτακόσιων ἀπὸ τῶν (53.940)
 ὅπου ἢ ἄνω πωλοκόστων ἢν χεῖρας ἐπιπλέον
 διὰ τῶν ἀναγκῶν ἢν διεθνοῦς ἀγορῶν Σιγάρων.

ΔΗΜΑΡΧΙΑ ΣΕΡΡΩΝ
 Ἄριστ. Πρωτ. 677

Σέρραι τῆ 9 Νοεμβρίου 1944

Π ρ ε σ

τὴν Διεθνοῦσιν τῶν Έργων Σιγάρων
 Μακεδονικῶν

Ε ν τ α θ α

Ἐν συνεχείᾳ τῶν ὑπ' ἄριστ. 655 χρεῖσιν ἐγγράφου μας
 καὶ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἄριστ. 68 δ.δ. ἀκοσῶσως τῶν καθ'
 ἡμῶν Διμερικῶν Σιγάρων, παρακαλοῦμεν ἕως παραδῶσως ἡμέ-
 ρως διὰ πρωτοκόλλου παραδῶσως καὶ κεραιβῆς καὶ ἑνόσιον ἑρ-
 γῶν τῆς πολιτείας εἰς τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἄριστ. 37 ἀκοσ.
 τῶν Διμ. Σιγάρων ὡς ἐπιπλέον ἑπιτροπῶν ἐπιπλέον, τῶν ἑπιπλέον
 σίων καὶ ἄλλα τῶν ἐν αὐτῶν ἐπιπλέον μηχανήματα καὶ ἄλλα
 καὶ τῶν τῶν ἐπιπλέον εἰς ἐπιπλέον καὶ ἀκοσῶσως καὶ ἀκοσῶ-
 τῶν τῶν ἐπιπλέον διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν Έργων Σιγάρων.
 εἰς τὴν κοινωσιμῶσιν ἡμῶν ὑπ' ἄριστ. 68 ἀκοσῶσιν τῶν
 Δ.δ. ἀναγράφεται λεπτομέρως ἐπιπλέον με τῶν ἐν τῆς παρα-
 λαβῆς τῶν Έργων Σιγάρων ἀκοσῶσως ἀκοσῶσως τῶν Διμ. ἑπιπλέον
 ἡμῶν, καὶ εἰς αὐτὸν ἐπιπλέον τῶν Διμ. ἀκοσῶσως.

Κοινωσιμῶσιν καὶ εἰς τὴν
 ἑπιπλέον. Πρωτοκόλλου διὰ τὴν ἐπι-
 πλέον ἐπιπλέον καὶ εἰς τὴν
 εἰς τὴν ἑπιπλέον ἐπιπλέον
 τῶν Έργων Σιγάρων.

1944

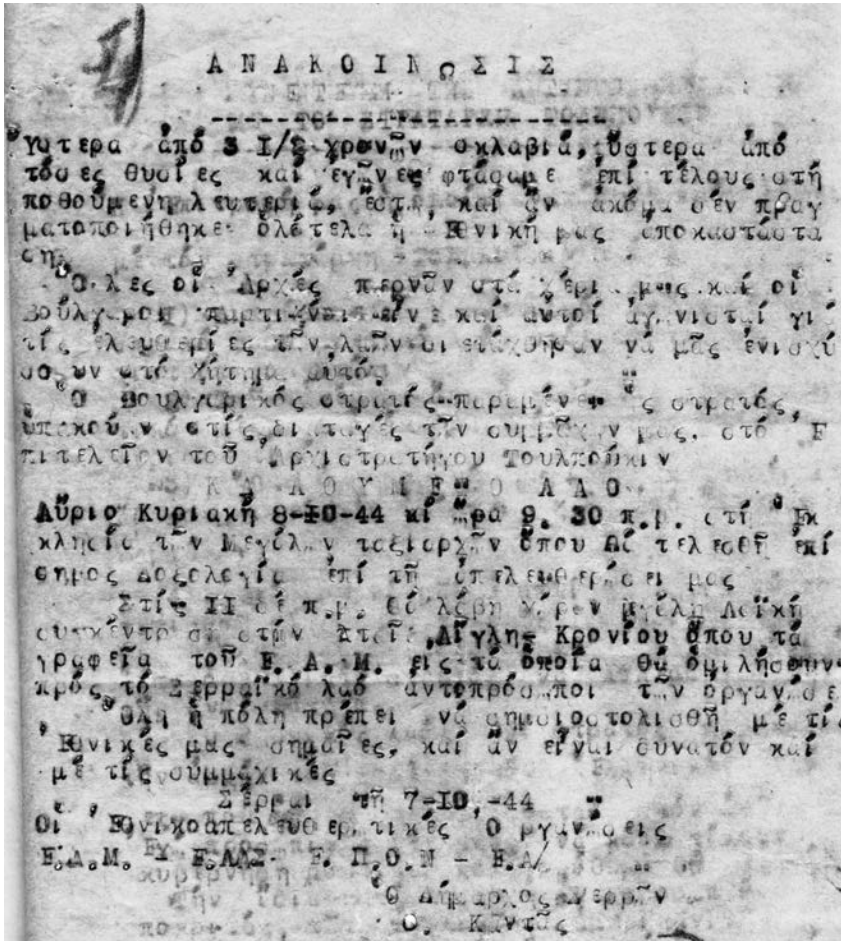
Δ ἡ μ α ρ χ ο σ

Το έγγραφο της Δημαρχίας Σερρών με το οποίο κοινοποιείται στη διεύθυνση του εργοστασίου η απόφαση 68 του Δημοτικού Συμβουλίου Σερρών για την παράδοση και παραλαβή του εργοστασίου σε επιτροπή ελέγχου του Δήμου. (Από ΓΑΚ Σερρών)

Τμήμα έγγραφου που βεβαιώνει τα υλικά που βρέθηκαν στο εργοστάσιο σιγάρων Τζιμου όταν το παράλαβε Επιτροπή του ΕΑΜ από τον εκπρόσωπο του Βούλγαρου διαχειριστή Αμποφ Χατζηντέλεβ. (Από ΓΑΚ Σερρών)

Ανακοίνωση Δημάρχου Σερρών για το Βουλγαρικό στρατό και για την τέλεση δοξολογίας για την απελευθέρωση των Σερρών

Σχόλιο: Στις 7 Οκτωβρίου 1944, στην εκκλησία των μεγάλων Ταξιαρχών Σερρών, τελείται δοξολογία για την απελευθέρωση της πόλης από τη Βουλγαρική κατοχή και ακολουθούν ομιλίες στην πλατεία Κρονίου από τους αντιπροσώπους των οργανώσεων του ΕΑΜ. Ο Δήμαρχος Σερρών Θ. Καντάς και οι Εθνικοαπελευθερωτικές οργανώσεις, δηλώνουν ότι ο μέχρι πριν κατοχικός Βουλγαρικός στρατός παραμένει πλέον ως στρατός, που υπακούει στις διαταγές των συμμάχων και πιο συγκεκριμένα του στρατηγού Τολμπούκιν

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Υστερα από 3 1/2 χρόνων σκλαβιά, ύστερα από τόσες θυσίες και αγώνες φτάσαμε επιτέλους στη ποθούμενη λευτεριά, έστω και αν ακόμα δεν πραγματοποιήθηκε ολότελα η Εθνική μας αποκατάσταση.

Όλες οι Αρχές περνάν στα χέρια μας και οι Βούλγαροι παρτιζάνοι, είναι και αυτοί αγωνισταί για τις ελευθερίες των λαών, διατάχθησαν να μας ενισχύουν στο ζήτημα αυτό.

Ο Βουλγαρικός στρατός παραμένει ως στρατός υπακούων στις διαταγές των συμμάχων μας, στο Επιτελείο του Αρχιστρατηγού Τουλμπούκιν ΚΑΛΟΥΜΕ ΤΟ ΛΑΟ

Αύριο Κυριακή 8-10-44 και ώρα 9.30 π.μ. στην Εκκλησία των μεγάλων Ταξιαρχών, όπου θα τελεσθή επίσημος δοξολογία επί τη απελευθερώσει μας.

Στις 11 δε π.μ. θα λάβη χώραν μεγάλη Λαϊκή συγκέντρωση στην πλατεία Αίγλης-Κρονίου, όπου τα γραφεία του ΕΑΜ, εις τα οποία θα ομιλήσουν προς το Σερραϊκό λαό αντιπρόσωποι των οργανώσεων.

Όλη η πόλη πρέπει να σημαιοστολισθή με τις Εθνικές μας σημαίες και αν είναι δυνατόν και με τις συμμαχικές.

Σέρραι τῆ 7-10-44

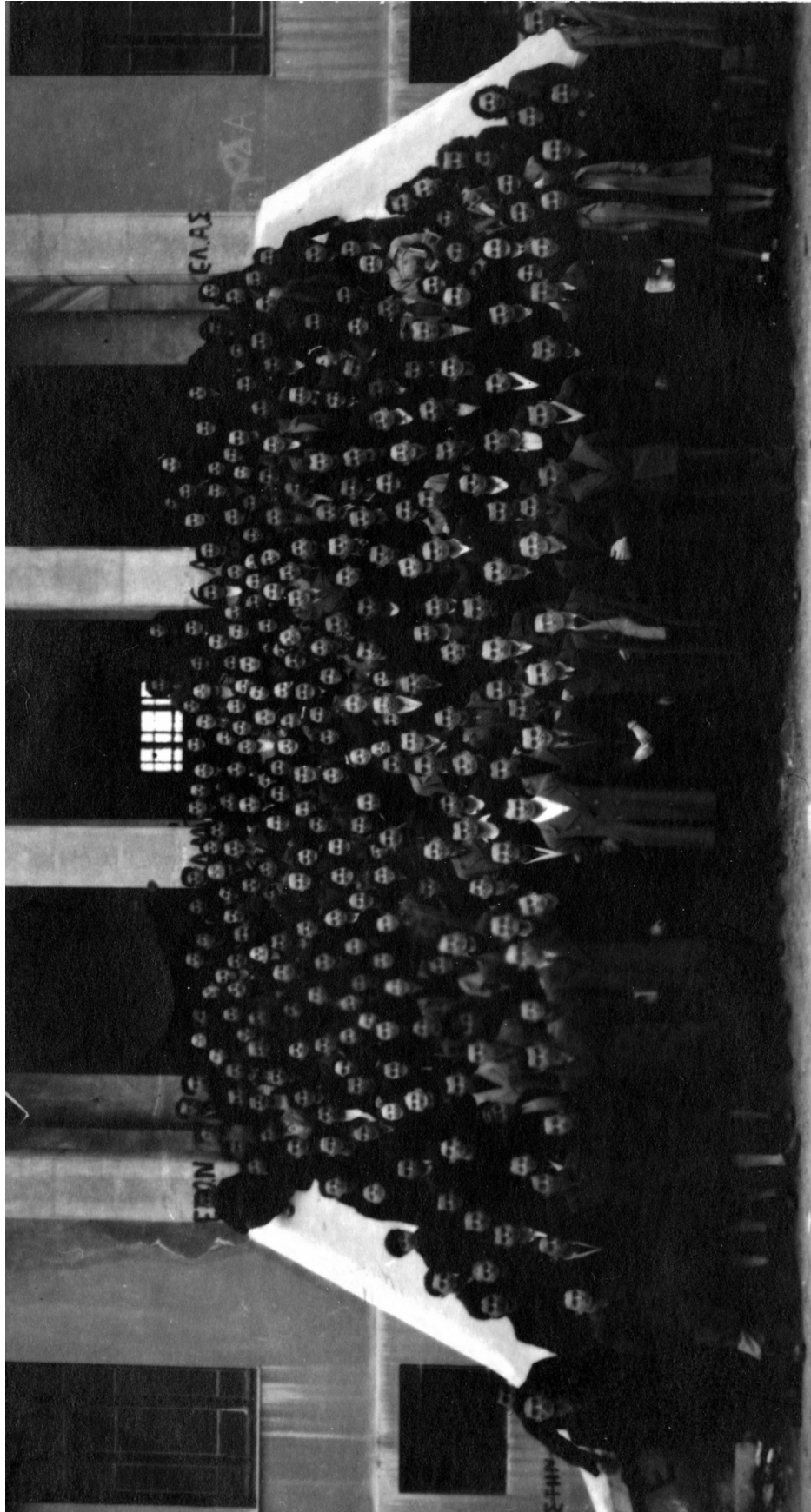
Οι Εθνικοαπελευθερωτικές Οργανώσεις
Ε.Α.Μ. - ΕΛΑΣ - Ε.Π.Ο.Ν. - Ε.Α.

Ο Δήμαρχος Σερρών
Θ. Καντάς

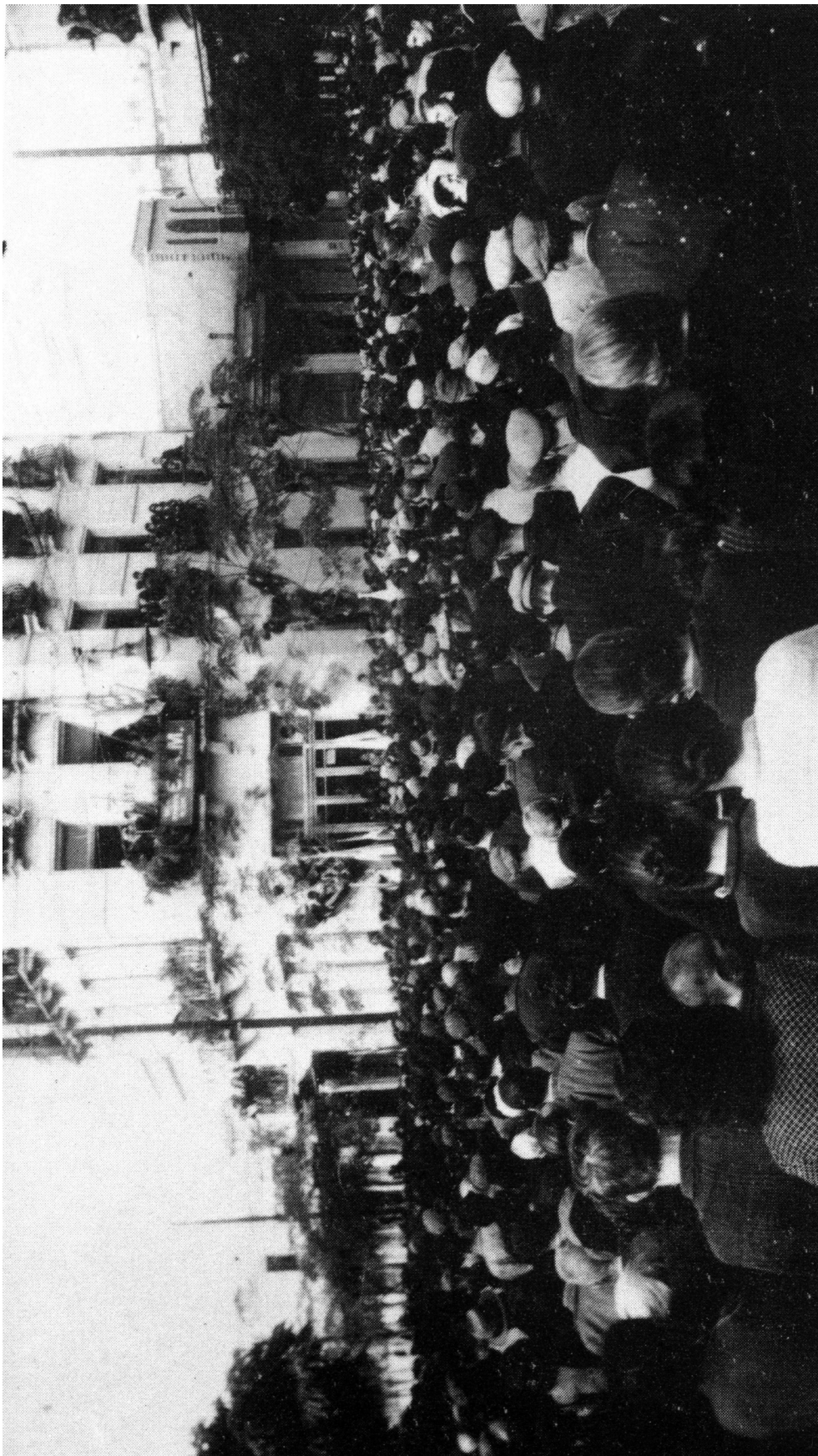

Συγκέντρωση Σερραίων ΕΠΟΝιτών το Φεβρουάριο του 1945

Συγκέντρωση Σερραίων ΕΠΟΝιτών από όλο το Νομό Σερρών, στα σκαλιά του 1^{ου} Γυμνασίου Σερρών, το Φεβρουάριο του 1945, για να λάβουν μέρος στις εκδηλώσεις για τα δύο χρόνια από την ίδρυση της οργάνωσης (23 Φεβρουαρίου 1943). Στις βάσεις των τεσσάρων κολώνων του κτηρίου αναγράφονται τα αρχικά των οργανώσεων ΕΠΟΝ, ΕΑΜ, Ε.Α. και ΕΛΛΑΣ. Ήδη είχε πραγματοποιηθεί η συνθήκη της Βάρκιζας (12-2-1945) και οι συμμετέχοντες Σερραίοι στη γιορτή, ίσως να μην έχουν συνειδητοποιήσει τη «νέα τάξη πραγμάτων» που έρχεται και έμεινε γνωστή, αργότερα στην Ιστορία, ως περίοδος «Λευκής Τρομοκρατίας». (φώτο από αρχείο Χριστόφορου Μελλίδη)

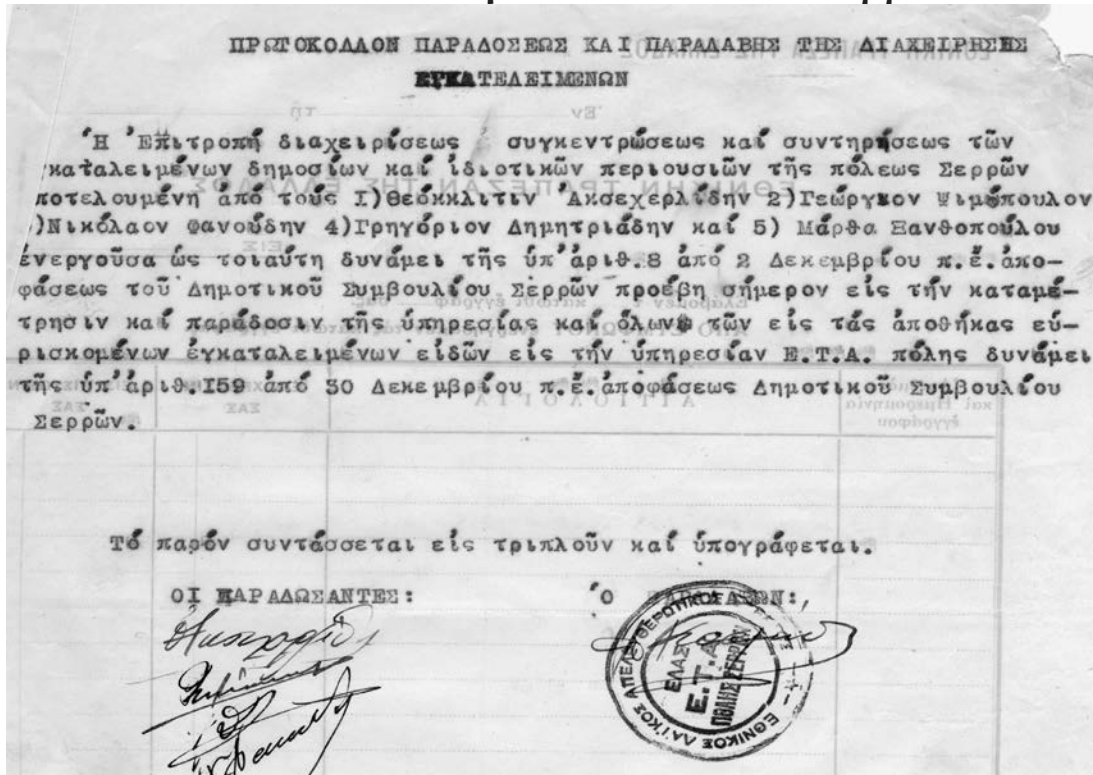
Ομιλία του Σερραίου Νομάρχη του ΕΑΜ Γ. Κόκκινου στην Πλατεία Κρονίου

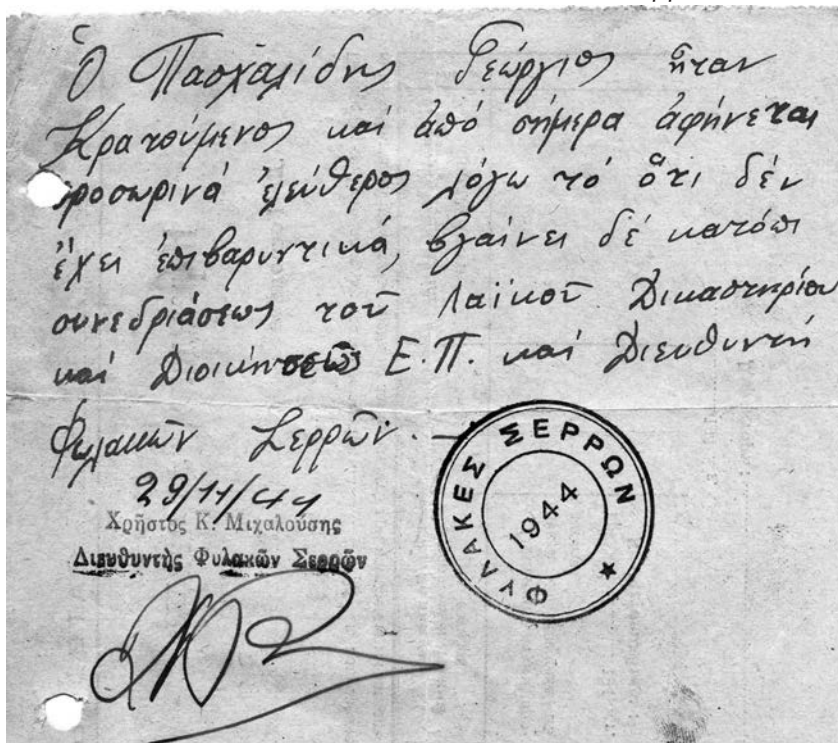
Ο διορισμένος από το ΕΑΜ Νομάρχης **Γ. Κόκκινος** μιλά από τον εξώστη της «Αίγλης» σε Λαϊκή συγκέντρωση, αρχές Οκτωβρίου 1944, με αφορμή την άφιξη στις Σέρρες της Σ.Ε.Ε. (Συμμαχικής Επιτροπής Ελέγχου).

Από το βιβλίο «Οι Σέρρες άλλοτε και τώρα», έκδ. ΟΡΦΕΑ Σερρών, του Γ. Καφταντζή.

Έγγραφο της Επιτροπής Διαχείρισης Εγκαταλελειμμένων και του Διευθυντή των Φυλακών Σερρών

Πρωτόκολλο παράδοσης των υλικών της Επιτροπής Διαχείρισης Εγκαταλελειμμένων του Δήμου Σερρών στο παράρτημα Σερρών της Ε.Τ.Α. (Επιμελητείας Του Αντάρτη) του ΕΛΑΣ.
(Από ΓΑΚ Σερρών)

Απολυτήριο σημείωμα γιατί δεν προέκυψαν «επιβαρυντικά στοιχεία» για τον κρατούμενο Γεώργιο Πασχαλίδη, πολιτικό καθοδηγητή Εθνικιστικής ανταρτικής οργάνωσης (με καταγωγή από την Κρηίδα), από τις φυλακές Σερρών (τωρινό δικαστικό κτήριο Σερρών), στις 29-11-1944, με σφραγίδες και υπογραφή του Διευθυντή φυλακών Χρήστου Κ. Μιχαλοῦση.
(Προσωπικό αρχείο Πάρη Πασχαλίδη, γιου του Γεωργίου Πασχαλίδη)

Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Σερρών για καθιέρωση της 14-9-44 ως Ημέρα Τοπικής Εθνικής Εορτής

ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

Απόφασις 26

Εις Σέρρας και εις το Δημοτικό κατάστημα Σερρών, Γραφείον Δημάρχου, σήμερον εικοστήν έκτην (26) του μηνός Φεβρουαρίου, έτους χίλια εννεακόσια σαράντα πέντε (1945) ημέραν της εβδομάδος Δευτέραν και ώραν 6 μ.μ. το Δημοτικόν Συμβούλιον Σερρών, συνήλθεν εις συνεδρίασιν και αφού ευρέθη εις νόμιμον απαρτίαν, ως παρόντος του Δημάρχου Θ. Καντά και των μελών: Ιορδάνη Συμεωνίδη, Παναγιώτη Διδασκάλου, Δημητρίου Σπυρίδη, Θεόκλειτου Ακσερχελίδη, Μιχαήλ Αθανασιάδη, Νικολάου Φανούδη, Γεωργίου Στάγκου, Αγησίλαου Τσώκου, Νίνα Ξανθού, Χριστόδουλο Σαρδέλλα, Αντωνίου Παπαμιχαήλ, Αντωνίου Τζιμπερτζόπουλου, Θωμά Βλάχμπη, Γεωργίου Καρτσοβίτη, απόντες δε ο Ευάγγελος Αγγελάκης και Μάρθα Ξανοπούλου

Ά κ ο υ σ ε

την πρότασιν του Δημάρχου σχετικά με την καθιέρωση της 14ης Σεπτεμβρίου ως ημέρας Εθνικής Τοπικής Εορτής, εφ' όσον κατά την ημέραν εκείνην του παρελθόντος έτους το πρώτον, μετά παρέλευσιν τεσσάρων χρόνων βαρειάς σκλαβιάς, υψώθη η Ελληνική σημαία εις την πόλιν μας κατά την είσοδον του στρατού ΕΛΑΣ και αφού εσκέφθη σύμφωνα με το άρθρο 24 της υπ' αριθμ. 55 πράξεως του Κώδικος Τοπικής Αυτοδιοικήσεως

Α π ο φ α σ ί ζ ε ι

Εγκρίνει ομοφώνως όπως η 14η Σεπτεμβρίου εορτάζεται κατ' έτος ως Τοπική Εθνική Εορτή της πόλεως Σερρών διότι το πρώτον την ημέραν εκείνην του έτους 1944 μετά την τετράχρονον Γερμανοβουλγαρικήν σκλαβίαν, υψώθη εις την πόλιν μας η ένδοξος Ελληνική σημαία μας.

Δι' ό εξεδόθη η παρούσα απόφασις και αναγνωσθείσα υπογράφεται

Ο Δήμαρχος

Θ. Καντάς

Τα μέλη

Συμεωνίδης Ιορδάνης

Διδασκάλου Παναγιώτης

Σπυρίδης Δημήτριος

Ακσερχελίδης Θεόκλειτος

Αθανασιάδης Μιχαήλ

Φανούδης Νικολάος

Στάγκος Γεώργιος

Τσώκος Αγησίλαος

Ξανθού Νίνα

Σαρδέλλας Χριστόδουλος

Παπαμιχαήλ Αντώνιος

Τζιμπερτζόπουλος Αντώνιος

Βλάχμπης Θωμάς

Καρτσοβίτης Γεώργιος

Από ψηφιοποιημένα πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου Σερρών
στην ιστοσελίδα «αρχαιομνήμων» των ΓΑΚ, <http://arxeiomnimon.gak.gr>

Δήλωση ζημιών του ιερέα του Ναού Αγ. Γεωργίου Νεοχωρίου Σερρών για τις καταστροφές που υπέστη ο Ναός

ZHMIAI προξενηθείσαι υπό Κ. Βαγγαρά

ΔΗΛΩΣΙΣ ΖΗΜΙΩΝ ΕΚ ΠΟΛΕΜΟΥ

Π Ρ Ο Σ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Γενικήν Διεύθυνσιν Δημοσίου Λογιστικού
Διεύθυνσιν ΙΧ Τμήμα Β'

Διά του κ. Προέδρου της Κοινότητος Νεοχωρίου Σερρών
ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου της
του Κοινότητος Νεοχωρίου κατοικούν εν Νεοχωρίω πόδι Σερρών
ἀριθ. _____ και επαγγελλόμενος τὸν _____ δηλῶ διὰ τὸ χρονικὸν
διάστημα ἀπὸ 25-4-41 εἰς Σεπτέμβριον 1944 υπέστην ἐν Νεοχωρίω ὑπὸ Κ. Βαγγαρά
Βαγγαρά τὰς κάτωθι ζημίας, ἀποτιμώμενας πρὸς εὐρὸς εἰς ΣΗΜΕΡΙΝΑΣ ΔΡΑΧΜΑΣ
ὡς ἀκολουθῶς:

A.A.	Αποτιμωρῆς περιγραφή ζημιῶν	ΠΟΣΟΝ
1	ἐπιβάσεις ἐπὶ 4 ἔτη 15 δ' αὐτῶν ἐνοσσομένων οὐρανοῦ καὶ ἐνοσσομένων ἀνεπιθύμητων καρπῶν	500000
2	σίβος δαμάς 5000 βιβλ. 10000 δαμά	500000
3	κρένη - 5000 - 10000	200000
4	οὐλκισμοί 2000 - 10000	400000
5	ἀραβόσιτος 4000 - 100 - -	100000
6	βαμβάκι 500 - 200 - -	200000
7	γαοῦρα 500 - 200 - -	100000
8	καλαμίς 5000 - 200	500000
9	καρποφόρα δένδρα 100 καὶ ἀσφραγισμένων	1000000
10	ἀκαρπὰ δένδρα 150 ὁὐκ ἀσφραγισμένων	100000
11	καδύμβρα καὶ ἰσχυροὶς 50	
		4,400,000

Εἰς μεταφορὰν Δραχ.

Α.Α.	Λεπτομερής περιγραφή ζημιών	ΠΟΣΩΝ
	Εκ μεταφορής Δραχ.	4.000.000
12	σβάσιδα 100	200.000
17	επίμονη δαχτυλιόσκη 20 κιλιδράχμια	100.000
14	δουλορα δαχτυλιόσκη Βαβυλώνα κιλιδράχμια	200.000
15	ένα μαρμάρ. β. δαχτυλιόσκη	100.000
16	100 κιλιδράχμια Πέτρα	500.000
17	κιλιδράχμια η δαχτυλιόσκη	500.000
18	επίμονη δαχτυλιόσκη βρασίση 1000 γρ. αδ. ρουσοβ. χρῆμα	1.000.000
16	10 κιλιδράχμια κιλιδράχμια δαχτυλιόσκη	500.000
		7.500.000
Σύνολον αποζημιώσεων επί το δηλοθέντο ζημίας Δραχ.		7.500.000
Μονογράφος: <i>Ηλίας Παπαγεωργίου</i> επί των οικονομικών εργασιών		
Νεοχωρίου 30 Μαΐου 1945		
Ο ΔΗΛΩΝ		
<i>Ηλίας Παπαγεωργίου</i>		
<i>Παπαγεωργίου</i>		
<i>Παπαγεωργίου</i>		
<i>Παπαγεωργίου</i>		

Δήλωση του ιερέα **Ηλία Παπαγεωργίου** και της εκκλησιαστικής επιτροπής του Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου Νεοχωρίου Σερών για τις καταστροφές που υπέστη ο Ναός στη διάρκεια της Βουλγαρικής κατοχής. Ανάμεσα σε άλλα αναγράφονται οι καταστροφές 20 εκκλησιαστικών εικόνων και ελληνικών εκκλησιαστικών βιβλίων.

Δήλωση Ζημιών Σερραίου πολίτη

Δήμος ή Κοινότης Σουδαίρεις

Αριθ. δηλώσεως .....

Συννομισμός .....

Αριθ. συγκεντρ. καταστάσεως .....

ΔΗΛΩΣΙΣ ΖΗΜΙΩΝ

Ο υποπαινόμενος Φαίργιος Δημητρ. Χαίριτος κάτοικος

Σουδαίρεις ασκούν το επάγγελμα του Φωτογρ.

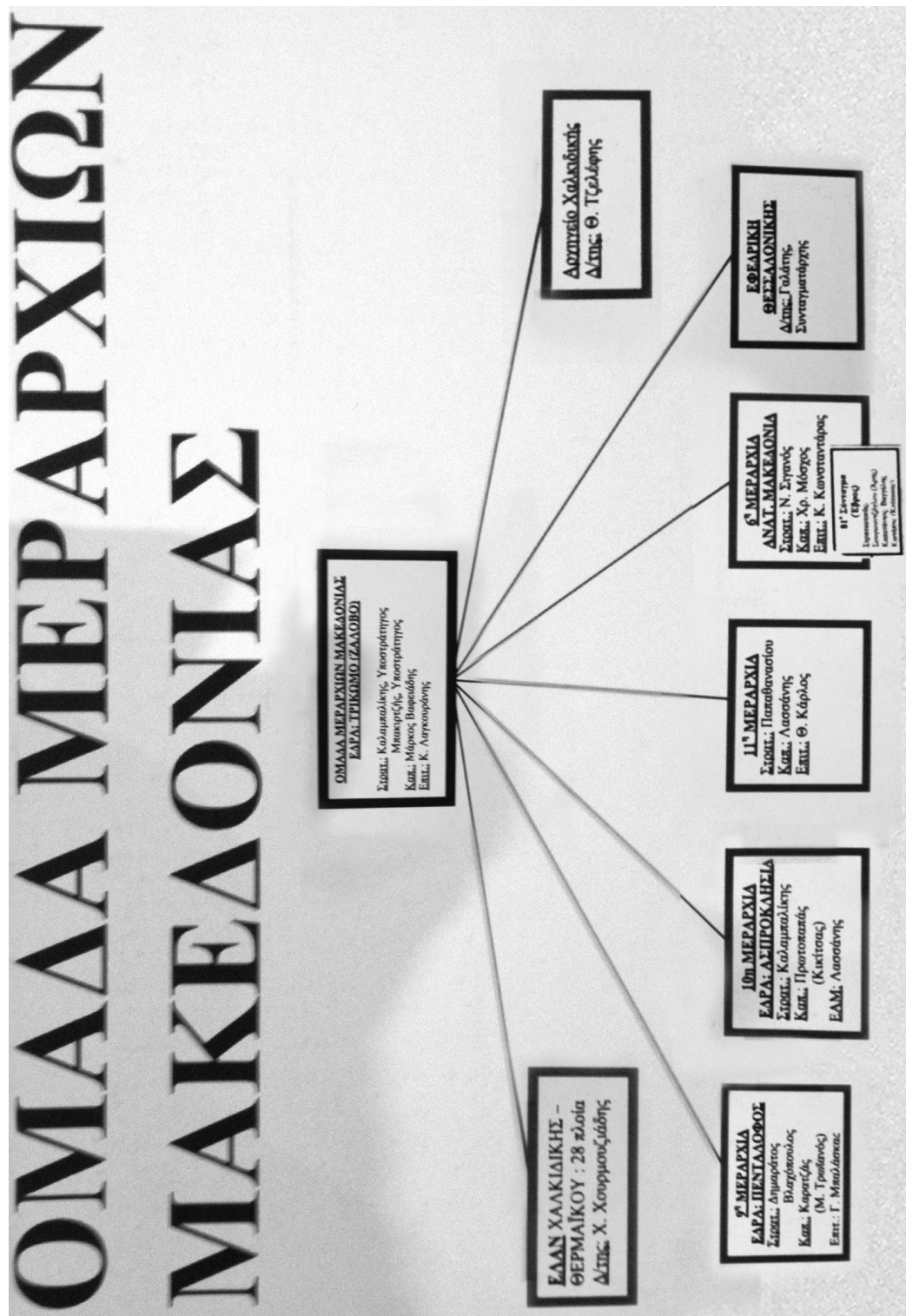
ΔΗΛΩ ότι υπέστην από μέγρους των Βουλγαρίων τας κάτωθι ζημίας. Μοι άφησαν τα εξής περιουσιακά στοιχεία εκτιμώμενα εις προπολεμικάς δραχμάς ως κάτωθι:

Α.Α.	Λεπτομερής περιγραφή ζημιών	'Αξι: δηλωθείσα	'Αξι: επαληθευθείσα
1	10.000 θανάτος ε' λαν	80.000	80.000
2	3.500 ss ss 'Αραιβόσιον	21.000	21.000
3	2.500 ss ss ε' λαν	15.000	15.000
4	4.000 ss ss Κριθην	24.000	24.000
5	1.000 ss ss Γαλαξίδια	20.000	10.000
6	500 ss ss Βουλγαρίων	70.000	10.000
7	10.000 ss ss 'Αχυρον	20.000	20.000
8	3.000 ss ss Τρυφύλλι	15.000	30.000
9	2 δ'ο Βουλγαρίων	25.000	20.000
10	20 ε' λαν 'Αρνιά	70.000	70.000
11	10 ε' λαν Πρόβατα Μυαίνα	70.000	70.000
12	60 θανάτος Μαργαρί	4.200	4.200
13	500 ss ss Φάγια	5.000	5.000
14	100 ss ss Τυρί	5.000	5.000
15	20 ss ss Βούτυρον	1.600	7600
16	20 ss ss χοίρινη Λιχίδα	1.600	7600
17	200 ορνίθς	6.000	6000
18	600 Αύλα	1.200	7200
Σύνολον		275.100	242.600

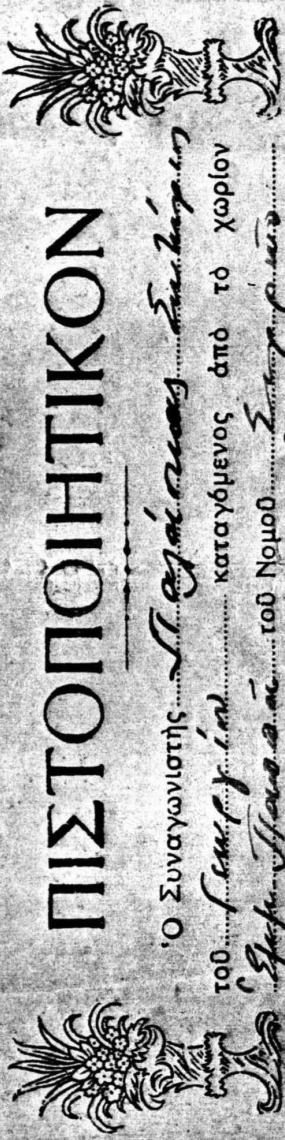
Η Οργανωτική δομή της Ομάδας Μεραρχιών Μακεδονίας του ΕΛΛΑΣ

Διάγραμμα της Οργανωτικής δομής της Ομάδας Μεραρχιών Μακεδονίας (Ο.Μ.Μ.) του ΕΛΛΑΣ, που υπάχρει στο Ιστορικό Μουσείο Κοζάνης (φώτο από Αρχείο Βασιλείου Γιαννογλυόδη)

Πιστοποιητικό της VI Μεραρχίας του ΕΛΑΣ

Ε. Σ. Ε. Λ. Α. Σ.
VI ΜΕΡΑΡΧΙΑ
11^ο ΣΥΝΤΑΓΜΑ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ

Ο Συναγωνιστής *Σταμάτιος Σωζάνης*
του *Σταμάτιος* καταγόμενος από το χωρίον
Σφακίου Πρασσάει του Νομού *Συγγιωνίου*
Ε. Σ. Ε. Λ. Α. Σ. καταταγείς στο *11^ο* Σύνταγμα σάν *Σταμάτιος* έλαβε ένεργό μέρος στον
Απελευθερωτικό άγώνα ένάντια στους Γερμανοβουλγάρους καταχτητές και τους έθνοπροδό-
τες Έλληνες από *15^η Σεπτεμβρίου* 1944 μέχρι σήμερα.

Υπηρέτησε τον άγώνα με πίστη και άφοβήσθ άψηφώντας κάθε κίνδυνο και κάθε στέ-
ρηση γι' αυτό ή Διοίκηση της Μεραρχίας έξέφρασε τή συγχρητηρία της και τού έκαμε

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

στην Ημερησία Διαταγή της.

Έν *Σ. Ε. Λ. Α. Σ.* τή *26^η* *Σεπτεμβρίου* 1945

Πιστοποιητικό εύφημης μνείας στις 26 Φεβρουαρίου 1945, στο «συναγωνιστή» Παλάσκα Σωτήρη του Γεωργίου, από το χωριό Ειμμανουήλ Παπάς, του 21^{ου} Συντάγματος της VI Μεραρχίας του Ε.Σ. (Εθνικού Στρατού) ΕΛΑΣ. (Αρχείο Γεωργίου Παλάσκα)

Αναμνηστικό μετάλλιο συμμετοχής στην Εθνική Αντίσταση 1941-45 του Γεωργίου Καφταντζή

Αναμνηστικό μετάλλιο συμμετοχής στην Εθνική Αντίσταση του 1941-45 στο Σερραίο νομικό, ιστορικό, ποιητή και θεατρικό συγγραφέα, **Γεώργιο Καφταντζή**. Ο Γ. Καφταντζής δραστηριοποιήθηκε κυρίως στη Θεσσαλονίκη, ιδρύοντας τον Εκπολιτιστικό Όμιλο Πανεπιστημίου (Ε.Ο.Π.), εκδίδοντας το περιοδικό «Ξεκίνημα», αναλαμβάνοντας τη θέση του γραμματέα Μόρφωσης - Διαφώτισης του Μακεδονικού Συμβουλίου της ΕΠΟΝ. Την εποχή αυτή έγραψε δύο σατυρικές επιθεωρήσεις: «Ότι θέλει ο Λαός» και «Εαμική Παρέλαση», που παίχθηκαν σε πολλές πόλεις και χωριά της Μακεδονίας.

Τέλος το όνομα του Γ. Καφταντζή περιλαμβάνεται στην Ελληνική διάνοηση που συμμετείχε ενεργά στη Εθνική Αντίσταση στο βιβλίο ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ των Κ. Παπαρηγόπουλου, Π. Καρσολίδη, Γ. Αναστασιάδη, εκδ. «Αλέξανδρος», Θεσ/νίκη 1994, τομ. 11, σελ. 269.

*Αναμνηστικό μετάλλιο συμμετοχής στην Εθνική Αντίσταση 1941-45
του Νικόλαου Υψηλάντη*

Αναμνηστικό μετάλλιο συμμετοχής στην Εθνική Αντίσταση του 1941-45, στο **Νικόλαο Υψηλάντη**, από τη Ν. Ζίχνη. Ο Ν. Υψηλάντης, αν και συμμετείχε στην οργάνωση νεολαίας του ΕΑΜ, ΕΠΟΝ εγκατέλειψε τον Εαμικό χώρο και στη διάρκεια του εμφυλίου στρατεύτηκε στον Εθνικό στρατό. Επειδή η πρωτοβάθμια επιτροπή των Σερρών αρνήθηκε να τον αναγνωρίσει ως μέλος της Εαμικής Εθνικής αντίστασης, τελικά με ένστασή του στη δευτεροβάθμια επιτροπή Θεσ/νίκης, αναγνωρίσθηκε ως μέλος της Ε.Σ.Ε.Α. (Ένωση Συμπολεμιστών Εθνικού Αγώνα), δηλ. του Αντών Τσαούς, μολονότι, κατά δήλωσή του, ουδέποτε συμμετείχε στην οργάνωση.

Στρατιωτικό έγγραφο της XI Μεραρχίας του ΕΛΑΣ

ΕΛΑΣ
XI ΜΕΡΑΡΧΙΑ
19^ο ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΠΕΖ

Το παρόν δάν θα παραδοθεί εις ουδ.
δειάν 'Αρχήν ή άτομον.

ΦΥΛΛΟΝ ΠΟΡΕΙΑΣ

Διά την εστίαν του εις τόν συναγων. Πάντιον
Συμεών

- 1) Έπώνυμον Πάντιον
- 2) Όνομα Συμεών
- 3) Όνομα πατρός Σταμάτης
- 4) Βαθμός βλεπ.
- 5) Όπλον 29ουρνιό
- 6) Ειδικότης καταβ. Καρυβάση
- 7) Επάγγελμα Γαργός
- 8) Γραμματικές γνώσεις ε. δ. δ. δ.
- 9) Διαγωγή 29οίδη
- 10) Κλάσις 1942
- 11) Τόπος καταγωγής Προβιά Σερβία
- 12) » διαμονής » »
- 13) Χρονολογία κατατάξεως εις τόν ΕΛΑΣ 5/4/44
- 14) » άπολύσεως 23-2-45

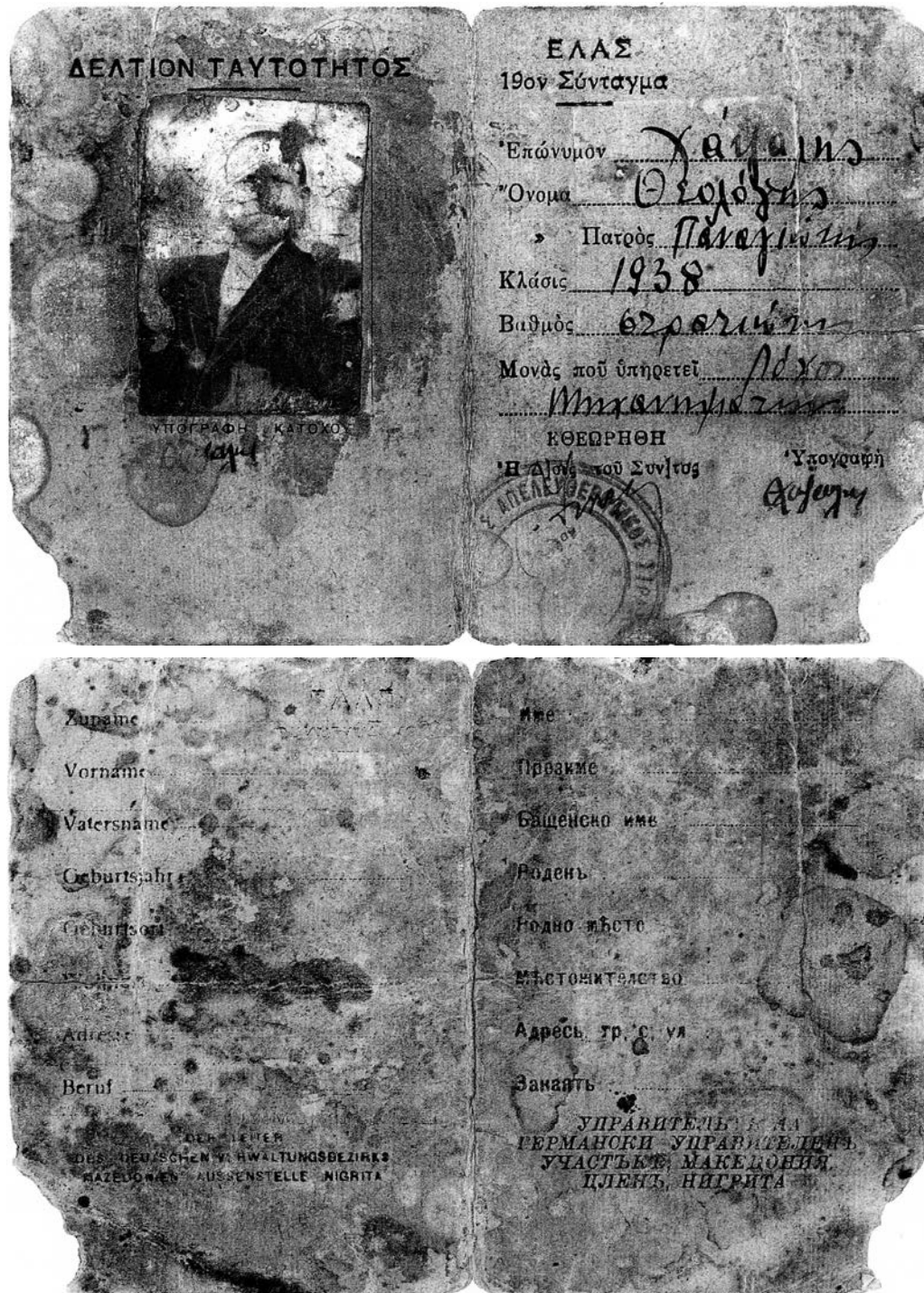
Ούτος άπολύεται δυνάμει της 2697/15-2-45 Δ)γής
Γεν. Στρατηγείου

Σ. Δ. Συντος τή 23 Φεβρουαρίου 1945
Η ΔΙΣΙΣ ΣΥΝΤΡΟΣ

Φύλλο πορείας «διά την εστία του», του «συναγωνιστή» και σκοπευτή ταχυβόλου **Πάντιου Συμεών** από τον Προβατά, στις 23 Φεβρουαρίου 1945, που υπηρέτησε στο 19^ο Σύνταγμα Πεζικού της XI Μεραρχίας του ΕΛΑΣ. Η διαταγή άπόλυσης του Γενικού Στρατηγείου του ΕΛΑΣ, είναι στις 15-2-1945, τρεις μέρες μετά τη συμφωνία της Βάρκιζας. Πρόκειται για τη περίοδο της παράδοσης των όπλων του ΕΛΑΣ και συνεπώς τη διάλυσή του (από Σ. Πάντιο).

Δελτίο Ταυτότητας του 19^{ου} Συντάγματος του ΕΛΑΣ

Δελτίο Ταυτότητας του Ελασίτη Στρατιώτη **Χάψαλη Θεολόγη** του Παναγιώτη, από το Ν. Σκοπό Σερρών, που υπηρέτησε στο λόχο Μηχανημάτων του 19^{ου} Συντάγματος του ΕΛΑΣ. Το 19^ο Σύνταγμα με διοικητή τον Βασίλη Ραφτούδη και καπετάνιο τον Βαγγέλη Κωστούδη (καπετάν Αλέξη), δρούσε στην γερμανοκρατούμενη περιοχή της Βισαλτίας και απελευθέρωσε στις 14-9-1944 τη Νιγρίτα. Στο 19^ο Σύνταγμα υπηρετούσαν Γερμανοί και Σλαβόφωνοι αντιστασιακοί, γι' αυτό και τα δελτία ταυτότητας είναι σε τρεις γλώσσες (Ελληνική, Γερμανική και Βουλγαρική).

Σερραίοι Αντάρτες του ΕΛΑΣ

Στη φωτογραφία αριστερά απεικονίζεται ο **Πάντσιος Συμεών**, από τον Προβατά Σερρών, με συναγωνιστές του. Ο Συμεών Πάντσιος συμμετείχε ως αντάρτης του 19^{ου} Συντάγματος του ΕΛΑΣ, στην αποτροπή της ανατίναξης του Ηλεκτρικού Εργοστασίου Αγίου Δημητρίου Θεσ/νίκης, από τους Γερμανούς τον Οκτώβριο του 1944. Η εντολή καταστροφής των υποδομών στη χώρα μας, είχε δοθεί προσωπικά από το Χίτλερ, για να γίνει ανενόχλητη η υποχώρηση του Γερμανικού στρατού.
(φώτο του Συμεών Πάντσιου)

Αντάρτες του ΕΛΑΣ από τον Πεθελινό Σερρών, στην απελευθέρωση της Καβάλας, που πραγματοποιήθηκε στις 13 Σεπτεμβρίου 1944, από το 26^ο Σύνταγμα του ΕΛΑΣ.
(φώτο από Αγγελο Σφελινιώτη)

Αντάρτισσες

Μεγάλη και καθοριστική συμμετοχή στον αγώνα της Εθνικής Αντίστασης (αλλά και στον Εμφύλιο που ακολούθησε) είχαν οι γυναίκες, μέσω των οργανώσεων της Εθνικής Αλληλεγγύης (Ε.Α.), της ΕΠΟΝ, των μονάδων του ΕΛΑΣ και αργότερα του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας (Δ.Σ.Ε.). Η Π.Ε.Ε.Α. αναγνώρισε τυπικά και ουσιαστικά την ισότητα της γυναίκας. Το ψήφισμα του Εθνικού Συμβουλίου των Κορυσχάδων λέει ρητά: «Όλοι οι Έλληνες άνδρες και γυναίκες έχουν τα ίδια πολιτικά και αστικά δικαιώματα». Έτσι το ψήφισμα αυτό, που έχει χαρακτήρα προσωρινού συνταγματικού χάρτη, αναγνωρίζει για πρώτη φορά τα ίσα πολιτικά δικαιώματα των δύο φύλων. Οι γυναίκες ψηφίζουν ισότιμα στις 23-4 και 30-4-1944 και εκλέγονται στο Εθνικό Συμβούλιο της Ελεύθερης Ελλάδας.

Η ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στο Εθνικό Συμβούλιο και στον αγώνα του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ, καθώς και αργότερα του Δ.Σ.Ε., υπήρξε ο πολιτικός καταλύτης ώστε το μετεμφυλιακό κράτος με το νόμο 2159 του 1952, να αναγνωρίσει και να κατοχυρώσει το δικαίωμα της γυναίκας όχι μόνο να εκλέγει, αλλά και να εκλέγεται στις Δημοτικές και Βουλευτικές εκλογές.

Στη φωτογραφία αριστερά απεικονίζεται η Κατσούλη Σοφία, της ΙΧ μεραρχίας Κοζάνης με εκπαίδευση στο Άργος Ορεστικό (φώτο από την ΠΕΑΕΑ Σερρών) και δεξιά αντάρτισσα από τη Χωριστή Δράμας (φώτο Βασίλη Γιαννογλούδη, που λήφθηκε από αναμνηστική του μνήματός της)

Νεολαίοι της ΕΠΟΝ από την περιοχή της Νέας Ζίχνης

Συγκέντρωση Επονιτών Ν. Ζίχνης σε αμπέλι της περιοχής Μήτκα. Με το άσπρο πουκάμισο ο Νικόλαος Υψηλάντης, δίπλα του οι: Σωτήριος Ματθαίου, Απόστολος Δαγγούλης, Μαρίνα Σαμαρά, Αθηνά Παρούση, Κούλα Ιωαννίδου, Βασίλειος Παρούσης (ιδιοκτήτης του κτήματος), Χρήστος Χρύσανθος, Ευάγγελος Ραπτόπουλος, και Χαράλαμπος Μπουρνατζής. (φώτο από Νικόλαο Υψηλάντη)

Η ΕΠΟΝ στην περιοχή Φυλλίδας και νότια της επαρχίας Βισαλτίας διέθετε τις πιο ισχυρές οργανώσεις στο Ν. Σερρών. Έτσι στις 2 με 3 Απριλίου 1944, με το βαρύ πέπλο της Βουλγαρικής κατοχής, καθορίστηκε να διεξαχθεί η Α' συνδιάσκεψη της ΕΠΟΝ Παγγαίου στο Μοναστήρι της Παναγίας Αχειροποιήτου Παγγαίου (Εικοσιφοίνισσας). Συμμετείχαν αντιπρόσωποι των οργανώσεων της ΕΠΟΝ από τα χωριά της Φυλλίδας και της Καβάλας, οι οποίοι μαζευόταν π.χ. ανά τρία χωριά σε προκαθορισμένο σημείο και με την συνοδεία ανταρτών του ΕΛΑΣ, πραγματοποιούσαν ορεινή πορεία πολλών ωρών, κυρίως βραδινές ώρες, για να μεταφερθούν ασφαλώς στο χώρο του Μοναστηριού. Από το βιβλίο του Τάσου Χατζηναστασίου «Αντάρτες και Καπετάνιοι», εκδόσεις Αφών Κυριακίδη, Θεσ/νίκη 2003, στη σελ. 187, διαβάζουμε: «Στην συγκέντρωση συμμετείχαν και τα καθοδηγητικά στελέχη, Γιώργης Ερυθριάδης (Πέτρος) και Γιώργος Τσαρουχάς (σ.σ. με καταγωγή από την Καρπερή Σερρών)... Οι Βούλγαροι κινητοποίησαν μεγάλες δυνάμεις και από πολλές πλευρές κύκλωσαν το Παγγαίο με βασικό στόχο το Μοναστήρι της Εικοσιφοίνισσας, όπου βρίσκονταν πολίτες και αντάρτες. Τα τμήματα του ΕΛΑΣ, που είχαν διασπαστεί σε πολλά μικρότερα, προσπαθούσαν να ξεφύγουν από τον κλοιό καταδιωκόμενα από τις ισχυρές Βουλγαρικές δυνάμεις, οι οποίες έβαλαν συνεχώς εναντίον τους. Τελικά, μετά από διήμερη καταδίωξη και μικροσυμπλοκές, όπου πήραν μέρος όλα τα τμήματα του Παγγαίου, οι περισσότεροι αντάρτες κατάφεραν να περάσουν στο «Σύμβολο»... Επίσης οι περισσότεροι αντιπρόσωποι της ΕΠΟΝ και του ΕΑΜ κατάφεραν να επιστρέψουν με ασφάλεια στα χωριά τους».

Σερραίοι Λιγνιτωρύχοι

Σερραίοι Λιγνιτωρύχοι έτοιμοι να φορτώσουν λιγνίτη μετά το τέλος της Βουλγαρικής κατοχής.
(φώτο από Αρχείο Χριστόφορου Μελλίδη)

Σερραίοι Λιγνιτωρύχοι ενώ φορτώνουν λιγνίτη σε όχημα στο Σιδηροδρομικό Σταθμό Σερρών με προορισμό τη Θεσσαλονίκη, στις μονάδες παραγωγής της οποίας, καθόλη τη δεκαετία του 1940, χρησιμοποιούνταν ο λιγνίτης ως καύσιμη ύλη για την κίνηση των μηχανών τους.
(φώτο από Αρχείο Χριστόφορου Μελλίδη)

Πιστοποιητικό αναγνωρισμένης υπηρεσίας στις Ε.Α.Ο.-Ε.Σ.Ε.Α.

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ
Δ Ε Π Α Θ Α
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΦΕΔΡΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ
Τ Μ Η Μ Α Ι

Αριθμός πρωτοκόλλου 62831/15128/102/1315/72
 Πιστοποιητικού 4590

Π Ι Σ Τ Ο Π Ο Ι Η Τ Ι Κ Ο Ν

Ανεγνωρισμένης υπηρεσίας εν τῷ Ἀγῶνι Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως
 (Ν.Δ. 179/69 ἄρθρ. 12 παρ. 5α)

1. Πιστοποιείται ὅτι ὁ Πασχαλίδης Γεώργιος τοῦ Συμεωνίου καὶ τῆς Σουζάννας τοῦ γένος Εἰ τὸ ἔτος 1906 ἐν Κρανιδίῳ τῆς Ἐπαρχίας Βυρρῖδος τοῦ Νομοῦ Σερρών ἐπαγγελματίας Πιδύμαχος ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως τοῦ Ν.Δ. 179/69 ὅτι ἐπληρέτησεν ἐν τῷ Ἀγῶνι Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως ὡς ἀκόλουθος :

α. Εἰς τὴν ΕΑΟ-ΕΣΕΑ ὡς ἐνοχλον μέλος ἀπὸ 20-9-42 μέχρι 12-3-45 καθ' ἣν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. Α5/Η Πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως, κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 1-12-42 Β.Δ. ἢ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 62831/15128/102/1315/72 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

β. Εἰς τὴν _____ ὡς _____ ἀπὸ _____ μέχρι _____ καθ' ἣν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. _____ Πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως, κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ _____ Β.Δ., ἢ τῆς ὑπ' ἀριθμ. _____ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

γ. Εἰς τὴν _____ ὡς _____ ἀπὸ _____ μέχρι _____ καθ' ἣν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. _____ Πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως, κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ _____ Β.Δ. ἢ τῆς ὑπ' ἀριθμ. _____ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

2. Συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 18 τοῦ Ν.Δ. 179/69, διὰ τῶν ὡς ἄνω πράξεων, ἀναγνωρίζεται αὐτῷ ὡς χρόνος πραγματικῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ὁ κάτωθι :

α. Ἀπὸ 20-9-42 μέχρι 12-3-45 ἡτοί, ἔτη 2 μῆνες 5 ἡμέραι 22

β. Ἀπὸ _____ μέχρι _____ ἡτοί, ἔτη _____ μῆνες _____ ἡμέραι _____

γ. Ἀπὸ _____ μέχρι _____ ἡτοί, ἔτη _____ μῆνες _____ ἡμέραι _____

δ. Σύνολον ἀναγνωριζομένου χρόνου πραγματικῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἔτη 2 μῆνες 5 ἡμέραι 22

3. Ἐκ τοῦ κατὰ τὰ ἄνωτέρω ἀναγνωριζομένου χρόνου πραγματικῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας θεωρεῖται, κατὰ τὴν αὐτὴν διάταξιν, ὡς τοιοῦτος διανυθεὶς ἐν τῇ ζῳνῇ ἐπαφῆς :

α. Ἀπὸ 20-9-42 μέχρι 12-3-45 ἡτοί, ἔτη 2 μῆνες 5 ἡμέραι 22

β. Ἀπὸ _____ μέχρι _____ ἡτοί, ἔτη _____ μῆνες _____ ἡμέραι _____

γ. Ἀπὸ _____ μέχρι _____ ἡτοί, ἔτη _____ μῆνες _____ ἡμέραι _____

δ. Σύνολον ἀναγνωριζομένου χρόνου ὑπηρεσίας ἐν τῇ ζῳνῇ ἐπαφῆς ἔτη 2 μῆνες 5 ἡμέραι 22

4. Ἀπομνηθεῖσαι αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἠθικαὶ ἀμοιβαὶ :

α. Ἀναμνηστικὸν μετάλλιον Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως ΕΔΥΕΘΑ _____

β. _____ > _____

γ. _____ > _____

5. Στοιχεῖα βράσεως αὐτῷ συνοπτικῶς :
Μετέβηκεν ἐνὸς ἡμέρας διαφόρων μαζῶν.

Τὸ παρὸν ἐκδίδεται τῇ αἰτήσῃ ζοῦ νῖου ἰου.
 ἔ. Συντάξαβα Μαρία Μιχαηλίδου
 Ἐν Ἀθήναις τῇ 30^ῃ Νοεμβρίου 1972
 ΕΘΕΩΡΘΗ
 Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Μαρία Μιχαηλίδου
 ΜΙΤΑΛΗ ΜΑΡΙΑ
 ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
 Ο Τμηματάρχης
Μαρία Μιχαηλίδου
 Αρμόδιος Υπουργός

Πιστοποιητικό αναγνώρισης του δασκάλου Γεωργίου Πασχαλίδη από την Κρηίδα Σερρών ως ένοπλου μέλους των Ε.Α.Ο.-Ε.Σ.Ε.Α. (Εθνικών Ανταρτικών Ομάδων - Ένωση Συμπολεμιστών Εθνικού Αγώνα) το 1972 (από το αρχείο του γιού του Πάρη Πασχαλίδη).

Βιογραφικό σημείωμα του ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΓΚΙΟΥΤΚΗ, από το Ν. Σκοπό Σερρών, του πρώτου νεκρού της Γυάρου

Ο Γιάννης Α.-Ε. Πέτκογλου, καθηγητής Πληροφορικής, π. πρόεδρος του Νομαρχιακού Συμβουλίου Σερρών, ο οποίος μας παραχώρησε και τη φωτογραφία, γράφει: « Ο Κυριάκος Γκιουγκής του Δημητρίου και της Ευδοξίας γεννήθηκε στο Ν. Σκοπό Σερρών το 1922. Το 1942 κατατάχτηκε στον ΕΛΑΣ και πολέμησε τους κατακτητές της πατρίδας μας, μέσα από τις γραμμές του 26^{ου} Συντάγματος, στην περιοχή της Ανατολικής Μακεδονίας. Αγwόνιστηκε με ανδρεία στις μάχες και έλαβε πολλές διακρίσεις γι' αυτό.

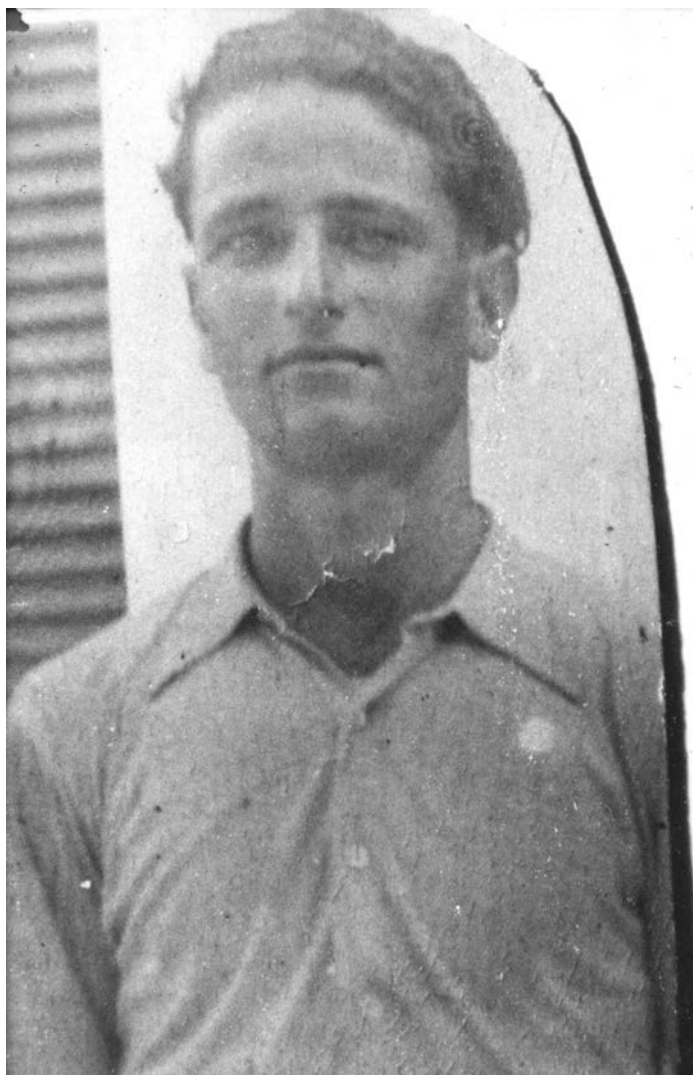
Με την απελευθέρωση της πατρίδας, επέστρεψε στο Ν. Σκοπό, πιστεύοντας, ότι η ελευθερία, η δικαιοσύνη, ιδανικά για τα οποία αυτός και η πλειοψηφία των Ελλήνων πατριωτών αγωνίστηκαν τα προηγούμενα χρόνια, ήταν πια πραγματικότητα στην Ελλάδα. Αρραβωνιάστηκε και δούλευε σκληρά στα χωράφια, με σκοπό να δημιουργήσει μια καλή οικογένεια.

Τη μέρα της γιορτής του αδελφού του Μιχάλη, κι ενώ όλη η οικογένεια και φίλοι συγχωριανοί γλεντούσαν στο σπίτι του αδελφού του, ταγματασφάλιτες περικύκλωσαν το σπίτι και συνέλαβαν τον Κυριάκο. Τον οδήγησαν στο τμήμα χωροφυλακής του Ν. Σκοπού, όπου ξυλοκοπήθηκε άγρια, κι ακολούθως στην ασφάλεια Σερρών, όπου επίσης βασανίστηκε ανελέητα, με αποτέλεσμα να κλονιστεί σοβαρά η υγεία του. Με αστείες κατηγορίες,

οδηγήθηκε σε δίκη και καταδικάστηκε σε φυλάκιση 4 χρόνων. Φυλακίστηκε στις φυλακές Γεντί Κουλέ στη Θεσσαλονίκη. Από εκεί, όντας ήδη φυματικός, οδηγήθηκε στο κολαστήριο της Γυάρου. Στη Γυάρο βασανίστηκε απάνθρωπα και κατ' επανάληψη από τον κτηνάνθρωπο δήμιο Στράτο (το επώνυμο του δήμιου είναι γνωστό, αλλά δεν αναφέρεται, για ευνόητους λόγους).

Ο Κυριάκος, παρ' όλα τα φρικτά βασανιστήρια που υπέστη, δεν υπέγραψε δήλωση. Δεν ήταν δυνατόν, να αποκηρύξει τον αγώνα, που αυτός και χιλιάδες άλλοι πατριώτες αγωνιστές έκαναν για την Ελλάδα. Ετοιμοθάνατο, τον έστειλαν στο νοσοκομείο στη Σύρο.

Ξεψύχησε, στο καράβι από τη Γυάρο για τη Σύρο, το Σεπτέμβριο του 1947, σε ηλικία 25 ετών, σιγοψιθυρίζοντας «εμπρός ΕΛΑΣ, ΕΛΑΣ, ΕΛΑΣ για την Ελλάδα, το δίκιο και τη λευτεριά...». Ήταν ο πρώτος νεκρός της Γυάρου (βλέπε βιβλίο *Ο διωγμός της Εθνικής Αντίστασης*, σελ. 160, 161, του Μανώλη Πασχαλίδη, εκδόσεις Μπαρμπουνάκη).

Χάρτης -προκήρυξη με εθνικές διεκδικήσεις της οργάνωσης τρία άλφα (Α.Α.Α.)

Χάρτης - προκήρυξη της σοσιαλίζουσας οργάνωσης τρία άλφα «Α.Α.Α.» (Αγών – Ανόρθωσις – Αναγέννησις) περί τα τέλη του 1941, μεταξύ των ιδρυτών της οποίας είναι οι Νεόκοσμος Γρηγοριάδης και Στέφανος Σαράφης (πριν προσχωρήσουν στον ΕΛΑΣ), στον οποίο με μαύρο χρώμα σημειώνονται οι μελλοντικές εθνικές διεκδικήσεις που προτείνει η οργάνωση τρία άλφα. Από το βιβλίο *Στέμμα και Σβάστικα* του Χάγκεν Φλάισερ, εκδ. Παπαζήση, 1995. Την Τρίτη 25 Σεπτεμβρίου 1945, το μεσημέρι, σε συλλαλητήριο του σεραϊκού λαού στην πλατεία Κρονίου, που διοργανώθηκε από την Ένωση Εφέδρων Παλαιών Πολεμιστών, μίλησε ο πρόεδρος της φαρμακοποιός Γρηγοριάδης Δημήτριος, ο οποίος «ανέπτυξε εν εκτάσει τας θυσίας, τας οποίας υπέστη ο Ελληνικός λαός κατά την διάρκεια του πολέμου, αίτινες είναι τόσον μεγάλοι, ώστε δικαιολογούν απολύτως και τας διαρρυθμίσεις των βορείων συνόρων του Κράτους» (Εφημ. *Πρόδος*, 29-9-1945, αριθ. 3 [761]). Τελικά η Ελλάδα με τις συμβουλές και τις συστάσεις των συμμάχων προς τον Τσαλδάρη, περιορίστηκε στην «παραχώρηση» και ενσωμάτωση των Δωδεκανήσων).

Απόρρητο έγγραφο του Γραφείου Εθνικής Ασφάλειας της Διοίκησης Χωροφυλακής Σερρών για το ποιόν και τη δράση του Ιατρού και αργότερα Βουλευτή Σερρών με την ΕΔΑ, Δημήτρη Σπυρίδη

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΧΩΡ/ΚΗΣ ΣΕΡΡΩΝ
 ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΘΝ. ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
 ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 3/13/1

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
 Σερραι τῆ 16-10-46
 Π Ρ Ο Σ
 Τὴν Νομαρχίαν Σερρῶν
 Ἐ ν τ α ῦ α

" Περὶ τοῦ Ἰατροῦ Σπυρίδη Δημητρίου."

Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρω ὅτι κατὰ ~~πληροφ~~ πληροφορίας μας ἐπρωτάῃ ὁ διοριστὸς τοῦ Ἰατροῦ Σπυρίδη Δημητρίου εἰς τὸ ἔνταῦα πατριωτικὸν Ἰδρυμα.

Ὁ ἐν λόγῳ Ἰατρός ἐμφορεῖται ὑπὸ ἀκραίων Κομμουνιστικῶν ἀρχῶν ἐκδηλώσαν. Ταῦτα ποικιλοτρόπως, ἀνεπιφυλάκτως καὶ ἀνευ διαταγμοῦ ἐρχόμενος εἰς στενὴν ἐπαφὴν μετὰ τῶν μελῶν τῆς διακομματικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Κ.Β. Νομοῦ Σερρῶν μετ' ἧν ἀνταλλάσσει τὰς γνώμας του, ἐκ τῆς καθόλου ἐμφανίσεως καὶ κατευθύνσεως τοῦ κόμματός των, τυγχάνει εἰσέτι καὶ Ἰατρός Ἐθνικῆς Ἀλληλεγγύης Σερρῶν.

Ὁ ἴδιος ἦτο μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐορτασμοῦ τῶν τετραχρόνων τοῦ Ε.Α.Μ. εἰς ὃν ἐορτασμόν καὶ ἐπρωτοστάτησεν.

Ἄν τοιαύτη πρότασις τοῦ εἰρημένου Ἰατροῦ ἐγένετο πρὸς πρόληψιν τούτου εἰς τὸ Πατριωτικὸν Ἰδρυμα ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων παρακαλοῦμεν νὰ ἀρῶν τῇ ἐπεμβάσει ὑμῶν, καθόσον μία τοιαύτη ἐνέργεια οὐδέποτε τυγχάνει ἰδίᾳ εἰς τὰς σημερινὰς περιστάσεις ἐξυπηρετικὴ εἰς τὰ Ἐθνικὰ συμφέροντα. -

Ὁ
 Διοικητῆς

ΚΙΤΣΟΣ ΧΡ.
 ΑΝΤ/ΡΧΗΣ

Ἐνα ἐγγραφο ἀπὸ το «φάκελο» του παιδίατρου Δημητρίου Σπυρίδη, της περιόδου της «λευκῆς τρομοκρατίας», ἀπὸ το οποίο «μαθαίνουμε με βεβαιότητα» ὅτι ἐκτός ἀπὸ μέλος του ΕΑΜ και του ΚΚΕ, ο μετέπειτα βουλευτῆς Σερρών με την ΕΔΑ, «τυγχάνει εἰσέτι και Ιατρός Εθνικῆς Αλληλεγγύης Σερρών» (προσωπικό ἀρχεῖο).

Έκθεση των Γερμανών για το πώς έβλεπαν τους αρχηγούς των αντικομμουνιστικών ομάδων στη περιοχή Βισαλτίας.

« ΟΜΑΣ ΣΩΜΑΤΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
(Ο.Φ.Κ. 395)
Ic Az: B 3|—Nr. 9471/44 απόρρ.

ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ

Γενικών Στρατηγείων 17, Ιουλίου 1944

Προς την 'Ανωτάτην Διοίκησην Στρατιάς E Ic /AO
Φορησάρχειον τής 'Αστυνομίας Τάξεως

Περιληπτική κρίσις περί τής καταστάσεως των ελληνικών αντικομμουνιστικών ομάδων θελοντων τής περιοχής Στρουμικό — Δημητρίτσι — Μασροθαλάσσης και γνωμάτευσις περί των άρχηγών των.

1. Ο έφεδρος άντισυνταγματάχης Σπυρίδης άντικατέστησε τον Νοέμβριον του παρελθόντος έτους κατ' έντολήν τής ΠΑΟ (Πανελληνίου 'Απελευθερωτικής 'Οργανώσεως) τον μη άρκούντως εύέλικτον ύπομοίραρχον Μήτσου, ως άρχηγός τής ομάδος των συμμοριακών ύπολειμμάτων τής ΠΑΟ, άρτιμολούσης τότε περί τους 500 άνδρας περίπου.

Ο Σπυρίδης είναι έξυπνος, πολύ επιδέξις, πονηρός και πολύ συμφοροντολόγος. Τό γεγονός, ότι διορίσθη ως άρχηγός υπό τής ΠΑΟ ή όποια βραχύν χρόνον προηγουμένως είχε φέρει την προή την άγγλικήν συσκευήν άνυψώματος διά τούς σκοπούς τής μαζί με 200 χροσις λήρας από τό Κάϊρον μέσω Χαλκιδικής εις την Θεσσαλονίκην, δείκνύει την άγγλόφιλον στάσιν του την όποίαν όμως γνωρίζει να συγκραλήτη πολύ επιτηδείως και να την κρήθη πίσω από ώράϊας φράσεις. "Οτι ή ΠΑΟ και οι όπισθεν αυτής εύρισκόμενοι κύκλοι των άξιωματικών, δηλαδή ή πλειονότης των άξιωματικών τής Μακεδονίας, έσκέπτοντο πάντοτε υπέρ τής 'Αγγλίας. Θά τοϋτο δύναιται να χαρακτηρισθῆ ως έκτός πάσης άμφιβολίας. Θά ήτο άκατανόητον διά την ΠΑΟ εάν δεν είχε τοποθετήσει εις την θέσιν του Μήτσου έναν εκ των Ικανωτέρων άγγλοφίλων άξιωματικών τής. Σήμειωθήτω ότι ό Σπυρίδης όμλει καλώς την άγγλικήν.

Ο Σπυρίδης έδωκεν εδῶς εξ άοχής μεγίστην σημασίαν εις τό να υπαγάγη υπό την έξουσίαν του όλας τās αντικομμουνιστικές ομάδας τής περιοχής Κιλκίς - Λαγκαδά. Τοϋτο, λαμβανόμενον άκριβώς έπ' όψιν των όσον άνωτέρω ελέχθησαν περί Σπυρίδη, δεν ήτο δυνατόν να είναι υπέρ των γερμανικών συμφερόντων. Αι αυτό ή Όμάς Σώματος Θεσσαλονίκης έκτός από τον Σπυρίδην έπεστηρίξε τον κατετάν Λεφτέρη εις την νοτίαν περιοχήν (Μασροθαλάσσα - Δάφνη - Σεβροχῶρι, κτλ.) καθώς και τον ύπολοχαγόν Κώσταν Παπαδόπουλον και τούς καπεταναίους Κεπελέκη και Λασις εις την βορειαν περιοχήν (όρρασιόά Κρούσα).

Ο Σπυρίδης διαθέτει τώρα περίπου 1.150 ένόπλιους άνδρας, ό Λεφτέρης άνω των 450, ό Κώστας Παπαδόπουλος άνω των 400, νότιης των ομάδων των καπεταναίων Κώστα Παπαδοπούλου, Λεφτέρη, Κεπελέκη, Λασις, άποτελείται από Έλληνας του Πόντου. Αλλά και οι άνδρες του Σπυρίδη είναι τουλάχιστον κατά τό ήμισυ Πόντιοι.

Ο Σπυρίδης προσπαθει από μηνών διά διαφόρων μηχανοραφιών να δημοσιογήσει δυσμενή άπόσφαϊρα έναντίον των εκ Πόντου Έλλήνων και ιδίως έναντίον των καπεταναίων των. Τά έλατήρια του Σπυρίδη διά τās ενεργείας των αυτές υπήλξαν πολιτικής φράσεως, άποσκοπούντα πρό παντός εις την μείωσιν τής έτιμότητος του Πόντιακού στοιχείου. Αι ύπάρχουσαι άντιθέσεις μεταξύ των εκ Πόντου Έλλήνων και του γιγενοϋς πληθυσμού έξεφερόντο κατά πολύ έντονον τρόπον διότι οι Πόντιοι δεν άπέκρουβαν καθόλου τά αντικομμουνιστικά συγχερόως όμως άντιαγγλικά των αίσθήματα όντες εδῶς εξ άοχής υπέρ μιας φανεράς συνεργασίας με τους Γερμανούς, ενώ ή ΠΑΟ ήκολούθει κρυφίως την άγγλικήν γραμμήν. Από πολλών έβδομάδων ή περί τον Σπυρίδην κατάστασις έξειλιχθη κατά τοϋτοϋτον τρόπον ώστε να φαίνεται άναγκαία μία άμεσος επέμβασις.

2. Ο Σπυρίδης παρεμέρισε τούς πρώην στενωτάτους συνεργάτας του, όκτορα Γεωργιάδην και τον ύπασπιστήν του Προκούμην.

Α ἴ τ ι α :

α) Κατά την διανομήν τής « λείας » λέγεται ότι άνεφύησαν ξεριδες.

Ο Σπυρίδης έφερε μεγάλας ποσότητας ζώων και δημητριακων εδῶς εις την Θεσσαλονίκην όπου και τās έπώλησε διά να έξοπλίση και να έφοδιάση τούς άνδρας του. Παρ' όλα αυτά εκφράζεται μετ' έμφύσεως από διαφόρους πλευράς ή γνώμη, ότι σημαντικά ποσά εισέρρουσαν στις τσέπες του Σπυρίδη.

β) Ο δόκτωρ Γεωργιάδης όμιλει καλώς τήν γεωμανικήν, έχει γεωμανίδα οίκονομον, είχε γεωμανίδα σφύγγον, ό ένας εκ των υιών τον σπουδάξει εις τό Μόναχον, ενώ δι' ένα δευτερον προσπαθει τώρα να λάβη τήν έγκρισιν ταξιδιον δια τό Μόναχον με σκοπόν τός σπουδάς. Ο δόκτωρ Γεωργιάδης προσειδοποιεί, με προσεκτικόν τρόπον, ως προς τόν Σπυριδών και επανει τον καπετάν Λεφτέρη ως άποσδηγότε αξίόπιστον. Είς τήν κρίσιν του δόκτορος Γεωργιάδη ήμπορει να δοθη κάποια σημασία. 'Επί τή βίσει των προαναφρεθέντων γεγονότων δύναιται όττος να θεωρηθή ως γεωμανοφιλος, εφ' όσον τοποτό είναι δυνατόν δι' ένα άλλοδαπών. Την άνωτέρω εικόνα πιστοποιούν αι πολυάριθμοι συνομιλίας με τον δόκτορα Γεωργιάδη.

γ) Διατί ό Σπυριδής παρεμέρισε τόν Προκοίμην, τοϋτο είναι όλιγώτερον κατανοητόν. 'Ισως ό Σπυριδής να μην είχεν άκοιτην έμπιστοσύνην εις τόν Προκοίμην όσον άφορᾷ τήν διπλωματικήν του ικανότητα. Ο Προκοίμης είναι καλός στρατιώτης, πίνει όμως εύγαριστός παρασώμενος εις άπεραιστέτους ενεργείας όταν εδρίσκειται εις κατάστασιν μέθης. Δεν φράινητο λοιπόν εις τόν Σπυριδών άφκετά αξίόπιστος.

δ) Ο Σπυριδής συνεργάζεται τώρα με τόν καπετάν Σαπρούδη (Παπούλια) ό όποίος είναι ό κύριος έμπιστός του και ύπασπιστής του. Ο Σαπρούδης είναι έφεδρος ύπολοχαγός, έμπορος, πολύ ποτηρός και πανούργος. Περί των πολιτικών του φρονημάτων εις τό παρελθόν δεν είναι τίποτε γνωστόν.

3. Ο Νομάρχης Νιγρίτης εξέφρασεν εις τόν λοχαγόν τής 'Αστυνομίας Thunp, έντελώς κατ' ιδίαν, τήν κάτωθι βραχέϊαν κρίσιν περί Σπυριδής και Λεφτέρη :

4. Πρώ των εβδομάδων περίπου έλήφθη άναφορά κατά τήν όποϊαν ό Σπυριδής ειχεν άποστείλει 70 'Ελληνας τής Θράκης εις τήν θρακικήν περιοχήν δια να έλθουν εις επαφήν με τās εκεί υπό άγγλικήν ήγείαν ενδισκομένας συμμορίας του Ε.Λ.Α.Σ. Περί των ημερών λέγεται ότι 40 εκ των άνδρων τούτων επέστρεψαν με νέας άγγλικάς στολάς και με καλόν άγγλικόν όπλισμόν τή συνοδεία ενός 'Αγγλον αξιωματικού - συνδέσμου. Ο Σπυριδής κρατεί τούς 40 άντούς άνόδας κερμένους εις τὰ χωρία 'Αχινός και Πατρίκι, ενώ ό τών 'Αγγλων αξιωματικών σύνδεσμος λέγεται ότι διαμένει εις τό χωρίον Δημητριάται, όπου εδρίσκειται τό στρατηγείον του Σπυριδής.

5. Μέχρι τής 25ης 'Ιουνίου 1944 ό Σπυριδής με τούς άνθρώπους του κατείχε τήν θέσιν Μαυροβάλασσα (ζώνη του Λεφτέρη) .

Μόνον με με ε γ α λ α σ δυσκολίας κατορθώθη να πεισθή ό Σπυριδής να άποστή τούς άνθρώπους του. Νέαι έριδες περί των συνών μεταξυ Λεφτέρη και Σπυριδής ώδήγησαν εις τήν διαπίστωση, ότι ό Σπυριδής άποδίδει μεγάλην σημασίαν εις τό να κρατήσει άποσδηγότε τούς τόπους 'Αχινών και Πατρίκι. 'Ενα βλέμμα εις τόν χάρτην δεικνύει, ότι οι δύο θέσεις Μαυροβάλασσα και 'Αχινός άποτελούν όρμητήρια δια παρανόμους διαβάσεις των συνόρων μέσφ τής εν μέρει άποξηραθείσης, εν μέρει ελώδους και γεμάτης καλίμα λίμνης του 'Αχινού ή μέσφ του κάτω ρου του Σπυριδούς εις τὰ βορειοάγγλικα εδάφη. 'Ιδιαίτερός ό 'Αχινός εδρίσκειται επί τής βραχύτερας γεαμής συνδέσεως προς τὰ όρη του Μπόν Νεγύ, εις τὰ όποια εδρίσκονται συμμορία του Ε.Λ.Α.Σ. 'Η στάσις του Σπυριδής ό όποίος δικαιολογεί τήν έπιμονήν του δια τήν θέσιν 'Αχινός προβάλλων οικονομικούς λόγους, τόν κάμνει ιδιαιτέρως ύποπτον επειδή και χωρίς τόν 'Αχινόν κατέχει πλέον των 9/10 τής εδφόνου περιοχής ενώ ή άναλογία εις ένδελους άνδρας μεταξυ του Λεφτέρη και του Σπυριδής είναι 1 : 2 ^{1/3}.

Προφανώς ό Σπυριδής θέλει να κρατήσει έλεϋθερον τόν συνδυασμόν δόριον προς τās συμμορίας του Ε.Λ.Α.Σ. εις τό Μπόν Νεγύ. 'Η παρούσα του Λεφτέρη εις τόν 'Αχινόν θα κατέστρεφε τὰ σχέδια του Σπυριδής. Ο Λεφτέρης και οι άνθρώποι του είναι καχύποποι άπέναντι του Σπυριδής. Τό παιγνίδι του Σπυριδής με τήν άλλην πλευράν τό άπορρίπτει ό Λεφτέρης κατηγορηματικός. 'Επί τού προκειμένου υπεμφημίζομεν τās επανειλημμένας άναφοράς εις τās όποιας ένέγνετο λόγος περί των συγχών παρανόμων διαβάσεων των συνόρων και τής μεταφοράς άλλων υπό των κομμουνιστών μεταξυ Μαυροβαλάσσης και 'Αχινού.

6. Τόν τελευταίον καιρόν έφθασαν άναφοραι από όλους τούς καπεταναίους των συμμοριών περί προσπαθειών των άνθρώπων του Ε.Λ.Ε.Σ. και από άγγλικής πλευράς, να έλθουν εις συνομιλίαν με τούς κομμουνιστικούς σχηματισμούς. Περί των προσπαθειών αυτών υπεβάλλοντο συνεχώς άναφοραί. Μόνον από τόν Σπυριδής και τό περιβάλλον του δεν υπεβλήθησαν παρόμοιαι άναφοραί. Θα ήτο παράδοξον να δεχθώμεν ότι δεν ένγιναν παρόμοιαι κρούσεις προς τόν Σπυριδής ποδ όμιλει καλώς τήν άγγλικήν και είναι άνθρώπος τής ΠΑΟ.

"Όλα αυτά τὰ περιστατικά είναι τόσον πολυ έναντίον του Σπυριδής ώστε να μη φαίνεται δυνατή άλλη λύσις παρά ή σύλληψις και ή προληπτική φυλάκισις του Σπυριδής και του ύπασπιστού του καπετάν Σαπρούδη. 'Αλλοστε θα έπρεπε να συλληφθή συγχρόνως ό 'Αγγλος αξιωματικός - σύνδεσμος εις τό Δημητριάται δια Πορτίων 'Ελλήνων και να έξουδερευθοϋν οι εις τό Πατρίκι και τόν 'Αχινόν διαμένοντες Θράκες με άγγλικού όπλισμόν. 'Ακόμη και άν αι άναφοραι περί του άγγλικού έξοπλισμού και προόπαντος περί των συνδέσμων - αξιωματικών δεν ήθελαν άποδειχθή δι' ήμών των ίδιων ως άληθεις, επί τής βάσει των στοιχείων, ό Σπυριδής φαίνεται άρκούντως ύποπτος ώστε να χαρακτηρισθή ως άφρόντος δια τήν θέσιν του.

ΟΜΑΣ ΣΩΜΑΤΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Να άποστέλη ως εδρις προς :

Μεταίτην Στρατιωτικήν 'Αστυνομίαν 621. ('Υπογραφή) δυσανήγιστος)

Γεωργή και Εδμήν 'Ασπράκισαν.

'Αντισυνταγματάρχης

Από το Βιβλίο «Η Ελληνική Αντίστασις 1941-44», του Πολυχρόνη
Ενεπεκίδη, Βιβλ. «Εστία», Αθήνα 1963, σσ. 49-53.

Αντώνιος Φωστηρίδης, Γενικός Αρχηγός των ΕΑΟ-ΕΣΕΑ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Κ. ΦΩΣΤΗΡΙΔΗΣ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΡΧΗΓΟΣ ΕΑΟ-ΕΣΕΑ

«Οι εθνικιστικές ανταρτικές ομάδες της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης είναι περισσότερο γνωστές με το όνομα «ομάδες Φωστηρίδη (ή Αντών Τσαούς)» και λιγότερο με το -μάλλον απλώς στα χαρτιά κατατιθειμένο- όνομα Ε.Α.Ο., ενώ από την πλευρά της αριστεράς οι εθνικιστές αντάρτες αναφέρονται ως «Τσαουσικοί». ... Ο Φωστηρίδης επιβλήθηκε τελικά σε έναν κόσμο σκληροτράχηλο και πολεμικό, όπως οι τουρκόφωνοι οπλαρχηγοί, με την ηγετική του φυσιογνωμία, τη στρατιωτική του εμπειρία ως λοχίας, αλλά και με την ιδιαίτερη σκληρότητα και αποφασιστικότητα που τον χαρακτήριζαν». (Τάσος Χατζη-αναστασίου, στο βιβλίο του «Αντάρτες και καπετάνιοι»). Στην φωτογραφία απεικονίζεται ο Αντώνιος Φωστηρίδης ως αντι-συνταγματάρχης πυροβολικού βαθμός που του απονεμήθηκε

τον Αύγουστο του 1948.

Το 1952 εκλέχθηκε βουλευτής Δράμας με τον «Ελληνικό Συναγερμό».

Πριν το 1952, στις εθνικές εκλογές του 1950 συμμετείχε ως υποψήφιος βουλευτής Σερρών, με το συνδυασμό Εθνικής Αντιστάσεως Ελλάδος, όπως φαίνεται από το διπλανό ψηφοδέλτιο, που σώζεται στα ΓΑΚ Σερρών, αλλά δεν εκλέχθηκε.

Πέθανε από ανίατη ασθένεια στις 30 Αυγούστου 1979 στη Δράμα.

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΝΟΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ

Φωστηρίδης Αντώνιος
Γαβριηλίδης Ηλίας
Αδαμίδης Απόστολος
Παπαχαραλαμπίδης Πέτρος
Χατζηθεοδωρίδης Έλευθέριος
Παναγιωτίδης Γεώργιος
Καλτσίκης Στέφανος

*Έκθεση της Ανωτέρας Στρατιωτικής Διοικήσεως Κεντρικής
Μακεδονίας προς το Γενικό Επιτελείο Στρατού,
«επί της Εαμοβουλγαρικής συνεργασίας κατά
τη χρονικήν περίοδον από 14-9-44 μέχρι 20-10-44»*

*από το βιβλίο «Για τον Ελληνικό Βορρά – Μακεδονία 1941-1944» του
Παρμενίωνα Παπαθανασίου, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 1997*

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Έν Θεσσαλονίκη τῆ 30 Δεκεμβρίου 1945
ΤΜΗΜΑ Γ'
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. Α.Π. 13712

Η ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΤΡΑΤ. ΔΙΟΙΚ. ΚΕΝΤΡ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ*

ΠΡΟΣ

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ

*«Υποβολή έκθέσεως ἐμφαινούσης συνεργα-
σίαν τοῦ Ε.Α.Μ. μετὰ τῶν Βουλγάρων κατὰ
τὴν χρονικὴν περίοδον ἀπὸ 14.9.44 μέχρι
20.10.44».*

*Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω συνημμένως ἀντίγραφον
ἐκθέσεως τῆς Σ.Δ. ἐμφαινούσης συνεργασίαν τοῦ Ε.Α.Μ. με-
τὰ τῶν Βουλγάρων κατὰ τὴν χρονικὴν περίοδον ἀπὸ 14.9.44
μέχρις 20.10.44 ὡς καὶ ἀντίγραφον ἐγκυκλίου βεβαιούσης τὴν
συνεργασίαν ταύτην καὶ ἀπευθυνομένης πρὸς ὅλους τοὺς
Πολιτικούς καθοδηγητὰς τοῦ Λαϊκοῦ Ἀπελευθερωτικοῦ Στρα-
τοῦ τῆς Μακεδονίας πού θὰ περάσουν ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ ἔδα-
φος, ἵνα εὐαρεστούμενοι λάβῃτε γνῶσιν.*

ΛΙΝΑΡΔΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ

- Δ/σιν Πληροφοριῶν Γ/1 (2)
- Δ/σιν Πληροφοριῶν Γ/2 (2) Μ.Τ.
μετ' ἀντιγράφων
- Επιτελάρχην

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπί τῆς Ἐαμοβουλιακῆς συνεργασίας κατά τὴν χρονικὴν περίοδον ἀπὸ 14.9.44 (ἡμέρας εἰσόδου ΕΛΑΣ εἰς Σέρρας) μέχρι 20.10.44 (ἡμέρας ἀποχωρήσεως Βουλγαρικῶν Στρατῶν

I. Τὴν 14.9.44 εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν τῶν Σερρῶν τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ δυνάμεις 300 περίπου ἀνδρῶν ὑπὸ τὸν Ταγμαρχὴν Ἀλεξάνδρουλον καὶ καπετάνιον Μπάρμπα Ἀλέξην (πραγματικὸν ὄνομα Μπιτσούκας). Τὴν αὐτὴν ἡμέραν εἰσῆλθον εἰς Σιδηροκάστρον τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ ὑπὸ τοῦ Ἐπιλοχίου Πυρῶκου Παπαδοπούλου Γεωργίου καὶ καπετάνιον τὸν Πιέρον.

Τὴν ἔλειψιν τοῦ ΕΛΑΣ εἰς Σέρρας ὑπεδέχθησαν ὁ Βούλαρος φρουράρχος Σερρῶν Χρήστεφ ὁ Νομάρχης καὶ ὁ Δημάρχος αὐτοδιοικήσεως κ.λπ. Ἀρχαί. Εἰς τὴν Β.Α. εἰσόδον τῆς πόλεως εἶχε παραταχθῆ λόχος βουλγαρικῶν στρατῶν.

Ὁ Βουλγαρικὸς Στρατὸς παρέμεινε ὡς στρατὸς τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, εἶπεν μεταβλήθῃ ἀπὸ φασιστικὸς εἰς κόκκινον τοιοῦτον δι' ἀναρτήσεως ἐρυθρῶν ἐμβλημάτων εἰς τὰ στήθη καὶ ὄπλα των. Κατ' ἀνακοίνωσιν τῶν ἔθνικοαποτελειθερωτικῶν ὀργανώσεων ΕΠΟΝ, ΕΛΑΣ, ΕΑΜ καὶ Δημάρχου Σερρῶν Ἑλληνοσ διδασκάλου Κοντᾶ Θ, παρέμεινε ὡς στρατὸς ὑπακούων εἰς τὰς διαταγὰς τῶν συμμάχων μας στὸ Ἐπιτελεῖο τοῦ Ἀρχιστρατήγου Τουμπουρλίν. Παρέμεινε ἵνα μετὰ τῶν Βουλγάρων Πατριζάνων ἐνισχύσῃ τὸ ΕΑΜ εἰς τὸν ἀγῶνα του κατὰ τοῦ φασισμοῦ (Ἑλληνικοῦ) καὶ γιὰ τὴν Ἐθνικὴν μας ἀποκατάτασιν.

Κατὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ ΕΛΑΣ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Ταγμ/ρχῆς Ἀλεξάνδρου Φρουράρχου ἀντ'ἠλλάξεν ἀδελφικὸν ἀπασιμὸν μετὰ τοῦ Βουλγάρου Φρουράρχου ἀμφότεροι δὲ ἐνηγκαλισμένον ἐντὸς τοῦ αὐτοκινήτου τοῦ Ἑλληνος Ταγμ/ρχου. Παρήλασαν ἐντὸς τῆς πόλεως μέχρι τοῦ ἡδη τηλεγραφείου ἐξ οὗ ἐξεφώνησαν λόγους ἀναφερόμενοι εἰς τὴν συναδέλφωσιν τῶν δύο λαῶν καὶ ἐναντίον τοῦ ξένου καὶ ἐντοπίου φασισμοῦ.

Ὁ λαὸς τῶν Σερρῶν παρακινήθεις ἀπὸ τὴν Ἐαμικὴν προπαγάνδαν πιεσθεῖς καὶ μὴ γνωρίζων μέχρι τότε τοὺς ἀποτέροισ σκοποὺς τοῦ ἐαμοκομμουνισμοῦ μετέβη ἀθρόως καὶ με ἐνθουσιασμοῖν ἵνα ὑποδεχθῇ τὸν ἐλευθερωτὴν ΕΛΑΣ πλὴν ὅταν εἶδε τὰς ἐκδηλώ-

σεις ἀδελφασίνης τῶν ἐλευθερωτῶν του μετὰ τῶν τυράννων του ἀπεκαρδιώθη καὶ ἔκτοτε παρηκολοῦθει ἀπαθῶς τὰ γινόμενα.

II. Τέσσαρες ἢ πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ ΕΛΑΣ εἶχον εἰσελθῆ εἰς Σέρρας περὶ τοὺς 40 Βουλγάρους Πατριζάνοι ὑπὸ τὸν Πολύφω μετέπειτα πρόεδρον τῆς μικτῆς Ἑλληνοβουλγαρικῆς ἐπιτροπῆς ΕΑΜ καὶ Πατριωτικοῦ Μετώπου Βουλγαρίας.

III. Μετὰ τὴν εἰσόδον τοῦ ΕΛΑΣ συνεστήθη μικτὴ Ἑλληνοβουλγαρικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπὸ τὸ ΕΑΜ Σερρῶν καὶ Βουλγαρικὸ Π.Μ.Β. ἀποτελεσθεῖσα ἀπὸ μέρους τοῦ ΕΑΜ ἐκ τῶν Κοκκίνου Γεώργ. καὶ Καντὰ Θεοδ. (Νομάρχου καὶ Δημάρχου αὐτοδιοικήσεως) Δημ. Σταυρίδη, Μαρτίκας Βαλασάνη καὶ ἀπὸ μέρους τοῦ Π.Μ.Β. ἐκ τῶν Πολύφω ἀρχηγοῦ Πατριζάνων εἰς Σέρρας, ὑπ'ἰγου Πεκτίου καὶ δύο ἐτέρων Βουλγάρων. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη δι' ἀνακοινώσεως τῆς πρὸς τὸν λαὸν Σερρῶν 1) ἐγνώριζεν ὅτι ἡ κατάστασις ἐν Βουλγαρίᾳ ἠλλάξε ὅτι τὸ Π.Μ.Β. ὄπερ ἀνέλαβε τὴν ἐξουσίαν, ἀπεκαθίστα συν τῷ χρόνῳ τὰπάρραγαπτα δίκαια τοῦ λαοῦ τῆς, ὅστις ἐπὶ τόσα χρόνια ἐστέναζε κατὰ ἀπὸ τὸν φασιστικὸ ζυγὸ (τοῦ Βόθρι) καὶ ὅτι αἱ ἀρχαὶ τοῦ Π.Μ.Β. εἶναι σύμφωνοι μετὰ τοῦ ΕΑΜ καὶ ὅτι συνεπὸς ἐπιβάλλεται κάθε συνεργασία μεταξὺ των. 2) Ἀνελάμβανε τὴν ἀνωτάτην ἐξουσίαν ἐν τῷ Νομῶ Σερρῶν ὅλαι δὲ αἱ ἐξουσίαι θά ὑπῆρχοντο ὑπὸ ταύτην καὶ θά διορίζωντο νέαι μικταὶ ἐπιτροπαὶ Διοικήσεως καὶ ἀσφαλείας. 3) Συνίστα εἰς τὸν λαὸν Ἑλληνικὸν καὶ Βουλγαρικὸν νά ἐπιστρέψῃ στὶς δουλείας τους ἐγνώριζε ὅτι μετὰ τοῦ διορισμοῦ κοινῆς διοικήσεως αἱ ἀρχαὶ θά παρέμεινον στὰς θέσεις των.

IV. Ὁ Βουλγαρικὸς στρατὸς μετὰ τὴν εἰσόδον τῶν τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ παρέμεινεν ὁ αὐτὸς (Μεραρχία) μετὰ τὰ αὐτὰ στελέχη ἢ ἐξηκολοῦθει τὴν ἐξοντωτικὴν του πολιτικὴν ἐναντι τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐγιναν αἱ μεγαλύτερα ἀρπαγαὶ καὶ λεηλασίαι καὶ ἐγκλήματα τῆ ἐνισχύσει του.

Κατὰ τὰ τέλη Σεβρίου 1944 τμήματα ἐθνικιστικῶν ὀμάδων ὑπὸ τὸν Συντ/ρχην Πεξ. Παπαπέτρον καὶ ἄλλους μονίμους καὶ ἐφέδρους Αξ/κούς (Ταγμ/ρχῆς Θεοδοράκης Ταγμ/ρχῆς Λεβαντῆς Μ., ἐφ. λοχ. Μπουμπιταρῆς, ὑπολ. Γκέκας Β., ἐφ. Ἀνθ/γός Αἰβαλιώτης ἀνθ/γός Παπαγεωργίου Δημ. διαπεραιωθέντα ἐκ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Στρυμῶνος εἰς τὴν ἀριστερὰν καὶ μεταβαίνοντα πρὸς συνάντησιν τῶν ἐθνικιστικῶν ὀμάδων Μποσσάου ἐπέπεσεν εἰς ἐνέδραν

του Βουλγαρικού Στρατού (προφανώς κατόπιν δοθείσων αὐτῶ πληροφοριῶν καὶ αἰτίσεως τῶν Ἑλλήνων Ἐλασιτῶν) εἰς τὴν περιοχήν Μυρίνης-Δήμητρος.

Κατόπιν γενομένης συμπλοκῆς εἰς ἣν ἐχρησιμοποιήθη καὶ Βουλγαρικὸν Πυρλὸν συνελήφθησαν ἐν ὄλῳ 365 Ἀξιωματικοί, ὀπλαρχηγοὶ καὶ ὀπλίται. Ἐκ τῶν συλληφθέντων οἱ μὲν Ἀξ/κοὶ καὶ ὀπλαρχηγοὶ ἀπεστάλησαν ἀμέσως εἰς Σέρρας (Στρατῶνες Ἰππικού) διὰ δύο Βουλγαρικῶν Αὐτοκινήτων, οἱ δὲ ὀπλίται παρεδόθησαν εἰς τὸ ἐν Ζιχνη 21ο Σύνταγμα ἑλασιτῶν διοικουμένου παρὰ τοῦ Ἐφ. Ἀνθ/γοῦ Παπαγεωργίου Γ. (Βλαχογιώργος) ὅστις καὶ διέταξε τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ἡματιοῦ τῶν καὶ τὴν ἀντικατάστασίν του δι' ἐμφαρμένου τοιούτου. Τὴν ἐπομένην συνοδεία ἑλασιτῶν καὶ Βουλγάρων στρατιωτῶν ἤχθησαν καὶ οὗτοι εἰς Σέρρας εἰς στρατῶνας Ἰππικού. Ἐκεῖθεν συγκεντρωμένοι Ἀξ/κοὶ ὀπλαρχηγοὶ καὶ ὀπλίται ἀφ' οὗ περιήχθησαν ἀνά τὴν πόλιν τῶν Σερρῶν καὶ διεπομπεύθησαν παρὰ τῶν Βουλγάρων στρατιωτῶν καὶ ἐμοκομιμωμιστικῶ ὄχλου ἐνεκλείσθησαν οἱ μὲν ὀπλίται εἰς Κεντρικὰς Φυλακὰς Σερρῶν οἱ δὲ Ἀξιωματικοὶ καὶ ὀπλαρχηγοὶ εἰς τὸ Οἰκημα Σεραϊδάρη (Τριῖμα Ἀσφαλείας).

Ἐκ τοῦ κρατητηρίου Σεραϊδάρη οἱ Ἀξ/κοὶ καὶ ὀπλαρχηγοὶ ἐκπευροσπῆς καὶ εἰς διάστημα 12 ἡμερῶν ἀπεστάλησαν συνοδεία ἑλασιτῶν καὶ Παριζιάνων εἰς τὸ Α' Ἀστυνομικὸν Τριῖμα (Δ/ντῆς Προδρομίδης Εὐάγγελος) ὅπου ὑπέστησαν ἀφάνταστα βασανιστήρια καὶ τελικῶς τὴν νύκτα τῆς 4-5 Ὀκτωβρίου 1944 ἀφ' οὗ ἐποπετήθησαν ἡμιθανεῖς καὶ κατὰ ἀιόφρους μάζας ἐντὸς 2 αὐτοκινήτων μεταφέρθησαν εἰς 13ον χιλ. τῆς ὁδοῦ Σερρῶν-Βροντοῦς ὅπου ἐξετελέσθησαν ἐντὸς χαράδρας. Ὅμοίως ἐξετελέσθησαν ἅπαντες οἱ συλληφθέντες ὀπλίται εἰς χαράδρας τῆς αὐτῆς ὁδοῦ παρὰ τὸ 23ον, 33ον χιλόμετρον ἀχθέντες ἐκεῖ δι' αὐτῶν εἰς πλείονας τῆς μιάς νικτὸς καὶ ὑποστάτες πρὸ τῆς ἐκτελέσεώς των εἰς τὰς Φυλακὰς Βασανιστήρια.

Κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν τῆς 9-11 Νοβρίου 1944 τῶν 19 καὶ 21 Συντ/των ἑλασιτῶν εἰς περιοχήν χωρίου Τριάδος (Δ. Στριμῶνος) τὸ Βουλγαρικὸν Πυρλὸν ἔβαλε κατὰ τοῦ χωρίου τούτου καὶ τῶν ἀντιπάλων τῶν ἑλασιτῶν ἀνταρτικῶν ὀμάδων καὶ χωρικῶν, ἐμισχύσαν τοὺς ἑλασίτας εἰς τὴν καταστροφικὴν τῶν ἐνεργειῶν. Τὴν ἐπομένην τῆς καταλήψεως τοῦ Χωρίου Τριάς ἐπικολοιούθησαν ὀμαδικαὶ σφαγαὶ χωρικῶν καὶ ἔθν. ἀνταρτικῶν ὀμάδων.

Ὁ Βουλγαρικὸς Στρατὸς ἀπεχώρησε ἐκ Σερρῶν τὴν 13-20 Ὀκτωβρίου μετὰ συνεργασίαν ἐνὸς καὶ πλείον μηνός μετὰ ΕΑΜ ὁμοίως ἀνεχώρησαν αἱ Βουλγαρικαὶ ἀρχαὶ καὶ ἡ Διοικοῦσα ἐπιτροπὴ Π.Μ.Β. Συναπεκόμισαν μαζί τῶν ἐλευθέρων πλείον χροιοιμένους τινὰς Βουλγάρους φασίστας ἢ ἐγκληματίσαντας κατὰ 1941 κατὰ Ἑλληνικὸν Πληθυσμὸν, Βουλγαρικὰς οἰκογενεὰς ἐγκρασταθείσας κατὰ τὴν κατοχὴν, καὶ Βουλγαροφώνους Ἑλλήνας Ὑπικόους ἐγκληματίσαντας κατὰ τὴν κατοχὴν εἰς βάθος Ἑλλήνων ὡς καὶ διάφορα κλοπιμαῖα ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ καὶ Κράτους.

Ἡ ἐκ τῆς ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας πικρία τῶν Βουλγάρων ἐμετριάζετο ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι παρεδίδετο ἢ Δ/σις ταύτης εἰς τὸ συνεργαζόμενον μὲ τούτους ΕΑΜ.

Η Μονή Τιμίου Προδρόμου Σερρών και η Βουλγαρική κατοχή (1941-44)

Η νότια πτέρυγα της Μονής Προδρόμου, που καταστράφηκε από πυρκαγιά στις 13-12-2010
(φώτο από Βασίλειο Γιαννογλούδη)

Στην αρχή της Βουλγαρικής κατοχής τοποθετήθηκε ηγούμενος στη Μονή Προδρόμου ο **Στέφανος Γκάρμπας**, Βουλγαρίζων σλαβόφωνος καλόγερος, από το παρακείμενο στη Μονή χωριό Λάκκος. «Στις 22 Ιουνίου 1941, οδηγούνται στα κρατητήρια της ασφαλείας οι Αρχιμανδρίτες Συνέσιος Δημητριάδης και Ιγνάτιος Παπαμιχαήλ και ο ιερέυς Παπαγεώργιος Παπαμιχαήλ. Κατά την προηγηθείσα έρευνα στην οικία του τελευταίου, ο Βούλγαρος μοναχός Στέφανος Γκάρμπας, ο οποίος ελυμαίνεται την Ιερά Μονή του Τιμίου Προδρόμου, χαστούκισε επανειλημμένως τον ιερέα και εξευτέλισε την κόρη του»¹.

Στις 5 Αυγούστου 1942 επισκέφθηκε το Μοναστήρι του Τιμίου Προδρόμου, ο **Δημήτρι Ρίζωφ**, ως εκπρόσωπος του Συνοδικού Εκκλησιαστικού Μουσείου της Βουλγαρίας και αφαίρεσε από το καθολικό της Μονής 22 βυζαντινές φορητές εικόνες και άλλα εκκλησιαστικά είδη, με σκοπό να εκτεθούν στο εκκλησιαστικό μουσείο².

Ο Γκάρμπας είχε αδερφή παντρεμένη στο χωριό Βεζνίκο (Άγιο Πνεύμα) με τον Σταυριανό Μιχάλη. Την επισκεπτόταν συχνά και για το λόγο αυτό εκτελούσε και χρέη ιερέα, λειτουργώντας κάθε Κυριακή στην εκκλησία του Αγ. Πνεύματος στη Βουλγαρική γλώσσα. Λόγω της φιλοβουλγαρικής συμπεριφοράς του και επειδή θεωρήθηκε ως ο υπαίτιος της σύλληψης εννέα (9) κατοίκων του χωριού, από το Βουλγαρικό στρατό, για αντίποινα σε θάνατο Γερμανού στη γέφυρα του Χρυσού, τον καλόγερο αυτόν τον εκτέλεσαν αντάρτες του ΕΛΑΣ, στο σπίτι της αδελφής του στο Βεζνίκο, στις 21 Αυγούστου 1943.

1. «Η Βουλγαρική κατοχή στις Σέρρες» του Τριαντάφυλλου Υψηλάντη.

2. «Προσκυνητάρια της Εκκλησίας των Σερρών», έκδ. Μητρόπολης Σερρών, Σέρρες 2010, σ. 220

Μετά τοποθετήθηκε από τις Βουλγαρικές αρχές ηγούμενος ο μοναχός του Ιερού κελίου «Άξιον εστί» Καρυών του Αγίου Όρους (Βουλγάρικη σκήτη), **Στέφανος Ντοστοϊνσκι**. Ο ηγούμενος Ντοστοϊνσκι αποδείχθηκε «φιλομόναχος», δηλ. αρνήθηκε να υποκύψει σε πιέσεις Βουλγάρων κομιτατζήδων, να μετονομάσει τα Ελληνικά ονόματα των αγιογραφιών της Μονής σε Βουλγαρικά, στο πλαίσιο της συστηματικής προσπάθειας που κατέβαλαν οι Βούλγαροι για το βίαιο εκβουλαρισμό της Αν. Μακεδονίας – Θράκης, με σκοπό την ενσωμάτωση της περιοχής στη μεγάλη Βουλγαρία.

Τελικά στα μέσα Σεπτεμβρίου του 1944 με την απελευθέρωση των Σερρών από το 21ο Σύνταγμα του ΕΛΑΣ, ο ηγούμενος Ντοστοϊνσκι παρέδωσε το Μοναστήρι του Τιμίου Προδρόμου, σε επιτροπή του ΕΑΜ. Την ημέρα της παράδοσης ο ηγούμενος, με σύμφωνη γνώμη και της επιτροπής του ΕΑΜ, έσφαξε ένα από τα αιγοπρόβατα της Μονής και πρόσφερε γεύμα προς τιμή της Επιτροπής, στο χώρο του παρακείμενου στη Μονή, εργοστασίου ηλεκτροπαραγωγής του Νάσιουτζικ. Η επιτροπή του ΕΑΜ χορήγησε στον απερχόμενο ηγούμενο, 4 μουλάρια για να μεταφέρουν την οικοσκευή του και με συνοδεία ένοπλου τμήματος του ΕΛΑΣ τον συνόδευσαν έως τα σύνορα, και συγκεκριμένα στο χωριό Προμαχώνα. Σε λίγο άρχισαν να επιστρέφουν οι εκδιωγμένοι καλόγεροι της Μονής και η επιτροπή του ΕΑΜ ανέθεσε την ηγεμονία της Μονής στον Αρχιμανδρίτη **Ιγνάτιο Παπαμιχαήλ**.

Με τη νέα διοίκηση του Μοναστηριού και την συμβολή του Αρχιμανδρίτη Κωνσταντίνου Καρδαμένη, συντάχθηκε κατάλογος των αφαιρεθέντων κειμηλίων και αντίγραφα του στάλθηκαν στην Ελληνική Αντιπροσωπεία της Διασυμμαχικής Επιτροπής στη Σόφια (και στη Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων Β. Ελλάδος) ζητώντας την επιστροφή των συγκεκριμένων κλοπιμαίων, χωρίς αποτέλεσμα.

Στη φωτογραφία (από το αρχείο του Νικηφόρου Χριστοφορίδη), που τραβήχθηκε, τέλη Μαρτίου του 1945 απεικονίζονται ο τότε Νομάρχης Σερρών **Στέφανος Νίκογλου**, ως εκπρόσωπος της Κυβέρνησης Πλαστήρα, (ανέλαβε καθήκοντα στις 21/3/1945), Άγγλος αξιωματικός και ο Ιερομόναχος Βασίλειος Αθανασίου Κούτλης, που φιλοξενούνταν στη Μονή και ήταν φίλος με το Στέφανο Ντοστοϊνσκι, αφού διέμεναν στη Βουλγαρική σκήτη των Καρυών του Αγίου Όρους. Ο Κούτλης που καταγόταν από το Αχλαδοχώρι (Κρούσεβο) Σερρών, βοηθούσε τον Ντοστοϊνσκι και ως διερμηνέας, αφού ήταν καλός γνώστης της Βουλγαρικής γλώσσας.

Δήλωση Ζημιών από τη Βουλγαρική κατοχή του 1941-44,
του Αρχιμανδρίτη και Ηγουμένου της Ι.Μ.Τ.Π. Σερρών
Ιγνατίου Παπαμιχαήλ

ΖΗΜΙΑΙ προετηφένσαι υπό

ΔΗΛΩΣΙΣ ΖΗΜΙΩΝ ΕΚ ΠΟΛΕΜΟΥ

Π Ρ Ο Σ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Γενικήν Διεύθυνσιν Δημοσίου Λογιστικού
Διεύθυνσιν ΓΚ Τμήμα Β.

Διά του _____

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος Ιγνατίου Παπαμιχαήλ
 του Ιωάννου κατοικούν εν Ι.Μ.Τ.Π. Τηρίου Προδρόμου Σερρών
 αριθ. _____ και επαγγελματίας των Αρχιμανδρίτης δηλώσει κατά το χρονικόν
 διάστημα από 1941-1945 έως 1945 υπέστην εν Σέρραις υπό των
Βουλγάρων τας κάτωθι ζημίας, αποτιμωμένας κατ' έμου εις ΣΗΜΕΡΙΝΑΣ ΔΡΑΧΜΑΣ
 ως ακολούθως:

Α.Α.	Απειρομηής περιγραφή ζημιών	ΠΟΣΩΝ
1	20 βιβλία ευαγγελιστικά με ιστορικά	100.000
2	1 μαζιολόγ σκουρο, αρχιμανδρίτου μίση	160.000
3	43 βίβλ. χρυσί Τουρκίας	430.000
4	1 χρυσήν ιωνόζορον	50.000
5	1 χρυσήν κρουνοει χρομή	30.000
6	Εξομια χαρτονομίσματα	750.000
7	1 χρυσόν τοίκιον Λοιδ.	30.000
8	4 καινούργια ράσα από ύφανση ζώου	400.000
9	4 ζωήνια (αυτί)	400.000
10	2 σείραβα με ταβλά	40.000
11	2 κασίφαλα	80.000
12	4 κούβες	100.000
13	Διάφορα είδη	100.000
14	Μαγειρικά σκεύη	
Είς μεταφοράν Δραχ.		2.720.000

Α.Α.	Λεπτομερής περιγραφή ζημιών	ΠΟΣΩΝ
13	Ζαφει	
15	Λογία εις τής αποδεδειγμένης των μωθών μου επί μιας ζεφελίας	2.720.000 600.000
16	Λογία εις τής υποχρεωμένης γούνη εις τής εις τής ζούνη διαλο. τής μου	1.500.000
Σύνολον αποτιμηθείσας υπό του δηλοθέντος ζημίας Δραχ.		4.820.000
<p>Διολογώσας: Ζήσασα εις ατομ. ευθύτητα είμασ Γιάννης Ε. Λεπκαγι 6. Ιουνίου 1945 Ο ΔΗΛΩΝ Ιγν. Παπαμιχαήλ</p>		

Δήλωση Ζημιών που προκλήθηκαν κατά τη διάρκεια της Βουλγαρικής κατοχής του 1941-44, του Αρχιμανδρίτη και Ηγουμένου της Ι.Μ.Τ.Π. Σερρών **Ιγνατίου Παπαμιχαήλ**, προς το Υπουργείο Οικονομικών, υπογεγραμμένη από τον ίδιο στις 6 Ιουνίου 1945. (Από ΓΑΚ Σερρών)

Νομίσματα μετά την Απελευθέρωση

που τυπώθηκαν στην Αθήνα, σύμφωνα με το από 18 Ιουνίου 1945 Β.Δ. «Περί εκδόσεως κερματικών γραμματίων των δραχμών 20, 10, 5 και 1» η μία (νέα) δραχμή ήταν ονομαστικής αξίας 40.000.00 (κατοχικών) δραχμών. Τα νομίσματα κυκλοφόρησαν αφού προηγουμένως με το Νόμο υπ' αριθμ 16/7-11-1944, αποσύρθηκαν αντίστοιχα χαρτονομίσματα που κυκλοφόρησαν το 1939 και 1941. Χαρακτηριστικό των νέων νομισμάτων είναι η παντελής έλλειψη σειριακών αριθμών.

Μπροστινή όψη: 1 (νέα) δραχμή που εκδόθηκε «ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ 9η ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1944». Πίσω όψη: 1 (νέα) δραχμή με απεικόνιση φοίνικα που αναγεννιέται από την τέφρα του, διπλό σύμβολο αναγέννησης της χώρας

και του νομίσματος. Διάσταση 5X7 εκ.

Μπροστινή όψη: Χαρτονόμισμα 5 δραχμών που εκδόθηκε «ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ 15η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1945». Πίσω όψη: Χαρτονόμισμα 5 δραχμών.

Διάσταση 5,9X7,3 εκ.

Μπροστινή όψη: Χαρτονόμισμα 10 δραχμών που εκδόθηκε «ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ 9η ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1944», με παράσταση αριστερά αγρότη με λικνιστήρα και δεξιά εργάτη με φτυάρι. Πίσω όψη: Χαρ-

τονόμισμα 10 δραχμών, με παράσταση εκκλησίας από τη Σίφνο. Διάσταση 8,5X6 εκ.

Μπροστινή όψη: Χαρτονόμισμα 20 δραχμών που εκδόθηκε «ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ 9η ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1944», με παράσταση χάλκινης προτομής του Διός. Πίσω όψη: Χαρτονόμισμα 20 δραχμών, με παράστα-

ση του έργου του ζωγράφου Νικολάου Γύζη «Η Δόξα των Ψαράν». Διάσταση 8,7X6,2 εκ.

Πίνακας Νομαρχών που υπηρέτησαν στο Ν. Σερρών

ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΝΟΜΑΡΧΕΣ ΝΟΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ			
ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ	ΑΝΔΡΕΑΣ	6 - 11 - 1923	23 - 2 - 1925
ΠΙΣΤΟΛΑΚΗΣ	ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	3 - 9 - 1925	31 - 5 - 1928
ΜΙΧΑΛΗΣ	ΚΩΝ/ΝΟΣ	25 - 7 - 1928	26 - 7 - 1929
ΝΙΚΟΓΛΟΥ	ΣΤΕΦΑΝΟΣ	1 - 3 - 1930	5 - 12 - 1932
ΒΑΤΣΕΡΗΣ	ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	5 - 12 - 1932	27 - 1 - 1933
ΝΙΚΟΓΛΟΥ	ΣΤΕΦΑΝΟΣ	2 - 2 - 1933	17 - 3 - 1933
ΤΕΝΤΖΟΣ	ΧΡΗΣΤΟΣ	5 - 4 - 1933	15 - 12 - 1934
ΚΡΕΒΒΑΤΑΣ	ΚΩΝ/ΝΟΣ	15 - 12 - 1934	12 - 3 - 1935
ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	22 - 3 - 1935	18 - 6 - 1936
ΒΑΡΑΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ	18 - 6 - 1936	10 - 6 - 1937
ΤΖΙΚΑΚΗΣ	ΠΕΤΡΟΣ	10 - 6 - 1937	17 - 10 - 1938
ΚΑΛΤΕΖΙΩΤΗΣ	ΚΩΝ/ΝΟΣ	17 - 10 - 1938	13 - 8 - 1940
ΜΠΟΝΗΣ	ΚΩΝ/ΝΟΣ	17 - 8 - 1940	27 - 6 - 1941
ΧΑΤΖΗΔΗΜΟΣ		29 - 6 - 1941	31 - 12 - 1943
ΚΑΠΟΤΑΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	2 - 1 - 1944	10 - 11 - 1944
ΝΙΚΟΓΛΟΥ	ΣΤΕΦΑΝΟΣ	21 - 11 - 1944	23 - 1 - 1945
ΝΙΚΟΓΛΟΥ	ΣΤΕΦΑΝΟΣ	6 - 3 - 1945	11 - 1 - 1946
ΘΕΟΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ	12 - 1 - 1946	24 - 4 - 1946
ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ	ΙΩΑΝΝΗΣ	9 - 5 - 1946	14 - 3 - 1949
ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ	ΛΟΥΚΑΣ	22 - 3 - 1949	23 - 9 - 1949
ΤΣΕΛΙΚΑΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ	23 - 9 - 1949	8 - 12 - 1951
ΓΚΟΤΣΗΣ	ΙΩΑΝΝΗΣ	8 - 12 - 1951	25 - 9 - 1953
ΜΑΝΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ	ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	25 - 9 - 1953	29 - 10 - 1955

Στην πρώτη επίσημη μαρμάρινη πινακίδα, που βρίσκεται αναρτημένη στην είσοδο της Νομαρχίας Σερρών με τους διατελέσαντες Νομάρχες Σερρών από το 1923 έως και το 1955, απουσιάζει (τυχαία;) παντελώς το όνομα του Νομάρχη του Ν. Σερρών Γεωργίου Κόκκινου, του πρώτου Νομάρχη μετά την απελευθέρωση των Σερρών από τη Βουλγαρική κατοχή, με την είσοδο στην πόλη του ΕΛΑΣ, την Πέμπτη 14-9-1944. Η παράδοση της Νομαρχίας στον διορισθέντα από την Κυβέρνηση Πλαστήρα, Νομάρχη Στέφανο Νικόγλου, έγινε στις 20-3-1945. (φώτο: Βασίλειος Γιαννογλούδης)

Πίνακας Σερραίων Δημάρχων
από την Απέλευθέρωση της 29-6-1913

ΠΙΝΑΞ	
ΔΗΜΑΡΧΩΝ ΠΟΛΕΩΣ ΣΕΡΡΩΝ ΑΠΟ ΤΗΣ	
ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΕΩΣ 29 ΙΟΥΝΙΟΥ 1913	
ΜΠΕΗΣ ΑΙΚΗΛ. ΜΩΣΤΑΦΑ.	1913-19
ΣΓΟΥΡΟΣ ΞΕΝ.	1919-20
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Γ.	1920-22
ΤΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΕΠΑΝ.	1922-34
ΜΕΝΥΧΤΑΣ ΔΙΟΝ.	1934 3 ΜΗΝΕΣ
ΧΑΤΖΗΔΗΜΟΣ Κ.	26-7-34-8-8-34
ΜΟΣΧΟΥ Γ.	8-8-34-31-12-36
ΜΟΣΧΟΥ Γ.	1-1-37-5-1-41
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Γ.	6-1-41-10-4-41
ΜΗΤΑΚΙΔΗΣ ΑΘ.	23-3-45-5-4-45
ΧΑΤΖΗΙΑΚΟΒΟΥ Β.	6-4-45-3-6-45
ΜΟΣΧΟΥ Γ.	4-6-45-29-8-45
ΜΗΤΑΚΙΔΗΣ ΑΘ.	30-8-45-18-1-46
ΧΑΤΖΗΙΑΚΟΒΟΥ Β.	19-1-46-12-6-46
ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΑΘ.	13-6-46-29-9-49
ΧΑΤΖΗΙΑΚΟΒΟΥ Β.	30-9-49-4-8-50
ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ Α.	5-8-50-16-12-50
ΧΑΤΖΗΙΑΚΟΒΟΥ Β.	17-12-50-25-12-50
ΛΕΙΒΑΔΑΣ Π.	26-12-50-31-4-51
ΧΟΡΤΑΡΑΣ ΑΘ.	1-5-51-16-5-51
ΣΑΒΒΑΣ ΕΥΑΓ.	17-5-51-2-11-52
ΧΑΤΖΗΔΗΜΟΣ Ι.	3-11-52-21-1-55
ΧΑΤΖΗΙΑΚΟΒΟΥ Β.	22-1-55-23-5-59
ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ ΣΤ.	24-5-59-22-12-62
ΜΟΥΤΑΦΤΣΗΣ ΝΙΚ.	23-12-62-22-8-64
ΑΝΔΡΕΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ.	23-8-64-20-7-67
ΜΠΕΣΙΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ.	21-7-67-22-8-67
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ.	23-8-67-20-7-69
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ ΔΗΜ.	21-7-69-17-9-74
ΚΑΣΙΩΛΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.	23-9-74-31-5-75
ΑΝΔΡΕΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ.	1-6-75-31-12-78

Ο επίσημος πίνακας δημάρχων του Δήμου Σερρών. Απουσιάζει (τυχαία;) ο εκλεγμένος Δήμαρχος, από τις εκλογές της 29-9-1944, Θεόδωρος Καντάς και του οποίου η θητεία έληξε με απόφαση του διορισμένου Νομάρχη Στέφανου Νικόγλου στις 23-3-1945, διορίζοντας στη θέση του, τον Αθανάσιο Μητακίδη. (φώτο: Βασίλειος Γιαννογλούδης)

Το μνημείο Σερρών για την Εθνική Αντίσταση 1941-44

Το μνημείο στην Πλατεία Εμπορίου, της πόλης Σερρών για την Εθνική Αντίσταση της περιόδου 1941-44, με το εύγλωττο μήνυμα της ελπίδας για ειρήνη από τη νέα γενιά. Τα αποκαλυπτήρια του μνημείου της Εθνικής Αντίστασης πραγματοποιήθηκαν στις 20-5-1990.

(φώτο: Βασίλειος Γιαννογλούδης)

Προτομή Σερραίου Στρατηγού και κορυφαίου στελέχους της Εθνικής Αντίστασης 1941-44

Η προτομή του Σερραίου Στρατηγού
Ευριπίδη Μπακιρτζή (1895-1947),
στις Σέρρες, στη διασταύρωση των οδών
Ερμού και Π. Τσαλδάρη

Ο Ευρ. Μπακιρτζής, κορυφαίο στέλεχος της Εθνικής Αντίστασης κατά τη διάρκεια της κατοχής 1941-44, υπήρξε διοικητής της Ο.Μ.Μ. (Ομάδας Μεραρχιών Μακεδονίας) του ΕΛΑΣ, διετέλεσε πρώτος Πρόεδρος της Π.Ε.Ε.Α. (Πολιτικής Επιτροπής Εθνικής Απελευθέρωσης), γνωστότερης και ως «Κυβέρνηση του Βουνού» και Αντιπρόεδρος – Γραμματέας Επισιτισμού, στην τελική σύνθεσή της με πρόεδρο τον πανεπιστημιακό καθηγητή Αλέξανδρο Σβώλο. Η προτομή, έργο του Σερραίου γλύπτη Αρη Κατσιλάκη, στήθηκε με πρωτοβουλία της Ε.Μ.Ε.Ι.Σ. (Εταιρείας Μελέτης και Έρευνας της Ιστορίας των Σερρών) και πολιτών-φίλων του Σερραίου στρατηγού και εγκρίθηκε η τοποθέτησή της με την υπ' αριθμ. 631/26-7-2010 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Σερρών. (φώτο: Βασίλειος Γιαννογλούδης)

Κρίσεις και συμπεράσματα για την Εαμική περίοδο

Από τη συντριπτική πλειοψηφία συντηρητικών ιστοριοδιφών η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται σαν περίοδος αναρχίας, ασυδοσίας, λόγω της απουσίας και λειτουργίας κεντρικού κράτους. Επίσης κάποιοι άλλοι πρόβαλαν την κατηγορία της μη ύπαρξης νομιμότητας των νεοδημιουργηθέντων θεσμών.

Έχουμε τη γνώμη ότι επειδή ακριβώς ο Ε.Λ.Α.Σ. αναπτυσσόταν και στηριζόταν στη λαϊκή βοήθεια για εφοδιασμό τροφών και συγκέντρωση πληροφοριών, καθώς και στη θέληση και απαίτηση του λαού για ελευθερία, σε μια αξιοθαύμαστη και ανεπανάληπτη διαλεκτική σχέση, συνειδητοποίησε και έθεσε άμεσα σε εφαρμογή, στα απελευθερούμενα μέρη, το δίπολο Τοπική Αυτοδιοίκηση και Λαϊκή Δικαιοσύνη. Με τον τρόπο αυτό άρχιζαν να γίνονται σε κάθε χωριό και πόλη, από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τα πρώτα βήματα ανασυγκρότησης των περιοχών και οικονομικής ανακούφισης των εξαθλιωμένων από την κατοχή λαϊκών μαζών και πιθανές ενδοτοπικές ή διατομικές συγκρούσεις και αντιπαραθέσεις, είχαν τρόπο να επιλύονται από τη λειτουργία της Λαϊκής Δικαιοσύνης. Άλλωστε η σοφή αυτή στρατηγική δεν άργησε να υιοθετηθεί και από το Κοινό Γενικό Στρατηγείο Εθνικών Ομάδων Ανταρτών.

Ο Δημήτρης Ζέπος, που διετέλεσε και Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, στην Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας με πρωθυπουργό το Γ. Παπανδρέου, στο βιβλίο του «Λαϊκή Δικαιοσύνη», Αθήνα 1986, (που αποτελεί ανατύπωση ομότιτλου του 1945) στη σελ. 109 και στην παρατήρηση 3 γράφει: «Ενταύθα υπενθυμίζουμε ότι η πρώτη επίσημος επιβολή του καθεστώτος της Αυτοδιοικήσεως και της Λαϊκής Δικαιοσύνης εις τας ελευθέρας περιοχάς της υπό κατοχήν Ελλάδος εγένετο δυνάμει της αποφ. 6 του Κοινού Γεν. Στρατηγείου, υπαγομένου εις το Στρατηγείον Μέσης Ανατολής».

Τεράστιο πολιτικό, ιδεολογικό και νομικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η γραπτή διαμάχη ενός από τους πρωταγωνιστές της περιόδου, του Αλ. Σβώλου, προέδρου της ΠΕΕΑ και του Δημ. Ζέπου για το ερώτημα: Τι αποτέλεσε το Ελληνικό Κίνημα Αντιστάσεως, επανάσταση ή κατάσταση de facto;

Ας την παρακολουθήσουμε μέσα από το αναφερθέν βιβλίο του 1945, σελ. 108-110:

«Ο Καθηγητής κ. Αλ. Σβώλος εις πρόσφατο δημοσίευμά του υποστηρίζει ότι το Κίνημα Αντιστάσεως αποτέλεσεν επανάστασιν, επικρατείσα και αναγνωρισθείσα, αφ' ης η εκπροσωπούσα τούτο εξουσία ηνώθη μετά της Ελληνικής Κυβέρνησης του Εξωτερικού. Θα ενομίζαμεν ορθόν να σημειωθή ότι η ανωτέρω άποψις ισχύει αποκλειστικώς και μόνον εν αναφορά προς τον Κατακτητήν καθώς και τας Κυβερνήσεις των Αθηνών. Το εάν όμως και κατά πόσον το αυτό ισχύει και εν αναφορά προς την Ελληνικήν κυβέρνησιν του Εξωτερικού, τούτο είναι λίαν αμφίβολο. Ο κ. Καθηγητής εις το άνω δημοσίευμά του, χωρίς να εισέρχεται εις την έρευναν του τελευταίου τούτου, σημειοί απλώς ότι “η Κυβέρνηση του Εξωτερικού, ούτε εξεδήλωσε ποτέ τη θέληση να ασκήσει εξουσία μέσα στην κατεχόμενη Ελλάδα, ούτε και αν το επιθυμούσε, μπορούσε να το κάνει από μακρυνά, γι' αυτό και δεν τίθεται καν ζήτημα επικράτησις της εξουσίας του εσωτερικού σχετικά με την κυβέρνηση του εξωτερικού, που ήταν απύσα”. Εκείνο όμως το οποίον ενδιαφέρει και το οποίον θέλει προδικάσει την, εις το απασχολούν ημάς δοτέαν λύσιν, δεν είναι, φρονούμεν, το εάν το κίνημα Αντιστάσεως απετέλεσεν επανάστασιν κατά του Κατακτητού και των Κυβερνήσεων Αθηνών -ην αναμφισβητήτως πάντως απετέλεσεν-, αλλ' εάν ακριβώς απετέλεσεν επανάστασιν και κατά του Επισήμου κράτους. Τοιαύτην όμως επανάστασιν δεν νομίζομεν ότι απετέλεσε, και τούτο διότι, ούτε η πολιτική εξουσία η ασκηθείσα εντός των ΕΛΑΣοκρατούμενων περιοχών, διεκηρύχθη ποτέ, εξ όσων γνωρίζομεν, ότι ησκήθη εις βάρος της Ελλην. Κυβερνήσεως του Εξωτερικού, ούτε οι πολιτικοί σκοποί οι επιδιωχθέντες υπό τε του ΕΑΜ, του ΕΛΑΣ και της ΠΕΕΑ, εκ παραλλήλου προς τον Απελευθερωτικόν Αγώνα, αντετίθεντο, τουλάχιστον εμφανώς και ευθέως, εις τους και υπό της ως άνω Κυβερνήσεως

επιδιωκομένους πολιτικούς σκοπούς. Πράγματι ουδέποτε ετέθη, υπό τε του ΕΑΜ, του ΕΛΑΣ και της ΠΕΕΑ, εν αμφιβόλω η κυριαρχία του επισήμου Κράτους, του εκπροσωπούμενου υπό της Κυβερνήσεως του Εξωτερικού. Τουναντίον μάλιστα δύναται να λεχθεί, τόσον διά την τελευταίαν ταύτην, όσον διά τους εκπροσωπώντας το Κίνημα Αντιστάσεως, ότι σταθερά όσον και συνεχής τάσις υπήρξεν η της προσεγγίσεως και συγχωνεύσεως, ήτις άλλωστε και τελικώς επετεύχθη.

Εκ των ανωτέρω λεχθέντων, και υπό τας ρηθείσας πάντοτε επιφυλάξεις, άγεται τις μάλλον εις την εκδοχήν ότι η εκ του Κινήματος Αντιστάσεως εκπηγάσασα εντός των Ελευθέρων Περιοχών κατάστασις δέον ν' αντιμετωπισθή ως μία de facto τοιαύτη, δημιουργηθείσα και διατηρηθείσα, τη ανοχή, αν όχι και τη επινεύσει ακόμη, του Επισήμου Κράτους. Το πράγμα αναμφισβήτως παρουσιάζει ιδιορρυθμίαν, συνισταμένην εις το ότι διά της τοιαύτης λύσεως απομακρυνόμεθα των παραδεδεγμένων μέχρι τούδε προϋποθέσεων δημιουργίας παρόμοιων καταστάσεων. Τούτο όμως δεν θα ήτο ορθόν να αποτελέση το μοναδικόν εμπόδιον του παραδεκτού της υποδεικνυόμενης λύσεως, αφ' ης αναμφισβήτητον είναι ότι αι πρωτότυποι μορφαί τας οποίας ο παρών πόλεμος παρουσίασεν από πολλών απόψεων, και μία των οποίων, και μάλιστα εκ των κυριοτέρων, ασφαλώς είναι και οι ανταρτοπόλεμοι και τα κινήματα Αντιστάσεως, δεν είναι δυνατόν ή μοιραίως να οδηγήσουν και προς πρωτοτύπους νομικάς λύσεις. Επί τοιαύτη εκδοχή οι υπό του Κινήματος Αντιστάσεως τεθέντες εν ισχύει κανόνες, καθώς και αι εξ αυτών δημιουργηθείσαι πραγματικά καταστάσεις, δέον να θεωρηθούν έγκυροι διά το χρονικόν διάστημα το μέχρι αποκαταστάσεως της εξουσίας του Επισήμου Κράτους, του τελευταίου τούτου μη δικαιούμενου να ακυρώση και να ανατρέψη ταύτα αναδρομικώς, ει μη μόνον να ρυθμίση νομοθετικώς τα της μεταβάσεως εκ του παλαιού καθεστώτος (του Κινήματος δηλ. Αντιστάσεως) εις το νέον. Την λύσιν ταύτην αποδέχεται και η ΠΕΕΑ εις την από 13 Μαρτίου 1944 Αιτιολογικήν Έκθεσιν επί της Πράξεως 3, διά το μέχρι της ιδρύσεως της χρονικόν διάστημα. Προς την ιδίαν λύσιν, τέλος, συγκλίνουν και αυτά ακόμη αι ανωτέρω (σελ. 107, σημ. 2) ρηθείσαι κατευθυντήριοι, αι δυνάμεναι να συναχθούν εκ της Συμφωνίας της Βάρκιζας».

Η Εαμική περίοδος των Σερρών (14-9-1944 έως 20-3-1945)

Στις 14-9-44 το 3^ο τάγμα του 21^ο Σύνταγματος του ΕΛΑΣ απελευθερώνει τις Σέρρες και το 19^ο Σύνταγμα τη Νιγρίτα (που τότε ήταν πρωτεύουσα του νεοσύστατου Νομού Στρυμόνα (δηλ. η Γερμανοκρατούμενη Επαρχίας Βισαλτίας και τμήμα της Σιντικής). Πριν από την ημερομηνία της 14ης Σεπτεμβρίου είχαν προηγηθεί επαφές του ΕΑΜ Σερρών με εκπροσώπους του Πατριωτικού Μετώπου σε πολιτικό και στρατιωτικό επίπεδο. Η πρώτη επαφή έγινε σε πολιτικό επίπεδο ανάμεσα στην Περιφερειακή Επιτροπή του ΕΑΜ Σερρών αποτελούμενη από τους Γεώργιο Κόκκινο (Γραμματέα), Θεόδωρο Καντά, Δήμο Μερτζεμέκη, Χαρίλαο Χαραλαμπίδη, Σωτήριο Άγγο, Άγγελο Ζερβό και Αλέκο Ευθυμιάδη με το Βούλγαρο Νομάρχη Σερρών αλλά δεν καρποφόρησε. Ακολούθησε στρατιωτική επαφή των πολιτικών καθοδηγητών του ΕΛΑΣ καπετάν Αλέξη (Ευάγγελου Κωστούδη) και Πέτρου (Γεωργίου Ελευθεριάδη) με το Διοικητή της Βουλγαρικής Μεραρχίας που έδρευε στις Σέρρες. Οι Βουλγαρικές αρχές πρόβαλαν αντιρρήσεις στην είσοδο του ΕΛΑΣ στην πόλη, φοβούμενοι εκδικήσεις Ελλήνων εναντίον Βουλγάρων. Τελικά επιτεύχθηκε συμφωνία εισόδου του ΕΛΑΣ με την προϋπόθεση της δημιουργίας οκταμελούς «Μικτής Επαναστατικής Επιτροπής»⁽¹⁾ Ελλήνων και Βουλγάρων που θα είχε την συνολική ευθύνη για όλο το Νομό προς αποφυγή συγκρούσεων. Πράγματι η παραπάνω επιτροπή συγκροτήθηκε ως εξής: Από το ΕΑΜ συμμετείχαν οι: Κόκκινος Γεώργιος, Καντάς Θεόδωρος, Σταυρίδης Δημήτριος και Βαλαβάνη Μαρίκα (εκπρόσωπος της Ε.Α. από το Σιδηρόκαστρο) και από τους Βουλγάρους οι: Ποπώφ (Πολιτικός εκπρόσωπος του Πατριωτικού Μετώπου Βουλγαρίας), Πέτκωφ (Υπολοχαγός) και άλλοι δύο εκπρόσωποι του Πατριωτικού Μετώπου, που αγνοούμε τα ονοματεπώνυμά τους. Η επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση ότι

αναλαμβάνει την «ανωτάτη εξουσία» στο Νομό Σερρών και έδωσε εντολή όλοι οι υπάλληλοι να παραμείνουν στις θέσεις τους για συνέχιση της εργασίας τους σύμφωνα με το νέο πολιτικό καθεστώς που επιβλήθηκε. Την επόμενη ημέρα αντικαταστάθηκε η Βουλγαρική χωροφυλακή από την Πολιτοφυλακή του ΕΑΜ και υποχρεώθηκαν όλοι οι Βούλγαροι να φέρουν κόκκινες κονκάρδες και περιβραχιόνια σαν ένδειξη ότι είναι με το μέρος του Πατριωτικού Μετώπου, άρα φιλοσοβιετικοί και συνεπώς πλέον σύμμαχοι με τους Έλληνες εναντίον των δυνάμεων του άξονα.

Αξίζει να αναφερθεί και η οπτική γωνία για τα γεγονότα αυτής της περιόδου ενός καπετάνιου του εφεδρικού ΕΛΑΣ στα Σέρρες, του **Στάθη Μελισσά**, ο οποίος θυμάται εκείνες τις πρώτες ημέρες της ελευθερίας:

*«...Στις 13 Σεπτεμβρίου στα 1944 έρχεται η διαταγή της απελευθέρωσης των Σερρών. Τότε τεθήκανε αμέσως σε επιφυλακή όλες οι δυνάμεις του εφεδρικού ΕΛΑΣ για την αντιμετώπιση κάθε ενδεχομένου. Στις 13 λοιπόν κυκλοφορεί μια προκήρυξη από τους Βούλγαρους κομιτατζήδες που τους καλούσε σε επίθεση ενάντια στο ελληνικό στοιχείο και την επιτροπή της απελευθέρωσης. Τότε η οργάνωση του ΕΑΜ αναβάλλει την ημερομηνία της 13ης Σεπτεμβρίου σαν ημέρα της απελευθέρωσης για την επομένη... Φαίνεται ότι ήταν στο πρόγραμμα η αντεπανάσταση που είπαμε προηγουμένα που θα γίνονταν και στη Σόφια και στην Ανατολική Μακεδονία ταυτόχρονα σε συνεργασία με τον Μύλερ (σ.σ. Άγγλος ταγματάρχης με ευθύνη δράσης την Ανατολική Μακεδονία – Θράκη και στρατιωτικός σύνδεσμος με Συμμαχικό Στρατηγείο Μέσης Ανατολής)... Είχανε καμιά δέκα χιλιάδες στρατό στην περιοχή αυτή. Την άλλη μέρα όμως η στρατιωτική διοίκηση των Βουλγάρων στα Σέρρες υποχώρησε και δεν πειθάρχησε στην απόφαση αυτή του **Συράκωφ** (σ.σ. Διοικητής του Β' Σώματος του Βουλγαρικού Στρατού με έδρα τη Δράμα, που έμεινε πιστός στο καθεστώς του Βασιλιά Βόρι) και τότε ο Μέγαρχος παραδίδει μαζί με τον Βούλγαρο δήμαρχο την πόλη και απομονώνει τα συντάγματα που είχε ...» (Εικονογραφημένη Ιστορία των Σερρών, Βασ. Τζανακάρη, τόμος Β', σελ. 405).*

Στις 20 Σεπτεμβρίου από τις οργανώσεις που απάρτιζαν το ΕΑΜ εκλέγεται επιτροπή με σκοπό να μεταβεί στη Βουλγαρία για επαφές με το Ρώσο στρατάρχη Τολμπούχιν και την Κυβέρνηση του Πατριωτικού Μετώπου. Πράγματι την επόμενη 21-9-1944 η επιτροπή συναντήθηκε με το Στρατάρχη και εκπροσώπους της Βουλγαρικής Κυβέρνησης και τους ζήτησε: α) την παράδοση των πολιτικών αρχών και υπηρεσιών του Νομού, β) Να παύσει η αφαίρεση και μεταφορά στη Βουλγαρία γενικά των εμπορευμάτων, καπνών, επίπλων κτλ., γ) Η στρατιωτική Βουλγαρική διοίκηση να περιορισθεί στη φρούρηση των στρατιωτικών καταστημάτων, δ) Να μην αναμειγνύονται στρατιωτικοί στην Πολιτοφυλακή και 5) την αποχώρηση του Βουλγαρικού στρατού μετά τη συντριβή του άξονα. (Τα παραπάνω είναι δημοσιευμένα στο βιβλίο του Αβραάμ Παπαδόπουλου «Το Ειδικό Δικαστήριο Σερρών αποφάσισε», Λευκώνας 1989, σελ. 28-34). Ο ίδιος συγγραφέας, στο υπόψη βιβλίο του, αναφέρει στη σελ. 46, ότι εκτός από τα παραπάνω η επιτροπή του ΕΑΜ ζήτησε να υπάρξει συμμαχικό στρατηγείο και στη Σόφια καθώς και την κήρυξη πολέμου από τη Βουλγαρία κατά της Γερμανίας. (Σήμερα μπορεί αυτά να ακούγονται ακατανόητα, δηλ. μια επιτροπή κόμματος, και μάλιστα επαρχιακού νομού, να ασκεί «εξωτερική πολιτική» συναλλασσόμενη με ξένους στρατηγούς και εκπροσώπους ξένης κυβέρνησης αλλά πρέπει να αναλογισθούμε τις επικρατούσες ιδιόμορφες συνθήκες της εποχής, όπου η Αθήνα ήταν ακόμη Γερμανοκρατούμενη, μόλις στις 13 Οκτωβρίου έφθασε η Κυβέρνηση του Καϊρου στην Αθήνα και οι επικοινωνίες ήταν δύσκολες και χρονοβόρες).

Μέχρι το τέλος του Σεπτεμβρίου σε όλο το Νομό Σερρών εγκαθίστανται νέες τοπικές αρχές βασιζόμενες στους κώδικες Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Λαϊκής Δικαιοσύνης του ΕΛΑΣ και της Π.Ε.Ε.Α. Καθοριστικής σημασίας για την εξέλιξη της περιόδου αυτής και στις Σέρρες, αποτελούν τα «Δεκεμβριανά γεγονότα» της Αθήνας, εξαιτίας των οποίων μετά από λίγες μέρες,

με απόφαση του Γενικού Στρατηγείου του ΕΛΑΣ, «αποκόπηκε» η Τοπική Αυτοδιοίκηση από την Κεντρική Κυβέρνηση (η σύνδεση με την Κυβέρνηση λειτουργούσε μέσω της Κυβερνητικής αντιπροσωπείας Ανατολ. Μακεδονίας – Θράκης και της αντίστοιχης Στρατιωτικής Διοίκησης) και ελέχθηκε άμεσα, στην ουσία, από το ΕΑΜ/ΕΛΑΣ (δες έγγραφα - ντοκουμέντα με αριθμούς 51 και 54).

Τέλος στις 21/3/45 ο νέος Νομάρχης της Κυβέρνησης Πλαστήρα, Στέφανος Νίκογλου, αναλαμβάνει την εξουσία από το διορισθέντα από τον ΕΛΑΣ και βαθμιαία αλλάζουν «χέρια» οι Τοπικές Αυτοδιοικήσεις των πόλεων και των χωριών του Νομού και καταργούνται οι θεσμοί του Λαϊκού Επιτρόπου και Λαϊκού Δικαστή. Το συντηρητικό νικηφόρο μπλοκ δυνάμεων καθοδηγούμενο από την ηγεσία του (σε συνεργασία με τις αγγλικές στρατιωτικές δυνάμεις) όχι μόνο δεν δείχνει ψήγματα μεγαλοψυχίας αλλά με το αυστηρό νομικό σπλοστάσιο που νομοθετούν και την ενθάρρυνση ανεξέλεγκτων ομάδων, που στην πλειοψηφία τους είτε υπηρέτησαν, είτε απλά συνεργάστηκαν με τους κατακτητές, καταδιώκουν αμείλικτα τους αντιπάλους «γνήσιους» και «συνοδοιπόρους», εγκαινιάζοντας την περίοδο, που έμεινε γνωστή στην ιστορία, ως «Λευκή Τρομοκρατία».

Η αυλαία του Εμφυλίου πολέμου ανοίγει... και περιμένει τους πρωταγωνιστές.

Τελική κρίση για την Εαμική Περίοδο

Σε όλες τις κατακτηθείσες χώρες από τις δυνάμεις του άξονα υπήρξαν κινήματα αντίστασης ενάντια στον (ή στους) κατακτητή (κατακτητές). Η μεγάλη όμως διαφοροποίηση του κινήματος στην Ελλάδα, και αναφέρομαι κυρίως στο ΕΑΜ με τις συνιστώσες του (ΕΛΑΣ, εφεδρικό ΕΛΑΣ, Ε.Ε.Α.Μ. (Εθνκό Εργατικό Απελευθερωτικό Μέτωπο), Ε.Π.Ο.Ν., Ε.Λ.Α.Ν., Π.Ε.Ε.Α., Ε.Α., Ε.Τ.Α., «Αετόπουλα») που το καθιστά πρωτοπόρο και αξιοθαύμαστο παγκοσμίως, αφορά σε δύο σημαντικές πτυχές του: 1) Τη μαζικότητα - οργάνωση της συμμετοχής του γεωγραφικά (Πόλεις - Χωριά και Βουνά), το εύρος των ηλικιών αλλά και των φύλων του πληθυσμού καθώς και των επαγγελματικών δραστηριοτήτων, με σκοπό την απελευθέρωση της Ελλάδας και 2) την υπόσχεση, την ελπίδα και την στρατηγική της αλλαγής των κοινωνικών θεσμών της Ελλάδας με λαϊκή συμμετοχή και για όφελος του λαού (πρακτικό αντίκρισμα, η λειτουργία της Κυβέρνησης του βουνού και οι αποφάσεις της).

Ιδιαίτερα ο συνδυασμός των δύο παραπάνω πτυχών ήταν αυτός που ξεχώρισε το ΕΑΜ από τις άλλες Ελληνικές Αντιστασιακές οργανώσεις (Ε.Δ.Ε.Σ., Ε.Α.Ο.-Ε.Σ.Ε.Α., ΕΚΚΑ, κ.ά.) και του έδωσε τη στήριξη από το λαό στις δύσκολες στιγμές και τα τεράστια ψυχικά αποθέματα υπομονής για να συνεχίζει τον αγώνα ενάντια στους υπεροπλισμένους κατακτητές ακόμα και όταν τμήματά του σε απομακρυσμένες εδαφικές περιοχές αποδεκατίζονταν στις μάχες με τον εχθρό.

Σε ένα τέτοιο τεράστιο και ευρύ συμμετοχικό κίνημα ασφαλώς και έγιναν λάθη (όχι μόνο από τις κεντρικές ηγεσίες⁽²⁾, αλλά και από τις τοπικές σε επίπεδο Νομού ή και χωριού π.χ. εξέγερση Δράμας τέλη Σεπτεμβρίου του 1941, μονολιθικές ιδέες και άτεγκτη αντιμετώπιση καταστάσεων⁽³⁾) και εγκλήματα ίσως συλλογικά (όπως: α) η δράση της ΟΠΛΑ, η οποία ξεκίνησε με σκοπό την προστασία των λαϊκών αγωνιστών και στην πορεία αλλοιώθηκε και έφθασε σε εσωτερικά ξεκαθαρίσματα λογαριασμών ή στον εξοβελισμό προβληματισμένων στελεχών, επικριτών, αντιρροησιών κτλ., β) η εκτέλεση του Συνταγματάρχη Δημήτρη Ψαρρού διοικητή του 5/42 Συντάγματος και η διάλυση του τάγματός του) ή και ατομικά (προσωπικά πάθη και αντεκδικήσεις πήραν πολιτικό επικάλυμμα), ΟΜΩΣ ΔΕΝ ΑΝΑΙΡΟΥΝ ΤΗΝ ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΕΑΜ στην αντίσταση και στην απελευθέρωση από την τριπλή (Γερμανών, Ιταλών και Βουλγάρων) κατοχή της Ελλάδας. Επιπλέον υποστηρίζουμε ότι ακόμα και τα λάθη, οι παραλείψεις και οι «σκοτεινές περιοχές» της Ιστορίας πρέπει, τώρα που διήλθε επαρκές χρονικό διάστημα, ψύχραιμα και με μεθοδικότητα να εξετάζονται, να αναλύονται και να μάθουμε

– εντοπίσουμε τις βαθύτερες αιτίες, συμφέροντα καθώς και το ψυχισμό των ανθρώπων που τα δημιούργησαν. Αν τα κρύβουμε αυτά δείχνει επιπολαιότητα και ότι τα παθήματα δεν μας γίνονται εμπειρίες ζωής⁽⁴⁾.

(1) Ο Γιώργης Ερυθριάδης (Πέτρος), μέλος του Μακεδονικού γραφείου του ΚΚΕ και υπεύθυνος Ανατολ. Μακεδονίας -Θράκης, σε έκθεσή του της 23-9-1944 προς το Μακεδονικό Γραφείο του ΚΚΕ, «αναφέρει πως πολλές οργανώσεις και μεμονωμένα στελέχη «έπεσαν σε σοβαρές παρεκκλίσεις» και αναφέρει ονομαστικά το Λευτέρη Μτσούκα (Μπάρμπα Αλέξη) της Π.Ε. [ΚΚΕ] Σερρών, ο οποίος και αντικαταστάθηκε για ακριβώς αυτό το λόγο. Οι παρεκκλίσεις αυτές ήταν η σύσταση κοινών επιτροπών με τους Βούλγαρους παρτιζάνους και η προβολή «αριστερών συνθημάτων». Τέτοια συνθήματα θεωρεί τα συνθήματα περί Βαλκανικής ομοσπονδίας που τα χαρακτηρίζει «όνειρα Ρήγα Φεραίου» και «αέρα κοπανιστό». (Από βιβλίο Τ. Χατζηαναστασίου, *Αντάρτες και Καπετάνιοι*, εκδ. Αφών Κυριακίδη, 2003, σελ. 223).

(2) Από το βιβλίο *Δεκέμβρης του '44*, επιμέλεια του Γρηγόρη Φαράκου, εκδ. Φιλίστωρ, 1996, στη σελ. 86 διαβάζουμε από εισήγηση του επιμελητή: «Από τις εκθέσεις των Αρχείων προκύπτει ότι τα περισσότερα από τα πρώτα στελέχη του ΚΚΕ, θεωρούν όλους σχεδόν τους συμμάχους του και τους συμμάχους του ΕΑΜ, το λιγότερο, «πράκτορες» της Ιντέλιντζενς Σέρβις. Κατά τη γνώμη μου, το συμπέρασμα είναι προφανές. Με τέτοια νοοτροπία, κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας δεν μπορούσε να σταθεί. Και κάτι περισσότερο: Ακόμα και καθαρή κυβέρνηση ΕΑΜ και συμμάχων του, θα μπορούσε να λειτουργήσει μόνο αν μετατρέποταν σε «δικτατορία του κόμματος».

(3) Από το ίδιο βιβλίο ο Γρ. Φαράκος καταλήγει, σελ. 85: «Πέρα από τις μεγάλες, είναι αλήθεια, τις θετικές αλλαγές στις θέσεις και τη νοοτροπία του (σ.σ. εννοεί του ΚΚΕ) στα χρόνια της Κατοχής, δεν είχε, ουσιαστικά, απομακρυνθεί από τη σταλινική αντίληψη: τη βία, δηλαδή, κατάληψη της εξουσίας...» και στη σελ. 92: «Βέβαια ούτε αυτές οι εκκλήσεις απέδωσαν (σ.σ. εννοεί τις εκκλήσεις για πυρομαχικά, όπλα και τρόφιμα στον Τίτο και στη Βουλγαρία τον Οκτώβριο του 1944). Τα διεθνή πλαίσια με κανένα τρόπο δεν ευνοούσαν τότε τη σύγκρουση (σ.σ. εννοεί τη σύγκρουση με τους Άγγλους στα Δεκεμβριανά). Το Π.Γ. του ΚΚΕ έμεινε πιστό στη γνωστή δογματική άποψη: αν οι αποφάσεις μας δεν είναι αντίστοιχες με την πραγματικότητα, τόσο το χειρότερο για αυτήν...»

(4) Από τη μικρή ενασχόλησή μας με την περίοδο αυτή, από τις διάφορες συζητήσεις που είχα με τοπικούς πρωταγωνιστές ή απογόνους τους, διαπίστωσα ότι σε πολλούς ανθρώπους η περίοδος αυτή προκάλεσε βαθειά ψυχολογικά τραύματα και για το λόγο αυτό δεν θέλησαν να μιλήσουν ή να συνεργαστούν. Για παράδειγμα, κυρίως στα Γερμανοκρατούμενα μέρη, έπαιρνε, ως υποθέσουμε, απόφαση τμήμα του ΕΛΑΣ να κάψουν το σπίτι ενός ΠΑΟτζή που τον θεωρούσαν προδότη, όμως κάποιος από το τμήμα που τον ήξερε ή είχε μακρινές συγγενικές σχέσεις, φρόντιζε να τον ειδοποιήσει. Όταν καιγόταν το σπίτι και διαπίστωναν ότι ο μελλοθάνατος (με την οικογένειά του) γλύτωσε, επόμενο ήταν να στρέφονται οι υπόνοιες σε κάποιον εσωτερικό «προδότη» (που αν ανακαλυπτόταν πλήρωνε με τη ζωή του) ή υπάρχουν λίγες περιπτώσεις, που δεν αναιρούν όμως τη γενικότερη δράση, που π.χ. άνδρες της ΠΑΟ στο Α χωριό, σταμάτησαν ομοϊδέατες τους από το Β χωριό, που θέλησαν να μπουν στο Α χωριό και να κάψουν το σπίτι συγχωριανού τους «ΕΑΜίτη» ή να τον εκτελέσουν με την οικογένειά του. Τέτοια γεγονότα, που προξενούσαν εσωτερικές τριβές στις οργανώσεις, ενέτειναν το κλίμα της αβεβαιότητας, της καχυποψίας, της εύκολης συκοφάντησης σαν πράκτορα του αντιπάλου, μεταξύ των μελών και σε κρίσιμη χρονική στιγμή ενδέχεται να οδηγούνταν και σε εξοντωτική αντιπαράθεση. Γι' αυτό κάποιοι ψυχολόγοι ανιχνεύουν σημερινές συλλογικές ή ατομικές συμπεριφορές στις μνήμες ή στο υποσυνείδητο των απογόνων της γενιάς, που έζησε την κατοχή και κυρίως του βίαιου εμφυλίου πολέμου που ακολούθησε.

Βιβλιογραφία

- Αγγειοπλάστης, Γ. (1996). *Οκτώ κείμενα Σερραϊκής Μουσικής ιστοριογραφίας*. Σέρρες. Πολιτιστικός Σύλλογος Βυρώνειας.
- Αλαχούζου, Μ. - Λασπάς, Α. - Χανουμίδης, Λ. - Χατζηαγοράκης, Δ. (2010). *Η Εκπαίδευση στην Πεντάπολη Ν. Σερρών*. Σέρρες.
- Αναστασάκος, Κ. και Γκόντζος, Χρ. (1985). *Οι Εκπαιδευτικοί στην Εθνική Αντίσταση*. Αθήνα, Εκδ. Δίπτυχο.
- Γρηγοριάδης, Σ. (2011). *Ιστορία της Σύγχρονης Ελλάδας 1941-1974*. Αθήνα, ειδ. έκδοση Κ. Ελευθεροτυπίας.
- ΕΑΜ, Κ.Ε. (1946). *Ντοκουμέντα και κείμενα της Εθνικής Αντίστασης*. Αθήνα.
- Ενεπεκίδης, Π. (1964). *Η Ελληνική Αντίστασις 1941-1944*. Αθήνα. Εκδ. Εστία.
- Ζέπος, Δ. (1945). *Λαϊκή Δικαιοσύνη*. Αθήνα
- Θεολόγος, Μητροπολίτης Σερρών και Νιγρίτης.(2010). *Προσκνητάριον της Εκκλησίας των Σερρών*. Σέρρες. Έκδοση Μητρόπολης Σερρών.
- Καφταντζής, Γ. (1996). *Ιστορία της Πόλεως ΣΕΡΡΩΝ και της Περιφέρειας της, τ. ΙΙΙ, Θεσ/νίκη*. Εκδ. ιδίου, τυπ. Αθ. Αλτιντζής.
- ΚΕΔΚΕ. (1962). *Στοιχεία Συστάσεως και Εξελιξεως των Δήμων και Κοινοτήτων*. Αθήνα.
- Κόντης, Β. και Σφέτας, Σπ. (2006). *Εμφύλιος Πόλεμος*. Θεσ/νίκη. Εκδ. Επίκεντρο.
- Κωστούδης, Β. (2010). *Η ΕΑΜική αντίσταση και ο Δημοκρατικός στρατός Ελλάδας στην περιοχή Σερρών*. Αθήνα. Σύγχρονη εποχή.
- Μπαρτζιώτας, Β.(1981). *Εθνική Αντίσταση και Δεκέμβρης του 1944*. Αθήνα. Εκδ. Σύγχρονη Εποχή.
- Μωυσιάδου, Ε. (2010). *Στοιχεία εκκλησιαστικού δικαίου στη Σερραϊκή χρονογραφία του Παπασυναδινού*. Σέρρες. «Σερραϊκά Σύμμεικτα», εκδ. ΕΜΕΙΣ, τ. 1.
- Νικολαΐδη, Σ. (2010). *Ο Μητροπολίτης Σερρών και Νιγρίτης Κων/νος Μεγγρέλης, 1924 -1961*. Θεσ/νίκη. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία.
- Ξόμαλης, Θ. (1993). *ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΗΡΩΩΝ Ανατολικής Μακεδονίας 1940-1944*. Καβάλα.
- Παπαδόπουλος, Αβ. (1989). *Το Ειδικό Δικαστήριο Σερρών Αποφάσισε*. Λευκόνας Σερρών. εκδ. ιδίου.
- Παπαθανασίου, Π. (1997). *Για τον Ελληνικό Βορρά, Μακεδονία 1941-1944*. Αθήνα. Εκδ. Παπαζήση.

Παπαρηγόπουλος, Κ. - Καρολίδης, Π. - Αναστασιάδης, Γ. (1994). *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*. Θεσσαλονίκη. Εκδ. Αλέξανδρος.

Πασχάλης, Κ. (2006). *Βασίλης Ραφτούδης 1914-1948*. Αθήνα. Εκδ. Φιλίστωρ

Πέννας, Π. (1966). *Ιστορία των Σερρών*. Αθήναι.

Σταμπούλη, Χρ. και Τσακιρίδης, Π. (2005). *Ζήλος Παιδείας*. Νιγρίτα.

Συλλογικό έργο. (1979). *Ιστορία της Αντίστασης*. Αθήνα. Εκδ. Αυλός, 6 τόμοι .

Τζανακάρης, Β.(1995). *Εικονογραφημένη ιστορία των Σερρών*, τ. Β'. Σέρρες.

Τζεμαΐλας, Γ. (1973). *Συμβολή εις την ιστορία της Ηράκλειας (Κάτω Τζουμαγιάς) Ν. Σερρών*. Αθήναι. «Σεραϊκά Χρονικά». Εκδ. Ι.Λ.Ε.Σ.Μ., τ. 6.

Υψηλάντης, Τ. (2006). *Η Βουλγαρική Κατοχή στις Σέρρες*. Σέρρες. Σεραϊκά Ανάλεκτα, εκδ. Δήμου Σερρών, τ. 4.

Φαράκος, Γρ. (1996). *Δεκέμβρης του '44*. Αθήνα. Εκδ. Φιλίστωρ.

Φλάϊσερ, Χ. (1995). *Στέμματα και Σβάστικα*. Αθήνα. Εκδ. Παπαζήση.

Φλοίσβου, Τ. (1945). *Ο ΕΛΑΣ και οι ΕΘΝΟΠΡΟΔΟΤΕΣ στην Αν. Μακεδονία και Θράκη*. Καβάλα.

Χατζηαναστασίου, Τ. (2003). *Αντάρτες και Καπετάνιοι. Η Εθνική αντίσταση κατά της Βουλγαρικής Κατοχής της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης*. Θεσ/νίκη, Αφοι Κυριακίδη.

Ιστοσελίδες

Baibakis, John. *Κυβερνήτης Ιωάννης Καποδίστριας (1828-1831)*.

Από το <http://coinsmaniamodern.tripod.com/kapodistrias.htm>

Βλάχος, Αγ. *Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ 1945-46. Ποιον βοηθάει η βοήθεια;*

Από το <http://www.iospress.gr/ios1997/ios19970622a.html>

Γρουλλάκης, Ν. 11Απριλίου 2009. *Για να Γνωρίσουμε τα Χωριά μας*.

Από το <http://alikapos.blogspot.com/2009/04/blog-post.html>

Κάππος, Θ. *Γεώργιος Παπανδρέου: ο Γέρος της Αγγλοκρατίας*.

Από το <http://www.politikokafeneio.com/istoria/geros154.htm>

ΚΚΕ. *Η 3η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ και οι αποφάσεις της*.

Από το <http://clubs.pathfinder.gr/elas/491360>

Ρουμπάνης Θ. *Οι δήμαρχοι που «βάφτισαν» δρόμους και πλατείες*.

Από το <http://www.ethnos.gr/article.asp?catid=22733&subid=2&pubid=40866987>

Χατζηαντωνίου, Κ. 29 Οκτωβρίου 2007. *Ο στρατηγός Στέφανος Σαράφης*. (Αναδημοσίευση από το περιοδικό «Αντι»). Από το <http://syryza-vyrona.pblogs.gr/2007/09/stefanos-sarafhs.html>

Ευρετήριο Τοπωνυμίων και Ονομάτων

- ΑΑΑ, 215, 342
Αβραμίδης Αν., 163
Αγία Ελένη, 45, 49, 51, 310
Αγγελάκης Ευ., 311, 325
Αγγελάκης Κ., 173
Αγώνας (εφημερίδα), 32, 269
Αδριανούπολη, 39, 49, 55
Αθανασιάδης Μ., 42, 325
Αθανασούδης Κ., 38, 39, 49
Ακσερχελίδης Θ., 325
Αλεκόπουλος Στ., 310
Αλεξανδρούπολη, 95, 235, 254, 256
Αλεπάκης Απ., 310
Αλευράς Σ., 147
Αλλατίνη, 62
Αλτιπαρμάκης, 46
Αμυγδαλεώνας, 71
Αναγέννηση, 46
Αναγνώστου Χρ., 310
Αναστασιάδης Γ., 56, 332
Αναστασιάδης Η., 298
Αναστασιάδης Π., 17, 249
Αναστασιάδης Στ., 129
Αναστασιάδης Τρ., 298
Ανατολάκης Αν., 73
Ανάφη, 34, 321
Ανθή, 82
Αντρούδης Κ., 26
Αντών Τσαούς (Φωστηρίδης Αντ.), 22, 47, 96, 162, 163, 333, 346
Αντωνιάδης, 62
Απόλλων (Σύλλογος), 46
Αργυρίου Κ., 179
Αργυρόπουλος Αρχ., 71, 76, 77
Ατματζίδης Σ., 174, 175
Βαγγέλης (καπετάν), 51, 52
Βαϊδής Θ., 118
Βακαλούδης Χ., 38, 39, 40, 81, 174
Βαλαβάνη Μ., 308, 361
Βαλαμώτη Σ., 231
Βάλτα, 82
Βαλτοτόπι, 45, 46, 134, 310
Βαμβακούσα, 197, 310
Βάρναλης, 91
Βάρναλης Γρ., 269
Βάρναλης Κ., 129
Βαφειάδης Μ., 29, 84, 85, 129, 208
Βελουχιώτης Α., 27, 215
Βενιζέλος Ε., 47, 214, 215
Βενιζέλος Σ., 19, 20
Βερβερίδου Μαρ., 124
Βήκας Στ., 124
Βισαλτία, 28, 45, 53, 77, 98, 115, 129, 134, 137, 160, 161, 163, 176, 213, 228, 232, 234, 235, 238, 243, 247, 249, 250, 252, 256, 258, 259, 299, 335, 338, 344, 361
Βισωτσάνη, 96
Βλαχογιώργης Γ., 53, 84, 85
Βλαχόπουλος Α., 84
Βλαχόπουλος Γ., 311
Βλάχος Αγ., 110, 111, 215
Βλάχος Αν., 118
Βλάχος Σ., 215
Βοζίκης Λ., 84, 85, 105, 113, 131, 134
Βροντού (Άνω), 35, 47, 310, 321
Γαβρηλίδης Κ., 39, 126
Γάζωρος, 34, 65, 301
ΓΑΚ, 17, 34, 52, 55, 56, 74, 88, 118, 161, 179, 198, 311, 316, 318, 319, 324, 325, 346, 353, 355
Γεωργιάδης Αλ., 105
Γιαβρούδης Γ., 73
Γιαγκίνης Ι., 79, 80
Γιαναρίδης Ι., 310
Γιαντζιού Ε., 310, 311
Γιατσόπουλος Π., 173
Γκάργκαζη, 91
Γκάρμπας Στ., 350
Γκεστάπο, 170, 306
Γκιουγκής Κ., 341
Γκουρομίχος Γ., 160, 161
Γλυκοπηγή, 34
Γρήγορας, 28

Γρηγοριάδης Δ., 342
 Γρηγοριάδης Ν., 27, 215, 342
 Γρηγοριάδης Σ., 27, 208
 Γρίμπας Τ., 128, 160, 187, 227, 234, 238, 243, 252, 256
 Δαγγούλης Απ., 338
 Δάγκουλας Α., 170
 Δάμκαλης Ι., 17, 105, 113
 Δαφνούδι, 228, 310, 311
 Δαφνώνας, 96
 Δελή Μπαλατά Ε., 224
 Δεμερτζής Π., 310
 Δερετζάκης Κ., 160
 Δημητριάδης Σ., 350
 Δήμου Ι., 310
 Δόξα, 46, 354
 Δουλγκερίδης Αθ., 310, 311
 Δράμα, 51, 71, 73, 95, 96, 98, 123, 128, 137, 149, 158, 163, 164, 173, 188, 234, 235, 238, 252, 254, 256, 302, 303, 337, 346, 362, 363
 Δράνοβα, 96
 ΔΣΕ, 28, 55, 147, 306, 337
 Δωδεκάνησα, 57, 215, 342
 Ε.Α.Ο., 88, 164, 340, 346, 363
 Ε.Δ.Π.Κ., 236
 ΕΑΜ, 11, 13, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 29, 32, 34, 37, 39, 45, 47, 49, 71, 77, 85, 88, 96, 105, 106, 110, 111, 118, 121, 152, 169, 170, 174, 175, 179, 198, 206, 207, 208, 215, 261, 263, 305, 306, 308, 313, 316, 319, 320, 322, 323, 332, 333, 337, 338, 343, 347, 351, 355, 360, 361, 362, 363, 364
 Έβρος, 57, 85, 106, 128, 234, 256
 ΕΔΑ, 80, 88, 119, 216, 343
 ΕΔΕΣ, 21, 71, 121, 170, 208, 363
 ΕΕΣ, 77
 Εθνικός Κήρυκας, 106
 ΕΚΚΑ, 20, 71, 170, 363
 Ελαιώνας, 179, 198, 310
 ΕΛΑΣ, 13, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 45, 46, 47, 49, 51, 52, 53, 55, 60, 71, 72, 77, 84, 85, 86, 87, 88, 95, 96, 102, 103, 105, 110, 111, 119, 121, 147, 152, 161, 162, 163, 164, 166, 169, 170, 179, 193, 196, 197, 198, 212, 213, 214, 215, 216, 242, 247, 301, 305, 307, 308, 316, 322, 324, 325, 330, 331, 334, 335, 336, 337, 341, 342, 350, 351, 356, 359, 360, 361, 362, 363, 364
 Ελατιά, 163
 Ελληνικός Συναγεαγμένος, 164, 346
 ΕΜ.ΕΛ., 109, 110
 ΕΜΕΙΣ, 42, 359
 Εμμανουηλίδης Κ., 124
 Εμπρός, 32
 ΕΟΝ, 161
 ΕΠ, 31, 32, 36, 90, 161, 213
 ΕΠΟ, 46
 ΕΠΣΜΘ, 46
 ΕΤΑ, 26, 27, 43, 103, 179, 181, 183, 185, 193, 226, 232, 235, 254, 261, 324
 ΕΤΥΕΜ, 15, 131, 137, 139, 149, 240, 249
 Εφέντη Β., 66, 268
 Ζαπρούδης Απ., 27
 Ζαχαριάδης Ν., 128, 129
 Ζαχαριάδης Π., 310
 Ζαχαρόπουλος Ι., 118
 Ζέπος Δ., 33, 269, 360
 Ζέρβας, 22, 170
 Ζίχνη, 84, 90, 95, 98, 100, 108, 110, 119, 137, 188, 231, 234, 235, 238, 247, 250, 252, 256, 258, 259, 301, 333, 338
 Ζολώτας Ξ., 106
 Ήπειρος, 22, 27
 Ήπειρος (Βόρεια), 57, 215
 Ηράκλεια, 29, 31, 46, 53, 307
 Ηρακλής (Ομάδα), 46
 Θανασάρας, 28
 Θεοδορίδης Σπ., 310, 311
 Θεσπρωτία, 161
 Θεσσαλονίκη, 28, 29, 37, 39, 42, 47, 51, 53, 60, 62, 64, 76, 77, 85, 111, 113, 121, 161, 170, 173, 206, 207, 254, 269, 303, 306, 332, 333, 336, 338, 339, 341
 Θράκη, 15, 16, 17, 20, 21, 27, 29, 36, 39, 46, 49, 51, 55, 58, 62, 65, 67, 68, 70, 71, 76, 78, 94, 95, 96, 97, 98, 103, 105, 106, 119, 123, 127, 128, 129, 159, 160, 161, 163, 164, 170, 172, 173, 176, 178, 187, 188, 190, 191, 193, 206, 208, 217, 219, 226, 227, 228, 234, 235, 238, 243, 252, 256, 258, 259, 264, 302, 303, 306, 317, 346, 351, 362, 363, 364
 Ιωακειμίδης Αχ., 311
 Ιωαννίδης Αβ., 147
 Ιωαννίδης Γ., 129, 310
 Ιωαννίδου Κ., 338
 Καβάλλα, 29, 51, 85, 87, 95, 96, 103, 106, 128, 129, 131, 160, 163, 168, 173, 187, 191, 198, 206,

226, 234, 235, 238, 242, 252, 254, 256, 258, 306,
 336, 338
 Καμενίκια, 91, 118, 269
 Καντάς Θ., 17, 20, 21, 23, 33, 34, 35, 47, 117, 123,
 124, 198, 231, 309, 317, 318, 320, 321, 325, 357,
 361
 Κάππος Θ., 110
 Καραγεωργίου Χρ., 310
 Καρακώστας Δ., 310
 Καραμελή Ελ., 310
 Καρανάσιος Β., 52
 Καρανατσίδης Δ., 46
 Καρδαμένης Κ., 151, 152, 351
 Καρλίκοβα, 96
 Καρύδας Ν., 310, 311
 Κατσαβάκη Αθ., 64, 65, 268
 Κατσιλάκης Α., 359
 Κατσούλη Σ., 337
 Κατώτας Πανσ., 96
 Κάτω Καμήλα, 197
 ΚΕΔΚΕ, 55
 Κεχαγιάς Η., 310
 Κεχαγιάς Θ., 310, 311
 Κεχαγίδης, 53
 Κηροπλάστης, 198
 Κισιά Μπατζάκ, 170
 ΚΚΕ, 21, 23, 27, 28, 32, 34, 47, 51, 55, 71, 80, 111,
 121, 126, 128, 129, 152, 169, 173, 175, 198, 207,
 208, 306, 308, 343, 364
 Κλήμης Αρ., 39
 Κόιτσης Γ., 55
 Κοκκίνη, 193, 254
 Κόκκινος Γ., 17, 20, 23, 29, 34, 35, 45, 46, 47, 49,
 57, 60, 63, 65, 66, 70, 81, 85, 87, 90, 95, 98, 101,
 102, 103, 105, 108, 110, 113, 115, 119, 123, 126,
 128, 129, 134, 137, 138, 141, 143, 145, 149, 154,
 156, 158, 160, 161, 163, 164, 171, 173, 176, 177,
 187, 188, 189, 190, 191, 193, 198, 200, 202, 204,
 206, 208, 209, 213, 217, 219, 226, 228, 232, 234,
 235, 238, 242, 243, 245, 247, 249, 250, 252, 254,
 256, 258, 259, 261, 308, 313, 315, 323, 356, 361
 Κοκόπουλος Β., 240
 Κομοτηνή, 52, 95, 235
 Κορυτσά, 55
 Κοσμίδης Χρ., 20, 47, 308
 Κουβούκλιο, 197
 Κούζας, 198
 Κουίσλινγκ, 71
 Κούλισεφ, 57
 Κουμαριά, 34, 298, 310
 Κούτλης Β., 351
 Κουτρίδης, 76
 Κουτσουγιάννης Δ., 310, 311
 Κουτσούμπας Ν., 310
 Κρόνιο, 34, 52, 55, 320, 323, 342
 Κτενίδης Γ., 126
 Κυπαρισιάδης Β., 118
 Κωνσταντάρης Κ., 85, 88
 Κωνσταντινάτο, 45, 134, 197, 310
 Κωνσταντινίδης Ιορ., 151, 152
 Κωσταρέλος Δημ., 151, 152
 Κωστελίδης Αθ., 310
 Κωστί, 51
 Κωστόπουλος Α., 51, 71
 Κωστόπουλος Κ., 147
 Κωστόπουλος Λ., 71
 Κωτσούλας Θ., 42
 Λαζαρίδης Παν., 139, 149, 158
 Λαζίδης Ζ., 178, 179, 221
 Λαϊλιάς, 47, 53, 179
 Λαμπριανίδης Λ., 51, 71
 Λέσνιτσα, 47
 Λόβετς, 47
 Λογοθετίδης Λ., 39
 Λογοθετίδης Μ., 42
 Μ.Υ.Κ., 226
 Μακεδονία, 13, 15, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 27, 28,
 29, 36, 37, 42, 46, 51, 58, 62, 65, 67, 68, 70, 71,
 76, 77, 78, 84, 85, 87, 88, 90, 94, 95, 96, 97, 98,
 103, 105, 106, 113, 119, 121, 123, 124, 127, 128,
 129, 139, 159, 160, 161, 163, 164, 169, 170, 172,
 173, 175, 176, 178, 179, 182, 185, 187, 188, 190,
 191, 193, 206, 208, 214, 217, 219, 226, 227, 228,
 234, 235, 238, 243, 249, 252, 254, 256, 258, 259,
 264, 302, 303, 306, 317, 318, 319, 330, 332, 341,
 346, 347, 351, 359, 362, 363, 364
 Μακμίλαν Χ., 111
 Μαμουνίδου Ελ., 118
 Μανδέλας Ν., 310
 Μαντέλας Αν., 310
 Μανώλογλου Γ., 311
 Μαρκεζίνης Σπ., 27
 Ματθαίου Σ., 338
 Ματσούκας Ελ. (μπάρμπα Αλέξης), 34, 308,
 364
 Μαυρίδης Απ., 224

Μαυρίδης Ι., 311
 Μαυροθάλασσα, 115, 224
 Μαυροφρύδης Π., 261
 Μεγγρέλης Κ., 42, 152, 299
 Μεζράς, 34
 Μελισσάς Στ., 362
 Μέλτση Π., 55
 Μέλτσης Στ., 55, 81, 310, 311
 Μενούκιο, 53, 55
 Μερτζεμέκης Δ., 231, 361
 Μέταλλα, 228, 310
 Μεταξάς Ι., 34, 47, 161, 215
 Μετόχι, 228
 Μητακίδης Αθ., 23, 34, 357
 Μικρόπουλος Θ., 163
 Μιχαηλίδης Ευ., 160
 Μιχαηλίδης Ι., 13
 Μιχάλαγας, 170
 Μοναστηριάδης Γ., 310
 Μονόβρυση, 228, 310
 Μόσχος Γ., 47
 Μόσχος Χρ., 85, 121
 Μουρτζόπουλος Μ., 52
 Μουτεσιδής Ν., 128, 160, 187, 227, 234, 238, 243, 252, 256
 Μπακιρτζής Ε., 71, 84, 85, 126, 359
 Μπαλάνος Δ., 161
 Μπαλτατζής Αλ., 39
 Μπαλωμένος Κ., 179
 Μπαρμπούτης Η., 29
 Μπατογιάννης Γ., 310, 311
 Μπέβιν, 57
 Μπερνε, 57
 Μποζ Νταγ, 47
 Μπόσχαλη Ι., 34
 Μπούκια, 96
 Μπουκουβάλα Χρ., 118
 Μπουρνατζής Χ., 338
 Μύλλερ, 37, 77, 164
 Μυλωνόπουλος Χρ., 151, 152
 Μυστακίδης Ν., 310, 311
 Νάσιουτζικ, 34, 351
 Νέα Υόρκη, 106
 Νέο Σούλι, 228
 Νεοχώρι, 56, 310, 311, 326, 327
 Νέστος, 57
 Νιγρίτα, 15, 16, 28, 39, 42, 45, 76, 77, 84, 90, 95, 100, 108, 119, 147, 152, 161, 174, 175, 188, 198, 224, 299, 305, 306, 335, 361
 Νίκη (εφημερίδα), 32, 47, 84, 96, 355
 Νικηφόρος, 96
 Νικόγλου Στ., 13, 23, 34, 47, 351, 356, 357, 363
 Νικολαΐδης Π., 310
 Νικολαΐδης Σ., 42, 118
 Νικολούδης Θ., 49
 Ντάφλος Θ., 310
 Ντεκοβίλ, 227
 Ντοστοϊνσκι Στ., 351
 Ντρακοϊτσεβα, 37
 Ξάνθη, 52, 95, 234, 235, 254, 256
 Ξανθοπούλου Ελ., 331
 Ξανθοπούλου Μ., 325
 Ο.Π.Α.Α., 198, 363
 Οικονόμου Ν., 39, 71
 Πάγκαλος Θ., 173
 Παλαιολόγος, 91
 ΠΑΟ, 35, 47, 51, 71, 76, 77, 88, 95, 96, 198, 321, 364
 Παπαβασιλείου Χρ., 118, 308
 Παπαγεωργίου Γ. (δες Βλαχογιώργης)
 Παπαδάκης Π., 163
 Παπαδόπουλος Α., 197, 198, 362
 Παπαδόπουλος Γ., 118
 Παπαδόπουλος Κ., 46, 77
 Παπαδόπουλος Ν., 310
 Παπαδόπουλος Παν., 134
 Παπαδόπουλος Στ., 311
 Παπαδοπούλου Αικ., 17, 308, 313, 316
 Παπαδοπούλου Στ., 43
 Παπαευαγγέλου Δήμ., 65
 Παπαευαγγέλου Δ., 46, 310
 Παπαϊωάννου Σπ., 181, 193
 Παπακώστα Μ., 310
 Παπαλεξίου Β., 46
 Παπαμιχαήλ Αντ., 325
 Παπαμιχαήλ Γεώργιος (Παπαγεώργιος), 350
 Παπαμιχαήλ Δ., 310, 311
 Παπαμιχαήλ Ι., 350, 351, 352, 353
 Παπαμιχαήλ Π., 350
 Παπαμιχαλάκης Αν., 310
 Παπανδρέου Γ., 19, 20, 21, 22, 36, 51, 79, 96, 106, 110, 111, 121, 168, 170, 317, 360
 Παπάς Κ., 194
 Παπαστεφάνου Στ., 91
 Παπαφωτίου Γ., 151, 152
 Παραλίμνιο, 45, 310

Παραμυθιά, 161
 Παρούση Αθ., 338
 Παρούσης Β., 338
 Παρτσόπουλος Ηλ., 147
 Πάσχος Αχ., 151, 152
 Πατρίκιος Μ., 173
 Πατσόπουλος Ι., 151, 152
 Παυλακίδου Ζ., 46
 Παυλίδης Γ., 28
 ΠΕΕΑ, 16, 19, 20, 32, 126, 128, 169, 219, 296, 316,
 337, 359, 360, 361, 362, 363
 Πεθελινό, 336
 Πελτός, 44
 Πεντάπολη, 65, 310, 311
 Πεπονιά, 63, 197, 310
 Περδικίδης Β., 151, 152
 Πέριστα, 96
 Πέτκογλου Ι., 341
 Πετρίδης Κ., 160
 Πέτροβας Στ., 161
 Πετρόπουλος Κ., 118, 231
 Πέτρος (ψευδώνυμο Χρήστου Μόσχου), 85, 242
 Πεχλιβάνης Μιχ., 79
 Πίτσιος Ευ., 310, 311
 Πλαστήρας, 22, 23, 34, 47, 161, 214, 351, 356,
 363
 Πλατωνιά, 96
 Πλεύνα, 96
 Πλουμής Βασ., 151, 152
 Ποπώφ Μ., 123, 308, 315, 316, 318, 361
 Πούλος, 170
 Πρόκος Στ., 51, 71, 96, 106
 Ραβίκα, 96
 Ραπτόπουλος Ευ., 338
 Ραφτούδης Β., 28, 198, 335
 Ραχμανίδης Γ., 160
 Ρίζωφ Δ., 350
 Ροδόπολη, 254
 Σαϊράκη Χρ., 224
 Σακάρης Στ., 52, 53
 Σακατιάς Δ., 160
 Σαμαρά Μ., 338
 Σαμαράς Γ., 269
 Σαμόπουλος Σπ., 311
 Σαράφης Στ., 19, 27, 37, 214, 215, 342
 Σαρκουσίδης Δ., 193
 Σγουραμάνης Γ., 47
 Σγουρός Ξ., 118
 Σ.Δ.Α.Μ.Θ., 95, 96
 Ξέρρες, αναφέρεται σε όλες τις σελίδες
 Σιγανός Ν., 85, 119, 129, 163, 242
 Σιδέρη Ασ., 124
 Σιδηρόκαστρο, 30, 361
 Σινόκα Αθ., 160
 Σιντική, 84, 90, 95, 98, 100, 108, 110, 119, 129,
 137, 160, 163, 176, 213, 228, 232, 234, 235, 238,
 243, 247, 249, 250, 252, 256, 258, 259, 361
 Σκοπός (Νέος), 36, 45, 46, 63, 302, 310, 335, 341
 Σκουλίδης Σοφ., 118
 Σκούταρι, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 26, 27, 28, 33, 38,
 39, 40, 42, 43, 45, 46, 48, 49, 51, 52, 53, 55, 56,
 63, 64, 65, 66, 73, 79, 81, 82, 91, 115, 125, 126,
 130, 133, 134, 138, 139, 141, 146, 166, 178, 179,
 193, 194, 197, 200, 221, 223, 224, 240, 260, 261,
 311
 Σοκκόπουλος Β., 310
 Σουκαράς Σ., 128, 129, 160, 187, 227, 234, 238,
 243, 252, 256
 Σόφια, 20, 56, 65, 76, 262, 315, 329, 351
 Σοφιανίδης, 254
 Σπανουδάκης Μ., 147
 Σπυρίδης, 76, 77, 119
 Σπυρίδης Δ., 325, 343
 Στάγκος Γ., 325
 Σταυράκης Αθ., 151, 152
 Σταυριανάκου, 65
 Σταυριλίδης Δ., 361
 Σταυρίδης Ν., 46
 Σταυρίδης Στ., 118
 Στεφανίδης Στ., 310
 Στοϊλας Δ., 82
 Στρυμόνας (Νομός), 28, 115, 299, 305, 361
 Στρυμόνας, 39, 45, 82, 113, 157, 221, 239, 248,
 249, 306
 Στρυμονικό, 228
 Συμεωνίδης Ι., 51, 52, 55, 57, 58, 59, 60, 67, 72,
 73, 74, 311, 325
 Ταβάνης Β., 118
 Τασάκος Β., 311
 Τενεκετζής Κ., 118
 Τερζής Δ., 118, 151, 152
 Τζεμαϊλας Γ., 46
 Τζερεμές Απ., 147, 224
 Τζιβελής Μ., 310
 Τζίμος Β., 123
 Τζίμος Κ., 123

Τζίμος, 34, 122, 123, 124, 318, 319
 Τζιμπερτζόπουλος Αν., 325
 Τζωρτζάκης Θ., 39
 Τιμοθέου Τα., 310, 311
 Τίτο, 111, 364
 Τόλιος Γρ., 310, 311
 Τολμπούχιν, 20, 21, 36, 198, 320, 362
 Τούσιος Γ., 310, 311
 Τούφος Πρ., 118
 Τρανούδης Ν., 310
 Τριανταφυλλίδης Τ., 74, 75, 76, 78, 79, 311
 Τρίγκας, 55, 129
 Τρούκας Η., 310
 Τρούλαλης Μ., 310
 Τσακαλώτος Θρ., 96
 Τσαλαμιδάς, 51
 Τσαλδάρης, 46, 56, 57, 214, 342, 359
 Τσάμης Γ., 118, 124
 Τσαούς, 163
 Τσαούς Αντών (Φωστηρίδης Αντώνης), 37, 76, 77, 96
 Τσαπόπουλος Α., 236
 Τσαρουχάς Γ., 175, 306, 338
 Τσεκούρας Β., 198
 Τσεσμετζής Οδ., 198
 Τσολάκη Χρ., 310, 311
 Τσουτσουμάνος Δ., 310, 311
 Τσώκος Αγ., 325
 ΤΤΤ, 51, 160, 187, 194, 213, 242
 ΥΒΕ, 51, 88
 Υψηλάντης Αλ., 169
 Υψηλάντης Ν., 333, 338
 Υψηλάντης Τρ., 37, 61, 350
 Φαλακρό, 163
 Φανούδης Ν., 325
 Φερεσιιάδης Ν., 160
 Φλάμπουρο, 45
 Φράγκος-Παντούσης, 39
 Φράγκος Χρ., 147
 Φραγκούλης Ι., 161
 Φυλαχτούδης Δημ., 79
 Φυλλίδα, 129, 134, 160, 163, 176, 213, 228, 232, 235, 243, 249, 338
 Χάιτας Γ., 329
 Χαραλαμπάκης Γ., 160
 Χατζηαντωνίου Γ., 160
 Χατζηγαβριηλίδης Ν., 124
 Χατζηδήμος (λιγνιτ.), 61
 Χατζηδήμος Δ., 42
 Χατζηκωνσταντινίδης Ι., 151, 152
 Χατζηντέλεφ Π., 124
 Χάψαλης Θ., 302, 335
 Χορταράς Ν., 118
 Χουμνικό, 53
 Χουχούλης Θ., 310, 311
 Χρηστίδης Χ., 118
 Χρυσό, 134, 228, 310, 350
 Χρυσοπηγή, 179
 Ψάρρης Ι., 29
 Ψαρρός Δ., 20, 71, 363
 Ψυχικό, 45, 63

Περιεχόμενα

Σημειώματα - Χαιρετισμοί πολιτικών προσώπων	11
Πρόλογος	13
Εισαγωγή	15
Μικρό Βιογραφικό του Στέφανου Γιαννογλούδη	18
Συνοπτικό ημερολόγιο των Διεθνών, Ελληνικών και Σερραϊκών γεγονότων περιόδου 43-45	19

ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΠΤΡΑΦΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΚΟΥΤΑΡΕΩΣ ΣΕΡΡΩΝ την περίοδο Κυριαρχίας του ΕΑΜ

Ντοκουμέντο Νο 1: Έγγραφο της Ε.Τ.Α. Σερρών προς τον Πρόεδρο Σκουτάρεως περί ενίσχυσης με σιτόσπορο άπορου αντάρτη του Ε.Λ.Α.Σ	26
Ντοκουμέντο Νο 2: Έγγραφο του ΙΙ Τάγματος του 21 ^{ου} Συντάγματος Σερρών του Ε.Λ.Α.Σ. προς Φρουραρχεία περί παροχής αριθμών κατοχής όπλων από Πολιτοφυλακή και Εφεδρικό Ε.Λ.Α.Σ.	28
Ντοκουμέντο Νο 3: Έγγραφο ΙΙ Τάγματος του 21 ^{ου} Συντάγματος Σερρών του ΕΛΑΣ περί ενίσχυσης του με Στρατιωτικά είδη	30
Ντοκουμέντο Νο 4: Έγγραφο ΙΙ Τάγματος 21 ^{ου} Συντάγματος Σερρών του ΕΛΑΣ περί απαγόρευσης χρήσης των σημάτων του ΕΛΑΣ	31
Ντοκουμέντο Νο 5: Έγγραφο του Δημάρχου Σερρών προς τον Πρόεδρο της Κοινότητας Σκουτάρεως περί Εκλογής Επαρχιακού Συμβουλίου	33
Ντοκουμέντο Νο 6: Έγγραφο ΙΙ Τάγματος του 21 ^{ου} Συντάγματος Σερρών του ΕΛΑΣ περί ακύρωσης διαταγής σύλληψης λιποτακτών του Βουλγαρικού Στρατού	35
Ντοκουμέντο Νο 7: Έγγραφο του Διευθυντή της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών για διευθετήσεις παραγόμενων γεωργικών προϊόντων	37
Ντοκουμέντο Νο 8: Σημείωμα του Διευθυντή της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών προς την Κοινότητα Σκουτάρεως για υπεύθυνο χειρισμό ποσότητας σιταριού	40
Ντοκουμέντο Νο 9: Έγγραφο Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών περί καθορισμού μηνιαίου μισθού των Ιερέων	41
Ντοκουμέντο Νο 10: Έγγραφο της Υπηρεσίας Διαχείρισεως Εγκαταλειμμένων του Δήμου Σερρών περί παράδοσης σ' αυτήν εγκαταλειμμένων επίπλων	43
Ντοκουμέντο Νο 11: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Κοινότητες Επαρχίας Σερρών περί επίταξης κάρων για μεταφορά προσφύγων στις Σέρρες	44
Ντοκουμέντο Νο 12: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τον Πρόεδρο Κοινότητας Σκουτάρεως περί διευθέτησης παραγόμενων αγροτικών προϊόντων	48
Ντοκουμέντο Νο 13: Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών περί αποστολής διαφόρων καταστάσεων	49
Ντοκουμέντο Νο 14: Έγγραφο του 21 ^{ου} Συντάγματος του ΕΛΑΣ προς Προϊστάμενο Επιτιτισμού Σκουτάρεως περί ενίσχυσης αντάρτη του	52
Ντοκουμέντο Νο 15: Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών περί σύγκλησης του Επαρχιακού Συμβουλίου και καθορισμός των θεμάτων συζήτησης	54
Ντοκουμέντο Νο 16: Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών περί σύνταξης καταστάσεων για	

διεκδίκηση αποζημιώσεων από Βουλγαρικές Αρχές	56
Ντοκουμέντο Ν° 17: Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών περί σύνταξης καταστάσεων για υποβολή στην Κυβερνητική Αντιπροσωπεία Αν. Μακεδονίας – Θράκης	58
Ντοκουμέντο Ν° 18: Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών προς τις Κοινότητες, που κοινοποιεί έγγραφο του Νομάρχη Σερρών, περί μη παρακράτησης από τις Κοινότητες ζώων και ακινήτων που αγοράσθηκαν από Βουλγάρους.....	59
Ντοκουμέντο Ν° 19: Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών προς τις Κοινότητες Επαρχίας Σερρών περί επίταξης κάρων προκειμένου να πραγματοποιηθεί μεταφορά πετροκάρβουνου από τα ορυχεία στον Σιδηροδρομικό σταθμό Σερρών με προορισμό τη Θεσσαλονίκη	60
Ντοκουμέντο Ν° 20: Τηλεγραφήματα του Νομάρχη Σερρών προς Κοινότητες Επαρχίας Σερρών περί επίταξης κάρων προκειμένου να πραγματοποιηθεί μεταφορά πετροκάρβουνου από τα ορυχεία στον Σιδηροδρομικό σταθμό Σερρών με προορισμό τη Θεσσαλονίκη	62
Ντοκουμέντο Ν° 21: Έγγραφο Νομάρχη Σερρών προς τον Πρόεδρο Κοινότητας Σκουτάρεως περί διορισμού της δασκάλας Αθ. Κατσαβάκη	64
Ντοκουμέντο Ν° 22: Έγγραφο Νομάρχη Σερρών προς τον Πρόεδρο Κοινότητας Σκουτάρεως περί διορισμού της δασκάλας Β. Εφέντη	66
Ντοκουμέντο Ν° 23: Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί δυνατότητας ίδρυσης πολιτικών κομμάτων	67
Ντοκουμέντο Ν° 24: Έγγραφο Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων, που κοινοποιεί έγγραφο της Κυβερνητικής Αντιπροσωπείας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, για να παραπεμφθούν στα δικαστήρια οι εγκληματίες της κατοχής	68
Ντοκουμέντο Ν° 25: Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών προς τις Κοινότητες περί σύνταξης καταστάσεων αξιωματικών που βρίσκονται στην περιοχή τους για αποστολή τους στη Μεραρχία του ΕΛΑΣ.....	72
Ντοκουμέντο Ν° 26: Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών προς την Κοινότητα Σκουτάρεως περί ενημέρωσης δικαιούχων να παραλάβουν επιταχθέντα είδη.....	73
Ντοκουμέντο Ν° 27: Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών προς τους Προέδρους Κοινοτήτων περί κατάσχεσης των καπνών που αγοράσθηκαν από γερμανικές εταιρείες και βουλγαρικούς συνεταιρισμούς	74
Ντοκουμέντο Ν° 28: Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών περί υποχρέωσης των Γερμανών, Ιταλών και Βουλγάρων πολιτών να παρουσιασθούν στις Ελληνικές Αρχές	75
Ντοκουμέντο Ν° 29: Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί κράτησης του Ταγματάρχη Σπυρίδη	76
Ντοκουμέντο Ν° 30: Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί απαγόρευσης κοπής των οπωροφόρων δένδρων	77
Ντοκουμέντο Ν° 31: Έγγραφο του Έπαρχου Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί καταρτισμού στατιστικής του πληθυσμού των Κοινοτήτων	74
Ντοκουμέντο Ν° 32: Έγγραφο της Γεωργικής Υπηρεσίας Σερρών προς την Κοινότητα Σκουτάρεως περί αποστολής κατάστασης στην οποία να φαίνεται πώς πραγματοποιήθηκε η προσωρινή διανομή χωραφιών της Κοινότητας	79
Ντοκουμέντο Ν° 33: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τον Πρόεδρο Κοινότητας Σκουτάρεως περί σωστής διαχείρισης των εγκαταλειμμένων χόρτων	81
Ντοκουμέντο Ν° 34: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τον Πρόεδρο Σκουτάρεως περί ταχείας απάντησης στα έγγραφα της Νομαρχίας	82
Ντοκουμέντο Ν° 35: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτή-	

των περί αποστολής στρατολογικών καταλόγων των κλάσεων 1940-45	83
Ντοκουμέντο Ν° 36: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών που κοινοποιεί διαταγή της VI Μεραρχίας του ΕΛΑΣ περί αλλαγής του τρόπου τροφοδοσίας του εφεδρικού ΕΛΑΣ και της Πολιτοφυλακής	87
Ντοκουμέντο Ν° 37: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί σωστής συγκρότησης της Εθνικής Πολιτοφυλακής	89
Ντοκουμέντο Ν° 38: Έγγραφο του Συνοικιακού Συμβουλίου Σερρών προς την Κοινότητα Σκουτάρεως περί απόδοσης σε συναγωνιστή οφειλόμενου χρηματικού ποσού	91
Ντοκουμέντο Ν° 39: Απόσπασμα απόφασης του Νομαρχιακού Συμβουλίου Σερρών περί επιβολής υποχρεωτικής εθνικής εισφοράς	92
Ντοκουμέντο Ν° 40: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών που κοινοποιεί διαταγή της Στρατιωτικής Διοίκησης Αν. Μακεδονίας – Θράκης περί επιστράτευσης των στρατευσίμων κλάσεως 1936	94
Ντοκουμέντο Ν° 41: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών που κοινοποιεί έγγραφο της Κυβερνητικής Αντιπροσωπείας Αν. Μακεδονίας - Θράκης περί της νομικής ιδιοκτησίας των περιουσιακών στοιχείων των πρώην Βουλγαρικών Κοινοτήτων	97
Ντοκουμέντο Ν° 42: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί σωστού καταρτισμού καταλόγου των υπόχρεων οικονομικής εισφοράς	99
Ντοκουμέντο Ν° 43: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους Κοινοτήτων περί γνωμάτευσης της Γεωργικής Υπηρεσίας σε κτηματικά ζητήματα που απασχολούν κατοίκους και τις ίδιες τις Κοινότητες	101
Ντοκουμέντο Ν° 44: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών που κοινοποιεί έγγραφο της VI Μεραρχίας του ΕΛΑΣ περί του τρόπου τροφοδοσίας τμημάτων του ΕΛΑΣ και της Πολιτοφυλακής	102
Ντοκουμέντο Ν° 45: Ανακοίνωση του Νομαρχιακού Συμβουλίου Σερρών περί απαγορεύσεων εν όψει της αντικατάστασης του κυκλοφορούντος νομίσματος (λέβα) από τη δραχμή	104
Ντοκουμέντο Ν° 46: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί ανάγκης ενίσχυσης των οικογενειών με θύματα και των ανταρτικών οικογενειών	107
Ντοκουμέντο Ν° 47: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί προετοιμασίας για παραλαβή βοήθειας από την οργάνωση ΕΜ.ΕΛ.	109
Ντοκουμέντο Ν° 48: Απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου Σερρών περί απαγορεύσεων προκειμένου να μην επιτραπεί η κερδοσκοπία χρηματιστών	112
Ντοκουμέντο Ν° 49: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί καταρτισμού μητρώων ζώων σε κάθε Κοινότητα	114
Ντοκουμέντο Ν° 50: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών που κοινοποιεί έγγραφο του Δημάρχου Σερρών περί σωστής εξυπηρέτησης των κατοίκων και ανάγκη ενίσχυσης του Λαϊκού Νοσοκομείου Σερρών	116
Ντοκουμέντο Ν° 51: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών που κοινοποιεί έγγραφο της VI Μεραρχίας περί παύσης της Στρατιωτικής διοίκησης και των Κυβερνητικών Αντιπροσώπων Αν. Μακεδονίας - Θράκης	119
Ντοκουμέντο Ν° 52: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών περί μέτρων προμήθειας και πώλησης των σεραϊκών τσιγάρων Τζίμου, που τα διαχειρίζεται η Δημαρχία Σερρών	122
Ντοκουμέντο Ν° 53: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τον Πρόεδρο Κοινότητας Σκουτάρεως περί διορισμού ειδικού Γραμματέα στην Κοινότητα	125

Ντοκουμέντο Ν° 54: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών που κοινοποιεί έγγραφο της Διοικητικής Επιτροπής περί ανάληψης της πολιτικής διοίκησης Αν. Μακεδονίας-Θράκης ...	127
Ντοκουμέντο Ν° 55: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών περί αποστολής στην Επιτροπή Διαχείρισης και Προστασίας Καπνού Αν. Μακεδονίας - Θράκης καταστάσεων με ποσότητες καπνών που διαθέτουν οι καπνοπαραγωγοί των Κοινοτήτων	129
Ντοκουμέντο Ν° 56: Έγγραφο του Επιθεωρητή Στοιχειώδους Εκπαίδευσης Σερρών περί της λειτουργίας του σχολείου Σκουτάρεως	130
Ντοκουμέντο Ν° 57: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς την Ένωση Γεωργικών Συν/σμών Ν. Σερρών περί έγκαιρης ενημέρωσής του σε πράξεις ανταλλαγής γεωργικών προϊόντων	131
Ντοκουμέντο Ν° 58: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τον Πρόεδρο Σκουτάρεως περί διευθέτησης οικονομικής διαφοράς παραγωγού με την Κοινότητα	133
Ντοκουμέντο Ν° 59: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Κοινότητες περί άμεσης αποστολής καταστάσεως των μονίμων και εφέδρων αξιωματικών που διαμένουν σε αυτές	134
Ντοκουμέντο Ν° 60: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τις Κοινότητες περί υποβοήθησης του προσωπικού του Γραφείου Συντηρήσεως Υδραυλικών Έργων Σερρών - Δράμας	136
Ντοκουμέντο Ν° 61: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Προέδρους Κοινοτήτων περί προσαρμογής των αλεστικών των αλευρόμυλων από την Επιτροπή Επισιτισμού Σερρών	137
Ντοκουμέντο Ν° 62: Έγγραφο του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας Συντηρήσεως Υδραυλικών Έργων Σερρών - Δράμας προς τον Πρόεδρο Σκουτάρεως περί τακτοποίησης ενοικιαζόμενων χωραφιών	138
Ντοκουμέντο Ν° 63: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί καταρτισμού καταλόγων απόρων για ενίσχυσή τους	140
Ντοκουμέντο Ν° 64: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τις Κοινότητες και Υπηρεσίες του Νομαρχιακού Συμβουλίου περί καταρτισμού απολογισμού δράσεως	142
Ντοκουμέντο Ν° 65: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς την Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών περί της συγκέντρωσης των πλεοναζόντων δημητριακών των παραγωγών για εξασφάλιση της αρτοδότησης του πληθυσμού	144
Ντοκουμέντο Ν° 66: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί αποστολής στοιχείων παραγόμενων αγροτικών προϊόντων	145
Ντοκουμέντο Ν° 67: Έγγραφο Λαϊκού Επιτρόπου Αναθεωρητικού Δικαστηρίου Σερρών προς Λαϊκά Δικαστήρια περιοχής του για συγκρότηση Αναθεωρητικού Δικαστηρίου Σερρών	146
Ντοκουμέντο Ν° 68: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών που κοινοποιεί έγγραφο της Υπηρεσίας Συντηρήσεως Υδραυλικών Έργων Σερρών - Δράμας περί καταστροφής των εγκαταστάσεων και υλικών της υπηρεσίας	148
Ντοκουμέντο Ν° 69: Έγγραφο της Νομαρχιακής Επιτροπής Σερρών Βοήθειας Αθήνας και Πειραιά περί συγκέντρωσης ειδών διατροφής για το λαό της Αθήνας και του Πειραιά	150
Ντοκουμέντο Ν° 70: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί ενίσχυσης του μισθού των διδασκάλων και διδασκαλισών	153
Ντοκουμέντο Ν° 71: Πρωτοχρονιάτικο μήνυμα του Νομάρχη Σερρών για τη συνέχιση της ανοικοδόμησης του τόπου, το νέο έτος 1945	155
Ντοκουμέντο Ν° 72: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τις Κοινότητες, που κοινοποιεί έγγραφο της Υπηρεσίας Συντηρήσεως Υδραυλικών έργων Σερρών - Δράμας περί	

συστάσεων στους αγρότες να μην προκαλούν καταστροφές της περιουσίας της υπηρεσίας καθώς και των αναχωμάτων του Στρυμόνα	157
Ντοκουμέντο Νο 73: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τις Κοινότητες που κοινοποιεί απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής Αν. Μακεδονίας – Θράκης περί ανάθεσης καθηκόντων διευθυντών στις διευθύνσεις της	159
Ντοκουμέντο Νο 74: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τις Κοινότητες που κοινοποιεί έγγραφο της VI Μεραρχίας του ΕΛΑΣ περί διαδικασίας επιστροφής στους χωρικούς των ζώων τους που άρπαξαν οι συμμορίες του Αντών - Τσαούς	162
Ντοκουμέντο Νο 75: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί επιδημίας ψώρας στις Σέρρες	164
Ντοκουμέντο Νο 76: Έγγραφο της VI Μεραρχίας του ΕΛΑΣ προς τις Κοινότητες περί σύνταξης εκθέσεων για το πώς έδρασαν στα χωριά διάφορες αντιδραστικές δυνάμεις	166
Ντοκουμέντο Νο 77: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί ελέγχου επιδημίας εξανθηματικού τύφου	171
Ντοκουμέντο Νο 78: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών που κοινοποιεί έγγραφο της Διοικητικής Επιτροπής Ανατ. Μακεδονίας - Θράκης περί του τρόπου μετακίνησης των στρατιωτών και απόρων προσφύγων με τους σιδηροδρόμους	172
Ντοκουμέντο Νο 79: Έγγραφο της Γεωργικής Υπηρεσίας Σερρών προς τις Κοινότητες περί των αναγκών που υπάρχουν σε σπόρους, ζώα άροσης, γεωργικά εργαλεία, φάρμακα, λιπάσματα κ.λπ.	174
Ντοκουμέντο Νο 80: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και τις Κοινότητες περί αποστολής ονομαστικών πινάκων με τα Επαρχιακά και Κοινοτικά Συμβούλια για ενημέρωση της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ.	176
Ντοκουμέντο Νο 81: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τις Κοινότητες περί σύνταξης εκθέσεων των δράσεων των Κοινοτικών Συμβουλίων	177
Ντοκουμέντο Νο 82: Έγγραφο του Δασάρχη Σερρών προς τον Πρόεδρο της Κοινότητας Σκουτάρεως περί ενημέρωσής του για θέμα που αφορά την διατήρηση των δασών της Κοινότητας	178
Ντοκουμέντο Νο 83: Έγγραφο της Επιμελητείας του Αντάρτη του ΕΛΑΣ προς την Κοινότητα Σκουτάρεως περί της διαδικασίας επιστροφής των ζώων, διαφόρων ειδών και επίπλων	179
Ντοκουμέντο Νο 84: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς το Τηλεγραφείο - Τηλεφωνείο - Ταχυδρομείο Σερρών και τις Κοινότητες που κοινοποιεί έγγραφο της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ. περί της ανάγκης καλής συντήρησης των τηλεφωνικών και τηλεγραφικών γραμμών	186
Ντοκουμέντο Νο 85: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τις Τοπικές Επιτροπές Διαχείρισης Καπνού περί υποβοήθησης της Επιτροπής Προστασίας και Διαχείρισης Καπνού, στη διαχείριση των εγκαταλειμμένων καπνών από τους Βουλγάρους	188
Ντοκουμέντο Νο 86: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί καταρτισμού Αναθεωρητικής Επιτροπής για εκδίκαση ενστάσεων της εθνικής υποχρεωτικής εισφοράς	189
Ντοκουμέντο Νο 87: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί ενημέρωσης της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ. με τον αριθμό των αρτοδοτούμενων και των απόρων	190
Ντοκουμέντο Νο 88: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί διευκόλυνσης του Εμπορικού Οικονομικού Ομίλου Καβάλας	191
Ντοκουμέντο Νο 89: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοι-	

νοτήτων περί συνετής χρήσης των υπηρεσιακών τηλεφωνικών συνδιαλέξεων	192
Ντοκουμέντο Ν° 90: Έγγραφο της Επαρχιακής Ε.Τ.Α. Σερρών του ΕΛΑΣ προς τον Πρόεδρο της Κοινότητας Σκουτάρεως περί παράτασης της λειτουργίας των γραφείων και της αποθήκης της Ε.Τ.Α. Σκουτάρεως	193
Ντοκουμέντο Ν° 91: Έγγραφο του Προϊσταμένου Τηλεφωνικού Κέντρου Σερρών προς τους Προέδρους Κοινοτήτων περί τοποθέτησης τηλεφωνητών για κανονική λειτουργία του τηλεφώνου	194
Ντοκουμέντο Ν° 92: Έγγραφο του Φρουραρχείου Σερρών του ΕΛΑΣ προς τις Κοινότητες περί εφαρμογής ταξινόμησης ζώων και τροχοφόρων	196
Ντοκουμέντο Ν° 93: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί σύστασης του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου Σερρών	199
Ντοκουμέντο Ν° 94: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί υποβολής πινάκων στρατευσίμων των κλάσεων 1940 - 45	201
Ντοκουμέντο Ν° 95: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί καταρτισμού πινάκων των απόρων δημοτών τους για δωρεάν εξέταση στο Λαϊκό Νοσοκομείο	202
Ντοκουμέντο Ν° 96: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί ενίσχυσης των μισθών των τηλεφωνητών	204
Ντοκουμέντο Ν° 97: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί του τρόπου διανομής ποσότητας 5,5 τόνων ζάχαρης	205
Ντοκουμέντο Ν° 98: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί συμπλήρωσης ερωτηματολογίου της Κ.Ε. του ΕΑΜ σχετικά με τις ανάγκες των χωριών	206
Ντοκουμέντο Ν° 99: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί ενημέρωσης του Νομαρχιακού Συμβουλίου για τις ενέργειές τους ώστε να επιτυγχάνεται καλύτερος συντονισμός της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης	208
Ντοκουμέντο Ν° 100: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους των Κοινοτήτων περί συντονισμού των ενεργειών της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης	209
Ντοκουμέντο Ν° 101: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους των Κοινοτήτων που κοινοποιεί διαταγή του Γενικού Στρατηγείου του ΕΛΑΣ περί φρουρήσεως των τηλεφωνικών γραμμών	212
Ντοκουμέντο Ν° 102: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί υποβολής δηλώσεων καπνού από τους καπνοπαραγωγούς	216
Ντοκουμέντο Ν° 103: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τα Επαρχιακά και Κοινοτικά Συμβούλια περί οργάνωσης επισιτιστικών επιτροπών και επιβολής φόρου (παρακρατήματος) αλεστικών στους μύλους του Ν. Σερρών	218
Ντοκουμέντο Ν° 104: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους των Κοινοτήτων που κοινοποιεί απόσπασμα οδηγιών της Γραμματείας Παιδείας της Π.Ε.Ε.Α. για την κανονική λειτουργία των σχολείων	219
Ντοκουμέντο Ν° 105: Έγγραφο του Προϊσταμένου του Δασαρχείου Σερρών προς τον Πρόεδρο Σκουτάρεως περί απαγόρευσης κοπής δένδρων στο ανάχωμα του Στρυμόνα και κατάσχεσης της παρανόμως υλοτομηθείσας ξυλείας	221
Ντοκουμέντο Ν° 106: Έγγραφο Λαϊκού Επιτρόπου Αναθεωρητικού Δικαστηρίου Σερρών προς το Λαϊκό Επίτροπο Δικαστηρίου Σκουτάρεως	223
Ντοκουμέντο Ν° 107: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους των Κοινοτήτων που κοινοποιεί έγγραφο της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ. περί αποστολής στοιχείων για ευρισκόμενη κατάσταση υλικών που σχετίζονται με την πραγματοποίηση τεχνικών έργων υποδομής, βιομηχανίας, ναυτιλίας κ.λπ.	225

Ντοκουμέντο Ν° 108: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί αποστολής καταστάσεων καπνού νέας εσοδείας που διαθέτουν οι καπνοπαραγωγοί	228
Ντοκουμέντο Ν° 109: Έγγραφο του Δημάρχου Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί νοσηλείας απόρων πολιτών και της ανάγκης ενίσχυσης του Νοσοκομείου Σερρών που συντηρείται από το Δήμο Σερρών	229
Ντοκουμέντο Ν° 110: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί επίταξης σιτηρών και οσπρίων από τις τοπικές Επιμελητείες Του Αντάρτη (Ε.Τ.Α.)	232
Ντοκουμέντο Ν° 111: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους των Κοινοτήτων που κοινοποιεί Διαταγή της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ. περί κατάργησης του φόρου εγχώριων προϊόντων	233
Ντοκουμέντο Ν° 112: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τη Γεωργική Υπηρεσία και Προέδρους των Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών περί προετοιμασίας για καπνοπαραγωγή σε περιοχές που σπάρθηκαν το 1940	234
Ντοκουμέντο Ν° 113: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τα Κοινοτικά Συμβούλια που κοινοποιεί έγγραφο της Επιτροπής Διαχείρισης και Προστασίας Καπνού Α.Μ.Θ. περί παράδοσης σ' αυτήν των εγκαταλειμμένων από τους Βουλγάρους καπνών εσοδείας '44	235
Ντοκουμέντο Ν° 114: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τα Επαρχιακά και Κοινοτικά Συμβούλια που κοινοποιεί διαταγή της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ. περί έντασης της καλλιέργειας καπνού με σκοπό την αύξηση της καπνοπαραγωγής	237
Ντοκουμέντο Ν° 115: Έγγραφο του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας Συντηρήσεως Υδραυλικών Έργων Σερρών - Δράμας προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί απαγόρευσης της υλοτομίας στην κοίτη του Στρυμόνα	239
Ντοκουμέντο Ν° 116: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους των Κοινοτήτων που κοινοποιεί διαταγή της VI Μεραρχίας περί επιβολής ποινής θανάτου στους καταστρέφοντες τις τηλεφωνικές και τηλεγραφικές γραμμές	241
Ντοκουμέντο Ν° 117: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους των Κοινοτήτων που κοινοποιεί εγκύκλιο της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ. περί επιβολής φορολογίας υπέρ των Κοινοτικών Ταμείων	243
Ντοκουμέντο Ν° 118: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων περί σύγκλησης Κοινοτικών Γενικών Συνελεύσεων και αποστολής στην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση των αποφασισθέντων σ' αυτές	244
Ντοκουμέντο Ν° 119: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους των Κοινοτήτων που κοινοποιεί απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου Σερρών περί αναγνώρισης της Ελληνικής υπηκοότητας στους Βουλγαρογραμμένους κατά τη διάρκεια της Βουλγαρικής κατοχής 1941 - 44	245
Ντοκουμέντο Ν° 120: Τηλεγράφημα του Νομάρχη προς τους Έπαρχους Ν. Σερρών περί ελεύθερης κυκλοφορίας πολιτών και οχημάτων σύμφωνα με διαταγή της VI Μεραρχίας του ΕΛΑΣ	247
Ντοκουμέντο Ν° 121: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Προέδρους των παραστρυμόνιων Κοινοτήτων περί απαγόρευσης κοπής δένδρων στις αναδασωτές εκτάσεις της κοίτης του Στρυμόνα	248
Ντοκουμέντο Ν° 122: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους περί υποβολής δηλώσεων κατοχής καπνού από τους καπνοπαραγωγούς	250
Ντοκουμέντο Ν° 123: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τα Επαρχιακά Συμβούλια και	

Προέδρους Κοινοτήτων που κοινοποιεί διαταγή της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ. περί αυξήσεως του παλαιού μισθολογίου των υπαλλήλων από 1-2-1945	251
Ντοκουμέντο Ν° 124: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων που κοινοποιεί εγκύκλιο της Διεύθυνσης Σιδηροδρόμων περί καταστάσεων μετακίνησης δημοσίων Αρχών	253
Ντοκουμέντο Ν° 125: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων που κοινοποιεί διαταγή της Διοικητικής Επιτροπής Α.Μ.Θ. περί άμεσης υλοποίησης της απόφασης για αύξηση του μισθολογίου των υπαλλήλων	255
Ντοκουμέντο Ν° 126: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς το Νομαρχιακό Ταμείο Σερρών που κοινοποιεί απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου περί αναδρομικής αύξησης του μισθολογίου των υπαλλήλων από 1-2-1945	257
Ντοκουμέντο Ν° 127: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τους Έπαρχους και Προέδρους Κοινοτήτων περί υποβολής δήλωσης εκτάσεων καπνού που καλλιεργήθηκαν από τους καπνοπαραγωγούς	259
Ντοκουμέντο Ν° 128: Έγγραφο του Νομάρχη Σερρών προς τον Πρόεδρο Κοινότητας Σκουτάρεως περί διανομής στους απόρους του χωριού της κατεχόμενης από την Κοινότητα ποσότητας σιταριού και σίκαλης	260

Παράρτημα Α'

(Διάφορα έγγραφα Επιτροπών και Οργανώσεων που βρέθηκαν στο αρχείο εισερχομένων της Κοινότητας Σκουτάρεως, την περίοδο κυριαρχίας του ΕΑΜ)

1) <u>Ντοκουμέντο Ν° 1:</u> Εγκύκλιος της Διοικητικής Επιτροπής Αν. Μακεδονίας- Θράκης περί της αντιμετώπισης του προβλήματος της αποφθειρίασης	264
2) <u>Ντοκουμέντο Ν° 2:</u> Εγκύκλιος του Διευθυντή της Τράπεζας του Λαού περί εγγραφής στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας	266
3) <u>Ντοκουμέντο Ν° 3:</u> Έγγραφο του Προέδρου της Επιτροπής Διαχείρισης και Προστασίας Καπνού Α.Μ.Θ. προς τους Έπαρχους και Προέδρους των Κοινοτήτων περί διαχείρισης της ποσότητας του καπνού που διασώθηκε από την Βουλγαρική αρπαγή	267
4) <u>Ντοκουμέντο Ν° 4:</u> Μισθοδοσία Δεκεμβρίου 1944 των Διδασκαλισσών του Δημοτικού σχολείου Σκουτάρεως	268
5) <u>Ντοκουμέντο Ν° 5:</u> Διατάξεις Αυτοδιοίκησης και Λαϊκής Δικαιοσύνης για την Ελεύθερη Ελλάδα, (ανατύπωση της σερραϊκής εφημερίδας «Αγώνας»)	269
6) <u>Ντοκουμέντο Ν° 6:</u> Αιτιολογική έκθεση της Πράξης 57 του Κώδικα της Λαϊκής Δικαιοσύνης της Π.Ε.Ε.Α.	284
7) <u>Ντοκουμέντο Ν° 7:</u> Πράξη 57: «Ο Κώδικας της Λαϊκής Δικαιοσύνης» της Π.Ε.Ε.Α.	292

Παράρτημα Β'

(Έγγραφα - Φωτογραφίες που υποστηρίζουν το αρχειακό υλικό της Κοινότητας Σκουτάρεως Σερρών)

1) Δήλωση Σερραίου αιχμαλώτου στη μάχη της Κρήτης	298
2) Χάρτης Επαρχίας Σερρών και Βισαλτίας	299
3) Το Δημαρχείο Σερρών στη Βουλγαρική κατοχή (1941-44)	300
4) Το Δημοτικό σχολείο Γαζώρου στη Βουλγαρική κατοχή (1941-44)	301
5) Βουλγαρικό έγγραφο εξόδου (μετανάστευσης) Ελλήνων της κατοχικής περιόδου 1941-	

44 από την Αν. Μακεδονία – Θράκη προς τη Θεσσαλονίκη	303
6) Διάγγελμα της Κ.Ε. του Ε.Α.Μ. προς το Έθνος	304
7) Αναχαίτηση Βουλγαρικής επέκτασης στη Κεντρική Μακεδονία	306
8) Χρονολόγιο (Ιστορικών γεγονότων Ν. Σερρών)	307
9) 14-9-1944: Ημέρα Απελευθέρωσης των Σερρών από τον ΕΛΑΣ	308
10) Το Λαϊκό Νοσοκομείο Σερρών	30
11) Πίνακες μελών Επαρχιακού Συμβουλίου Σερρών και προέδρων Κοινοτήτων Επαρχίας Σερρών περιόδου ΕΑΜ	310
12) Η 1 ^η ανακοίνωση της Μικτής Ελληνο-βουλγαρικής Επιτροπής Σερρών	312
13) Η 2 ^η ανακοίνωση της Μικτής Ελληνο-βουλγαρικής Επιτροπής Σερρών	314
14) Κοινές δραστηριότητες ΕΑΜ Σερρών και Πατριωτικού Μετώπου Βουλγαρίας	316
15) Υποδοχή της Κυβερνητικής Αντιπροσωπείας Αν. Μακεδονίας – Θράκης στις Σέρρες το 1944	317
16) Το Σερραϊκό Εργοστάσιο παραγωγής τσιγάρων «Μακεδονικά»	318
17) Έγγραφο για το Σερραϊκό Εργοστάσιο παραγωγής τσιγάρων «Μακεδονικά»	319
18) Ανακοίνωση του Δημάρχου Σερρών για το Βουλγαρικό στρατό και για την τέλεση δο- ξολογίας απελευθέρωσης των Σερρών	320
18) Έγγραφο που αφορούν το Δήμαρχο Σερρών Θεόδωρο Καντά	321
19) Συγκέντρωση Σερραίων Επονιτών το Φεβρουάριο του 1945	322
20) Ομιλία του Σερραίου Νομάρχη Γ. Κόκκινου στην πλατεία Κρονίου.....	323
21) Έγγραφο της Επιτροπής Διαχείρισης Εγκαταλελειμμένων και του Διευθυντή των Φυ- λακών Σερρών	324
22) Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Σερρών για καθιέρωση της 14-9-1944 ως Ημέρα Το- πικής Εθνικής Εορτής	325
23) Δήλωση ζημιών του ιερέα του Ναού Αγ. Γεωργίου Νεοχωρίου Σερρών για τις κατα- στροφές που υπέστη ο Ναός	326
24) Δήλωση Ζημιών Σερραίου πολίτη	328
25) Οργανωτική δομή της Ομάδας Μεραρχιών Μακεδονίας του ΕΛΑΣ	330
26) Πιστοποιητικό της VI Μεραρχίας του ΕΛΑΣ	331
27) Αναμνηστικό μετάλλιο συμμετοχής στη Εθνική Αντίσταση 1941-45 του Γεωργίου Κα- φταντζή	332
28) Αναμνηστικό μετάλλιο συμμετοχής στη Εθνική Αντίσταση 1941-45 του Νικολάου Υψηλάντη	333
29) Στρατιωτικό έγγραφο της XI Μεραρχίας του ΕΛΑΣ	334
30) Δελτίο ταυτότητας του 19ου Συντάγματος του ΕΛΑΣ	335
31) Σερραίοι αντάρτες του ΕΛΑΣ	336
32) Αντάρτισσες	337
33) Νεολαίοι της ΕΠΟΝ από την περιοχή της Νέας Ζίχνης	338
34) Σερραίοι Λιγνιτωρύχοι	339
35) Πιστοποιητικό αναγνωρισμένης υπηρεσίας στις ΕΑΟ-ΕΣΕΑ	340
36) Βιογραφικό του Κυριάκου Γκιουγκή	341
37) Χάρτης-προοικήρυξη με εθνικές διεκδικήσεις της οργάνωσης ΑΑΑ	342
38) Απόρρητο έγγραφο του Γραφείου Εθνικής Ασφαλείας της Διοίκησης Χωροφυλακής Σερρών για το ποιόν και τη δράση του ιατρού και αργότερα Βουλευτή Σερρών με την ΕΔΑ Δημητρίου Σπυριδίδη	343
39) Έκθεση των Γερμανών για το πώς έβλεπαν τους αρχηγούς των αντικομμουνιστικών ομάδων στη περιοχή Βισαλτίας	344
40) Αντώνιος Φωστερίδης, Γενικός Αρχηγός των ΕΑΟ- ΕΣΕΑ	346

41) Έκθεση της Ανωτέρας Στρατιωτικής Διοικήσεως Κεντρικής Μακεδονίας προς το Γενικό Επιτελείο Στρατού «επί της Εαμβουλγαρικής συνεργασίας»	347
42) Η Μονή Τιμίου Προδρόμου Σερρών και η Βουλγαρική κατοχή (1941-44)	350
43) Δήλωση Ζημιών από τη Βουλγαρική κατοχή του 1941-44 του Αρχιμανδρίτη και Ηγουμένου της ΙΜΤΠ Σερρών Ιγνατίου Παπαμιχαήλ	352
44) Νομίσματα μετά την Απελευθέρωση της Ελλάδας	354
45) Φύλλο της εφημερίδας «Νίκη» του ΕΑΜ Ν. Σερρών	355
46) Πίνακας Νομαρχών που υπηρέτησαν στο Ν. Σερρών	356
47) Πίνακας Σερραίων Δημαρχών από την Απελευθέρωση της 29-6-1913	357
48) Το μνημείο Σερρών για την Εθνική Αντίσταση 1941-44	358
49) Προτομή Σερραίου Στρατηγού και κορυφαίου στελέχους της Εθνικής Αντίστασης 1941-44	359
Κρίσεις και συμπεράσματα για την Εαμική Περίοδο	360
Βιβλιογραφία	365
Ονοματολογία Τοπωνυμίων και Ονομάτων	367

ISBN 978-960-93-3444-0

